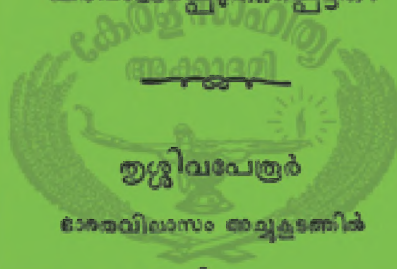

ശിവഭക്തവിവാസം.

വ ട ക ഞ ന

തരവത്ത് അമ്മാളു അമ്മയാൻ

പരിഭാഷാപ്പെടുത്തപ്പെട്ടത്.

അച്ചടിച്ചത്.

1908

All Rights Reserved.

ശിവഭക്തവിലാസം.

വ ട ക ണ റ

തരവത്ത് അമ്മാളു അമ്മയാൻ

പരിഭാഷാപ്പെടുത്തപ്പെട്ടത്.

ശിവഭക്തവിലാസം അച്ചടക്കത്തിൽ

അച്ചടിച്ചു.

1908

All Rights Reserved.

സ മ പ്ത നം .

മെലാൽക്കൊള്ളുന്നരഹിതനായിട്ടുണ്ടാകാ-

കതാഗ്രസരന്മാരാകട്ടെ

താമസ്താനത്തിൽ പാട്ടുപാടികളെ-

ല്ലാമതാമിതെന്നുതാൻ

മെലാൽക്കൊള്ളാത്തവാനാകതാമ-

താമഹാധകാരമുത-

നീക്കാനായവനാകതാമഹാധകാ-

മിതന്നിതല്ലാത്തതാമഹാധകാ-

പൊല്ലാക്കിടനകമിതാകതാമഹാ-

സ്തവിതനാകതാമഹാ-

നകമെലാൽക്കൊള്ളാത്തവാനാകതാമ-

ഹാമിതാമഹാ-

ഇക്കാരാമഹാമഹാമഹാമഹാ-

സ്തവിതനാകതാമഹാ-

നകമെലാൽക്കൊള്ളാത്തവാനാകതാമ-

ഹാമിതാമഹാ-

ശ്രീ.

മുഖവുര.

ശിവഭക്തവിലാസമെന്നപേരായ ഈ ഗ്രന്ഥം ശ്രീ ധ്യാനപുരാണത്തിന്റെ ഉപാധാരാണാം. ഹരനാമമുനിവാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതുമായ സാധ്യതഗ്രന്ഥത്തിനെ ഞാൻ മലയാളഭാഷയിൽ തർജ്ജമ ചെയ്തുകൊണ്ടു. ഇതിൽ പറയപ്പെട്ട വിഷയം ശിവഭക്തന്മാരായ അനുപത്തിമുഖരുടെ ചരിത്രങ്ങളാകുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ ഭക്തന്മാരുടെ പ്രസിദ്ധി ചോളഭരതത്തിൽ ധരാളമുണ്ട്. തമിഴ്നാട്ടു ജ്യോതിലുള്ള ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ഇവരെ വിഗ്രഹരൂപമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിക്കുകയും ഉത്സവങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഇവരുടെ കീർത്തിയ പ്രശംസിക്കുന്നതായും ഇവരാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതായുമുള്ള അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ തമിഴിൽ ഗദ്യപദ്യരൂപമായി കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ നമ്മുടെ മലയാളത്തിൽ മേല്പറഞ്ഞ അനുപത്തിമുഖരെ കേട്ടിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നുതന്നെ വളരെ സംശയമാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള നമ്മുടെ കേരളീയന്മാർ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ അഭിനന്ദിക്കാതിരിക്കുകയില്ലെന്നു ചുറ്റുമായി വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കേവലം ചരിത്രം മാത്രമല്ല; ഭക്തിരസവും കൂടി ഉണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ട് ജ്ഞാനരസപ്രധാനമായുളളിരിക്കുന്നു. വേദാന്തശാസ്ത്രമല്ലാം കടന്നുതട്ടുന്നതുപോലെ സകലസാരങ്ങളും ഇതിൽ പാഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പുരാണമായതുകൊണ്ടു നവരസപ്രധാനവുമാണ്. മനോമാലിന്യം നീക്കി ഭക്തിവർദ്ധിക്കുവാൻ നല്ലൊരു ഗ്രന്ഥമാണെന്നാണ് എനിക്കുതോന്നിയത്. ഗ്രന്ഥം ശുദ്ധഭാവമായതുകൊണ്ടു നല്ല ഗാംഭീര്യമുള്ളതാണ്. 'ഭക്തമാല' പുസ്തകത്തെപ്പോലെ പച്ചമലയാളത്തിൽ എഴുതുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ കഴിയുന്നതും ലളിതമാക്കുവാൻ പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ ചിലേടത്തുള്ള അർത്ഥഗഭാവത്തെയും ഭാവഗാംഭീര്യത്തെയും ആലോചിക്കുമ്പോൾ ബുദ്ധിപ്പെടുത്തുന്ന സുബ്ബതയാൽ സ്വർത്ത അറിയുന്നവർക്കകൾക്കു കിടാമു.

വരുന്നില്ല. ശ്രീധരാചാർയ്യസ്വാമികൾ ഭാഗവതത്തെ വ്യാഖ്യാ
നിപ്പാൻ ആരംഭിക്കുമ്പോൾ

‘കപാഹിരമന്ദമനീകേപദം മേഘനക്ഷീരവാരിയഃ

കിംതത്രപരമാണുരൈവ യത്രമജ്ജതിമന്ദഃ?’

എന്നുപാഞ്ഞതുപോലെ ആയിരുന്നിട്ടും ഇതിൽ ഉദ്യോഗിച്ച
അവിവേകതയെ മഹാത്മാക്കളായ വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്കു മിക്കമെ
ന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

‘വാണിമദീയാപിഗുണേനാനിനാ

മോഹശപരസ്പോത്രപദോതിസൽഭിഃ

ശ്ലാഘ്യാഭവദ്യവയമാക്ഖ്യപു

സ്രഗ്ഗന്ധമുന്യാഗിരിശപ്രിയേവ’.

എന്നു സമാധാനിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ വൃത്തത്തിന്നുവൃ
ത്തമായിട്ടോ കിളിപ്പാട്ടായിട്ടോ കാണാത്തതും ചെയ്യുന്നതായാൽ
ഇതിലുപികൾ നന്നായിരിക്കുമെന്നു ചിലർക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്.
എന്നിങ്ങു ആ അഭിപ്രായമുണ്ട്. പക്ഷെ എറൻറാബുലിക്ക് അ
ത്ര പാടവമില്ലാത്തതിനാൽ ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുതാണ്.

‘നഭഃപതന്ത്യാത്മസമപതന്തിനഃ’

എന്നു പ്രമാണമുണ്ടല്ലോ. വിദ്വജ്ജനങ്ങൾക്ക് ഇതു ഗോഷ്ഠദ
പ്രായമാണെങ്കിലും മന്ദബുദ്ധിയായ എനിക്കു സമുദ്രപ്രായമാ
ണ്. ഇതിനെ ഈ വിധമെങ്കിലും കടന്നു പരമശിവന്റേയും
മഹാത്മാക്കളേയും അനുഗ്രഹത്താൽ മാത്രമാണ്. പരിഷ്കാരപത്വ
താധിത്യകരയെ ആരോഹണം ചെയ്യുവരായ എന്തൽകാലീയ
ന്മാരായ ജനങ്ങൾക്ക് ഈ ഗ്രന്ഥം പരിഹാസജനകമായി ഭവി
ക്കുമെങ്കിലും കാലാ ബാധിക്കാത്തവർ അല്ലാചില ആസ്തികജ
നങ്ങളെങ്കിലും ഉണ്ടാകുമെല്ലോ. അവരമെങ്കിലും ഇതിനെ അഭി
നയിക്കുന്നതായാൽ എറൻറാ പ്രയത്നം സഫലമായി ഭവിക്കും.
ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റേ തത്ത്വജ്ഞാനസരിച്ച് എനിക്കു വൈദഗ്ദ്ധ്യമി
ല്ലാത്തതിനാലും ബുദ്ധിവൈദഗ്ദ്ധ്യമില്ലാത്തതിനാലും ഇതിൽ വ
ളരെ വീഴ്ചകൾ വന്നിരിപ്പാനിടയുണ്ട്. അതല്ലാ മഹാത്മാക്ക
ൾ എറൻറാ അമ്പലതറയായാത്തു. ക്ഷമിച്ചു മോഹശപരപ്രസാദ
ലാഭത്തിനായി അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു സവിനയം പ്രാർത്ഥിച്ചു
കൊള്ളുന്നു.

ഗ്രന്ഥകാരി.

പ്രസ്താവന.

ഇത്ര ലോകത്തിൽ ആസ്തികശിഖാമണികളായ സഞ്ജനങ്ങളെ അറിയിക്കുന്നതെന്തെന്നാൽ— മനുഷ്യജന്മം ലഭിക്കുന്നതു മിശ്രകർമ്മംകൊണ്ടാണല്ലോ. ദുഃഖം യത്നാകൃതം എതുപകാരം വരുന്നുവാ അതുപ്രകാരംതന്നെ സുഖവും വരുന്നതാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. അതിനാൽ യതിഭക്ഷേപമോ ക്ഷത്തിന്നാണ്. മോക്ഷമാ ശിവഭക്തി ഒന്നുകൊണ്ടല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനാൽ സിദ്ധിക്കുന്നതുമല്ല. ശിവൻ സർവ്വാത്മമാണെന്നുള്ളതിന്നു പഞ്ചബ്രഹ്മത്തത്തിൽ അഞ്ചാമത്തെ മന്ത്രം ശിവനെ സർവ്വഭൂതപ്രഭവനെന്നും സർവ്വവിദ്യാപ്രവർത്തകനെന്നും ഉൽഘോഷിക്കുന്നു. ഉപനിഷത്തുകളിൽവെച്ചു ദേശോപനിഷത്തുകൾ സാരങ്ങളാണെന്നുള്ളതു നിർദ്വിവാദമാണ്. അവയിൽ പ്രഥമോപനിഷത്തായ ഈശോവാസ്യത്തിൽ സർവ്വജഗദാധാരൻ പരമശിവൻ എന്നാണ് തുടങ്ങുന്നത്. അത്രയുംല്ല നൂററട്ട് ഉപനിഷത്തുകളിൽ എണ്ണത്തിരണ്ട് ഉപനിഷത്തുകളും ശൈവങ്ങളായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. പതിനെട്ടുപുരാണങ്ങളിൽ പന്ത്രണ്ടുപുരാണങ്ങളും ശൈവങ്ങൾതന്നെ. ഇതരദേവതകൾക്ക് അവതാരങ്ങൾ ശാപനിമിത്തമാണെന്നു പുരാണങ്ങളിൽതന്നെ കാണുന്നു. പരമശിവന് ഐഹിക അവതാരം കൂടാതെ ശാപനിമിത്താവതാരം കാണാറില്ല. അത്രയുംല്ല പരമശിവൻ ബ്രാഹ്മണദേവനാണ്. പരിപാലനാധികാരത്താൽ വിഷ്ണു ക്ഷത്രിയദേവനാണ്. ദേശവതാരമുത്ത്തികളാലും ശിവൻ സേവിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്നുള്ളതും പുരാണങ്ങളിൽതന്നെ കാണുന്നു. അതുകൊണ്ടും ശിവൻ സർവ്വാൽക്രമേന്തന്നെ. മോക്ഷസാധനങ്ങളായ കർമ്മ ജ്ഞാനഭക്തികളിൽവെച്ചു സാക്ഷാൽ മോക്ഷസാധനത്വം ഭക്തിഭക്തനെന്നയാകുന്നു; കർമ്മ ജ്ഞാനങ്ങൾക്കു പരമ്പരാകാരണത്വമുളളു. ഭഗവൽഗീതയിലും ഭക്തിമീമാംസയിലും ഭാഗവതത്തിലും ഇതുപോലെ അനേകഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ഭക്തിക്കു പ്രാ

ധാന്യം കാണുന്നു. വസ്തുജ്ഞാനംകൊണ്ടു ഫലമില്ല. മസ്തുസേവ കൊണ്ടു ഫലമുള്ളു എന്നുള്ളത് എല്ലാവർക്കും അനുഭവമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു മോക്ഷസാധനം പരമശിവഭക്തിതന്നെ. ഭക്തി എന്നുപറയുന്നത് അതിസ്സേവമാണ്. പരമശിവങ്കൽ അതിനെ ചെയ്യാൽ മോക്ഷരൂപപരമഫലത്തെ പരമശിവൻ തന്നതാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ശിവഭക്തവിലാസം എന്നു പേരായ ഈ ഗ്രന്ഥം അറുപത്തിമൂവരുടെ ചരിത്രമാണ്. ഭൂമിയാൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ചെയ്യപ്പെട്ടതും വേദാന്തരഹസ്ത്യങ്ങൾ നിറഞ്ഞതും മനുഷ്യക്ക് അത്യന്തം ഉപയോഗപ്രദമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്ന അറുപത്തിമൂന്നു ഭക്തന്മാരെ ചോളഭരതേഷ്വരങ്ങളിൽ വിഗ്രഹരൂപമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചുവരുന്ന് എല്ലാവർക്കും അനുഭവമാണ്. മലയാളത്തിൽ അറുപത്തിമൂവർ ചരിത്രം എന്നു കേട്ടിട്ടുള്ള ജനങ്ങൾക്കെന്ന അത്യന്തം ദുർല്ലഭമാണ്. മലയാളികളായ സർവ്വജനങ്ങളും ഇവരുടെ ചരിത്രശ്രവണപാരമ്പര്യങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാവുന്ന സുഖത്തെ അനുഭവിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ച് അത്യന്തലോകോപകാരിണിയായി സാഹസ്യതദാഷാഭിഞ്ജനയായി അത്മാശാലേശരഹിതയായിരിക്കുന്ന തരവത്ത് അമ്മാളുരുമ്മ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ മലയാളഭാഷയിലാക്കി ജനക്ഷേമത്തെ കാക്കിക്കുന്നതുകണ്ടു സർവ്വജനങ്ങളും അനുമോദനപൂർവ്വമായി അനുഗ്രഹിക്കുമെന്നു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നു.

ശേഖരിപ്പുരം കെ. പരമേശ്വരശാസ്ത്രികൾ.

ശ്രീ ര സ്യ. ശിവഭക്തവിലാസം.

വനേശംഭ്രാവിരിഞ്ഞിപ്രമുഖസുരശിരോ-
രതാകാഭീരകാടി
പ്രോദ്യമാണിക്യനീരാജിതചരണനഖം
പേദേവദോഗമുഖം
സോമാസമാധുചൂഡാവിമലസുരസരി-
പീചിരോചിഃകവദ്
വിദ്യാമുത്തിവരണാവരമേഭിമത
പ്രാപ്തയയശ്ചനാഥം.

ഒരിക്കൽ നെന്മിക്കാരണത്തിങ്കൽ വസിക്കുന്നവായ
ഒന്നുകാലിമനികൾ പന്ത്രണ്ടു സാവസരംകൊണ്ടവസാനി
ക്കുന്നതായ യാഗചെയ്തു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ വ്യാസശിഷ്യ
നായ സുതൻ അവിടെ വന്നു. ശ്രുതിസ്മൃതിപുരാണജ്ഞനായ
സുതനെ കണ്ട് ജ്ഞികൾ സന്തോഷത്തോടെ സുതനെ ഇരു
ത്തി ചോദിച്ചു.—

ഓ സുത! ഞങ്ങൾക്കു വലുതായ ഒരു സാശയമുണ്ട്. അ
തിനെ ഭവാനാട്ടു ചോദിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. സർപ്പജ്ഞ
നായ ഭവൻ ഞങ്ങളുടെ സാശയത്തെ തീർത്തതരിക. ചതു
പ്പേടങ്ങളുടേയും ശൈവാഗമങ്ങളുടേയും മന്ത്രങ്ങളുടേയും വൈ
ദികതാന്ത്രികങ്ങളായ കർമ്മങ്ങളുടേയും വേദപ്രതിപാദകങ്ങളാ
യ വാക്യങ്ങളുടേയും വേദങ്ങളിൽ പ്രധാനങ്ങളായ മഹാവാ
ക്യങ്ങളുടേയും പട്ടുവസാനം ഏതാരു വസ്തുവിലാകുന്നു? ജ
ഗൽക്കാരണത്തേമായ വസ്തു ഏതാകുന്നു? വേദാന്തശാസ്ത്രത്തെ
നല്ലവണ്ണം വിചാരിച്ച് അതിന്റെ അർത്ഥത്തെ യഥാർത്ഥമാ
യി മനനം ചെയ്യിട്ടും കർമ്മബന്ധജന്യമായ ജനനമരണരൂപ
സാസാരം വിടാത്തതെന്തുകൊണ്ടാണ്? ആ കർമ്മബന്ധം ഏ

തിനാൽ നശിക്കും? ഇതെല്ലാമാണ് ഞങ്ങളുടെ സംശയങ്ങൾ. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം വിസ്മാരമായി പറഞ്ഞു സംശയനിവൃത്തി ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ശൗനകാദികളുടെ ചോദ്യത്തെ കേട്ടു മഹാഭാഗനായ സുതൻ ഗുരുമുന്തിയായ ശിവനേയും വിശുദ്ധശരണനേയും ഭാരതീയവീര്യനേയും സമ്പ്രദായപ്രവൃത്തകന്മാരേയും ഭക്തിയോടുകൂടി നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി.—

സുതൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഉത്തരം ഞാൻ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ശ്രവിച്ചതുപോലെയാണു ഏന്റെ ബുദ്ധിപ്പെണ്ണുസരിച്ചു പറയാം. വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലാവട്ടേ പുരാണത്തിഹാസങ്ങളിലാവട്ടേ സകല മന്ത്രങ്ങളിലാവട്ടേ ഏകസ്വരൂപനായ മഹാദേവൻ തന്നെ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതെങ്ങിനെയാണെന്നാൽ ഏകരൂപമായ ജലം നാനാവിധങ്ങളായ ജലാശയങ്ങളിൽ വികാരഭേദത്താൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. അന്യവസ്തുക്കളെ പ്രധാനമായി പറയുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ പുരാണങ്ങളിലുണ്ടെങ്കിലും അതതു വസ്തുവിനെ ഏതുപ്രകാരം പറയുന്നുവോ അതുപ്രകാരം വേദങ്ങളിൽ ചന്ദ്രശേഖരശബ്ദം സങ്കാചാക്ഷാതെ ജഗദധാരമായിട്ടു പരമശിവനെത്തന്നെ പ്രശംസിക്കുന്നു. വേദങ്ങളുടെ ആദികളിൽ ഉദാത്താദി സ്വരങ്ങളെന്ന് പറയുന്നതായും ഉപനിഷത്തുകളിൽ പ്രദിപാദ്യമായും പ്രകൃതിയിങ്കൽ ലീനനായും ഇരിക്കുന്ന പൂജ്യനെക്കാൾ പരമശിവൻ ഉൽകൃഷ്ടനാണ്. ബ്രഹ്മപുത്രന്മാരായ സനകാദിമുനീന്ദ്രന്മാർ ആ മഹാദേവകൽനിന്നു ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽതന്നെയാണ് സകല സംശയവിമുക്തന്മാരായിരിക്കുന്നത്. ജഗത്തു നിത്യമോ അനിത്യമോ ജീവൻ ശിവകൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ ജ്ഞാനംകൊണ്ടു മുക്തിലഭിക്കുമോ ഇല്ലായ്ക്ക ആത്മാവു ദേഹമോ പരനോ എന്നിങ്ങിനെ മതഭേദങ്ങളാലുണ്ടാകുന്ന സംശയങ്ങൾ ജ്ഞാനദാതാവായ ഗുരു ശിവനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധി വ

അന്ധാർ മാത്രമേ നശിക്കുന്നുള്ളൂ. അതുമാത്രമല്ല ശിവനെക്കൊണ്ട് ഗുരു ശ്ലാഘനാണെന്നാണ് വേദാന്തസിദ്ധാന്തം. അത്ര മഹത്വമുള്ള ഗുരുവിനെ കേവലമനുഷ്യനായി വിചാരിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് സംസാരപ്രവാഹമെന്നു പറയുന്നത്. അങ്ങിനെയുള്ളവർക്ക് വർണ്ണാശ്രമാദികളിലുള്ള അഹംഭാവവും അനിത്യവസ്തുക്കളിലുള്ള നിത്യഭാവനയും മായയാൽ വർദ്ധിക്കുന്നു. അവർക്ക് ആ വിപരീതഭാവന അനേകവേദാന്തവാക്യങ്ങളാലും നശിക്കുന്നില്ല. ആ വിപരീതഭാവനയുടെ നിവൃത്തിക്കായിരിക്കാണ്ടുതന്നെയാണ് ബ്രഹ്മവാദികളായ ജനങ്ങൾ ഇപ്പോഴും യത്നിക്കുന്നത്. എന്നാൽ തന്നിവൃത്തിക്കായി അവിവേകികൾ പലപല കാരണങ്ങളേയും പറയുന്നുണ്ട്. ചിലർ മോക്ഷസാധനം കർമ്മമാണെന്നു പറയുന്നു. ചിലർ തപസ്സാണെന്നും ചിലർ വാപീകൃപനിർമ്മാണമാണെന്നും ചിലർ ഭാഗമാണെന്നും ചിലർ ബ്രഹ്മമാണെന്നും ചിലർ തീർത്ഥസ്നാനമാണെന്നും ചിലർ ക്ഷേത്രാവാസമാണെന്നും ചിലർ അയ്യംഗയോഗമാണെന്നും ചിലർ വേദാന്തശ്രവണമാണെന്നും ചിലർ മനനമാണെന്നും ചിലർ മുതൽപ്രാസനയാണെന്നും ചിലർ സത്യാഗമാണെന്നും ഇങ്ങിനെ അനേക മുഖമായി പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതെല്ലാം ചെയ്യിട്ടും ചിലർ പിടുന്നതും ഗർഭത്തിൽതന്നെ പതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സകല കർമ്മങ്ങളേയും ത്യജിച്ചവൻ അനായാസേന ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ ബന്ധമോചനത്തിനുള്ള ഉപായം മേല്പറഞ്ഞവയൊന്നുമല്ല. ആ ഉപായത്തിന്നു ഭക്തിയെന്നു പേർ പറയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഭൂമികഗ്രഹണത്തിന്നുമാത്രം ഏകാഗ്രചിത്തനായിരിക്കുന്ന മാർജ്ജാരനെപ്പോലെ കായ്കസാധ്യത്തിന്നു മാത്രം ഭക്തിചെയ്യുകയും മറ്റുള്ള സമയങ്ങളിൽ ഭക്തിയില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് അധമഭക്തിയാകുന്നു. ഉയരത്തിലുള്ള പറ്റുതത്തിൽനിന്നു മറ്റൊരു പറ്റുതത്തിലേക്കോവട്ടെ തെറുവുക്കത്തിൽനിന്നു മറ്റൊരു വൃക്ഷത്തിലേക്കോവട്ടെ ചാട്ടുമ്പോഴും ജനനിയായ വിടംതെ ആദ്യേ

ഫിച്ച് കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മർദ്ദശിശുവിനെപ്പോലെ എത്ര ക
 റിസാപത്തുകളിലും സദാ ശിവനെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരിക്കുന്ന
 തുതെന്നയാണ് ഉത്തമഭക്തി. അതുതെന്നയാണ് സർവ്വബന്ധ
 വിമോചിനി. ഭക്തി ഉത്തമമായന്നും മദ്ധ്യമതെന്നും മന്ദയെ
 ന്നും മൂന്നു തരത്തിലുണ്ട്. ശിവകഥാശ്രവണം ചെയ്യുമ്പോ
 ഴും നാമസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുമ്പോഴും മാത്രം മനസ്സിൽ ഭക്തി
 യുണ്ടാകുന്നതു മന്ദഭക്തിയാകുന്നു. ഗുരുപൂജചെയ്യുകയും ശിവപൂജ
 ചെയ്യുകയും ശിവലിംഗദർശനത്തിൽ വാസനവെക്കുന്നതും മദ്ധ്യ
 മഭക്തിയാകുന്നു. ആ മദ്ധ്യമഭക്തി സാലോക്യാദികളെ ദാനംചെ
 യ്യുന്നതാകുന്നു. സപ്തകർമ്മങ്ങളെയും തൃജിച്ച് ആത്മാവിനെ ശിവ
 കൽ സമർപ്പിച്ച ശിവോഹരമെന്നുള്ളദൃഢഭാവനയോടെ ഇരിക്കുന്ന
 ത് ഉത്തമഭക്തിയാകുന്നു. ചിന്നയും ഭക്തി നവവിധമായി പാ
 ണ്തിട്ടുണ്ട്. അതുകളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെ ആശ്രയിച്ചാൽ
 ഷീവൻ ക്രമത്തിൽ ബന്ധത്തിൽനിന്നും മോചിക്കപ്പെടും. മന്ദഭക്തി
 ഭോഗദായിനിയാകുന്നു. മദ്ധ്യമഭക്തി സാലോക്യാദിദായിനിയാ
 കുന്നു. ഉത്തമഭക്തി പുനരാവർത്തിരഹിതമായ കൈവല്യദാ
 യിനിയാകുന്നു. എന്നാൽ ഉത്തമഭക്തി മനുഷ്യക്ക് അതിദ്വേ
 ങ്ഗമാണ്. ജഗത്തികൾ ആബ്രാഹ്മസംബന്ധത്തന്നെ കാണുന്ന
 സകല ആനന്ദങ്ങൾക്കും കാരണം ശിവഭക്തിയാണെന്നറിയു
 ന്നവൻ സകല ബന്ധങ്ങളിൽനിന്നും മോചിക്കപ്പെട്ടവനാണെ
 ന്നതെന്ന പായാം. അന്യവിഷയമായ ഭക്തികൾ ആ മഹാ
 ദേവനിൽ മന്ദഭക്തി ഉത്ഭവിക്കുന്നതുവരെ ഇരിക്കും. ആ മ
 ന്ദഭക്തിയും മദ്ധ്യമഭക്തിയാൽ നശിക്കും. മദ്ധ്യമഭക്തി ഉത്ത
 മഭക്തിയാലും നശിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു മുദുക്ഷുഷം ഉത്തമ
 ഭക്തിയെത്തന്നെയാണ് സേവിക്കേണ്ടത്. മാർദ്ദേസ്യയൻ, ഉ
 പമന്ത്ര, വിഷ്ണു, നന്ദി, അഗസ്ത്യൻ മുതലായവർ ഉത്തമഭക്തി
 യെയാണ് ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവർ നിത്യമുക്തന്മാരാ
 കുന്നു. മനുഷ്യക്കു ശിവകൽ ഉത്തമഭക്തി ഏതുകാലംവരെ
 ഉണ്ടാകുന്നില്ലയോ അതുവരെക്കും ജാതികർമ്മഗുണജന്യമായ

ദേവേന്ദ്രി നശിക്കുന്നില്ല. ഇതവിന്ന് ഓഷധാദിപ്രായാഗ്
ത്താൽ സ്വസ്തവസ്തം സിദ്ധിച്ചാലും സ്വപ്രകൃതിയെ വിടാ
ത്തതുപോലെ ഉത്തമഭക്തി ലഭിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ പ്രാണികൾ ജാ
ത്യാഭിമാനത്തെ ത്യജിക്കുന്നില്ല. മോക്ഷമത്സരത്തിലിരിക്കു
ന്ന കാക്കയും സ്വസ്തവസ്തം ലഭിക്കുന്നതുപോലെ ഉത്തമഭ
ക്തിയെ ആശ്രയിക്കുന്ന ദേഹിക്കും നിവസ്വരൂപം ലഭിക്കും.
സംശയമില്ല. ഹെ പ്രിയകളേ! ദേഹി ഉത്തമഭക്തിയാൽ മ
നോബുദ്ധിചിത്താധിപത്യമുള്ളതായ അന്തഃകരണോപാധി
യെ ത്യജിച്ചു നിത്യമായ ശിവപദത്തെ പ്രാപിക്കുന്നത് ഏതു
വിധമാണെന്നു കേൾക്കവിൻ. ആദിത്യബിംബം ജലത്തിൽ
പ്രതിബിംബിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആദിത്യൻ ജലത്തിലു
ണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. പ്രതിബിംബിക്കുന്നതായ ജലം നശി
ച്ചാൽ പ്രതിബിംബം അകംബിംബത്തിൽ ലയിക്കുന്നതുപോ
ലെ ദേഹിക്കു പ്രതിബിംബഭൂതമായ അന്തഃകരണം നശിച്ചാൽ
ശിവനോടു ദേഹി ഐക്യം പ്രാപിക്കുന്നു. ഹെ മനികളേ!
നിങ്ങൾക്ക് ഇതിൽ സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ തന്നിപ്പുത്തിക്കായി ഹ
രശർമ്മനിയാൽ പറയപ്പെട്ടതായ ഉത്തമഭക്തമാഹാത്മ്യത്തെ
ഞാൻ പറയാം. ആ പുരാണത്തെ കേട്ടാൽ നിങ്ങൾക്കു സ
വ്വ സംശയങ്ങളും തീരുന്നതാണ്.

എന്ന ശ്രീസ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

ഹെ സുത! ഹരശർമ്മനിപ്രോക്തമായ പുരാണത്തെ ഞ
ങ്ങൾക്കു പാഞ്ഞുതരിക. അതുകേട്ടു ഞങ്ങൾ ജാത്യാദൃശിമാനം
വെടിഞ്ഞു മുക്കന്മാരാവട്ടേ. സുതൻപാഞ്ഞു— ഹെ പ്രിയകളേ!
ശ്രവിക്കവിൻ. കലിയുഗത്തിൽ വേദങ്ങളെല്ലാം ലോപിക്കുക
യാലും ശൈവപാണ്ഡുരാത്മാദികൾ മറഞ്ഞുപോകയാലും യോഗ
ശാസ്ത്രങ്ങൾ ഓരത്തിൽപോയി മളിക്കുകയാലും ഗുരുശിഷ്യകൂടം

നശിക്കുകയാലും ജനങ്ങൾക്കു സൽഗതിക്കു മാറ്റമില്ലെന്നു കണ്ടു സർവ്വഭൂതയോലുവായ ഹരശർമ്മനി വ്യാസപ്രസാദത്താൽ ഈ പുരാണത്തെ നിർമ്മിച്ചു. ഇതിനെ ശ്രവിക്കുന്നവർക്കു ശിവങ്കൽ ഉത്തമഭക്തി ലഭിക്കും. ആ ഭക്തികൊണ്ടു സംസാരസംഗരത്തെ കടന്നു പുനരാവർത്തിരഹിതമായ പദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ശിവൻതന്നെ അവിദ്യയിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു് ആ പ്രതിബിംബത്തെ ജീവനാക്കിയപ്പോഴു് ജാത്യാദ്യഭിമാനങ്ങളിൽ പ്രവൃത്തിപ്പിക്കുന്നു. ഉത്തമഭക്തികൊണ്ടു് അതിങ്കൽ നിന്നു നിവൃത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭക്തികൊണ്ടു ശിവനെ പ്രാപിച്ചവരായ ഭക്തമാന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളെ ഞാൻ നിങ്ങളോടുപറയാം. ഭക്തിബീജത്തിൽ ക്ഷീരസംഗതമിന്നു കൊമ്പു മണിയെന്നുപോലെ രമ്യമായി പയസ്വിനീനദിയുടെ തീരത്ത് സ്വർഗ്ഗലോകത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നുപോലെ കാഞ്ചീ എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു നഗരിയുണ്ടു്. അതു ശിവന്റെ പ്രേമഭാജനമാണു്. ബ്രഹ്മാവു്, വിഷ്ണു, മുനീന്ദ്രന്മാർ ഇവരൊക്കും തപസ്സിദ്ധിയെ കൊടുക്കുന്നതുമാണു്. അവിടെയാണു് ജഗന്മാതാവായ പരാശക്തി കാമാക്ഷിയെന്ന നാമത്തോടുകൂടി പരാകാശഗുഹയെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നതു്. അവിടെത്തന്നെയാണു് സദാശിവൻ വൃഷഭുലത്തിലിരുന്ന് എകാഗ്രരൂപമായ തപസ്സുചെയ്യുന്നതു്. സിദ്ധിപ്രദമായ ആ ദിപ്രഭങ്കരത്തിൽ ജ്ഞിശ്ചരന്മാർ ഭക്തിയാടുകൂടി കാമാക്ഷീനാഥനെ സേവിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ മലയാചലവാസിയായ അഗസ്ത്യമുനീന്ദ്രൻ കാമാക്ഷീനാഥർക്കുനത്തിനായി ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു. അപ്പോൾ അവിടെയിരിക്കുന്ന ജ്ഞിശ്ചരന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി അഗസ്ത്യനെ പൂജിച്ചിരുത്തി നമസ്കരിച്ചു വിനയത്തോടെ ചോദിച്ചു.—

മുനികുടം— ഹെ കുംഭസംഭവ! ഭവാനു് സർവ്വജ്ഞനും കരുണാനിധിയുമാണല്ലോ. ഞങ്ങൾ ഒന്നുചോദിക്കുന്നു. അതിന്നു സമാധാനം പാഞ്ഞുതരിക. ഞങ്ങൾ വളരെക്കാലം തപസ്സു ചെയ്തു. വളരെ യാഗങ്ങളും ചെയ്തു. ശിവപൂജയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാലും ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സു് ശിവതന്നില്ല. ഞങ്ങളുടെ മനസ്സുകൾ

തിനാൽ നശിക്കും? ഇതെല്ലാമാണ് ഞങ്ങളുടെ സംശയങ്ങൾ. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം വിസ്മാരമായി പറഞ്ഞു സംശയനിവൃത്തി ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ശൗനകാദികളുടെ ചോദ്യത്തെ കേട്ടു മഹാഭാഗനായ സുതൻ ഗുരുമുന്തിരയായ ശിവനെയും വിശ്വേശ്വരനെയും ഭാരതീയേവിയേയും സമ്പ്രദായപ്രവൃത്തകന്മാരെയും ഭക്തിയോടുകൂടി നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറയുവാൻ തുടങ്ങി.—

സുതൻ പറഞ്ഞു— ഓഹ മുനിശ്രേഷ്ഠന്മാരെ! നിങ്ങളുടെ ചോദ്യം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഉത്തരം ഞാൻ ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ശ്രവിച്ചതുപോലെയാണിഹ്നാ ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടതായിരുന്നെങ്കിലും പായാം. വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലാവട്ടേ പുരാണത്തിഹാസങ്ങളിലാവട്ടേ സകല മന്ത്രങ്ങളിലാവട്ടേ ഏകസ്വരൂപനായ മഹാദേവൻ തന്നെ പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അതെങ്ങിനെയെന്നാൽ ഏകരൂപമായ ജലം നാനാവിധങ്ങളായ ജലാശയങ്ങളിൽ വികാരഭേദത്താൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. അന്യവസ്തുക്കളെ പ്രധാനമായി പറയുന്ന ശബ്ദങ്ങൾ പുരാണങ്ങളിലുണ്ടെങ്കിലും അതതു വസ്തുവിനെ ഏതുപ്രകാരം പറയുന്നുവോ അതുപ്രകാരം വേദങ്ങളിൽ ചന്ദ്രശങ്കരശബ്ദം സങ്കോചാകൂടാതെ ജഗദധാരമായിട്ടു പരമശിവനെത്തന്നെ പ്രശംസിക്കുന്നു. വേദങ്ങളുടെ ആദികളിൽ ഉദാത്താദി സ്വരങ്ങളെ പറയുന്നതായും ഉപനിഷത്തുകളിൽ പ്രതിപാദ്യമായും പ്രകൃതിയിങ്കൽ ലീനനായും ഇരിക്കുന്ന പൂജ്യനെക്കൊണ്ട് പരമശിവൻ ഉൽകൃഷ്ടനാണ്. ബ്രഹ്മപുത്രന്മാരായ സനകാദിമുനീന്ദ്രന്മാർ ആ മഹാദേവകൽനിന്നു ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽതന്നെയാണ് സകല സംശയവിമുക്തന്മാരായിരിക്കുന്നത്. ജഗത്തു നിത്യമോ അനിത്യമോ ജീവൻ ശിവകൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ ജ്ഞാനംകൊണ്ടു മുക്തിലഭിക്കുമോ ഇല്ലായ് ആത്മാവു ദേഹമോ പരനോ എന്നിങ്ങിനെ മർദ്ദഭേദങ്ങളാലുണ്ടാകുന്ന സംശയങ്ങൾ ജ്ഞാനദാതാവായ ഗുരു ശിവനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധി വ

ദേവി— ഭവൻ നിമ്മലനാവട്ട മലിനനാവട്ട ആ കഥ അവിടെയിരിക്കട്ടേ. അത് ആകാശംപോലെയുള്ള പ്രസിദ്ധിയല്ലേ? ഭവൻ സത്യസൂത്രപനാണകിലും യഥാർത്ഥത്തിൽ പരാജിതനായിട്ടു ഞാൻ തോറിക്കല്ലെന്നു പറയുന്നവരെ സത്യമല്ല മിത്വതന്നെ. മിത്വമെന്തെങ്കിലും ബാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു.

ഓ ഹേ ദേവി! നിന്റെവ്യവഹാരം യഥാർത്ഥമായി എന്നു സംബന്ധിക്കുന്നില്ല. മിത്വമായ ഈ പ്രപഞ്ചം എന്നാലാണ് സത്യംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെയിരിക്കട്ടെ ലോകവ്യവഹാരം എന്ന ബാധിക്കുമോ?

ദേവി— ഓ ദേവ! ഭവന്റെപ്രകാരം ലോകവ്യവഹാരംകൊണ്ടുതന്നെയല്ല അറിയേണ്ടത്? ആ പ്രകാശവും വികിരന്റെ സംബന്ധത്താൽ അഗ്നിക്കു പ്രകാശമുണ്ടാകുന്നതുപോലെ എന്നോടുചേരുമ്പോൾ തന്നെയല്ല ഉണ്ടാകുന്നത്.

ദേവൻ— ഓ ദേവി! ജഗത്തിന് എന്തുപ്രകാശമാണുള്ളത്? അതു ജഡമല്ലേ? ഞാൻ സ്വയംപ്രകാശസൂത്രപനാണല്ലോ. ആകാശംപോലെ രൂപമില്ലാത്തവനാണ്. ഈ കാണുന്ന രൂപം എന്റെ ഇച്ഛാസാധ്യമാണ്.

ദേവി— ഓ മഹേശ്വര! രൂപം ഭവന് ഇച്ഛാസാധ്യമാണെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെ ഒരു രൂപം ധരിക്കേണ്ടതെന്നുണ്ടോ? ഈ രൂപം ആശ്ചര്യംതന്നെ. ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു മണ്ഡലമാണ്. യേകദമായ ജടാഭാരത്തിൽ സ്പർശിക്കുന്നതൊണ്ടു ചുറ്റിയിരിക്കുന്നു. നൊറിയുടെതലമുള്ള നേത്രത്തിൽനിന്ന് എപ്പോഴും താഗി ജപലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കാതിലുള്ള കണ്ഡലങ്ങളോ കണ്ഡലീശ്വരന്മാർതന്നെ. ഭവന്റെ ഭോജ്യം ഹാലാഹലമാണ്. ആരേണം വലുതായ അസ്ഥിമാലയാണ്. ദേഹത്തിൽ ലേപനം ചെയ്യുന്നതു ചിതാദണ്ഡമാണ്. കയ്യിൽ ധരിച്ചിട്ടുള്ളതു കപാലമാണ്. ഭവാനു സകലഭൂതങ്ങളും സ്പർശിക്കുന്നതെന്നു ഉടുത്തതു ഗജചർമ്മമാണ്. ഇങ്ങിനെയെല്ലാമുള്ള അലങ്കാരങ്ങളോടുകൂടി വസിക്കുന്നതു ശൃംഗനത്തിലാണ്. വാഹനം വൃശഭക്കോളിയാണ്. കൂടെയുള്ള പരിജനങ്ങളോ ഭൃതന്മാർതന്നെ. ആ

മെങ്കിലും ബന്ധുക്കളുടെ അടുത്തു ചേർന്നു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ചുവട്ടിൽ തവണയ്ക്കു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് പ്രവൃത്തി. ഹെ ദേവ! ദേവ! ഇങ്ങനെ ഒരു രൂപം കിട്ടിയെല്ലാം, വിശേഷം അന്നു. എന്റെ കടക്കം കൊണ്ടു സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള ജനങ്ങളെ ദേവൻ ഒരു നോക്കുക. എത്രമനോഹരമായിരിക്കുന്നു. എത്ര സന്തോഷമുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. അവർ വളരെ യാഗങ്ങളും മാനം ചെയ്തു സ്വർഗ്ഗാഭിഷേകങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മാദികളാൽ പൂജിക്കുന്നവരായിരിക്കുന്നു. നേത്രാനന്ദകരമായ രൂപം ദേവൻ ധരിപ്പാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ കാണട്ടെ. എന്നാൽ ദേവൻ വിജയിയാണെന്നു പറയാം.

ഇങ്ങനെ പാഞ്ഞു പോകമാതാവായ ദേവി മൗനത്തെ അവലംബിച്ചു മുഖത്തെ തിരിച്ചു കിട്ടിയെ സംസാരിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അല്പം മനസ്സിലാക്കാതെ കൂടി ദേവിയോടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവി! ഞാൻ സ്ത്രീയല്ല. പുരുഷനല്ല. അതിനാൽ ഇനി ഒരു ലക്ഷ്യം അഭിമാനവുമില്ല. ഞാൻ ആകാശപോലെ സർവ്വ വ്യാപിയാണ്. നേത്രാനന്ദകരമായ രൂപം കാണണമെന്നാഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ കാണിച്ചു തരാം. നിന്റെ വിശാലനേത്രങ്ങളാൽ നല്ലവണ്ണം കാണുക. എന്നിങ്ങനെ പാഞ്ഞു മഹാദേവൻ തേജസ്സിനാൽ ജ്വലിക്കുന്നതായ ഒരു ഉത്തമരൂപത്തെ ധരിച്ചു. ആയിരംകോടി മന്ത്രമാന്ത്രങ്ങൾ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ സാരമെന്നതുപോലെ അതികോമളമായും കോടി സൂക്തമാന്ത്രങ്ങൾ തേജസ്സിന്നു തുല്യമായ തേജസ്സോടുകൂടിയും കോടി ചന്ദ്രന്മാരുടെ ചന്ദ്രികപോലെ അതിശീതളമായും മന്ദഹാസത്താൽ പ്രകാശിക്കുന്ന മുഖാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയും പ്രസന്നങ്ങളായും ദീപ്തങ്ങളായുമുള്ള നേത്രങ്ങളിൽനിന്നു കരുണാശരത്തെ പ്രവാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഹിംസാഭരണങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും അതിരസ്യമുള്ള ചന്ദനത്താൽ വേപിതനായും മന്ദോഷങ്ങളായ കണ്ഡലങ്ങളെ ധരിച്ചും അതിദിവ്യമായ വസ്ത്രത്തെ ധരിച്ചും ദിവ്യരത്നങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ കാഞ്ചിയെ ധരിച്ചും പാദങ്ങളിൽ രത്നസംയുക്ത

മായ നൂപുരങ്ങളെ ധരിച്ചും നൊറിത്തടത്തിൽ ജഗന്മാഹന
മായ തിലകത്തെ ധരിച്ചും വളരെപ്പറയുന്നതെന്തിന്ന്? ദേവോ
പിക്രമകൂടി ആ രൂപത്തെ നോക്കേണമെങ്കിൽ നേത്രങ്ങൾ
കഴുകിട്ടു വേണമെന്നു മാത്രമേ പാവാനുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ ഗൗര
രിയുടെ നേത്രങ്ങൾക്ക് ആനന്ദകരമായും സകലദൈവങ്ങളുടേയും
മദ്യമായുമിരിക്കുന്ന രൂപത്തെ ധരിച്ച ആ മഹേശ്വരൻ കൈ
ലാസപദ്യത്തെ അലങ്കരിച്ചതുപോലെ ശോഭിച്ചു.—

എന്ന സുന്ദരപദ്യം അങ്ങിനെ

രണ്ടാം മദ്ധ്യം

അത്യന്തമായ വിഗ്രഹത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന
മഹേശ്വരനെക്കണ്ടു വിസ്മിതയായ ദേവി നമസ്കരിച്ചു സ്തുതി
ക്കുവാൻ തുടങ്ങി.—

നമസ്തിവായദേവായ
ശംഭവേസദ്യസാക്ഷിണേ
ഇച്ഛാധീനസ്വരൂപായ
വിരൂപാക്ഷായതേനമഃ.

മനഃസാവചസോവാപി
നമസ്തേഭവത്തിനേ
വിശ്വാധികായജഗായ
വീതരാഗക്രോധനമഃ.

സൃഷ്ടയെബ്രഹ്മരൂപായ
രക്ഷായെവിഷ്ണവനമഃ
സംഹാരായപ്രപഞ്ചസ്വ
നമസ്തേഭവതേനമഃ.

യത്സത്താജഗതസ്സത്താ
യത്ഭാസാഭാസതെജഗത്

ഇമോരാപടീനായ
ശവായജോതിഃഷനമഃ.

കാലകർമ്മവിദായ
നമഃനൈകവല്യരൂപിണേ
കാരുണ്യസ്ഥയൈതുഭ്യേ
കാലകണ്ഠായതേനമഃ.

യോനഃപ്രവിശ്യസർപ്പാണി
ഭൂതാനിഭവനശ്ചരഃ
സഞ്ജീവയരീസർപ്പാണ
നമസ്തൈസ്തേശിവായതേ.

ഭക്തിഗദ്യായഭവ്യായ
ഭവപാശമുറിമുസതാം
ഭാനമണ്ഡലവാസായ
ഭക്തായഭവതേനമഃ.

ചതുർഭുജായമാഹരതേ
ഭവായഭേദനാത്തനേ
ഭോഗത്രയവിഹീനായ
ഭക്താലപാദിഭേദനമഃ.

സർപ്പാത്മാക്കൾക്കും സാക്ഷിരൂപനായും ഇച്ഛാലബ്ധമായ
സ്വരൂപത്തൊടു കൂടിയവനായും വിരൂപാക്ഷനായുമിരിക്കുന്ന
ശരഭവിനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും ദൂരസ്ഥിതനായും വിശ്വേശ്വരിൽ
എല്ലാവരക്കുമധികനായും കാമാക്രാന്തരക്ഷിതനായുമിരിക്കു
ന്ന ഭദ്രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ജഗൽസൃഷ്ടിക്കു ബ്രഹ്മരൂപനായും രക്ഷയ്ക്കു വിഷ്ണുരൂപനാ
യും സാഹാരത്തിന്നു ശ്വാഹൃത്യമായ ഭദ്രനായുമിരിക്കുന്ന ശേ
ഖരനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ഇല്ലാത്തതായപ്രപഞ്ചം ഉണ്ടെന്നുള്ള വ്യവഹാരം യാവ
നൊത്തതന്റെ സത്തായാലോ യാതൊരുത്തന്റെ പ്രകാശ
ത്താൽ പ്രപഞ്ചം മുഴുവനും പ്രകാശിക്കുന്നുവോ ഇദംശബ്ദവാ
ച്യമായ ആരോപരഹിതനായും പ്രകാശരൂപനായുമിരിക്കുന്ന
ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

കാലത്തിന്നും കർമ്മത്തിന്നും എത്താത്തവനായും ഏക
സ്വരൂപനായും കരുണാനിധിയായുമിരിക്കുന്ന വീലകണ്ഠനെ
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും അന്തർഭാഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു സർവ്വ
ങ്ങളെയും പ്രവൃത്തിപ്പിച്ചുകാണ്ടിരിക്കുന്ന സർവ്വാത്മാവിനെ
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.—

ഭക്തികാണ്ടു പ്രാപിക്കപ്പെട്ടവനായും ഭക്തന്മാരുടെ
സാസാരബന്ധമാചകനായും സൂര്യമണ്ഡല മദ്ധ്യവർത്തിയായും
ഗായത്രിസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരി
ക്കുന്നു.—

ചതുർബാഹുവായും അഗ്നിസ്വരൂപനായും ഭക്തയജ്ഞവി
നാശകനായും ബാല്യം, യൌവനം, വാർദ്ധക്യം എന്നുള്ള അവ
സ്ഥാന്ത്രയരഹിതനായുമിരിക്കുന്ന മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരി
ക്കുന്നു.—

ഇങ്ങിനെ ഗൌരി സ്തുതിച്ചപ്പോൾ ഭഗവാൻ പ്രസന്നനാ
യിട്ടു ഹെ ദേവി! നിനക്കത്രേവരമാണ് വേണ്ടത്? അതിനെ
വരിക്കുക, എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ദേവി ഹെ ദേവ! ഭവാ
ന്റെ ഈ രൂപം കണ്ടതുകൊണ്ടുതന്നെ ഞാൻ പൂർണ്ണമനോരഥ
യായി. ഇനിക്കു ഭവാനിലുള്ള ഭക്തി സ്ഥിരമായിരിക്കുക മാത്രമേ
വേണ്ടു. ഞാൻ വാക്കുകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും ദേഹംകൊണ്ടും
ചെയ്യതായ അപരാധത്തെ ഭവാൻ ക്ഷമിച്ചു കരുണാചയ
ണേ ദേവി ഇങ്ങിനെ പറയുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ നന്ദിയെ

വിളിച്ച കാനിനെ മറയ്ക്കുവാനായി അവിടെ കെട്ടിയിരുന്ന തിരശ്ശീലായ എട്ടക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു നന്ദി ആ തിരശ്ശീലായ എട്ടത്തു. അപ്പോൾ രണനിമിത്തമായ ചുമരിനാൽ തന്റെ പ്രതിബിംബത്തെ കണ്ടു. ദേവിക്ക് അതു നോക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അതുകണ്ടപ്പോൾ ദേവി ഹൈ ദേവ! അതു ഭവാനൻ പ്രതിബിംബമല്ലേ? ഭവാനൻ ശക്തി കൊണ്ട് അതിനെ ഇങ്ങോട്ടു വരുത്തുക. അതാണ് ഇനിക്കു വരാവേണ്ടത് എന്നുപറഞ്ഞു. ഉടനെ അചിന്ത്യശക്തിമാനായ മഹാശാപൻ ആ പ്രതിബിംബത്തെ ഹൈ സുന്ദരാ! എന്റെ സമീപത്തുവരു എന്നുവിളിച്ചു. മഹാശാപൻ എന്തുചെയ്യാനാണ് ശക്തിയില്ലാത്തത്. ബ്രഹ്മാവിന് അങ്ങിനെ ഒരു രൂപത്തെ മനസ്സുകൊണ്ട് ആപാചിപ്പാൻകൂടി സാധ്യമാകയില്ല. സൃഷ്ടിയുടെ കഥ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? ഉടനെ ആ സുന്ദരസപത്രപാ വന്നു നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹൈ ദേവ! ഞാൻ ഭവാനൻ ഭാസനാണ്. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയുക. ഭവാനൻ ആഞ്ഞൊച്ചയ്ക്ക് എന്റെ ജന്മ സാഹചര്യം വരുത്തട്ടെ. ഇങ്ങിനെ ആ പ്രതിബിംബം പറഞ്ഞതുകേട്ടു മഹാശാപൻ സാന്ത്വനത്തോടെ തന്റെ ഗണങ്ങളിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരിക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. സുന്ദരരൂപത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമാകയാൽ സുന്ദരനെന്നു പേരും വിളിച്ചു. തന്റെ ദണ്ഡുപത്രത്തെ അവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. ഇതു സൂക്ഷിച്ച് ഇനിക്കുവേണ്ടപ്പോളെല്ലാം ദണ്ഡുതരുന്നതാണ് നിനക്കു പ്രവൃത്തി എന്നുപറഞ്ഞു. പിന്നെ ക്രമത്തിൽ സുന്ദരൻ മഹാശാപൻ അതിപ്രീതിമാനായിഭവിച്ചു. മഹാശാപൻ തന്റെ ശക്തികളെയെല്ലാം സുന്ദരനാക്കൊടുത്തു. സുന്ദരന്റെ കയ്യിൽനിന്നു ദണ്ഡുമടുത്തു ലേപനാചെയ്യുന്നതു മഹാശാപൻ അതിസന്തോഷമായി ഭവിച്ചു. ദിനന്തോരം സന്ധ്യാസമയത്തിൽ മഹാശാപൻ ഞ്ഞൊഴിച്ചു ചീണിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരന്റെ ചുമലുകളിൽ തന്റെ കൈകളെ വെച്ചു വിശ്രമിക്കാ. നന്ദിമയമായ അന്യഭക്തികളെ വിളിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരാ! സുന്ദരാ! എന്നു രണ്ടു മൂന്നു

പ്രാവൗ വിളിച്ചു ദേവിയെ ചിരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെ മറു
 ജ്ജ്വരം വിളിക്കും. അന്യന്മാരായവർ ശിവോഹമെന്നുള്ള ഭാ
 വനയാലാണ് മുക്തന്മാരാകുന്നത്. അങ്ങിനെയുള്ള ശിവൻ
 ഞാൻ സുന്ദരനാണെന്നു നിരന്തരം ധ്യാനിക്കണം. മഹേശ്വ
 രൻ സുന്ദരനെ തന്നെപ്പോലെ ഗജചർമ്മത്തെ ഉടുപ്പിച്ചു പാ
 ദങ്ങളിൽ ഫണരത്തങ്ങളാൽ ശോഭിതങ്ങളായ 'സുസ്തവപുര
 ണങ്ങളെ ധരിപ്പിച്ചു സർപ്പാംഗം ഭസ്മധരിപ്പിച്ചു കഴുത്തിൽ അ
 സ്ഥിമാലയെ ധരിപ്പിച്ചു കാതിൽ ഫണികണ്ഡലത്തെ ധരി
 പ്പിച്ചു ശിരസ്സിൽ ജടാഭാരത്തെയും അതിൽ ചന്ദ്രക്കലയെയും
 ധരിപ്പിച്ചു കാളയുടെ പുറത്തു കയറ്റി ഭൂതഗണങ്ങളെ ചുറ്റും
 നടത്തിച്ചു കൈലാസത്തിലെല്ലാം സഞ്ചരിപ്പിക്കും. തന്റെ കാ
 ണവാൻ വന്നവരായ ദേവാദികളെ സുന്ദരൻ പാദങ്ങളിൽ
 നമസ്കരിപ്പിക്കും. മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു
 സുന്ദരാ! നീ ഇപ്പോൾ ശിവൻതന്നെ. എന്നുപറഞ്ഞ് അവ
 ണ്ൻ ശിരസ്സിൽ ചുംബിക്കും. വേദാന്തവാക്യങ്ങൾക്കകൂടി അ
 ഗോചരനായ മഹേശ്വരൻ സ്തുതിപാഠകന്മാരെക്കൊണ്ടു സുന്ദ
 രനെ സ്തുതിപ്പിക്കും. ആ ജഗദീശ്വരൻ സൃഷ്ടി, രക്ഷ, സംഹാ
 രം, തിരോധനം, അനുഗ്രഹം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള തന്റെ
 പഞ്ചകൃത്യങ്ങളെ സുന്ദരനു പഠിപ്പിച്ചു. ഒരിക്കൽ സനകാദി
 മഹർഷികൾ സന്ദേശത്തെ ചോദിപ്പാനായി വന്നപ്പോൾ പ
 തുപാശനിർണ്ണയത്തെ സുന്ദരനെക്കൊണ്ടു പറയിച്ചു. വളരെ
 പാത്തിട്ടെന്താണ് മഹേശ്വരന്റെ സർവ്വസമ്പത്തുകളിലും
 ഗൗരിയെ ഒഴിച്ചു മറുജ്ജ്വരം എല്ലാവരെയും സുന്ദരനു സ്ഥാ
 തന്ത്രമുണ്ടായി. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് ദേവന്മാരും അ
 സുരന്മാരും ഒരുമിച്ച് അമൃതം ലഭിപ്പാനായി പാലാഴിയെ കടയു
 വാൻ നിശ്ചയിച്ചത്. മന്ദരപർവ്വതത്തെ മഥനഭണ്ഡമാക്കി വാസു
 കിയെ കയറാക്കി ദേവദാനവന്മാരും വിഷ്ണുവും കൂടി കടയുവാൻതു
 ടങ്ങി. അപ്പോൾ മഹാവിഷ്ണുവിന്റെ ഭുജബലം സഹിപ്പാൻ കഴി
 യാതെ വിവശനായിട്ടു വാസുകി ദിഗ്ഗന്തപാസം വിട്ടുകുടങ്ങി. എ
 ന്നമാത്രമല്ല അതിഘോരമായ കാളകൂടവിയെക്കൂടി കടിച്ചു. കാ

ലാഗ്നീതുല്യമായ ആ വിഷം സകലത്തെയും ഹേിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ദേവന്ദ്രൻ മുതലായ അഷ്ടദിക്പാലന്മാരും രാടിപ്പൊയ്ക്കുളഞ്ഞു ബ്രഹ്മാവും ഭയപ്പെട്ടോടി. മഹാവിഷ്ണു വിഷത്തിന്റെ ഉഗ്രതകൊണ്ടു കരിഞ്ഞനിറമായിവേിച്ചു. അനവധി ദേവദാനവന്മാർ മൂർച്ഛിതന്മാരായി സമുദ്രത്തിൽവീണു. ഈ സങ്കടാവസ്ഥ കണ്ടുനീക്കുന്നവരായ മുനിജനങ്ങൾ മഹേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു ലോകത്തെ രക്ഷിക്കേണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചു. അതുകേട്ടു പരമശിവൻ സുന്ദരനെ അയച്ചു. സുന്ദരൻ വേഗാപോയി അത്യാഗ്രമായ ഹാലാഹലത്തെ ഞാവൾപഴംപോലെ കയ്യിൽ ഉരുട്ടിയെടുത്തുകൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ സമീപത്തുകുപോയി. സുന്ദരൻ തന്റെ കയ്യിൽ വിഷത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടുവരുന്ന ഭാഗികളിട്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായ മഹേശ്വരൻ ദേവിക്കുകോണിച്ചുകൊടുത്ത് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ ദേവി! നമ്മുടെ പ്രിയനായ സുന്ദരൻ ഹാലാഹലവിഷത്തെ കയ്യിലെടുത്തുകൊണ്ടു വരുന്നതു നോക്കുക. വിശിഞ്ഞതാമര പൂക്കുത്തിൽ വണ്ട് ഇരിക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. മഹേശ്വരൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സുന്ദരൻ ഹാലാഹലത്തെ പരമശിവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. മഹേശ്വരൻ അതിനെ വേഗം ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്ത് അതു പരമശിവന്റെ കണ്ണത്തിൽ ആരേണാപോലെ ശോഭിച്ചു. അപ്പോൾ ഹാലാഹലത്തെ കയ്യിലെടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന സുന്ദരനെ ജനങ്ങളെല്ലാം സാക്ഷാൽ പരമശിവനാണെന്നു പ്രശംസിച്ചു.—

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഭു ന്ന മ മ യു ട യ മ .

—o—o—o—

പരമശിവന്റെ കല്പനപ്രകാരം വിഷത്തെ തന്റെ കൈകളിൽ എടുത്തുകൊണ്ടു വന്നതിനാൽ ഭൂതഗണങ്ങളിൽ അന്നപ്പോലെ ആത്മമില്ലെന്നു സുന്ദരന് അ ഗവും ഉണ്ടായിച്ചു. സർവ്വം

തമാവായ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനാണ്ടായ ഗർവ്വത്തെയറിഞ്ഞ് അ
തിന്നു തക്കതായ ശിക്ഷചെയ്യണമെന്നു വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങി
നെയെരികുമ്പോൾ ദേവിയുടെ പരിചാരികമായ കമലിനി
യെന്നും അനിനിതയെന്നും രണ്ടുസ്ത്രീകൾ ദേവിക്ക് പുഷ്പംകൊ
ണ്ടുവരുവാനായി പുഷ്പാട്ടാനത്തിലേക്കുപോയി. അതേസമയ
ത്തിൽതന്നെ സുന്ദരൻ ദേവനും ദേവിയും അനുഷ്ടമത്തിലാ
ണെന്നറിഞ്ഞു പുറത്തിറങ്ങി സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു പുഷ്പാട്ടാന
ത്തിൽ എത്തി. അവുടെ നീലപർവ്വതത്തിൽ ഇടിമിന്നലുകളെ
ന്നപോലെ മല്ലികാലതകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊ
ണ്ടിരിക്കുന്ന സ്ത്രീകളെകണ്ടു. അവർ സ്തംഭചെയ്തു സ്വപ്നാവസ്ഥ
യെപ്പോലെയുള്ള ദോഷകാന്തിയോടു കൂടിയവരായിരുന്നു. കിംതു
കവണ്ണമായ വസ്രങ്ങളാൽ ജാലപലുമാനകളായുമിരുന്നു. താ
മരപ്പൂക്കളെപ്പോലെയുള്ള പാദങ്ങളിൽ നൃപുരങ്ങൾ മനോഹര
മായി ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മന്ദമരങ്ങൾ തുണീരമെന്നപോലെ
യുള്ള കണകാലുകളാൽ അവർ ഏറ്റവും ശോഭിച്ചിരുന്നു. കൂർ
ദോഹപോലെയുള്ള ജാനകളാലും രാജാസദൃശങ്ങളായ ഊരു
കളാലും ശോഭിതമാരായിരുന്നു. സ്വപ്നനിമിത്തമായ പലകപോ
ലെ ഉന്നതജലനത്താലും ശോഭിതമാരായിരുന്നു. മന്ദമരമത്തി
ന്റെ ചക്രത്തെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന നിതംബപ്രാദേശത്തിൽ കാ
ഞ്ചികൾ ഇടുതിനാൽ ശോഭിതമാരായിരുന്നു. കറച്ചു കിഴിഞ്ഞതാ
യ വസ്രബന്ധത്താൽ അല്ലാപ്പം പ്രദർശിക്കുന്നതായ നാഭിപ്രദേ
ശത്താൽ മനോഹരകളായിരുന്നു. അവരുടെ രോമാവലികൾ
അതിമനോഹരങ്ങളായിരുന്നു. വളരെ സൂക്ഷ്മമായ മദ്ധ്യപ്ര
ദേശത്താൽ മനോരമകളായിരുന്നു. വടപത്രാപോലെയുള്ള ഉ
ദരത്തിൽ വലിത്രയങ്ങളാൽ ശോഭിതമാരായിരുന്നു. അവരുടെ
സുനന്ദം പിനങ്ങളും സ്തിശാങ്ങളും അല്ലാപ്പം ചലനത്തോടു
കൂടിയവയുമായിരുന്നു. അവരുടെ സുനമുചകൾ മുത്തമാല
കളാൽ പ്രലാബങ്ങളായും മനോഹരങ്ങളായുമിരുന്നു. പൂക്കൊ
ത്തുകൾപോലെ ഇരിക്കുന്ന രക്തവണ്ണങ്ങളായ മോതിരങ്ങളു
ടെ കിരണസമൃദ്ധത്താൽ വിചിത്രവേഷകളായിരുന്നു. അവ

തിടെ കരപല്ലവങ്ങൾ കിടിലങ്ങളും രക്തവർണ്ണങ്ങളുമായ നഖങ്ങളാൽ ശോഭായമാനങ്ങളായിരുന്നു. അവരുടെ ഭുജങ്ങൾ രത്നങ്ങളാലും പവിഴങ്ങളാലും സംയുക്തമായ കടകകുങ്കണങ്ങളാലും കേയൂരം അംഗുരം ഇവകളാലും അതിശോഭിതങ്ങളായിരുന്നു. ചുമലിൽ സ്തംഭിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കണ്ഡലങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട ശ്രോത്രങ്ങളാൽ അതിരുകൂട്ടിയായിരുന്നു. അവരുടെ ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ കൈലാസപദ്മവും അതിലുള്ള വനപ്രദരേയും എന്നുവേണ്ടാ ലോകം മുഴുവനും പ്രതിഫലിച്ചിരിക്കുന്നു. മനസ്സിതമാകുന്ന ചന്ദ്രികയാലും താബുലസംയുക്തമായ കല്പ്തരത്നാലും ശോഭിതമായ അധരപല്ലവങ്ങളാൽ അതിമനോഹരകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നിശ്വാസസാരമുത്താൽ ആകൃഷ്ടങ്ങളായ വണ്ടുകളാൽ സന്ത്രസ്തലോചനകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നാസികകൾ മുക്താഭരണത്താൽ അതിമനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ കടാക്ഷമാകുന്ന യമുനാനദിയുടെ തീരമാലകളാൽ സകലദിക്കുകളും ആശ്രയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവരുടെ ചില്ലികൾ മന്ദമന്ദൻ വില്ലിനെ തോല്പിക്കുവാൻ വിളിക്കുന്നു. അവരുടെ അർദ്ധരൂപ്യമായ നൊറിയിലുള്ള കസ്തൂരിതിലകത്താൽ അതിമനോഹരകളായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ നീലവർണ്ണമായ കപടാരം പാദാന്തത്തോളം നീണ്ടുകിടക്കുന്നു. അവരുടെ മുഖം ലാവണ്യസാരസമൃദ്ധമായ ചന്ദ്രബിംബത്തിന്നു തുല്യമായിരിക്കുന്നു. അവരുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളിലുള്ള പൊടികളാൽ തിര്യക്കത്തമയകൂടി തോല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സുന്ദരൻ ഇങ്ങിനെയുള്ള സ്ത്രീകളെ കണ്ടപ്പോൾ സംഭ്രാന്തനേത്രനായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ മന്ദമന്ദൻ തന്റെ ശത്രുവിനുള്ള വൈരത്തെ ഓത്തു മഹാശ്വരന്റെ പ്രതിബിംബമായ സുന്ദരനെ അഞ്ചു ഘാതങ്ങളാലും പ്രഹരിച്ചു. ഉടനെ സുന്ദരൻ ഓരോന്നു ചിന്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി; ഇവരുടെ സുഷ്ഠിചാതുര്യം അത്ഭുതമെന്നും താജണ്യഭൂമനവും ആയുര്യം. സൗന്ദര്യവിശേഷമോ അത്യ

ഇതും മനോഹരകളായിരിക്കുന്ന ഇവരുടെ ആപാദകശുഭ
 ഉള്ള അവയവങ്ങളിൽ എന്റെ മനസ്സു നിമഗ്നമായിരിക്കുന്നു.
 അതിനെ ഉദ്ധരിപ്പാൻ എനിക്കു ശക്തിയുമില്ല. ഇവർ എ
 വിടെനിന്നു വന്നവരാണ്. ഭക്തനിയുടെ പ്രതിബിംബമോ
 മറ്റൊന്ന്, ഇത് എന്റെ സ്വപ്നമോ, അതോ മന്ദമമായ
 യോ, എന്നാൽ ഇവരുടെ ആപീനങ്ങളും കഠിനങ്ങളും നി
 മ്ബലങ്ങളും നിരൂപമങ്ങളും അന്യോന്യം സ്പർശിക്കുന്നവകളുമാ
 യ കലങ്ങളെ കണ്ടാൽ ആദ്യം ധൈര്യമുണ്ടാവില്ലെന്നുതന്നെ
 യാണ് വിചാരിക്കേണ്ടത്. കോടിജന്മങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള ത
 പസ്സിന്റെ ഫലം ഇവരുടെ ആലിംഗനം ഒരിക്കൽ ലഭിക്കേ
 ന്നതുതന്നെയാണ്. ഇവരുടെ അധരാമൃതത്തെ ആർതന്ന
 ആസ്വദിക്കുന്നു, ആ വിഷയത്തിൽ ഞാൻ ആരാണ്. എ
 ന്നാൽ ഇവരുടെ അധരാമൃതഭാസ്യത്തെ ഞാൻതന്നെ പ്രാ
 ത്തിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സന്ദരൻ അവർക്കു അനുരാഗിച്ചതാ
 യ തന്റെ ദുരാചാരത്തെ മറച്ചുവെക്കുവാൻ ശക്തനല്ലാതെ
 അവരുടെ സമീപത്തേക്കുവന്നു. അവരും മന്ദമതുപ്രനായ
 സന്ദരനെ കണ്ട് അനുഗ്രഹവിശകളായി ഭവിച്ചു. എന്നാൽ
 ആ മന്ദമൻ അഞ്ചു ബാണങ്ങളാൽ അവർ മൂന്നുപേരെയും
 ഒപ്പം പ്രാഥമിച്ച് അവശന്മാരാക്കിത്തീർത്തത് എങ്ങിനെയാ
 ണാവോ. അതുകൊണ്ടു മന്ദമൻ അതുതവിക്രമൻതന്നെ.
 അവരുടെ ലജ്ജാസാഹിതങ്ങളായ കടാക്ഷങ്ങൾ ഹൃദയത്തിൽ
 താഴ്ന്നുകയാൽ സന്ദരൻ മൃച്ഛിതനായിഭവിച്ചു. അവരും സു
 നദരന്റെ കടാക്ഷമാകുന്ന വാളിനാൽ ഹൃദയം പിളർന്നതുപോ
 ലെ സാഭാതപിത്തമാരായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെ അവർ അ
 ന്യോന്യദ്രോഹത്താൽ സാഹജമായ ധൈര്യത്തെ ത്യജിച്ചു വാ
 ടിയ ശരീരത്തോടു കൂടിയവരായി ഭവിച്ചു. തങ്ങളുടെ കൃത്യ
 ത്തെ മാനവരായ അവർ അന്യോന്യം നോക്കി ഭീഷ്മമായി
 നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ മനോഭവാഗ്നി സന്തപ്തമാ
 യ അവരുടെ ദേഹത്തിൽ കാമവ്യഥ നല്ലവണ്ണം പ്രകാശി

ച്ചു. അനന്തരം സ്രീകുറു ദേവിയുടെ സമീപത്തേക്കും സ്മാ
 ദ്വിതനായ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരന്റെ സമീപത്തേക്കും പോയി.
 മോഹവൈവർണ്ണത്തോടുകൂടിയ സുന്ദരനക്കണ്ടു സമ്പന്നനാ
 യ മഹേശ്വരൻ മനോഹരത്തോടുകൂടി ഭൂതഗണങ്ങളെല്ലാവ
 രും കേൾക്കെ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെസുന്ദരാ! കാമക്രോ
 ധവിഹിനന്മാരായും ഉപദേശതസ്സുകളായും ഇരിക്കുന്ന പ്രിയ
 ശ്വരന്മാർക്കുകൂടി പ്രാപിക്കുവാൻ കഴിയാത്തതായ എന്റെ
 സ്ഥാനത്തെ ലഭിച്ചിട്ടു നീ ഇപ്പോൾ എന്താണ് ചെയ്യുത്? ഈ
 കൈലാസത്തിൽ കൈവപ്പും കരസ്ഥമാണല്ലോ. അങ്ങി
 നെയുള്ള സ്ഥലത്തുവെച്ചു നീ കാമസുഖത്തെയല്ല ആഗ്രഹി
 ച്ചത്? എന്നാൽ അത് അനുഭവിക്കേണ്ടതുതന്നെയാണ്. അ
 തുകൊണ്ടു നീ അവരോടുകൂടി ഭൂമിയിൽ പോയി ജനിച്ച് അ
 ജ്ഞാനികളെപ്പോലെ സംസാരസുഖത്തെ അനുഭവിക്കുക. ഇ
 ങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ ശപിച്ചു. അതുപോലെ ദേ
 വിയും തന്റെ പരിചാരികമാരെ ശപിച്ചു. വരൂപാതംപോ
 ലെയുള്ള മഹേശ്വരന്റെ ശാപത്തെക്കൂടി സുന്ദരൻ ദേവനെ
 നമസ്കരിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവദേവ! കരു
 ണാസിന്ദധാ! ഭക്തവത്സലനായ ഭവാൻ എന്റെ ഈ അപ
 രാധത്തെ ക്ഷമിച്ച് എന്നിൽ പ്രസാദിക്കണം. കലിദാസിത
 മായ ഭൂലോകത്തിൽപോയി ഞാൻ ജനിച്ചാൽ ഭവാന്റെ സു
 രണതന്നെ ഉണ്ടാവില്ല. എന്റെ ബുദ്ധി കാട്ടിലുള്ള ഭൂഗ
 ണിന്നു തുല്യമാകും. വാക്കുകൊണ്ടും മനസ്സുകൊണ്ടും മോഹം
 കൊണ്ടും ചെയ്യുന്ന വലുതായ പാപങ്ങൾക്കുകൂടി ഭവാന്റെ
 നാമസ്മരണമാണ് പ്രായശ്ചിത്തമെന്നു ശ്രുതിപറയുന്നു. അ
 ങ്ങിനെയുള്ള ഭവാൻ എന്റെ അപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ചു രക്ഷി
 ക്കണം. ഞാൻ ഇനി ഒരിക്കലും ഇങ്ങിനെ രൈപാധം ചെ
 യ്യില്ല. ഭവാന്റെ ആശ്രിതനും ഭീനനുമായ എന്നിൽ കരുണ
 ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ അനേകവിധത്തിൽ പറഞ്ഞു കരഞ്ഞു

കൊണ്ടു സുന്ദരൻ മഹേശ്വരന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു കിടന്നു.

എന്ന ബൃന്ദോപപുരാണത്തിൽ
അധ്യായം.

അനന്തരം ഭീനവത്സലനായ ഭഗവാൻ പ്രസന്നനായിട്ടു സുന്ദരനെ പിടിച്ചെഴുന്നീല്പിച്ചു കരുണയോടെ പറഞ്ഞു. ഹെ സുന്ദരാ! നീ എന്തിനാണ് കരയുന്നത്, നീ ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്റെ വാക്കുകൾ വേദവാക്യങ്ങൾക്കു തുല്യമാണ്. അതിന്ന് അന്യഥാതപാസാഭവിക്കുന്നതല്ല. പാപകമ്മങ്ങളെ അറിയാതെ ചെയ്യാലും അവയുടെ പരിണാമം ഭയങ്കരമായിരിക്കും. വിഷമിശ്രമായ അന്നത്തെ അറിയാതെ ഭക്ഷിച്ചാലും വയറിൽ ചെന്നാൽ അതിസങ്കടാവസ്ഥയെ ഉണ്ടാക്കുന്നില്ലേ? ബ്രഹ്മാദിവേദന്മാർക്കു കമ്മട്ടുയിരന്മാരായി ഭവിക്കുന്നു. ജീവികൾ സങ്കല്പംകൊണ്ടാണ് ബദ്ധന്മാരാകുന്നത്. അസങ്കല്പത്താൽ മുക്തന്മാരമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് എന്തെന്ന ശരണം പ്രാപിച്ച ഭക്തന്മാർ സങ്കല്പത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്. ഞാനും എന്റെ പ്രിയഭക്തന്മാരും ഒഴിച്ചു മറ്റുള്ളവരെല്ലാം സങ്കല്പത്തിന്ന് ഈശ്വരന്മാരല്ല. സങ്കല്പഭാസന്മാർതന്നെ. എന്റെ മായ കാമികൾക്കു വലുതായ ഭ്രമത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നവളാണ്. എന്റെ പ്രിയഭക്തന്മാർ ആ മായയെ അനായാസന കടക്കുന്നു. സ്ത്രീകളുടെയും സ്ത്രീസംഗികളുടെയും സാസഗ്ഗ്ത്താൽ മനുഷ്യൻ കാമിയായി ഭവിക്കുന്നു. എന്റെ ഭക്തന്മാരായ സജ്ജനങ്ങളുടെ സംസഗ്ഗ്ത്താൽ; മനുഷ്യൻ അസങ്കല്പവാനാകും ഭവിക്കുന്നു. ഹെ സുന്ദരാ! അത് ഇപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായി നിന്നാൽ കാണപ്പെട്ടില്ലേ? എന്തിനാണ് നീ എന്റെ സന്നിധിയെ വിട്ടു സ്ത്രീകളുടെ സമീപത്തേക്കു പോയത്; അതുകൊണ്ടല്ല നിനക്ക് അധഃപതനം സാഭവിച്ചത്; ഇ

ങ്ങിനെതന്നെയാണ് വിപ്ലവം സങ്കല്പംകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ അനേകം പ്രാവശ്യം ജനിച്ച് ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ടിവന്നത്. പിന്നെ സങ്കല്പത്തെ ജയിച്ചു. എന്നാൽ നീ ഭൂമിയിൽപോയി ജനിച്ച്യാൽ സൂരിഭാഷം സംഭവിക്കുകയും എന്റെമേൽ പൂർണ്ണഭക്തിയും ഉണ്ടാവും. എന്റെ പുണ്യഭക്തങ്ങളിലെല്ലാം പോയി എന്നെ സ്തുതിക്കുക. നിന്റെ വിവാഹസമയത്തിൽ ഞാൻതന്നെ വന്നു നിന്നെ ദാസനായി സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളാം. നിന്റെ ഇഷ്ടമെല്ലാം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചുതരാം. എന്നിൽ ഭക്തിയോടുകൂടി കമലാലയത്തിന്റെ സമീപത്തിൽപോയി ജനിക്കുക. എന്നെ സ്തുതിക്കുവാനായി സരസ്വതി നിന്റെ നാവിന്മേൽതന്നെ ഇരിക്കും; അതുകൊണ്ടു വളരെ കീർത്തിയും സാദരവും; ഇനി നീ പോയ്ക്കുളളൂ എന്നുപറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ വേഗം എഴുന്നീറ്റ് അനുപുരത്തിലേക്കു പോകുകയുംചെയ്തു. അനന്തരം ദുഃഖാർത്തനായ സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽനിന്നു നരകത്തിലേക്കു വീഴുന്നതു പോലെ ഭൂമിയിലേക്കു വീഴുകയുംചെയ്തു. ഇനി സുന്ദരന്റെ ജനനവൃത്താന്തത്തെ പായാം. ഭക്തിണിദിക്കിൽ കമലാലയമെന്നു പേരായി ഒരുത്തരുടേതാണു്. അവിടെയാണ് മുചുകുന്ദരാജർ വിഷ്ണുവിനാൽ ലഭിക്കപ്പെട്ടതായ സോമസ്തവമൃത്തിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആ മൃത്തി ത്രാഗേശ്വരൻ എന്നുള്ള പ്രസിദ്ധനാമത്തോടെ ഭക്തന്മാർക്കു സർപ്പാഭിഷ്ടങ്ങളേയും കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ ജനനം ലഭിക്കുന്നത് അതിദുർലഭമാണു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നു സമീപമുള്ള ഒരുഗ്രാമത്തിൽ ശിവഭക്തനായി ശിവവ്രതൻ എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഉണ്ടു്. അദ്ദേഹം വേദഗ്രന്ഥങ്ങളെ അറിയുന്നവനും വിധിപ്രകാരം യാഗകർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്യുവാനാണു്. വിശേഷിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരിൽ അതിപ്രിയനാണു്. അതുകൊണ്ടു ത്രാഗേശ്വരന്റെ പ്രിയനാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്നു സർപ്പമാം ഹിതാനുസാരിണിയായി സ്മരിക്കുന്നപേരായ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായി. അവരുടെ അനുപമമായ ഗൃഹസ്ഥധർമ്മം സജ്ജന

ങ്ങളാൽ കൊണ്ടാടത്തക്കതായിരുന്നു. അവർ പുത്രനുണ്ടാവാത്തതിനാൽ കമലാലയനാഥനെ അച്ഛനും, വന്ദനം, സ്തുതി ഇവകളാൽ ഭജിച്ചു. ത്യാഗനാഥന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ സുമതിക്കു ഗർഭമുണ്ടായി. അവൾക്കു വേണ്ടുന്ന സംസ്കാരങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് അവൾ കടഞ്ഞരത്താത്തപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. ആ സുമതി പത്താംമാസത്തിൽ ശുഭഗ്രഹസംയുക്തമായ ലഗ്നത്തിൽ പശ്ചിമദിക്കു ബാലചന്ദ്രനെയെന്നപോലെ ലക്ഷണയുക്തനായ ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. അപ്പോൾ ശിവവ്രതൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു ജാതകർമ്മം ചെയ്തപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണർ അനവധി ഭാഗങ്ങളേയും ചെയ്തു. പിന്നെ ശിവവ്രതൻ കമലാലയനാഥന്റെ പ്രീതിക്കായി ആ നാമംതന്നെ പുത്രനെ വിളിച്ചു; എങ്കിലും കുട്ടിയുടെ അസാധാരണമായ അസന്തുഷ്ടത കണ്ട് എല്ലാവരും സന്ദർശനങ്ങളെ നാമം സ്ഥിരപ്പെടുത്തി. അനന്തരം ബാലൻ വെളുത്തപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രനെന്നപോലെ ക്രമത്തിൽ വളർന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ദേവിയുടെ പരിചാരികമാരിൽ കമലിനി എന്നവൾ ആ ദേശത്തിൽതന്നെ വേദനിധിയെന്നപേരായ ബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രിയായി ജനിച്ചു. അതി സൗകര്യത്തോടെ വളർന്നു. സുന്ദരനും ചൊലകർമ്മം കഴിയുമ്പോഴേക്കും പൂർവ്വാസനയാൽ ദേവാദികൾക്കകൂടി ദുർല്ലഭമാകുന്ന ശിവഭക്തി ഉണ്ടായി. എഴുത്തുകളെല്ലാം ഒരുപ്രാവശ്യം പഠത്തുറകൊടുത്താൽ സുന്ദരൻ ഗ്രഹിക്കും. ബ്രാഹ്മണർ വേദോദ്വേഗനും ചെയ്യുന്നതെല്ലാം സുന്ദരൻ ഗ്രഹിച്ചു. ഒരിക്കൽ സുന്ദരൻ കുട്ടികളോടൊത്തുചിട്ടു വീഥിയിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ആ ദേശത്തെ ജയദ്രുനെന്ന രാജാവ് ആവഴിക്കവന്നു. തനിക്കു പുത്രനില്ലാത്തതുകൊണ്ടു രാജാവിന്നു സുന്ദരന്റെമേൽ അതിപ്രീതിതോന്നി. ഉടനെ രാജാവു സുന്ദരനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. പിന്നെ ബാലന്റെ നിമിത്തം ശിവവ്രതനും രാജാവിന്റെ പ്രിയനായി. ബാലനു ഗായത്രി ഉപദേശവും വേദോദ്വേഗനവും മറ്റും രാജഭവനത്തിൽ തന്നെവെച്ചു ചെയ്തി

ച്ചു. അന്നുതന്നെ ഇരുപത്തിയഞ്ചാം രാജാവുതന്നെ ചെയ്തിച്ചു; സുന്ദരനെ യുവരാജാവായാക്കണമെന്നു ശിവപ്രതനാട്ടു രാജാവ് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതു ബ്രാഹ്മണന്റെ വിധിതമല്ലെന്നു വെച്ചു ശിവപ്രതൻ സമ്മതിച്ചില്ല; എന്നാൽ സുന്ദരൻ യുവരാജസ്ഥാനത്തെയാഴിച്ചു മാറത്തക്ക സുഖങ്ങളെല്ലാം യുവരാജാവിനെപ്പോലെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെതിരിക്കുമ്പോൾ വേദനിധിയെന്ന ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ പുത്രിയെ സുന്ദരനു കൊടുപ്പാനായി ശിവപ്രതന്റെ അനുമതിപ്രകാരം വിവാഹത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന യജ്ഞങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. വൈശാഖമാസത്തിൽ ഉത്രം നക്ഷത്രത്തിൽ വിവാഹമുഹൂർത്തം നിശ്ചയിച്ചു. വശുവരന്മാരുടെ ബന്ധുക്കൾ വളരെ വന്നുകൂടി. ജയഭദ്രരാജാവും ചതുരംഗരസെന്റത്താടുകൂടി വന്നു. സുന്ദരനു പ്രതകമ്മർദ്ദം വിധിപോലെ ചെയ്തു സ്നാനവും ചെയ്തു സുന്ദരനെ അലങ്കരിപ്പിച്ചു രാജാവു മുതലായ ബന്ധുക്കളോടും അനേകവാദ്യഘോഷങ്ങളോടുംകൂടി വേദനിധിയുടെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു അപ്പോൾ വേദനിധി അവരെ എതിരേററകൊണ്ടുപോയി യഥാവിധി പൂജിച്ച് അലങ്കരിച്ചു വെച്ചതായ വിവാഹവേദിയിൽ വശുവരന്മാരെ ഇരുത്തി. ആ സഭ സ്വസ്ത്യംകേളാലും മാറും വിശേഷമായി അലങ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അനേകബ്രാഹ്മണവൃദ്ധന്മാരും ഭീഷണന്മാരും ശിവഭക്തന്മാരും ശോഭിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. ദിവ്യങ്ങളായ വസ്ത്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട സ്ത്രീകളാൽ ലാഭ്യവർഷം ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. കന്യാകാശ്മീകൾ വിശേഷമായ ഗാനം ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ചന്ദ്രികപോലെ പ്രകാശമാനങ്ങളായ ഭീപങ്ങളാൽ നാലുകിടക്കകളും ശോഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനേകവാദ്യഘോഷങ്ങളാൽ ആകാശമെങ്ങും നിറഞ്ഞിരുന്നു. ദിവ്യങ്ങളായ ധൂപങ്ങളുടെ സുഗന്ധത്താൽ ആ സഭ വാസിയായിരുന്നു. ആ സഭയിൽ സുന്ദരന്റെ പ്രിയനായ ജയഭദ്രരാജാവു ദേവേന്ദ്രനെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. ആ സഭയും സുധർമ്മനെ ഭൂമിയിൽ വന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. സുന്ദരനും ഭാര്യയും ആ സഭയിൽ

വിവാഹവേഷത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു വിഷ്ണുവും ലക്ഷ്മിയുംപോലെ ശോഭിച്ചു. വിദ്യ, വയസ്സ്, രൂപം, ധനം, കലം ഇത്രാദികളാൽ സന്ദരണ സമനായി ഭൂമിയിൽ ആരും തന്നെയില്ല. ഈ വധു വരന്മാർ വളരെക്കാലം സുഖമായിരിക്കട്ടെ, എന്നിങ്ങനെ ബ്രാഹ്മണർ അവരെ ആശീർവാദിച്ചു.

എന്ന സ്മരണാപപുരണത്തിൽ

അ ബ്രാഹ്മണ്യം തേ

സുവർണ്ണപാലികയാലും കുങ്കുമങ്ങളാലും ലാഭം, പുഷ്പം, സമിത്ത്, ഭക്ത, കറക, മുളപ്പാത്രങ്ങൾ, കല്പ്തവകളാലും സഭ ശോഭിതയായിരുന്നു. അനന്തരം സന്ദരൻ അകരാപ്പണമെന്ന ക്രിയ ചെയ്തു കാപ്പുകെട്ടി പുരോഹിതന്മാർ ഗണപതിപൂജ ചെയ്തതിന്നുശേഷം മഹാജനങ്ങളുടെ അനുമതിപ്രകാരം വിവാഹകർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാൻ ആരംഭിച്ചു സങ്കല്പംചെയ്യുമ്പോൾ ആ സഭാസമരത്തിൽ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ കണ്ടു. ജരാധിക്യനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു മുളവടി കയ്യിൽപിടിച്ചുകൊണ്ടും നടക്കുമ്പോൾ കാൽതൊറിക്കൊണ്ടും രോമങ്ങളെല്ലാം വെളുത്തുകൊണ്ടും ദേഹത്തിൽ വാർഷ്ട്യത്താൽ തോൽതുണിക്കൊണ്ടും കണ്ഡലങ്ങളാൽ അലംകൃതനായും ഉയന്നുവന്നായും നരച്ചുപഴുത്ത കേശത്തോടു കൂടിയവനായും ദേഹമെല്ലാം ദണ്ഡത്താൽ ലേപിതനായും തലാക്ഷമാലകളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടവനായും ഉടുത്തവസ്ത്രം കിഴിഞ്ഞവനായും ദേഹങ്ങളെല്ലാം പോയവനായും വളരെ ഞരമ്പുകൾ പ്രകാശിക്കുന്നതിനാൽ കഴുത്തു നിശ്ശോന്നതമായും ശ്രീകണ്ഠൻ എന്നപേരോടുകൂടിയും കണ്ടപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും എഴുന്നീറ്റു ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ നമസ്കരിച്ചു. ചിലർ അംഗ്യംകൊടുത്തു. ചിലർ ഭക്തിയോടുകൂടി കൈകൊണ്ടു താങ്ങി. വേദനിധിബ്രാഹ്മണൻ ഒരു പീഠത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ ഇരുത്തി. അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടു ബാലന്മാർ കൈ

[illegible]

ഒന്നു അറിയിക്കാതെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നു. അന്റാ പൂത്രനാണെന്നു സ്ഥിരപ്പെടുത്തുവാനാണ് ഇവൻ ഇതെല്ലാം ചെയ്യുന്നത്. ഞാൻ സത്യമാണ് പറഞ്ഞത്. എന്നാൽ എനിക്ക് ഇങ്ങിനെ ഒരു ഭാസനെ വാങ്ങുവാൻ തക്കതായ സ്വത്തുണ്ടോ എന്നു നിങ്ങൾ സംശയിക്കേണ്ട. എന്റാ സമ്പത്തു നോക്കിയാൽ കണ്ണേറൻകൂടി തുല്യനല്ല. പിന്നെ അസ്യനെ പാടേയണ്ടതുണ്ടോ? അങ്ങിനെയുള്ള ഞാൻ ഈ സുന്ദരനാകുമാറു മുഴുവനും സ്വാധീനമാക്കിക്കൊടുക്കാമല്ലോ. ഞാൻ എവിടെ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതെല്ലാം ചെയ്യാൻ എനിക്കു സാമർത്ഥ്യമുണ്ട്. എനിക്ക് ഓരോദിക്കുകളിൽ അനേകഭാസന്മാരുണ്ട്. അവരെല്ലാം എന്നാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട യഥോചിതമായ സമ്പത്തിനെ സുപമായി അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇവനും അവരെപ്പോലെ ഇരിക്കട്ടെ. എന്റാ സുന്ദരാ! നീ എറുന്നവിട്ട് ഇവന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു വന്നുവരുന്നിനാണ്? എഴുന്നീല്ക്കുക. നമുക്കു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുക. നിനക്ക് എന്ത് ഇഷ്ടമോ അതെല്ലാം ഞാൻതരാം. ഇങ്ങിനെ ആ വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ സഭ മുഴുവനും സംഭ്രാന്തമായി ഭവിച്ചു. വയുവരന്മാരുടെ ബന്ധുക്കൾക്കും വളരെ വിസ്മയമുണ്ടായി. ജനങ്ങളുടെ കോലാഹലം അവസാനിച്ചപ്പോൾ ജയദ്രോഹാദി വ്യവഹാരസമർത്ഥന്മാരും ലോകപ്രസിദ്ധന്മാരുമായ ബ്രാഹ്മണരോടു വൃദ്ധന്റെ ആഭരണങ്ങൾ സമാധാനം പാവാൻ പറഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണർ പറഞ്ഞു, ഓഹ ബ്രാഹ്മണാ! ഭവാനു വൃദ്ധനാണ് വ്യവഹാരത്തിൽ സമർത്ഥനാപ്പോലെ പറയുന്നുവെല്ലോ. ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ ദൈവത്തും ബ്രാഹ്മണൻ വിക്രയയോഗ്യനാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഭവാനു വൃദ്ധപതപാകൊണ്ടോ വഴിനടന്ന ക്ഷീണം കൊണ്ടോ ഉണ്ടായ ഭ്രാന്തിയാൽ പറയുന്നതാണ്. ഇതുവരെ പറഞ്ഞതെല്ലാം ക്ഷമിച്ചു. ഇനി ഒന്നു മിണ്ടാതെ പോയ്ക്കൊള്ളുക. പ്രഭുവായ ജയദ്രോഹാവ് ഇതാഇരിക്കുന്നു. ഇനിയും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽ ആ രാജാവു ശിക്ഷിക്കും. അദ്ദേഹം സുന്ദരന്റെ ഗുരുവാണ്. സുന്ദരന് ഉത്തമമായ ക്ഷമയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഭ

വാനാട്ടു കോപിപ്പാത്തത്, വൃദ്ധൻപാഞ്ഞു—കാമമാകട്ടെ കോപമാകട്ടെ എന്താ ഭാസന്മാർ! ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. ഇതുതന്നെയാണ് എന്താ ഭാസന്മാരുടെ പ്രസിദ്ധമായ മുഖ്യവ്രക്കണം. ശിവപ്രതിൻ പാഞ്ഞു—ഐ ബ്രാഹ്മണരെ! ആ ഭ്രാന്തന്റെ വാക്കിനെ ഞാൻ ക്ഷമിച്ചു. താദ്രാഹതെ പുറത്താക്കിട്ടു മുറ്റത്തും കഴിമുന്നതിന്നുമുമ്പ് ആരാഭിച്ച ക്രിയനടത്തുക. വൃദ്ധൻപാഞ്ഞു—ഈരാജ്യത്തിൽ രാജാവില്ലെ? സജ്ജനങ്ങളും ഈ ഭിക്ഷിൽ ഇല്ലെന്നുണ്ടോ? അഞ്ചുപോയി സംസാരിക്കുന്നതുവർ എന്താ ഭാസനെ കൊണ്ടുപോകുന്നുവല്ലോ. ഐ സുന്ദരാ! നീ സത്യാപായു. നീ മുന്മെ എന്നാട്ടു പാഞ്ഞതിനെ ധർമ്മമായി നടത്തുക. നീ എന്താ ഭാസനല്ലെ? ഇവരല്ലാവരും കേൾക്കുപായു. സുന്ദരൻ പാഞ്ഞു.—ഐ ബ്രാഹ്മണോത്തമാ! ഭവാനു സത്യാപോലെ പായുന്നവർക്കു അസംഗതം തന്നെയാണ്. ഈ കമലാലയവാസികളായ ഞങ്ങളെല്ലാവരും ഒരു ഭാസന്മാരാണ്. ശിവഭാസന്മാർ അന്യഭാസന്മാരാകുമോ? ജഗത്തു മുഴുവനും ആ ശിവന്റെ ഭാസ്യത്തെത്തന്നെയാണ് ആചരിക്കുന്നത്. ശിവഭാസന്മാരെ തന്റെ ഭാസനാണെന്ന് ആർ പറയുന്നുവാ അവർ ശിവഭക്താദികളാണ്. ഭവാനു പാഞ്ഞതിനെ ഞാൻ ക്ഷമിക്കാം. പരമശിവൻ ക്ഷമിക്കുകയില്ല. ദേവതാദ്രാക്ഷധരനായ ഭവാനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുക. വൃദ്ധൻ പാഞ്ഞു—എന്തുകൊണ്ടാണ് സുന്ദരാ! നി ഇങ്ങിനെ പറയുന്നത്? നിനക്കു് എന്താ അടുക്കം എന്താണ് കുറവുള്ളത്? എന്താ പുത്രന്മാരോടു തുല്യനായിട്ടാണല്ലോ ഞാൻ നിന്നെ നോക്കുന്നത്. സുന്ദരൻ പാഞ്ഞു—ഞാൻ ഭവാനെ അറിയില്ല. ഈ ജന്മത്തിൽ നൊമ്മരതമ്മിൽ സഹവാസമുണ്ടായിട്ടില്ല. മഹാത്മാർ തന്നെ അസത്യാ പാഞ്ഞതുകൂടിയാൽ ആരാണ് നിവാരണംചെയ്യുന്നത്. വൃദ്ധൻപാഞ്ഞു—ഐ ജനങ്ങളെ! കേൾക്കവിൻ! ഇവൻ സ്വന്തകയ്യക്ഷരത്തിൽ സാക്ഷിപ്പെട്ട് എഴുതിത്തന്നതായ ഭാസ്യപത്രിക എന്താ കയ്യിൽ ഉണ്ട്. ഇവൻ ഇതിനെ എങ്ങിനെ മാറ്റും. ബ്രാ

ഛണ്ഡപാഞ്ച— ഹെ ബ്രാഹ്മണാ! ഇവൻ എഴുതിത്തന്നതായ
ദാസ്യപത്രത്തെ കാണിക്കുക. നിങ്ങളുടെ വ്യവഹാരത്തിൽ സാ-
ക്ഷി ആരാണ്? അതും പറയുക. വൃദ്ധൻപാഞ്ഞു—പതിവ്രതാശി-
രോരണമായ കമലാലയനായിക്കയയാണ്. ഇവനെ ഞാൻ
വിലയ്ക്കുവെടുത്തോളം സാക്ഷിയായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. സ്ത്രീ
കളുടെ സാക്ഷി പ്രമാണമാകുന്നതല്ലെങ്കിൽ അവളുടെ പുത്രന്മാർ
രണ്ടുപേരും സാക്ഷികളാണ്. അവിടെവന്ന് അവരോടു ചോദി-
ക്കുക. അവിടെ ദാസ്യപത്രികയേയും കാണിക്കാം. ഇങ്ങിനെ
വൃദ്ധവേഷത്തെ ധരിച്ചവനായ ശാമുവിനാൽ വിളിക്കപ്പെട്ട
സുന്ദരൻ ഇദ്ദേഹം ഭ്രാന്തനായിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞ് എഴു-
തീയ വൃദ്ധനെ മുമ്പിൽ നടത്തി പിന്നാലെനടന്നു. സുന്ദര-
ന്റെ മുമ്പിൽ നടക്കുന്നവനായവൃദ്ധൻ രണ്ടു വിളിപ്പാട്ടു വഴി ന-
ടന്നതിന്റെ ശേഷം രണ്ടുഗോപുരത്താൽ ശോഭിതമായ കമലാ-
ലയക്ഷേത്രത്തിന്റെ അകത്തുകൂടി പോയി. സുന്ദരൻ ഹെ വൃ-
ദ്ധ! ഇവിടെ സാക്ഷി ആരാണ് പറയുക? ദാസ്യപത്രത്തെ
കാണിക്കുക എന്നു നിശ്ചയം പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അനാരോധം
ടെ ക്ഷേത്രപോരത്തിൽ വൃദ്ധന്റെ വരവിനെക്കൊണ്ടു മുഹൂർത്ത-
നേരം നിന്നു. അപ്പോൾ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയ-
നായിട്ടു ഗൗരീദേവിയോടും സ്തമ്പവിഷ്ണുശ്വരന്മാരോടും ഭൂത-
ഗണങ്ങളോടുംകൂടി ദേവകളാലും പ്രജികളാലും സ്തുതിക്കപ്പെ-
ട്ടവനായിട്ടു ക്ഷേത്രപോരത്തിൽവന്നു. അവിടെനില്ക്കുന്ന സുന്ദ-
രനെത്തൊഴിച്ച് അല്പം മന്ദസ്തിതത്തോടെ ഈ സുന്ദരൻ എ-
ന്റെ ദാസനാണെന്നു ദേവികളു കടാക്ഷത്താൽ കാണിച്ചുകൊ-
ണ്ടു പിന്നെ സുന്ദരനോടുപാഞ്ഞു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ

അ ഞ്ഞു ത്താ യം.

എങ്കാ സുന്ദര! നീ ആ ജടന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ച്
എന്താണ് പറഞ്ഞത്? ഞാൻ അങ്ങനെയൊരു ദാസനല്ല എന്നല്ല

പാഞ്ഞുതല് എന്നാൽ അതിനെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുക. താമസി
ക്കേണ്ട. ജഗന്മാതാവായ ഈ ഹൊരി നിന്റെ ദാസ്യത്തിന്നു
സാക്ഷിയാണ്. ഈ സ്തവവിശ്ലേഷപരന്മാരും സാക്ഷികളാണ്.
ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടും വലുതായ ദാസ്യപത്രികയെ വല
ത്തെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനാനും വൃഷഭാത്രവര
നാനും ഉമാദേവി, ഷണ്മുഖൻ, വിശ്ലേഷപരൻ ഇവരാടു കൂടിയ
വനാനും വിഷ്ണു, ബ്രഹ്മാവ്, ഇന്ദ്രൻ, ചന്ദ്രൻ, ആദിത്യൻ, യ
മൻ, അഗ്നി, വരുണൻ, വായു, സിദ്ധർ, ചാരണൻ, ഗന്ധ
ർവ്വന്മാർ ഇവരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനാനും ഗണപതിയുടെ പേരോ
ക്കിപ്പെട്ടെന്നതായ ദേവീകാമളശബ്ദത്താൽ സ്തുതനായമിരി
ക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ടിട്ടു സ്മരൻ വിസ്തയാവിഷ്ടചിത്ത
നായി ഛണ്ഡം കണ്ണുകൾക്കു അടച്ചു. പിന്നെയും മിഴിച്ചു മഹേ
ശ്വരനെ നമസ്സാദിച്ചു സ്തുതിക്കുവാൻതുടങ്ങി.

ആഹ്ലയസ്വപയമാദേവേണമേശ്വരവൻതപാസച്ഛാലാകാനന്തോ
മിഥ്യാത്മാഭിരതാമൃഷാഗിരിമിമംഭവഭഗാഹരിന്ദ്രാഭിഭിഷ
അജ്ഞാതാമനസാചനിത്രവചസാദാസംവിതേനേജനം
അനുസ്മരണേനപ്രിയായമഹാതദേവായതനുസ്മരമേ.

യത്യാവലോകനാദേവ്യ
മായാഭൂൽസൃഷ്ടിസാധനം
നമസ്തനുസ്മരണേന
ദേവദേവായതേനമേ.

മഹാദൈവേഷമുജ്ജ്വലനം
മായയായസ്യസകിതിഭി
അഹികാരസ്മാദജ്ഞേ
മഹിതായതപ്രഭാവതേ.

നമസ്തനുസ്മരണേന
ദേവദേവായതേനമേ.

തന്നാമത്രപസംസ്തഃ
കദാചിദപിരൂഃശിവഃ.

നമസ്തദൈവമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
ഭൂതേന്ദ്രിയമനഃസ്പൃഷ്ടി-
സ്സതായത് പ്രേരിതാഭഭത്.

യെന്നപഞ്ചീകൃതാന്നാസൻ
അസംബന്ധ ചതാമപി
അനപ്രവിശ്യയസ്യാനീ
വിരാഡ്രൂപാബ്ധിഭിത്തിച.

നമസ്തദൈവമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
സിന്ധുജയാഗിരാമുക്ത
സ്തജ്ജംബുജതീയാഖിലം.

നമസ്തദൈവമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
അലാക്രതന്ദ്രിയാതസ്വ
രജായസ്സനതേഹരിഃ.

നമസ്തദൈവമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ
അനന്തസാമ്യംസംഹാരം
യസ്സസ്യകരുതേഹരിഃ.

പ്രാജ്ഞൈരജസവിശ്വാഭി
സാക്ഷിഭോജ്യഭൂതപരംസ്ഥിത
നമസ്തദൈവമഹേശായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

അഹമാകാരത്രപേണ
യസ്സുവ്യാഖ്യാതിഷ്ഠതി
നമസ്സു നൈസ്സമേഹരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

മാതപ്രാതമിദേയത്ര
സുരത്രമണിഗണായഥാ
നമസ്സു നൈസ്സമേഹരായ
ദേവദേവായതേനമഃ

അന്തർഹിതാത്മനാതിഷ്ഠൻ
ഇന്ദ്രിയൈര്യുക്തഃപിഭാവ്യതേ
നമസ്സു നൈസ്സമേഹരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

യത്സതാഭഗതസ്സത്മാ
സർവ്വാനുഭതിഭേനച
നമസ്സു നൈസ്സമേഹരായ
ദേവദേവായതേനമഃ.

യത്രാനന്ദപ്രപഞ്ചാപാം
വിവർത്താതുചസാഗരേ
ആദോവദന്തചമദ്ധ്യേ
ഏകരൂപസചയാപ്രഭുഃ.

നമസ്സു നൈസ്സമേഹരായ
ദേവദേവായതേനമഃ
ആദിത്യമണ്ഡലഭാതി
പുരുഷോന്യാഹിരണ്മയഃ.

അന്തര്യക്ഷുബ്ധിഭൂതാനാം
യസ്സദ്യുഷാം പരീപുമാൻ
അഗ്രസുമാത്രാവുരുഷാം
യമനുദികവായാവിദിദി.

യന്നാമസ്തരണം ജനന്താദി
കാലകർമ്മാദിനാശനാ
യദവിജ്ഞായണ. സ്വധാരാ
യദിവിജ്ഞാനാദിമുച്യതേ.

ഗുരുമുന്തിർമ്മഹിണാം
വദമുഖവിഭാരിയദി
യോപിന ദ്ഗ്രഹാലോലാമം
ജഗതാമതിഭിക്തം.

മാർഗ്ഗേണ യമുദകോലം
യോവ്യഥാത്സ്വപപദോഹതം
സ്തേവ കോരാനമന-
സ്തിജ്ഞസത്വപുരാണിയദി.

മൃഗരൂപസ്യയോജ്ഞ
പ്രദോഷിഷ്ടമേസുകം
അനന്താദിപുരാവിഷ്ണു
മനുജഗ്രാഹാദിഭിക്തം.

മണിമന്ത്രാഷ്ട്രീനാഞ്ച
ശക്തിഷ്വസ്യാനുഭാവതഃ
തദബ്രഹ്മസ്മാദപദ്യന്തം
യസ്മാജ്ഞാനവിലംഘ്യതേ.

നമസ്കരൈനമസ്കരൈ
ഗിരിജാവാസമൃത്തയെ.

ഹെ മഹാദേവരാ! സർവ്വലോകവന്ദ്യനായും വിഷ്ണു ബ്രഹ്മാ
ഭികളാലും വേദവാക്കുകളാലും മനസ്സിനാലും അറിയപ്പെടാ
ത്തവനുമായ ഭവാൻ മിഥ്യാരതനായും അസത്യാചാര്യനായും ഇ
രിക്കുന്ന എന്നെ താൻതന്നെ ആദരേവാഴ്ത്തുക വിളിച്ചു ഭാസ
നാക്കി വെച്ചുവെല്ലാ ഭക്തപ്രിയനായ ആ മഹാദേവനെ
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ അവലോകനത്താൽ മായ ജഗൽ
സൃഷ്ടിക്കു സാധനമായി ഭവിച്ചുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ
നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവനും മായയോടുള്ള സംബന്ധത്താൽ മായാ
വിരുദ്ധമായ മഹത്തത്വം ജനിച്ചുവോ യാതൊരുദേവന്റെ പ്ര
ഭാവംകൊണ്ട് ആ മഹത്തത്വത്തിൽനിന്ന് അഹങ്കാരം ജനി
ച്ചുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുശിവൻ മായാസ്വരൂപങ്ങളായ നാമരൂപങ്ങ
ളാൽ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടാത്തവനോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമ
സ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ശിവനാൽ പ്രേരിതമായ അഹങ്കാരത്തിൽനി
ന്നു പഞ്ചഭുതങ്ങളും പഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങളും മനസ്സും ഉത്ഭവിച്ചു
വോ തമ്മിൽ ചേരാത്തതുകളായ പഞ്ചഭുതങ്ങളെ യാതൊരു
ശിവനാൽ പഞ്ചീകരണം ചെയ്യപ്പെടുവോ യാതൊരുദേവൻ
പഞ്ചീകൃതങ്ങളായ ഭുതങ്ങളിലെല്ലാം പ്രാവശ്യം വിരാഡ്രൂപ
ത്തെ ധരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ജഗത്സൃഷ്ടിച്ചെന്താനുള്ള ഇച്ഛയാൽ
സരസ്വതീദേവിയോടു കൂടി ബ്രഹ്മസ്വരൂപനായിട്ടു സകലലോ

കത്തെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ലക്ഷ്മീസാദിതനായ വിഷ്ണുരൂപനായിട്ട് ആ ജഗത്തിന്റെ രക്ഷയെ ചെയ്യുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ഭദ്രരൂപനായിട്ട് അന്യന്മാരാൽ സാമ്രാജ്യമല്ലാത്തതായ ജഗത സംഹാരത്തെ ചെയ്യുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ വ്യൂഷ്ടികാരണോപാധികനായും വ്യൂഷ്ടി സങ്കല്പോപാധികനായും വ്യൂഷ്ടിസ്ഥൂലോപാധികനായും സമഷ്ടി, വിരാഡ്, ഹിരണ്യഗർഭ, അനന്താചിരൂപനായും വ്യൂഷ്ടിസമഷ്ടി സാക്ഷിരൂപനായും ഓർത്തുനിൽക്കുന്നുവെന്നോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ സർവ്വത്ര പ്രകാശകനായും ഞാൻ എന്നുള്ള രൂപംകൊണ്ടു സർവ്വത്തെയും പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ചരകിൽകോൽക്കൽ രത്നമണികളേപ്പോലെ യാതൊരു ദേവകൾ ജഗത്ത് ഉദയം പാദ്യം ഇടുതുപോലെ ഇരിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ജ്ഞാനസ്വരൂപംകൊണ്ടു ദേഹാഞ്ജലഗത്തിൽ സ്ഥിതനായിട്ട് ഇന്ദ്രിയങ്ങളാൽ അറിയപ്പെടുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ സഞ്ചാരജഗത്തിന്റെ സത്തയോ യാതൊരുദേവനാൽ സർവ്വം പ്രകാശിക്കുന്നുവോ ആ ദേവദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

സമുദ്രത്തിൽ വെള്ളച്ചുഴികൾപോലെ യാതൊരുദേവനും
നാനാപ്രപഞ്ചവും കാണപ്പെടുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ
നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ സൃഷ്ടിക്കു മുമ്പേയും പ്രളയാനന്തരവും
മദ്ധ്യകാലത്തിലും താൻതന്നെ ഏകരൂപനായിരിക്കുന്നുവോ ആ
മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവൻ ആദിത്യാണ്ഡലത്തിൽ സുവർണ്ണമയപു
രുഷരൂപനായി പ്രകാശിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേവൻ സർവ്വഭൂത
ങ്ങളുടേയും ചാലുസ്സുകൾക്കു തന്നെകൂടാതെ നേത്രാധിഷ്ഠാന
ദേവതയായി പ്രകാശിക്കുന്നുവോ യാതൊരുദേവൻ ഇതുകളിൽ
നിന്നു ഭിന്നനോ യാതൊരുദേവനെ വിദ്വാന്മാർ ഭവനാകാശ
ത്തിങ്കൽ അംഗുഷ്ഠപ്രമാണവുദയമായി അറിയുന്നുവോ, യാ
തൊരുദേവന്റെ നാഭീസ്പർശനം കാലകർമ്മാദികളെ നശിപ്പിക്കു
ന്നുവോ, യാതൊരുദേവനെ അറിയാത്തതിനാൽ മനുഷ്യർക്കു
ബന്ധം സംഭവിക്കുന്നുവോ, യാതൊരുദേവനെ അറിയുന്നതി
നാൽ ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെടുന്നുവോ, യാതൊരുദേ
വൻ മഹാലികളുടെ ഗുരുവായിട്ടു വടവുക്കുളത്തിൽ വ
സിക്കുന്നുവോ, യാതൊരുദേവൻ ലോകമെങ്കുമായ വിഷ്ണുനെ
പാനഃചെയ്യുവോ, യാതൊരുദേവൻ മാർണ്ഡേയന്റെ രക്ഷ
യ്ക്കായി അന്തകനെ ഫേനിച്ചുവോ, യാതൊരുദേവൻ ത്രിപുര
ങ്ങളെ മനുസ്സിതംകൊണ്ടു മണ്ഡാക്കിയോ, യാതൊരുദേവൻ മൃ
ഗരൂപധരനായ ഭക്ഷയജ്ഞമുത്തിയുടെ ശിരശ്ചേദം ചെയ്യുവോ,
യാതൊരുദേവൻ അവതാരങ്ങളിൽ വിഷ്ണുവിനാൽ പുഷിതനാ
യിട്ട് അനുഗ്രഹിച്ചുവോ, യാതൊരുദേവന്റെ പ്രഭാവത്താൽ
മണിമന്ത്രോഽധരങ്ങൾക്കു ശക്തിലഭിച്ചുവോ, ആ ബ്രഹ്മസ്മം
ബപച്ഛനും യാതൊരുദേവന്റെ ആജ്ഞയെ ലംഘിക്കുന്നില്ല
യോ ആ ഗിരിജാപതിയായ ദേവനെ പിന്നെയും പിന്നെയും
ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഹേ ഭഗവേ! എന്റെ പിതാവിന്റെയും മാതാവിന്റെയും വംശത്തോടുകൂടി ഞാൻ ഭവാനൻ ഭാസനാണ്. ഈ രണ്ടുവാക്കുകളിലും ഭവദാസനല്ലാതെ ഒരു ജീവിയും ജനിക്കരുതേ. ഞാൻ ചെയ്യു സർവ്വാപരാധത്തെയും ക്ഷമിക്കേണ. ഹേ കരുണാനിധേ! പ്രസാദിക്കുക. ഹേ പാവനീപതേ! യോഗ്യപ്പെടുകൊണ്ട് എന്നെ ഒരു നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു പാദരവിന്ദങ്ങളിൽ വീണ് തമസ്സരിച്ചു കരയുന്ന സുന്ദരനെ മഹേശ്വരൻ പിടിച്ചെടുത്തുപിടിച്ച് കരുണയോടുകൂടി പറഞ്ഞു. ഹേ സുന്ദര! നീ കരയണ്ട. ഞാൻ നിന്റെമേൽ നല്ലവണ്ണം പ്രസാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ പ്രസാദിച്ചാൽ പിന്നെ ഒരിക്കലും സങ്കടം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. നിന്നാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടതായ സ്തുതിവാക്യത്താൽ എന്നെ ആർ സ്തുതിക്കുന്നുവോ അവർക്ക് അല്പമേലും ദരിദ്രം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. മഹേശ്വരൻ തന്നിൽ പ്രസന്നനായി എന്നറിഞ്ഞിട്ടു സുന്ദരൻ ഏഴുനീറം തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ മഹേശ്വര! യോഗികൾക്കുകൂടി ദുഷ്ടഭമായിരിക്കുന്ന ഭവാനൻ ഭാസ്യഭാഗ്യം ഇനിക്കു ലഭിച്ചുവല്ലോ. ഭവദാസനായ ഞാൻ ഇനി എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുക. മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു— ഹേ സുന്ദര! നീ എല്ലാക്ഷേത്രങ്ങളിലും പോയി എപ്പോഴും എന്നെസ്തുതിക്കുകയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. എനിക്കു പ്രീതിയും നിനക്ക് ഉചിതവും അതാണ്. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു— ഹേ ഭഗവേ! നാലുവേദങ്ങളും ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. ഭവോദികളും ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. മനസ്സും ഭവാനെ അറിയാതെ മടങ്ങുന്നു. ഹേ മഹേശ്വര! അങ്ങിനെയുള്ള ഭവാനെ ഈ ബാലനായ ഞാൻ ലോകികവാക്കുകളാൽ എങ്ങിനെ സ്തുതിക്കട്ടേ. ഭവാനൻ സ്തുതി എങ്ങിനെയുള്ളതാണ്, അതിന്റെ ആദി എന്താണ്, മദ്ധ്യം എന്താണ്, അവസാനമെന്താണ്, അതിന്റെ സ്വരൂപമെന്താണ് ഇതൊന്നും എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പരിപൂർണ്ണനായും അരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന ഭവാനൻ നമ്മരൂപ

നിരൂപണം വാക്കുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്നതുതന്നെ അപരാധമാണ്. അതിന്ന് ഒരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. ജലബിന്ദുവിനാൽ സമുദ്രത്തിന്റെ മാധാന്യത്തെ വളർത്തിപ്പാൻ കഴിയുന്നതെങ്ങിനെയെന്നുകൊണ്ട് ഏല്പാവിധത്തിലും അപരാധം ചെയ്യുവനായ ഏതൊരു കരുണാനിധിയായ ദേവാൻ രക്ഷിക്കുക. ശിവൻ പറഞ്ഞു— ഹേ സുന്ദര! പഞ്ചപാതകനാശിനിയാകട്ടെ ഈ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിക്കുക. നീ ഏതൊരു ഭക്തനായതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ ഇതു തരുന്നത്. ഞാൻ ഭ്രാന്തനാണെന്നു നീ സഭയിൽചെയ്തു പറഞ്ഞില്ലേ? ആ വാക്കിനെത്തന്നെ ആദ്യത്തെ പദമായി എടുത്ത് ഏതൊരു സ്തുതിക്കുക. നിന്റെ വാക്കിന്നു താഴെത്തക്ക തടസ്സവും ഉണ്ടാവില്ല. നീ ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുകൊണ്ട് എവിടെയെല്ലാം ഏതൊരു ക്ഷേത്രവും ലിംഗസ്വരൂപവും കാണുന്നുവോ അവിടെയെല്ലാം സ്പോത്രപ്രിയനായ ഏതൊരു സ്തുതിക്കുക അവിടെയെല്ലാം ഞാൻ പ്രസന്നനായിട്ടു നിനക്കു ദർശനവുംതരാം. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിച്ചു ബ്രഹ്മാദികളാൽ കൂടി അറിയപ്പെടാത്തതായ ശൈവവിദ്യയേയും കൊടുത്തു. ശബ്ദബ്രഹ്മസ്വരൂപിണിയായ സരസ്വതീദേവി ആ സുന്ദരന്റെ നാവിന്മേൽ നാദനാചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സുന്ദരന്റെ ഭാക്കുകളുടെ ലാഹരി അമൃതനദിയെന്നപോലെ പ്രവാഹിച്ചു. സുന്ദരൻ മഹാദേവകൽനിന്നു വാഗ്വിളതിയെ ലഭിച്ചിട്ട് ആ കമലാലയനാഥനെത്തന്നെ സ്തുതിച്ചു.

ഭ്രാന്തപ്രപഞ്ചവിജ്ഞാനം
വിമലേന്ദുകലാധരം
മഹാത്താദേവതീതാനം
മഹേശ്വരമഹാദേവ.

ഭക്തായേകരംഭക്തം
ഭക്തിമാത്രേണസത്കൃതം

ഭവാനീസഫിതാദേവം
ഭാവതാമിസഭാശിവം.

ഹംസകോടിപ്രതീകാരം
ഹംസവിജ്ഞാനമന്യകം
ഹംസൈന്ധവരമംസേവ്യം
ഹംസനൃത്യമുപാസ്മഹമ.

ദുഷ്ടകാമശമനം
സൽപൂജിതപദാംബുജം
കല്പരാലപകൽഹാര-
സ്രഗ് ഭൂഷണമഹാഭജ.

മുഖകന്ദമധിപാല
മുഖ്യഭക്ത്യരതീകൃതം
മുക്തിപ്രദമുക്തൃണാം
മുഗ്ദ്ധനദമുക്തംഭജ.

പുരാഭക്തിപരീഷായൈ
ശ്രീമച്ഛേരമോദീപഭക്ത
കൃതാനന്ദനന്തകീകൃത്യ
ധേനുരൂപസപതംഭോൻ.

അദ്ധ്വജമണവേഗേന
തൽപുത്രരഥവർമ്മനി
ചക്രനേമിഹതേവഭസേ
ഖണ്ഡാംഗോശ്രംഗതാഡിതാം.

വിജ്ഞായമന്ത്രിഭിസ്സാദ്ധം
സഭാഭാജിമധീപതത
സമന്ത്രിബോധനാൽപുത്രം
രഥചക്രബലിംനിജം.

കുച്ചുതൃഞ്ജീവയൻവത്സം
സൽകമാനംചയോദൃശം
സമൃദ്ധപ്രസാദായാദോ
സോഭാഗ്യാഭക്തിസംയുതം.

താതപാംവിധിവിടംഖ്യാതം
ശരണംയാമിശാശപതം.

പ്രപഞ്ചവാസനയാൽ ഭ്രാന്തനായ ഞാൻ നിർമ്മലമായ ചിത്രശലയെ ധരിച്ച മനോഹരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഭക്തന്മാർ! അതേപ്രദനവും സൃഷ്ടമണ്ഡലമദ്ധ്യവർത്തിയാവും ഭക്തിമാത്രത്താൽ സന്തോഷിക്കുന്നവനായും ഭവാനീസഹിതനായും ഇരിക്കുന്ന സദാശിവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

കോടിസൃഷ്ടുതല്യപ്രകാശനായും സ്വസ്വരൂപത്തോന്നത്താട്ടുകൂടിയവനായും പാമഹംസന്മാരാൽ സേവ്യനായും ഹംസത്തിന്റെ നൃത്തംപോലെവുള്ള നൃത്തത്തോടുകൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്തുപൊന്നും തൃപ്തിപ്പെടാത്തതായ കാമത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും സന്ദനങ്ങളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട് പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും കല്പമഹാപനത്തോടും കൽഹാരമാലയത്താലും ഭൂഷിതനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മുചുങ്കുരാജാവിന്റെ മുഖ്യഭക്തിയാൽ സമീകരിക്കപ്പെട്ടവനായും മോക്ഷേളതുകൾക്കു മുക്തിപ്രദനായും മനോഹരമായ ചന്ദ്രശലയെ ധരിച്ചവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

പണ്ടു ചോളരാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ഭവാനുതന്ന ധനുസ്വരൂപമായി? അന്നുതന്ന പത്മശക്തിയാക്കി തുളിക്കളിപ്പിച്ചു ചോളരാജാവിന്റെ പുത്രൻ തേരിൽകയറി കെ

ടിച്ചുകൊണ്ടുവരുമ്പോൾ ആ തേരിന്റെ ചക്രത്തിനിടയിൽ പ
 ത്തുകൂട്ടി അകപ്പെട്ടു മരിക്കുകയും അതു കണ്ടു ധേനു ചോളരാ
 ജാവും മന്ത്രികളുംകൂടി സഭയിലിരിക്കുമ്പോൾ കൊമ്പുകൊണ്ട്
 അവിടെ കെട്ടിയിരുന്ന മണി അടിച്ചു. ഉടനെ രാജാവ് ആ
 സംഗതികളെല്ലാമറിഞ്ഞ് ആ ധേനുവിന്റെ സങ്കടനിവൃത്തി
 കരുതാൻ പുത്രനെ തേരിന്റെ ചക്രത്തിനിടയിലിട്ടു കൊന്നു.
 ആ സമയത്തു മരിച്ച പത്മകുട്ടിയേയും രാജപുത്രനേയും കൃപാദൃ
 ഷ്ടിയാൽ ജീവിപ്പിച്ചു രാജാവിന്നു പുത്രനേയും ദുഃഖഭക്തിയേയും
 മാനേകരസാദാഗൃഹത്തേയും ദാനാചെയ്തു. അതിനാൽ വിധി,
 വിടൻ എന്ന ഭവാനു പ്രസിദ്ധനാമുണ്ടായി. ആ മഹേശ്വ
 രനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സുന്ദരൻ ത്രാഗശ്വ
 രനെ സ്തുതിക്കുമ്പോൾ ദേവകൾ വൃഷ്ടവൃഷ്ടി ചെയ്തു. ദേവദൂ
 തികളും ശബ്ദിച്ചു. അവിടെയുള്ള ബ്രാഹ്മണരെല്ലാം സുന്ദരനെ
 ള്ളാഘിച്ചു. മഹേശ്വരൻ സുന്ദരനെ ഇങ്ങിനെ ആഞ്ഞാപിച്ചു
 ഭൂതഗണങ്ങളാകൂട്ടി മായുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വാഗൈപ
 ദവത്തെ ലഭിച്ചതിനാൽ സർവ്വജനപൂജ്യനായിട്ടു സുന്ദരൻ സക
 ല ശാക്തേയന്മാരിലും പോയി ശിവനെ സ്തുതിക്കുവാനായി
 പുറപ്പെട്ടു. ഈ അദ്ധ്യായത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും
 ചെയ്യുന്നവൻ മൂകനായിത്തന്നാലുംകൂടി ഉത്തമമായ വാഗൈപ
 ദവാ ലഭിക്കും.

എന്ന സ്തവരൂപപുരാണത്തിൽ
 ഏഴാമദ്ധ്യായം.

അനന്തരം വേദനിധിബ്രാഹ്മണന്റെ പുത്രിയായ കന്യക
 സർവ്വസുന്ദരനായ സുന്ദരനെത്തന്നെ ഭർത്താവായി ലഭിക്കുവാൻ
 കമലാലയനാഥനെ തപസ്സുചെയ്തു. സുന്ദരനവട്ടെ ചിരംബ
 രസഭാനാഥനെ ഭരിക്കുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. വൃണ്യകളായ
 നദികളെല്ലാം കടന്നു സിദ്ധവടം എന്ന സ്ഥലത്തെ പ്രാപിച്ചു.

അവിടെ സന്ധ്യയെ വന്ദിച്ചു മനികളുടെ ഒരു പറ്റുശാല കണ്ടു. വഴി നടന്നു ക്ഷീണത്താൽ അതിൽ പോയി കിടന്നാണി. അപ്പോൾ ഒരാൾ വന്നു സുന്ദരന്റെ ശിരസ്സിൽ ഇടത്തെ കാൽ കൊണ്ടു ചാർച്ച. ഉടനെ സുന്ദരൻ ഉണർന്ന് ആരാണ് ചാർച്ചയെന്ന് നോക്കുമ്പോൾ ത്രിഭാഷാപനനായും നീലകണ്ഠനായും വ്യാഖ്യാചർമ്മധരനായും ഇരിക്കുന്ന അതുതപുരുഷനെ കണ്ടു. സുന്ദരൻ സാമ്രാജ്യത്തോടെ കേരിക്കാണ് ആനന്ദശ്രീകൾ നിറഞ്ഞ നേത്രങ്ങളോടുകൂടി പ്രഭാതാവരേയും സ്തുതിച്ചു. അന്നത്തെ സുന്ദരൻ പ്രഭാതസന്ധ്യയെ വന്ദിച്ചു പണ്ടു വാമനമൃഗത്തിൽ പൂജിതമായ ശങ്കരാക്ഷത്രത്തിൽ പോയി അവിടെയും മഹേശ്വരൻ സ്തുതിച്ച് ആ ദേവന്റെ പ്രസാദത്തെയും ലഭിച്ചുണ്ടെന്നു വിളിപ്പാൻ ദൂരമുള്ള വൃദ്ധനായവരേയും പോയി. സ്വർഗ്ഗലോകമായിരിക്കുന്ന ആ ദിവ്യപുരം വെള്ളിക്കൊണ്ടുള്ള സോപാനങ്ങളാലും നീലരത്നവേദികകളാലും പദ്മതരിഖരങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള രത്നസൂത്രങ്ങളാൽ ശോഭിതങ്ങളായ പ്രാസാദങ്ങളാലും മോഹമാറ്റത്തെ സ്പർശിക്കുന്നതുകൊണ്ടും വൃഷഭേഷാടികളാലും അലങ്കരിക്കപ്പെട്ട വിമലികളാലും ഭൂഷിതമായി വീണാവങ്ങളാലും അപ്പരസ്മിതങ്ങളാലെയുള്ള സ്ത്രീരത്നങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും നാനാവൃക്ഷങ്ങളാലും വാഴകളാലും നിബിഡങ്ങളായ ഉപവനങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും പത്മ, കൽഹാര, കുമ്പ, ഉപ്പല, പൂപ്പലുകളാൽ ശോഭിതമായും അതിനിർമ്മലങ്ങളായ പൂരിതങ്ങളായ അനേകവാപികളാൽ ശോഭിതമായും ചതുരശ്രരത്നങ്ങളാൽ അലംകൃതമായും രാശവേദിക്കാവിധിത്തന്മാരായ മുപ്പായിരം ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗ്രാമങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും പുണ്യഗന്ധികളായ ഹവിസ്സ്, ആജ്ഞ, ഇവകളാൽ ഉപരിതമായ അഗ്നിദഹാഗ്നിയിലൂടെ ധൂമത്താൽ പാവനമായും ബ്രഹ്മാലംകൃതതാൽ നിറഞ്ഞതായും അതാതു ജാതിവർണ്ണങ്ങളാൽ സേവിതമായിരിക്കുന്നു. സുന്ദരൻ സന്തോഷമാനസനായി ആ ചിതംബരപുരത്തെ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെയുള്ളവരെല്ലാവരും

സ്വന്തരനെ പൂജിച്ചു. സ്വന്തരൻ ശിവഗംഗയിൽ സ്നാനചെയ്തു ഭസ്മരൂപങ്ങളാൽ അലംകൃതനായിട്ടു പൂജാദ്രവ്യങ്ങളെ എടുത്തുകൊണ്ടു കനകസഭയിലേക്കു പോയി. സൂര്യകോടിതുല്യമായും അനേകം രത്നസൂര്യങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും ദേവകളാലും മിനിഗണങ്ങളാലും സേവിതമായും ദർശനമാത്രംകൊണ്ടു മുക്തിദായിനിറിയായും ഇരിക്കുന്ന ആ സഭയിൽ ഭക്താഗ്രഗണ്യന്മാരായ പത്മജലി, വ്യാഘ്രപാദൻ, അഗസ്ത്യൻ, നാരദൻ, തുംഗഭട്ട, കണ്ണപൻ, ഭാഗ്വതൻ മുതലായ മുനിമാരേയും ഇന്ദ്രൻ മുതലായ ദിക്പാലന്മാരേയും നന്ദി മുതലായ ഭൂതഗണങ്ങളേയും പുരത്തരക്കിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിഷ്ണുവിനേയും ബ്രഹ്മാവിനേയും കണ്ടു. സ്വന്തരൻ പോരാദേശത്തിലുള്ള ഗണേശനെ പൂജിച്ചു സ്വന്തമുത്തിയെയും നമസ്കരിച്ചു നന്ദി മുതലായവരോടു സമ്മതംവാങ്ങി സഭയുടെ അകത്തേയ്ക്കു പോയി. മായയാകുന്ന തിരശ്ശീലയുടെ അന്തഃഗതത്തിൽ പത്മജാക്ഷരമായമാകുന്ന ധ്വജത്തിൽ പാവ്വരീദേവിയോടു കൂടി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സഭാപതിയെ വന്ദിച്ചു. ശ്രീകൃഷ്ണരൂപങ്ങളാലും ദൈവസൂക്തങ്ങളാലും നന്ദേശപരനെ നമസ്കരിച്ച് ഇങ്ങിനെ സ്തുതിച്ചു.

സഭതനമശ്ചിതേനമസ്സദാമുദാത്തേനനമ-
സ്സതശ്ചസാക്ഷിണേനമസ്സഭാധിപായതേനമഃ

അത്രപിണേചത്രപിണേനിരൂപണാതിഗായതേ
കപാലിനേകപാലിനേകപദ്മിനേനമോനമഃ.

നമോഹരായജാഹ്നവീധരായചന്ദ്രമോലയേ
ത്രിലോചനായതേനമസ്തുമിമയായശംഭവേ

അരാമനാമകാമകൂടനീലകണ്ഠകാന്തയെ
കപാലമാലിനേനമഃകരീന്ദ്രചർമ്മധാരിണേ.

നമശ്ശിവായഗംഭേവനമസ്ത്രിശൂലധാരിണേ
മനോജഗവ്വഹാരിണേമഹേഷഭക്തവേനമഃ

ദിഗംബരായതേനമശ്ചിദംബരായതേനമഃ
 സപതംഭവേസദാനമശ്ചിദംബരായതേനമഃ.

നമസ്സുവണ്ണസംസദേനമസ്സഭേശപരായതേ
 നമോസ്തുഭൃതസംസദേനമോഗണായതോഗിനാ
 നമോഗിരീന്ദ്രജാപതേനമോഹിരണ്യബാഹവേ
 നമോസ്തുചേതസസ്സതേനമോമമശ്ശിവായതേ.

പുണ്യരീകസ്തജനനാമി
 പുണ്യരീകാസനാച്ഛിതം
 പുണ്യരീകാജിനധരം
 പുണ്യരീകാജനായകം.

പുണ്യരീകഗജരാജ്യം
 പുണ്യരീകമുനിസ്തതാ
 പുണ്യരീകപുരീനാഥം
 പുരാരിപ്രണമാമ്യഹം.

മഹാഭവേമഹാഗുത്ത
 മഹാധാരാഭാരസാക്ഷിണി
 മഹാഭവേതനംവാമാ
 ശിവകാമമഹാഭജേ.

സത്തായം ചിത്തായം ആനന്ദമായം ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ
 നമസ്സരിക്കുന്നു.

സപ്തസാക്ഷിഭൃതനായ കനകസഭാപതിക്കു നമസ്കാരം.

രൂപമില്ലാത്തവനായും രൂപമുള്ളവനായും മനസ്സിന് രാ
 ഗോപരനായും കപാലിയായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുരക്ഷകനായും കപട്ടി
 യായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്സരിക്കുന്നു.

ഹിരനായും ഗംഗാധരനായും ചന്ദ്രമോലിയായും ത്രിമോഹ

നന്നായും വേദമേനായും ശാസ്ത്രവായും തണുത്തു കിട്ടിയ താമരപ്പൂക്കളെപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന കാളകൂട്ടനീലകണ്ഠാത്താടകളായി വന്നായും ഗജചർമ്മരനായും കപാലമാലിയായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ത്രിശൂലധരനായും മരുഗർവ്വനാശനനായും വൃഷഭപാഷണനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ദിഗംബരനായും ചൈതന്യസമുദ്രമായും സ്വയംഭൂവായും ഇരിക്കുന്ന ചിതംബരേശ്വരനെ നമസ്കാരം.

ഈ കനകസഭയെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. സഭാപതിയേയും നമസ്കരിക്കുന്നു. ഭൂതഗണങ്ങളേയും യോഗിഗണങ്ങളേയും നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഗോരിസാഹിതനായും ഹിരണ്യബാഹുവായും മനുപ്രവൃത്തകനായും ഇരിക്കുന്ന സഭാശിഖനെ ഞാൻ പിന്നെയും പിന്നെയും നമസ്കരിക്കുന്നു.

പഞ്ചമാലയെ ധരിച്ചവനായും ബ്രഹ്മവൃത്തിനായും വ്യാഗ്രചർമ്മരനായും വിഷ്ണുസേവ്യനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

വൃന്ധരീകമണുപരായ ദിഗ്ഗജത്തിനാൽ ആരാധിക്കപ്പെട്ടവനായും വ്യാഗ്രപാദേനിയാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ചിതംബരേശ്വരനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മഹേശ്വരന്റെ മഹാഗുരു കോലാഹലത്തിന്നു സാക്ഷിഭയമായും മഹാശ്വരന്റെ വാമാംഗമായും ഇരിക്കുന്ന ശിവകാമദേവിയെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഇക്കിനെ സുന്ദരൻ സ്പോഷത്താൽ വാക്കിനെ സഫലമാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു അശരീരി വാക്കു കേൾക്കുമ്പോൾ സുന്ദരൻ

ര! നിന്റെ ചോദ്യത്താൽ ഞാൻ സന്തുഷ്ടനായി. നിന്റെ വാ
 കകൾ അതിമനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. നീ കമലാഖയത്തിൽ
 ചെന്നി എറന്ന ഇതുപോലെ സ്തുതിക്കുക. ഇങ്ങിനെ ആകാശ
 വാണി അവസാനിച്ചപ്പോൾ സുന്ദരൻ ഹിസ്റ്ററിൽ സ്വർഗ്ഗ
 വൃത്തിയുണ്ടായി. അതു കണ്ടു ദേവന്മാർതന്നെ വിസ്മിതന്മാരായി.
 മനുഷ്യരുടെ കഥ പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അവിടെയുള്ളവരെ
 ല്ലാ സുന്ദരനെ സാക്ഷാൽ സദാശിവനാണെന്നു വിചാരിച്ചു ന
 മസ്കരിച്ചു. സുന്ദരൻ അചിന്ത്യ ശക്തിമാനായ ദേവന്റെ സങ്ക
 ല്പാവലംഭത്തെ അറിഞ്ഞിട്ട് അഹങ്കാരമാകുന്ന ഇരുട്ടിൽ പ്ര
 വേശിച്ചില്ല. മഹാശാപൻ അജ്ഞാനിയായ എനിക്ക് ഇത്ര പ്ര
 സാദേയമായത് എങ്ങിനെയാണെന്നു വിചാരിച്ചു പിന്നെയും
 ആ മഹാശാപകൾ ദ്രവ്യഭേദിയെ ചെയ്തു. ശിവജ്ഞാകരനാ
 യ സുന്ദരൻ കനകസഭയേയും വ്യാഘ്രപാദൻ മുതലായ മുനിക
 ളേയും നന്ദി മുതലായ ഗണങ്ങളേയും ശിവഭക്തന്മാരേയും സദാ
 പരിയേയും ശിവകാമദേവിയേയും നമസ്കരിച്ചു പുറപ്പെട്ടു. ത
 ന്റെ പിന്നാലെ അനുഗമിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെ നമസ്കരിച്ചു മട
 ക്കി അയച്ച് ഉത്തരകാശ്യരിയെ കടന്നു ബ്രഹ്മപുരത്തേക്കു പോ
 യി. ആ ബ്രഹ്മപുരിയിൽ സ്തുതമൂർത്തിയുടെ വേറെ ഒരു മഹാമ
 നോപാലയുള്ളവനായ ജ്ഞാനസാബന്ധൻ എന്നു പേരായ
 ബാലൻ ഗൗരീദേവിയുടെ മുമ്പാലാകുന്ന അമൃതത്തെ പാനം
 ചെയ്യുന്നതിനാൽ സരസ്വതീദേവിയെ നാവിന്ദ്രൻ നന്തനംചെ
 യ്തിച്ചു. അത്ര മാത്രമുള്ള ജ്ഞാനസാബന്ധന്റെ പാദോരവിന്ദ
 ങ്ങളിലുള്ള പൊടികളാൽ പരിശുദ്ധമാഗ്നമായ ഈ പുരിയെ എ
 ന്റെ കാൽകൊണ്ടു ചവിട്ടുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു സു
 ന്ദരൻ ആ പുരിയിലേക്കു കടക്കാതെ ദൂരത്തു നിന്നുതന്നെ മഹാ
 ശാപനെ സ്തുതിച്ചു. അവിടെ മഹാശാപൻ ഗൗരീയോടു കൂടി
 പ്രത്യക്ഷനായി സുന്ദരനെ അനുഗ്രഹിച്ചു. അന്നത്തരം സുന്ദരൻ
 മഹാശാപനോട് അനുവാദം വാങ്ങി തെരുവു ഭിക്ഷിലേക്കു പോ
 യി. ചോളരാജ്യത്തിന്റെ സൌഭാഗ്യത്തെ കണ്ടുകൊണ്ടു ശിവ
 സ്ഥലങ്ങളാൽ അലാളുതമായ കാശ്മീരിൽ എത്തി. ക

വേരപുത്രിയായ ആ പുണ്യനദിയിൽ ഇറങ്ങിട്ടു സുന്ദരൻ നാലു ഭാഗവും നോക്കി വളരെ സന്തോഷിച്ചു. പാഞ്ചാല്പവകൽക്കാ രണ്ടളരെ സൗരഭ്യതാൽ വാസിയായും കട്ട്യരവലുമായ മണൽനിടുകുളോടുകൂടിയതായും അനേകവൃക്ഷങ്ങളാലും വാഴ കുളാലും നിറഞ്ഞതായ ഉപവനങ്ങളോടുകൂടിയതായും ആദിത്യന്റെ മൊഴപങ്ങളുടെ കളവുകൾ തട്ടി പൊളിഞ്ഞതായ നാളികേരങ്ങളോടുകൂടിയ തെങ്ങുകളാൽ നിബിഡമായും ഉണ്ണുകാലത്തിൽകൂടി രണ്ടുകരകളോടൊന്നു പ്രവാഹമുള്ളതായും അപ്പൂർണ്ണികളുടെ പച്ചതളുലുങ്ങലായ സുനസ്സൾത്താൽ വ്യാകലങ്ങളായ തിരമാലകളോടുകൂടിയതായും സ്നാനചെയ്യുന്ന ചോളസ്ത്രീകളുടെ നാദികളാൽ ആകൃഷ്ടമായ പ്രവാഹത്തോടുകൂടിയതായും ചോളരാജാവിന്റെ മത്തഗുരുക്കളുടെ മദജലത്താൽ ഭൃഷിയായും രണ്ടുകരകളിലും ഉള്ള വൃക്ഷങ്ങളാൽ സൂര്യകിരണങ്ങളെ മായ്ക്കു പറ്റിയതായും ധാസം മുതലായ പക്ഷികളുടെ മനോഹര ശബ്ദത്താൽ വ്യാപിതമായ ഭിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും തീരങ്ങളിലുള്ള ആശ്രമങ്ങളിൽ ഘോഷിക്കുന്നതായ മുനിഗണങ്ങളുടെ ചേരാനന്ധപനിയാൽ പാവനമായും യാഗചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ യാഗശാലയിൽ ഉള്ള യുപസ്മാരങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും യോഗനിദ്രയിൽ ആസക്തനായ ശ്രീരാഗനാഥനും മാലയായും സമുദ്രമഹിമിനിയായും ഇരിക്കുന്ന കാവേരീമാധാനദിയെ കടന്നു ശിവഭക്തങ്ങളിലെല്ലാം പോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. മായൂരം, മദ്ധ്യാജ്ഞാനം, കാരകോണം, ശ്രീകാഞ്ചീപുരം, പഞ്ചനദം എന്നിങ്ങിനെ മുള്ള ഭവ്യഭക്തങ്ങളിലെല്ലാം സുന്ദരൻ മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചിട്ടു ശ്രീത്യാഗനാഥഭക്തമായ കമലാലയത്തിലേക്കുതന്നെ പോയി.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

എട്ടാമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓരോ മനിക്കള! ഇനി സുന്ദരന്റെ അത്തുറമായ വേദാ ഒരു ചരിത്രത്തെ കേൾക്കുക. ഇതു സർവ്വ ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. സർവ്വപാപഹരമാണ്. മോഹപരതം പ്രസന്നനായാൽ ചിരന്ന മനുഷ്യന്റെ ദുഷ്ടമായിത്തീരുന്നതാണ്. എന്നാലും ഭക്തന്മാർ ഭക്തിയെ ഒഴിച്ചു മറ്റൊന്നും ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അവിനാശിയെന്നു ജഗദ്ഗ്രന്ഥമായിട്ടുള്ള ഒരു ശിവസ്തമി. അവിടെ ശിവഭക്തന്മാരാൽ അവാഹിതമായ ഒരു അഗ്രഹാരമുണ്ട്. ആ അഗ്രഹാരത്തിൽ സ്നേഹിതന്മാരായ രണ്ടു ബ്രാഹ്മണർ അടുത്ത ഗൃഹങ്ങളിൽ വസിച്ചിരുന്നു. ആ മഹാത്മാക്കൾക്കു രണ്ടാൾക്കും ദൈവാസത്തിൽത്തന്നെ പുത്രന്മാരുണ്ടായി. ആ ബാലന്മാർക്കു ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ രാമവർണ്ണനാമം ഉണ്ടാവാൻ അന്യോന്യം സ്നേഹമുണ്ടായി. ആ ശിശുക്കൾ രണ്ടാൾക്കും ചൊളകണ്ഠകഴിഞ്ഞു. രണ്ടാളും ഒതിച്ചു കളിച്ചു കൊണ്ട് അമ്മിണിത്തറകളെപ്പോലെ കാലശിരകാണ്. ഒരു സരസ്സിന്റെ വക്കത്തു ചെന്നു. ബാല്യപാപപുത്താൽ താമരപുഷ്പത്തെ പറിപ്പാനായി അവരിൽ ഒരു കുട്ടി ജലത്തിലിറങ്ങി. ഒരു കുട്ടി പേടിച്ച് കരയിൽത്തന്നെ നിന്നു. ജലത്തിലിറങ്ങിയ കുട്ടിയെ ഒരു മുതല പിടിച്ചു താഴ്ത്തിക്കളഞ്ഞു. കരയിൽ നില്ക്കുന്ന കുട്ടി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അമ്മയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു മറ്റൊരു കുട്ടി ജലത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോയെന്നു പറഞ്ഞു. ആ സ്ത്രീ ജലത്തിൽ മുങ്ങിയ കുട്ടിയുടെ അച്ഛനമ്മമാരാടു പറഞ്ഞു. അവർ ആ ഗ്രാമവാസികളെയെല്ലാം കൂട്ടി സരസ്സിലിറങ്ങി വൈകുന്നേരം വരെ തപ്പിനോക്കി. കുട്ടിയെ കാണാതെ ഗ്രാമവാസികളെല്ലാം ശോകാകലന്മാരായി മടങ്ങിപ്പോയി. ഏകപുത്രന്മാരായ മാതാപിതാക്കൾ ശോകസ്വന്തപ്തന്മാരായിത്തീർന്നു കാലം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ രണ്ടു സാവസരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം സൂക്ഷിസുന്ദരനായ സുന്ദരൻ വേദസാരമായ ഗീതയെ അദ്ധ്യയനം ചെയ്തുകൊണ്ടു ത്രാശാശ്വരശാസനാൽ ഓരോ ശിവസ്തമിങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ട് അവിനാശിക്കേന്ദ്രത്തിൽ വന്നു. അപ്പോൾ മരിച്ച കുട്ടിയുടെ സ്നേഹിതനായ ബാലന് എഴുന്ന

നാമയ്യ മരിച്ച കുട്ടിയുടെ മാതാവിനെ അന്താ മാതാവിനെ പ്പോലെ നമസ്സരിച്ചു. അപ്പോൾ ആ സ്ത്രീ ആ കുട്ടിയോടു തുല്യ വയസ്സായ അന്താ പുത്രനെയാൽ എന്താ പുത്രനുണ്ടെങ്കിൽ അധനം ഉപനയനം കഴിയില്ലേ? എന്നു വിചാരിച്ച് ഉറക്കം കരഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ കരയുമ്പോൾ സുന്ദരൻ ശിവഭക്തത്തിൽ മോഹശ്ചരനെ നമസ്സരിച്ചു സ്തുതിച്ചു ബ്രാഹ്മണരോടുകൂടി വീഥി പ്രദക്ഷിണമായി വരുമ്പോൾ കരച്ചിൽ കേട്ട് അവരിടത്തുനിന്നു വിന്നു. ഇരുന്നൊന്നെന്നു ബ്രാഹ്മണരോടു ചോദിച്ചു. അവർ പൂർവ്വവൃത്താന്തമെല്ലാം പാഞ്ഞു. ഉടനെ സുന്ദരൻ ആ സ്ത്രീയോടു കരയാതിരിപ്പാൻ പാഞ്ഞു കുളത്തിന്റെ വശത്തു ചെന്നുനിന്നു മോഹശ്ചരനെ സ്തുതിച്ചു. അപ്പോൾ മോഹശ്ചരനങ്ങയാൽ മുതല ആ ബ്രാഹ്മണപുത്രനെ യാതൊരുവയവങ്ങൾക്കും ഹാനി കൂടാതെ അതാതവയവങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന ആഭരണങ്ങളോടു കൂടി ചമർത്തിച്ചു. അതുകണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും സുന്ദരനെ മോഹ ശ്ചരനാണെന്നു വിചാരിച്ചു.

സുന്ദരൻ എല്ലാ ശിവസ്തവങ്ങളിലും ഗൌരീസമേതനായ മോഹശ്ചരനെ മാധുർയ്വാക്കുകളാൽ സ്തുതിച്ചു മോഹശ്ചരന്റെ പ്രസാദത്തെ ലഭിച്ചു കമലാലയത്തിൽതന്നെ മടങ്ങിവന്നു ത്യാഗേശ്ചരന്റെ സന്നിധിയിൽനിന്നു ദേവനെ നമസ്സരിച്ചു സ്തുതിപ്പാനാഗ്രഹിച്ചു. അപ്പോൾ അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം സുന്ദരനോടു സ്വാഗതം ചോദിച്ചു. സുന്ദരനു ത്യാഗേശനെ കണ്ടപ്പോൾ ചന്ദ്രോദയം കണ്ട സമുദ്രതരംഗങ്ങളെന്നപോലെ സുന്ദരവാക്കുകൾ വർഷിച്ചുതുടങ്ങി. ഉടനെ മോഹശ്ചരനെ സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഹേ മോഹശ്ചര! പണ്ടൊരു കല്പത്തിൽ ദേവന്മാർ അസുരന്മാരോടു തോറ്റതിനാൽ ശംഖ, ചക്ര, ഗദാ, ധരണായ വിഷ്ണുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. വിഷ്ണു ഗൗരധാത്രയനായിട്ട് അസുരന്മാരോടു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും കൂടി വലുതായ യുദ്ധമുണ്ടായി. ആ യുദ്ധത്തിൽ അസുരന്മാർ വിഷ്ണുവിന്റെ നന്ദകം എന്നു പേരായ വാളിനാൽ ചിന്നമസ്കകന്മാരായും ഗദകാണ്ടു ഭടന്മാരുടെ ചെങ്കകളോടുകൂടിയവരായും ശാസ്ത്ര

ചാപധപനിയാൽ കൂർച്ചിതനാരായണ ചക്രതേജസ്സിനാൽ ഭംഗി
 ചുവരായും ഭവിച്ചു. അതുമാത്രമല്ല ഗതദ്ധരന്റെ പക്ഷവായു
 വിനാൽ ഉണങ്ങിയ ഇലകളെ പറപ്പിക്കുന്നതുപോലെ സക
 ലഭക്തൃരേയും പറപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെട്ടവ
 രായ അസുരന്മാർ പേടിച്ച് കാട്ടംതടങ്ങി. അവർ രക്ഷയ്ക്കു
 യി ശ്രമമുനിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ മുനിയെ
 കണ്ടില്ല. ഗഭീണിയായിരിക്കുന്ന ശ്രദ്ധപതിയെ ശരണംപ്രാ
 പിച്ച്. ആ സ്ത്രീ അവർക്ക് അഭയം കൊടുത്തു. അവർ ആശ്ര
 മത്തിന്റെ അകത്തുപോയിരിക്കുകയും ചെയ്തു. വിഷ്ണുവാക്യ
 ഭക്തൃഭക്തൃസമ്പ്രദായവും സേനാപതികളെയും കാണാത്തതി
 നാൽ അവരെ തിരഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു. ഭക്തൃന്മാർ എവിടെ
 യാണ് ഒളിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നറിവാനായി ദേവന്മാർ അഗ്നിയെ
 അയച്ചു. അഗ്നി സകല വൃത്താഭ്യം ദേവന്മാരോടറിയിച്ചു.
 അതുകേട്ട വിഷ്ണു തന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചവരായ ദേവകളെ ര
 ക്ഷിക്കുവാൻവേണ്ടി ഗതദ്ധരനുമായിട്ടു ഭാഗ്യാശ്രമത്തിലേ
 കെ പോയി. ആശ്രമത്തിൽ വന്നു വിഷ്ണുവിനെ കണ്ടു ശ്രദ്ധ
 പതി അച്ഛപാദാഭിഷേകം ചെയ്തു സ്വാഗതവും ചോദിച്ചു.
 പിന്നെ ശ്രദ്ധപതി മധുരമായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ വി
 ശ്ണോ! വളരെ കാലം ആഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്ന ദരിദ്രൻ നിധി
 കിട്ടിയതുപോലെ ഭവാനെ കണ്ടുപോകുന്നു ഞാൻ ഏറ്റവും
 സന്തുഷ്ടനായി. ഹേ ശ്രീപാത! ഞാൻ ഭവാനെ നമസ്കരിക്കു
 ന്നു. ഭക്തവത്സലനായ ഭവാനെ ഭക്തയായ എന്നിൽ പ്രസാ
 ദിക്കുന്നു. ഭവാനെ ആഭിമുഖ്യംനേടുന്നതാണ്. സൃഷ്ടി, സ്ഥി
 തി, സംഹാരങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവനാണ്. ബ്രഹ്മാദികൾക്കു
 ടി ഭവാനെ അറിയുന്നില്ല. ഭവാനെ വേദവേദങ്ങളിൽ സൂത്ര
 നാണ്. ഇനിക്കു ഭവാനെ കാണുവാൻ സംഗതിവന്നത് എ
 ന്ന്റെ ഭാഗ്യകൊണ്ടും ശ്രദ്ധമുനിയുടെ തപസ്സുകൊണ്ടുമാണ്. മ
 ഹാത്മാക്കൾ പുണ്യകൊണ്ടോ ഫലകൊണ്ടോ അമിച്ഛാലും
 പ്രസാദിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഹേ ദേവ! എന്നെ അനുഗ്ര
 ഹിക്കുക. ഭവാനെ ഇവിടെ വന്നതിനുള്ള കാരണം എന്താ

ണെന്ന് അമൃതമധ്യമായ വാക്കുകൊണ്ട് എന്ന് അനുഗ്രഹി
ക്കുക. ഇങ്ങിനെ ഗുഹപതിയുടെ പ്രാർത്ഥനകൾ വിശ്ലി ചി
രിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു: ഓ സാധു! നിന്റെ പൂജയാൽ
ഞാൻ പ്രസന്നനായി. ഞാൻ വന്നതിനുള്ള കാരണം പാ
യാം. ദേവന്മാർ ദൈത്യന്മാരുടെ ഭയത്താൽ ശരണാഗതര
ക്കകനായ എന്ന് ശരണംപ്രാപിച്ചു. അവരെ രക്ഷിപ്പാനാ
യി ഞാൻ അസുരന്മാരെ കൊല്ലുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. യുദ്ധമെ
യ്ക്ക് അസുരന്മാരെ കൊല്ലുമ്പോൾ ചില ദൈത്യന്മാർ കോടി കാ
ട്ടിലേക്കുവന്ന് ഈ ആശ്രമത്തിൽ വസിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അ
ഗ്നി പാഞ്ഞുകൂട്ട. നിന്റെ ഭർത്താവു ദേവന്മാരെയല്ല യജി
ക്കുന്നത്? അവർ നിന്നിൽ പ്രസന്നന്മാരായി ഭവിക്കും; അസു
രന്മാർ എവിടെയാണ് ഉളിച്ചിരിക്കുന്നത് പായുക. ഞാൻ
അവരെ ചക്രംകൊണ്ടു കൊല്ലട്ടു. ഇങ്ങിനെ വിശ്ലി പറഞ്ഞ
തുകൂട്ടു ഗുഹപതി അധർമ്മംകൊണ്ട് ആശ്രമപോരത്തെ മ
റച്ചുനിന്നുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഓ ആദിപുരുഷ! സജ്ജനങ്ങൾ
ഭവാനെ സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും സമതപമുള്ളവനാണെന്നല്ലേ പറ
യുന്നത്. ഭവാനു ചിലർ പ്രിയന്മാരെനും ചിലർ അപ്രിയന്മാ
രെനുമുള്ള ഭേദബുദ്ധിയില്ലല്ലോ. അതുമത്രമല്ല ഭവൻ ജഗ
ത്തിനെല്ലാം ഗുരുവായി ധർമ്മാഗ്നിയെ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നവ
നാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഭവൻ അന്യന്മാരുടെ പ്രേരണയാൽ
പാപാചെയ്യാൻ ഉദ്യുക്തനായി ഭവിച്ചതെങ്ങിനെ? ദേവന്മാർ
ഭവാനെ ശരണംപ്രാപിച്ചതുപോലെ ദൈത്യന്മാർ എന്ന്
ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. ശരണാഗതന്മാരെ ഉപേക്ഷിക്ക
ുന്നതിനേക്കാൾ വലുതായ പാപം മറ്റൊന്നുമില്ല. ഇതിന്ന്
ഉദാഹരണമായി പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. പണ്ടു
ശിഖിചക്രവർത്തിയുടെ ധർമ്മത്തെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ഇന്ദ്രൻ
മാടപ്രാവായും അഗ്നി ഒരു പരുന്തായി പ്രാവിനെ ഭക്ഷിപ്പാ
നും പുറപ്പെട്ടു. പരുന്തിന്റെ ഭയത്തിനാൽ പ്രാവുചെന്നു ശി
ഖിചക്രവർത്തിയെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ആ പ്രാ
വിനെ രക്ഷിപ്പാനായി തന്റെ ദോഹത്തിലുള്ള മാംസമെല്ലാം

ആ പരന്നിന്നുകാടുത്തു ശാശ്വതമായ കീർത്തി സമ്പാദിച്ചു. പ്രാണമയം വന്നാൽക്കൂടി ശരണാഗതന്മാരെ തൃഷ്ണകേരത. തൃഷ്ണകേരതയായാൽ ചന്ദ്രസൂര്യന്മാർ ഉള്ളവരെയും നരകം തന്നെ ഭവിക്കേണ്ടിവരും. അതുകൊണ്ട് എന്ന ശരണംപ്രാപിച്ചവരായ ദൈത്യന്മാരെ ഞാൻ തൃഷ്ണകേരത. ഭവാൻ വന്നവഴി കേതരണപാരയ്ക്കുള്ളക; അല്ലെങ്കിൽ എന്ന ജയിച്ചിട്ടു ദൈത്യന്മാരെ ജയിക്കുക. ഇങ്ങിനെ പാരയ്ക്കുകൊണ്ട് ആ ശ്രമമോരത്തെ തടുത്തുനില്ക്കുന്ന പതിവുതയായ ഭൂപത്തിയെ ദേവന്മാരുടെ പ്രേരണയാൽ വിജ്ഞാപകമാകാണ്ടു കൊല്ലുകയുണ്ടായു. അനന്തരം ആശ്രമത്തിൽ കടന്ന് അസുരന്മാരെയും കൊന്നു. അപ്പോൾ ദേവന്മാർ രക്ഷപ്പെട്ടു സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ പോയി സുഖമായി വസിച്ചു. അനന്തരം വലുതായ ഭൂണഹത്യ വിജ്ഞാപിതാ നേരെ ഓടി അടുത്തു. ആ ഭൂണഹത്യയുടെ ശമനത്തിനായി വിജ്ഞാ സകല ലോകങ്ങളിലും ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ഭൂമുനി ആശ്രമത്തിൽ വന്നു വൃത്താന്തമല്ലാമാറിത്തു. തന്റെ തപശ്ശക്തികൊണ്ടും വിദ്യകൊണ്ടും പതിവയ ജീവിപ്പിച്ചു. പിന്നെയും അടക്കാൻ പാടില്ലാത്ത കോപത്തോടുകൂടി നിനക്കും ഭായാവിഷയാഗം സംഭവിക്കട്ടെ എന്നു വിജ്ഞാവിനെ ശപിച്ചു. ഭൂണഹത്യയുടെ കൂടെ ഉഴലുന്ന വിജ്ഞാവിനെ കണ്ടിട്ടു ലക്ഷ്മി അതിന്റെ നിവൃത്തിക്കായി വിജ്ഞാവിനെ വിട്ടു കമലാലയത്തിൽ വന്നു മഹേശ്വരനെ ഭക്തിയോടുകൂടി പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വിജ്ഞാ, ലക്ഷ്മിതന്നെ വിട്ടുപോയതിനാലും ഭൂണഹത്യയാലും ആത്മനായിട്ടു മനികളോടു ഭൂണഹത്യ നശിപ്പാനും ലക്ഷ്മിയെ ലഭിപ്പാനും എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. അവരെല്ലാവരുംകൂടി വിജ്ഞാവിനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭൂമുനിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ ചെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു വിജ്ഞാവിന്റെ ഭൂണഹത്യ നശിപ്പാനുള്ള പ്രായശ്ചിത്തമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഭൂമുനി ശൗനകോപനായിട്ടു വിജ്ഞാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ വിജ്ഞാ! എന്റെ ശ്രോധം ശമിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ നൂ

രക്തപ്രകാശംകൊണ്ടും നിന്റെ ഭൂണഹൃദ്യ നശിക്കുന്നതല്ല. ദേവന്മാരും മനികളും വന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചതുകൊണ്ടാണ് എന്റെ ശ്രോധം ശമിച്ചത്. അതു നിന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ. സജ്ജനങ്ങൾ അപരാധം ചെയ്യുവരോടു പ്രതിഷ്ഠിച്ച ചെയ്യുന്നില്ല. ദ്രോഹിച്ചവൻ സദുപാധനമെന്നതുകൊണ്ട് മഹാവാർ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈ പാപത്തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തമില്ല. എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്നുപായം കേൾക്കുക. ശ്രീഭദ്രമഹാമന്ത്രത്തെ പന്ത്രണ്ടുതോടി ജപിച്ചു ക്ഷീരംകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകംചെയ്യുക, അതാണ് പ്രായശ്ചിത്തം; ദേഹമെല്ലാം ഭസ്മംകൊണ്ടു ലേപനംചെയ്തു ഭസ്മത്തിൽതന്നെ ശയിക്കുക. കമലാലയത്തിൽ പോയി സോമസ്തനമുത്തിയെ സേവിച്ചാൽ ലക്ഷ്മിയേയും ലഭിക്കും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ഭഗവതി എല്ലാവരെയും അയച്ചു. അനന്തരം വിഷ്ണു ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു കാരാധനവിന്റെ ക്ഷീരധാരയാൽ ദിവ്യമായ മരതകലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകംചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വളരെ ദിവ്യസംവത്സരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു അശരീരിവാക്കുണ്ടായി. നിന്റെ ഭൂണഹൃദ്യ നശിച്ചു. ഇനി ലക്ഷ്മിയെ ലഭിക്കും; വളരെക്കാലം പൂജിച്ചതുകൊണ്ടു നീ ശ്രാന്തനായിരിക്കുന്നു. ഇനി എന്താണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ അശരീരിവാക്കുകേട്ടപ്പോൾ വിഷ്ണു ആ ദിക്കിനെനോക്കി തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ ചന്ദ്രശേഖര! ഭവാനെ പൂജിച്ചതുകൊണ്ട് എന്റെ ഭൂണഹൃദ്യ നശിച്ചുവെങ്കിൽ ഭവാനെ സ്വരൂപത്തെ ഒന്നു പ്രത്യക്ഷമായി കാണുവാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. പാപമുള്ളവർകൂടി ഭവാനെ യാതൊരുരൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചു ത്രികരണജന്മങ്ങളായ സർപ്പപാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിക്കപ്പെടുന്നുവോ ആരൂപത്തെ എനിക്ക് ഒന്നു കാണിക്കുക. ഈ വരത്തെ ഭക്തവത്സലനായ ഭവൻ എനിക്കുതരിക. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണു പാഞ്ഞപ്പോൾ അശരീരിവാക്കു പിന്നേയും കേട്ടു. ഹേ വിഷ്ണു! ബ്രഹ്മാദികളായ ദേവഗണങ്ങളും അഗന്യൻ മുതലായ യോഗീന്ദ്രന്മാരും അനവധി യാഗങ്ങളെ ചെയ്തും അനവധി

ഭാനങ്ങളെ ചെയ്തും എന്റെ ലിംഗമുത്തിയെ പൂജിച്ചു തൃപ്ത
കൊണ്ട് അപഹൃതചിത്തനായിട്ട് ചിത്തനിരോധമില്ലാത്ത
തിനാൽ എന്നെ കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഹേ വിഷ്ണു!
എന്നെ കാണണമെന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ സർവ്വഭോഗവി
രക്തനായും ജിതേന്ദ്രിയനായും ലക്ഷ്മിയോടുകൂടി കോടിവർഷം
പാതൂപതവ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കുക. ആ വ്രതം സമ്പൂർണ്ണ
മാകുന്ന സമയത്തിൽ യോഗികൾക്കകൂടി കാണുവാൻ കഴിയാ
ത്തതായ എന്റെ രൂപത്തെ കാണിച്ചുതരാം; ഇങ്ങിനെ അ
ശരീരിവാക്ക് അവസാനിച്ചപ്പോൾ വിഷ്ണു പാതൂപതവ്രത
ത്തെ ഭീക്ഷിച്ചു. മേന്മയിലെല്ലാം സ്മേലപനംചെയ്ത ജടാവ
ല്ലഭങ്ങളെ ധരിച്ചു പദ്മാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ആ
രുകാലങ്ങളിലും ശിവായ്ക്കും ചെയ്തുകൊണ്ടും ജലത്തിൽ ആ
കണ്ഠമണനായിട്ട് മഹേശ്വരനെ ഉദ്ദേശിച്ചു വ്രതത്തെ അനു
ഷ്ഠിച്ചു. ലക്ഷ്മിയവടു കർത്താവു ഭൂണഹത്യയിൽനിന്നു മോചി
തനായി എന്നറിഞ്ഞിട്ട് മഹേശ്വരാനുജ്ഞയാൽ ഭർത്താവി
ന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ലക്ഷ്മി ക
മലാലയാക്ഷത്രത്തിൽ ഉള്ള വിചിത്രലിംഗത്തെ യാതൊരു ജ
വനരീപുഷ്പങ്ങളെക്കൊണ്ട് അർപ്പിച്ചിരുന്നോവാ ആ പുഷ്പങ്ങ
ളാൽതന്നെ വിഷ്ണു ശിവനാമസഹസ്രത്തെക്കൊണ്ടു കർപ്പൂരലേ
പനംകൊണ്ടും കർഹാരമാല്യംകൊണ്ടും അലംകൃതമായ ശിവ
ലിംഗത്തെ ഭക്തിയോടുകൂടി അർപ്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ കോടിസം
വത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചന്ദ്രശേഖരൻ പ്രസന്നനായി. വിഷ്ണു
വിനാൽ അർപ്പിതമായ കർപ്പൂരലിംഗത്തിൽനിന്നു ശുഭ ഉമാദേവി
യോടും സ്തനമുത്തിയോടുംകൂടി കർപ്പൂരലേപനത്താൽ സുന്ദരശ
രീരനായും അതി സൌരഭ്യമുള്ള സൌഗന്ധികമാലയോടുകൂടിയ
വനായും വിഷ്ണുവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായിട്ട് വിഷ്ണുവിനെ
അനുഗ്രഹിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപരമ്പരയിൽ

ഒമ്പതാമദ്ധ്യായം.

വിഷ്ണു തന്റെ ഭക്തിപ്രത്യക്ഷനായി നില്ക്കുന്ന സോമാസ്ത്രമൃത്തിയെ കല്പ്തകൽഹാരങ്ങളുടെ സൗരഭ്യത്താൽ വാസിക്കരായ ഭിക്ഷുക്കളോടുകൂടിയവനായും തപ്തകാഞ്ചനമുലമായ ഉന്നതജാലരനായും മൃണാളധവളമായ ചെറിയ ചന്ദ്രക്കലയേയും ഗംഗയേയും സുപ്പ്തയേയും ബ്രഹ്മകപാലമാലയാത്തേയും ധരിച്ചവനായും നെറ്റിയിൽ കണ്ഠരീതിലകത്തെ ധരിച്ചവനായും പ്രകാശമുള്ള ജവനീവൃഷ്ടതൊലുള്ള കണ്ഠാഭരണത്താൽ പ്രകാശിതനായും കർമ്മതിലകംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നതായ വഹ്നിനേത്രത്തോടുകൂടിയവനായും മനോഹരമായ ചില്ലികളോടുകൂടിയവനായും കരുണാരസം നിറഞ്ഞതായ കടാക്ഷത്തോടുകൂടിയവനായും ഗണ്ഡസ്ഥലത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നതായ ഗൌരീമുഖാംബുജത്തോടുകൂടിയവനായും ഉന്നതമായനാസികയോടുകൂടിയവനായും മുത്തകൾ പോലെയുള്ളനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവനായും പവിഴത്തിന്നുമുലമായ അർദ്ധപല്ലവത്തോടുകൂടിയവനായും മുഖമാകുന്ന കണ്ഠാടിയുടെ വാലുപോലെയുള്ള ചിഞ്ചുകത്താൽ ശോഭിതനായും കാളകൂടത്തിന്റെ പ്രഭയാട്ട ഇടകലർന്നതായ കണ്ഠത്തിലുള്ള കല്പ്തരേലപനത്തോടുകൂടിയവനായും രത്നമോതിരങ്ങളാലും കടകം, കേയുരം, വലയം, അംഗദം, പരശുധം, മൃഗം, അഭയം, വരദദ്രു ഇവകളാൽശോഭിതങ്ങളായ ഭുജങ്ങളോടുകൂടിയവനായുംസുഗന്ധത്താൽ ഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടു വരിയായിരിക്കുന്നവണ്ടുകളാൽ മനോഹരമായിരിക്കുന്ന സൗഗന്ധികമാലയാത്തോടുകൂടിയവനായും ഉമാദേവിയുടെ ഭുജത്താൽ ആശ്രിതമായ പിൻപുറത്തോടുകൂടിയവനായും കഴുത്തുയർത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുപ്പ്തങ്ങളുടെ മാണിക്യരത്നപ്രഭയാൽ ശോഭിതമായ നാഭിപ്രദേശത്തോടുകൂടിയവനായും ശുദ്ധമുത്തമാലകളിലുള്ള രത്നപതകപ്രഭയാൽ മനോഹരമായ ഉദരത്തോടുകൂടിയവനായും ഉപവീതസുപ്പ്തത്തിന്റെ നിശപാസത്താൽ മാഞ്ഞതായ ദന്ത്യരേലപനത്തോടുകൂടിയവനായും വ്യാഗ്രചർമ്മത്തെ ധരിച്ചവനായും രത്നന്തുപരങ്ങളാൽ അലംകൃതനായും വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുപ്പ്തരത്നപ്രഭയാൽ ചുരുക്കുവസ്ത്രമായ പാദുകത്തോടുകൂടിയവനായും നമസ്സരിക്കുന്നവരുടെ അംഹാരമാകുന്ന അ

സ്വകാര്യത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യപ്രഭാതപോഷയിരിക്കുന്നതായ പാതേലപ്രഭാതോത്കൃഷ്ടിയവനായും അന്തകന്റെ മാറിടമാകുന്ന പാതേലത്തിന്നു വളരുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്ന നഖങ്ങളാൽ ശോഭിതമായും കൈവലുകല്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ പുതിയ പല്ലവം പോലെയിരിക്കുന്ന പാതേലോത്കൃഷ്ടിയവനായും ഭക്തന്മാർ അഭയപ്രദശബ്ദത്തെ ശബ്ദിക്കുന്നതായ കിങ്കിണികളാൽ ശോഭിതമായും സാസാരദോഗത്തിന്ന് കണ്ഠപമായ സൂരിവൈഭവത്തോടു കൂടിയതായും പക്ഷതി വിടന്ന് താരപൂർവിനോടു തുല്യമായും ഇരിക്കുന്ന പാതേലവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായും മണസിഹോസനസ്ഥിതനായും രമണീയരൂപനായും ഉത്തമജീവനാരായ ജ്ഞാനികളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടവനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരന്റെ വാമഭാഗത്തിൽ വസിക്കുന്നവളായും വിശാലാക്ഷിയായും സർവ്വഭൂഷണഭൂഷിതയായും ഇരിക്കുന്ന ഗൗരീഭദ്രിയേയും മഹേശ്വരന്റെയും ദേവിയുടേയും കണ്ഠത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന.കോമളസ്വരൂപനായ ബാലനേയും കാൽചിലമ്പുകൾ, കിങ്ങിണികൾ, കേയുരം, കടകം, അംഗുലം, വലയം, അംഗുലീയങ്ങൾ ഇവകളാൽ ഭൂഷിതനായും പുലിനഖങ്ങളാലുള്ള കണ്ഠാഭരണങ്ങളാൽ ശോഭിതനായും സൂര്യസന്നിഭങ്ങളായ ആറു മുഖങ്ങളോടും പ്രകാശിക്കുന്ന ദന്തങ്ങളോടും അമൃതം പൊഴിയുന്നതായ അർദ്ധവാമിനാലും മന്ദഹാസത്താലും മനോഹരങ്ങളായും അജ്ഞനയുക്തങ്ങളായും ലോലങ്ങളായുമുള്ള നേത്രങ്ങളോടും ദേവിയുടെ മുഖപ്പാൽത്തുള്ളികളാൽ ഭൂഷിതങ്ങളായ വിഗ്രമാധരങ്ങളോടും വിഗ്രമത്തോടുകൂടിയ ചില്ലികളോടും കസ്തൂരീതീലകത്തോടും ചുഡാമണിയോടുകൂടിയ നീലകന്തളങ്ങളോടും തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന രണങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ നാളകപ്രാദേശത്തോടും സൗമ്യമുള്ള ശ്വാസങ്ങളാൽ മനോഹരമുഖാവിനങ്ങളോടുകൂടിയും കണ്ടിട്ട് ആനന്ദഭരിതനായ വില്ലു മഹേശ്വരന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. ധ്വനികനമസ്കാരം ചെയ്തു വളരെ സ്തുതിച്ചു പശ്ചിമോട്ടകൂടി തൊഴുതുവാങ്ങു മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ മയിൽപീലികളാൽ നിർമ്മിതമായ കിട പിടിച്ചു. വെങ്കോടരങ്ങളെക്കൊണ്ടു

ലക്ഷ്മി വിശുദ്ധൻ തുടങ്ങി. വിഷ്ണു ആനന്ദഭരിതനായിട്ടു പാഞ്ച ജന്യമായ ശംഖത്തെ എടുത്തു വിളിച്ചു. മഹേശ്വരനെ തന്റെ മുഖിൽ കണ്ടതുകൊണ്ടു വിഷ്ണുവിന്നു യാതൊരാന്നുണ്ടായൊ ആ ആനന്ദത്തിന്റെ ലേശമാത്രത്തോടെങ്കിലും ബ്രഹ്മാനന്ദത്തിന്നു തുല്യത ഉണ്ടാവില്ല. അനന്ദരൂപസന്നനായ മഹേശ്വരൻ വിനയത്തോടെ നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന വിഷ്ണുവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ വിഷ്ണു! നിന്റെ ഭൃണഹൃദ്യ നശിച്ചു, ലക്ഷ്മിയോടു ചേരുകയും ചെയ്തു. ഈ പ്രതാപാധാനംകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഏന്നോടു തുല്യതയും ലഭിച്ചു. മുഖത്തെപ്പോലെ ത്രിലോകാധിപത്വവും ഭവിക്കട്ടെ. നിനക്കു നേത്രഗോചരനായിരിക്കുന്ന ഞാൻ യോഗികൾക്കു കൂടി അദൃശ്യനാണ്. ഉമാദേവിയോടും സ്തമ്പമുരളിയോടുംകൂടി തണുപ്പിപ്പോസനസ്ഥിതനായ എന്റെ സേവിക്കുന്ന മഹാഭാഗവാൽക്കു മോക്ഷം കരസ്ഥിമാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വിഷ്ണു പറഞ്ഞു. ഹെ മഹേശ്വര! എന്റെ സന്തോഷത്തിനായി ഭവൻ ഈ രൂപത്തെ ഏപ്പാഴും ധരിച്ചിരിക്കുക. ദേവന്മാരും മുനികളും ഈ രൂപത്തെക്കണ്ടു കൃതാർത്ഥന്മാരായി ഭവിക്കട്ടെ. ഞാൻ യോഗനിദ്രയെ ചെയ്യാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിന്ന് ഏറെ അനുഗ്രഹിക്കുക. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണു പ്രാർത്ഥിക്കുകയാൽ മഹേശ്വരൻ ആ രൂപത്തെടുത്തിട്ടെന്നു സ്ഥിതിചെയ്തു. ദേവകളും യോഗീന്ദ്രന്മാരും ആ രൂപത്തെക്കണ്ടു ബ്രഹ്മചാരിത്വത്തോടെ ഭവിച്ചു. ആർ എന്നിനെ ആഗ്രഹിച്ചു സേവിക്കുന്നുവോ ആ അഭീഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും യോഗോചരനായ മഹേശ്വരൻ ത്രാഗശ്വരനെ നാമ്യമുണ്ടായി. പിന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ യോഗനിദ്രചെയ്യാൻ മഹേശ്വരൻനിന്ന് അനുജ്ഞ ലഭിച്ചവനായ വിഷ്ണു ത്രാഗശ്വരനെ രത്നസംപുടത്തിലാക്കി തന്റെ മാറിടത്തിൽ വെച്ചു പാലാഴിമദ്ധ്യത്തിൽ കിടന്നാണ്ടുകയും ചെയ്തു. ഉറങ്ങുന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ ശ്വാസാവഗാഹകൊണ്ടു താണുവെപ്പിയനായ മഹേശ്വരൻ ഹംസസ്വരത്തെ ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ വിഷ്ണുവിന്റെ വക്ഷസ്ഥലത്തിലി

രിക്കുന്ന മഹാശാപരൻ്റെ ഹാസ്യത്തെക്കുറിച്ചു യോഗികൾ സാസാരദുഃഖത്തെ തൃപ്തിച്ചു. പിന്നെയും അസുരന്മാരാൽ പീഡിതനായ ഇന്ദ്രൻ രക്ഷയ്ക്കായി വിഷ്ണുവിനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ വിഷ്ണു എഴുന്നിറു തന്റെ മാറിടത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മഹാശാപരനെ ഇന്ദ്രനെ കൊടുത്തു. ഭിന്നഭാവം ഭക്തിയോടു കൂടി ഇതിനെ പൂജിച്ചുകൊള്ളുക എന്നാൽ സർവ്വപീഡകളും തീരും എന്നും പറഞ്ഞു. ഇന്ദ്രൻ അതുപ്രകാരം തന്നെ സാക്ഷാത്തിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മഹാശാപരനെ കൊണ്ടുപോയി ഭിന്നഭാവം ഭക്തിയോടു കൂടി പൂജിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ആകാശഗംഗാജലം കൊണ്ടും മയിൽപിവിയാലുള്ള ചരത്രംകൊണ്ടും ശംഖധ്വനി കൊണ്ടും ജവന്തിമാലകളാലൊണ്ടും പൂജിച്ചു വിഷ്ണു എതുപ്രകാരം ലക്ഷ്മിയെ ലഭിച്ചുവോ അതുപോലെ ഇന്ദ്രനും മഹാശാപരനെ പൂജിച്ചു വലുതായ ഐശ്വര്യത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്നഞ്ചുണ്ടുപുരാണത്തിൽ
പത്താം മദ്ധ്യായം.

ഇതിനെതിരിക്കുന്ന കാലത്തിൽ മഹാശാപരൻ ഉമാദേവി യോടുകൂടി കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ സകല വൃക്ഷങ്ങളും പുഷ്പിച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന ഉദ്യാനത്തിലേക്കു പോയി. കരളിവാഴകളിൽനിന്ന് ഉണ്ടാവുന്നതുകൂടായി സേചനസാധനങ്ങളായിരിക്കുന്ന കല്പ്തരങ്ങളാൽ എന്നപോലെ വെളുത്തതായും സമഗ്ത പത്തങ്ങളാക പരാഗങ്ങളാലൊണ്ടു കിരമങ്ങളാലൊണ്ടെന്ന പോലെ അരുണമായും പുതിയ കരകളാലൊണ്ടു ശ്യാമളമായും ചിലേടത്തു മറിച്ചുവയയും അനേകവർണ്ണങ്ങളായും നാലു ഭാഗത്തും ശബ്ദിക്കുന്നതുകൂടമായ പക്ഷികളാലൊണ്ടു വ്യാപിക്കപ്പെട്ടതുമായ ഉദ്യാനത്തെ പ്രവേശിച്ചു കാമരൂപിണനായ ഹരൻ കാമധൻ കാമിനിയെന്നപോലെ പുതിയ പുഷ്പങ്ങളാൽ ദേവിയെ അലങ്കരിച്ചു. അളകത്തിൽ കൊന്ന പൂവിനെയും കാതുകളിൽ കാച്ചാപൂക്കളെയും നാസികാഗുത്തിൽ പുണർപ്പുവിനെ

യും ഗന്ധങ്ങളിൽ അത്തിപ്പുപൊടിയേയും കഴുത്തിൽ മല്ലികാ മാല്യങ്ങളും കൊകകളിൽ മൂന്നാളവലയത്തേയും ഹസ്തത്തിൽ പത്മത്തേയും സ്പന്ദങ്ങളിൽ പത്മപലയത്തേയും ചേർത്തു. ഇങ്ങിനെ പുഷ്പാഭരണത്തെ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ഉമാദേവി മഹേശ്വരനെ രമിപ്പിച്ചു. ഒരു വിലപവൃഷ്ടമൂലത്തിൽ പുഷ്പശയ്യ ഉണ്ടാക്കി ദേവിയെ ഇരുത്തി ദേവിയുടെ മടിയിൽ സുസ്വാസരസമിയായ മഹേശ്വരൻ കിടന്നു. അപ്പോൾ ആദിത്യൻ അസ്മാനോദ്യക്ഷനായിരുന്നു. ആ സമയം പാപികൾക്കുകൂടി പാവനമായ പ്രദോഷമായിരുന്നു. യാതൊരു പ്രദോഷത്തിൽ മനുഷ്യൻ വിലപഭൂഷണമുള്ളതൊന്നു മഹേശ്വരനെ അർപ്പിച്ച് അർപ്പണസമയത്തിൽ നിന്നു മുക്കനാകുന്നുവാം ആ പ്രദോഷസമയത്തിൽ കറുത്ത മുഖത്തോടുകൂടിയ ഒരു വാനരൻ വൃക്കത്തിന്റെ കൈനുകളിൽ ചാടിക്കൊണ്ട് ആ വിലപവൃഷ്ടത്തിന്റെ മുകളിൽ ചാടിവന്നു. വാനരൻ വിലപവൃഷ്ടത്തിനേലിരുന്നു നിശ്ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടു ജാതിസ്ഥാപത്താൽ മനോഹരങ്ങളായ വിലപഭൂഷണമുള്ള അറത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ വിലപപത്മങ്ങളെല്ലാം ദൈവയാഗത്താൽ ഉമാസഹീതനായ മഹേശ്വരന്റെ പാദമേവിനങ്ങളിൽ വീണു. ആ വിലപഭൂഷണമുള്ള മഹേശ്വരൻ എണ്ണിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആറൊട്ടെണ്ണമായപ്പോൾ വാനരനെ ഗൗരീക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ ദേവി അതിനെ കടാക്ഷിച്ചു. ഉടനെ മഹേശ്വരൻ എഴുന്നീറ്റു സഹൃദയനായിട്ട് ആ വാനരനെ ഇവിടെ വാണു വിളിച്ചു. ആ ക്ഷണത്തിൽ തന്നെ വാനരനും ജ്ഞാനമുണ്ടായി വേഗം മരത്തിൽ നിന്നിറങ്ങി ഉമാമഹേശ്വരന്മാരെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. വിലപഭൂഷണത്താൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ വാനരനോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. നീ ഭൂമിയിൽ പോയി മനുവാശത്തിൽ ജനിക്കുക. നെരലക്കത്തി എട്ടു സാവസരം ഏകരാത്യാധിപനായ ചക്രവർത്തിയായിരുന്ന് അന്ത്യത്തിൽ എന്റെ പദത്തെ പ്രാപിച്ചുകൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരവാക്യം കേട്ടപ്പോൾ വാനരൻ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പോന്നു. ഓം മഹേശ്വര! ദേവപാദസേവയെ വി

ട്ട് എനിക്കു മനുഷ്യജന്മം ലഭിച്ചാൽ ആ ജന്മനിവൃത്തി എപ്പോഴാണ് ഭവിക്കുന്നത്. ഹെ പരമേശ്വര! പ്രസാദിക്കുക. എനിക്കു ഭവൽപാദാരവിനങ്ങളിലുള്ള ശാശ്വതഭക്തിമാത്രം മതി. പാദസേവയ്ക്കു വില്ലകരമായ രാജ്യം എനിക്കുവേണം. ഇവിടെ ഭവാനന്ദാദാസദാസനായിരുന്നു കൊള്ളാം. ഞാൻ ദരിയിൽപോയി ജനിക്കുന്നില്ല. ഭൂമിയ്ക്കുവെണംമാത്രമല്ല ഏതു ദിവ്യമാതാജ്ഞാതായാലും ദിവ്യനാണെന്നും സർവ്വശക്തനാണെന്നും ഉള്ള മത്തോൽ മൂലബുദ്ധിയായിട്ട് അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടു ഭവാനെ കാക്കുന്നതിനാൽ അധോഗതിയെ പ്രാപിക്കുന്നു. ചതുരഗുണവത്തോടുകൂടിയതായും സർവ്വസമൃദ്ധിയോടുകൂടിയതായും ഉള്ള രാജ്യം തരാനെന്നു പറയുന്നതു വഞ്ചനയാണ്. അതു ഭവന്ന് ഉചിതമല്ല. ഭവൻ എന്നിൽ പ്രസന്നനാണെങ്കിൽ കരുണാകടാക്ഷമാകന്ന് സിംഹാസനം തന്നാൽ മതി. ഭവാനുൽനിന്നു മരാനാണു ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. ഐശ്വര്യത്തിനായി ഭവാനെ സേവിക്കുന്നതുമില്ല. യാതൊരു ജന്മത്തിൽ നിങ്ങളുടെ സേവ സിദ്ധിക്കുന്നില്ലായ ആ ജന്മം വ്യർത്ഥമെന്നു. ഹെ കരുണാസിന്ധവ! പ്രസാദിക്കുക. എന്നിൽ ദയ ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിക്കുന്ന വാനാരാട്ട് 'മഹേശ്വരൻ പാദമു. നി ബേദിക്കേണം, ഞാൻ പറയുന്നതുപോലെ കേൾക്കുക. അജ്ഞാനത്താൽ ഏറുന്ന പൂജിക്കുന്നതു ഭോഗത്തിന്നും ജ്ഞാനത്താൽ പൂജിക്കുന്നതു മോക്ഷത്തിന്നുമാണെന്നാണ് വേദജ്ഞാനാമാൽ വേദാഗമങ്ങളിൽ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. പ്രദോഷസമയത്തിൽ ഒരു വില്പഭജനകാണ് എന്നു അർത്ഥിച്ചാലുള്ള ഫലത്തെ പായാകേൾക്കുക. നീ ആ ഫലത്തെ പ്രാപിച്ചവനാണല്ലോ. ജ്ഞാനാവരവരാഗ്യമുള്ളവൻ പ്രദോഷത്തിൽ എന്നു അർത്ഥിച്ചാൽ മോക്ഷത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. അറിയാതെ കാരകതാളിയന്ത്യാതതാൽ എന്നു പൂജിച്ചാൽ രാജ്യഭോഗത്തെ ലഭിക്കുന്നു. അതു കൊണ്ടു നീ രാഭാവായി ജനിച്ച് ദേവാദികളാൽ ആഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടതായ രാജ്യഭോഗത്തെ അനുഭവിക്കുക. എന്റെ ജ്ഞാനത്താൽ അന്ത്യത്തിൽ നീ എന്റെ പദത്തെ പ്രാപിക്കുകയും

ചെയ്യാ; അവിടേയും നിനക്ക് ഇന്ദ്രസഖ്യത്താൽ ഞങ്ങളുടെ ഭരണാലഭിക്കും. നീ എന്റെ ഭക്തനാണ് സന്തോഷിക്കേണ്ട ഭൂമിയിലേക്കു പോയ്ക്കൂട്ടുക. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരവാക്യാകേട്ടു വാനരൻ പാഞ്ഞു. എന്നാൽ എന്റെ കാർമ്മയ്ക്കായി ഭൂമിയിലും എന്റെ മുമ്പം ഇങ്ങിനെ തന്നെ ഭവിക്കട്ടെ. അങ്ങിനെ തന്നെ ഭവിക്കും എന്ന് പാഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ ആ വാനരൻ മനുവാശത്തിൽ മുചുകന്തൻ എന്ന പേരുള്ള ആ മുഖത്തോടുകൂടിയതന്നെ ജനിച്ചു. ആ രാജാവ് ഇന്ദ്രൻ സ്വപ്നത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ ഭൂമിയെ രക്ഷിച്ചു. എപ്പോഴും യാഗശീലനായ ആ രാജാവിന്നു ദേവേന്ദ്രൻ സുഹൃത്തായി ഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ അസുരന്മാരെ ജയിക്കുവാൻവേണ്ടി ഇന്ദ്രൻ മുചുകന്ദരാജാവിന്ന് ആളയയച്ചു. മുചുകന്തൻ സ്വപ്നത്തിൽപോയി അസുരന്മാരെല്ലാം ജയിച്ച് ഇന്ദ്രനോടുകൂടി ദേവസഭയിലേക്കുചെന്നു. അപ്പോൾ സകലദേവന്മാരും ദേവഗുരൂരും മുചുകന്തനെ ആശീർവ്വദിച്ചു. തന്നെ സിംഹാസനത്തിൽ ഇന്ദ്രനോടൊരുമിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ സമിതനായും അസുരന്മാരെകൊണ്ടുള്ള യുദ്ധങ്ങളാൽ ഭൂമി തമായ വഷസ്ഥലത്തോടുകൂടിയവനായും അനുരാഗവതിയായ ജയന്ത്രിയുടെ നവകുഞ്ഞാലന്നുപോലെ ശോഭിതനായും ഇരിക്കുന്ന രാജാവിനെ ദേവസ്ത്രീകളെല്ലാവരും സേവിച്ചു. രാജാമരം വീശിക്കൊണ്ടും മേനക സ്വപ്നപാത്രത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും സുദകുശി ആലവട്ടം വീശിക്കൊണ്ടും മഞ്ജുശോഭിതാംബുലം കൊടുത്തുകൊണ്ടും ഉദ്യുതിയും തിലോത്തമയും നൃത്താചയ്യകൊണ്ടും ചിത്രരേഖ വീണവായിച്ചുകൊണ്ടും സഹജന്മ ഇലത്താളംകൊട്ടിക്കൊണ്ടും ഗന്ധർവ്വന്മാർ ഉപഗാനാചയ്യകൊണ്ടും രാജാവിനെ സേവിച്ചു. ഇന്ദ്രനും രാജാവും ഗീതനൃത്തങ്ങളെ ഏകമിച്ചുകൊണ്ടു മദ്യോഷ്ണമായപ്പോൾ എഴുന്നീറ്റ് ഐരാവതത്തിന്റെ മുകളിൽകയറി അനുചരത്തിലേക്കുപോയി. ഇന്ദ്രാണി മുക്കന്തോട് ആചരിക്കുന്നപോലെ മുചുകന്തനോട് ആചരിച്ചു. പിന്നെ ഇന്ദ്രനും രാജാവും ദേവ

ഗംഗയിൽ കളിച്ച രത്നനിർമ്മിതമായ ശിവപൂജാഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. ദിവ്യധൂപധാസിയായ ആ പൂജാഗൃഹത്തിലിരുന്ന് ഇന്ദ്രൻ ഭക്തദ്രാഗ്ദ്ധരനായി പൂജയെ ആരാഭിച്ചു. വിഷ്ണുലുപരാക്രമനായ മുഖകന്ദന്ന സോമസ്തന്ദ്രമൂർത്തിയെ കണ്ടപ്പോൾ രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. പണ്ടു മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞതും കാൽ വന്നു. മനസ്സുകൊണ്ടു ശിവനെ സ്തുതിച്ചു. രഥസ്തുതിയാൽ സതുഷ്ഠനായ മഹേശ്വരൻ മുഖകന്ദനെ അനുഗ്രഹിച്ചു്, ഭൂമിയിൽ എന്നെ പൂജിക്കുക എന്നു കല്പനയിൽ പന്ത്രാശുപരത്തു. പൂജയുടെ തിരക്കുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രൻ അതൊന്നും അറിഞ്ഞില്ല. പൂജ സംസാരിച്ചപ്പോൾ രാജാച്ച ഭാലാകാശത്തു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ ഗംഗാലിംഗനം വെച്ച് എന്താണ് അഭിഷ്ഠാനമെന്നു ചോദിച്ചു. അതുകേട്ട രാജാവ് ഇന്ദ്രന്റെ കയ്യുപിടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ചോദ്യം എന്ന സ്നേഹമുണ്ടെങ്കിൽ ആ സോമസ്തന്ദ്രമൂർത്തിയെ എനിക്കു തരിക. ആ മൂർത്തിയെ പൂജിച്ചാൽ എനിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ട്. ദേവന്റെ സ്നേഹത്താൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനാവട്ടെ. അതുകേട്ട ഇന്ദ്രൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ സത്യാപായം ദേവനോടു ഞാൻ വല്ലതും മാച്ചു വെക്കുമോ? ആ മൂർത്തി എന്റെ തല്പ, വിഷ്ണുവിന്റെയാണ്. പൂജിക്കുവാൻ മാത്രം എനിക്കു തന്നതാണ്. ഭവന്ന് ഇതുവേണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ വിഷ്ണുവിനെ പ്രാർത്ഥിക്കുക. വിഷ്ണുസമ്മതിച്ചാൽ ഞാൻ തരാം, അതല്ലാതെ ഇതു ദാനം വെച്ചു ചാൻ എനിക്കു ധിക്കാരമില്ല. ഇങ്ങിനെ ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞതുകേട്ട മുഖകന്ദൻ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചു. ആ മഹേശ്വരനുള്ളതാൽ വൈകുണ്ഠത്തിൽ പോയി വിഷ്ണുവിനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിച്ചു സോമസ്തന്ദ്രമൂർത്തിയെ ചോദിച്ചു. വിഷ്ണു അല്പം ആലോചിച്ചിട്ടു മഹേശ്വരനിയോഗമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞു സോമസ്തന്ദ്രമൂർത്തിയെ ഇന്ദ്രനോടു വാങ്ങിക്കൊള്ളുവാനും പറഞ്ഞു. ഉടനെ മുഖകന്ദൻ ഇന്ദ്രനോടു വന്നു വിഷ്ണുവിന്റെ കല്പനയായി മഹേശ്വരനെ എനിക്കു തരിക, സമയം അതിക്രമിക്കുന്നു, ഭൂമിയിലേക്കു പോകട്ടെ, സ്നേഹാവർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കട്ടെ എന്നു

പറഞ്ഞു. മുചുകുന്ദന്റെ വാക്കുകേട്ട് ഇന്ദ്രൻ ആലോചനയായി. ഞാൻ സോമസ്തനമുതിരിയ ഇവന്നു കൊടുത്താൽ പൂജയും മാറമില്ലാത്ത പെന്തസാർക്കോസ്തങ്ങളായിത്തന്നെ കഴിക്കേണ്ടിവരും. മുചുകുന്ദന്റെ ആഗ്രഹം എങ്ങിനെയാണ് സാധിപ്പിക്കേണ്ടത്. ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടു വിശ്വകർമ്മാവാന്റെ അടുക്കലേക്കുപോയി. രാജാവ് അറിയാതെ സോമസ്തനമുതിരിയുടെ ഒരു പ്രതിബിംബം ഉണ്ടാക്കിത്തരണമെന്നു പറഞ്ഞു. വിശ്വകർമ്മാവു വേഗം ഒരു പ്രതിബിംബമുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തു. ഇന്ദ്രൻ ആ പ്രതിബിംബത്തെ രാജാവിന്നുകൊടുത്തു ഭൂമിയിലേക്കു പോയ്ക്കാളുക എന്നുപറഞ്ഞു. രാജാവ് ആ ബിംബത്തെ വാങ്ങിച്ച് ഇത് ഇപ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതല്ലേ എന്നെന്നു വരുമിരിക്കുന്നു. സാക്ഷാൽബിംബത്തെ എനിക്കുതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ഇന്ദ്രൻ പിടുന്നതും വിശ്വകർമ്മാവിന്നെന്നാക്കുണ്ട്. ഒന്ന് ഉണ്ടാക്കിച്ചുകൊടുത്തു. അതും രാജാവു സ്വീകരിച്ചില്ല. ഇങ്ങിനെ ആറുബിംബങ്ങളെ കൊടുത്തു. അതെല്ലാം വാങ്ങിട്ടു രാജാവു പിടുന്നതും ഇന്ദ്രനോടുപറഞ്ഞു: ഓഹ ശതകൃതോ! ഈ വഞ്ചനയെ കളയൂ. സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരബിംബത്തെ എനിക്കുതരണമോ? ഇല്ലെങ്കിൽ നമ്മൾ തമ്മിൽ കലഹമുണ്ടാകും. അതുകേട്ടു ഇന്ദ്രൻ സാക്ഷാൽ സോമസ്തനമുതിരിയെ രത്നസിംഹാസനത്തിൽവെച്ചു രാജാവിന്നു കൊടുത്തു. പീലിക്കുട, ശംഖനാദം, ജവനീപുഷ്പം, കൽഹാരമാല്യാ, പട്ട്വരവേപനം ഇതുകളെല്ലാം നിയമമായിരവെന്നു എന്നുപറഞ്ഞു മുചുകുന്ദനെ ഭൂമിയിലേക്കയച്ചു. പിന്നെ മുചുകുന്ദൻ ആ ബിംബങ്ങളെല്ലാംകൊണ്ടു ഭൂമിമേലുപൻ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു സദാർത്ഥമമായും മഹേശ്വരനെ പ്രീതിദാനമായും ഇരിക്കുന്ന കമലാലയഭക്തന്മാരിൽ ഭൂലോകരക്ഷയ്ക്കായി മഹേശ്വരനെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ആറുസ്ഥാനങ്ങളിൽ മറ്റൊരു ആറുബിംബങ്ങളേയും പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. മുചുകുന്ദൻ ദിനങ്ങൾക്കു സോമസ്തനമുതിരിയെ പൂജിച്ചു നിൽക്കുകിങ്ങിയെന്നും ശാശ്വത പദത്തെയും പ്രാപിച്ചു. പൂർവ്വത്തിൽ വിഷ്ണുവിനെ

അനുഗ്രഹിച്ചു, പിന്നെ ഇത്രയും അനുഗ്രഹിച്ചു. തന്നെ
രാ മുഖകുന്ദപത്രവർത്തിയെ അനുഗ്രഹിച്ചു. ആ പ്രഭു എ
ന്നെന്നും അനുഗ്രഹിക്കുക. കപ്പുരഭവപിതനായും ചന്ദ്രക്ക
ലാധരനായും കൽഹാരമാലയാൽ മനോജ്ഞമായ കണ്ഠത്തോടു
കൂടിയവനായും പാദസേവകന്മാർക്കു കല്പശമ്പുക്കുമായും കൈവ
ല്യഭായകനായുമിരിക്കുന്ന മഹാശാലനന്ദനമസ്താദാ. ഇങ്ങിനെ
സുന്ദരൻ്റെ സാരസ്വതാകൃതത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ മഹാ
ശാലൻ പ്രത്യക്ഷനായി തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു ഓഹ സുന്ദര!
നീ കുഞ്ചരനെപ്പോലെ ഐശ്വര്യവാനായി ഭവിക്കുക എ
ന്നു കരുണയോടെ പറഞ്ഞു. പിന്നെ സുന്ദരനോടു വേദനിധി
യുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാ
രം സുന്ദരൻ ആ കന്യകയുടെ പാണിഗ്രാഹണം ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുഷ്പാഞ്ജലിക്ക്
പതിനൊന്നാമദ്ധ്യായം.

ധന്യമായ വേദനിധിയുടെ പുത്രി ത്രാഗേശ്വരൻ്റെ ഇ
ഷ്ടമിത്രമായ സുന്ദരനെ ഭർത്താവായി ലഭിച്ചിട്ടു പരമാനന്ദ
ത്തെപ്രാപിച്ചു. സുന്ദരൻ വിവാഹാനന്തരം ത്രാഗേശ്വരനെ ന
മസ്തരിപ്പാൻപോയപ്പോൾ മഹാശാലൻ വിവാഹവേഷത്തെ
അഴിക്കാതെ എന്നു വന്നു നമസ്തരിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. ഇ
തിലധികം ലോകത്തിൽ എന്താണ് ഭാഗ്യവേണ്ടത്. ത്രാ
ഗേശ്വരനായ സുന്ദരൻ കുഞ്ചരൻ്റെയായ ഭവേവൃന്ദങ്ങളെ
തന്നെ വന്ദിക്കുന്നവരാക്കിവെച്ചു. ഉമാദേവിയുടെ സുനന്ദ
ളിൽനിന്നു സംഗ്രമിച്ചതായ കപ്പുര ഗന്ധത്തോടുകൂടിയ മഹാ
ശാലൻ്റെ മാറിടത്താൽ ആശ്ലിഷ്ടനായ സുന്ദരൻ താൻ സൂക്ഷ
കൂർത്തിയാണെന്നു വിചാരിച്ചു. ത്രാഗേശ്വരൻ്റെ കൽഹാരമാ
ലയത്തിന്റേയും കപ്പുരത്തിന്റേയും സൗരഭ്യത്താൽ വാസി
തനായ സുന്ദരനെ പണങ്ങളല്ലാവരും ത്രാഗേശ്വരൻ്റെന്നു

ഒന്നു വിചാരിച്ചു നമസ്കരിച്ചു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹെ
 അഭസംഭവ ! മഹേശ്വരനായ ത്രാഗേശ്വരൻ എങ്ങിനെയാ
 ണ് സുന്ദരൻ്റെ ദൂതനായത്? ആ ചരിതത്തെ അങ്ങൾക്കു
 പാഞ്ഞുതരിക— അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— സുന്ദരനെ ആഗ്രാഹി
 ച്ചവളായ ഗൌരീപരിചാരികമാരിൽ. രണ്ടാമത്തേവൾ ത്രാഗെ
 ശ്വരൻ്റെ ഭാസീപദത്തിൽ സംഗമിക്ക എന്നു പോരാടെ
 ജനിച്ചു. സാമുദ്രിക്കാശ്വത്തിൽ പായുന്ന ഉത്തമലക്ഷണങ്ങ
 ൾ സകലാം സാഗാരികയിൽ കാണാപ്പട്ട. നിമുളകസുന്ദ
 രിയായ അവൾ ബാഗ്യാകാലംതന്നെ വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടുതന്നെ
 കഴിച്ചു. എല്ലാവിദ്യകളേയും അവൾപഠിച്ചു. ആട്ടത്തിലും
 പാട്ടിലും അതിസമർത്ഥയായി. ചിത്രമെഴുതുന്നതിൽ ലോക
 ത്തിൽ എല്ലാവരെയും വിദഗ്ദ്ധയായിത്തീർന്നു. ലോകത്തിലു
 ണ്ടു ആനന്ദമല്ലാം ഉണ്ടെങ്കിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതുപോലെയിരിക്കു
 ന്ന അവളുടെ ദേഹം ജനങ്ങൾക്കു നേത്രാനന്ദകരമായി ഭവ
 ിച്ചു. അവൾക്കു യൌവനാരംഭസംഗമസ്ഥത്താൽ വിശേഷിച്ചും
 കാന്തിവർദ്ധിച്ചു. വസന്തകാലത്തോടുള്ള സംബന്ധത്താൽ മല്ലി
 കാലത പുഷ്പിണിയായി ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും ശരൽകാല
 സംബന്ധത്താൽ ചന്ദ്രഭാവ ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും വർഷ
 കാലസംബന്ധത്താൽ വിദ്യുച്ഛത ശോഭിക്കുന്നതുപോലെയും
 ശാഭനോപലസംഘർഷണത്താൽ രത്നം ശോഭിക്കുന്നതുപോ
 ലെയും അവൾ അത്യന്തം ശോഭിച്ചു. മാതൃഗൃഹത്തിൽ വസിക്കു
 ന്ന ആ സുമുഖി മേഘമണ്ഡലത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ചന്ദ്ര
 ബിംബംപോലെ ആരുടെ ദൃഷ്ടിയിലും അകപ്പെടാതിരുന്നു. അ
 വൾ കെടിവസം രാത്രി ഉറങ്ങുമ്പോൾ സുന്ദരനെ സ്വപ്നത്തി
 ൽ കണ്ടു. ഉടനെ ഉണർന്ന് ആ അത്ഭുതസ്വപത്രപത്തെ മനസ്സു
 കൊണ്ടു നല്ലവണ്ണം ആരാധിച്ചു. പിന്നെ അവൾക്ക് ഉറക്കമു
 ണ്ടായില്ല. പ്രഭാതത്തിൽ ഏഴുനീററ തന്റെ ശയനഗൃഹത്തി
 ന്റെ മണലിത്തിയിന്മേൽ താൻ കണ്ടതുപോലെയുള്ള സുന്ദരത്ര
 പത്തെ ഏഴുതി അതു കണ്ടു സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അ
 വളുടെ മാതാവ് ആ ചിത്രത്തെ കണ്ട് അറിഞ്ഞുവെങ്കിലും പൂ

രഞ്ഞാന്നും പാഞ്ഞില്ല. ഇങ്ങിനെ കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 ത്യാഗശാപരക്കേത്രത്തിൽ ഘോഷമായ ഉത്സവം തുടങ്ങി. നാ
 നാദിക്കുകളിൽനിന്നു വലുതായ ജനസംഘം വന്നുകൂടി. ഭദ്ര
 പാദദിവസം സാഗരികസ്നാനത്തിന്നായി കമലാലയത്തിലേക്കു
 പോയി. ആ സുന്ദരനെ എനിക്കു ഭർത്താവായിത്തീരണമേ
 എന്നു ത്യാഗശാപരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് അവർ സ്നാനംചെ
 യ്തു. ജനസംഘത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സുന്ദരൻ ക
 ഉച്ച കയറുന്നവളായ സാഗരികയേക്കണ്ടു നിശ്ചലനേത്രനായി
 ഭവിച്ചു. പിൻഭാഗത്തു പാദാന്തത്തോളം വീണുകിടക്കുന്ന ക
 ചഭാരത്തോടുകൂടിയവളായും നിശ്വാസസാരശൃത്താൽ മരിച്ചു
 ഭൂമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വണ്ടുകളോടുകൂടിയവളായും വ്യാഘ്രശ
 ബ്ധത്താൽ യേറപ്പട്ടു മാൻകുട്ടിയുടെ നേത്രമന്ദോപാലല ചഞ്ച
 ലനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവളായും ഗണ്ഡസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രതിഫലി
 കുന്ന മാണിക്യകണ്ഡുലങ്ങളോടുകൂടിയവളായും സ്നാനംചെയ്തു
 കചഭാരത്തെ ഉലയ്ക്കുന്നവളായ സാഗരിക മന്ദഗമനാഭരണ
 ന്ന തോരണമാലയ ചെയ്യുന്നതുപോലെ ഇരിക്കുന്ന അളക
 സംസകതങ്ങളായ നഖകിരുകപ്രഭയോടുകൂടിയവളായും നെ
 റിത്തടത്തിലുള്ള കസ്തൂരിതിലകത്താൽ ഉജ്ജ്വലമായ മുഖാര
 വിനത്തോടുകൂടിയവളായും നാനാഭരണങ്ങളുടെ രത്നപ്രയോക്
 ശോഭിതമായ കണ്ണത്തോടുകൂടിയവളായും നേർമ്മയായ ഉത്തരീയ
 വസ്ത്രത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ ഒഴിക്കുന്ന പയോധരങ്ങളോ
 ടുകൂടിയവളായും അതി ദിവ്യമായ പട്ടവസ്ത്രത്തെ ധരിച്ചവളാ
 യും ആകാശത്തിൽനിന്നു വീണതായ വിദ്യുല്ലതയെപ്പോലെ ഇ
 രിക്കുന്ന പുഷ്പമാലയെ ധരിച്ചവളായും ലാവണ്യാമൃതത്തിന്റെ
 ബിന്ദു എന്നുപോലെ ഇരിക്കുന്ന നാസികാഭരണമുനോടുകൂടി
 യവളായും മന്ദഗമനാകുന്ന കല്ലുകവുഞ്ചത്തിന്റെ പുതിയ പല്ല
 വഞ്ചം പോലെയുള്ള അധരപല്ലവങ്ങളോടുകൂടിയവളായും പാ
 ദങ്ങളിൽ ശബ്ദിക്കുന്നവകളായ രത്നമഞ്ജീരങ്ങളോടുകൂടിയവളാ
 യും അരയന്നങ്ങളെ തോറ്റിരുന്നതായ ഗമനഭംഗിയോടുകൂടി
 യവളായും കോടിരതികളുടെ സാരാംശത്താൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട

വളായും സാക്ഷാൽ മഹാലക്ഷ്മിയുടെ പ്രതിബിംബരൂപംപോലെ ഇരിക്കുന്നവളായും മന്ദമന്ദേന മോഹനവിദ്യയെ സ്വീകരിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ജേഹ്വതാടകൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന സാഗരികയെ മഹേശ്വരന്റെ നേത്രാഗ്നിശൃംഗമായ മന്ദമന്ദം രതിയെ കണ്ടതുപോലെ സുന്ദരൻ കണ്ടിട്ടു ലജ്ജിതമാനസനായി ഭവിച്ചു. ആ സുന്ദരിയാകുന്ന ചാപാത്തരശാണ്ടു മന്ദമന്ദ സുന്ദരനെ പ്രാഹരിച്ചു. അവളെ കണ്ടിട്ടു സുബ്ബനായ സുന്ദരന്റെ എല്ലാ ഇന്ദ്രിയവൃത്തികളും നേത്രഭയമാഗ്നിത്താൽ അവളുടെ മുഖത്തിൽ പതിച്ചു. അവളും സുന്ദരനേ കണ്ടിട്ട് ആ സ്വപ്നപുരുഷനാണെന്നറിഞ്ഞു കടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന ഉല്പലമാലകളെക്കൊണ്ടു സുന്ദരനെ കാച്ചുനരം അർച്ചിച്ചു. സാഗരികയുടേയും സുന്ദരന്റെയും നേത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേന്ന് ആദ്യേ ഷിച്ചിട്ട് അനിർവ്വചനീയമായ പരമാനന്ദത്തെ അനുഭവിച്ചു. അനന്തരം അനാഗ്രപരതന്ത്രയായിരിക്കുന്ന സാഗരിക ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. സുന്ദരൻ അവളുടെ പിന്നാലെ അവളുടെ ഗൃഹഭാരത്തോളം പോയി. അവളുടെ പേരും മാറും പരിജനങ്ങളോടു ചോദിച്ചറിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്ന് ഒരു വിജന സ്ഥലത്തിൽ കണ്ണുകൾച്ചുരകൊണ്ട് അവളുടെ രൂപസന്ദർശത്തെ ചിന്തിച്ചുരകൊണ്ടിരുന്നു. അവളുടെ തലമുടി എത്ര മനോഹരം, അവളുടെ ചില്ലികൾ എത്ര മനോജ്ഞം, ഹാ അവളുടെ കടാക്ഷം എത്ര വിശേഷം, അവളുടെ മന്ദസ്മിതം എത്ര മധുരം, അവളുടെ മുഖം എത്ര ആശ്ചര്യകരം, അവളുടെ അധരം എത്ര മോഹനം, അവളുടെ സുനങ്ങൾ എത്ര കോമളങ്ങൾ, അവളുടെ ഗമനം എന്നിങ്ങനെയും, ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചുരകൊണ്ടിരുന്ന സുന്ദരന്റെ മനസ്സ് ആ സാഗരികയുടെ സത്വപതായ പ്രാപിച്ചു. സുന്ദരൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു സാഗരികാ എന്നുള്ള ചതുരക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ക്രമേണ സുന്ദരന്റെ മനസ്സു കാമോന്മാദത്താൽ വിവേകഹീനമായി ഭവിച്ചു. സുന്ദരൻ മുദ്രാബ്ജങ്ങൾ കൂടി കണ്ണുകൾക്കാരങ്ങളായി ഭവിച്ചു. മന്ദമാന്ദതനെ സമ്പ്രദർശിച്ചുവന്നതുപോലെ അസഹ്യമായി തോന്നി. ശിരസ്സിലുള്ള ച

പ്രശ്നമെന്തെ കാണുമെന്നു ഭയപ്പെട്ട സുന്ദരൻ ത്രാഗേശപരനെ സേവിപ്പാൻ പോവാനായി. കാമാന്തനായ ഞാൻ മുചുകുന്ദനു മോക്ഷപ്രദനായ ദേവനെ എന്തിന്നു സ്തുതിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിച്ച ദേവനെ സ്തുതിക്കാനുതമം ആയി. ദേഹമല്ലാം ഭസ്മംകൊണ്ടെന്നപോലെ വെളുത്തു. വളരെ പാഞ്ഞിട്ടെന്താണ് ത്രാഗേശമിത്രമായ സുന്ദരൻ ഉന്മത്താഗ്രഗണ്യനായി ഭവിച്ചു. രാത്രികാലങ്ങളിൽ ചന്ദ്രികയെ കാണുന്നതു സുന്ദരനു കഠിനവയലിവിനോടു തുല്യമായി തീർന്നു. നല്ല പൂജശയ്യകളിൽ കിടക്കുന്നതു തീർത്ഥങ്ങളിൽ കിടക്കുന്നതുപോലെയാകുമായി. മാഹേശ്വരസ്തോത്രം വിട്ടതിനാൽ ജാനപദയെന്നായും അനാഗപീഡയാൽ ഉറങ്ങാത്തതുമിരിക്കുന്ന സുന്ദരനോടു ത്രാഗേശപരൻ വന്ന് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഓഹ സഭാ! ഞാനുള്ളപ്പോൾ നിനക്കു് എന്തു ദുഃഖമാണുണ്ടായത്? നീ മുന്മത്തപ്പോലെ എന്നു സ്തുതിക്കുന്നില്ല. നിന്റെ മുഖം വാടിയിരിക്കുന്നതെന്താണ്? നീ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഉറങ്ങാത്തത്? നീ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നില്ല. ഒന്നും സംസാരിക്കുന്നതുമില്ല. നിനക്കു് എന്തു വ്യാധിയാണുണ്ടായത്? സത്യം പറയൂ. ഇങ്ങിനെ സങ്കടപ്പെടുന്ന സുഹൃത്തിനെ വിട്ടിരിക്കുവാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. വേഗം എഴുന്നീറ്റു ദുഃഖകാരണത്തെ പറയൂ. ഞാൻ അതെല്ലാം തീർത്തതാകാം. സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു— എന്റെ ആധി എനിക്കു സാമിപ്പാൻ കഴിയാത്തതായിരിക്കുന്നു. അതു ശമിപ്പിക്കുവാൻ ഭവാനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും സാധിക്കുകയില്ല. ഈ അനാഗഭാഗത്തിൽനിന്നു സുഹൃത്തായ എന്നു രക്ഷിക്കുക. ഭവൻ എല്ലാദൈവഭയന്മാരിലും വെച്ച് ഉത്തമവൈദ്യനാണെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. സാഗരികാ എന്നുപേരായി ഒരു സ്ത്രീ രത്നമുണ്ട്. അവളെ ആയുധമാക്കി മന്ദഗന്ധം എന്ന പേരിട്ടിരിക്കുന്നു. ആ അനാഗഭപരത്തിനാലാണ് ഞാൻ മരിക്കുന്നതായിരിക്കുന്നത്. അതുനിമിത്തം എനിക്കു വലുതായ വ്യസനമുണ്ട്. അവളുടെ ആലിംഗനം എനിക്ക് ഒരിക്കൽ ലഭിച്ചാൽ അതുതന്നെയാണ് ഭവാനെ പൂജിച്ചതിന്നുള്ള ഫലം. സംശയമില്ല. എന്റെ മനസ്സ് ഭവൽധ്യാനത്തെ വിട്ട് അവളുടെ സ്വപത്നപദ്ധ്യാനത്താൽ ആകുലമായിരിക്കുന്നു.

ഭവാന്റെ മാഗളനാമങ്ങളെ ഴ്വരങ്ങളെ അമ്പലമുക്ക് നാമ പാരായണത്തിലാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ, സത്രസേനായിരിക്കുന്നത്. ഹേ ഭയാനിയേ! കാമാർന്നായിരിക്കുന്ന ധ്യാൻ ആധി വ്യാധിശാന്തിക്കായി ആ സാഗരികയാകുന്ന ഭവധമത്തെ തരിക. ഭവാൻതന്നെ ദൂതനായിപ്പോയി അവളേക്കൊണ്ടുവന്നാൽ ആയിരം പുതിയ താമരപുഷ്പങ്ങളേക്കൊണ്ടു ഭവാനെ അർച്ചിക്കാം. ഭവാൻ എനിക്ക് ആയിരം തത്ത്വപാഠഭാരം ചെയ്യാലും അവളിലുള്ള ആഗ്രാഹം നിവൃത്തിക്കുകയില്ല. ഭവാൻ എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഭവാന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ചുതന്നെ ഞാൻ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുകയുമാം. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു നടക്കുകയെന്ന സുന്ദരനോടു ഭക്തവത്സലനായ പരമേശ്വരൻ നിന്റെ ആഗ്രാഹം ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചുതരമെന്നുപാഞ്ഞു ദൂതരൂപത്തെ ധരിച്ചു. സർവ്വജനങ്ങൾ ഉറപ്പി കക്കണ്ടിരിക്കുന്ന അർദ്ധരാത്രിയിൽ റിട്ടുണ്ടായിരിക്കുന്ന സുന്ദരന്റെ താപശാന്തിക്കായി സർവ്വാനുഷ്ഠാനിയോഗം ഏകസമരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന ത്രാഗേശൻ സാഗരികാഗ്രാഹത്തിലേക്കു പോയി. വിശപത്തിൽ എല്ലാവരേക്കാളും ഉത്തമനായ ദേവൻ സുന്ദരന്റെ ദൂതനായി പോകുന്നതുകണ്ടു ദേവാദികളെല്ലാം വിസ്മയിച്ചു. ആ മഹേശ്വരന്റെ പാദവിന്യാസത്താൽ പരിശുദ്ധങ്ങളായ മാതൃങ്ങളിലുള്ള പൊടികളെ സിദ്ധന്മാർ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ട് അജ്ഞാനബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിതന്മാരായി ഭവിച്ചു. ഹേ സുന്ദരദൂതാ ജയ ജയ എന്നുള്ള കാഹളശബ്ദം ആ കാശത്തിൽ ഘോഷിച്ചു. മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടു പറയാതെ സുന്ദരദൂതനായി പോകുന്നതുകണ്ടു ദേവിയുടെ പരിചാരികമാർ ദേവിക്ക് കാണിച്ചുകൊടുത്തു. കമലാലയനായികയായ ദേവി ഭക്തമാളികയുടെ മുകളിൽനിന്നു കിളിവാതിലിൽ കൂടി നോക്കി മന്ദസ്ഥിതം ചെയ്തു മനസ്സിൽ ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. ഇതും ദേവനും ഭൂഷണംതന്നെ. ഭസ്മം, അസ്ഥിമാല, കപാലം ഇവകളെ ധരിക്കുകയും ശൂശാനത്തിൽ വസിക്കുകയും വൃദ്ധകാളപ്പുറത്തു കയറി നടക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പത്മപതിക്കു

സുഹൃത്തിന്റെ ദയോദ്യമം വിനോദമെന്നുമാത്രമേ പാവാൻ പാടുള്ളു. അതല്ലാതെ മൂന്നുണമല്ല. ഇങ്ങിനെ ഉമാദേവി ആ ചോലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ യോനിധിയായ മഹേശ്വരൻ വിമിശയ കടന്നു സാഗരികാഗ്രഹപോരത്തിൽ എത്തി. ഏറെപോരത്തിലുള്ള വാതിലിന്റെ താഴത്തെ പടി വരാഹരൂപധരനായ വിഷ്ണുവിനാൽ അറിയപ്പെടാത്തതായ പാദോദ്യമത്തെ സ്പർശിച്ചുവോ, മേല്പടിയും ഹംസരൂപധരനായ ബ്രഹ്മാവിനാൽ പറ്റിയപ്പെടാത്തതായ മഹേശ്വരനിരസ്സിനെ സ്പർശിച്ചുവോ, അത് അത്യന്തമുതന്നെ. അനന്തരം സർവ്വരൂപധരനായ ത്രാസശ്വരൻ അച്ചുകുവയ്ക്കത്തു ധരിച്ച് അർദ്ധരാത്രിയിൽ വാതിലിനെ ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇവിടെ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. ആ ഗംഭീരവാക്യത്തെ കേട്ട സാഗരികയുടെ മാതാവ് ആരാണിതെന്നു ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ട് ഉറങ്ങാതിരിക്കുന്ന സാഗരികയെ വിളിച്ചു. ഓ ധർമ്മശിരീഷ! നീ എന്തൊക്കെ വരിക. ആരോ കരാൾ അർദ്ധരാത്രിയിൽ പടിക്കൽ വന്നു വിളിക്കുന്നു എന്തുസാഹസമാണ്. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട്— ആ സാഗരികയുടെ മാതാവു പടിവാതിലും പിടിച്ചുകൊണ്ടു ശക്തിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ സാഗരിക സുന്ദരന്റെ മേലുള്ള ആ ഗ്രഹാഭിമാനു പറഞ്ഞു. ഹേ ജനനീ! കുട്ടിയെത്തിയതും കൽഹാരംകിടന്നതും അവസാനിച്ചുത്തീർന്നതും വാസന പുറത്തു മറ്റ് ആകർഷിക്കുന്നു. പടിക്കൽ ആരാണെന്നു വേഗം നോക്കുക. അന്നൊരുദിവസം കരാള എന്നു പകുതി പറഞ്ഞു നിൽക്കി. അപ്പോൾ വാതിൽ തുറക്കുക എന്നു പുറത്തുനിന്നു പിടുന്നയാൾ പറയുന്നതുകേട്ടു. അപ്പോൾ സാഗരികയുടെ അമ്മ പറഞ്ഞു. ഹേപുത്രി! നമ്മുടെ കുലക്കുടുംബമായ ത്രാസശ്വരൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ. നിന്നെ ഉദ്ദരിച്ച് ആ ത്രാസശ്വരൻതന്നെ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നാൽ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. വേദശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അർദ്ധരാത്രിയെ വരുന്നതു വിളിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നാണ്. നീ കുട്ടിയായിരുന്നിട്ടും ഈ സാഹസം ചെയ്യുന്നതെന്നാണ്. ബാലചന്ദ്രനാകുന്ന മുത്തിനെ ധരിച്ചു

വനായ അങ്ങേയ്ക്കു പരതന്ത്രതാ യുക്തമാകുന്നു. ആ സന്ദർഭം വരട്ടെ ഞാൻ അങ്ങയെ രാജസന്നിധിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോകാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവർ വാതിൽ തുറന്നപ്പോൾ അച്ഛകവേഷധരനായ ത്രാഗേശപരനെ കണ്ടു.

എന്ന സന്ദർഭാവസ്ഥയിൽ
പന്ത്രണ്ടാമദ്ധ്യായം.

സാഗരികയുടെ മാതാവു സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെ അച്ഛകനാണെന്നു വിചാരിച്ചു പറഞ്ഞു. ഈ സമയത്തിൽ എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വരുന്നതുഗുരുക്കൾക്ക് ഉചിതമോ എന്നാൽ ഞാൻ അനുഗ്രഹിതയായി, ധന്യയുമായി, ഇതാ ദർശനം, ഇവിടെ ഇരിക്കുക. അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു വേശ്യാഗൃഹത്തിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള മഹത്തുക്കൾ വന്നാൽ ജനങ്ങൾ ചൊപവാദം പറയും. മൂലന്മാർ എന്തുതന്നെ പറഞ്ഞുകൂട. ദേവൻ ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കുക വന്നതിനുള്ള കാരണവും പറയുക. ഇങ്ങിനെ അവർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അച്ഛകവേഷധരനായ മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. എന്നാൽ പറയാം കേൾക്കുക; നിന്റെ പുത്രിയും കേൾക്കട്ടെ. അവളുടെ ശ്രേയസ്സിനും കീർത്തിക്കും സമ്പത്തിനും ആയിട്ടാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. ത്രാഗേശപരന്റെ ഇഷ്ടമിത്രമായിട്ടു സന്ദർശനം എടുത്താവാൻ ഉണ്ട്. അയാൾ സാഗരികയെ കണ്ടിട്ട് അനുഗ്രഹീതയാൽ ദുഃഖിക്കുന്നു. അയാളുടെ ദൂതനായിട്ടാണ് ഞാൻ നിന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു വന്നത്. ആ സന്ദർശനം അതിയായ സമ്പത്താണ്. പ്രായമോ നവയൗവ്വനം; സൗന്ദര്യവും വിദ്യയും ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ത്രാഗേശപരൻ സഹജമായി ഭവിച്ചത്. അവർ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹപോരലിനെ നിന്റെ പുത്രിയോടുള്ള സ്നേഹവും അലഞ്ഞിരുന്നതായിരിക്കാം. വളരെ വിലപിടിച്ചതായ പട്ടുവസ്ത്രം ഇതാ വാങ്ങുക; ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ അവരുടെ കയ്യിൽ ദണ്ഡുവും കൊടുത്തു. അപ്പോൾ മാതാവു പുത്രിയോട് എന്നാൽ അ

ത്തിനെ ചെയ്യുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു പുത്രി വ്യാജലജ്ജയെ നടിച്ചുകൊണ്ട് അച്ഛനോടു പറഞ്ഞു. ത്യാഗേശ്വരൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്ന ഭർത്താവിനെയാണ് എന്നിങ്ങ സമ്മതം. ആ ത്യാഗേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷമായി എന്നോട് ആരെ വരിക്കുവാൻ പറയുന്നുവോ അവനെ ഞാൻ ഭർത്താവായി സ്വീകരിക്കും. അച്ഛൻ പറഞ്ഞു— ഹെ സാഗരികേ! ത്യാഗേശ്വരനും ഇതുതന്നെയാണ് സമ്മതം. വിപോനായ സുന്ദരൻ ത്യാഗേശ്വരപ്രിയനാണ്ല്ലോ. അതുകൊണ്ടു നീ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യുക. ത്യാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽതന്നെ സുന്ദരനെ വരിക്കുക. അതു കേട്ടു സാഗരിക പിറന്നയും പറഞ്ഞു— സ്വാമിക്ക് അതു സമ്മതമാണെങ്കിൽ പ്രത്യക്ഷനായി എന്നോടു പറയട്ടെ, എന്നാൽ ഞാൻ അങ്ങിനെ ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ അവൾ പറഞ്ഞപ്പോൾ മോഹശ്വരൻ അവൾക്കു തന്റെ രൂപത്തെ കാണിച്ചു. അപ്പോൾ ചില ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാർ നമസ്സേവിച്ചു മോക്ഷത്തെ അർപ്പിച്ചു. അവരോടു മോഹാസ്ത്രത്തിൽ മോക്ഷം ലഭിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു, നാളെ നിങ്ങൾതമ്മിൽ ചേരുമെന്നു സാഗരികയോടും പറഞ്ഞു മറുക്കയും ചെയ്തു. ദിവ്യശക്തിമാനായ ദേവൻ ആ നഗരവാസികൾക്കു നാളെ സാഗരികയെ സുന്ദരനോടു ചേർക്കുമെന്നു സ്വപ്നം കാണിച്ചു. അനന്തരം മോഹശ്വരൻ സുന്ദരന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു നാളെ നിങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേരും എന്നു പറഞ്ഞു സ്നേഹപരവശനായിട്ടു സുന്ദരനെ ഗാഢാശ്ലേഷം ചെയ്തു. ഹേ സർവ്വ! സാഗരികയോടുകൂടി രമിക്കുമ്പോൾ എന്നു മറന്നുകളയരുതെ. സുഖമായി വിഹരിക്കുക എന്നും പറഞ്ഞു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. പിറ്റേ ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ നഗരവാസികളെല്ലാവരുംകൂടി സ്വപ്നാവലോകനത്തെയും സാഗരികാസുന്ദരന്മാരുടെ അനുരൂപതയേയും ഓർത്തു വിസ്മിതന്മാരായിട്ടു സുന്ദരനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു സാഗരികയോടു യോജിപ്പിച്ചു. അനന്തരം സുന്ദരൻ സാഗരികയോടുകൂടി സ്വപ്നാവലോകത്തിൽകൂടി ദുർഗ്ഗയായ സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചു. സുന്ദരന്റെ ആലിംഗനാലാപശാഗ്ദങ്ങളെ ലഭിച്ചുവളായ സാഗരിക കല്പകവൃക്ഷത്തെ ആശ്ര

യിച്ചു ലതപോലെ പരമാനന്ദത്തെ പ്രാപിച്ചു. രത്നാസാപാനങ്ങളാലും സപ്തസ്നാഭങ്ങളാലും ഭൂഷിതമായും അഗതധൂപവാസനയാൽ അന്ധന്മാരായ വണ്ടുകളാൽ സമാകലമായും ഇരിക്കുന്ന മാളികയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ സാഗരികയെ രമിപ്പിച്ചു. മന്ദരപാത്രത്താൽ മലിമരപ്പെട്ട ഷീരസമുദ്രത്തിന്റെ നരകമുപ്പോരവ ധവളവസ്ത്രങ്ങളായും അതിമൃദുലങ്ങളായും തളിരുകളാലും പൂക്കുങ്ങളാലും വിരികപ്പെട്ടവയായുമുള്ള ശയ്യകളാൽ ശോഭിതമായ ശയനഗൃഹത്തിൽ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുന്ദരന്റെ ബുദ്ധിയാകുന്ന ലതയെ സാഗരികയുടെ ആശ്ലേഷാഭി ശ്രീധാരസാഖ്യമാകുന്ന അമൃതപ്രവാഹം നല്ലവസ്ത്രം പോയിപ്പിച്ചു. ദിനാന്താരം പ്രഭാതത്തിൽ ശയനഗൃഹത്തിൽനിന്ന് എഴുന്നീറ്റുവരുന്ന ചന്ദനായ സുന്ദരനെ സാഗരികയുടെ നമ്രഭംഗങ്ങളാൽ മനോഹരനായും പകുതി മാഞ്ഞതായ ചന്ദനലേപനത്തോടുകൂടിയവനായും കവിർത്തുകെട്ടിന്റെ അകത്തു ശോഭിക്കുന്ന താംബൂലത്താൽ ഉജ്വലനായും കണ്ടിട്ടു ത്രാഗേശ്വരൻ സന്തോഷനായി ഭവിച്ചു. ഒരു ദിവസം സുന്ദരൻ സ്നാനചെയ്തു നിത്യകർമ്മം ചെയ്തു ത്രാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽ വന്നു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പാഞ്ഞു. ഓരോ സമയം പ്രാണാശ്വാസത്തിൽ സാഗരികയുടെ മാളികയിൽനിന്ന് എഴുന്നീറ്റുവരുന്ന പഴയുള്ള നിന്റെ വേഷം അതിമനോഹരമായിരിക്കുന്നു. നിത്യവും ആ വേഷത്തോടുകൂടിവന്ന് എന്നു ഭജിക്കുക. വിപരീതകർമ്മം എന്റെ ദാസനാകൂടി ബന്ധകരമായി ഭവിക്കുകയ്യ്യ. അങ്ങിനെയിരിക്കെ സൂചുത്തിന്നു പായേണ്ടതുണ്ടോ? ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ വാക്കു കേട്ടു സുന്ദരൻ ദിനാന്താരം അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്തു. മഹേശ്വരസ്തുതികളാൽ സുന്ദരന്മാരായ സുന്ദരൻ സാഗരികയുടെ മന്ദസ്ഥിത, കടാക്ഷം, സാരസ്വതസംഭാഷണം, ഗാഢാലിംഗനം മുതലായ സുഖാനുഭവസമയങ്ങളിൽ ഇഷ്ടമിത്രമായ ത്രാഗേശ്വരനെ ഒട്ടും മറന്നില്ല. കളിക്കാത്തതും നിത്യകർമ്മം ചെയ്യാത്തതും ക്ഷേത്രത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സുന്ദരനെ കണ്ടിട്ടു ചിലർ അവൻ ദുർത്തനാണ്, വേശ്വരവേഷനാലും, സാധനത്തെ

തത് എന്ന് പറഞ്ഞു. ചിലർ ത്രാഗേശൻ്റെ പ്രസാദം സിദ്ധിച്ചവനാണ്. അതുകൊണ്ടു ത്രാഗേശനുല്പന്നൻ തന്നെയാണ് എന്ന് പറഞ്ഞു. ശങ്കരസുഹൃത്തായ സുന്ദരനാവട്ടെ വിനാശ്യ തികളെ സമമായ് വിചാരിച്ചു. പരിശുദ്ധമായ ഗംഗാപ്രവാഹത്തിന്നു മലിനസ്ഥലസാസ്യം ഏതുപ്രകാരം ദോഷകരമായി ഭവിച്ചിട്ടുയോ അതുപോലെ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സുന്ദരനു വേദോസംസ്യം ദോഷമായി ഭവിച്ചില്ല. അന്നുതന്നെ ഭരിക്കൽ മഹേശ്വരൻ രാവിരല സാഗരികാഗ്രഹത്തിൽ നിന്നു വരുന്ന സുന്ദരൻ്റെ കൈപിടിച്ച് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. ഹെ സഭ! ഞാൻ കിരഞ്ഞൊന്നു ചോദിക്കുന്നു. സത്യം പായ. സാഗരികയുടെ സംഭോഗത്തിലുള്ള സുഖം എങ്ങിനെയുള്ളതാണെന്ന് എന്നോടു പറയ. അവളുടെ സ്മനസ്സർന്നത്തിലും ഗാന്ധാലിംഗനത്തിലും അധരമുതാസപാതത്തിലും സാരസ്യസംഭാഷണത്തിലും ഏതെങ്കിലും സുഖങ്ങളാണ് അനുഭവിച്ചതുപോലെ എന്നോടു പറയ. ഞാൻ നിന്നോടു ചോദിക്കുന്നതു സ്നേഹമെങ്കിലാണ്. അന്യന്മാരോട് ഇങ്ങിനെ ചോദിക്കുകയില്ല.

സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു - മഹേശ്വര! ഇഷ്ടവസ്തു ഭർന്നതാലുണ്ടാകുന്ന മോമോകളെ അതിനെ ലഭിച്ചതിനാലുള്ള പ്രമാമോവട്ടെ അതിനെ അനുഭവിക്കുമ്പോഴുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദമാവട്ടെ ഞാൻ ഒട്ടും അറിയുന്നില്ല. ശയ്യയിൽ കിടന്ന് അനുഭവിക്കുന്നവൻ്റെ സുഖത്തെ ശയ്യയിൽ വിരിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം അറിയുമോ? അതുപോലെ പഞ്ചകോശങ്ങളുടെ അനുസ്ഥിതനായി സാക്ഷിരൂപനായിരിക്കുന്ന ഭവാനൻ്റെ സുഖം എന്തിനെക്കാളും കൂടുതൽ അന്തർാമിരൂപത്താൽ സർവ്വേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രേരകനായും സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും ഹൃദയകോശവാസിയായും കർത്താവായും ഭോക്താവായും സകല തത്വങ്ങളെ അറിയുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന ഭവാനൻ്റെ ഇതെല്ലാം അറിയുന്നു. ഞാൻ കർത്താമല്ല ഭോക്താമല്ല ഭവാനാൽ പ്രേരണ കൈയ്യെപ്പടുന്നവനാണ്. വിശേഷിച്ചു കാണപ്പെടുന്നതും കേൾക്കപ്പെടുന്നതുമായ യാതൊരു

ജഗത്തുണ്ടോ ആ നാമത്രപാതകമായ സകല വസ്തുവും ഭവന
യമാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു സുന്ദരൻ മോഹശ്ചരപാദാദ
വിനങ്ങുളിൽ നമസ്സരിച്ച സമീപത്തിൽ ഭൂതാനുപ്ലാവാല മിണ്ടു
മെ നിന്നു. പിന്നെ സുന്ദരൻ മോഹശ്ചരപാദങ്ങളാൽ തില്ലു
വനവാസികളായ ബ്രാഹ്മണരെ സ്തുതിച്ച് അവരാൽ പൂജിത
നായത് അവരിൽ അഗ്രഗണ്യനായി ഭവിച്ചു. ആ സുന്ദരൻ
ചിത്തപരിപാകത്തെ കണ്ടിട്ടു ജലത്തിൽ തിരമാലകളുണർവാ
ലെ ഏതൊരു ജ്ഞാനത്തിൽ ഈ ജഗത് ഉത്ഭവിക്കുകയും ലയം
കുകയും ചെയ്യുന്നുവാ ആ വേദാന്തവിജ്ഞാനത്തെ മോഹശ
രൻ കൊടുത്തു. മോഹശ്ചരൻ തന്റെ പാദദീപ്തിയിൽ സ്നാനം
ചെയ്യുവനായ സുന്ദരനെ ജ്ഞാനദീപ്തിയെക്കൊണ്ടു കൃതാർത്ഥനാ
ക്കുന്വേദം സനകാദികളായ ജ്ഞീശ്ചരന്മാർ അവിടെ വന്നു.
അവർ മോഹശ്ചരനെ നമസ്സരിച്ചു സംശയനിവൃത്തിയെ പ്രാ
പ്തിക്കുന്വേദം മോഹശ്ചരൻ ആ മുനികൾക്കേകും സുന്ദരനെ
കൊടുത്തു. വ്യാപാരരാഹിതമായും അജ്ഞാനരാഹിതമായും ഉത്ത
രസത്വരൂപമായും ദോഷരാഹിതമായും അജ്ഞാനരൂപാനുരാഗി
തമായും സർവ്വപ്രാപിയായും സാക്ഷിപ്രകാശരൂപമായും ഇരിക്കു
ന്ന ഞാൻ തല്ലുബുവാചനം. അതു നീയായിരിക്കുന്നു നിന്മയം.
സൃഷ്ടിക്കുമുന്മെ ഞാൻ ഭക്തരുടെ തന്നെയാണ് ഉള്ളത്. അന്യ
മായിരിക്കുന്ന കാൽക്കാരണം യാതൊന്നുമില്ല. കാൽകാരണം
ഒരും മോഞ്ഞിരിക്കുന്വേദം യാതൊന്നുമില്ലെന്ന് ശേഷിക്കുന്നുവോ
അവൻ ഞാനാണ്. അംഗുഷ്ഠപ്രമാണനായി ഭാരതാകാശത്തി
ൽ ശയിക്കുന്നവനായി ഉപദ്രവരഹിതനായിരിക്കുന്ന ഏതൊ
രസ്ത്രാസ്യജ്ഞ കാരണശരീരങ്ങളിൽ ശയിക്കുന്നവനായിട്ടു മുനികൾ
രവർ ആത്മാകാരമായ മനസ്സുകൊണ്ടു ധ്യാനിക്കുന്നു. എന്നാൽ
പ്രേക്ഷിതമായ മനസ്സാകുന്ന ഒരു വിഷയങ്ങളിൽ പതിക്കുന്ന
പോരളുള്ള ഘടത്തിലുള്ള ജലാപോരള പ്രാണസമൂഹം എന്നാൽ
പ്രേക്ഷിതമായിട്ടു ശരീരാനുഭോഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ആശു
ദ്ധം. യാതൊരു എന്നാൽ ചക്ഷുസ്സ് രൂപത്തെ കാണുന്നുവോ
യാതൊരു എന്നാൽ ശ്രോത്രത്രിയം ശബ്ദത്തെ ഗ്രഹിക്കുന്നു

ചോ യാതൊരു എന്നാൽ ജീവോപന്ത്രിയം സ്വാദിമുണ്ടുവാ
 ആ ഞാൻ സർവ്വഗ്രിയങ്ങളുടേയും അനുഭോഗത്തിലുള്ളവനാകു
 ന്നു. സൃഷ്ടാദികളായിരിക്കുന്ന പ്രകാശപദാർത്ഥങ്ങൾ നേത്ര
 ഞാൽ ഭീച എന്നപോലെ പ്രകാശരൂപനായ ഏകൽ പ്രകാ
 ശിക്കുന്നു. സാർവ്വഗ്രിയങ്ങളും രാജാവിനെ അനുസരിച്ചു സൈ
 സ്വരമെന്നതുപോലെ എന്ന അനുയാനം ചെയ്യുന്നു. ഏകൽ
 നിന്ന് ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന സർവ്വവസ്തുവും സമുദ്രത്തിൽ നദി എളു
 പ്രകാരം അസത്യമായിരിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ ഏകൽ അസ
 ത്യമാണ്. ജഗത്തു ഭിന്നഭവത്തിൽ ചന്ദ്രനെത്തുപോലെയും സ്വ
 പ്ലുട്ടയ്ക്കുവിന്നു സ്വപ്ലുട്ടമോരമെന്നതുപോലെയും മിത്രമാണ്. അ
 നേകളേതങ്ങൾ ജനിക്കുന്നവയായിരുന്നാലും ലയിക്കുന്നവയായി
 രുന്നാലും മോലങ്ങളുടെ ഉല്പത്തി നാശങ്ങളുണ്ടാകാണ്ട് ആകാശ
 ത്തിന്ന് എളുപ്രകാരം വികാരമില്ലയോ അതുപോലെ ഏകിക്കാ
 യാതൊരു വികാരവുമില്ല. നിങ്ങൾക്കുമില്ല. ആശ്രയമന്യോബദ്ധ്യ
 ന്നും അകവും പുറവും നിറഞ്ഞതായ യാതൊരു കൂടസ്ഥമെന്നത
 ന്യമുണ്ടോ ആ കൂടസ്ഥമെന്നതെന്താണ് ഞാൻഎന്ന് അറിയുന്ന
 ജീവൻ സംസാരപാശത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ദേ
 ഹമാകുന്ന വൃക്ഷത്തിൽ ജീവശാലനന്മാരാകുന്ന രണ്ടു പക്ഷി
 കൾ ദേഹത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. രണ്ടിൽവെച്ചു ജീവ
 നാകുന്ന ഒരു പക്ഷി വിഷയസുഖത്തെ അനുഭവിക്കുന്നു.
 ഈശാലനാകുന്ന മറ്റൊരപക്ഷി വിഷയത്തെ അനുഭവിക്കാ
 ്ക പ്രകാശിക്കുന്നു. സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ജലകണങ്ങളെന്നപോ
 ലെ പുണ്യകർമ്മത്താലുണ്ടാകുന്ന ആ സുഖങ്ങൾ ഏകൽ ഇ
 മിക്കുന്നവയാണ് എന്ന് അറിഞ്ഞു വിഷയസുഖസങ്കല്പമില്ലാ
 തിരിക്കുന്ന ജീവൻ മോക്ഷത്തെപ്രാപിച്ചു പിറന്ന മടങ്ങുന്നി
 ല്ല തക്ക മുതലായ വിദ്യകൾ ഏകന്റാ ജ്ഞാനത്തിന്നു ഹേതു
 കളല്ല. ഉപനിഷത്താകുന്ന ഭീച എന്ന പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നി
 ല്ല ഉപനിഷത്തിനെ അറിയുന്നവനും എന്ന അറിയുന്നില്ല.
 ബഹുകാലാരകാണ് ഉപനിഷത്തുകളാൽ അറിയാപ്പടുവാൻ
 യോഗ്യനായ എന്ന എന്റാ അനുഗ്രഹത്താൽ ഭക്തി മനു

കൊണ്ടുതന്നെ വേഗത്തിൽ അറിഞ്ഞിട്ടു വളരെ ജനങ്ങളിൽ
 കരുത്തൻമാത്രം കടക്കാൻ പാടില്ലാത്തതായ സംസാരസമുദ്ര
 തെ കടക്കുന്നു. ഊണ്നാഭി എതുപ്രകാരം തങ്കലിരിക്കുന്നു
 തന്തുക്കളെ താൻതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു താൻതന്നെ രക്ഷിച്ചു താൻ
 തന്നെ ഗ്രസിക്കുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ഈശ്വരൻ ജഗത്തി
 നെ താൻതന്നെ സൃഷ്ടിച്ചു താൻതന്നെ രക്ഷിച്ചു താൻതന്നെ
 ഗ്രസിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം അറിഞ്ഞാൽ മുക്തനായിഭവിക്കും.
 സർവ്വഭൂതങ്ങളുടേയും ഹൃദയസ്ഥിതനായും സർവ്വസാക്ഷിയായുമിരി
 ക്കുന്ന എന്നതന്നെ ശരണം പ്രാപിച്ചിട്ടു കൃതാർത്ഥന്മാരായി
 സംസാരസാഗരത്തെ കടക്കുന്നു. ഹെ സുന്ദര! ഇങ്ങിനെയു
 ള്ള വേദാന്തവിജ്ഞാനത്തെ ഞാൻ നിനക്കുതന്നു. വിരക്തനാ
 യിട്ട് ഇതിനെ മനനാചെയ്താൽ കർമ്മബന്ധങ്ങളിൽനിന്നു മോ
 ചിക്കപ്പെടും. ശ്രദ്ധയാലും ഉത്സാഹത്തോടും തപസ്സിനാലും
 ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്തിനാലും ആയിരത്തിൽ ഒരു ധന്യൻ
 മാത്രം ചിന്നസംശയനായിട്ടു മോചിക്കപ്പെടുന്നു. അതുകൊ
 ണ്ടു ഹെ സുന്ദര! നീ എന്നത്തന്നെ ശരണംപ്രാപിച്ചിരി
 ക്കുന്നു. എന്റെ പ്രസാദംകൊണ്ടു നിനക്കു ബ്രഹ്മവിദ്യ ലഭി
 ച്ചു നീ സുഖിയായിഭവിക്കുക. സകലപ്രപഞ്ചത്തെയും എ
 ന്റെ രൂപമാണെന്നറിഞ്ഞാൽ പാമരജനങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന സി
 ദയയെ നീ സ്തരിക്കുകയില്ല. താൻ ത്രുളിച്ചതായ തോമിനെ സ
 ള്സം പിന്നെ സ്തരിക്കുന്നില്ല. എന്റെ ഈ ചിന്തയായ മദ്യ
 യെ ധ്യാനിച്ചാൽ ജനനത്തിന്ന് അവസാനം ഭവിക്കുന്നു. ഇ
 ങ്ങിനെ പാഞ്ഞു ത്യാഗേശൻ തന്റെ ചിന്തയായ കാണിച്ചു
 കൊടുത്തു. അപ്പോൾ സുന്ദരനും സനകാദികളല്ലാവരും ചി
 ന്നസംശയന്മാരായിഭവിച്ചു. പൂർണ്ണമാനസന്മാരായ അവർ
 ത്യാഗേശനെ ആയിരംപ്രാവശ്യം നമസ്കരിച്ചു. അനന്തരം
 ത്യാഗേശ്വരന്റെ അനുജന്മാർ സനകാദികൾ ബ്രഹ്മലോ
 കത്തേക്കുപോയി. അവർ ത്യാഗേശനാൽ കാണിക്കപ്പെട്ട ചി
 ന്തയായ നിത്യ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം സുന്ദരൻ
 തനിക്കുവേണ്ടി ത്യാഗേശ്വരൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഉപചാരമാ ള്

മൃതകൃത്യത്തെ അനേക സ്വോത്രങ്ങളാൽ ക്ഷമിപ്പിച്ച മഹാശാലപ്രസാദത്താൽ വിഷയങ്ങളിൽനിന്നു വിരക്തനായിട്ടു പരമപദമായ കൈവല്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. സുന്ദരന്റെ ഈ ചരിതത്തെ ശ്രവിക്കുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ മഹാശാലപ്രസാദത്താൽ ഭക്തിലഭിക്കും സംശയമില്ല.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ
പരമകൃതാമദ്ധ്യായം.

മലോകത്തിൽ സേവിക്കുവാൻ ഇത്ര സുലഭനായിട്ടു മഹാദേവനാക്കാൾ വേറാ ഒരു ദൈവമില്ല. അന്യദൈവങ്ങളെ സേവിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ പരിശ്രമം വ്യർത്ഥമാണെന്നു കാലഭയമോചനത്തിന്ന് അന്യദേവനാക്കാക്കാം ശക്തിയില്ല. കാലഭിതനായ ദേവാൻ സേവകാണ്ടു ജനങ്ങൾ എന്തു ചെയ്യും? പ്രാമണ്യകർമ്മത്തിന്നധീനമായ സുഖദുഃഖത്താൽകൂടിയവരായും അനാദിസംസാരപ്രവാഹപതിതന്മാരുമായ ജനങ്ങൾക്ക് ഉപാസിക്കപ്പെടുവാൻ യോഗ്യനായ ദേവൻ ആ കാലശാസനനായ ദേവൻ ഏകൻ തന്നെ. ആ ദേവനെ ഭജിച്ചാൽ ഫലമോ പുനരാവൃത്തിയിലായ കൈവല്യമാണെന്നു. എന്നാൽ ആ ദേവനെ ഭജിപ്പാൻ ബുദ്ധിമുട്ടാണ്ടല്ല അതില്ലെന്നുമാത്രമല്ല സുഖമെന്നു ചെയ്യാവുന്നതുമാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഭജനസൗകര്യത്തെ അറിയാത്ത മൂഢർ സാസാരസാഗരത്തിൽ മുങ്ങുന്നു. ഏകാഗ്രഭക്തികാണ്ടുമാത്രം ആ യോനിധി പ്രസാദിക്കുന്നു. ആ പ്രസാദകാണ്ടുതന്നെയാണ് ജനങ്ങൾക്കു ഭക്തിലഭിക്കുന്നത്. ജ്ഞാനം കൊണ്ടോ കർമ്മം കൊണ്ടോ അല്ല. അതാതിന്ന് അധികാരികളായവരിൽ മാത്രമേ ഞാനും കർമ്മം പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളു. ഭക്തിക്ക് എല്ലാവരും അധികാരികളാണ് എന്നാണ് ശാസ്ത്രനിർണ്ണയം. മഹാശാലൻ പത്രപല്ല ഫലാദികളാൽ അർച്ചിതനായാൽകൂടി മനുഷ്യന്റെ കൈവല്യം

കുതിയാൽ പ്രസാദിക്കുന്നു. വാശവിദ്യാദികളാലല്ല പ്രസാദിക്കുന്നത്. സാധ്യം, യോഗം, തപസ്സ്, ഉത്തമവശം, കർമ്മം, വിദ്യ ഇവകളാണമിദ്യയാത ഭക്തിമാത്രമാകാണ്ട് അനേകം ജനങ്ങൾ മുക്തവാമായിട്ടുണ്ട്. അരിന്ന് ഉദ്ദേഹമെന്നുമായി ഞാൻ ഇവിടെ ഒരു ചരിത്രത്തെപായാം കേൾക്കുവിൻ. ഹേ മുനികളേ! അതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും. ഈ ഭൂമണ്ഡലത്തിന്ന് അവകാരമെന്നപോലെ ചിദംബരമെന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഉത്തമക്ഷേത്രമുണ്ട്. അതിന്റെ ദർശനംകൊണ്ടുതന്നെ മനുഷ്യർ മുക്തിലഭിക്കുന്നതാണ്. യാതൊരുക്ഷേത്രത്തിൽ കനകസഭയിൽ മഹേശ്വരന്റെ നൃത്തംകണ്ടിട്ടു വ്യാഗ്രപാദനം പരജ്ഞവിയും ബന്ധമുക്തനായി വെച്ചുവോ യാതൊരുദിക്കിൽ മഹേശ്വരനെ ഉദ്ദേശിച്ചു 'യാഗംചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണഗൃഹങ്ങൾക്കേതും പ്രഭാതത്തിലും സായാകാലത്തിലും പാവനമായ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിധൂമവും ഹവിസ്സ്, ആഭ്യം, പൂരോധാരം ഇവകളുടെ മനോഹരമായ പുണ്യഗന്ധം. ഭിക്കാകുന്ന സ്ത്രീയുടെ മുഖത്തിൽ കസ്തൂരിയാൽ ചെയ്തുപുട്ട പത്രശഖപോലെയിരിക്കുന്നു. ആ ഭിക്കിൽ കാങ്കോരവാശശ്രേഷ്ഠനായ ഒരു കലാലൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വഗ്ദ്ഭോക്താക്കളിൽ വിശ്വകർമ്മാവിന്നുള്ളതുപോലെ ഭൂലോകത്തിൽ നിർമ്മാണഭാവശ്യം അവന്നുണ്ട്. അവൻ നിത്യം ശിവഗംഗയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ശിവകഥകളെ കേട്ടു പുതിയ മൺപാത്രങ്ങളെ ശിവപ്രീതിക്കായി ക്ഷേത്രത്തിൽകൊടുക്കും. അവൻ ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവസ്വരൂപന്മാരാണെന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടെ സേവിച്ചു. പതിവുതയായ അവന്റെ ഭാര്യയും ശിവഭക്തിരതയായിരുന്നു. ഭാര്യയോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന അവൻ വാശവുദ്ധിക്കു പുത്രനുണ്ടായതേ ഇല്ല. എന്നാൽ ശ്രീചിദംബരേശ്വരങ്കല്പമുള്ള ഭക്ത്യാനന്ദത്താൽ പുത്രനുണ്ടാവത്തക്കതാകാണ്ട് അവന്ന് ഒട്ടും ചേദമുണ്ടായില്ല. ഭിന്നനോരം ശിവഗംഗാതടത്തിൽ ശിവകഥാശ്രവണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവന്റെ മനസ്സ് സകലരൂപനായ മഹേശ്വരന്റെ രൂപത്തിൽ

തന്നെ ദൃഢമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരിക്കൽ അവൻ ശിവകുമാരനെ മാന്ത്രികകാണ്ടു കിടന്നാണുമ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ ശിവസ്വപത്രപരത്തകണ്ടു. കാളകൂടപ്രഭയാൽ മാനാഹരമായ ആ ശിവകണ്ഠനാളത്തിൽ വിശേഷിച്ചും അവന്റെ മനസ്സിന്നു് ആസക്തിയുണ്ടായി. അന്നുമുതൽ അവൻ നീലകണ്ഠ, നിലകണ്ഠ എന്നു ജപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മാന്ത്രികകാണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും അവനെ നിലകണ്ഠാനന്നു വിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെ പലരക്ഷാധാക്ഷിണ്യം ഒരു വർഷക്കാലത്തിൽ നിലകണ്ഠകുമാരൻ ഒരു പാത്രത്തെ ഉണ്ടാക്കി വൈകുന്നേരം മേൽത്തൂണിൽ കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു ഭക്തങ്ങളുമ്പോൾ കൊടുക്കാറാട്ടുകൂടിയ ഒരു വലിയമഴയുണ്ടായി. അതുകാണ്ടു ഭൂമിയും ആ കാശയും ഭിക്കുകയും കാണാതായി. പിന്നെ പഴിയുടെ കഥ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. അപ്പോൾ മഴകൊണ്ടു പീഡിതനായ അവൻ വസുദെല്ലാം തന്നെത്തു ദുഃഖിതനായിട്ടു് ഒരു വേശ്വരസ്മിതനായ ഗൃഹപോരത്തിൽ ചെന്നുനിന്നു. അതുകണ്ടു വേശ്വരനിലകണ്ഠകുമാരനെ അറിയുന്നിങ്ങിട്ടു വേഗം അവനെ അകത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി നന്നത്തവസുദത്തെ മാറി കരെ വിറകിട്ടു തീക്കത്തിച്ചു തണുപ്പുമാനവാൻ ഉണ്ണുമായ അംഗരാഗത്തേയും തേച്ചുകൊടുത്തു. മഴ മാറിയ ഉടനെ നീലകണ്ഠൻ സത്തുഴുന്നായിട്ടു തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. അവൻ അംഗരാഗഭൂഷിതനായി വന്നതുകണ്ടിട്ടു് അവന്റെ ഭാര്യ ഇരതവിടുന്നാണെന്നു ചോദിച്ചു. നീലകണ്ഠൻ ഉണ്ടായ വൃത്താന്തമെല്ലാം യഥാർത്ഥമായി പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു് അവൾക്കു വലുതായ ശങ്കയുണ്ടായി. നീലകണ്ഠൻ എന്തു സത്യാപാത്തിട്ടും അവൾ വിശ്വസിച്ചില്ല. അവൾ അതിക്രോധത്തോടെ നിവളരക്ഷാലമായിട്ടു വേശ്വരസങ്കന്തായിരിക്കുന്നു. ഇനി എന്നെ തൊടണ്ട. നീലകണ്ഠസ്വാമിയറിക ഞാൻ പറയുന്നു. നീ എന്നെ തൊടരുത് എന്നുപറഞ്ഞു. അവൾ പതിവു തയ്യാണെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതുകേട്ടപ്പോൾ നീലകണ്ഠൻ ക്രോധമുണ്ടായി. നീലകണ്ഠസ്വാമിയറിക ഞാനും പാ

യന്നു. എന്റെ ഈ ദേഹം നശിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ നിന്നെ തൊടുകയില്ല എന്ന് അവനും പാഞ്ഞു. അതുകേട്ടപ്പോൾ അവൾ വിറച്ചു പിന്നെ ഭർത്താവിനോട് അനേകവിധം സാന്ത്വനം പാഞ്ഞു. അവതന്നും അവൻ കേട്ടില്ല. താൻ ചെയ്ത പ്രതിജ്ഞയെ തൃപ്തിപ്പെട്ടു. പിന്നെ അവൻ വളരെക്കാലം ദൃഢ നിശ്ചയത്തോടുകൂടെ ഒരമിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അവരുടെ ഇടയിൽ നിശ്ചയവും ഭക്തിയും കണ്ട മഹേശ്വരൻ പ്രീതനായിട്ട് അവരെ അനുഗ്രഹിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു വൃദ്ധമുനിയുടെ രൂപധരിച്ചു നീലകണ്ഠവേനത്തിൽ ചെന്നു. അതുകണ്ട് അവൻ ഏഴുനീറം നാസ്തുരിച്ചുപൂജിച്ച് ആസനത്തിലിരുത്തി എന്താണ് വേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. മുനി ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപാഞ്ഞു. യോഗിയായ ഏനിക്കു കാണുന്നവസ്തുക്കളിൽ ഒന്നിലും ആഗ്രഹമില്ല. എന്നാലും ഞാൻ ഒന്നു പറയാം കേൾക്കുക. ഇനിക്കു തപസ്സു കൊണ്ടു ലഭിച്ച പാത്രമാണ് ഇത്. മറ്റൊരാൾക്കൊകിട്ടാത്തതാണ്. ഞാൻ ഏന്ത് ആഗ്രഹിച്ചാലും ഇതു തന്നെ. ഇതിനെ നിന്റെ കയ്യിൽ തരാം. ഞാൻ മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക എന്നു പറഞ്ഞ് ആ പാത്രത്തെ അവന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു മുനി പോകുകയും ചെയ്തു. അവൻ ആ പാത്രത്തെ ആരും കാണാതെ അകത്തു സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചു. പുറത്തുവിടുകയെങ്കിലും പോയി മടങ്ങിവന്നാൽ അവൻ അതിനെ എടുത്തു നോക്കും. ദേഹാന്തർഗതത്തിൽ പ്രാണനെ സൂക്ഷിക്കുന്നതുപോലെ അവൻ അന്തർഗാതത്തിൽ പാത്രത്തെ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചു. ആരെങ്കിലും സൂക്ഷിപ്പാൻ കൊടുക്കുന്ന സാധനത്തെ സൂക്ഷിക്കുന്നവക്ക് ഉത്തമമോകം സിദ്ധിക്കും. എന്റെ കയ്യിൽ സൂക്ഷിപ്പാൻ തന്ന പാത്രത്തെ ആ മുനിയുടെ കയ്യിൽ മടക്കിക്കൊടുത്തു ഞാൻ ഏല്പാഴാണ് കൃതാർത്ഥനാകുന്നത്. ആ മുനി ഏല്പാഴാണ് മടങ്ങിവരുന്നത് എന്നിങ്ങിനെ അവൻ ഏല്പാഴും ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ യിരിക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരനായാ നിമ്മിതമായ പാത്രം കാഴ്ചവക്കാത്തവന്നു ശാസ്ത്രമെന്നുപോലെ കാണുപോയി. അനന്തരം മുനി മടങ്ങി

വന്നു നീലകണ്ഠനാൽ പൂജിതനായിട്ട് എങ്ങിനെപാഞ്ഞു. അന്ത്രാക്ഷരങ്ങളിലെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന എനിക്കു നിന്റെകയ്യിൽ തന്നെട്ടുള്ള പാത്രത്തിന്റെ വിചാരത്തെ ഉണ്ടാക്കി. നിന്നെ ഈശ്വരൻ പ്രസാദിക്കാട്ടു. എന്റെ പാത്രം തരിക. വസ്ത്രം, എണ്ണ, അന്നം മുതലായ അഭിഷേകവസ്തുക്കളെയെല്ലാം തന്നെ എന്ന് അമ്മയെപ്പോലെ രക്ഷിക്കുന്നത് അതാണ്. അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠൻ വേഗം അകത്തുപോയി പാത്രം വെച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തു നോക്കുമ്പോൾ പാത്രത്തെ കണ്ടില്ല. ഗൃഹമല്ലാമന്ത്രേപിച്ച് കണ്ടില്ല. ഭാഗ്യമോടുകൂടിപ്പോയി, ഞാൻ അറിഞ്ഞതെന്നായില്ലെന്ന് അവൾ പറഞ്ഞു. നീലകണ്ഠൻ വളരെ ഭ്രമിച്ചുപോയി. ഇതു മായായാ എന്റെ ദുഷ്ടപ്ലാമ അതോവല്ല ഭൂതാവേശമോ? ഹെ നീലകണ്ഠ! ഈ അപചാരസമുദ്രത്തിൽനിന്ന് ഏതൊരു ഉദ്ധരിക്കണം. ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ അപചാരത്തോടുകൂടി ഞാൻ പ്രാണങ്ങളെ ധരിക്കില്ല. ഇങ്ങിനെ മനസ്സുകൊണ്ടു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ മുനിയുടെ അടുക്കലേക്കുപോയി. അപ്പോൾ മുനിപറഞ്ഞു. എന്റെ പാത്രം വേഗം തരിക, എന്താണ് താമസിക്കുന്നത്. അതുകേട്ടു ഭയശാകങ്ങളാൽ വിചലിച്ചിരുന്ന നീലകണ്ഠൻ വണങ്ങിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ സപാമി! ഇതുകേൾക്കണം. എന്റെ അപരാധം ക്ഷമിക്കുക. ഞാൻ ഭവാനെ പാത്രത്തെ നല്ലവണ്ണം സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരുന്നു. അത് എന്റെ പാപം കൊണ്ട് ഇപ്പോൾ കാണുന്നില്ല. അതിന്നു തുല്യമായ വേദത്തെ പാത്രം ഞാൻ തരാ. അതു ഭവാനെ വാങ്ങണം. നീലകണ്ഠൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതുകേട്ടു മുനികാപിച്ചു. വളരെ ജനങ്ങളെ വിളിച്ചുവരുത്തി പറഞ്ഞു. ഈ ദുഷ്ടസ്വഭാവമായ കുടകാരന്റെ ദൈവത്തുടത്തു നോക്കുക. ഇപ്പോൾ ഇല്ലാത്തതെല്ലാം തന്നെത്തന്നെ എന്റെ പാത്രത്തെ അപഹരിച്ചുവെച്ച് അതിന്നു പകരം ഒരു മൺപാത്രത്തെ ഭജനം തുടങ്ങണം. പത്തുവിന്റെ മുമ്പത്തെ അപഹരിപ്പാൻ തുടങ്ങുന്ന വ്യാജത്തിന്റെ വഞ്ചനാപാലായിരിക്കണം നിന്റെ വഞ്ചനാപാലം.

ഞാൻ ഭൃഗുജഗദാക്ഷധരനായ നിന്റെ വേഷം കണ്ടിട്ടാണ് വഞ്ചിതനായത്. കാരണം പതുവിരുന്ന അപഹരിച്ച കഴുതയെ കൊടുക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നതു പോലയായിരിക്കുന്നു. ബലാൽക്കാരമായി അപഹരിക്കുന്ന ദ്രവ്യം വാശകോടിയെ നിശ്ചയമായും നശിപ്പിക്കും. അതുവകാണ്ടാണ് ഞാൻ നിന്നോടു പറയുന്നത്. നിന്റെ ആശയം കൃഷിക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ നീ നിന്റെ വാശകോടികളോടുകൂടി നരകത്തിൽ പതിക്കും. ഇങ്ങിനെയല്ലാ പറയുന്ന ഭദ്രകാളിന്റെ സാഹിദ്യവകാണ്ടു നീ ലകണ്ഠൻ മുനിയെ നാശിപ്പിച്ചു തൊഴുതുവകാണ്ടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പാത്രത്തെ അപഹരിച്ചിട്ടില്ല സത്യാതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മുനി- ജനങ്ങൾ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സദസ്സിൽ അവനോടുപറഞ്ഞു. എന്നിങ്ങു നിന്റെ വാക്കിൽ വിശ്വാസമില്ല. നീ പറയുന്നതു സത്യമാണെങ്കിൽ ശിവഗംഗയിൽ കുളിച്ചു വശകത്താവായ പുത്രന്റെ തലമുറയുണ്ടാകും. നീലകണ്ഠൻ— എന്നിങ്ങു പുത്രനില്ലല്ലോ. മുനി— എന്നാൽ ഭാഷ്യയുടെ കൈപിടിച്ചു കുളിച്ചു നനഞ്ഞവസ്ത്രത്തോടുകൂടെ നടശസന്നിധിയിൽ നിന്നു സത്യാപരയുക. ഏന്റെ പാത്രംപോയെങ്കിൽ പോരട്ടെ. നിന്റെ സന്ധ്യയ്ക്കൊക്കെ ഞാൻ കെട്ടുപോയി. അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠൻ തന്റെ പ്രതിജ്ഞയ്ക്കു ഭംഗംവരുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ അതു സമ്മതിച്ചില്ല. അപ്പോൾ മുനി അവനെ പിടിച്ചുവലിച്ചു നടശഭക്തന്മാരായ ഭീക്ഷിതന്മാരുടെ സദസ്സിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി അവരോടു വൃത്താന്തമെല്ലാംപറഞ്ഞു. അവർ അതുകേട്ടു നീലകണ്ഠനോടു സത്യാചെയ്യുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻ തനിക്കു ഭാഷ്യയെ തൊടുവാൻ പാടില്ലാത്തതായ പ്രതിജ്ഞാവൃത്താന്തത്തെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മുനി ഇവൻ ഭരിക്കലും ഇങ്ങിനെയുള്ളവനല്ല. എന്നെ വഞ്ചിക്കുവാൻ വ്യാജം പറയുകയാണെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഭീക്ഷിതന്മാർ നീലകണ്ഠനെന്നാക്കി പറഞ്ഞു— ഹേ നീലകണ്ഠ! ഈ മുനി ക്രൂരനായിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്ക് ഇങ്ങിനെ ഒരു പ്രതിജ്ഞയുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്ന് ഒരുപാടും കണ്ടിട്ടു

ആ കേൾക്കുക. സത്യാചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ നിങ്ങളെ അപവാദംപോയും. നാടുകേതനായ നിനക്ക് ഒരിക്കലും ആപത്തു സംഭവിക്കുകയില്ല. മഹാത്മാവായ മുനിക്കു സത്യാ ചെയ്യാനാകട്ടെങ്കിലും മഹാത്മാരായ ജനങ്ങൾ സംഘാതുകി എന്തുപ്രായുസോ അതു ശ്രേയസ്സിന്നു തന്നെയാണ്. ഒരു മുളവടിയുടെ രണ്ടുതലകളും നിങ്ങൾ രണ്ടാളും പിടിച്ചു ശിവഗംഗയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു മുനിക്കു സത്യാ ചെയ്യുവിൻ. ഇങ്ങിനെ മുപ്പായിരം ഭീഷിതന്മാരും പാഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവർ ഒരു വടിയുടെ രണ്ടുതലയ്ക്കും പിടിച്ചു ശിവഗംഗയിൽ മുക്കി. അവർ മുങ്ങിപ്പൊങ്ങുമ്പോൾ ചെറുപ്പക്കാരായി ഭവിച്ചു. ആ മുനിയെ വൃഷഭാത്രംവന്ന നാടുകേതനിയായും കണ്ടു. അവരിൽ പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ അവക്ക് അഭീഷ്ടമായ മുക്കിയെ കൊടുത്ത് അവരോടു കൂടെ ചിദാകാശമായ തന്റെ സ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു. യാതൊരു മനുഷ്യൻ ശാന്തചിത്തനായിട്ട് ഈ അദ്ധ്യായത്തെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ നാടുകേതപ്രസാദത്താൽ പിന്നെ ഭൂമിയിൽ ജനിക്കുകയില്ല.

എന്ന സ്തുതപാപപുരാണത്തിൽ

പതിനഞ്ചാമദ്ധ്യായം

പ്രതികൾ പാഞ്ഞു — ഹെ ക്വാസോഭവ! ഭക്തിയാൽ വശീകൃതനായ മഹേശ്വരൻ യാതൊരു സുന്ദരനെ ഗുരുവായി ഭവിച്ചുവോ ആ സദ്യുജ്ഞനായ സുന്ദരന്റെ ചരിതം ഭവാനാൽ പായപ്പെടുവാല്ല. അതുപോലെതന്നെ ഭക്തിമാനായും ശിവരക്ഷകളുടേതെ ചെയ്യുന്നവനുമായ നീലകണ്ഠന്റെ ചരിതവും ഞങ്ങൾ കേട്ടു. എന്നാൽ യാതൊരുത്തർക്കു വേദാന്തജ്ഞാനസാധനത്തിൽ അധികാരമില്ല. മഹേശ്വരന്റെ കൈകളുടേതും ചെയ്യാനും ശക്തന്മാരല്ല. അങ്ങിനെയുള്ള താണ ജാതിജന്മാർക്കു മുക്കിക്ക് ആഗ്രാഹമുണ്ടുതാനും. അവക്ക് എന്തു

കൊണ്ടാണ് മഹേശ്വരൻ പ്രീതനായി മുക്തിയെ കൊടുക്കുന്നതീ. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഇതിന്നു ഞാൻ ഒരു ഇതിഹാസം പറയാം ഭേദിക്കുവിൻ. ഇതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽതന്നെ ജനങ്ങൾ പാപമുക്തന്മാരായി ഭവിക്കും. ജ്ഞാനാധികാരികളുടേയും കർമ്മാധികാരികളുടേയും അവരവക്കനുരൂപമായ ജ്ഞാനയജ്ഞത്താലും കർമ്മയജ്ഞത്താലും ഏതാതവിധം സമ്പൂർണ്ണനായ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നുവോ ആവിധം ജ്ഞാനകർമ്മജഡന്മാരായിരിക്കുന്ന താണജാതിക്കാർക്കു തന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ പുജയാൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർ ഏതഭീഷ്ടത്തെ ചോദിക്കുന്നുവോ അതാതിനെ കൊടുത്താൽ ഹീനജാതിജനാദിയിലും അവൻ മുക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ഭൂലോകത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ പുജയാൽ മാത്രം ശിവാനുഗ്രഹത്താൽ സദ്ഭാഗ്യമുക്തന്മാരായവർ വളരെമുണ്ട്. തീർത്ഥാടനം, യാഗം, തപസ്സ്, വ്രതം, ദാനം, പൂജണം, മന്ത്രം, തന്ത്രം, വേദം, ദൈവവാഗ്ദത്തം ഇങ്ങിനെയുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കു ജഗൽപതിയായ ചന്ദ്രമൂഡൻ എങ്ങിനെ പ്രസാദിക്കുന്നുവോ അങ്ങിനെതന്നെ സ്വഭക്തന്മാരിലുള്ള ഭക്തകൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ഭക്തിബീജത്തിൽ കാവചം തീർത്താൽ അലങ്കാരമായി ധനവാനാരുടെ ഭക്തനഗരമുണ്ട്. ആ നഗരം കച്ചവടക്കാർക്കു ധനവർദ്ധനമാണ്. ആ നഗരത്തിൽ അതി ഭീമനായവൻ ഭക്തവർണ്ണം വസിപ്പാൽ വലിയസമ്പത്തിനെ ലഭിച്ചു കത്താരനോടു സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവിടെ വസിക്കുന്ന ദൈവശ്വന്മാരാൽ നവരത്നങ്ങളും അപാരമിഷ്ടങ്ങളാകയാൽ സമൃദ്ധം കിരമാലകളാകുന്ന കൈകളെ ഉരുത്തിരിക്കാണ്ടു കരുന്നതുപോലെ ഇരിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ സമ്പത്തുകൊണ്ടു കടന്നുരളുവനായി ഒരു ദൈവശ്വൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവന്നു ഹൈന്ദവൻ എന്നാണ് നാമം വിശേഷിച്ചു ഭക്തപരീക്ഷയിൽ അതിസന്തപനമാണ്. ഒരു പ്രാവശ്യം അവന്റെ കൈകളൊടു തൊട്ടാൽ എത്ര കറുപ്പായ ധനവും വർദ്ധിക്കും. സമുദ്രത്തിൽ കപ്പലോ

കിട്ടു കല്പവകാചെയ്യുന്ന സകല വൈദ്യന്മാരും അവന്റെ പാദസേവകന്മാരാണ്. ബാല്യത്തിൽതന്നെ അവൻ സമ്പാദിച്ച ദ്രവ്യം മറ്റൊരു മഹാമന്ത്രവോളം ഉണ്ട്. അവന്നു സർവ്വലക്ഷണത്തോടു കൂടിയവളായി വസുമതി എന്നുപേരായ ഭാര്യയും ഉണ്ട്. അവരുടെ ബന്ധുസമൂഹത്താൽ ലോകമുഴുവനും നിറഞ്ഞിരുന്നു. അവൻ അനേക ഭിദ്യോരേണങ്ങളാലും ഭിദ്യവസ്ത്രങ്ങളാലും ശോഭിതനായിട്ടു ഭാര്യയോടുകൂടി ദേവകൾക്കുംകൂടിലഭിക്കാത്ത സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും അവന്നു പുത്രനൊന്നായില്ല. അതിനാൽ അതി ദുഃഖിതനായിരിക്കുന്ന ആ വൈദ്യൻ തന്റെ ഭിദ്യലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ത്യജിച്ചു വ്യാപാരത്തിന്നും വേണ്ട ആദ്യ വെച്ച ഗൃഹത്തിൽ ഭാര്യയോടുകൂടി വെറുതെ ഇരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആ വൈദ്യൻ ഭാര്യയോടുകൂടി കാവേരി നദിയിൽ സ്നാനംചെയ്തു ഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങുവാൻ കാര്യരീതി രാജിൽ ഒരു പൊരാണികൻ പുരാണം വായിക്കുന്നതുകണ്ട് താദ്രഹാരത നമസ്സരിച്ചു. അപ്പോൾ പെടരാണികൻ അവിടെ ഇരുന്നു കഥകൾക്കുവാൻപാഞ്ഞു. വൈദ്യൻ ഭാര്യയോടുകൂടി ബ്രാഹ്മണൻ വായിക്കുന്ന ശിവപുരാണത്തിൽനിന്നു പുണ്യകളാമ ശിവകഥകളെ കേട്ടപ്പോൾ ശിവഭക്തിയുണ്ടായി. പിന്നെ ദിനത്തോറും അവന്നു പുരാണശ്രവണത്തിൽ ശ്രദ്ധയുണ്ടായി. പുരാണശ്രവണാസക്തനായ വൈദ്യന്നു ക്രമത്തിൽ വൈരാഗ്യം വന്നതിനാൽ വിഷയവാസന ശാന്തമായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ ആ ദേവതകൾ ശിവതത്വത്തോടൊന്നായ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ലഭിച്ചു. ആ പൊരാണികൻ അനവധി ദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം കൊടുത്തു നിർമ്മലമാനസനായിട്ടു ശിവകഥകളിൽതന്നെ ആസക്തനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ മഹാധനൻ ഗുരുവിനെ നമസ്സരിച്ച് ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചു. ഹെ ഗുരോ! ഈ സംസാരമന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പാൻ ആഗ്രഹമുള്ള എനിക്ക് ആ മോക്ഷം എങ്ങിനെ ലഭിക്കും? ജ്ഞാനത്താലും വി

ഹിതമായ കർമ്മങ്ങളും വിധിപ്രകാരം ഉപാസിച്ചാൽ ജഗൽ കർത്താവായ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും; അതു രണ്ടിന്നും ഏനിക്കു ധികാരമില്ല. പിന്നെ ഇങ്ങിനെയാണ് മോക്ഷം ലഭിക്കുന്നത്. കർമ്മകാണ്മാണ് ജ്ഞാനം ലഭിക്കുന്നതെന്നു പൂരാണങ്ങൾ പറയുന്നു. സർവ്വജ്ഞനായ ഭവാൻ ഈ സംശയത്തെ തീർത്തതരിക. ഇങ്ങിനെ മഹാധനൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു ഗുരുപാഞ്ഞു. ഏതൊ വാക്കിൽ വിശ്വാസമുണ്ടെങ്കിൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും. ഗുരുവിന്റെ വാക്കിനെ സംശയിക്കുന്നവർ നശിക്കുന്നു. നീ ദുഷ്ടനസഹവാസത്തെ ത്യജിച്ചു സജ്ജന സാധവാസം ചെയ്യുക. അവരുടെ ലക്ഷണങ്ങളെ ഞാൻ പറയാം. ആ ലക്ഷണങ്ങളെ അറിഞ്ഞാൽ സൽസംഗത്തിന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടാവും. മേഹമാണ് ആത്മാവെന്നു വാദിക്കുന്നവരും ധനം, ഗൃഹം, കൃഷിസ്ഥലം ഇതുകളിൽ അത്യാഗ്രഹത്തോടുകൂടിയവരും ലോകീകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ അതിസമതന്മാരും സൽഗുണങ്ങളില്ലാത്തവരും ആകുന്നു ദുഷ്ടനങ്ങൾ. അവരോടു സാധവാസം ചെയ്യുന്നവർക്കു കടക്കാൻപടില്ലാത്ത ശോക് ഉണ്ടാകുന്നു. അവരോടു സാസാരിക്കുകകൂടി ചെയ്യരുത്. അവർക്കു സജ്ജനങ്ങളെ സമ്മതമില്ല. സജ്ജനങ്ങളുടെ ലക്ഷണത്തെ പറയാം കേൾക്കുക. ശിവൻതന്നെയാണ് ജഗൽകർത്താവ്. ശിവങ്കലാണ് സർവ്വവും പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്. കർമ്മകരനായ ഇതുകൾ ഭവിക്കുന്നവർക്കു വഴികാണിച്ചുകൊടുക്കുന്ന സൂര്യനും ആ ശിവൻതന്നെ. ധർമ്മസാധനമായി മഹാനാരുടെയും ഇല്ല, ആ ശിവൻതന്നെ ശരണം എന്നുള്ള, ദ്രുഹിഷ്ടയത്തോടെ ശിവ, ഗൌരീപത്മ, ശാഭോ, ചന്ദ്രശേഖര, രാജര, കാലശാസന കാലദക്ഷണമായ എന്ന രക്ഷിക്കണം. ഇങ്ങിനെ ശിവനാമങ്ങളെ കീർത്തിക്കുന്നു. ദുഷ്ടകൃഷ്ണങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും ശിവലിംഗാർച്ചനതല്പരന്മാരായും ഇരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള സജ്ജനങ്ങളുടെ പാദസേവകാണ് പാപികൾക്കുകൂടി മുക്തിദ്രവിഷം സംശയമില്ല. മഹേശ്വരഭക്തന്മാർ ഏതെന്തെങ്കിലും അതീവ്യാമാ അതാതിനെ കൊടുക്കുന്നതുകൊ

ന്റെ വേഗം ശിവപ്രീതി പാത്രമായി ഭവിക്കുന്നു. ഭക്തന്മാരുടെ സേവകാകാണ്ടു മോഹശൈലൻ എത്രാവഗതയിൽ സന്തോഷിക്കുന്നുവാ അതുപോലെ തന്റെ പാദസേവ ചെയ്യുന്നവരിൽ അത്രാവഗം സന്തോഷിക്കുന്നില്ല. മനുഷ്യർ ശിവഭക്തന്മാരുടെ പ്രീതിക്കായി ലോകവിതലേങ്ങായ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യാലും ശിവപ്രസാദത്താൽ കടമൊൻപാടില്ലാത്തതായ സംസാരദുഃഖത്തെ കടക്കുന്നു. ജ്ഞാനാത്മാസമീപിതായും ഈശ്വരപ്രസാദമില്ലാത്തതും ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവകാകാണ്ടും അവർക്ക് അഭിയുടാനം ചെയ്യുന്നതുകാണ്ടും മനുഷ്യർ മുക്തിലഭിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ഉപാദേശമില്ലാത്തവനായ മാനുഷൻ അങ്ങിനെതന്നെ എന്നുപറഞ്ഞു ഗുരുവിനെ നമസ്സരിച്ച് ആ ഭാഗ്യവാൻ ശിരഭക്തന്മാരുടെ പാദസേവയെ ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. ഭഗ്വന്മാരികളേയും അദ്രാക്ഷന്മാരികളേയുംകണ്ടാൽ അവൻ നമസ്സരിക്കും. അവരുടെ അഭിയുണ്ടാകുവാൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. ഭക്തന്മാരുടെ അഭിയും ഉല്ല്ക്കമാണെങ്കിലും അവൻ താമസിക്കാത്ത കൊടുക്കും. അവൻ ഭഗ്വനാകാണ്ടു സർവ്വംഗഭവനാരചയ്ക്കും അദ്രാക്ഷഭൂമിതനായും നിത്യവും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അന്നദാനം ചെയ്യും അവരുടെ ഉച്ഛിഷ്ടത്തെ ഭക്ഷിച്ചുകാണ്ടും ഇരുന്നു. അവന്റെ ഭാര്യയും ഗുരുവാക്യത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്താൽ ഭർത്താവിന്റെ ഇഷ്ടത്തെ അനുസരിച്ചുകൊണ്ട് അവന്റെ സകലകർമ്മങ്ങളിലും അനുഗ്രഹമായിരുന്നു. അവന്റെ ബന്ധുക്കളല്ലാവരുംകൂടി അവൻ ചെയ്യുന്നതിന്നു കടന്നു പാഞ്ഞു. അവരുടെ നിഷേധവാക്കുകാളാണും അവൻ സ്വീകരിച്ചിട്ടു. നീ ഭഗ്വന്മാരികളാൽ വഞ്ചിതനായി അരുടെ ഭാഗാനുജ്ഞാല ഉച്ഛിഷ്ടഭക്ഷണവും ചെയ്യുന്നു. നീ ഉചിതമാണെന്നു വിചാരിച്ചാണ്. ചെയ്യുന്നത്. ഇതല്ലാം പൂർവ്വചിതമാണ്. ഇങ്ങിനെ പലരും ബന്ധുക്കൾ പാഞ്ഞിട്ടു അവൻ തന്റെ ധർമ്മമെന്തിന്ന് ഇച്ഛിക്കരുതല്ല. അവനാൽ അച്ഛികാല്പകാത്ത ശിവഭക്തൻ കത്തനും ഇല്ല. ഇങ്ങിനെ ശിവഭക്തനാണായിത്തന്നെ വള

തെക്കോലാ കഴിഞ്ഞു. സമ്പാദിച്ച ധനത്തെക്കൊണ്ടും ബ്രാഹ്മണസ്വഭാവമുള്ളവർക്കു ഭക്തപാദസേവയ്ക്കു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവർക്കുമേൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിച്ചു. ഭക്തവിലാസം ഇതുപോലെ വരുത്തുന്നതെല്ലാം ബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷധരിച്ച മഹേശ്വരൻ മഹാധനാവശ്യം പരിഹരിക്കുന്നു. ഭക്തവിലാസം മഹേശ്വരൻ നോക്കിയോടുകൂടി ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഭക്തവിലാസം എന്നു ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു വൈശ്ണവൻ അന്നത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കുവന്നു. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഗുരുനാമപ്പാദയെ അവളെ നോക്കിക്കൊണ്ടുതന്നെ നിന്നു. ഭക്തവിലാസം എന്നു പറഞ്ഞിട്ടും ബ്രാഹ്മണൻ വാങ്ങിയില്ല. അവളുടെ ഭക്തവിലാസം സുനന്ദയെയും കണ്ണിമയ്ക്കുന്ന നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. പരിവൃതയായ അവൾ ബ്രാഹ്മണന്റെ നോട്ടം കണ്ടു ശങ്കിതയായിട്ടു ഹേ നാഥ! ഭവൻ ഇവിടെവരിക എന്നുവിളിച്ചു. വൈശ്ണവൻ ഭക്തവിലാസം കൊള്ളുക എന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വ്യാജവിടൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. ഞാൻ അന്നഭക്തവിലാസം വന്നത്. അന്നു ഗൃഹംതോറും ലഭിക്കുമല്ലോ. ശിവഭക്തനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഇപ്പോഴുള്ളതല്ല തരണമെന്ന്. അതുകേട്ടു വൈശ്ണവൻ നമസ്സരിച്ചു ഭവൻ ഇപ്പോഴുള്ളതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ—ഇപ്പോഴുള്ളതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ഇപ്പോഴുള്ളതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ഇപ്പോഴുള്ളതെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു.

വൈശ്ണവൻ—എന്നിന്നുതാമസിക്കുന്നുവെന്നു ഞാൻ അറിയുകയുണ്ടാകുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ആ വിശ്വബ്രാഹ്മണൻ ഒട്ടും ശങ്കിക്കാതെ സ്ത്രീ ഭക്തയെ ചോദിച്ചു. ഉടനെ വൈശ്ണവൻ ഒട്ടും ആലോചിക്കാതെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനാണെന്നുള്ള ദൃശ്യമുണ്ടായതുകൊണ്ടു ഭക്തവിലാസം കൊടുത്തു. നി ബ്രാഹ്മണന്റെകൂടെ പോവുക എന്നു ഭക്തവിലാസം പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു പരിവൃതയായ അവൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു. അതുകൊണ്ട് അവർക്കു വേണ്ടുന്നതെല്ലാം കൃപിതന്മാരായിട്ടു ബ്രാഹ്മണ

നെ തടുത്തുനിർത്തി കൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹാധനൻ ഭാ
ടിവന്നു വാളുകൊണ്ട് ആ ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം വെട്ടിക്കൊന്നു
തന്റെ ധർമ്മത്തെ ദോഷിക്കുന്ന ബന്ധുക്കളെക്കൊന്നു ബ്രാ
ഹ്മണനെ നോക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടില്ല. ഭായ്യയോടു
ചോദിച്ചു. ഞാൻ 'കണ്ടില്ലെന്ന്' അവൾ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ
വൈശ്വൻ വിസ്മിതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തരിച്ചുകൊണ്ടുനി
ല്ക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടുകൂടെ വൃഷഭാസ്രവനായി
ട്ടു ഭൂതഗണങ്ങളാലും ദേവഗണങ്ങളാലും സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനാ
യി വരുന്നതുകണ്ടു. ആ മഹേശ്വരൻ വൈശ്വദേവതീകൾക്കു
മുനിഗണങ്ങൾക്കു ലഭിക്കുവാൻ യോഗ്യമായ മുക്തിയെ കൊ
ടുത്തു സിദ്ധജനങ്ങൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുക തന്റെ സ്ഥാന
ത്തേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. അതിദുഷ്ടനായ ബഹുവിധക
ർമ്മംകൊണ്ടുണ്ടാണു്. വളരെ ജനങ്ങളാൽ ദുല്ലഭമായ ജ്ഞാനം
കൊണ്ടുണ്ടാണു്. മഹേശ്വരൻ ശ്രേഷ്ഠമായ ഭക്തികൊണ്ടാ
ണു് പ്രസാദിക്കുന്നതു്. 'അതുകൊണ്ട്' അന്യകർമ്മങ്ങളെല്ലാം ത്യ
ജിച്ചു ഭക്തന്മാരായി ഭവിക്കുവിൻ.

എന്ന സുബോധ പുരാണത്തിൽ

പതിനാമദ്ധ്യായം.

—o—

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹരി മുനികളേ! കേൾക്കുവിൻ. ശി
വഭക്തന്മാർ എപ്പോഴും അന്നപാനീയങ്ങളെ കൊടുക്കുന്ന
തിന്നു തുല്യമായ സുകൃതം ലോകത്തിൽ മറ്റൊന്നുമില്ല. അതു
മഹേശ്വരൻ അതിപ്രീതികരമായി ഭവിക്കുന്നു. ഭൂലോകത്തി
ന്നു ഭൂഷണമായി കനിപ്പാലുകാപുരം എന്നുപേരായ ഒരു ന
ഗരമുണ്ട്. ആ നഗരം സ്വകർമ്മനിരതന്മാരായ ബ്രാഹ്മണ
ക്ഷത്രിയവൈശ്യന്മാരാലും ബ്രാഹ്മണശൂദ്രന്മാരതന്മാരായ
ശൂദ്രന്മാലും ശിവഭക്തന്മാരാലും ശിവവ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിക്കു
വാൻ ആരേവുമുള്ള ജനങ്ങളാലും സമ്പൂർണ്ണമായിരുന്നു. ആ ന

ഗർഭത്തിൽ ശുഭദൃഷ്ടിയിലായി മാരുത് എന്നുപേരായി ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൻ തനിക്കു സൽഗതിക്ക് എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു സംശയത്തോടുകൂടി ഒരു ഗുരുവിനോടു ചോദിച്ചു. ശുഭർക്കു ശിവഭക്തന്മാരെ സേവിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മഹാശാപരൂപസാദം ലഭിക്കുന്നതാണ് അതിനാൽ ആ സൽക്കർമ്മത്തെ ചെയ്യുക എന്നു ഗുരു ഉപദേശിച്ചതിനാൽ സമീരണ്യരൂപിയായ മാരുത്ഭാർയ്യയോടുകൂടി ദിനന്താരം അന്നദാനത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ സേവിച്ചു. അതിനാൽ അവന്റെ ന്യായാജ്ഞിതമായ ദ്രവ്യ സമുദാപോരല വലിച്ചു. വലിക്കുന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം അവൻ ഭക്തപൂജയ്ക്കുതന്നെ ചിലവുചെയ്തു. അവൻ ദിനന്താരം ഉഭയംതുടങ്ങി അസ്മമനാവാരകം അസ്മമനാതുടങ്ങി ഉഭയംവരകം ശിവഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടമുള്ള ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളെ കൊത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കോക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മഹാശാപൻ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. പുത്രനില്ലാത്ത ഭീനചിരന്തനായി ഭാർയ്യയോടുകൂടെ ശിവഭക്തസഖ ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാരുത്ന്റെ ദ്രവ്യമെല്ലാം ഇശ്വരമുഖ്യാൽ കരതപക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രൻ കായുന്നതുപോലെ ദിവസാന്തരം കറങ്ങുതുടങ്ങി. ദ്രവ്യം കുഴിച്ചിട്ടും മാരുത് കൃഷികളും പാത്രങ്ങളും മറ്റും വിറ്റൊട്ടും ലേഭിക്കാതെ മുഖത്തേപ്പോലെ വരുന്ന ഭക്തന്മാരെല്ലാം ഭക്ഷണംകൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെ ദാനത്താൽ ഗൃഹത്തിലുള്ള ഉപകരണങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു ഭാർയ്യയുടെ കണ്ണുസുത്രം ഒന്നുമാത്രം ശേഷിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ മഴക്കാലത്തിൽ ഒരു ദിവസം ഇരുട്ടുകൊണ്ടു മൂടിയ അംഗരാത്രി സമയത്തിൽ വിശപ്പുകൊണ്ടും ദാഹംകൊണ്ടും അതി പീഡിതനായ ഒരു മന്ദി പതുക്കെ തപ്പിത്തടഞ്ഞ് ആ മാരുത്ന്റെ ഗൃഹത്തെ അന്വേഷിച്ചുനോക്കിപ്പോകുന്നതിൽവന്നു മാരുനെ വിളിച്ച് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഓ മാരു! ഞാൻ ഒരു തപസ്വിയാണ്. ഏനിക്കു വളരെ വിശപ്പും ദാഹവുമുണ്ട്. സംസാരിപ്പാൻകൂടി വയ്യ. നീ അന്നദാതാവാണ് ഭക്തി നിന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുവന്നു. ക്ഷു

ധാർമ്മ്യം അർദ്ധരാത്രിയിൽ ഗൃഹത്തിൽ വന്നവനുമായ എനി-
 ക്കു കൂറു അന്നും കൊണ്ടുവന്നു തരിക. തപസ്വികൾക്ക്
 അച്ഛനും അമ്മയും അന്നഭാഗ്യാവാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ താപ-
 സൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു മാർഗ്ഗം ഭാഷ്യയോടുകൂടി പോയി അദ്ദേ-
 ഹത്തെ നമസ്സരിച്ചു ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുവന്ന് ഇരുത്തി കാൽ
 കഴുകിച്ചു. പിന്നെ മാർഗ്ഗം വിഷ്ണുചിത്തനായി ഭാഷ്യയുടെ
 മുഖത്തെ നോക്കി നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു പതുക്കെ ഭാഷ്യയോടു
 പാഞ്ഞു. 'ഹേ പതിവ്രത! ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ മഹാനഭാ-
 വനായ താപസൻ വിശന്നുകൊണ്ട് അന്നം തരണമെന്നു
 യാചിക്കുന്നു. അതുകേട്ടിട്ട് എന്റെ മനസ്സു വളരെ ദുഃഖി-
 കുന്നു. ഈ താപസന്റെ വിശപ്പു മാറുവാൻ യാതൊരു ഉ-
 പായത്തേയും കാണുന്നില്ല. ഇദ്ദേഹം ഇവിടെ പട്ടിണികിട-
 ക്കേണ്ടിവന്നാൽ എന്റെ ജന്മം വൃത്തമായി ഭവിക്കും. ദരി-
 ദ്രൻ ഭരിക്കലും ജീവിച്ചിരിക്കരുത്. എന്നുല്ലാലെ ലോക-
 ത്തിൽ ആരർക്കിലും ഉണ്ടാ? എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്ന
 താപസൻ വിശന്നിരിക്കുന്നുവല്ലോ. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ ഇ-
 രുന്ന സൽഗതിയെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവന്നു ഭാഷ്യതന്ന ശരണം.
 അനുകൂലമായ ഭാഷ്യയെ ആർക്കു ലഭിക്കുന്നില്ലയോ അവന്നു വ-
 നാതന്ന നല്ലത്. നീ എനിക്ക് അനുകൂലവും പതിവ്രതയു-
 മായ ഭാഷ്യയാണല്ലോ. ഇത്രകാലവും നിന്റെ അനുകൂലതകൊ-
 ണ്ടാണ് ഞാൻ ഭക്തനാകുന്ന് അന്നഭാഗ്യാ ചെയ്തുവന്നത്. എ-
 ന്നെന്ന ഈ ആപത്തിൽനിന്നും നീതന്നെ ഉദ്ധരിക്കുക. ഇങ്ങി-
 നെ മാർഗ്ഗം പാഞ്ഞതുകേട്ടു ഭാഷ്യ പാഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഇ-
 വിടെ ഒരു ഉപായവും കാണുന്നില്ല. ഗൃഹത്തിൽ ലവണം
 മാത്രം അല്പം ശേഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ഇദ്ദേഹം ഇരിക്ക-
 ടെ ഞാൻ ഒരുപായം കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇന്നലെ ഇവിടെ അടു-
 ക്കെ വയവിൽ നെല്ലുവിതച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒട്ടും നൈന്യതവേണ്ട.
 അവിടെപ്പോയി വേറൻ കുറെ നെല്ലുപെരക്കികൊണ്ടുവരിക.
 ഞാൻ വെടിപ്പായി ചോറുണ്ടാക്കാം. നൊമ്മളുടെ മറ്റൊരു

പയറ വിതച്ചതു പല്ലവങ്ങളായി നില്ക്കുന്നുണ്ട്. മഹേശ്വരപ്രസാദംകൊണ്ട് ഒരു തരക്കോട്ടമില്ല. ഇങ്ങിനെ ഭാഷ പഠിക്കുന്നതുകേട്ടു മാമൻ അതി പ്രീതനായിട്ടു താപസനോടു പറഞ്ഞു. മാമനായ ഞാൻ വേഗം അരികൊണ്ടുവന്നു പാകം ചെയ്യാം. എന്റെ ഭാഗ്യംകൊണ്ട് ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ ഭവാനു വന്നുവല്ലോ. ഭവദർശനത്താൽ ഞാൻ ധന്യനായി. അതുകേട്ടു താപസൻ വെറുതെ ഇരുന്നു. മാമൻ വേഗം വയലിൽ പോയി വിതച്ച നെല്ലു പെറക്കിത്തന്നു. അപ്പോഴേക്കു ഭാഷ പഠിപ്പിന്റെ പുതിയ ഇലകളേക്കൊണ്ടു ബാക്കിയുള്ള ലവണംമേൽത്തു വിശേഷമായ കുറിയുണ്ടാക്കി. പിന്നെ മാമൻ കൊണ്ടുവന്ന നെല്ലിനെ വേഗം വറത്തുകത്തിച്ചോണ്ടാക്കി ഭക്ഷണം തയ്യാറായി, താപസനെ അറിയിച്ചുകു എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മാമൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു താപസനോടു പാവാനു പോകുമ്പോൾതന്നെ ഗല്ലവണ്ണം സ്നാനം ചെയ്തു നൈവേദ്യത്തെ സ്വീകരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പോയി. താപസന്റെ അടുക്കം ചെയ്ത നോക്കുമ്പോൾ മാമൻ അത്ഭുതസന്തോഷങ്ങളോടുകൂടി വൃഷഭാത്രസനായും വരദോദയമുദയാടുകൂടിയവനായും വാമാഭസ്മിതയായ ദേവിയാൽ പരിഷ്കൃതനായും ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ടിട്ടു ഭീതിയോടെ വളരെ നമസ്കരിച്ചു മഹേശ്വരപാദങ്ങളെ ശരണമായി പ്രാപിച്ചു. അവന്റെ ഭാഷ പ്രീതനായിട്ടു ആ നൈവേദ്യത്തെ നിവേദിച്ചു. അപ്പോൾ ദേവകൾ പുഷ്പവൃഷ്ടിചെയ്തു. മനികൾ സ്തുതിച്ചു. ഭക്തഗണങ്ങളെല്ലാം പലവിധവാദ്യങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു. അനന്തരം പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ അവർക്കെകവലുത്ത ഭാനാചെയ്തു അവരോടുകൂടി മായുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരോപപാഠത്തിൽ

പരിതാനമർത്യാം,

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവഭാവനയോടു കൂടി നിത്യാ പൂജിക്കുന്നവരും ഭസ്മരദ്രാക്ഷധരന്മാർ ചെയ്യുന്ന അപരാധത്തെ ക്ഷമിക്കുന്നവരും പ്രാണസന്ദേഹത്തിൽ കൂടി ശിവപ്രീതിയെ ആഗ്രഹിച്ച ഭക്തന്മാർ ചെയ്ത ദ്രോഹത്തിന്നു പ്രതികൂലിച്ച ചെയ്യാത്തവരും ഭക്തന്മാർ അപകാരം ചെയ്യാലും പിന്നെയും അവരെ പൂജിക്കുന്നവരും ശിവപ്രീതി പാത്രങ്ങളാകുന്നു. അവർക്കു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുന്നതുപോലെ മാരാജ്ഞവർക്കു കോടിയാഗാഹകാണു പ്രസാദിക്കുന്നില്ല. ഇതിന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ഇതിഹാസം കേൾക്കുവിൻ. ഇതിന്റെ ശ്രവണംകൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ ദുഃഖഭക്തി ഭവിക്കും. അനവധി ഗോപന്മാർ വസിക്കുന്നതായ ചേദിരാജ്യത്തിൽ ത്രൈലോക്യപ്രസിദ്ധനായി സത്യാത്മൻ എന്നുപേരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും ശിവഭക്തന്മാരുടെ അഭിഷ്ഠമല്ലാം കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർ യാചിച്ചാൽ പ്രാണങ്ങളേയുംകൂടി കൊടുക്കും. ശിവഭക്തന്മാരെ ദൂരത്തിൽ കണ്ടാൽ നമസ്സരിക്കും. ശിവഭക്തന്മാർക്കു രാജഭവനത്തിൽ കടക്കുവാൻ യാതൊരു തടസ്സവുമില്ല. ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ആ രാജാവിന്നു മുക്തിനാഥൻ എന്നു പേരായ ഒരു രാജാവു ശത്രുവായി ഭവിച്ചു. അതുകൊണ്ട് അവർ തമ്മിൽ യുദ്ധമുണ്ടായി. യുദ്ധത്തിൽ സത്യാത്മൻ മുക്തിനാഥനെ ജയിച്ച് ആ രാജാവിന്റെ സൈന്യത്തെയും ധനത്തെയും രാജ്യത്തെയും കയ്യാലക്കി. ദുഷ്ട്യലനായ മുക്തിനാഥൻ യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റു സമുപവൃത്തിച്ച് ഓടി കാട്ടിൽപോയിരുന്നു. ശത്രുവായ സത്യാത്മനെ ചതിക്കുവാനുള്ള അവസരത്തെ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ സമയം കഴിച്ചു. വളരെ ആലോചിച്ചപ്പോൾ ഒരുപായം കണ്ടു നിശ്ചയിച്ചു. ആ രാജാവു ഭസ്മരദ്രാക്ഷങ്ങളെ ധരിച്ച് ഒരു പുസ്തകത്തേയും കയ്യിൽ ധരിച്ച് ഒരു താപസവേഷധരനായി സത്യാത്മന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ സത്യാത്മൻ നായാട്ടുചെയ്തു ക്ഷീണത്താൽ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. താപസൻ അകത്തു ശത്രുവുണ്ടെന്നറിഞ്ഞ്

ട്ട് അകത്തേക്കു കടന്നു. അതുകണ്ടു കാവല്ലാർ രാജാവ് ഉറങ്ങുമ്പോൾ അകത്തേക്കു കയ്യുമാണ്. പുറത്തേക്കു പോവുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതൊന്നും കൂട്ടാക്കാതെ കപടതാപസൻ രാജാവിന്നു ഗോപ്യമായ ചില തത്വതത്വങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുവാനാണ് ഞാൻ പോകുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു രാജാവു കിടക്കുന്ന മുറിയിലേക്കു പോയി. ജടാധരനായ ആ താപസനെ കണ്ടു രാജാവിനെ ഉണർത്തി. രാജാവ് ഉണർന്നു വ്യാജ വേഷധരനായ ശത്രുവിനെ അറിയാതെ താപസനാണെന്നു വിചാരിച്ചു പാദങ്ങളിൽ നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ട് ഒരു വലിയ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരുത്തി പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഭവാനെ പാദോഷ്ണജലസേവനങ്ങൾ ധന്യനായി. അനുഗ്രഹീതനായി. ഭവാനെ പാദമേന്മകളിൽ ഈ ഗൃഹം പരിശുദ്ധമായി. ഭവാനെ സേവകൊണ്ട് എന്റെ മനസ്സും നിമ്ബലമാകുന്നു. ഞാൻ ഭവാനെ കിങ്കരനാണ്. എന്നാണ് ചെമ്മേയുടെതെന്ന് ആജ്ഞാപിക്കുക. ഈ ധനാദികളെല്ലാം എന്റെതല്ല; ഭവാനെതാണ്. എന്റെ പ്രാണങ്ങൾകൂടി ഭവാനെതാണ്. സതമാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്. സത്യാർത്ഥം ഇങ്ങനെ തൊഴുതുകൊണ്ടു പറയുമ്പോൾ കപടതാപസൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു ഹേ രാജ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ഭക്താഗ്രഗണ്യനാണല്ലോ. ഞാൻ ഭവാനു ഗോപ്യമായ ശിവതത്വതത്വങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുവാൻ വേണ്ടിയാണ് വന്നത്. അതു ഭവാനുതന്നെ ഇതന്നു കേൾക്കേണ്ടതാണ്. കൈലാസത്തിൽവെച്ചു ശ്രീപരമേശ്വരൻ പാർവ്വതീദേവിക്ക് ഉപദേശിച്ചതാണ്. ഇങ്ങനെ താപസൻ പറഞ്ഞതു കേട്ടു രാജാവു രാജാവിനോടു പുറത്തേക്കു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ രാജാവിനെ പുറത്തേക്കുപോയി. താപസൻ വാതിലുച്ചു രാജാവിന്നു ഭസ്മം കൊടുത്ത് ഉപദേശത്തിനായി നമസ്സരിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അങ്ങനെതന്നെ എന്നു പറഞ്ഞു രാജാവ് എഴുന്നീർന്നു താപസനെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്സരിച്ചു. അപ്പോൾ താപസൻ വസ്ത്രത്തിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിരുന്ന വാളെ

കൃത്യ സത്യാത്മന്റെ ഭജാനരത്തിൽ വെട്ടി. മർദ്ദത്തിൽ വെട്ടുകൊണ്ടതിനാൽ രാജാവു മൂർച്ഛിതനായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ അയ്യോ! ഞാൻ ധ്വജനായി എന്നു പറഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു. അതുകേട്ടു കാവൽക്കാരൻ വാതിലിനെ പൊളിച്ചു് ഓടിവന്നു താപസന്റെ കയ്യിൽ കടന്നുപിടിച്ചു. വാളെടുത്തു താപസനെ വെട്ടുവാൻവേണ്ടി ജടയിൽ പിടിച്ചുടി. ആ സമയത്തേക്കു സത്യാത്മൻ കണ്ണമിഴിച്ചു നോക്കി കാവൽക്കാരനെ വിളിച്ചു. എന്റെ പ്രാണങ്ങളാണ് നീ അവനെ വിടണം എന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോഴാഴക്കു കപിതന്മാരായ ഭടന്മാർ കൂട്ടാകൂട്ടമായി വന്നു താപസനെ കൊല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചു. രാജാവ് അവരെയെല്ലാം വിരോധിച്ചു. വെട്ടുകൊണ്ടിട്ടുള്ള വേനേയ സഹിച്ചുകൊണ്ടു സത്യാത്മൻ താപസനോടു യോദ്ധ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞു. പേടിച്ച് വിറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കപട താപസനെ ഭടന്മാർ രജശാസനയാൽ ആ രാജ്യത്തെ കഴിഞ്ഞിവിട്ടു. അപരായം ചെയ്യുവനാണെങ്കിലും താപസനു യാതൊരു പട്ടവവും ചെയ്യില്ല. ശത്രുവിനെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു രാജധർമ്മമാ എന്നു ചില ബന്ധുജനങ്ങൾ സത്യാത്മനോടു ചോദിച്ചു. അവൻ എനിക്ക് അപരായംചെയ്യു ശത്രുവാണെങ്കിലും ഭസ്മതപ്രാക്ഷയമായതുകൊണ്ട് എന്റെ സ്വാമിയായ ശ്രീപരമേശ്വരൻതന്നയാകുന്നു. അവൻ എന്റെ ശത്രുവല്ല എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ ആ താപസനെ ഭക്ഷമായി രാജ്യത്തെ കടത്തിവിട്ടു എന്നറിഞ്ഞിട്ടു തന്റെ കല്പനയെ പാലിച്ചുവരായ ഭടന്മാരെ ബഹുമാനിച്ചു. പിന്നെ സത്യാത്മൻ നദേശമുത്തിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ യോനിധിയായ മഹേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായിവന്നു സത്യാത്മനു മുകുതിയെ കൊടുത്തു. ഭക്തന്മാരാൽ ഹിംസിക്കപ്പെട്ടാലും പരുഷവാക്കുകളാൽ പീഡിതനായാലും പ്രാണസംശയം വരുത്തിയാൽകൂടി ആ മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായി പിന്നെയും ആ ഭക്തന്മാർ് നമുക്ക് ഹിതത്തെ ചെയ്യുന്നുവോ അവർക്കു മഹേശ്വരൻ പ്രീതിനായിട്ടു പിന്നെ സംസാരമുദാഹരണം കൊടുക്കുകയില്ല.

എന്നു സ്മരോപപുരാണത്തിൽ പതിനേഴാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓര ഭുനികളേ! സദാശിവപാദോ-
 രവിനങ്ങളിൽ ഉള്ള പരിശുദ്ധമായ ഭക്തിവൃദ്ധ്യന്മങ്ങളിൽ സ-
 ന്ധാദിക്കപ്പെട്ട പുണ്യങ്ങളാൽ ധന്യന്മാർ ഈ നന്മത്തിൽ ലഭി-
 ക്കുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള ദേഹി വ്യാഗ്രം കൂടിയൊ പൊളിമെന്ന-
 തുപോലെ സംസാരദുഃഖത്തെ ചേരിച്ചു കടക്കാൻപാടില്ലാത്ത
 ഭവസാഗരത്തെ കടക്കുന്നു. ഏതൊരുപ്രകാരം ശിവഭക്തി മുക്തി-
 ക്കു മുഖ്യസാധനമായി ഭവിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ ശിവഭക്ത-
 ന്മാരുടെ പാദസേവയും മുക്തിക്കു മുഖ്യസാധനമാകുന്നു. മഹേ-
 ശ്വരൻ ഭക്തരൂപത്താൽ പുഷ്പയ പ്രത്യക്ഷമായി സപീകരിക്കു-
 ന്നു. ലിംഗാദിപ്രതിമകളിൽ പൂജിക്കുന്ന പുഷ്പയ മാന്വാദിമാ-
 രാമ സപീകരിക്കുന്നുള്ളു. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് മഹാമാർ-
 പ്രത്യക്ഷഭവസപരൂപനായ ഭക്തന്മാരുടെ പാദസേവയെ പ്ര-
 ശംസിക്കുന്നത്. ലിംഗാദിപുഷ്പയേയല്ല പ്രശംസിക്കുന്നത്. ആ ഭ-
 ക്തന്മാരുടെ ദർശനംകൊണ്ടും സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടും സല്ലാപംകൊ-
 ണ്ടും പാദസേവകൊണ്ടും ഈ സംസാരത്തിൽ കിടന്നു ദുഃഖിക്കു-
 ന്നവൾ ഷണ്മുഖത്തിൽ ദുഃഖനാശം ഭവിക്കുന്നു. ഈ ലോകത്തിൽ
 യാഗംകൂടാതെയും തപസ്സുകൂടാതെയും വേദാന്തവിചാരംകൂടാതെയും
 അനവധിജനങ്ങൾ ഭക്തപാദസേവമാത്രംകൊണ്ടു മുക്തന്മാരായി-
 ട്ടുണ്ട്. അതിന്നു പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസം ഇവിടെ ഉദാഹര-
 ണമായിപറയാം. ആ ഇതിഹാസത്തിൽ വീരമിസൻ എന്ന ഭക്ത-
 ന്നൊക്കേതിയാണ് വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടുന്നത്. കേരളപ്രദേശത്തിൽ ശോ-
 ണാചരം എന്നു പേരായി ഒരു ദേശമുണ്ട്. അതിൽ ശുഭദ്രജാതി-
 ജനായി വീരമിസൻ എന്നു പേരായ ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അ-
 വന്നു ബാല്യമുതലുതന്നെ ശിവഭക്തന്മാരിൽ കലശലായ ഭ-
 ക്തിയുണ്ടായി. അത്ര ഭക്തി മഹേശ്വരൻ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.
 ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ അവന്ന് ഒരു വിചിത്രബുദ്ധി തോന്നി.
 ഭക്തന്മാരെ ദേവിക്കുന്നവരെ കൊല്ലുവാനായി ഒരു കോടാലി-
 യെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു ശിവഭക്ത ശിവഭക്തന്മാരിലും ആരാധകിലും
 അപരാധംചെയ്യാൻ അവരെ കൊല്ലുക, അതിന്നു സാഹചര്യ-
 ണ്യകിൽ തന്റെ പ്രാണസ്വാഗം ചെയ്യുക ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയി-

ച്ചു വളരെ മുമ്പുള്ള ഒരു പോരാളിയെ കയ്യിൽ ധരിച്ച് അത് ഒരു വൃതമായി അനുഷ്ഠിച്ചു. അവൻ പരശുരാമനായി വഴിയിൽ പോയിത്തന്നു വഴിനടക്കുന്ന ഭക്തന്മാരെ ആരെങ്കിലും ഉപദ്രവിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കിക്കൊണ്ട് അവരെ ശിവസ്വരൂപമാണെന്നുള്ള ദൃഢനിശ്ചയത്തോടെ പൂജിച്ച് അവരുടെ അനുഗ്രഹത്തെ ലഭിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വീരമിന്ദന്റെ മനസ്സിൽ ഇങ്ങിനെ തോന്നി. ഈ ഭൂലോകത്തിൽ പ്രസിദ്ധങ്ങളായ ശിവക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എത്ര ശിവഭക്തന്മാർ വസിക്കുന്നു. ഞാൻ അവരെ സേവിച്ചില്ലല്ലോ അതുകൊണ്ട് എന്റെ ജന്മം വ്യർത്ഥം തന്നെ. ഇനി ഞാൻ ഭൂപ്രദക്ഷിണം ചെയ്ത് അവിടവിടെ സഞ്ചരിച്ചു ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനേയും സേവിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവകാണും സജ്ജനസംസ്കാരകാണും ഈ മനുഷ്യജന്മത്തെ കൃതാർത്ഥമാക്കാം. ഇങ്ങിനെ ധീരനായിച്ച് അവൻ പരശുരാമനിമ്മിതമായ ദേശത്തെ കടന്നു മാറ്റത്തിൽ നദികളേയും പർവ്വതങ്ങളേയും കാടുകളേയും നാടുകളേയും കടന്നു ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമായ ശ്രീകാശീക്ഷേത്രത്തിൽ എത്തി. ആ കാശീക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചു മരിക്കുന്നവന്റെ മഹേശ്വരൻ താരകമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിക്കുന്നു. ആ ക്ഷേത്രനാഥനായ വിശ്വനാഥസ്വാമിയേയും ഭക്തന്മാരെയും രാവും പകലും സേവിച്ചുകൊണ്ടു വീരമിന്ദൻ മൂന്നു സംവത്സരം അവിടെ താമസിച്ചു. പിന്നെ പതുക്കെ പുറപ്പെട്ടു കമലാലയത്തിൽ എത്തി. ഭീമവനീതമത്തിൽ സ്നാനചെയ്തു രത്നസിംഹാസനസ്ഥിതനായ ത്രാഗേശ്വരനെ സേവിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ വീരമിന്ദൻ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ക്രോധത്തെ ജയിച്ചവരായും കാമത്തെ ജയിച്ചവരായും ഭയത്താൽ മൂടാപ്പെട്ട ഭേദത്തോടുകൂടിയവരായും അഭാഷമാലയാൽ അലംകൃതന്മാരായും പഞ്ചാക്ഷരജപതല്പരന്മാരായും ശ്രീകൃഷ്ണപതല്പരന്മാരായും ശിവഭീഷ്മയോടുകൂടിയവരായും ശിവവൃതപരായണന്മാരായും ശിവപൂജാരതന്മാരായും ശിവപുരാണങ്ങളെ ഭക്തിക്കുന്നവരായും ഇരിക്കുന്ന പാശ്ചാത്യരായും ശിവഭക്തന്മാരെ കണ്ടു. അവൻ രോമാഞ്ചിതഭേദത്തോടുകൂടെ അവരുടെ

മുമ്പിൽ തമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഭവാനാരുടെ ശ്രു
 ശ്രുഷചെന്താനാരുണ്ടു് ഇനിമൊഗ്രഹമുണ്ടു്. ശിവഭക്തന്മാ
 രെ ദ്രോഹിക്കുന്ന ജനങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ ഞാൻ സമർത്ഥനാണു്.
 ഭവാനാരുടെ ശരണം പ്രാപിച്ചവനായ ഏതൊരു ഭാസനാരെന്നു
 വിചാരിക്കേണ്ടി. ഇങ്ങിനെ വീരമിത്രൻ പാഞ്ഞതു കേട്ട ഭക്ത
 ന്മാർ അങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു. അവൻ ത്രാഗ
 ശ്വരനായന്നുപോലെ തൽഭക്തന്മാരെ സേവിച്ചു. അങ്ങി
 നെതന്നെ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം മഹേശ്വരഭക്തന്മാരുടെ കൈ
 കയ്യും ചെയ്തു. അപ്പോൾ ഭക്തന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചി
 ച്ച് അവനെ ത്രാഗശ്വരക്ഷേത്രകാർയ്യാന്വേഷണത്തിന്നു് അ
 ധിപനാക്കിവെച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഭക്തീവന്ദനാ രാ
 വിവെല സുന്ദരൻ താങ്ങുലം വായിൽനിന്നു കളയാതെ ധൂർത്ത
 നെപ്പോലെ വേശ്യാസ്ത്രീയുടെ അംഗരാഗങ്ങൾ പാറിയ നേർമ്മ
 വസ്ത്രത്തെ പുതച്ചുകൊണ്ടു ഗോപുരത്തെക്കടന്നു ക്ഷേത്രത്തിന്നു
 ജമിൻ മണ്ഡപത്തിൽ സംഘാകൂടി മഹേശ്വരനെ ഭജിച്ചുകൊ
 ണ്ടിരിക്കുന്ന അനവധി ഭക്തന്മാരെ അനുഭവിച്ചു് ഒന്നു നോക്കുക
 കൂടി ചെയ്യാതെ വീരമിത്രന്റെ മുമ്പിൽകൂടി ത്രാഗശ്വരന്റെ
 അന്തഃഘാത്തിലേക്കു പോകുവാൻ തുടങ്ങി. അതുകണ്ടു വീരമി
 ത്രൻ അതിക്രൂരനായിട്ടു സുന്ദരനെ കൊല്ലുവാനായി കോടാലി
 യെടുത്തു സുന്ദരന്റെ നേരെ ചെന്നു. തന്നെ കൊല്ലുവാനായി
 ആയുധമാങ്ങിക്കൊണ്ടു വരുന്ന അവനെക്കണ്ടു സുന്ദരൻ ഭയ
 പ്പെട്ടു ത്രാഗശ്വരന്റെ അന്തഃഘാത്തിലേക്കോടി അകത്തുകട
 ന്നു വാതിലടച്ചു തഴുതിട്ടു ത്രാഗശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു.
 ശ്രീകോവിലിന്റെ പുറത്തുനിന്നുകൊണ്ടു വീരമിത്രൻ— മഹ
 ബ്രാഹ്മണാധമ! പൊത്തക്കു വരിക. ശിവദ്രോഹിയായ നിന്നെ
 ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ കൊന്നുകളയാം. നീ വിദ്യാമഹാകാണ്ടു
 വളരെ ഗവ്വിതനായിരിക്കുന്നു. ദ്രോഹത്തിന്നു മുഖ്യസാധനമാ
 യ പൂണന്തൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന നിന്നിൽ മഹേശ്വരൻ ഇപ്പോ
 ളും സന്തോഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ആ മഹേശ്വരനേയും ഞാൻ പൂ
 റത്താക്കാം. ' ഇങ്ങിനെ വീരമിത്രൻ പാഞ്ഞതു കേട്ട സുന്ദരൻ

അതിജീവനായിട്ട് ആപത്തിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിപ്പാനുള്ള ഉപായത്തെ ത്രാഗേശ്വരനോടു ചോദിച്ചു. ഭക്തന്മാരെ സ്തുതിക്കേ ഏന്നു മഹേശ്വരൻ നിന്ദയാഗിച്ചതിനാൽ അതിഭക്തിയോടുകൂടെ ഉത്തമവാക്യങ്ങളാൽ ഭക്തന്മാരെ സ്തുതിച്ചു. സംസാരദുഃഖമാകുന്ന അന്ധകാരനാശത്തിനായി പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആദിത്യരൂപന്മാരായ മഹേശ്വരഭക്തന്മാരുടെ പാദാമവിനങ്ങളിലുള്ള പൊടികളെ ഏന്റെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചിട്ടു ഞാൻ ആപത്തിനെ കടക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സുന്ദരനാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട ഭക്തന്മാർ എല്ലാവരുംകൂടി വീരമിദനനെ തട്ടത്തു സുന്ദരന് അയ്യോ കൊടുക്കേണമെന്നുപക്ഷിച്ചു. സുന്ദരനോടു സഖ്യം ചെയ്യേണമെന്നു പറഞ്ഞു. വീരമിദൻ ഭക്തന്മാരുടെ വാക്കിനെ അങ്ങിനെതന്നെ എന്നു സമ്മതിച്ചു. ഭക്തന്മാർ എന്തു ചെയ്യേണമെന്നു പറഞ്ഞാലും വീരമിദൻ ഒരിക്കലും കഴിയില്ലെന്നു പറയുകയില്ല. ത്രാഗേശ്വരൻ വീരമിദന്റെ ദൃഢഭക്തിയെക്കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായി ദേവിയോടുകൂടി വൃന്ദഭാരതംനായി പ്രത്യക്ഷനായിട്ട് വീരമിദനനു മുകളിലെ കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്നു സ്മരണപപുരാണത്തിൽ
പതിനെട്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— പുരാണനദി എന്നുപേരായി ലോകപ്രസിദ്ധമായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ ശിവഭക്തനായി അമരനിതി എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരനു പ്രീതിദോഷനമായ ആ നഗരത്തിൽ ധർശാലായ ഉണ്ടാമെ ധർമ്മത്തെ ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവഭക്തന്മാർക്ക് ഏറ്റവും പാലും, നെയ്യും, ചോറും, എണ്ണയും, വസ്ത്രവും, ബ്രഹ്മചാരികൾക്കു കൊപീനവും, യതികൾക്ക് ഉമിതളും ഉപവസ്ത്രങ്ങളും കഷ്ടാബികൾക്കു ഗുഹയും പിന്നെയും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് ഏറത്തന്നെല്ലാമാ അതല്ലാം അദ്ദേഹം കൊടുക്കും. ഇങ്ങിനെ മൂപ്പത്തിരണ്ടു സാവസരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ

മഹേശ്വരൻ അമരനീതിയുടെ ഭക്തിയായ പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു ബ്രഹ്മചാരിയുടെ വേഷംകെട്ടി അമരനീതിയുടെ ഗൃഹത്തെക്കുറിച്ചു വന്നപ്പോൾ, മഹേശ്വരൻ അതോടൊ ബ്രഹ്മചാരിയുടെ ശിക്ഷയായ; നന്നായിട്ടെ അഗ്രത്തെ ആശ്രയിച്ചു. ചന്ദ്രശേഖര വ്യാജവട്ടവിരൻ ഭസ്മഭഞ്ജനമായി. നന്നായിട്ടുള്ള മൂന്നാമത്തെ നേത്രം വട്ടവിന്നു ഭസ്മഭഞ്ജനം ചെയ്തായി. ദേവഗംഗാപ്രവാഹം പൂണുണ്ടായി. പിന്നാകെ ഗന്ധർവ്വ വട്ടവിരൻ പലാശഭഞ്ജനമായി. കരഭഞ്ജനമായ സപ്തം വട്ടവിരൻ വലത്തെ കയ്യിൽ പവിത്രമായി. മഹേശ്വരൻ വ്യാഗ്രചാർമ്മം വട്ടവിന്നു കൃഷ്ണാഭിനയമായി. സപ്തശ്രേഷ്ഠനായ വാസുകി വട്ടവിന്നു മോഞ്ഞീബന്ധമായി. ബ്രാഹ്മചാരികൾ പാത്രമായി ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ വട്ടരൂപത്തെ ധരിച്ചപ്പോൾ മായ ആ വട്ടവിരൻ കൈപിന്നായി. ഇങ്ങിനെ ആ വട്ട മഹാമുഖസപ്രകാശത്താൽ ചന്ദ്രൻ തന്റെ കിരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഭിക്ഷകളെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ സകല ഭിക്ഷകളേയും ശോഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ഞാൻ അദ്വൈതനാമയ്യ വേദമന്ത്രങ്ങളെപാഞ്ഞുകൊണ്ടും അമരനീതിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ അമരനീതി മഹാബലിയുടെ ഗർഭ ശമനത്തിനായി പണ്ടു വാമനവട്ടവന്നതുപോലെ ബ്രാഹ്മണസ്തു ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മായാവട്ടവിരനെ കണ്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായി വേഗം ഏഴുനീറ്റ തൊഴുതുകൊണ്ടു ഹേ വടോ! സുഖമായി വന്നുവോ? ഇവിടെ ഇരിക്കുക. ഭവാനെ കണ്ടുതുകൊണ്ടു ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. അതു മഹേശ്വരന്റെ അനഗ്രഹംതന്നെ. ഞാൻ ഭവന്ന് ആതിഥ്യമനുഷ്ഠിക്കാൻ വിചാരിക്കുന്നു. ദൈവോടെ സമീകരിക്കുക. ഇങ്ങിനെ ഭക്തിയോടുകൂടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ മായാവട്ട ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. അമരനീതി നീ തന്നെയല്ല. നിന്റെ യശസ്സിനെ ഞാൻ ചേട്ടിടും. നീ സമ്പാദിച്ച ദ്രവ്യമെല്ലാം ശിവഭക്തപൂജയ്ക്കു തന്നെയല്ല? ഞാൻ ബ്രാഹ്മചാരിയാണ്. വേദാദ്വൈതം ചെയ്യുന്നവനാണ്. അതുകൊണ്ട് എനിക്ക് ഭിക്ഷാന്നത്തെ ഭക്ഷിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. ഞാൻ

ഒരു ഗൃഹസ്ഥൻ്റെ അന്നവും ഭക്ഷിക്കയില്ല. നീ വരുന്നവ
 രെല്ലാം ഭക്ഷണം കൊടുക്കുക. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ തൃപ്തനാ
 വും. ഒരു ദിക്കിൽ ഇരുന്നു് ഇപ്പോഴുപോലെ ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്നതു
 ബ്രഹ്മചാരിയുടെ യുക്തമല്ല. ഞാൻ നിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ മഴ മാറു
 ന്നതുവരെ ഇരിക്കാം. മദ്യാഹാരസമയവും അതിക്രമിക്കുന്നു. മ
 ഴ മാറുന്നതുമില്ല. ഇങ്ങിനെ മായാവട്ടു പാഞ്ഞു. കേട്ടു് അ
 മരനീതി വടുവിൻ്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണു് നമസ്കരിച്ചു. കാ
 ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കണമെന്നു പിന്നെയും ചിരന്നയും പ്രാ
 ത്നിച്ചു. അപ്പോൾ വടു സമ്മതിച്ചു. ഞാൻ കളിച്ചു നിത്യകർമ്മ
 ളെല്ലാം ചെയ്തുവരാം. ഈ കൗപീനത്തെ നന്യാവരം ന
 ല്ലവന്നും സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു കൌപീനത്തെ
 കൊടുത്തു. അമരനീതി അതിനെവാങ്ങി. പലായനേധത്തെ
 യാതൊരു വടു സ്നാനത്തിന്നു നദിയിലേക്കുപോയി. അ
 പ്പോൾ അമരനീതിയുടെയ്ക്കു ശിവപൂജചെയ്യുക, നേരം വള
 രെയായി എന്നു ബദ്ധപ്പെട്ടു. അതുകേട്ടു് അമരനീതി അ
 കത്തുടേപായി കൌപീനത്തെ അയലിന്മേൽ കെട്ടി ശിവപൂജ
 തുടങ്ങി. പൂജ അവസാനമാകുമ്പോഴുള്ള വടു വന്നു. മഴകൊ
 ണ്ടു ദോരമല്ലാം നന്നത്തു വിറ്റു. ഭാമാഞ്ജനാദികളി
 കൈകളെ ചുമലിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു് എനിക്കു തണുപ്പുസഹി
 പ്താൻവയ്യാ. കൌപീനത്തെ ഇങ്ങോട്ടുതരിക എന്നുപാഞ്ഞു.
 അതുകേട്ടു് അമരനീതി വേഗം അകത്തുടേപായി കെട്ടിയസ്ഥ
 ലത്തുടനാക്കുമ്പോൾ കണ്ടില്ല. അകരെല്ലാമനേപിരിച്ചു എ
 ഞ്ഞു കണ്ടില്ല. അതു മറഞ്ഞുപോയി. ഉടനെ അമരനീതി
 പുത്തു വന്നു വടുവിനോടുപാഞ്ഞു. അതുകാണുന്നില്ല. വള
 രെ നല്ലതായ മാരാത കൌപീനം തരാം. ഞാൻ ഈ കയറി
 ന്തലാണ് കെട്ടിയിരുന്നതു്. ഇവിടെ പുറമെ ആരും വന്നതു
 മില്ല. ഇതു വളരെ വിസ്മയംതരുന്ന. മായപോലെ തോന്നുന്നു.
 അതുകേട്ടു വടു ശ്രോധത്തോടു പാഞ്ഞു. ഞാൻ മററാനും
 സീകരിക്കില്ല. എനിക്ക് അതുതരുന്നതരണം. ഞാൻ അറി
 യാത്ത ഇവിടെ വന്നുവെല്ലാം. എന്നുപോലെ യുള്ള ബ്രഹ്മ

ചാരികൾക്കു മറ്റുള്ള കൌപീനത്തെ തൊടരുത്. അതു കിട്ടുന്നതുവരെ എനിക്ക് ഭക്ഷണമില്ല. ഇതു ഞാൻ ഏറ്റെടുക്കുകയാണെന്നു കൊണ്ടു പറയുന്നതല്ല. ആ കൌപീനം എനിക്കു കിട്ടിയ വൃത്താന്തത്തെ കേൾക്കുക. പണ്ടു ഞാൻ വാമദേവനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട മഹാമന്ത്രംകൊണ്ടു മേൽപവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ അദ്വൈതമെന്നുപേരായ സരസ്സിൽ ജലത്തിൽനിന്നു പന്ത്രണ്ടു സാവസരം ത്രിഭുവനശാപരിയായ വാദേശ്വരിയെ സ്തുതിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ആ ദേവി എന്നിൽ പ്രസന്നയായി. ആ ദേവി കരുണാപാംഗവിക്കണങ്ങളാൽ ഏറുന്ന കടാക്ഷിച്ചു നീ തപസ്സുനിർത്തി എഴുന്നീല്ക്കുക. നിനക്കു സർവ്വവിദ്യകളും പ്രകാശിക്കട്ടെ. നീ തണുപ്പുകൊണ്ടു ബുദ്ധിമുട്ടുന്നു എങ്കിൽ ഇതു വാങ്ങിക്കൊള്ളുക. ഇതു യോഗികൾക്കുകൂടി ലഭിക്കാത്തതാണ് എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ ഉത്തരീയത്തിൽനിന്നു ചീന്തി ഈ ഉത്തരകൌപീനത്തെതന്നെ. ആ യോനിധിയായ വാദേശ്വരി എനിക്കു തന്ന കൌപീനത്തെ ഞാൻ രണ്ടാക്കി ചീന്തി മാറി മാറി ഉടുക്കുന്നു. അത് ഉടുത്തതുകൊണ്ടാണ് എനിക്കു സർവ്വവിദ്യകളിലും നിസ്സന്ധ്യം ഉണ്ടായത്. അതിനെ നീ കളഞ്ഞു വെങ്കിൽ എനിക്കു വേണ്ടുന്നതല്ലാ നീ താരങ്ങിവരും. എന്തെല്ലാമുള്ളവാരും വഞ്ചിപ്പാനായിട്ടാണ് നീ സമുദയേക്കു ധരിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കുന്നത്. ഞാൻ എന്താണ് ചെയ്യുന്നത്. എവിടെയാണ് പോകുന്നത്. വാദേശ്വരി കോപിക്കുമെല്ലാം രാജരാജൻ അറിഞ്ഞാൽ നിന്നെ ഒരിക്കലും വിടില്ല. ഏറ്റെടുക്കുന്ന കൌപീനത്തെ തന്നില്ലെങ്കിൽ നിനക്കു ശിക്ഷകിടും. വേഗം തരിക. ഇങ്ങിനെ വട്ടു പറയുന്നതിനെ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ട് അമരനീതി വളരെ വിലയുള്ള പട്ടുവസ്ത്രംതരാം, അത് അന്യന്മാർ തൊടാത്തതാണ്, അതിനെ വാങ്ങുക, കരുണാമയ്യക, ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് വട്ടു ഭക്ഷണം കഴിക്കാത്തതിനാൽ ഭീനമായ അമരനിതി വട്ടുവിടാൻ പാദങ്ങളിൽവീണു. വട്ടു അതെന്നും സമ്മതിക്കാനെ പരുഷവാക്കുകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു. അപ്പോൾ അവിടെ വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നുകൂ

ടി വടുവീരനെന്നാക്കി ഓരോന്നുപായുവാൻ തുടങ്ങി. ചിലർ വടുവീരന കണ്ടു ചിരിച്ചു. ചിലർ ഭവാനുൻ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ വടു വീരനാമങ്ങളെ അപിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എനിക്ക് അമ്മയുമില്ല, അച്ഛനുമില്ല, സഹോദരനുമില്ല, സോദരന്മാരുമില്ല. ഗൃഹവുമില്ല. ഞാൻ ഭിക്ഷാന്നത്തെ ഭുജിക്കുന്ന ബ്രഹ്മചാരിയാണ്. ഈ അമരനീതിയാൽ ഞാൻ വഞ്ചിതനായി. എന്റെ സകലവും നശിച്ചു. തപസ്സും നശിച്ചു. ഞാൻ ഒരു ഉപായവും കാണുന്നില്ല. എന്റെ മനസ്സു വളരെ സങ്കടപ്പെടുന്നു. പിറന്നയും അമരനീതിയോടുപാഞ്ഞു. നീ എന്റെ കൊപീനത്തെ തരിക. നിനക്കു പുണ്യവും ആയുസ്സും വർദ്ധിക്കട്ടെ. പരിഹാസം മതി. എന്റെ മലിനമായ കൊപീനത്തെ തരിക. അമരനീതിപാഞ്ഞു — അതിന്നുതൃപ്തമായി ഞാൻ വേദം കൊപീനാതരം, അമിക്കുക. വടു പറഞ്ഞു — അതിന്നു തൃപ്തമായതു തരാനെന്നു നി പറഞ്ഞതു സത്യമാണെങ്കിൽ ഈ ജനങ്ങളുടെ സദസ്സിൽ വെച്ചു സത്യാചെയ്യുക. എന്നാൽ ഞാൻ അതുവാങ്ങാം. അതുകേട്ടു ജനങ്ങൾ അത് ഉചിതമാണെന്നുപറഞ്ഞു. വടുപറഞ്ഞു — ഞാൻ ധരിച്ചു കൊപീനത്തോടുതൃപ്തമായ കൊപിനം എനിക്കുതരിക. അതു തുടങ്ങിക്കൊണ്ടുവെന്ന് ഒരു തുലാസ്സും വേഗം വരുത്തുക. ജനങ്ങളെല്ലാവരും സാക്ഷികളാണ് നോക്കുവൻ. അതുകേട്ടു അമരനീതി വേഗം ഒരു തുലാസ്സിറമ്പെടുത്തി. വടു വേഗം തന്റെ കൊപീനത്തെ അഴിച്ചു തുലാസ്സിൽ വെച്ചു. അമരനീതി സത്യമുനായിട്ടു മറ്റാരുടെയും പുതിയകൊപിനത്തെയും വെച്ചു. സമാധിച്ചു, പിറന്നയും വെച്ചു. ഇങ്ങിനെ അനവധി കൊപിനങ്ങളെ വെച്ചിട്ടു സമാധിച്ചു. പിറന്ന വളരെ വസ്ത്രങ്ങളും പട്ടുകളും വെച്ചു ഭംഗം സമാധിച്ചു. ജനങ്ങളെല്ലാം വളരെ വിസ്മിതന്മാരായി. അമരനീതിയും വിസ്തരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പിറന്ന അമരനീതി വടുവീരനെ നമസ്കരിച്ചു മാർദ്ദവ്യവും പുത്രനേയും തുലാസ്സിൽ കയറ്റി താനും കയറ്റി നിന്നു. അപ്പോൾ തട്ടുരണ്ടും സമമായി. അതുകണ്ടു ദേവക

റെ വ്യക്തവഞ്ചെയ്തു. അപ്പോൾ വട്ട മഹേശ്വരനായി വൃഷ്ട
ഭാഗ്യമായിട്ട് അമരനീതിയെ പ്രസാദിച്ചു മകനെയും കൊടു
ത്തു മറയുകയുണ്ടായു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

പരമേശ്വരനാമശ്ലോകം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ശിവഭക്തന്മാരുടെ രക്ഷയ്ക്കായി ത
ന്റെ പ്രാണശ്വാസമെടുത്തവർ ശിവപ്രസാദത്താൽ കർമ്മ
ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചനമായി ഭവിക്കുന്നു. ശിവഭക്തര
െല്ലായി തന്റെ പ്രാണനെ വല്ലഭപോലെ ഉപേക്ഷിച്ചു മ
ഹാത്മാവായ ഭാഗ്യകാൻ്റെ പുണ്യകഥയെ ഇവിടെ പറയാം.
അതു ശ്രവണത്താൽ തന്നെ പാപനാശിനിയാണ്. ഭൂലോ
കത്തിൽ ശ്വാസ്ഥം എന്നുപേരിൽ ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്.
ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭാരകൻ എപ്പോഴും മഹേശ്വരനെ സേവി
ച്ചുകാണിരുന്നു. ശിവനെയും ശിവഭക്തന്മാരെയും ദ്രോഹി
ക്കുന്നവരെ കൊല്ലുവാനായി ഭാരകൻ എപ്പോഴും കോടാലി
യെ ധരിച്ചുകാണിരുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ ശിവധർമ്മൻ എ
ന്നുപേരിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണനു ജന
നാമൃതപ്ലവ് ഒരു വൃതമുണ്ട്. തന്റെ കൊക്കൊണ്ടു വൃഷ്ടാ
ൾ പഠിച്ചു ത്രികാലവും ശിവപൂജയ്ക്കും. ഇങ്ങിനെ തന്റെ
വൃതഭാഗം വരാതെ ശിവധർമ്മൻ മഹേശ്വരനെ ത്രികാലവും
പൂജാജ്ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. ആ
നഗരത്തിൽ അനപായനൻ എന്നുപേരിൽ മഹാകീർത്തിമാ
നായ ഒരു രാജാവുണ്ട്. ചതുരംഗസൈന്യസമേതനായ ആ
രാജാവു വീര്യത്താൽ ഇന്ദ്രനുതുല്യനാണ്. ആ രാജാവും ശി
വഭക്തന്മാരിലും മഹേശ്വരന്മാരിലും അതി ഭക്തിമാനാണ്. ശി
വദ്രോഹികളെകണ്ടാൽ അപ്പോൾതന്നെ ശിക്ഷിക്കും. നിത്യ
വും ശിവപൂജയും ശിവഭക്തപൂജയും ചെയ്ത് ഉത്തമഭക്തനാ
യി ഭവിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ സേനയിലുള്ള ഒരു വലിയ

ഗജത്തിന്നു മദംപിടിച്ചു. അതിന്റെ മദമലകൊണ്ട് ആ ഗജരാമല്ലോ ചളിയായിത്തീർന്നു. മദമലത്തിന്റെ ഗന്ധത്തെ ശ്വാണിച്ചു മാറുള്ള ഗജങ്ങളെല്ലാം ഓടുവാൻ തുടങ്ങി. ആ ഗജത്തിന്റെ കൊമ്പുകൾ ഈരണ്ടുകോൽ നീളമുണ്ട്. പവ്തങ്ങളെ കൂടി ഭേദിപ്പാൻ അവയ്ക്കു ശക്തിയുണ്ട്. ആ ഗജത്തിനെ ദൂരത്തിൽ കണ്ടാൽ ജനങ്ങൾ ഭയപ്പെട്ട് ഓടുന്നു. ഗജരക്ഷകന്മാർ അതിന്റെ പിന്നാലെ ഗജത്തിന്നു മദമാണെന്ന് ഊരക്കു പാഞ്ഞു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ടു വചിയ കുന്നങ്ങളെയും പിടിച്ചു നടക്കുന്നു. രാജശാസനയാൽ ഭടന്മാരെല്ലാവരും വളരെ ജാഗ്രതയോടെ സഗരരക്ഷ ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം ഭാരകൻ മദ്ധ്യായനത്തിൽ കളിപ്പാനായി കളത്തിലേക്കു പോയി. ആ സമയത്തു ശിവധർമ്മൻ പുഷ്പങ്ങളെ അറത്തു മടങ്ങിവരികയായിരുന്നു. മാതൃത്തിൽ മത്തഗജം ഉണ്ടെന്നറിഞ്ഞ് ഒരു ഭാഗത്തു പാറിനിന്നു. പൂക്കൊട്ടയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്ന ശിവധർമ്മൻ മത്തഗജം തന്റെ സമീപത്തേക്കു വരുന്നതുകണ്ടു ഹേ ശങ്കര! എന്നു രക്ഷിക്കണ എന്നു ഊരക്കു നിലവിളിച്ചു. ആന അതുകേട്ട് ഇടിവെട്ടുമ്പോലെ ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ടു ശിവധർമ്മന്റെ സമീപത്തിൽ വന്നു പൂക്കൊട്ടയെ ബലാജ്ജാരമായി വലിച്ചെടുത്തു ചീന്തിക്കളഞ്ഞു. പുഷ്പമല്ലോ നിലത്തു ചിന്നിപ്പോയി. തന്റെ പുഷ്പമല്ലോ പോയതുകണ്ടു ശിവധർമ്മൻ അതി ചിന്നനായി ആനക്കാരോട്പാഞ്ഞു. ദുഷ്ടന്മാരായ നിങ്ങളെല്ല ആനയെ അയച്ച് എന്റെ പുഷ്പമല്ലോ നശിപ്പിച്ചത്. ഈ ദുഷ്ടജഗം ശിവാർച്ചയ്ക്കു വിഘ്നമെല്ല ചെയ്യുത്. ഞാൻ ഇനി ഏതാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. എവിടെയ്ക്കാണ് പോകേണ്ടത്. എനിക്ക് ആരും ശരണമില്ലല്ലോ. ഈ ശിവദാഹാ നിങ്ങൾ ചെയ്യതല്ലെങ്കിൽ രാജാപ്പു ചെയ്യതാണ്. ഇങ്ങിനെ ശിവധർമ്മൻ പറഞ്ഞുപാഞ്ഞു നിലവിളിക്കുന്നശബ്ദം ദൂരത്തിൽനിന്നു ഭാരകന്റെ കേൾവിനു ശിവധർമ്മനും ചോദിച്ചു. ഓഹ മഹാത്മാവ! ശിവപൂരാതനായ ഭവാനെൻ പുഷ്പങ്ങളെ തീരാത് നശിപ്പിച്ചതു പറയുക. എന്റെ പരാക്രമംനോക്കു. അതുകേട്ടു ശിവധർമ്മൻ ആ ദാസ്യം

ജം ചെയ്യുകല്ലാപാഞ്ഞു. അതുകേട്ട ഭാരകൻ ശിവ! ശിവ! എ
ന്നുപാഞ്ഞു കണ്ണുണർവ്വൊഴി. പിന്നെ അവൻ ആജ്ഞാമാഴി
ച്ച അഗ്നിയപ്പോലെയ ക്രോധാഗ്നിക്കൊണ്ടു ജ്വലിച്ചു. അവന്നു
പ്രാണത്യാഗ്രാചെയ്താൻ ഒട്ടും ഭയമുണ്ടായില്ല. അവൻ വേഗം
ആനയുടെ അടുക്കളെച്ചുന്ന് അതിന്റെ കാലിന്മേൽവെട്ടി. ആ
ന കോപിച്ചു തിരിഞ്ഞു തുമ്പിടക്കുകൊണ്ടു ഭാരകനെ പിടിക്കു
വാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ഭാരകൻ ആനയുടെ മുമ്പിൽവന്നു കൊമ്പു
കളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെട്ടി. ആ വെട്ടുകൊണ്ടു മഞ്ഞുവെള്ളം മരിച്ചു
ഭൂമിയിൽ പീണ. ആനയെ കൊന്നതുകണ്ടു മൂന്നു ഗജരജകന്മാർ
ഭാരകന്റെനേരെ അടുത്തു. അവരെയും അവൻ വെട്ടിക്കൊന്നു.
പിന്നെ മണ്ടുപേർവന്നു അവരെയും കൊന്നു. ബാക്കിയുള്ള ആ
നക്കാരെല്ലാം പേടിച്ചോടി രാജസന്നിധിയിൽചെന്നു ഭാരകൻ
ചെയ്യ സാഹസകൃത്യത്തെ രാജാവിനോടു പാഞ്ഞു. രാജാവു വേ
ഗാവന്നു നോക്കുമ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണനാൽ ഓക്കാനപ്പെട്ട കവലയാ
പീയരത്തപ്പോലെയ മരിച്ചുകിടന്ന ഗജത്തേയും ഭേന്ദാരേയും
കണ്ടു. വൃഷ്ണനാശംകാൽ ദുഃഖിതനായ ശിവധർമ്മനേയും ഭാരക
നേയുംകണ്ടു. യുദ്ധത്തിന്നൊത്തുനില്ക്കുന്ന ഭേന്ദാരെ തടഞ്ഞിട്ടു
ശിവഭക്തന്മാരെ നമസ്കരിച്ചുപാഞ്ഞു. എന്റെ ഭേന്ദാർ ചെയ്തി
ട്ടുള്ള കർമ്മ ഞാൻ ചെയ്യുന്നതെന്നാണ്. ഞാൻ ശിവനിലും
ശിവഭക്തന്മാരിലും അപരാധംചെയ്യുവനാണ്. ഈ ദ്രോഹത്തി
ന്നു ഞാൻ മരിക്കുന്നതല്ലാതെ മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തവും കാണു
ന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ഹെ ഭാരക! എന്നേയും ഈ കോടാലി
കൊണ്ടു കൊല്ലുക. നിങ്ങളുടെ ശിക്ഷകൊണ്ടു ഞാൻ പരിശുദ്ധ
നാവട്ടെ. ഇങ്ങിനെ രാജാവു പാഞ്ഞതുകേട്ട ഭാരകൻ ഭയക്കൊ
ണ്ട് ഒന്നാചെയ്യാതെ നില്ക്കുമ്പോൾ രാജാവു ഭാരകന്റെ കയ്യിൽ
നിന്ന ആ കോടാലിയെ താൻതന്നെ ഗ്രഹിച്ചു മരിപ്പാനുള്ള ഉ
ത്സാഹത്തോടുകൂടി കഴുത്തറക്കുവാനായിട്ടുടങ്ങി. അതുകണ്ടു ഭാ
രകൻ അതി ഹിന്നനായിത്തീർന്നു. അതി ധർമ്മിയായ ഈ രാ
ജാവിനെ ഞാൻ ശിവഭക്തനാണെന്നറിയാതെ രാജാവിന്റെ
ഗജത്തേയും ഭേന്ദാരേയും കൊന്നുവെല്ലൊ കഷ്ടം. ശിവഭക്തന്മാ

കൂടെ ദുഷ്കൃതനായിപ്പിടുന്ന ചങ്ങമരണമെന്നതാണ് പ്രായശ്ചിത്തം. അതല്ലാതെ മറ്റൊരു പ്രാമുഖ്യമനുഭവിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ഈ കോടാലികാണ്ടുതന്നെ എന്താ കഴിഞ്ഞു, അത്രയെങ്കിലും. എന്നു ന്യായമായിട്ടു കേൾക്കുക. എന്നാണ് ദ്രോഹി ഞാനാണ് മുനയിൽ മരിക്കേണ്ടത്. എന്നുപോയതു രാജഹസ്തത്തിൽനിന്നു കോടാലിയെ പിടിച്ചുവെച്ചു. അതല്ല ഞാനാണ് ദ്രോഹി ഞാനാണ് മുനയിൽ മരിക്കേണ്ടതെന്നു രാജാവും പാഞ്ഞു രണ്ടാളുംകൂടി കോടാലികിട്ടുവാൻ തമ്മിൽ പൊത്തിപ്പിടിക്കുമ്പോൾ ഒരു അശരീരിവാക്കുണ്ടായി. ഹെ അനപായനയ! നീ ഈ സാമ്രാജ്യലക്ഷ്യമെല്ലാം ത്യജിച്ചു ഭക്തദ്രോഹത്താൽ മരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചുവെല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ അതിപ്രീതനായി. ഹെ കേൾ! നീ ആരാലും ദുസ്സാധ്യമായ കർമ്മം ചെയ്യുന്നതിനാലും ഞാൻ പ്രീതനായി. നീ ഇന്നുതൽക്ക് ആ കോടാലിയെ ത്യജിക്കുക. ഇനിമേൽ മനസ്സുകാണ്ടു പുരിച്ചുൽ മതി. നീ കൊന്നവരെല്ലാം ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചു. അവർ മുക്തന്മാരായും ഭവിക്കും. ഇക്കിന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ ഗദ്യവും അർത്ഥഭേദത്താണു ഏഴുനീറ്റം. അതുകൾ ഏല്ലാവരും വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ പുഷ്പവൃന്ദിതം ഉണ്ടായി. പിന്നെ രാജാവിന്റെ വിധേയന്മാരും കേൾക്കുന്നതും നമസ്കരിച്ചു അവരാൽ സമഗ്രവുമായ് ആനന്ദപൂർണ്ണമായി രാജാവിന്റെ വിധേയരായും വെച്ചു ചെയ്തു. കേൾക്കുക അപ്പോൾതന്നെ കോടാലിയെ കളഞ്ഞു. മനസ്സുകാണ്ടു മരണശേഷമെന്ന അവിഷക്കത്തന്നെ ഇന്നു പൂരിച്ചു. ഇക്കിന്നു മൂന്നുസംവാസരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഭേദികൾക്കു ദുഷ്ടമോഴും പ്രശ്നമോയി ലഭിച്ചതുമായ ശിവപ്രസാദത്താൽ കൈലാസപദത്തേ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തവസംപദ്യം കേൾക്കുക
ഇരുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു — ശത്രുവായിരുന്നാലും അവനിൽ ശിവഭക്തനെന്നുള്ള കണ്ടുകൾ ആ ശിവഭക്തനിൽ ശത്രുത ചെയ്തു അപരാധത്തിന്നു താൻ ഭേദിയാഗം ചെയ്യുന്നവ

നിൽ ശാസ്ത്ര ഏറാവും പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവഭക്തന്മാരെ ദേവ
 വിഷ്ണുവർഗ്ഗം ശാസ്ത്ര പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവനെ പൂജിക്കുന്നതു
 പോലെ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിക്കുന്നവർക്കു പാപങ്ങൾ നശിച്ചു
 പുണ്യസമുദായങ്ങൾ വർദ്ധിക്കുന്നു. മനുഷ്യൻ ശിവഭക്തന്മാരെ
 അവഗണിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ശിവദ്രാഹിയായി ഭവിക്കുന്നു. ശി
 വഭക്തന്മാരുടെ പ്രസാദത്താൽ ശിവപ്രസാദം ലഭിക്കുകയും
 ചെയ്യുന്നു. ശിവഭക്തന്മാരുടെ ലക്ഷണം ഭസ്മശാലാധാരണ
 വും ശ്രീതദൃഢപാ, പഞ്ചാക്ഷരജപാ ഇത്യാദികളാകുന്നു. വി
 ശേഷിച്ച ഭക്തന്റെ മുഖ്യമായ ലക്ഷണം ഭസ്മധാരണമെന്നാ
 ണ് മഹാത്മാർ പറയുന്നത്. കലശ്രേഷ്ഠനായ ബ്രാഹ്മണൻ
 വേദാദ്ധ്യയനമെന്നതുപോലെ ഭക്തൻ ഭസ്മധാരണം അവശ്യം
 കർത്തവ്യമാകുന്നു. അഗ്നിഹോത്രത്തിൽനിന്നെടുക്കുന്ന ഭസ്മം
 ആരുടെ നെറ്റിയിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്നുവോ അവനെ കണ്ടാൽ
 യാതൊരു ദൂരമുണ്ടാകുന്നു. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചിട്ടു
 ള്ള ഭസ്മത്തെ കറച്ചെങ്കിലും ധരിക്കുന്നതു പഞ്ചമഹാപാതക
 ണ്കളാകുന്ന പത്തുകൾക്കു കാഴ്ചയിലാകുന്നു. ഭസ്മം, ഭക്ത
 പ്രേതപിശാചനിവാരണവും സർവ്വവൃത്തിവിഷ്ണുനാശനവുമാ
 ണ്. ആയുസ്സ്, ആരോഗ്യം, സൗഭാഗ്യം, സുഖം, ഭാഗ്യം,
 ഐശ്വര്യം ഇവകളെ കൊടുക്കുന്നതുമാണ്. ശുദ്ധമായ ഭ
 സ്മം തന്നെ ജനനാശയെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതു പ
 ഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു ധരിക്കുന്നതായാൽ മോക്ഷ
 യെക്കൂടാതെ ദാനം ചെയ്യും. ഭസ്മം ധരിച്ചവനെ കണ്ടാൽ ഭക്തി
 യോടു കൂടെ നമസ്കരിക്കുന്നവൻ മഹാശൈവൻ പ്രസന്നനായിട്ടു
 ജനനാശത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെമുള്ള ഭസ്മമാഹാ
 മന്ത്രാലയഭക്ത ഭക്തികൾ ചോദിച്ചു. ഹെ കുംഭസംഭവ! ആ
 ഞ്ഞാറുകൾക്കുകൂടി ഭസ്മധാരണമാത്രത്താൽ മഹാശൈവൻ എ
 ങ്ങിനെയാണ് പ്രസാദിക്കുന്നത്? ഇത് ഏറാവും ആശ്ചര്യ
 മായിരിക്കുന്നു. അതു ഞങ്ങളുടെ പായുക. അഗസ്ത്യൻ പാ
 രുത — ഹെ മനികാള! പണ്ടുള്ള ബ്രാഹ്മണികളാൽ പായപ്പെ
 ട്ടതാമ ഏനാദിനാഥഭക്തന്റെ ചരിതത്തെ ഇവിടെ പായാം,

ശ്രദ്ധയാർക്ക കേൾക്കേയിൻ. കത്തരക്കു ദിക്കിൽ ശാബരൻ എന്നു പേരായി ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ എന്നാദിനാഥൻ എന്നു പേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുമായിരുന്നു. അവൻ ശിവനെ പ്പോലെതന്നെ ഒട്ടാകേറിയതെ ശിവഭക്തനാണെന്നും പൂജിക്കും. തന്റെ പ്രാണദ്രോഹികളായിരുന്നാലും ദുഷ്ടരുമാക്കി ധാരികളെ കണ്ടാൽ അവൻ നടുങ്ങിക്കൊണ്ടു. അവന്റെ അഭീഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുകയുംചെയ്യും. ഇങ്ങിനെമുള്ള എന്നാദിനാഥൻ സർവ്വവിദ്യകളിലും വൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായി. വിശേഷിച്ചു ശസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിലും അതിവൈദഗ്ദ്ധ്യമുണ്ടായി. സർവ്വായുധങ്ങളെയും പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ ആ എന്നാദിനാഥനെപ്പോലെ മറ്റൊരാളെത്തന്നെ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അക്കാലത്ത്, ആ ദിക്കിലും അന്യദിക്കുകളിലുമുണ്ടായിരുന്ന പ്രസിദ്ധനായ ശൂരനാരല്ലാവരുടേയും ആചാര്യനുമായിരുന്നു. ആ നഗരത്തിൽതന്നെ എന്നാദിനാഥന്റെ ജ്ഞാതിയായി അതിശൂരൻ എന്നുപേരായ ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവന്റെ താനാണ് മീരനെന്നുനടിച്ച ചില ദുരഭിമാനികളുടെ ആചാര്യസ്ഥാനം വഹിച്ചുകൊണ്ടു കിരക്കൻ സംഘത്തോടു സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെ എന്നാദിനാഥനോട് ഏല്പാഴും സ്നേഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാദിനാഥൻ ഏണാടു തുല്യനല്ലെന്ന് അവൻ ഏല്പാഴും ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടുനടക്കും. ഇങ്ങിനെ പാലദിക്കിൽനിന്നും കേട്ടിട്ടും എന്നാദിനാഥൻ കോപമുണ്ടായില്ല. തവളശബ്ദിക്കുന്നതു കേട്ടു മേഘം കോപിക്കാറില്ലല്ലോ. എന്നാദിനാഥന്റെ ശിഷ്യന്മാർ അതിശൂരന്റെ സ്നേഹം സമീപാൻ വരുമതെ അവനോടു യുദ്ധത്തിനുള്ള ഉദ്ദേശംചെയ്തു. എന്നാദിനാഥൻ അതറിഞ്ഞു ഷമമായാകെ അവരെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. ഏണാടു യുദ്ധംചെയ്യാൻ സമർത്ഥനല്ലാത്തതു കൊണ്ടാണ് ശിഷ്യന്മാരെ സമാധാനിപ്പിച്ചതെന്ന് അതിശൂരൻ പിന്നെയും സ്നേഹവാക്കുകളുപാഞ്ഞു. അതു ശിവഭക്തനായ എന്നാദിനാഥൻ ഷമിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ തെളിവുപോ അതിശൂരൻ ദുഷ്ടന്മാരാൽ ഉന്മാധിക്കാപ്പട്ടു മനംമരിട്ടു കിടന്നുണ്ടാകാമെന്നു

എന്നാദിനാഥന്റെ പടിക്കൽ വന്നുപാഞ്ഞു. ഹെ എന്നാദിനാഥ! നീ ശൂന്യനാണെങ്കിൽ എന്തൊരു യുദ്ധം ചെയ്യുക. അല്ലെങ്കിൽ ഏന്താ കാക്കൽ നമസ്കരിക്കുക. ഇങ്ങിനെ കണ്ണുപരുഷമായ വാക്കുകൾ എന്നാദിനാഥൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ ശിഷ്യന്മാരോടുപാഞ്ഞു. നിങ്ങളെല്ലാവരും ആയുധങ്ങളെല്ലാം എടുക്കവിൻ. യുദ്ധത്തിനായി പുറത്തേക്കു പോവുക. അതുകേട്ടു ശിഷ്യന്മാർ യുദ്ധം നാളെ രാവിലെ ആവാം ഇപ്പോൾ മദ്ധ്യസ്ഥന്മാർ ഇല്ല എന്നുപാഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം പിറ്റേ ദിവസം രാവിലെ രണ്ടു കൂട്ടരും ആയുധങ്ങൾ ധരിച്ചു ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിവന്നു. ആ നഗരവാസികളെല്ലാവരും യുദ്ധത്തിന്നു സാക്ഷികളായിവന്നു. വാദ്യഘോഷങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും സ്വർഗ്ഗലോകത്താളം എത്തി. വിരന്മാരെല്ലാം കാരണം അവർതമ്മിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങി. അവർ ആ യുദ്ധങ്ങളാൽ അലാകൃതന്മാരായിട്ടു പല മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു തങ്ങളുടെ ശിക്ഷാബലത്തെ കാണിച്ചു. പലവിധ ആയുധങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു. ഇങ്ങിനെ യുദ്ധം ചെയ്യുന്നോ മദ്ധ്യസ്ഥനായപ്പോൾ അതിശൂരൻ മേഘമല്ലോ വിചിത്രം വളരെ ഷീണിച്ചു. വാളും ചരിചയും ധരിച്ചുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന അതിശൂരനെ സിംഹം ഗജത്തെ പിടിക്കുന്നതുപോലെ എന്നാദിനാഥൻ പിടിച്ചു. മേയ്യാൽ അവനെ കൊന്നില്ല. അപ്പോൾ അതിശൂരൻ പാഞ്ഞു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ വളരെ ശ്രമം നേടിയെടുക്കുന്നു. നാളെ നിന്നെ ജയിച്ചുകൊള്ളാം. ഇപ്പോൾ എന്നു വിടണം. അതുകേട്ടു എന്നാദിനാഥൻ ഹതപ്രായനായ അവനെവിട്ടു. അതിശൂരൻ ചിന്താകലനായി ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. നേരംവെളുത്താൽ യുദ്ധമുണ്ടാകും. അതിൽ എന്നാദിനാഥൻ എന്നു ജയിച്ചു ശാശ്വതകീർത്തിയെ സമ്പാദിക്കും കഷ്ടം. ഞാൻ വെറുതെ മൂഖന്മാരുടെ വാക്കുകേട്ടു എന്നാലാ നാഥനോടു സ്തബ്ധിച്ചുവെല്ലാം. പ്രബലനോട് അപരാധം ചെയ്യുന്നതിനാൽ പ്രാണസംശയത്തിൽ അകപ്പെട്ടു. എന്നാദിനാഥനെ ആയുധത്തോടുകൂടി യുദ്ധത്തിൽ കാണുമ്പോൾ ആനന്ദോടുകൂടി

ശ്രോധിക്കുന്ന സിംഹത്തെപ്പോലെയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നാളെ രാവിലെ ജൂങ്ങോടൊന്നു വ്യാഗ്രത്തിന്റെ മുഖഃപാലെ ശ്രോധത്താൽ വിറയ്ക്കുന്ന അധരങ്ങളോടുകൂടിയ എന്നാലിനാഥന്റെ മുഖത്തെ എങ്ങിനെ നോക്കട്ടെ. ഇനിയും യുദ്ധം ചെയ്യാൽ ഞാൻ യമപുരത്തിലേക്കുതന്നെ പോകേണ്ടിവരും. എന്റെ കാക്കൽ നമസ്സരിക്കുവാൻ ഞാൻ അവനോടു പറഞ്ഞിട്ട് അവന്റെ കാക്കൽ വീഴുന്നതങ്ങിനെയാണ്. എന്റെ പ്രാണരക്ഷയ്ക്കു യാതൊരുപായത്തെയും കാണുന്നില്ല. അവനെ നമസ്സരിച്ചല്ലാതെ അവൻ എന്നെ വിടുകയുമില്ല. രാത്രി ആരംഭിക്കുന്നതായപ്പോഴെന്നതു ഉചിതമല്ല. ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിശൂരൻ പ്രാണരക്ഷണത്തിന് ഒരു ഉപായംതേടി. എന്നാൽ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിശൂരൻ കിടന്നാങ്ങി. പിതാദിവസം രാവിലെ എഴുന്നീറ്റു നൊമ്പരത്തിൽ ഭസ്മത്താൽ ത്രിവൃണ്ഡധരിച്ച കഴുത്തിൽ തദ്രാജമംഗലായധരിച്ച വാളും പരിചയമേറ്റതു യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. എന്നാലിനാഥനും അതിശൂരനെ വരികൾ സ്മരിക്കുന്നതുകേട്ട യുദ്ധത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ചന്ദ്രനെ നക്ഷത്രങ്ങൾ അനുഗമിക്കുന്നതുപോലെ ശിഷ്യന്മാർ എന്നാലിനാഥനെ അനുഗമിച്ചു. അവർ രണ്ടാളും തമ്മിൽ മത്സരമുണ്ടെന്നുപോലെ കീർത്തിയ ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് എപ്പോഴതംകാരണം യുദ്ധംതുടങ്ങി. എന്നാലിനാഥൻ കയ്യിലുള്ള വാളാകാണ്ട് അതിശൂരനെ വെട്ടി. അതിശൂരൻ തന്റെ പരിചാകാണ്ട് ആ വെട്ടിനെ തടുത്തു. അതിശൂരന്റെ പരിചയിൽ താമിരിക്കുന്ന തന്റെ വാളിനെ വലിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ എന്നാലിനാഥൻ അതിശൂരന്റെ മുഖത്തേക്കുനോക്കി. അതിശൂരന്റെ നൊമ്പരത്തിൽ ഭസ്മംകണ്ടു സമുദമചിത്തനായി ഭവിച്ചു. ശിവഭാഗവതത്താൽ കലശലായ വിചാരമുണ്ടായി. ദുരന്താവായ ഞാൻ ഒട്ടുംആലോചിക്കാതെ എങ്ങിനെയാണ് ശിവഭാഗവതമെന്നത്. ഭസ്മതദ്രാക്ഷധരനായവനെ ശത്രുവായിവിളിച്ച യുദ്ധംചെയ്തുവെല്ല. ശിവർക്കുതന്നെ ദ്രോഹിച്ചതായ അപരാധത്തിന്നു മരണത്തെ ഒഴിച്ചു മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തമുണ്ടില്ല.

ഞാൻ ആയുധത്തെ തൃജിച്ചാൽ യുദ്ധത്തിൽനിന്നു പരാജയപ
നായവനെ കൊന്നു എന്നുള്ള ഭയം സ്പോപാപവും ഇവന്നു സാ
ദ്ധിക്കാം. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ആയുധത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഹി
ല്ലാം. ഇവന്റെ വാഹകൊണ്ട് ഏന്റെ കഴുത്തുതൊട്ടൊട്ടു പാ
പതുചിമോയിട്ട് ഏന്റെ പ്രാണശ്വാസം ചെയ്യാം. അല്ല
ങ്കിൽ നൂറുകൊടി സാവസരമാകാനും ഏന്റെ പാപനിവൃത്തി
വരുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു വാളും പിടിച്ചുകൊണ്ടു യു
ദ്ധം ചെയ്യുന്നവനാപ്പോലെ നിന്നു ഭാവത്തനായ അതിശു
രൻ അറിയാത്തവനെപ്പോലെ ചേഗം എന്നാദിനാഥന്റെ ശി
ക്ഷാമദം ചെയ്യാനായി തലയിൽ കടന്നുപിടിച്ചു. ഏതു സമയ
ത്തു തന്റെ പ്രാണശ്വാസത്തിൽകൂടി എന്നാദിനാഥൻ നിർദ്വീകാര
നായിനിന്നാവാ ആ സമയത്തു മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാക്രൂരനാ
യി പാപ്തീസമതനായി ദേവഗണങ്ങളാലും ഭൂതഗണങ്ങളാ
ലും സേവിതനായിട്ടു പ്രത്യക്ഷനായി കാണപ്പെട്ടു. ആ എന്നാദി
നാഥനു ദൈവഭാസവാസത്തെ കൊടുത്തതു കൂടാതെ തന്റെ ഗ
ണാഗ്രഗണ്യസ്ഥാനത്തെയും കൊടുത്തു. ആ മഹേശ്വരൻ പ്ര
സന്നനായാൽ മനുഷ്യർ എന്താണ് ലഭിച്ചുകൂടാത്തത്. അതു
കൊണ്ട് ആപത്തു വന്നാലുംകൂടിമഹേശ്വരപ്രീതിയെ തന്നെയാ
ണ് സമ്പാദിക്കേണ്ടത്.

എന്ന സ്മരണപര്യായത്തിൽ
ഇപ്രകാരം അഭ്യർത്ഥം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു.— ഹേ മനികളെ! ജനനമരണരൂപ
മായ അന്ധകാരത്തിന്നു സൂര്യനെപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന പാദാരവി
ന്ദങ്ങളോടുകൂടിയ മഹേശ്വരൻ ഏതൊക്കത്തൻ ഭക്തിയെ ചെ
യ്ക്കുന്നുവാ അവർക്കു പിന്നെ ജനിക്കേണ്ടിവരില്ല. കലം, ശാസ്ത്രം,
യാഗം, ബ്രഹ്മം, തപസ്സു, വേദാഭ്യയനം, ദേവപൂജ, തീർത്ഥാ
നം ഇവകളെല്ലാം ജന്മമോഷ്ടത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന പുണ്യമായ

ശിവഭക്തിയെപ്പോലെ പുനർവദിച്ചേറത്ത നശിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഹേ മുനികളേ! ബ്രാഹ്മണനായാലും ഇന്ത്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചവനായാലും സാധനചതുഷ്ടയസമ്പന്നനായാലും ബ്രഹ്മത്തെ അറിഞ്ഞവനായാൽക്കൂടി മഹേശ്വരപാദഭക്തിയില്ലെങ്കിൽ അവൻ ജനനമരണപ്രവാഹരൂപമായ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നില്ല. ശുഭ്രന്മാർ, കാട്ടാളന്മാർ, ശപഥചന്മാർ ഇവരെല്ലാം യാഗാദികളാണെന്നുകൂടാതെ ശിവഭക്തി ഒന്നുമാത്രമാകാണ്ടു പുനരാവൃത്തിരഹിതമായ സായുജ്യമാർഗ്ഗത്തെ ഗമിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹേ മുനികളേ! പഞ്ചഭുതാത്മകമായ സമൃദ്ധഭാവത്തിലുള്ള മാംസനേത്രത്തെ കൊടുത്തതിനാൽ മോഹശ്വരന്റെ പ്രസാദം ലഭിച്ചവനായ ഒരു കാട്ടാളച്ചുരകൻ പരമപദത്തെ പ്രാപിച്ചു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹേ അഭസംഭവ! നിന്ദ്രവശജനായ കാട്ടാളൻ എങ്ങിനെയാണ് നേത്രത്തെ കൊടുത്തത്. ശുഭ്ര എങ്ങിനെയാണ് പ്രസാദിച്ചത്. എങ്ങിനെയാണ് അവൻ സംസാരബന്ധം നശിച്ചു യോഗികൾക്കുകൂടി ദുർല്ലഭമായ പരമഗതി സിദ്ധിച്ചത്. ആ ധന്യന്റെ ചരിത്രത്തെ ഞങ്ങളാടു പറയുക. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട കാഞ്ചീപുരത്തിന്ന് ഈ ശാനകാണിലായി സുപർണ്ണമുഖി എന്ന നദീതീരത്തിൽ ഒരു വലുതായ പർവ്വതമുണ്ട്. അതിന്നു പേര് വേണുഗിരിയെന്നാണ്. അത് ഒരു ഗജാകൃതിയായി ശോഭിക്കുന്നു. അതു വനത്തിലുള്ള മൃഗങ്ങൾക്കെല്ലാം ആധാരമാണ്. അനേക ധാതുദ്രവ്യങ്ങളാൽ വിചിത്രരൂപമാണ്. ആ പർവ്വതത്തിൽ അനേകവിധ വൃക്ഷങ്ങളും മൃഗങ്ങളും വർദ്ധിച്ചുനില്ക്കുന്നു. അതിലുള്ള ലതാഗൃഹങ്ങൾ മഴയും വെയിലും തട്ടാത്തവയാണ്. അതിൽ ഉയർന്നുനില്ക്കുന്ന മൃഗങ്ങളിൽനിന്നു വീഴുന്നവകളായും സിംഹനഖങ്ങളാൽ ഭിന്നങ്ങളായ ഗജമസ്കുകളിൽനിന്നു വീഴുന്നവകളായും രത്നമയങ്ങളായ ലതാഗൃഹങ്ങളിൽനിന്നു പാറിയതായ കല്പമുത്താൽ അതിമനോഹരങ്ങളായും മുത്തൻപണികളുടെ മൂലമായുള്ള മൃഗങ്ങളാൽ ഉണ്ടായതായ രസ്യത്താൽ മനോഹരങ്ങളായും ഉള്ള മൃത്തകളാൽ വ്യാധന്മാർ അവരുടെ സ്ത്രീകൾക്കു വിശേഷമായ മന്ത്രമാ

ലകൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അതിൽ നാലുഭാഗവും വെട്ട്, കൊല്ല്, വിടങ്ങ്, പിന്നാലെ കോട്, അടിക്കു, കൊല്ല് ഇങ്ങിനെയുള്ള ശബ്ദങ്ങൾ വ്യാധന്മാർ പറയുന്നത് ഏകദേശം കേൾക്കുന്നു. അതിൽ കാട്ടാളക്കുട്ടികൾ ആനക്കുട്ടികളെ വഞ്ചിക്കുകയാണു് കെട്ടുന്നു. മൃഗങ്ങളെ തിന്നുന്ന നായ്ക്കൾ സുകരങ്ങളെ കണ്ടു കരയുന്നു. വ്യാഘ്രാദികളായ ഘോരമൃഗങ്ങൾ അങ്ങുമിങ്ങും കാടുകൾക്കിടയിലുണ്ടാകുന്നു. അതിൽ കാട്ടാളക്കുട്ടികൾ സിംഹത്തിന്റെ സകലകളിൽ പലിനമുള്ള ഒരു കൂട്ടത്തിൽ കെട്ടിക്കൊണ്ടു വരാറുണ്ടാകാറുണ്ടു് കളിക്കുന്നു. അതിലുള്ള വ്യാധന്മാർ പലവിധങ്ങളായ മാംസങ്ങളെ ഭുജിച്ചുകൊണ്ടു് ഭരിക്കുകയും ഭരിക്കുന്നതിനെ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ആ പർവ്വതത്തിൽ അനേക വ്യാധന്മാർക്കു വാസസ്ഥലമായ ഗോധാപുരം എന്ന ഒരു സ്ഥലമുണ്ടു്. അതു പഴയ മാംസങ്ങളിൽനിന്നു് ഉത്ഭവിച്ചതായ ആമഗന്ധത്താൽ വ്യാപിതമായ ഭിക്ഷകളാകുന്നതായിരുന്നു. കിരാതസൈന്യങ്ങളാക അനേക കുടിലുകളാലും അനേകം സേനാനാഥന്മാരും സമ്പന്നരായിരുന്നു. സിംഹം, വ്യാഘ്രം, വരഹം, ഗജം ഇവകളുടെ തോലുകളാൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മാംസകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഗോധാപുരത്തിന്നു നാഥനായി സകല വ്യാധന്മാർക്കു ശ്രേഷ്ഠനായി നാഗൻ എന്നൊരുവൻ ഉണ്ടായി. അവന്നു സകല പർവ്വതങ്ങളിലുമുള്ള വ്യാധന്മാരെല്ലാം കല്പം കൊടുത്തിരുന്നു. അവൻ അതിസമ്പന്നനും സകല രാജാക്കന്മാർക്കു സമ്മതനുമായിരുന്നു. അവൻ തനിക്കു വേണ്ടവശമായ ഭക്ഷണത്തിന്നു ശ്രീയായ വിവാഹമെങ്കിലും പിടിയുന്നയാൽ ഗജശ്രേഷ്ഠനെന്നുപേരു സന്തോഷിച്ചു. അവൻ രൂപവതിയും യൌവനവതിയും സൌജന്യശാലിയുമായ അവളാകുന്ന ഒരു രമിച്ചുകൊണ്ടു യോഗിയായവൻ ബ്രാഹ്മവിദ്യയെക്കണ്ടു രമിക്കുന്നതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. ഹേ മനികളെ! ഇങ്ങിനെ സുഖമായി വസിക്കുന്ന നാഗൻ പത്രങ്ങളായില്ല. അതിനാൽ നാഗന്റെ ഭാര്യ അതിദുഃഖിതയായിട്ടു നാഗനേയും ദുഃഖിപ്പിച്ചു. ഭാര്യയിൽ അതിദുഃഖമുള്ളവനായ നാഗൻ അനേക ദിവ്യവസ്ത്രഭരണങ്ങളെ

അവൾക്കു കൊടുത്താലും അവൾക്ക് അതിരലാന്നിലും ആഗ്രഹമില്ല. അവൾ മറ്റൊരു പാനാചെയ്യാതായി. മാംസത്തിലും ഇഷ്ടമില്ലാതായി. ഒരു ഭക്ഷ്യവും അവൾ ഭക്ഷിക്കാതായി. അവൾ കസ്തൂരിതിലകത്തേയും ധരിക്കാറില്ല. കർമ്മജലത്തിൽ സ്നാനവും ചെയ്യാറില്ല. തലമുടി നല്ലവണ്ണം ശോധനചെയ്തു കെട്ടാറില്ല. ഇങ്ങിനെ ദുഃഖിതയായ ഭാര്യയെ കണ്ടു ദുഃഖിതനായ നാഗൻ പുത്രനില്ലാത്ത ഗൃഹത്തിൽ ഒന്നാം സുഖമായി കണ്ടില്ല. ഇങ്ങിനെ കിരക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം നാഗൻ സ്വജനങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ചുനിർത്തി പറഞ്ഞു. ഞാൻ പുത്രനില്ലാത്തവനാണ്. അതിനാൽ അതിദുഃഖിതനാണ്. ഞാനും ഏറെന്താ ഭാര്യയും നിന്ദന്മാർതന്നെ. ഏറെന്താ വംശത്തിൽ ഏറുന്നപ്പോലെ ഭാഗ്യവാനായിട്ടു മുമ്പെ ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഞാൻ എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കുളയാ, പുത്രനില്ലാതെ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു ഘലാമന്ത്. എനിക്ക് ഒരു പുത്രനുണ്ടാകുവാനുള്ള ഉപായം വല്ലതുണ്ടെങ്കിൽ ഏറെന്താ പ്രാണനെ കളഞ്ഞിട്ടും ഞാൻ അതു ചെയ്യും. ഇങ്ങിനെ നാഗന്റെ വാക്കുകേട്ടു ചില വ്യാധ്യഭന്മാർ പറഞ്ഞു. നമ്മുടെ ഗ്രാമത്തിന്നു പുറത്തായി ഒരു യോഗിനിയായ ശബരസ്ത്രീ ഇരിക്കുന്നുണ്ട്. അവളെ കണ്ടു ചോദിച്ചാൽ നിവൃത്തിയുണ്ടാകും. എന്നു പറഞ്ഞു നാഗനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ട് അനേക ഭക്ഷണദ്രവ്യങ്ങളും തേൻ, നെയ്യ്, നൂറുപാ അവിൽ ഇതെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി അവളുടെ മുറിയിൽവെച്ചു തൊഴുതുവെക്കാനിന്നു. നാഗൻ നമസ്സരിച്ച് ഒരിക്കലും മുത്തും അവളുടെ മുറിയിൽ വെച്ചു. രണങ്ങൾ, പട്ടവസ്ത്രങ്ങൾ ഇവയും മുറിയിൽവെച്ചു തൊഴുതുവെക്കുന്നു. ആ വൃദ്ധയോഗിനി അതെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു കറച്ചുനേരം വല്ലീസാധിതനായ ഷണ്മുഖഭാവനെ ധ്യാനിച്ചു് അല്പം തല കലുക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. വല്ലീസാധിതനായ സ്ത്രീമുത്തിയാണ് നമ്മുടെ വലുതായ കലഭാവം. ആ ദേവസ്തൻ നാദിക്കു മുതൽ ഇവൻ കൊടുത്താൽ ആ ദേവന്റെ പ്രസാദത്താൽ നാഗനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനായ പുത്രനുണ്ടാകും. അതിന്നു ഞാൻതന്നെ ജാഗ്ര. ഇങ്ങി

റെ അവൾ പാഞ്ഞപ്പോൾ ശക്തനുമായ തുടക്കം കേട്ടു. അതുകൊണ്ട് അവൾ നാഗനെ ഏറ്റവും വിശ്വസിച്ചിട്ടു. അവൾ പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. പിന്നെ നാഗൻ പറഞ്ഞു. ഓ യോഗിനി! എനിക്കു പുത്രനൊന്നാൽ നൂറുകൾക്കു മേൽ വല്ലഭവേദിക കൊടുക്കാം. ആ ദേവി പ്രസാദിക്കുവാൻ ഇവിടെയല്ലെന്ന് ചെയ്യണം. അതു കേട്ടു വ്യഭാജനം. നിന്റെ ഭർത്താൻ പറയുന്നതുപോലെ വ്രതം അനുഷ്ഠിച്ച് ഒരു സംവത്സരം ഇരുന്നാൽ വല്ലഭവേദിക പ്രസാദത്താൽ മനോരമം സമ്പൂർണ്ണമായി ഭവിക്കും. എന്നാൽ അങ്ങിനെതന്നെ ഏതൊരു പാഞ്ഞ നാഗൻ അവന്റെ വിട്ടിലേക്കു പോയി തന്റെ ഭർത്താക്കു വൃത്താന്തമല്ലാം പറഞ്ഞു സന്തോഷിച്ചിട്ടു. പിറ്റേ ദിവസം അവൾ നാഗന്റെ കല്പനപ്രകാരം യോഗിനിയുടെ അടുക്കൽ പോയി നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ യോഗിനി ആചാര്യനായ ഒരു സന്യാസിനിയെ നോക്കിയിട്ട് തൊട്ടു. പിന്നെ വല്ലഭവേദികയുടെ പ്രീതിക്കായി ഒരു ശ്ലോകവും ഉപദേശിച്ചു.

നമോനമർഷണമുഖവല്ലഭായൈ
നമോനമനമുദനാത്തിഹാരൈ
നമോനമസ്സർവ്വസമുദിഭായൈ
നമോനമസുദിശവല്ലഭപുത്രം.

ഈ ശ്ലോകമായ ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ആശ്രിതന്മാരുടെ ദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. സർവ്വലോകത്തിനുമായ ദേവിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഓ വല്ലഭവേദിക! എനിക്കു പുത്രനെ അർപ്പണം.

ഈ ശ്ലോകത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം ദേവിയെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അസിദ്ധാഭാവപോലെയുള്ള കഠിനവ്രതത്തെ ശരിയായനുഷ്ഠിച്ചു. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞിട്ടും യാതൊരു ലക്ഷ

ണവും കണ്ടില്ല. അപ്പോൾ യോഗിനി ഞ്ഞുചപ്രീതിക്കായി മറ്റൊരു പട്ടുത്തെ ഉപദേശിച്ചു.

നമാനമക്കൈശ്വലസുതാത്മജായ
നമാനമോബഹിണവാഹനായ
നമാനമാവല്ലഭനോഹരായ
നമാനമോഭേഹിസുതംഗദോരേ.

പാർവ്വതീസുതനായ ഭവാനു നമസ്കാരം. മയിൽവാഹന നായ ഭവാനു നമസ്കാരം. വല്ലഭനോഹരനായ ഭവാനു നമസ്കാരം. ഭേഹിസ്തമുതൽ! എനിക്കു ഒരു പുത്രനെ തരണം.

ഇങ്ങിനെ രണ്ടു പട്ടുത്തെയും യോഗിനി അവളെ പഠിപ്പിച്ചു. സന്തോഷത്തോടെ കാഴ്ചം സാധിച്ചു എന്നു നിശ്ചയിച്ചുകാളുക എന്നും ഹാഞ്ഞു. ദൈവങ്ങളെ ചൊല്ലുകൊണ്ട് ഏഴു ദിവസം കഴിഞ്ഞു. ഏഴാംദിവസം രാത്രി കിടന്നാണ്ടു സ്വേദം ദൈവ സ്വപ്നത്തിൽ തന്റെ മടിയിൽ വൃണ്ണമായ ചന്ദ്രമണ്ഡലത്തെ വെച്ചതായും വീട്ടിന്റെ അകത്തു തേജസ്വിയായ ഒരു രാക്ഷസൻ നില്ക്കുന്നതായും കണ്ടു. പിറ്റാദിവസം അവൾ ആ വൃത്താന്തത്തെ വൃദ്ധയോടു പറഞ്ഞു. വൃദ്ധ അത് ആരോടും പറയരുതെന്നും പറഞ്ഞു വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ദൈവജ്ഞ ഗ്രാമികളെ കണ്ടുതുടങ്ങി. വ്യാധന്മാരെല്ലാവരും സന്തുഷ്ടന്മാരായി. പിന്നെ ദൈവ പ്രതരത്തെ അവസാനിപ്പിച്ചു യോഗിനിയെ നമസ്കരിച്ചു നാഗൻ പുത്രനുണ്ടാവുന്നതിന്നു മുമ്പേതന്നെ നൂറുകണ്ടു മറ്റു വല്ലഭവേദികളെ പ്രീതിക്കായി കൊടുത്തു. പിന്നെ തുടരമായ ദിവസത്തിൽ ദൈവജ്ഞ പ്രസവവേദന തുടങ്ങി. അതിത്തേജസ്വിനിയായ ഭാർഗ്വതയെ കണ്ടു നാഗൻ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. സമുദ്രത്തിൽ ഇറങ്ങിയവൻ കൈകളെക്കൊണ്ടു തുഴത്തു മറകൾ എത്തിയവനെപ്പോലെ നാഗൻ തനിക്കുണ്ടാവുന്ന പുത്രനെ കാട്ടാളരാജാവാരോണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു.

അനന്തരം ശുഭഗ്രഹങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയുള്ളതായ ശുഭലഗ്നത്തിൽ ഭ
 ന്ന പട്ടിഞ്ഞാരാദി ക്കു ചന്ദ്രനെയെന്നപോലെ ഒരു പുത്രനെ
 പ്രസവിച്ചു. നാഗൻ പുത്രജനനത്തെ കേട്ടു കണ്ണുകാണാത്ത
 വന്നു കണ്ണുകിട്ടിയതുപോലെ അത്യാനന്ദം സന്തോഷിച്ചു. വ്യാ
 ധന്മാരെല്ലാവർക്കും മദ്യത്തെ കൊടുത്തു. നാഗൻ വൃദ്ധയോഗി
 നിയെ സാക്ഷാൽ വല്ലഭദേവി തന്നെയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു.
 പല വാദ്യരൂപനികൾ ആകാശത്തിലും ഭൂമിയിലും പരന്നു. ദേ
 വകൾ ഗോധാപുരത്തിൽ പൂജ്യവൃഷ്ടി ചെയ്തു. വ്യാധന്മാ
 രെല്ലാവരും കാഴ്ചവ്യങ്ങളേയും കൊണ്ടുവന്നു നാഗനെ സേവി
 ച്ചുനിന്നു. ഗന്ധർവ്വന്മാർ മനോഹരമായി പാടി. ഗന്ധർവ്വസ്മൃ
 കൾ നൃത്തവും ചെയ്തു. എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലാവത്തക്കവണ്ണം
 അശരീരിവാക്കും ഉണ്ടായി. ഭക്തയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ച ഈ
 ബാലൻ ശിവഭക്തനായി ഭവിക്കും. മഹാശൈവൻ ഇവന്റെ
 ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുമ്പോൾ ഇവന്റെതന്റെ നേത്രത്തെ കൊ
 ടുക്കുന്നതിനാൽ സാക്ഷാൽ വിഷ്ണുവിനേക്കാൾ അധികം കീർത്തി
 സമ്പാദിച്ചു പ്രപഞ്ചത്താൽ അലങ്കരിക്കും. ഇങ്ങനെ ആ
 കാശവാണി കേട്ടു സിദ്ധന്മാരെല്ലാം ധ്യാനിച്ചു. അനന്തരം ഭ
 ന്ന ആ ബാലന്റെ കോമളമായ രോദനശബ്ദത്തെ കേട്ടു യോ
 ഗസിദ്ധികൊണ്ടു യോഗിക്കുണ്ടാവുന്ന പരമാനന്ദത്തെപ്പോലെ
 ഏറാവും ആനന്ദത്തെ അനുഭവിച്ചു. അമ്മയാൽ ലാളിക്കപ്പെ
 ട്ട ബാലൻ വെളുത്ത പക്ഷത്തിൽ ഉദിക്കുന്ന ചന്ദ്രനെപ്പോലെ
 ക്രമത്തിൽ വളർന്നു. ശബരന്മാരടയും ശബരസ്മൃകളുടേയും
 നേത്രങ്ങൾ ഭാഹുവർത്തമായ ജനങ്ങൾ പൂർണ്ണാമൃതതടാകത്തെ
 ലഭിച്ചു സന്തോഷിക്കുന്നതുപോലെ ആ ബാലനെ കണ്ടു സ
 ന്തോഷിച്ചു. നാഗൻ ആ ബാലന്റെ നീലമായ ദേഹവസ്ത്ര
 ങ്കൽ അനുസരിച്ചു നീലൻ എന്നു പേർ വിളിച്ചു. മുട്ടുകൾ ക
 ണ്തിരിക്കോണ്ട് ഓടിനടക്കുന്ന ആ ബാലനെ കണ്ടിട്ട് ആ വ്യാ
 ധരസ്വനികൾക്കുണ്ടായ സന്തോഷത്തെ സാക്ഷാൽ സഭാശിവൻ
 മാത്രമേ അറിയുള്ളൂ. പല്ലകൾ മുളയ്ക്കുന്ന ആ ബാലന്റെ
 പൂക്കുമ്പോലെ മനോഹരവാക്കുകൾ അവക്ക് അമൃതതുല്യങ്ങളേ

ജായിരുന്നു. നാഗൻ ആ ബാലനെ വെട്ട്, കൊല്ല്, അടിക്കു് എന്നിങ്ങനെയുള്ള വാക്കുകളെ പഠിപ്പിച്ചു. ആ കുട്ടി മണ്ണിൽ കളിക്കുമ്പോൾ മറയ്ക്കു വ്യാധിബാലന്മാരെ ഉപദ്രവിച്ചുകൊണ്ടു കളിക്കും. അങ്ങിനെയുള്ള കുട്ടിയെ കണ്ടു നാഗന്നു ഭക്ഷണം തിന്നെൻ്റെ ചോർച്ചകൂടി ഇല്ലാതായി. വ്യാഘ്രം, സുകരം, കരടി, സിംഹം, ഗജം ഇവയെ കൃത്യശിശുക്കളുടെ കൂടെ കളിക്കുന്ന ബാലനെ കണ്ടു നാഗൻ അടിക്കു്, അടിക്കു് എന്നു പോയും. ആ ബാലനെ വളരെ ശൌർയ്യമുള്ള രണ്ടു നായിക്കുട്ടികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവകൾ ബാലൻ ഉണ്ണുമ്പോഴും ഉറങ്ങുമ്പോഴും ഒരഭിമുഖീകരണത്തിനായി ഇരിക്കും. ആ ബാലനെ വൃദ്ധനായ യോഗിനി ദിനന്തോരം വല്ലിയുടേയും ഷണ്മുഖന്മാരും കാരുണ്യത്താൽ നീ ഭീഷ്മയുണ്ണായിരിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു സകല പീഡാപരിഹാരത്തിനായി മണ്ണും കൊടുക്കും.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ആ ബാലനെ പന്ത്രണ്ടു വയസ്സാ അപ്പോൾ നാഗൻ അവന്നു് ആയുധാഗ്രാസം തുടങ്ങുവാനായി സകല വ്യാധിമാന്മാരെയും വരുത്തി. ഹിമാലയം, മഹാമേരു, നിഷാധം, പാമ്പമാനം, വിഷ്ണു, മഹേന്ദ്രാ, പാലം, ശ്രീകൃഷ്ണ, മല്ലികാർജ്ജുന പിന്നെയും മറയ്ക്കു പർവ്വതങ്ങളിൽ വസിക്കുന്ന വരായ സർപ്പവ്യാധിമാന്മാരും കാജദ്രവ്യങ്ങളോടുകൂടി വന്നു. നാഗൻ അവരെയെല്ലാം ജാതിമയ്യാഭ്യപ്രകാരം മദ്യമാംസങ്ങളാൽ സൽക്കരിച്ചു. കല്ലുമായി കൊണ്ടുവന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു ശ്രദ്ധാഹിതത്തിൽ ബാലനെ പുതിയ വ്യാഘ്രചർമ്മത്തിൽ കിഴക്കാട്ടു നോക്കി ഇരുത്തി. നാഗൻ അൻ്റെ ചുരിക്കയെ കൊടുത്തു. അപ്പോൾ ശബരസ്ത്രികൾ അവരുടെ ഹലാഹാരപ്രകാരം കൂടെൻ്റെ ശബ്ദപോലെ ശബ്ദിച്ചു. പിന്നെ നാഗൻ ബാ

ലഭൻ കയ്യിൽ വിരലിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുള്ള തോലായിട്ട് ഇടത്തെ കയ്യിൽ വില്ലിനെ കൊടുത്തു. വലത്തെ കയ്യിൽ ഒരു ശരവും കൊടുത്തു ബാലനോട് ആ സദ്യ്യിൽ വെച്ചു പാഞ്ഞു. ഹെ ബാലക! നിന്റെ മുഖിലുള്ള ശരീവൃക്കത്തിൽ കെട്ടിയിരിക്കുന്ന പനിക്കുട്ടിയെ ലക്ഷ്യമായി വില്ലിന്റെ ഞാണിനെ കാരാളം വലിച്ച് ഒരു ശരമെച്ചു ലക്ഷ്യത്തെ ദേദിക്കുക. ഇങ്ങിനെ നാഗൻ പറഞ്ഞതുകേട്ട നീലൻ വില്ലിനെ കലച്ചു ശരത്തെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുയച്ചു. ആ ശരം ചെന്നു വരാഹശിന്തുവിനെ ദേദിച്ചു. അതു കണ്ടു സകല വ്യാധന്മാരും ഖ്യാലിച്ചുകൊണ്ടു നല്ലതു നല്ലത് എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ ആ ബാലനെക്കൊണ്ടു വ്യാധവൃദ്ധന്മാരെ നമസ്കരിപ്പിച്ചു. നാഗൻ പുത്രനെ ആലിംഗനം ചെയ്ത് അനിവൃദ്ധനിയമായ സുഖത്തെ അനുഭവിച്ചു. അനന്തരം സർവ്വവ്യാധന്മാരും നാഗനാൽ സൽകൃതനായിട്ടു നാഗന്മാരും നീലന്മാരും യാത്രപറഞ്ഞു പിരിയുകയുംചെയ്തു. നീലൻ വ്യാധന്മാരുടെ ആചാര്യന്റെ ശിക്ഷയാൽ സർവ്വാധുഷങ്ങളിലും വിശേഷസാമർത്ഥ്യത്തെ ലഭിച്ചു. കല്ലും ദളുളള സ്ഥലങ്ങളിലും കാടുകളിലും അതിവേഗമായി ഓടുവാനും സിംഹങ്ങളെ തടയുന്നതിലും ഭയമില്ലാതെ അവയെ മട്ടിക്കുന്നതിലും അവന്നു സമനായി ആരും ഇല്ലെന്നായി. ഭുഗങ്ങളെ പിടിപ്പാനായി വലവെക്കുന്നതിലും സിംഹങ്ങളോടു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിലും ജന്തുക്കളെ കൊല്ലുന്നതിലും വിടുന്നതിലും അവൻ അതിസമർത്ഥനായി ഭവിച്ചു. ദിവസന്താരം നായാട്ടിൽ ആ സകലചിത്തനായ നീലന്റെ കൂടെ ഓടുവാൻ മാരുള്ള വ്യാധന്മാർ ശക്തന്മാരായില്ല. അനവധി ദുഷ്ടഭുഗങ്ങളുള്ള കാട്ടിൽ വസിക്കുന്ന നീലൻ അറിയാത്ത കാടുകൾ ഒന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്റെകൂടെ ഏല്പാഴ് പിരിയാതെ നടക്കുന്ന രണ്ടു സുഹൃത്തുക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ നാഗന്റെ സേനാപതിയുടെ പുത്രന്മാരായ വലിക്കുന്നനും കണിക്കുന്നനും പേരായ രണ്ടു വ്യാധന്മാരായിരുന്നു. നീലൻ അവരോടുകൂടെ രാവിനെ പൊണ്ണു പകൽ മുഴുവനും നായാട്ടുചെയ്തു രാത്രി വീട്ടിലേക്കു

ടങ്ങിവരാ. ഇങ്ങിനെ അഞ്ചു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. കാട്ടിൽ തന്നെ തിരിഞ്ഞുകാണ്ടിരിക്കുന്ന നീലനും കാരാ വെയിലും മറ്റും മാരം ദുസ്സഹമായില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വ്യാധന്മാർ വന്നു നാഗംനാട്ടു തെക്കേഭാഗിലുള്ള കാട്ടിൽ ദുഷ്ടഗുണങ്ങളാക്കുണ്ടു വളരെ ഉപദ്രവമുണ്ടെന്നും അതു കീഴ്ത്തുതരണമെന്നും പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു നാഗൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. ഹെ വ്യാധന്മാരെ! എനിക്കു മുമ്പാത്തപ്പോലെ നായാട്ടിന്നും മാരം ശക്തിയില്ല. വൃദ്ധനായതുകൊണ്ടു കണ്ണിന്നും മാരം കാഴ്ചയില്ലാത്ത ഞാൻ ബുദ്ധിമുട്ടുന്നതു നിങ്ങൾ കണ്ടിറല്ല. നിങ്ങൾ ചെറുപ്പക്കാലമാണല്ലോ. ആയുധങ്ങളുമുണ്ട്. നല്ല നായ്ക്കളുമുണ്ടു കാട്ടുഗുണങ്ങളെ കൊല്ലവിൻ. അതുകേട്ടു വ്യാധന്മാർ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ നിന്നെക്കൊല്ലും ബലവാനായ നിന്റെ പുത്രനെ അങ്ങാളാടാക്കുമിട്ടുള്ളതുക. നാഗൻ അതുകേട്ട് അവരോട പ്രീതിക്കായി നീലനെ അവരോടു കൂടെ അയച്ചു. നീലനും ചെറുപ്പനായ നീലൻ സുഹൃത്തുക്കളോടുകൂടി വ്യാധസേനയോടൊത്തമിട്ടു ദുഷ്ടഗുണപിഡിതമായ കൊടുങ്കാട്ടിലേക്കു പോയി. വ്യാധന്മാർ കാട്ടിലെല്ലാം വലക്കുട്ടി പിടിക്കി, അടിക്കി എന്നിങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നാലുഭാഗത്തും നിന്നു. കാട്ടുമുഴുവനും നായ്ക്കളുടെ ശബ്ദംകൊണ്ടു മുഴങ്ങുന്നതു കേട്ടു ഗുണങ്ങൾ സംശയത്താൽ ആകാശത്തിൽ മേഘങ്ങൾ ഓടുന്നതു പോലെ അങ്ങമിങ്ങു ഓടിത്തുടങ്ങി. വ്യാധന്മാരും നീലനും ഗുണങ്ങളെ കൊല്ലുവാൻ തുടങ്ങി. നീലന്റെ ബാണങ്ങളാൽ വളരെ ദുഷ്ടഗുണങ്ങൾ ചത്തൊടുങ്ങി. നാനാമൃഗങ്ങളും ആകുലങ്ങളായി ഭവിച്ചു. കലശലായ സമുദ്രജലാപാദല കാടകല്ലാ ഇളകി വശായി. ഒരു ലതാഗ്രഹത്തിൽനിന്നു പേടിച്ച് ചാടുന്ന ഒരു കൃഷ്ണാമൃഗത്തിന്റെ പിന്നാലെ നീലൻ തെക്കോട്ട് ഓടി. അപ്പോൾ സുഹൃത്തുക്കളായ രണ്ടു വ്യാധന്മാരും അവന്റെ പിന്നാലെ ഓടി. കൃഷ്ണാമൃഗമാക്കിട്ടു കണ്ടു കണ്ടില്ല എന്ന വിധത്തിൽ ക്ഷീണിച്ചുവന്ന നീലനെ മാതൃകൻ ശ്രീരാമനെന്ന പേരിലുള്ള വളരെ ദൂരം കൊണ്ടുപോയി. അങ്ങിനെ ഓടി

പ്പോകുന്ന കൃഷ്ണമൃഗത്തിന്റെയും നീലന്റെയും മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു സൂകരം വന്നുപെട്ടു. നീലൻ അതിനെ കണ്ടുവെഗം ഒരു ശരമയച്ചു. അതിന്റെ ദോഹത്തിൽനിന്നു ശരം ഏഴുതന്നെ ഇടയിൽ കൃഷ്ണമൃഗം കാട്ടിൽ മാഞ്ഞുപോകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ വിശപ്പുകൊണ്ടും ദോഹംകൊണ്ടും ഉണ്ണുകൊണ്ടും ആത്മനായ നീലൻ അങ്ങിനെത്തന്നെയല്ലാത്തപരായ സുഹൃത്തുക്കളോടു പറഞ്ഞു. മൃഗം കാട്ടിലേക്ക് കൊടിക്കളഞ്ഞു. നമ്മൾ വിശപ്പുകൊണ്ടു പരിശ്രാന്തന്മാരുമായി, കുറച്ചു വെള്ളം കിട്ടിയാൽ നമ്മളുടെ ജീവനാ തീർക്കാമായിരുന്നു. അതു കേട്ടു കണ്ണിശൻ പറഞ്ഞു. വളരെ തടിയുള്ള മാംസമുണ്ടല്ലോ അതു ഭക്ഷിക്കുക എന്നിന്നു താമസിക്കുന്നു. നീലൻ— മാംസം പാകപ്പെട്ടാൽ തീ കാണുന്നില്ലല്ലോ. യാതൊരുപായവും കാണുന്നില്ലല്ലോ. എന്നു പറഞ്ഞു ജീവിക്കുകൊണ്ട് ഒരു മരണമുപേക്ഷിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ കണ്ണിശൻ പറഞ്ഞു— ഓഹ സരവ! ഞാൻ ഒന്നു പറയാം, അതു കേൾക്കുക. ഇവിടെനിന്നു രണ്ടുനാഴികവഴി ദൂരത്തു വലുതായ ഒരു പർവ്വതം കാണുന്നു. അതു സിദ്ധന്മാർ, ചാരണന്മാർ, ഗന്ധർവ്വന്മാർ, ദേവന്മാർ ഇവരാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ഫലങ്ങളുടെ ഭാരത്താൽ താണിരിക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളാലും പുഷ്പങ്ങളാലും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനേകം താഴ്വരകളോടുകൂടിയതുമാണ്. അതിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തു സ്വപ്നമുഖിയെന്നു പേരായ ഒരു നദിയുണ്ട്. നാനാതരങ്ങളായ സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങളാൽ വാസിയായ ആ നദിയിൽ മത്സ്യങ്ങൾ നെയ്യരുട്ടിവെച്ചതുപോലെ നടക്കുന്നു. അവിടെ പോയി ആ നദിയിൽ കുളിച്ചു വെള്ളവും കുടിച്ച് ആ മത്സ്യങ്ങളേയും തിന്നാൽ നിനക്കു മടങ്ങിവരുവാനുള്ള ബുദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. മുമ്പു ഞാൻ നായാട്ടിന്നു വന്നപ്പോൾ ആ നദിയെ കണ്ടു പരിചയമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു നമ്മൾക്ക് അവിടേക്കു പോവുക, വേഗം ഏഴുനീക്കം. അതു കേട്ടു നീലൻ ഏഴുനീറു വലിശനോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ കൊന്ന വരാഹത്തെ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നീ ഇവിടെ ഇരിക്കുക. നിനക്കു വെള്ളം ഞങ്ങൾ കൊണ്ടുവ

ന്നു തരാ എന്നു പറഞ്ഞു നീലൻ കണിശനാടുകൂടി പുറപ്പെട്ട മാറ്റത്തിൽ കണ്ട തുശേകനങ്ങളെ ഞ്ഞാലിച്ചുകൊണ്ട് അവർ മുഹൂർത്തനേരത്താൽ ആ പട്ടണത്തിൽ എത്തി. നീലൻ പട്ടണ സമീപത്തിൽ സ്വപ്നമുഖിയെന്നു പേരായ നദിയെ കണ്ടു. അതിസാദൃശമായും ശീതളമായും സ്വച്ഛമായുമുള്ള ജലത്തോടു കൂടിയതായും പാമ്പന്മാരുടെ പരിശ്രമത്തെ തിരമാലകളുടെ മാധുര്യത്താൽ തീർക്കപ്പെട്ടതായും തീരങ്ങളിലുള്ള അനേകവൃക്ഷശിഖരങ്ങളിൽ വസിക്കുന്നവകളായ പക്ഷികളുടെ നാദങ്ങളാൽ ശബ്ദമായാനങ്ങളായ ഭിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും സ്നാനം ചെയ്യുന്ന മുനേവൃന്ദങ്ങളുടെ ശിഷ്ടശാകികളാൽ സകലമായും കാളഹസ്തീശ്വരന്മാർ നിർമ്മാല്യപുഷ്പങ്ങളാൽ ശോഭിതമായ പ്രധാരത്തോടുകൂടിയതായും മത്സ്യം, കൂടും മുതലായ ജലജന്തുക്കളുടെ സഞ്ചാരത്താൽ ഇളകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന താമരപ്പൂക്കളോടുകൂടിയതായും പത്മങ്ങളുടെ മകരന്ദരസന്ദർശന ആസ്വാദിപ്പാനായി വരുന്ന മരിച്ച വണ്ടുകളുടെ രധംകാരശബ്ദത്താൽ നാദിതയായും ഹാസപക്ഷിയുടെ കൊക്കുകളാൽ കൊത്തപ്പെട്ട താമരത്തണ്ടിൽ അതിശ്രദ്ധോപതിയായ ഹംസിയോടുകൂടിയതായും സ്നാനം ചെയ്യുന്നവരായ സപാർവ്വതാവശ്യാസ്രീകളുടെ സുനങ്ങളിലുള്ള കസ്തൂരീപകത്താൽ കലങ്ങിയതായും ജലപാനത്തിനായി ഈണിയ കാട്ടാനകളുടെ മദജലത്താൽ അലംകൃതയായും സിംഹങ്ങളാൽ കൊല്ലപ്പെട്ട മത്സ്യങ്ങളുടെ മൃതകുങ്ങളിലുള്ള മുത്തുകളാൽ ശോഭിതയായും ഇളംകറകപ്പല്ലകൾപോലെ ശ്യാമമുഖങ്ങളായ രോമങ്ങളാൽ വിചിത്രവർണ്ണങ്ങളായമൃഗങ്ങളാൽ മനോഹരയായും തീരങ്ങളിലുള്ള ലതാഗൃഹങ്ങളിൽ ഉണക്കവാൻ ഇട്ടതായ വൃദ്ധമുനികളുടെ വല്ലഭങ്ങളാൽ ശോഭിതയായും ഓടപ്പടികൾ ചതച്ചതിനാൽ മനോഹരങ്ങളായ കല്ലുകളോടു കൂടിയതായും ഗന്ധവ്യന്മാരുടെ ഗാനമാധുര്യത്താൽ ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്ന കല്ലുകളാൽ മനോഹരയായും തീരങ്ങളിലുള്ള മുളകളിൽ വാലുകൾ പെട്ടതിനാൽ ആർത്തങ്ങളായ ചമരീമൃഗങ്ങളോടുകൂടിയതായും നിധികളുള്ള സ്ഥലത്തിൽമാത്രം ക്രിഡിക്കുന്നവകളായ ഖര

രീടപങ്കികൾ ക്രീഡിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെല്ലാം വ്യാധന്മാരാൽ തറയ്ക്കപ്പെട്ട അടയാളശ്ചോരികളോടു കൂടിയതായും പ്രകാശമാനമായ ചുഴിയാകുന്ന നാഭിയോടുകൂടിയതായും നീലോല്പലങ്ങളായ നേത്രങ്ങളോടുകൂടിയതായും മണൽത്തിട്ടാകുന്ന ഉണതനിതംബത്തോടുകൂടിയതായും ശുദ്ധനരയാകുന്ന ഉത്തമവസ്ത്രത്തോടുകൂടിയതായും വിടൻ താമരപ്പൂവാകുന്ന മുഖത്തോടുകൂടിയതായും ചണ്ടികളാകുന്ന ദീപ്തകിരളത്തോടുകൂടിയതായും ഹാസമാകുന്ന ചാരുഗമനത്തോടുകൂടിയതായും ചക്രവാകങ്ങളാകുന്ന സുനങ്ങളോടുകൂടിയതായും ആരോണങ്ങളാൽ അവകരിക്കപ്പെട്ടവർ ഉന്നതപാദലയിരിക്കുന്ന സമുദ്രപത്നിയായ ദിവ്യനദിയെ കണ്ടു നീലൻ അതിസന്തുഷ്ടനായി സംഗൃത്തോടുകൂടെ അതിൽ ലാങ്ങി സ്നാനാചെയ്തു പരമാനന്ദഭരിതനായി ഭവിച്ചു. ആ ക്ഷണത്തിൽ സ്വപ്നമുഖിസ്താനന്താൽ നീലന്റെ സകലദരിതങ്ങളും നശിച്ചു. അവന്റെ മനസ്സു നിർമ്മലമായും ഭവിച്ചു. അവൻ വളരെ ജന്മങ്ങളാൽ സമ്പാദിച്ചുവെച്ച ഭാഗ്യമാകുന്ന കല്പകവൃക്ഷം അവന്നു ഫലദത്തം കൊടുപ്പാനായി ഉദ്യമിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ

ഇതപത്തികുന്നാകരഗ്രായം.

അഗസ്ത്യൻപാങ്ങു— അനന്തരം നീലൻ നദിയിൽനിന്നു കയറി കണിശൻ പാറിച്ചുകാട്ടത്ത നല്ല ഫലങ്ങളെ ഭക്ഷിച്ചു ക്ഷീണമല്ലാംതീർന്നു സന്തുഷ്ടനായും തൃപ്തനായും ഭവിച്ചു. അവൻ സുവർണ്ണമുഖിതീരത്തിലുള്ള ആകാശം തൊട്ടുനില്ക്കുന്ന വൃക്ഷങ്ങളെ മനാക്കിടക്കൊണ്ടു വില്ലംശരവും ധരിച്ചു നടന്നു. അനന്തരം ആ പട്ടുതത്തിന്റെ മുകളിൽ കാളഹസ്തീശാന്റെ സേവയാൽ സന്തുഷ്ടമാനസന്മാരായ അപ്പാരസ്സുകളുടെ സംഭരണബുദ്ധിയായി. അപ്പാരസ്സുകളുടെ ഭക്ഷണശബ്ദത്തോട് ഇടപെ

ന് വേണുസ്വന്തതാൽ വിചിത്രമായും മേഘശബ്ദാദിവാദല
 യുള്ള മദ്യധ്വനിയായ് മയിലുകൾക്കു കൊതുകപ്രഭമായും താ
 നസ്വരങ്ങളു ഉച്ചത്തിൽ പാടുന്നതുകൂട്ടു വൃക്കങ്ങൾ വൃഷ്ടി
 കുന്നതായും അതികഠിനങ്ങളായ കല്ലുകൾ ഉവിഷ്ടിക്കുന്ന
 വിദ്യയുള്ളതായും കാളഹസ്തീശരൻ ഭൂഷണങ്ങളാകുന്ന സുപ്ത
 ശ്രേഷ്ഠന്മാരാൽ അനുമാദിക്കപ്പെട്ടതായും ഉള്ള അസ്സരസ്സുകളു
 ടെ സംഗീതഭാവധാരാ സകലദിക്കുകളിലും വ്യാപിച്ചു. ആ
 സംഗീതസ്വപനിയായ് ആകൃഷ്ടചിത്തനായ നീലൻ കണിശ
 നോടുപാത്തു എന്റെ ക്ഷീണമല്ലാതീൻ. വിശപ്പാദാഹ
 വാ ശമിച്ചു. സ്വപ്നദുഃഖീനദിയിൽ സ്നാന ചെയ്യതുതകാണ്ട
 ഞാൻ പരിശുദ്ധനായി സകലഭാരങ്ങളെയും ഒഴിച്ചതുപോലെ
 എന്റെ മനസ്സു പ്രസന്നമായിരിക്കുന്നു. അമൃതതുല്യങ്ങളായ
 ശബ്ദങ്ങൾ കേൾക്കുന്നവരാല്ലാ ഇരുന്നതാണ്? സ്വഗ്തലോകം
 കീർത്യാട്ടിറങ്ങിയതുപോലെ പദ്മതരിഖരത്തിൽ കാണുന്നി
 ണ്ണ? അതുകേട്ടു കണിശൻ പാത്തു. നിന്റെ അച്ഛൻ പ
 ണ് എന്തെടുക്കി നായാട്ടിന്നുവന്നപ്പൊൾ ഞാൻ ഇങ്ങിനെ
 കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്മതരിഖരത്തിൽ ഒരു ദിവ്യദേവതയുണ്ട്.
 ആ ദേവതയെ ദേവകൾ വണിട്ടാണ് പൂജിക്കുന്നതെന്നു വ
 ലിയ ജനശ്രുതിയുണ്ട്. ആ ദേവതയുടെ സേവയ്ക്കു പോകുന്ന
 വഴി കയറിപ്പോകുവാനുള്ള വഴിയാണ് ഇതാകാണുന്നത്. ഒ
 രു കാൽവെക്കുവാൻ മാത്രമേ സ്ഥലമുള്ളൂ. തേനീച്ചകളുടെ
 ശബ്ദത്തെ അനുസരിക്കുന്ന ധ്വനിയായ് കേൾക്കുന്നത്.
 ഹെസരഖ! നിനക്കു് ആ ദേവതയെ കാണേണമെന്നാഗ്രഹമു
 ണ്ടെങ്കിൽ നമ്മൾക്കു് അവിടക്കു പോവുക. അതുകേട്ടു നീലൻ
 അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു കണിശനോടുമുട ബ
 ധാപ്തമു യോഗിന്ദ്രൻ യമനിയമാദികളാൽ പതുക്കെപ്പതുക്കെ
 സമാധിയെ ആരോഹണം ചെയ്യുന്നതുപോലെ ചെറിയ കൽ
 പ്പടികളിൽ കൂടി പദ്മതരിഖരത്തിലേക്കു കയറി. വഴിയുടെ ര
 ണ്ടഭാഗത്തും നില്ക്കുന്ന മുകളിൽനിന്നു വീഴുന്ന മുത്തുകൾ ഉ
 ച്ചു കിടക്കുന്നതായ കൽപ്പടികളിൽ കൂടി കയറി നീലനിറത്തിലു

ഇതു ആനുകൂല്യമെന്നുപോലെ മേഘങ്ങൾ സഞ്ചരിച്ചുകാണിരിക്കുന്ന പർവതത്തിന്റെ ഉപ്തപ്തമിയിൽ എത്തി. ആ പർവതശിഖരത്തിൽ ഉത്തമമായ വൃക്ഷവനത്തെകണ്ടു. കൃതമായ വനത്തോടുചേർന്നതായ ഉത്തമവിലപവൃക്ഷത്തെയും കണ്ടു. നീലൻ ആ വിലപവൃക്ഷത്തെ നോക്കിനടക്കുമ്പോൾ നാലുഭാഗത്തു ഒട്ടാ ക്രോധമില്ലാത്ത ചകുളായ അനന്ധപി സപ്തങ്ങളു കണ്ടു. മുനി ശിവപ്രസാദത്താൽ സാസാരമാഗ്നിയിന്റെ അവസാനത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതുപോലെ നീലൻ നടക്കുന്ന വഴിയുടെ അവസാനത്തെ പ്രാപിച്ചു. അവൻ ഓരാരടിവക്കുമ്പോൾ കോടിജന്മങ്ങളാൽ ആർജിച്ചതായ പാപങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു പോയി. അതിനാൽ അവന്റെ മനസ്സ് ഏറാവും നിമ്ബമായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം നീലൻ തവളയുടെനേരെ ഊതിക്കൊണ്ടു പടമുയർത്തിയ സപ്തത്തിന്റെ പടപോലെയിരിക്കുന്നതായും കിഴക്കോട്ടുനോക്കിയിരിക്കുന്നതായും കേതനാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ട പൂജാലയങ്ങളാൽ മാനാജ്ഞമായും കോടി സൂര്യതുല്യ പ്രകാശമായും കോടി ചന്ദ്രതുല്യശീതളമായും ഭരിക്കൽ കാണുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വപാപാദരമായും സന്നിധിയികൽ മുനികളാൽ വെക്കപ്പെട്ടതായ കരക, പുഷ്പ, എണ്ണ, അക്ഷതാ ഇവകളോടുകൂടിയതായും ഗണ്ഡസമയത്തിൽ പാറിയ മതഗോജങ്ങളുടെ മദ്യമലത്താൽ വാസിതമായും പുറകളിലുള്ള സപ്തങ്ങളുടെ ശിരാരത്നങ്ങളാകുന്ന ഭീമപുഷ്പാൽ പ്രകാശിതമായ കിരകളോടുകൂടിയതായും ദിവ്യവസ്തുത്താലെന്നപോലെ ശോഭിക്കുന്ന സപ്തവളയാൽ ചൂടാക്കപ്പെട്ടതായും കസ്പരീശ്വരസ്തംഭത്താൽ കസ്പരീഗന്ധത്തോടു കൂടിയതായും കാലമുത്ര നിവാരണമായും കാളഹസ്തീശ്വരൻ എന്നു പ്രസിദ്ധമായും ഇരിക്കുന്ന ദിവ്യമായ മഹേശ്വരവിംശത്തെകണ്ടു. നീലൻ അതുകണ്ടിട്ടു യോഗിയായവൻ അനുഭോഗത്തുള്ള ജ്യോതിസ്സിറനകളുടെ സങ്കോചിക്കുന്നതുപോലെ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു. വേഗം ഭൂമിയിൽവീണു നമസ്കരിച്ചു പ്രദക്ഷിണവും ചെയ്തു. ഓ ഓ സപാമി! എന്നു രക്ഷിക്കണേ എന്നുപാഞ്ഞു തൊഴുതുനിന്നു. അ

വന്നു ദോഷമില്ലാതെ മോക്ഷമുണ്ടായി. ആനന്ദബാല്യവും കലശലായുണ്ടായി. സുസ്ഥരമേനാശിനിയാ യ ഉത്തമഭക്തിയും ബദ്ധനുണ്ടായി. ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ഏകാഗ്രചിത്തനായി നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന നീലാൻ്റെ മാർദ്ദവ ഏല്പാലു ബ്രിയവൃത്തികളും നേത്രങ്ങളിൽ തന്നെ സ്ഥിതിചെയ്തു. അങ്ങനെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്ന നീലാൻ ആ മഹേശ്വരലിംഗം പണ്ടു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാലും അതിരമബീയമായതുകൊണ്ടും പുതിയതു പുതിയതായിത്തോന്നി. അതുകൊണ്ടു നീലാൻ തന്റെ ഷാതിയെന്നുമാണ് അത്രാദരവോടെ ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ സേവിച്ചു. അവൻ ദോഹാകൊണ്ട് ആത്മനായവൻ ജലാത്മനെന്നതുപോലെയും പാനം ചെയ്യുന്നതുപോലെയും ആശ്ലേഷാചെയ്യും ശ്രാണിച്ചും ഏതൊ ഭക്തിയെന്നതുപോലെയും തന്റെ വശത്തിൽ വരുത്തുവാൻ കൈകളുണ്ടൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ ഏകദൈവമെന്നതുപോലെയും അനേക സാക്ഷാത്തുള്ള ചെയ്യും ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ആലിംഗനം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നീലാൻ മനോവൃത്തി വളരെക്കാലം കാണാതിരുന്ന മടങ്ങിവന്നവനായ പ്രിയനായ ജാതനിൽ ജാതസ്ത്രീയുടെ മനോവൃത്തിയെന്നതുപോലെ ദൃഢമായി സ്ഥിതിചെയ്തു. ഞാൻ ഇത്രകാലം ഈ ദേവനെ സേവിക്കാതെ കഴിച്ചുവെല്ലാം. അതു കഷ്ടമാണെന്നു. വെറുത്തതെന്നു ഞാൻ ആയുസ്സിനെ കളഞ്ഞു. ഇന്നു മുതൽ ഞാൻ കരിക്കും ഈ ദേവൻ്റെ സന്നിധിയിൽനിന്നു പിരിയുകയില്ല. ഇനിയെങ്കിലും ഈ കാളഹാസീശ്വരനെ സേവിച്ചു കൃതാർത്ഥനാവാം. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു നീലാൻ കണിശനോടുപാഞ്ഞു. ഓ ഓ സഖ! ഈ ദേവൻ്റെ ശിരസ്സിൽ വാടിയപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇട്ടിരിക്കുന്നത് ആരാണ്. ഈ കാട്ടുപൂക്കളല്ലാം ദേവൻ്റെ ശിരസ്സിൽ എങ്ങിനെ വീഴും. ഞാൻ ഇതെല്ലാം ഏകദൈവമെന്നു പുതിയതായ നല്ല കൊന്നപ്പൂക്കളുണ്ടൊണ്ടു മാലമുണ്ടാക്കുകാണോ. ഇങ്ങിനെ നീലാൻ പാഞ്ഞുകൂട്ട കണിശൻ പാഞ്ഞു— ഞാൻ നിന്റെ അച്ഛൻ്റെ മുമ്പെ നായാട്ടിന്നു വന്നപ്പോൾ ഓരോ ഉ

വിടെ വരുന്നതു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവന്ന് ഒരുപിടി കടുമുണ്ട്. അതു ശിരോമദ്ധ്യത്തിൽ കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു. മൂന്നു ചരടുകൾ ഇടത്തെ ചുമലിൽ ഇട്ടിട്ടുണ്ട്. അവൻ ദിവസവും വന്നു സ്വപ്നമുഖീനദിയിൽ കളിച്ച് ഒരുകദാ ജലം കൊണ്ടുവന്ന് ഈ ദേവതയുടെ തലയിരിലാഴിക്കും. പുതിയ വിലപപത്രങ്ങളേയും കൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ മാത്രം തലയിലും കാലിലും ഇട്ടുകൂടും എന്നോ ചിലതു പതുക്കെ പായുകയും ചെയ്തു വലുതായ ഒരു ചോറുള്ള യെ വലാത്ത കൈകൊണ്ടു കാണിച്ച് അതിനെ എടുത്തുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്യും. അവൻ മാത്രമേ കൈകൊണ്ടു തൊടുകയോ വെള്ളം തളിക്കുകയോ ചെയ്തുള്ളൂ. അന്യന്മാർ ചെയ്യാൽ ഈ ദേവത സഹിക്കുകയില്ല. ഇതു വളരെ ശക്തിയുള്ളതാണ്. നമ്മുടെ നിഴൽകൂടി ഇതിന്നു തട്ടരുത്. അതുതൊണ്ടു നീ ദൂരെ വരിക. ഞങ്ങളുടെ രാജാവെന്നു നീ ഒരു പത്രനെ ഉള്ള. ഇങ്ങിനെ കണിശൻ പാലത്തു കേട്ടു നീലൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഇതു കാട്ടാളന്മാരായ നമ്മളുടെ കലാഭാവമാണല്ലോ. പദ്യതത്തിലും കാട്ടിലും വസിക്കുന്നതു കണ്ടില്ലേ? അതിനാൽ നമ്മളുടെ ദൈവമാണ്. നീ എന്റെ സുഹൃത്തായതുപോലെ ഈ ദൈവത്തിനേയും രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കൊണ്ടു ഞാൻ അതിപ്രിയനാക്കാം. നീ കണ്ടോ. ഭക്തികൊണ്ട് എന്താണ് സാധിക്കാത്തത്. സ്വപ്നമുഖീജലം സുലഭമാണ്. പുഷ്പങ്ങളും സുലഭമാണ്. മൃഗമാംസങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്. ഈ ദേവനെ പൂജിക്കുവാൻ എത്ര പ്രയാസമാണ്. ദേവന്റെ പ്രസാദത്തിന്നു ജന്മകർമ്മങ്ങളല്ല കാരണം. ഭക്തി തന്നെയാണ് കാരണം. ഞാൻ ജാതികൊണ്ടു ധീനനാണെങ്കിലും ആ ദേവനെ പ്രിയനാണ്. എന്റെ മനസ്സ് ഇവിടെ രമിക്കുന്നതുപോലെ എന്റെ അച്ഛന്റെ വീട്ടിൽ രമിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ആനന്ദഭരിതനായി ഇവിടെ വസിക്കാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു നീലൻ മഹേശ്വരന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു തൊഴുതു കൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹേ ദേവ! ഭവാൻ എല്ലാ ലോകങ്ങൾക്കും പ്രഭുവാണ്ല്ലോ. എന്തിനാണ് ഈ പദ്യതാഗ്രത്തിൽ വസിക്കു

ന്നു്? ഞങ്ങളുടെ ഭാതിക്കാരാണു് പരിഭവം ഏകിൽ ഇവിടെ ഒരുത്തനെയും കാണുന്നില്ല. ഞാൻതന്നെ ഭവാനു സഹായമായി രാവു പകലും ഇരിക്കാം. എന്റെ അപരാധത്തെ കുറിക്കുക, എന്ന ഭവനായി സ്വീകരിക്കുക, ഞാൻ ഭവാനു വാദിക്കുകമാത്രം ചെയ്യുന്നു, എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക, ഇവിടെ നീലൻ മഹേശ്വരൻ ആത്മാവിനെ അപ്പുണ്ണമെന്നു ഭവേശ്വരൻ പൂജിപ്പാനുള്ള ഉദ്യമങ്ങളെ ചെയ്യും. നിവസിഗത്തിന്റെ നാലുഭാഗവും ശരങ്ങളാൽ പൂജകളേയും ചെയ്തുകൊണ്ടും മാത്രം കളഞ്ഞു വെടിപ്പാക്കി. ഭക്തികാണ്ടു തന്റെ ദുരിതങ്ങളെയും ദൂരത്താക്കി. നായാട്ടുചെയ്തു വളരെ മൃഗങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു നീലൻ വലുതായ ചിറയിൽ അകപ്പെട്ടു. നദീജലം വളരെ ദൂരത്താണു്. പുഷ്പങ്ങളും അടുത്തില്ല. കുടും മൃഗമായ സാധനങ്ങൾ ഒന്നും എനിക്കില്ല. ഞാൻ എങ്ങിനെയാണു് ഭവനം പൂജിക്കുന്നതു്? ഇങ്ങിനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നീലനു് ഒരു ബുദ്ധി തോന്നി. അങ്ങിനെ തന്നെ ധനം നിശ്ചയിച്ചു. ആ മഹാത്മാവു ചെയ്ത കർമ്മം അന്യന്മാരാൽ അസാധ്യമാണു്. ഹെ മനികളേ! ആകേരിസാരമെന്തെ നിങ്ങൾ കേൾക്കുവിൻ. അവൻ മഹേശ്വരനു് അഭിഷേകജലം എടുത്തുവാൻ ഉള്ള കുടമായി തന്റെ മുഖത്തെ നിശ്ചയിച്ചു. ചെരിപ്പിട്ട കാൽ കൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിലുള്ള നിർമ്മാല്യത്തെ തട്ടിക്കളയുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ദൂരത്തിൽനിന്നു പുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടുവരുന്നതു പൂജാക്കൂട്ടം തന്റെ കേൾക്കാരമാക്കി. നിവർദ്യപാത്രം തന്റെ വലത്തെ കയ്യാക്കി. അനന്തരം നീലൻ മാസങ്ങളെ യെടുത്തു് അഗ്നിയിൽ പാകംചെയ്തു ശരകാക്കണ്ടത്തു് ഉരവി തണുപ്പിച്ചു് ഇതു ഭവനു ഭക്ഷിപ്പാൻ നന്നായിരിക്കുമോ ഇതു സ്വാദായിരിക്കുമോ എന്നു പരീക്ഷിച്ചു കൊട്ടുകാം. അല്ലെങ്കിൽ ദ്രോഹമായിരിക്കും എന്നു വിചാരിച്ചു പല്ലുകൊണ്ടു കടിച്ചു വാവുകൊണ്ടു തുചിനോക്കി സ്വാദുള്ള മാസമെത്തു തേൻമോത്തു മലമ്പാഴയുടെ ഇലയിൽ പൊതിഞ്ഞു സ്വർണ്ണമുചിനടിയിൽ കളിച്ചു തലയിൽ പുഷ്പങ്ങളെ അറത്തുവെച്ചു വായിൽ ജലവും നി

റച്ച് ഇടത്തെ കൈകൊണ്ടു വില്ലും ശരവുമെടുത്തു വലത്തെ കയ്യിൽ മാംസപ്പെറ്റാതിരുമെടുത്തു ഖഡഗപ്പെട്ട കാളഹസ്തീശപരൻ ഇരിക്കുന്നേടത്തുപോയി ചെർപ്പിട്ട കാലനാൽ ഒട്ടം ശങ്കുകൊതെ ഭക്തിയാൽ മഹേശ്വരലിംഗത്തിൽ കിടക്കുന്ന നിമ്മാദ്യങ്ങളെ തമ്മിക്കളഞ്ഞു.

എന്ന സ്മരണപലമാണതിൻ
ഇപ്രകാരം ലാഘവം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഇങ്ങിനെ നീലൻ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽനിന്നു നിമ്മാദ്യത്തെ കളഞ്ഞു വായിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകമാചെയ്തു കയ്യിലുള്ള മാംസപ്പെറ്റാതിരയ സന്നിധിയിൽ വെച്ചു തലയിലുള്ള പൂക്കളെ മഹേശ്വരശിരസ്സിൽവെച്ചു മാംസങ്ങളെ നിവേദിച്ചു. ആ മാംസം അങ്ങിനെക്കൊന്ന ജർക്കുന്നതു കണ്ട് ഇതെന്താണെന്നുവിചാരിച്ചു നീലൻ തൊഴുതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹെസ്താമി! ഈ മാംസത്തെ ഭക്ഷിക്കുക, നല്ല സ്വാദുള്ളതാണ്. മൃഗത്തിന്റേതാണ്. ഇതു മയിലിന്റേതാണ്. ഇതിൽ തേങ്ങച്ചേർന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതു പ്രാവിന്റേതാണ്. ഇനി ഭവാനു മാന്വിന്റേതായ പന്നിയുടേതായ മാംസമാണ് ഇപ്പോൾക്കിത് അതു ഞാൻ കൊടുവരാം. ഇതാ സുവർണ്ണമുഖിനഭീതിലുള്ള മത്സ്യങ്ങളെ നോക്കുക. നെയ്യുപോലെയിരിക്കുന്നു, ഹെ കാളഹസ്തീശപര! ഇതിനെ ഭക്ഷിക്കുക. എന്നിൽ ഭയം ചെയ്യുക. ഇതൊന്നും ഭവാനു ഭക്ഷിച്ചിറല്ലെങ്കിൽ ഞാനും ഭക്ഷിക്കില്ല. ഞാൻ ഈ മാംസത്തെ എടുത്തു മലാമൻ വായിൽ തരാ എന്നു പറഞ്ഞു നീലൻ കുറച്ചു മാംസത്തെച്ചെടുത്തു മഹേശ്വരന്റെ വായിൽ കൊടുത്തു. യോനിധിയായ കാളഹസ്തീശൻ അതിനെ ഭക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ നീലൻ ആ മാംസമെല്ലാം കുറച്ചു കുറച്ചായി എടുത്തു വായിൽ കൊടുത്തു. മഹേശ്വരൻ അതെല്ലാം ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം നീലൻ എഴുന്നിറു സന്തോഷത്താൽ ധൃതമുഖ്യം തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ദേവ! ഞാൻ തന്ന മാംസം ഭവാനു സ്വാദുള്ള പ്രാ

തലുപോരല ആയി. അതു കേട്ടു പ്രളയകാലത്തിൽ ലോകത്തെ
 തരുന്ന ഭക്തിക്കുന്ന ദേവൻ എന്നിങ്ങ ഭക്ഷണം അധികമായി എ
 ന്നു തലകുലമരികൊണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. നീലന്റെ വൃത്താന്ത
 തെ അറിവാനാനുപാദയ ആദേത്യൻ പശ്ചിമസമുദ്രത്തിൽ
 മറഞ്ഞു. നീലന്റെ ദുരിതസമൂഹം പൂർത്തവന്നതുപോലെ ഇ
 രട്ടുകൊണ്ടു ലോകമല്ലാ കൂടി. രാത്രിയിൽ സ്മാദ്യകാണ്ടു
 നിഷ്കന്ന സപ്പ്തങ്ങളാൽ ഗൃഹിതങ്ങളായ ഫലാരണങ്ങളാൽ ഭി
 പിതമായ മേഘശരസ്സന്നിധിയിൽ നീലൻ വിളക്കുകാണിച്ചു
 കൊണ്ടിരുന്നു. അവൻ താൻ മരിക്കുന്നതുവാമെന്നു ഞ്ഞിറന്നു
 ന്നെ മേഘശരാന പൂജിപ്പാനായി തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പിറ്റേ
 ദിവസം രാവിലെ നീലൻ മാസത്തിന്നായി നായാട്ടുചെയ്യു
 വാൻ പോയി. അപ്പോൾ കാളാമന്ത്രിശരന്റെ പൂജകനായ
 ബ്രാഹ്മണൻ വന്നു മാസഗന്ധമുള്ള ശിവലിംഗത്തെ കണ്ടു. അ
 ദ്രോഹം നെടുവീർപ്പിട്ടു കീറത്തു കൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വീണു കരഞ്ഞു
 ഉറക്കം കരഞ്ഞു. ഈ ദൃഷ്ടകാട്ടാളന്മാർ ചെയ്യുന്നതിരിക്കും.
 ആ ശിവദ്രാവികൾ നരകത്തിൽ വീഴും എന്നു പറഞ്ഞു സാ
 രപ്രാക്ഷണാചെയ്യു മുരമ്പാത്തപ്പോലെ പൂജിച്ചു തന്റെ ഗൃഹ
 ത്തിലേക്കു പോയി. അപ്പോഴുള്ള നീലൻ വന്നു. നേരെ വൈകി
 ണ്ടോയാഴ് കരുണാനിധേ ക്ഷമിക്കണം എന്നു പറഞ്ഞു മുറമ്പ
 തെപ്പോലെ കാൽകൊണ്ടു നിർമ്മാല്യത്തെ തള്ളിക്കളഞ്ഞു വാ
 യിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകംചെയ്തു തന്റെ തലയിലുള്ള
 പൂപ്പരമല്ലാ ആ ശിവലിംഗത്തിലേക്ക് കുടഞ്ഞു മാസത്തെയടു
 ത്തു നിവേദിച്ചു. അതിന്റെശേഷം അവനും ഭക്ഷിച്ചു. ഇങ്ങി
 നെ പൂജിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു മാസം കഴിഞ്ഞു. പൂജകൻ ദിവസ
 വ്വാ വന്നു നോക്കുമ്പോൾ ശിവലിംഗം മാസദൃഷ്ടിതമായിരിക്കു
 ന്നതുകണ്ടിട്ടു പുണ്യാദവും പൂജയുചെയ്തുകൊണ്ടു കാരണമാ
 ന്നു കണ്ടു കിട്ടാത്ത ചിന്താക്രാന്തരായിത്തീർന്നു നാഗൻ ത
 ന്ന്റെ പുത്രനെ വന്നുവേത പിടിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു കേട്ടു പുത്ര
 ന്ന്റെ അടുത്തു വന്നു വൈദ്യന്മാരെയും മാന്ത്രികന്മാരെയും കൊ
 ണ്ടുവന്നു ചികിത്സിച്ചു. ഒന്നു ഫലം കാണാത്തതിനാൽ നാ

ഗൻ നിരാശനായിട്ടു വളരെ വ്യസനത്തോടെ മടങ്ങി പോവുകയും ചെയ്തു. നാഗൻ മടങ്ങിപ്പോയപ്പോൾ നീലൻ വളരെക്കാലം രോഗിയായിരുന്നവന്നു രോഗം മാറിയതുപോലെ സുഖമായി ഭവിച്ചു. പ്രതിബന്ധങ്ങളിൽനിന്നു മോചിച്ചുവന്നായ മുകുന്ദവിന്റെപ്പോലെ നീലൻ കാമകനായ പുരുഷനു കാമിനിയുടെ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രീതിപോലെ മഹേശ്വരൻ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. അവൻ ഭക്തിയോടുകൂടെ വായിലുള്ള വെള്ളംകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതു മഹേശ്വരൻ വളരെ വാസനയുള്ള ചന്ദനജലത്താൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതുപോലെ പ്രീതിയായി ഭവിച്ചു. അവൻ ചെരിപ്പിട്ടു കാലിനെ ശിരസ്സിൽ വെക്കുന്നതു കളിക്കുന്ന സ്വന്തമുത്രിയുടെ പാദവിന്യാസപോലെ ഭവിച്ചു. ഉത്തമവംശജനായവർ യാഗത്തിൽ കൊടുക്കുന്ന ഹവിസ്സ് നീലൻ ഭക്തിയോടെ കഴിച്ചു സ്വാദിനോക്കി കൊടുക്കുന്ന മാംസത്തിന്റെ നൃയിരത്തിൽ ഒരാശത്തിന്നു തുല്യമായില്ല. അവന്റെ തലയിൽനിന്നു കൊണ്ടുവന്നതായ പൂക്കൾ മഹേശ്വരൻ സ്വർണപൂജാപോലെ ഭവിച്ചു. അവൻ നടക്കുന്നതും കാട്ടിൽ മൃഗങ്ങളെ കൊല്ലുന്നതും ഭക്ഷിക്കുന്നതും പാനം ചെയ്യുന്നതും ചിരിക്കുന്നതും സംസാരിക്കുന്നതും ഒന്നും മറ്റൊരാൾക്കു തിരിഞ്ഞു നോക്കുന്നതും എല്ലാം മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായി തന്നെ ചെയ്തു. വായിൽ നിറച്ചു വെള്ളവും ഒരു കയ്യിൽ മാംസവും ഒരു കയ്യിൽ വില്ലും തലയിൽ പൂക്കുവും ധരിച്ചു ശിവപൂജയ്ക്കായി പോകുന്ന നീലനെക്കണ്ടു ദേവകൾ ഏറാവും പ്രശംസിച്ചു. ആ നീലന്റെ മേൽ ശിവപൂജകൾ വളരെ ഭോഷമുണ്ടായി. മഹേശ്വരൻ അതിയായ പ്രീതിയുണ്ടായി. ഒരുദിവസം നീലൻ നായാട്ടിനുപോയ സമയത്തു പൂജകൻ മുഖവർത്തപ്പോലെ പൂജയ്ക്കുവന്നു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗത്തെ മാംസങ്ങളും എല്ലകളും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായും വസംഗന്ധത്താൽ ആകൃഷ്ടങ്ങളായ ഇരച്ചുകളോടുകൂടിയതായും കാക്കകളിലും കഴികളിലും ആകലമായും നാലുഭാഗവും ശപാകളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതായും ഇരിക്കുന്നതു കണ്ടു മാന്ത്രികമായി ഉറക്കം കരഞ്ഞു. ഹാ കയ്യോ! ദിവ്യമായ ദേവസ്ഥലത്തെ

മൃഗങ്ങളെ അറക്കുന്ന സമയംപോലെ ആക്കിയല്ലോ. പാപി
 യും ദാസ്യമായ എന്തൊരു ദോഷിയാണ് ഇതു ചെയ്യു
 ന്. ദുഷ്ടന്മാർ ചെയ്യുന്ന ഈ ദുഷ്ടകൃത്യത്തെ നിത്യം എ
 ണ്ടിനെ സാധിക്കട്ടെ. ഹാ! ഞാൻ മരിക്കുന്നില്ലല്ലോ.
 ഹെ മഹേശ്വര! ഭവാൻ ഇതു കാണുന്നുണ്ടോ? ദാ
 സ്യമായ ആ ശിവാദ്രാഹിയെ ഞാൻ കാണുന്നില്ലല്ലോ. ദി
 വസ്യം ഞാൻ പോകുമ്പോഴല്ല ദുഷ്ടൻ വന്ന് ഇങ്ങിനെ
 ചെയ്യുന്നത്? എന്തെങ്കിലുമൊന്നു, ഇപ്പോൾ ഇതു ക്ഷമിക്കാം.
 നാളെയും ഇങ്ങിനെ കണ്ടാൽ അവൻ മരിക്കും നിശ്ചയം.
 ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു പൂജകൻ എല്ലകളെയും മാംസങ്ങളെയും
 താൻതന്നെ എടുത്തുകളഞ്ഞു പൂണ്യാഹവും മാംസം കഴിച്ചു
 സുഗന്ധമുള്ള തൈലത്തെയും മാംസം തേച്ചു നൂറുകൊ നദീജ
 ലാകൊണ്ട് അഭിഷേകംചെയ്തു ശ്രീതദ്രുമന്ത്രവും മാംസം വെച്ചു
 ദേവനെ പൂജിച്ചു മുമ്പത്തേപ്പോലെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി.
 പോകുമ്പോഴും പൂജകൻ കലശലായ വ്യസനമുണ്ടായിരുന്നു.
 അന്നു രാത്രി പൂജകൻ ഉറങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ
 നീലൻ്റെ ഭക്തിയെവെവേറത്ത പറഞ്ഞു. ഏനിക്ക് ആ കാട്ടാള
 നെക്കാൾ പ്രിയനായി വേറെ ആരുമില്ല. അവനെ ദേവിക്കു
 ന്നവർ എന്താ ദേവീകളാണ്. നിനക്ക് ആ മഹാത്മാവി
 ന്റെ ഭക്തി പരീക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ വലതുവാൻകാലത്ത് ഒ
 രു വൃക്ഷത്തിൽ മറഞ്ഞിരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ
 മായുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പൂജകൻ രാത്രി രോമാഞ്ചിതനാ
 യി എഴുന്നീറ്റ ഭയത്താൽ പിന്നെ ഉറങ്ങിയതേ ഇല്ല. മഹേശ്വര
 വാക്യത്തെത്തന്നെ പിന്നെയുംപിന്നെയും സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.
 നീലൻവന്നു യഥാവിധി പൂജിച്ച് അതന്നോടേയൊപ്പം
 നായാട്ടിന്നു പോവുകയും ചെയ്തു. പൂജകനും എഴുന്നീറ്റ ജ
 ന്തുകൾ സഞ്ചാരം തുടങ്ങുന്നതിന്നു മുമ്പേവന്നു കാളഹസ്തീ
 രനെ പൂജിച്ചു വിശ്വീകനായിട്ട് സമീപത്തിലുള്ള ഒരു ആലി
 ന്റെ കൊമ്പത്തു കയറിയിരുന്നു. നേരം ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ
 നീലൻ മൃഗങ്ങളെക്കൊന്നു വളരെ മാംസങ്ങൾ പാകംചെ

യ്യ. നദിയിൽ സ്നാനചെയ്തു വായിൽ വെള്ളവും നിറച്ച് ഒരു കയ്യിൽ മാംസവും ഒരു കയ്യിൽ ആയുധവുമായി മഹേശ്വര സന്നിധിയിൽ എത്തി. അവൻ വേഗം നിഷ്പ്രഭത്തെ കാൽ കൊണ്ടു ചവിട്ടിത്തള്ളി. വായിലുള്ള വെള്ളത്താൽ അഭിഷേകവും ചെയ്തു തലയിലുള്ള പുഷ്പത്തെയും വിതറി മാംസത്തെ നിവേദിച്ചു. ദിവസത്തെപ്പോലെ മഹേശ്വരൻ മാംസത്തെ ഭക്ഷിക്കാത്തതുകണ്ടു ദേവനോടു ചോദിച്ചു. ഹേ ദേവ! എന്താണ് ഇങ്ങിനെ താമസിക്കുന്നത്. തേൻ കൂട്ടിയ മാംസത്തെ വേഗം ഭക്ഷിക്കുക. ദൂരത്തുള്ള കാടുകളിൽപോയി വന്നു തുരകൊണ്ട് എനിക്കു വളരെ ക്ഷീണമുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു നീലൻ കണ്ണിൽ വിഴുന്ന തന്റെ തലമുടിയെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും തള്ളി മാംസവും കയ്യിലെടുത്തു മഹേശ്വരലിംഗത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്നു നിന്നു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗത്തിന്റെ ഇടത്തെ കണ്ണിൽനിന്നു രക്തം ഒഴുകുന്നതു കണ്ടു. നീലൻ അയ്യോ! എന്നു പാഞ്ഞു മൂർഛിതനായി വീണു. ഉടനെ കരഞ്ഞുകൊണ്ട്. ഏഴുനിറു രക്തത്തെ തുടച്ചു. പിന്നേയും വളരെ രക്തം വരുന്നതുകണ്ടു. ഹേ ദേവദേവ! ഭവാന്റെ ഇടത്തേ കണ്ണിൽനിന്ന് എങ്ങിനേയാണ് രക്തംവരുന്നത്. ആന കൊമ്പുകൊണ്ടു മുട്ടിയോ? അതോ വല്ല മൃഗങ്ങളുടേയും കളവുകൾ തട്ടിയോ? ഇതു പൂജകരായ കള്ളന്റെ കുറ്റമാണ്. അതിരിക്കട്ടെ. എന്തുകൊണ്ടെങ്കിലും ഭവാന്റെ നേത്രരോഗം മാറ്റിയില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഭക്ഷണംകഴിക്കില്ല. ഇതിന്നു മരുന്ന് എനിക്കുതന്നെ അറിയാം. എന്നുപറഞ്ഞ് ഒരു പച്ചമരുന്നെ കൊണ്ടുവന്നു കണ്ണിൽ ഒഴിച്ചു. രക്തം വരുന്നതിന്നു കുറവുണ്ടായില്ല. നീലൻ പിന്നേയും വളരെ മരുന്നുകളെല്ലാം ചെയ്തുന്നോക്കി. ഒന്നുകൊണ്ടും രക്തം ശമിച്ചില്ല. അപ്പോൾ നീലൻ ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു. എന്റെ കണ്ണെടുത്തു ദേവന്നു കൊടുക്കാം. എന്നാൽ ഇതു ശമിക്കും. മറ്റൊരു സിദ്ധൗഷധവും കാണുന്നില്ല എന്നുപറഞ്ഞു ശരണകൊണ്ടു തന്റെ ഒരു കണ്ണു ചൂണെടുത്തു മഹേശ്വരന്റെ ഭക്തമൊഴുകു

ന്ന കണ്ണിൽവെച്ചു. അപ്പോൾ മകനെമാറ്റുകുന്നതും നിന്നു. അതുകണ്ടു നീലൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു മാംസത്തെ എടുത്തു. അപ്പോൾ മോഹശ്വരൻ വലത്തുകണ്ണിൽനിന്നും മകനെ വരുന്നതു കണ്ടു. നീലൻ ചിന്താകലനായി ഹേ ദേവ! ഭവാനുരോഗമല്ല. എന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുകയാണോ ചെയ്യുന്നത്? എന്റെ മനോകണ്ഠം തരാമെന്നുവെച്ചാൽ പിന്നെ ഭവാനെ പൂജിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ഈ കാട്ടാളന്റെ പൂജകൊണ്ടു ഭവാനന്താനല്ലേ എന്നാൽ എന്റെ വലത്തുകണ്ഠം തരാം. എന്നുപാഞ്ഞു ശരംകൊണ്ടുകുണ്ണട്ടക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ പിന്നെയും ഒരു വിചാരമുണ്ടായി. എന്റെ ഈ കണ്ഠം എടുത്താൽ ദേവന്റെ കണ്ണിൽ വെക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ആവട്ടെ എന്നു നിശ്ചയിച്ചു വ്യാധവംശശിരോമണിയായ നീലൻ ചെരിപ്പൊടുക്കിയ കാലിനെ ദേവന്റെ വലത്തേ കണ്ണിൽ വെച്ചു ശരംകൊണ്ടു കണ്ണിനെ എടുക്കുവാനായി ശരം കണ്ണിൽ വെച്ചപ്പോൾ സാക്ഷാൽ മോഹശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായിട്ടു നീലന്റെ കൈപിടിച്ചുനിൽക്കി. അപ്പോൾ ദേവകൾ നീലന്റെമേൽ പുഷ്പവൃഷ്ടിവെച്ചു. നീലൻ ഭഗവാനുളവാൽ സേവിക്കപ്പെട്ട പാരമഹിതങ്ങളോടുകൂടിയവനായും വൃഷഭാത്രയനായും ഉമാദേവിയോടും സ്തനമുത്തിയോടും കൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന മോഹശ്വരനെ കണ്ടു വേഗം നമസ്സരിച്ചു. മോഹശ്വരപ്രസാദത്താൽ നീലൻ മൂന്നു കണ്ണുളവനായി ഭവിച്ചു. മോഹശ്വരൻ നീലനെ ആശ്ലേഷിച്ചൊപ്പം ഗംഭീരമായി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭക്തികൊണ്ടു പരിത്രാസനായവനു ജാതി വിപ്ലവകാരണമല്ല. എന്റെ ഭക്തിയില്ലാത്തവനു സന്യാസാശ്രമത്താൽകൂടി സിദ്ധി ലഭിക്കുന്നതല്ല. നിനക്കു എന്നും കൈലാസവാസം ഞാൻ തന്നു. ഇനി എന്താണ് ആഗ്രഹം പറയുക; തരാം. അതുകേട്ടു നീലൻ മോഹശ്വരന്റെ പ്രസാദത്തെയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ആഗ്രഹിച്ചില്ല. നീലനാടുളവാട്ടെ മോഹശ്വരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. നീലൻ യാതൊരുദേവനും തന്റെ മാംസകണ്ഠകളെ കൊടുത്തു കാല

ഭയത്തെ നിരാകരിച്ചുവോ യോനിധിയായും ചന്ദ്രക്കലാധരനായും എല്ലാവർക്കും അർപ്പിക്കുവാൻ സുഖമായ പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയവനായിരിക്കുന്ന ആ മഹേശ്വരനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്ന സ്തുതനാപപുരാണത്തിൽ
ഇരുപത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ ഭൂനികളെ! ഏതെങ്കിലും ഒരു നിയമമെങ്കിലും മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കുന്നവർക്ക് മഹേശ്വരൻ വളരെ താമസംകൂടാതെ പ്രസാദിക്കും. ഈ കാര്യത്തിൽ പണ്ടുണ്ടായ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ ഞാൻ പറയാം. അതിന്റെ ശ്രവണമാത്രത്താൽ മനുഷ്യർക്ക് ശിവഭക്തിയുണ്ടാവും. ഭക്തിബ്രഹ്മമണ്ഡലത്തിൽ ചോളഭരതത്തിന്നു ഭൂഷണമായി കലശീപുരം എന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെയാണ് മാർണ്ഡേയ പൂജയാൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ കാലനെയൊന്നു മാർണ്ഡേയനെ ചിരഞ്ജീവിയാക്കിയത്. ആ സ്ഥലം നാലുവേദങ്ങളെയും അറിയുന്ന ബ്രഹ്മമണാത്തമന്മാരുടെ വാസസ്ഥലമായിരുന്നു. ആ സ്ഥലം ശിവപൂജാരതന്മാരുടെ മണിശബ്ദത്താൽ പരിശുദ്ധമായിരുന്നു. അവിടെ കലാനാഥൻ എന്നു പേരായി ഒരു ബ്രഹ്മണനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദശാസ്ത്രങ്ങളാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ പാരംഗതനാണ്. സജ്ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഗുരുവുമാണ്. അദ്ദേഹം കർമ്മത്തെയും ബ്രഹ്മത്തെയും അറിഞ്ഞ് അന്യന്മാർക്കുപദേശിക്കുവാനായി സകല ശാസ്ത്രത്തെയും നോക്കി വളരെ പണിപ്പെട്ടു പുനർജനനമില്ലാതാവുന്നത് എങ്ങനെയെന്നൊലോചിച്ചു. മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കാതെ ഭക്തിയുണ്ടാകയില്ല. ഭക്തിയില്ലാതെ ജീവികൾ മൃത്യുവിനെ കടക്കുന്നതുമില്ല. അതിനാൽ സംസാരമന്ധനിവൃത്തിക്കായി ശിവപൂജയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. ഏതൊരു പൂജാദ്രവ്യത്തെക്കൊണ്ടാണ് ഞാൻ ശിവനെ പൂജിക്കേണ്ടത്? ഏതു സാധനത്താലുള്ള ശിവപൂജയാണ് വിശേഷമായിട്ടുള്ള

കി? എന്നിങ്ങനെ കലാനാഥൻ സകല ശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളെയും ചരിത്രശാസ്ത്രം ഗുപ്തകാലത്തു പൂജയാണു് സദ്യോൽഭവ്യമെന്നു കണ്ടു് അതു ചെയ്യാവാനായി ബുദ്ധിയെ ഉറപ്പിച്ചു. ഓദ്വഹത്തിന്നു ചന്ദ്രന്നു ചന്ദ്രികയെന്നപോലെ സരോചാരിണിയായി സുമതിയെന്നു പേരായി ഒരു ഭാര്യയുണ്ടു്. ഭാര്യയോടു കലാനാഥൻ പൂജയ്ക്കുള്ള നിശ്ചയം ചെയ്തു. ഗുൽഗുലുവിന്റെയും മറ്റും പൊടികളാൽ ദേവന്നു ഗുപ്താനു ചെയ്യാവാനു് തുടങ്ങി. ശിവപൂജാസമയത്തിൽ കലാനാഥൻ കൊടുക്കുന്ന ഗുപ്തസന്താൽ സകല ദിക്കുകളും വാസികരായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെ കലാനാഥൻ ദ്രാമനിശ്ചയത്തോടുകൂടി മഹേശ്വരന്നു ഗുപ്താനു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി മഹേശ്വരൻ അവന്നു കിട്ടേണ്ടുന്ന ദ്രവ്യങ്ങളെക്കൊല്ലാം വില്ലുതുണ്ടാക്കി. ധനങ്ങൾ കിട്ടാതായപ്പോൾ ഗൃഹത്തിലുള്ള ആഭരണങ്ങളും പാത്രങ്ങളും മറ്റും വിറ്റു നിൽക്കുന്നു കണ്ടിട്ടു. ഭാര്യയുടെ കണ്ണുസൂത്രത്തെ ഒഴിച്ചു റാറ്റയ്ക്കു ആഭരണങ്ങളെല്ലാം വിറ്റിട്ടു ഗുപ്താനു ചെയ്തു. കൃഷിസ്ഥലങ്ങളും വിറ്റു ക്രമത്തിൽ ഗൃഹവും വിറ്റു ഗുപ്താനു ചെയ്തു. കലാനാഥന്റെ ഭാര്യയും പുത്രന്മാരും ഭക്ഷണമില്ലാതെ വളരെ മെലിഞ്ഞുപോയി. അതുകണ്ടു ജനങ്ങൾ ഹേ! ഗുപ്താനു ചെയ്തുകൊണ്ടു ശിവപ്രസാദം കണ്ടില്ലെ? എന്നു പരിഹസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നിട്ടും കലാനാഥൻ ശിവന്നു ഗുപ്താനു ചെയ്യുന്നതു നിർത്തില്ല. ഇങ്ങിനെ രിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം ഗുൽഗുലു ദട്ടം ഇല്ലാതായി. അതു വാങ്ങുവാൻ പണയം, നെല്ലും, അരിയോ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകണ്ടു കലാനാഥൻ ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. ഹേ പ്രിയേ! ഞാൻ നിന്റെ സഹായത്താലാണു് ഇതുവരെയും മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുവന്നതു്. ഇന്നു് എന്തു കൊണ്ടാണു് ഞാൻ പൂജിക്കേണ്ടതു്? ഇങ്ങിനെ ഭർത്താവു പറഞ്ഞതുകേട്ടു പതിവുതായ സുമതി പറഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഭവാനു് അറിഞ്ഞുകൂടാത്തതെന്നാണു്? മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ പരീക്ഷി

കേകയാണ് ചെയ്യുന്നത്; ഏന്റെ ഈ താലിയെ വിററ നിയമത്തെ രക്ഷിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു കണ്ണസൂത്രാത്ത അഴിച്ചു കലാനാഥന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു ചരടുമാത്രം കഴുത്തിൽക്കെട്ടി. കലാനാഥൻ അതിനെ വാങ്ങി നിന്നിൽ മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ എന്നുപറഞ്ഞ് അങ്ങാടിയിൽ പോയി ഗുൽഗുലു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു സന്ധ്യാസമയത്തിൽ ധൂപദാനംചെയ്തു. മഹേശ്വരൻ കലാനാഥന്റെ ദ്രവനിശ്ചയത്തെ കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായിട്ട് ആ രാത്രിയിൽ കലാനാഥന്റെ ദാരിദ്ര്യനിവൃത്തി ചെയ്യാനായി കണ്വരനോടാഞ്ഞാപിച്ചു. ഉടനെ കണ്വരൻ കലാനാഥന്റെ ഗൃഹത്തിൽ മേൽപട്ടുതാപോലെ സ്വർണ്ണം വെച്ചു. തൊഴുത്തുകളിൽ കാമധനതുല്യങ്ങളായ വളരെ പത്രക്കൾ ഉണ്ടായി. വളരെവിലപിടിച്ച പാത്രങ്ങളും അനേകം ദാസീദാസന്മാരുമുണ്ടായി. ഭിവ്യവസ്ത്രങ്ങൾ നിറഞ്ഞപെട്ടികളും ആഭരണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ പെട്ടികളും നെല്ലുകൾ നിറഞ്ഞ പത്തായങ്ങളും ഉണ്ടായി. സമൃദ്ധത്തിന്റെ നരപോലെ വെളുത്ത നിറത്തിലുള്ളശയ്യകളും നന്ദനവനത്തിന്നുസമാനമായ ഉദ്യാനങ്ങളുമുണ്ടായി. ഇതെല്ലാം കൊടുത്തതിന്റെരശേഷംഉറങ്ങുന്ന സുമതിയോടു മഹേശ്വരൻ ഇതെല്ലാം നിന്റെതാണെന്നു പറഞ്ഞു മാഞ്ഞു. കലാനാഥനാവട്ടെ ഒരു യാമത്തോളം മഹേശ്വരനെസ്തുതിച്ചതന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുവന്നു. ഇന്ദ്രഭവനത്തപ്പോലെ ഇരിക്കുന്ന തന്റെ ഗൃഹത്തക്കുണ്ട് അതിവിസ്മിതനായിട്ട് ദാസന്മാരോടു ചോദിച്ചു. അപ്പോഴേക്കു സുമതിവന്നു ഭവാന്റെ പൂജകൊണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ തന്നതാണ് ഇതെല്ലാം. ദേവകൾക്കകൂടി ലഭിച്ചാൻ കഴിയാത്ത ഈ സൗഭാഗ്യത്തെ അനുഭവിക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ട കലാനാഥൻ താലിയെ വിററ ഗുൽഗുലു വാങ്ങി പൂജിച്ചതിനാൽ സന്തുഷ്ടനായ മഹേശ്വരൻ നിനക്കു തന്നതാണ് ഈ ഐശ്വര്യം. മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹം നോക്കുക എന്നുപറഞ്ഞു. അനന്തരം പ്രീതനായ കലാനാഥൻ അന്നു ഭാനതല്പരനായി ഭവിച്ചു. വരുന്ന ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവനെയെന്നപോലെ ഗൃഹം, ക്ഷേ

ശ്രം, അന്നം, വസ്ത്രം, വാഹനം, ആരോഗ്യം ഇതുകളാൽ പൂജിച്ചു. മഹേശ്വരൻ മുഖാന്തരം രണ്ടിരട്ടി ധൂപദാനം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ചോളരാജ്യത്തിലെ രാജാവു തന്റെ സമീപത്തിൽ താടകാപൂജനം എന്നു ലോകവിശ്രുതമായുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ മഹേശ്വരലിംഗം അകത്തേക്കു വളഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകണ്ട് അതിനെ നിവർത്തവാനുസാഹിച്ചു. അതിനായി നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്ന് അനവധി ജനങ്ങൾ വന്നു കൂടി. രാജാവ് അവർക്കുല്ലാം ഭക്ഷണവും മരം കൊടുത്തു താമസിപ്പിച്ചു. വളരെ ജനങ്ങൾകൂടി പ്രയത്നം ചെയ്യിട്ടും ലിംഗം നിവർന്നില്ല. പരന്നെയും രാജാവു പനീരായിരം ആനകളേക്കൊണ്ടു കയറുകെട്ടി നിവർത്തിനാക്കി. ലിംഗത്തിന്നു യാതൊരു വ്യത്യാസവും വന്നില്ല. അതുകണ്ടു രാജാവു ചിന്താക്രാന്തനായിട്ട് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ചില ബ്രാഹ്മണർ രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. കലാനാഥനെന്ന പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണ്. അവനെ വരുത്തിയാൽ വല്ല ഉപായമുണ്ടാകും. അതുകേട്ടു രാജാവു താൻതന്നെ ചെന്നു കലാനാഥനാടപേക്ഷിച്ചു. അദ്ദേഹം അതിനെ സമ്മതിച്ചു രാജാവോടൊന്നിച്ച് ആ ശിവക്ഷേത്രത്തിലേക്കുചെന്നു. വളഞ്ഞിരിക്കുന്ന ശിവലിംഗത്തേക്കു കലാനാഥൻ വളരെ സ്തുതിച്ചു. പിന്നെ കളിച്ചു ജപങ്ങളും മരം കഴിച്ചു സ്മൃതദാക്ഷയരനായിട്ട് ലൌകികോപായങ്ങളെല്ലാം ത്യജിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെയെല്ലാം പുറത്താക്കി കലാനാഥൻ ശിവലിംഗത്തിന്റെ അടുത്തുചെന്നു തൊഴുതുകൊണ്ടു തന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു കയറുകെട്ടി ആ കയറിയെ ശിവലിംഗത്തിലും കെട്ടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ ദേവദേവ! ഭവാനു് ഈ വളവു് എവിടേനിന്നുണ്ടായി. ഇത് ഉചിതമല്ല. ഭവാനു് നിവർത്തിച്ചുക. ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ മരിക്കും എന്നുപറഞ്ഞു കയറിയെ വലിച്ചു. അപ്പോൾ ശിവലിംഗം നിവർന്നു. അതുകണ്ടു രാജാവു കലാനാഥന്റെ കാല്പാൽ വീണു നമസ്കരിച്ച് അഭിഷേകമനുഷ്ഠനം ചെയ്തിച്ചു. കലാനാഥൻ മഹേശ്വരൻ

അഭിഷേകജലം കൊണ്ടുവരുവാനായി പനീരായിരം ആനകളേയും പനീരായിരം കിരണന്മാരേയും ചേർത്തതിലേക്കു കൊട്ടുപ്പാൻ പാഞ്ഞു. രാജാവ് അതുകേട്ട് ഏറ്റവും വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ ദേവകൾ വ്യക്തവൃത്തിചെയ്തു. ദേവദൂതരികളും രാജാവിനോടു ദേവന്മാരും ചാരണന്മാരും കലാനാഥന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അത്ഭുതം ധ്വജിച്ചു. പിന്നെ ദമ്പതജ്യോതിഷ കലാനാഥൻ തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി ശുപഞ്ചായ്ക്ക് മേൽ ശപതനം ചെയ്തിട്ടുകൊണ്ടു ദേഹാവസാനത്തിൽ മുക്കിയതേയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ

ഇതപത്താമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു — ഓ! മനീഷള! ശിവഭക്തന്മാർ അഭ്യർത്ഥിച്ചതെല്ലാം കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻനിന്നു മുക്കിയെടുത്തുവരുന്ന മഹാജ്വലം ലോകത്തിൽ വളരെ ഉണ്ട്. ദൈവന്മാർ അത്ഭുതമായ ഈ ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നു. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മനുഷ്യർക്ക് സകല പാപവും നശിക്കും. സർവ്വസമ്പത്തുകൾക്കും ഇരിപ്പിടമായ ശ്രീപഞ്ചനാഗരൂപം എന്ന ഒരു ദിവ്യസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം വേദവേദാംഗങ്ങളായ ബ്രാഹ്മണങ്ങളും ഇരിപ്പിടമാണ്. ബാലന്മാരാൽ പഠിക്കപ്പെട്ട കൽഹരകുസുമസൗഭാഗ്യങ്ങൾ വാസിതങ്ങളായും പുഷ്പങ്ങളായ ജലപ്രവാഹങ്ങളോടുകൂടിയതായും ഉത്സാഹികളായ മരിച്ച വന്യകളുടെ ശബ്ദങ്ങളോടുകൂടിയതായും പുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞതായും ഇരിക്കുന്ന ഉദ്യാനങ്ങളാൽ നാലുഭാഗവും ചുറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. വീഥികളിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നതിനാൽ ക്ഷീണിച്ച മനുഷ്യജന്മങ്ങളുടെ മരജലത്താൽ ചാടിത്താഴുന്ന ജാതിക്കുതിരകളുടെ കുളവുകൾ തട്ടിപ്പൊളിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വാടി

ശാലകളോടുകൂടിയതായും രമണീജനങ്ങളുടെ ഗാനമാധുര്യത്താൽ ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്ന കല്പടികളാൽ ശോഭിതങ്ങളായ കുളങ്ങളോടുകൂടിയതായും യാഗകർത്താക്കന്മാർ യാഗം ചെയ്യുന്ന അനേക യാഗശാലകളാൽ മനോഹരമായും ശാന്തങ്ങളായ മൃഗങ്ങൾ നാലുഭാഗത്തും സഞ്ചരിക്കുന്ന മൃഗങ്ങളുടെ ആശ്രമങ്ങളാൽ മനോഹരമായും ശിവഭക്തന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ ജപിക്കുന്ന ശ്രീരുദ്രമന്ത്രത്താൽ നാദിതമായും ബ്രാഹ്മണരുടെ അദ്ധ്യയനപരിചയത്താൽ കർമ്മകാണ്ഡത്തേയും ബ്രാഹ്മകാണ്ഡത്തേയും പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഗൃഹത്തുകളോടുകൂടിയതായും നാലുജാതികളാലും സേവിതമായും സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നപോലേയുളിരിക്കുന്ന ആ ദിവ്യപുരത്തിൽ ഭക്തന്മാരാൽ പൂജിതനായ മഹേശ്വരൻ സദാ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്നു. അവിടെ ഇത്രുല്പാദനമായ ഒരു ഉത്സവോത്സവങ്ങളായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്റെ സ്വാധീനമായിട്ടുള്ള ഒരു മേൽവിടനാട്ടു സ്ഥലിക്കുന്നു. അന്നദാനത്തല്ലെന്നായ അദ്ദേഹം ലോകവിശ്രുതനാണ്. മാനവിക്രമശാലിയായതുകൊണ്ടു മാനവിക്രമനെന്നാണ് പേർ. അദ്ദേഹം പ്രജകളെയെല്ലാം പുത്രന്മാരെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. 'ശിവഭക്തന്മാർ' എല്ലാ അഭീഷ്ടത്തെയും കൊടുക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രതിജ്ഞചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഭക്തന്മാർക്കു പ്രാണനേക്കൂടി കൊടുക്കുവാൻ മാനവിക്രമൻ മടിയില്ല. ആ രാജാവു പൂജിക്കാത്ത ശിവഭക്തൻ ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. സൂര്യൻ സുവർച്ചല എന്നതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്നു കലാപതിയെന്നൊരു ഭാഷ്യങ്ങളായി. അവരുടെ ദാമ്പത്യം രതിമന്ദമന്മാരുടെയെന്നതുപോലെ ഭവിച്ചു. അതിസമ്പത്തോടുകൂടിയ രാജാവിന്ന് അതുകൊണ്ട് ഒട്ടാകാഴ്ചയുണ്ടായില്ല. അവർക്കു പുത്രനുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ രാജാവിന്നു വളരെ വ്യസനമുണ്ടായി. ഭാഷ്യയോടുകൂടെ പുത്രനുണ്ടാവാനായി മഹേശ്വരനെ നല്ലവണ്ണം ഉപാസിച്ചു. അവരുടെ സ്വേദയാൽ മഹേശ്വരൻ സന്തോഷിതനായി. അപ്പോൾ

യി. വളരെ താമസിക്കാതെ അവൾക്ക് ഒരു പുത്രിയും ഉണ്ടായി. അന്ധൻ കണ്ണുണ്ടായതുപോലെ അവർ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. രാജാവു സന്തോഷത്തോടെ കുട്ടിക്കു ജാതകമാലികളെല്ലാം ചെയ്തു. പതിനാറാദിവസം സുകേശിയെന്ന പേരും വിളിച്ചു. അവൾ മാണിക്യമയമായ തൊട്ടിയിൽ കിടന്നു ചന്ദ്രക്കലപോലെ വളന്നു. വളഞ്ഞ ചുണ്ണുക്കുന്തളത്താൽ ചുറ്റപ്പെട്ടതായും നൊറിയിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന രത്നപ്രയോഗ് കൂടിയതായും അല്ല കാണുന്ന ഭക്തങ്ങളോടു കൂടിയതായും സാമന്ത്രിയുള്ള നോട്ടുത്താടുകൂടിയതുമായ പുത്രിയുടെ മുഖത്തെ കണ്ടു രാജാവു രേറ്റുൻ നിധി കണ്ടതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. കപ്പുരത്താൽ നിറച്ചിരിക്കുന്ന മോത്തു മുട്ടകൾ കത്തിനടക്കുന്ന പുത്രിയെ മാനവിക്രമൻ കണ്ണിമയ്ക്കാതെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനിന്നു. അവൾ ക്രമത്തിൽ മണ്ണിൽ കളിക്കുവാൻ സമ്പ്രദായായിട്ട് അളകുണ്ടിലെല്ലാം പൊടിയൊക്കിക്കൊണ്ടു മുത്തുമാലായയും ധരിച്ചു തള, വള, കിണിണി ഇതുകളെല്ലാം ധരിച്ചു ചൊറിയ പട്ടവസ്ത്രത്തെയും ധരിച്ചുകൊണ്ടു ഭക്ഷണത്തിന്റെ വിചാരംകൂടിയില്ലാതെ രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മറയ്ക്കു ബാലികമാരോടുകൂടെ മരപ്പാവകൾകൊണ്ടും, പന്തുകൾകൊണ്ടും, ബാലികമാരുടെ കണ്ണുകൾ പൊത്തിക്കൊണ്ടും ക്രീഡിച്ചു. ആ നഗരത്തിൽ ജനങ്ങൾ സുകേശിയുടെ കളിസമയത്തിൽ ചിന്നിക്കിടക്കുന്ന കേശങ്ങളാൽ മറയ്ക്കുന്ന മുഖത്തെയും പുഷ്പങ്ങൾ പൊഴിയുന്നതായും ഇളയ പനകലപോലെയിരിക്കുന്നതായും കുടിലമായുമുള്ള കചഭാരത്തെയും കണ്ടിട്ടു വളരെ വിസ്മയിച്ചു. മുകളിൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പത്തുലയമുഖത്തോടുകൂടിയതായി ചുണ്ണുക്കുന്തളത്താൽ മാത്രം മറയ്ക്കപ്പെട്ടതായവലിയ കേശഭാരം ചന്ദ്രന്റെ മുകളിൽ അന്ധകാരമെന്നപോലെ ശോഭിക്കുന്നു. മേൽവികൽ സ്വർണ്ണലതപോലെ മാനവിക്രമന്റെ ഗൃഹത്തിൽ അവൾ വളന്നു. നിഷ്കളങ്കസുന്ദരിയായും പുഷ്പിക്കുവാൻ അടുത്തിരിക്കുന്നവളായും ബാല്യഭരതെ അതിക്രമിച്ചുവളമായ ആ സുകേശിയെ താജണ്യം നല്ലവണ്ണം അലങ്കരിച്ചു. ആ താജണ്യസംബന്ധത്താൽ അവൾ വളരെ വിലയുള്ള

തന്നാ നാനാപലസംഖ്യണത്താൽ ശോഭിക്കുന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ധീരപക്ഷികൾക്കു കണ്ടുപറിക്കുവാൻതക്ക സൗന്ദര്യമുള്ള ഗമനഭാഗിയോടുകൂടിയവളായും നഖപ്രഭയിൽ പാറിയ കപ്പുരത്താൽ ശോഭിക്കുമായ പാദോവിനങ്ങളോടു കൂടിയവളായും ഉരുണ്ട മാംസങ്ങളായ കണകാലുകളോടും വത്തുളങ്ങളായ ജാനകളോടും കൂടിയവളായും കറളീസ്പാദങ്ങളെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന ഊഷകളാൽ മനോഹരമായും മത്സ്യപത്രരേഖകാണു ശോഭിതയായ മേന്മവന്നതിലുള്ള നദിയുടെ മണൽത്തിട്ടുപോലെയിരിക്കുന്ന നിതംബത്താൽ മന്ദഗമനയായും മന്ദഗമനത്തിന്റെ ചക്രത്തെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന നിതംബത്തോടു കൂടിയവളായും കാണുമ്പോൾ ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കത്തക്കതായ മധ്യപദേശത്തോടു കൂടിയവളായും വടപത്രതുല്യമായ ഉദരത്തോടു കൂടിയവളായും സുനങ്ങളാകുന്ന പാർവ്വതങ്ങളിൽ ഓടുന്ന താമരണുമാകുന്ന ആനയ്ക്കു ചങ്ങലാപാലായിരിക്കുന്ന തോമാവലിയോടുകൂടിയവളായും സ്വപ്നരേഖയായ തോല്പിക്കുന്നതായ വലിത്രയത്തോടു കൂടിയവളായും പാമ്പിന്റെ വളപോലെ ധവളമായും നേർത്തായും ഉള്ള ഉത്തരീയവസ്ത്രത്താൽ മാറുക്കപ്പെട്ട മാർകത്തോടുകൂടിയവളായും മനോഹരപല്ലവങ്ങളുള്ള കല്പകവൃക്ഷക്കൊമ്പുകളെപ്പോലെയിരിക്കുന്ന കൈകളോടുകൂടിയവളായും പാഞ്ചജന്യത്തിന്റെ ശോഭയെ ജയിച്ചതായ കണ്ണനാളത്തോടുകൂടിയവളായും ബിംബാധരത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിൽ വിശ്രമിച്ചുകാണിരിക്കുന്ന മന്ദസ്ഥിതത്താൽ മനോഹരയായും ലാവണ്യമൃതസമൃദ്ധത്തോടു തുല്യമായ ദന്തശോഭയോടുകൂടിയവളായും മന്ദഗമനവും രതീദേവിയുടേയും വിഭ്രമങ്ങൾ പ്രതിഫലിക്കുന്നതായ കണ്ണാടിയെ ജയിച്ചതായ കപോലാശോഭയോടുകൂടിയവളായും താണിരിക്കുന്ന നാസികയാൽ കമ്പിതമായ വളരണമുക്കത്തിയുടെ സാർവ്വകാലിക പ്രകാശത്തോടുകൂടിയവളായും ലാവണ്യജലപ്രവാഹത്തിൽ കളിച്ചുകാണിരിക്കുന്ന മത്സ്യത്തെപ്പോലെയുള്ള നേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവളായും യമനാകല്ലോലങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള ഭൂവിഭ്രമങ്ങളാൽ വിമോഹിനിയായും ചതുർഥീചന്ദ്രതുല്യമായ നൊറിയിൽ ജപലി

എന്ന തിലകത്താൽ മനോഹരമായും കണ്ണാരണങ്ങളിലുള്ള
 മാണിക്യരത്നപ്രഭയാൽ അലംകൃതമായ അലകത്തോടു കൂടിയവ
 ലായും കിംതുകപ്രഭയെ തോല്പിച്ചതായ വസ്ത്രശോഭയോടു കൂടിയ
 വളായും പാദസരം, അരഞ്ഞാൻ, മുത്തമാല, പതകം, കദകം,
 അംഗദം, മൃക്കത്തരി, തോട, മൃഡാമണി ഇങ്ങിനെയുള്ള ഭിദ്യ
 ഭരണങ്ങളാൽ ഭൂഷിതായും ഗന്ധർവ്വന്മാർ വാഴിക്കുന്ന വീണാ
 ധ്വനിയായ തോല്പിക്കുന്നതായ മനോഹരവാദ്യമുദാരത്തോടു കൂടി
 യവളായും മോഹനമായ ഇന്ദ്രജാലവിദ്യ മുതലികരിച്ചതുപോലെ
 യിരിക്കുന്നവളായും ഉള്ള സുകേശിയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊടു
 പ്പാനായി ആലോചിച്ചു. തുടരായ മറ്റൊരും നിശ്ചയിച്ചു നഗ
 രമല്ലോ അലങ്കരിച്ചു വിവാഹത്തിന്നു ഞ്ഞിച്ചു ബന്ധുക്കൾ
 വന്നു രാജഭവനം നിറഞ്ഞു. രാജാക്കന്മാരെല്ലാം കാളികളേയും
 കൊണ്ടുവന്നു. അഗ്രതലപത്താൽ രാജ്യമല്ലാം വാസിക്കുമായി.
 വാദ്യഘോഷങ്ങളാൽ ഭിക്കകളല്ലാം ശബ്ദമായനങ്ങളായി.
 ഗംഗാനദിയുടെ കല്ലോലങ്ങളെല്ലാമെയുള്ള തോരണങ്ങളാൽ
 വീഥികളല്ലാം അലങ്കരിച്ചു. ആ വിവാഹോത്സവത്തെ നഗര
 വാസികളല്ലാം കൊണ്ടാടി. മറ്റൊരും സമീപിച്ചപ്പോൾ ക
 ലികാമനെന്നു പേരായ രാജാവ് അലങ്കരിച്ച തന്റെ ബന്ധുക്ക
 ലോടു കൂടി ആനപ്പുറത്തു കയറി രാജഭവനത്തിലേക്കു ചെന്നു. അ
 നവിക്രമൻ എതിരേറ്റു വൃത്തിച്ചിരുത്തി. കന്യകയോടും ദിവ്യവ
 സ്ത്രാഭരണങ്ങളാൽ അലങ്കരിപ്പിച്ചു. അനേക വാദ്യഘോഷങ്ങ
 ലോടു കൂടി കലശ്ശികൾ വന്നിറങ്ങുന്ന ലാജങ്ങളാലും വൃന്ദങ്ങളാലും
 നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന വിവാഹമണ്ഡപത്തെ വയുവരന്മാർ പ്രവേശി
 ച്ചു. ഏകാസനസ്ഥിതനായ വയുവരന്മാരെക്കണ്ടു ജനങ്ങൾ
 ഇവരുടെ ദാവന്ദ്യം രതിയുടേയും മന്ദഹരന്റെയും ദാവന്ദ്യപോ
 ലെ ശോഭിക്കുന്നു എന്നു പാഞ്ഞുകൊണ്ടു നേത്രാനന്ദത്തെ
 അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ ആ സദസ്സിൽ ഒരു ശി
 വഭക്തൻ വന്നു. ആപാദമുഖം ദണ്ഡു ധരിച്ചുകൊണ്ടും കേശ
 പാശങ്ങളിൽ ചുറ്റപ്പെട്ടു കപാലമാലയോടു കൂടിയും രണ്ടു കണ്ണു
 ങ്ങളിലും രത്നകണ്ഡപങ്ങൾ ധരിച്ചവനായും കപാലപാത്രത്തു

ഈ പരത്തു വിനേയും ധരിച്ചുകൊണ്ടും കറച്ചു നിറയുവാനുള്ള വട പത്രനിർമ്മിതമായ പാത്രത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടും സുസ്ഥമായ അർത്താണിന്റെ താഴത്തു ശോഭിക്കുന്ന കന്യാകൈരവീനങ്ങളാൽ ഭൂമിതനായും ഭീഷണാഹുവായും രക്തനേത്രനായും ഭാഷകൊണ്ട് എപ്പോഴും പേടിപ്പിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന ആ ശൈവൻ മാനവിക്രമരാജാവിന്റെ സമീപത്തേക്കു ചെന്നു. അതു കണ്ടു രാജാവു ചുരുട്ടി ആസനത്തിലിരുത്തി. അപ്പോൾ ശൈവൻ ജനങ്ങൾ വളരെ കൂടിയിരിക്കുന്നതനുഭവിക്കുന്നു. ചോദിച്ചു. അതു കേട്ടു രാജാവു പറഞ്ഞു— എന്റെ പുത്രിയായ സുകേശിയെ കലികാമനും വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കുകയാണ്. എന്റെ ഭാഗ്യത്താൽ മുഹൂർത്തസമയത്തു ഭവാനു വന്നുവെല്ലോ. ഭവാനു എന്താണ് വേണ്ടത്. ശൈവൻ അതു കേട്ടു തലകുലുക്കിക്കൊണ്ടു ഞാൻ ചോദിക്കുന്നത് തരാമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ പറയാം എന്നു പറഞ്ഞു. “രാജാവു എന്നായാലും തരാമെന്നു പ്രതിജ്ഞയുചെയ്തു. അപ്പോൾ താപസൻ മാനവിക്രമനോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കുക. നീ ദേവഹൃദയനായി. എന്റെ പ്രിയമായ പാത്രം നിറഞ്ഞിട്ടില്ല, നോക്കുക. ഈ കന്യകയുടെ കലഭാരത്തെത്തുടർന്ന് ഇതിൽ ഇടക. ഒറ്റ താമസിപ്പോണം. അതു കേട്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും കാതുരപാത്തിക്കൊണ്ടു കയ്യും കയ്യും എന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു ഒറ്റ കലത്തിയില്ല. ശൈവൻ പിടന്നതും, തന്നെപ്പോലും ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞ് എഴുന്നീൽക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മാനവിക്രമൻ ആ താപസനെ പിടിച്ചിരുത്തിട്ടു സുകേശിയോടു താപസനെ വരികെ എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു സുകേശി താപസനെ നമസ്കരിച്ച് എഴുന്നീൽക്കുമ്പോൾ ധീരനായ മാനവിക്രമൻ സുഗന്ധപുഷ്പങ്ങളാൽ വാസിതമായ സുകേശിയുടെ കലഭാരത്തെ തന്റെ വാർകൊണ്ട് അടിച്ചൊട്ട അറഞ്ഞ് ഒറ്റ ശങ്കുകുടാരതലിവുകേതനും കൊടുത്തു. ആ മായാശൈവൻ കലഭാരത്തെയും കൊണ്ടു മാഞ്ഞു. ഭാഷയുടെ കലഭാരനാശത്താൽ കലികാമന്റെ മുമ്പാകെ വന്നപ്പോഴേ രാജപുത്രിയുടെ കലഭാരം മറമ്പ

ത്തെപ്പോലെ ഉണ്ടായി. മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ടു രാജാവിന്റെ ഭവനത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. യോഗ്യനായ രാജാവു മഹേശ്വരനെ അനവധി നമസ്കരിച്ചു. കലികാമൻ മഹേശ്വരനെ അഭയമായി സ്വീകരിച്ചു. വിവാഹമെഴുതി ഇത്രയും ഇത്രയും ചെയ്തപ്പോൾ സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ മഹേശ്വരൻ അനവധി നമസ്കരിച്ചു. ഞാൻ നിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിച്ചതാണ്. നിനക്ക് എങ്കൽ ദൃഢഭക്തിയുണ്ട്. നിനക്കു ഞാൻ ഭക്തിയെ തന്നിരിക്കുന്നു; എന്നു പറഞ്ഞു രാജാവിനോടു കൂടി മഹേശ്വരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. തന്റെ കലപാശത്തോടു കൂടെ വൃന്ദിയുടെ കലപാശത്തെയും അറത്തു ഭക്തിയാൽ കൂടി കൊടുത്തു രാജാവിന് അഭയത്തെക്കൊടുത്ത മഹേശ്വരൻ സംസാരവിപത്തിൽനിന്നു നമ്മെയും രക്ഷിക്കട്ടെ.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ ഭക്തികളേ! മനുഷ്യൻ മോക്ഷോപായം അതിസുലഭമായിരുന്നിട്ടും ദുഷ്ടമായ കാര്യങ്ങളിൽ യതിപ്പെന്നു വെല്ലുവിളിക്കുന്നു. ഇതിനെക്കാൾ വലുതായ സാഹസം മഹാപാപം? ദുഷ്ടം, ദേശം, ക്രിയ, കാലം, മന്ത്രം, കർത്താവ് ഇത്യാദികളുടെ ശുദ്ധികളോടുകൂടിയ യാഗങ്ങൾ എവിടെ? ഈ വിഷയാസക്തനായ ജനങ്ങൾ എവിടെ? ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി ദുഷ്ടമായ വൈരാഗ്യത്തിന്റെ അതിർ എവിടെ? ഈ വൈരാഗ്യത്താൽ സാധ്യമായ വേദാന്തത്തോന്നു എവിടെ? ഈ അല്ലെങ്കിലും എവിടെ? അതുകൊണ്ട് അസാധ്യങ്ങളായ അന്യകർമ്മങ്ങളെ ത്യജിച്ചു വിശേഷിച്ചു കലിയുഗത്തിൽ മോക്ഷത്തെ ഇച്ഛിക്കുന്നവർ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ തന്നെയാണ് ചെയ്യേണ്ടത്. കാലകർമ്മമെന്നെന്നായ ആ മഹാ

ദേവാനന്തരനായാണ് ഏല്പാഴും പൂജിക്കേണ്ടത്. ഒട്ടും കേൾക്കാതെ കിട്ടുന്നവയെയാണ് അച്ഛിച്ചാൽ മഹാദേവൻ പ്രസാദിക്കുന്നു. ശിവലംഗമുണ്ടാക്കുവാൻ ശുദ്ധമായ മണൽ നദികളിൽ സുലഭമാണ്. കറക, പുഷ്പം, ജലം ഇവകൾ എല്ലാദിക്കിലും കിട്ടും. ഇവകളെക്കൊണ്ടു ഭക്തിയാടുകൂടി പൂജിച്ചാൽ മതി. ഇതു കൂടി ചെമ്പ്യാൻ കഴിയാത്തവന്നു ജ്ഞാനം സുലഭമായി ദേവിക്കാമങ്കിൽ അപ്പാൾ ബാലനെന്ന ആകാശത്തിലുള്ള ചന്ദ്രനേയും ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയും. അല്ലാമങ്കിലും എന്തെങ്കിലുമായ നിയമത്താൽ മഹാശാപം അപ്പണം ചെയ്യുന്നവർ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മുക്തനായി ദേവിക്കു സത്യാതന്ന. ഹെ മുനികളേ! ഈ കാഴ്ചയിൽ പണ്ടെങ്ങനെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ആ ഉത്തമകഥയെ നിങ്ങൾ ഭക്തിയോടെ കേൾക്കുവിൻ. താമ്രവർണ്ണനദിയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നതായും വിശേഷമായ കഴിവുകളിൽനിന്നുണ്ടാകുന്നതായും ഉള്ള മുത്തുകളാൽ നിറഞ്ഞതായ വയലുകളാടുകൂടിയ ഒരു ദേശമുണ്ട്. അതു ചോളരാജാവിനാൽ രക്ഷിക്കപ്പെട്ടതാണ്. ആ ദേശം സൂർയാൻ കതിരകളുടെ കളമ്പുകൾ തട്ടി പൊളിഞ്ഞ നാളികരങ്ങളുടെ ജലങ്ങൾ ധാരാളമായൊരു ഒഴുകുന്നതുകൊണ്ടു നദിയാൽ രക്ഷപ്പെടുന്നതായ നദിമാത്രമെന്ന ഭൂമിയെപ്പോലെ ദേവിച്ചു. അവിടെ കാവേരീതീരത്തിൽ നാലുജാതിക്കാരും നാലാശ്രമക്കാരും നിറഞ്ഞതായ ഒരു വലിയപുരമുണ്ട്. അതിന്നു കണമാഗ്രഹമാണെന്ന് പേര്. ആ സ്ഥലത്തു ഗൗരേയവശജനായി ശങ്കലാദായൻ എന്നു ലോകവിശ്രുതനായ ഒരു കൃഷിക്കാരനാണായിരുന്നു. അവൻ ശിവപൂജാരതനാണ്. നാലുനാഴികവഴി ദൂരത്തുള്ള ശ്രീചിരംബരേശ്വരകൽ അവൻ ബാല്യത്തിൽതന്നെ അന്യന്മാർക്കു ദുർല്ലഭമായ ഭക്തിയെ ചെയ്തു. അവന്നു സമാനവാശജയായി ഭക്തിമതിയെന്നുപേരായ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായി. ആ ഭാര്യയോടുകൂടെ അവൻ ദിനേനാറാം ചിരംബരേശ്വരനെ വന്ദിച്ചു പതിവായ നിവേദ്യത്തെ നിവേദിച്ചു രാത്രിമാത്രം ഭക്ഷണം ചെയ്തും.

മനികൾചോദിച്ചു— ഹെ കംസോദവ! ശങ്കലായൻ ചെയ്ത നിയമമെന്നെവട്ടും എന്താണ്? അതുകൊണ്ടു സഭാപതി പ്രീതനായെല്ലാം അതിനെ ഞങ്ങൾക്കു പാഞ്ഞു തരിക.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു—അവൻ പുതിയതായ നെല്ലുകത്തി നല്ല വെളുത്ത തുലുമായ അരിയുണ്ടാക്കി ശാകവിശേഷങ്ങളോടുകൂടി നടശപരണം സമർപ്പിക്കും. ഇതാണ് അവൻ സകല്പിച്ച നിയമം. വിശേഷദിവസങ്ങളിൽ അവൻ അഭിഷേകവും ചെയ്യിക്കും. ഇങ്ങിനെ അവന്നു പതിനാറു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മഹേശ്വരൻ കൊതുകുണ്ടായി. അവന്നു വളരെ പശുക്കളുണ്ടായിരുന്നതല്ലാ മഹാമാരിയെന്ന രോഗത്താൽ നശിച്ചു. കൃഷികളെല്ലാം മഴയില്ലാത്തതിനാലും നശിച്ചു. വീട്ടിലുള്ള സകലസാധനങ്ങളോടുകൂടി വീടു തീവെന്തുപോയി. ഇതെന്നു കൊണ്ടു നടശഭക്തനായ അവന്നു മനസ്സുകലങ്ങിയില്ല. അവൻ ഭായ്യയോടുകൂടി പിന്നെയും കൃഷിചെയ്തു ദ്രവ്യമുണ്ടാക്കി ശിവപൂജ മുദാതെ നടത്തി. അവന്റെ മറ്റൊരു വണ്ടികളും കന്നുകളും വർദ്ധിച്ചു. അതുകൊണ്ട് ആ ദേവതകൾ സന്തോഷത്തോടെ ഉപജീവനംകഴിച്ചു. അവർ സമ്പാദിച്ച നെല്ലുകൊണ്ടു നടശനുംമാത്രം നിത്യമെന്നെവട്ടും ചെയ്തുവന്നു. ചെറുപയർ, ഗോതമ്പും, ചാമ, കടല, കൊള്ളു ഇവകളാൽ അവർ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ കഴിക്കുന്ന ഭക്തനും നടശപ്രസാദത്താൽ വളരെ നെല്ലുണ്ടായി. ഒരു സോമവാരത്തിൽ അവൻ അഭിഷേകദ്രവ്യമെല്ലാം സമ്പാദിച്ചു ഭായ്യയുടെ തലയിലോറി നല്ല അരിയും ചുക്കുന്ന വിശേഷമായ ശാകത്തേയും താനും ശിരസ്സിലെടുത്തുകൊണ്ടു വൈകുന്നേരം നടശനെ പൂജിപ്പാനായി പാറപ്പെട്ടു. പഞ്ചഗവ്യം, എണ്ണ, ഇളനീർ ഇതുകളെല്ലാമടുത്തുനടപ്പാൻ വയ്ക്കാതെ ഭായ്യ പിന്നാലെ പതുക്കെ വന്നു. അപ്പോൾ അവൻ ഹെ ഹ്രിയെ! വേഗം

വരിക. ഇതാ ഗോപുരാകാണുന്നു. എന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കിപ്പറഞ്ഞു പിടന്നതും നടക്കാനുടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു കല്ലിടമ്പൽ കാൽതടഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവന്റെ തലയിലിരിക്കുന്ന പാത്രം നിലത്തുപീണ് അരിയെല്ലാം ചിന്നിപ്പോയി. വിശേഷമായ നല്ല ചുരന്ന ശാകമല്ലോ വെയിൽകൊണ്ടു പഴുത്തിരിക്കുന്ന ഒരു പോട്ടിലേക്കുപോയി. അതുകണ്ടു ശങ്കലാദായൻ തന്റെ നിയമം തൊറിയെന്നു നിശ്ചയിച്ച ദുഃഖത്താൽ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു തന്റെ നിയമം തൊറിയായ് മരിപ്പാനുള്ള നിശ്ചയത്തെക്കൊണ്ടു. എന്നിങ്ങു പ്രതഃഗുഹയ്ക്കകാൾ മരണമാണ് ശ്രേയസ്സെന്നുനിശ്ചയിച്ചു കഴുത്തുറപ്പാനായി ആയുധത്തെക്കൊണ്ടു കഴുത്തിൽ വെക്കുമ്പോഴേക്കു നടക്കൻ പ്രത്യക്ഷനായി. നിലത്തു ചോയ അരിയും ശാകവും മാരാത്തു നടക്കന്റെ വായിൽകണ്ടു. വേഗം നടക്കൻ അവന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് ആയുധത്തിനെ വാങ്ങി. ആ ദേഹികൾ നടക്കുപരന്ന സേവിയുകൊണ്ടു നിശ്ചിതമായി പൂർണ്ണമായി വളരെയുണ്ടായി. അന്നതും നടക്കൻ അവന്റെ സായുജ്യത്തെ കൊടുത്തു സകലദേവന്മാരും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുക കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ

ഇരുപത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

—o—

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു—ഓമ മുനികളേ! ഹിമപുഷ്പമയ്യുവാൻ ശക്തിയില്ലാത്ത മുക്കുക്കൾക്കു മഹേശ്വരന്റെ നാമസങ്കീർത്തനം തന്നെയാണ് മോക്ഷത്തിന്നു മുഖ്യസാധനം. ഇതിന്നു സനകാദിമഹർഷികൾ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പാഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് എളുപ്പത്തിൽ മുക്കിപ്പിടിക്കാമെന്ന്. ചോളരാജാവിന്റെ രാജ്യത്തിൽ ഹിമകുന്ദങ്ങളാൽ അലംകൃതമായി ശ്രീമത്തായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ കാവേരീനദി അനേക പുഷ്പോദ്ഭവങ്ങളായും വൃക്ഷങ്ങളായും ബാലകന്മാരെക്കൊന്നുപോലെ എപ്പോഴും

ജലത്താൽ നനച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കളുവൊഴുകളുടെ പത്രങ്ങളിൽ മേഘങ്ങൾ വഴിപ്പെന്ന ജലം ഉറച്ച ഭിച്യമായ കുപ്പുരമെന്നതുപോലെ ശോഭിക്കുന്നു. കഴങ്ങുകളുടെ പൂക്കളുകളുടെ ഗന്ധപണ്ഠികളിൽ ക്രീഡിക്കുന്ന മരിച്ച വണ്ടുകളുടെ രക്തം ശബ്ദത്താൽ ഭീഷകൾ ശബ്ദമായമാനങ്ങളായിരിക്കുന്നു. വാപികളിലുള്ള താമരയിലകളിൽ ഹംസങ്ങൾ സുഖമായി കിടന്നുറങ്ങുന്നു. മൃതവൃക്ഷത്തിന്റെ പ്രവാളങ്ങളിൽ പികങ്ങൾ രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സുന്ദരിമാരായ സ്ത്രീകളുടെ കണ്മണികളുടെ അന്തർഗതത്തിൽ മരിച്ച വണ്ടുകളും രമിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിന്നു മംഗലമെന്നു പേരാണ്. ചിദ്രംഭരഭക്തത്തിന്റെ സമീപമാണ്. ആ നഗരത്തിലാണ് മംഗലദേവതയായ ലക്ഷ്മീദേവി എപ്പോഴും വസിക്കുന്നത്. ആ നഗരത്തിൽ ഗോപാലവാരാജനായി ഗോനാഥൻ എന്നൊരുവനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഭിക്ഷിത പത്രങ്ങളെ മേക്കുന്നത് അവന്റെ സംപാരമ്പര്യമായിരുന്നു. അവൻ ബാല്യത്തിൽത്തന്നെ പത്രങ്ങളെ മേച്ചുകൊണ്ടു നെയ്യ്, പാൽ, തൈർ ഇവകളാൽ ബ്രാഹ്മണരെ സാന്ത്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഭാഗ്യവശമായ ഒരു മുനി ഗോനാഥന്റെമേൽ പ്രസന്നനായി. അദ്ദേഹത്തോടു ഗോനാഥൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ അപേക്ഷിക്കുകയാൽ മുനി ആ മന്ത്രത്തെ അവന് ഉപദേശിച്ചു. അവർ ഭിന്നന്മാരും ആ മന്ത്രത്തെ മുപ്പതിനായിരം ഉരു ജപിക്കും. ഇങ്ങിനെ മഹാമന്ത്രജപത്താൽ അവന്നു മാഹാത്മ്യം വരിച്ചു. ആ ഗോപാലന്നു മനസ്സിൽ ലോകമുഴുവനും ശിവമയമായിത്തോന്നി. അവൻ നടക്കുമ്പോഴും ഇരിക്കുമ്പോഴും കിടക്കുമ്പോഴും ഉണ്ണുമ്പോഴും ആ മന്ത്രത്തെയും മന്ത്രാപദേയ്യായ ഗുരുവിനേയും മറന്നില്ല. ശിവ, ശങ്കര, ഗൗരീ, നീലകണ്ഠ, ത്രിലോചന, മഹേശ്വര, മഹാദേവ, ത്രിപുരാന്തക, ധൂഷ്ട, കലശാസന, കാമാര, ചന്ദ്രശങ്കര, കരുണാനിധി, രക്ഷിക്ക എന്നീ എപ്പോഴും പായും. ഗോനാഥന്റെ നാമ ശിവനാമങ്ങളെയല്ലാത്ത മറ്റൊന്നും പാകയില്ല. അവന്റെ ആ

കേതിഭാഷ്യത്തെക്കണ്ടു പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ സരസ്വതിയോട് അവനെ അനുഗ്രഹിപ്പാൻ പാഞ്ഞു. സരസ്വതി ഗോനാഥന്റെ സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു ഓടക്കുഴലിനെ കൊടുത്തു. അവൻ വേഗം സന്തുഷ്ടനായി എഴുന്നീറ്റ് ഉത്തമമായ ഓടക്കുഴലിനെക്കണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെത്തന്ന ഉത്രവാൻ തുടങ്ങി. എട്ടു പോരമുള്ള ഓടക്കുഴലിൽ ആ മഹാനഭാവൻ ആദ്യത്തെ പോരത്തിൽ അധരവെച്ചു മാനുള്ള പോരങ്ങളിൽ വിരലുകളെ യഥാസ്ഥാനം നടത്തിക്കൊണ്ടു സപ്തസ്വരത്തോടുകൂടി മഹേശ്വരൻ മാറാത്തുറത്തു പാടി. അതു കേട്ടു പത്മക്കുടം ക്ഷെല്ലാം രോമാഞ്ചമുണ്ടായി. ഗോനാഥൻ ചരാചരാത്മകമായ വിശ്വാത്ത ഗാനരസജന്യമായ കേതിഭാവത്തിന്റെ ആ വേശത്താൽ വശമാക്കിക്കൊണ്ടു വേണനാദോമൃതത്താൽ മഹേശ്വരനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. ഭിന്നത്താനം ഗോനാഥന്റെ വേണനാദരസത്താൽ കല്ലുകൾ ഉരുുകിത്തുടങ്ങി. ഉണങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾ പൂച്ചിടവെന്നു തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഭീമസം രാവിടെ ഗോനാഥൻ അനേകം ഗോപാലന്മാരോടുകൂടി പത്മക്കുടത്തെ ആട്ടിക്കൊണ്ടു വനത്തിലെക്കു പുറപ്പെട്ടു. വനങ്ങളിൽപോയി പത്മക്കുടത്തെ നല്ലവണ്ണം പൂല്പതീരിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടുത്തി വൃക്ഷമായകളിലാക്കി ഗോനാഥനും വൃക്ഷമായയിലിരുന്നു. അവൻ പത്മക്കുടത്തെ കഴുത്തിൽ കയറ്റിക്കെട്ടി അരയിൽ കമ്പിളിയെ ചൂടിക്കൊണ്ടു വടവൃക്ഷത്തിൽ ചാരിനിന്നു കഴുത്തിനെ വളച്ച് അധരത്തിൽ ഓടക്കുഴലിനെ വെച്ചു മൂന്നുവിധഭാഗിയാൽ മനോഹരനായി നിഷാദം, രിഷഭം, ഗാന്ധാരം, ഷരംജം, മധ്യമം ധൈവതം ഈ സ്വരങ്ങളെ വേണവിന്റെ ആറു പോരങ്ങളിലും വിരൽ നടത്തി വായിച്ച് എഴാമത്തെ പോരത്തിൽ പഞ്ചമസ്വരത്തെ വായിച്ചപ്പോൾ സകല ചരാചരങ്ങളും മൃഗായ പ്രാപിച്ചു. അവൻ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രസ്വരത്തെ വായിച്ചു. കിയിലുകൾ വേണനാദോകേട്ടു സുബ്ബങ്ങളാകത്തക്കവണ്ണം അവൻ മധുരസ്വരങ്ങളെ മനോഹരമായി പാടി. ഉ

മൃഗസ്വരമല്ലാതെയും മന്ദസ്വരമല്ലാതെയും അധികം താമസിക്കാതെയും അതിവേഗമല്ലാതെയും ഗർഭമുള്ള പത്നുവിന്നു ഗാനരസത്താൽ ഗർഭസ്രാവമുണ്ടായി പാൽ ഒഴുകത്തക്കവണ്ണം ഗംഗാപ്രവാഹംപോലെ രമ്യമായി ഭാടകഴൽ വിളിച്ചു. അവൻ ചരാചരാത്മകമായ വിശ്വവത്സവേണനാദോളതത്തിൽ മുക്കിക്കളഞ്ഞു. അവന്റെ ഗാനരസത്താൽ ആകൃഷ്ടനായ ദേവകുളാൽ ആകാശമല്ലാം നിറഞ്ഞു. അവന്റെ വേണനാദോളെട്ട് അന്യോന്യം ജാതിസിദ്ധമായ വൈരത്തെ തൃപ്തിച്ച ഭൂഗണ്ഡാൽ കാടും നിറഞ്ഞു. അവന്റെ വേണവിൽനിന്നുള്ള സ്വരയോഗം മഹാദേവന്റെ ശിരസ്സിൽനിന്നു ഗംഗ ഏഴായി പ്രവാഹിക്കുന്നതുപോലെ ഏഴവിധത്തിൽ ഒറ്റും വർദ്ധിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ഗോനാഥൻ വേണനാദോളകൊണ്ട് ആബ്രാഹ്മസംബപന്തനം ജഗത്തിനെ വശീകരിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അതിമധുരമായ ആ ഗാനം നൃത്തപ്രിയനായ സഭാപതിയുടെ കണ്ണങ്ങളിലും കേട്ടു. ഉടനെ സഭാപതി അവന്റെ ശ്രോത്രാനന്ദകരമായ ഗാനരസത്തെ കേട്ടു സന്തുഷ്ടചിത്തനായിട്ടു ഗൌരിയോടുകൂടെ അവന്റെ അടുക്കൽ പ്രത്യക്ഷനായി. വേദങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ട പാദാരവിന്ദങ്ങളോടുകൂടിയ ആ സഭാപതി അവന്നു മുക്തിയെ കൊടുത്തു തന്റെ സ്ഥാനത്തേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

ഇതപരൈവതാമസ്യ മേവ

അഗന്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! നിത്രയും ശിവപൂജയ്ക്കു ചെന്നു മുതലായ പൂജാദ്രവ്യത്തെ കൊടുത്തതിനാൽ ചിലർ ഇഹലോകത്തിൽ ഐശ്വര്യസുഖത്തെയും അന്ത്യത്തിൽ മുക്തിയേയും ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നുദാഹരണമായി ശിവഭക്തന്മാർ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നുണ്ട്. അതിൽ ശ്രീമാനായ മൂർത്തിനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെയാണ് വർണ്ണിക്കു

ന്നത്. ഭക്തിനദിക്കൊക്കുന്ന കാമിനിയുടെ മുഖശോഭയ്ക്കു തി
ലകാശപാലമായിരുന്ന മധുരയെന്ന ത്രൈലോക്യവിശ്രാമമാ
യ ഒരു നഗരമുണ്ട്. മുതുമയങ്ങളായ കണ്ണാരണങ്ങളാൽ
അലംകൃതയായ മീനാക്ഷീദേവി ത്രൈലോക്യഭരണിയാണെങ്കി
ലും ആ നഗരത്തിലാണ് എപ്പോഴും മമതയെ വെച്ചിരിക്കുന്ന
ത്. അവിടെയാണ് പാണ്ഡ്യരാജനാൽ പൂജിതനായ മഹാ
ശേഖരൻ അറപ്പത്തുനാലു ലീലകളുടെ ഇരിപ്പിടമായി വിദ്വ
ജനനത്. അവിടെയാണ് കേളീത്തുകസാഭാഷണപരികയാ
യും പാദവേദനയായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണു, മഹേശ്വരന്മാർക്കു സകല
സൈദ്ധ്യാഗ്രന്ത ദാനാദായുന്ന കടാക്ഷത്തോടുകൂടിയവളായും
കരോവനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനാൽ ശബ്ദായമാനങ്ങളാ
യ നൂപരങ്ങളോടുകൂടിയവളായും വിഷ്ണുവിന്റെ ആഗ്രാഹനാ
മായ മത്സ്യരത്നോല്പാദയുള്ള നേത്രമത്സ്യങ്ങൾക്കല്ലപാകൃതിയാ
യും കിന്നുകവ്യപ്രഭയെ ജയിച്ചതായ വസ്ത്രശാഭയോടുകൂടി
യവളായും നഖതാൽ ശബ്ദിപ്പിക്കുന്ന വീണാനാദോധ്വജ
ത്താൽ പൂപ്പിക്കപ്പെട്ട വൃക്ഷങ്ങളോടുകൂടിയവളായും ഇന്ദ്രനീല
രത്നരത്നോല്പാദയ ശ്വാമളവർണ്ണയായുമിരിക്കുന്ന മലയധ്വജക
ന്യകയെ ഭക്തിണദിമിന്നു കണ്വരന്മാരും ദേവേന്ദ്രനാൽകൂടി
വന്ദിക്കപ്പെട്ടവരുമായ പാണ്ഡ്യയാശരാജാക്കന്മാർ താമ്രവർണ്ണീ
സാഭരണങ്ങളായ ദിവ്യമത്തുരണങ്ങളെക്കൊണ്ടുചിടുന്നു. അ
ങ്ങാടികളും വ്യാപാരങ്ങളും നിറഞ്ഞതായും സരയ്ക്കുപാലസമൃ
ദ്ധമായും ഇരിക്കുന്ന ആ മധുരാപുരി സ്വർഗ്ഗലോകം പ്രതിബിം
ബിച്ചതുപോലെ ഭരിക്കു ഭടന്മാരായി ഭവിച്ചു. അവിടെ മൃ
ത്തിനാഥനെന്ന പേരായി മഹാധനികനായ ഒരു വൈശ്യാ
ണായിരുന്നു. അവൻ മഹാശേഖരനിൽ ദൂരഭക്തിമാനാണ്.
ശിവഭക്തന്മാരുടെ കിങ്കരനാണ്. ഭസ്മവും തുറാക്കും എ
വിടെക്കുണ്ടാലും അവൻ തൊഴുതു നമസ്കരിക്കും. അവന്റെ
ഗൃഹത്തിലില്ലാത്ത രത്നങ്ങൾ വേറെ ഒരേതത്തും ഉണ്ടാവില്ല.
അവൻ ദീപാന്തരങ്ങളിൽനിന്നു വരുത്തിയ ദിവ്യചന്ദനംകൊ
ണ്ടു നിത്യം ഹാലാസ്യനാഥൻ ലേപനാചെയ്തിച്ചു. ഈ നിയ

മത്തൊടുക്കുക ഇരുപതു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ പൗണ്ഡ്രരാജ്യ സ്ത്രീജനനായിരുന്നതിനാൽ രാജ്യകാർയ്യങ്ങളെ വേണ്ടാവണ്ണാ ആലോചിക്കാതിരുന്നു. ആ അവസരത്തെ അനേപിച്ചിരിക്കുന്നു. ആസ്രരാജാവു യുദ്ധത്തിനായി മധുരമക്കുവന്നു. ആസ്രരാജാവു പാണ്ഡ്യരാജാവിനെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു താൻ രാജ്യത്തെ ഭരിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ മുജന്മപാപത്താൽ ഭരണമതത്തിൽ വിശ്വാസമുണ്ടായി. ദൈവത, അദൈവത, വിവിധദൈവത മതങ്ങളിൽ ദേഹേന്ദ്രിയാദി വ്യതിരിക്തനാണെന്നുപറയുന്ന ആശ്വാവിനെയാണ് മൂലന്മാരായ ആഹരന്മാർ അവരുടെ മതത്തിൽ രൂപസ്തംഭം, വേദനാസ്തംഭം മുതലായ ജഡങ്ങളായ പഞ്ചസ്തംഭങ്ങളെ ആത്മാവെന്നു പറയുന്നത്. ആ മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ച രാജാവു വേദോപേക്ഷനായി ഭവിച്ചു. ദൈവദികന്മാരേയും ദേഹിച്ചുതുടങ്ങി. വേദാന്തത്തെയും യാഗാദികർമ്മങ്ങളേയും ആ രാജാവു ദേഹിച്ചു. ക്രമത്തിൽ ദേവബ്രാഹ്മണപൂജയേയും രാജാവു മുടി. അപ്പോൾ മതാന്തര അനുസരിക്കുന്നവരാരോടും മതവിരുദ്ധരോടും മറ്റുള്ളവരും ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ മധുരാനഗരത്തിൽ മുത്തിനാഥനായ ശിശു മാതാസർവ്വദേവങ്ങളും ഭരണമതത്തെ അനുസരിച്ചു. രാജാവ് ഏതുപ്രകാരം പ്രദക്ഷിണ അപ്രകാരം തന്നെയെന്നുള്ളതു ശാസ്ത്ര സ്ഥാനമാണല്ലോ. രാജാവിന്റെ മതത്തിൽ ചേരാത്തതുകൊണ്ടു മുത്തിനാഥൻ രാജാവിന്നു വിരോധിയായിത്തീർന്നു. ആജ്ഞ ലംഘിച്ചാൽ രാജാക്കന്മാർക്ക് കോപം കലശലാണല്ലോ. ബ്രഹ്മാവ്, വിഷ്ണു, അഗ്നി, ഈശ്വരൻ, സദാശിവൻ ഇങ്ങിനെയുള്ള പഞ്ചബ്രഹ്മമുതിരികളുടെ പാരദോപാസകനായ ആ രാജാവു സഹ്യാവരണയുക്തമായ മുതിരികളുടെ പൂജയാണ് വിശേഷാലനുപാക്കുതെ ദൈവദികന്മാരെ വഞ്ചിച്ചു. പ്രത്യക്ഷമല്ലാത്ത രാവോ എങ്ങിനെ പ്രമാണമാവും എന്നും മറ്റും ജനങ്ങളെ പാഞ്ഞിളക്കി ആ പാണ്ഡ്യൻ ഉത്തമമായ വേദമന്ത്രത്തെ നശിപ്പിച്ചു. ശിവ, വിഷ്ണുജന്മകൾക്കു പദലവിധത്തിലും വില്ലമുണ്ടാക്കി. ദുർമ്മതിയായ രാജാവു വേദത്തിൽനിന്നു പൂർത്തായവരെ പൂജിച്ചു. ഹാലാ

സ്വന്താമാർഗ്ഗം പൂജയും ആ രാജാവു മടക്കി. അപ്പോൾ മൂർത്തി
 നാഥൻ തന്റെ ആർക്കാരെക്കൊണ്ടു വൃന്ദിച്ചിട്ടു മൂർത്തിനാ
 മൻ തന്റെ ആജ്ഞയെ ലക്ഷിച്ചതും താൻ മടക്കിയ പൂജ നട
 ത്തിച്ചതും കേട്ട രാജാവ് ഏറാൻ സമ്മതംകൂടാതെ അങ്ങാടി
 യിൽ ആരങ്കിപ്പും ചന്ദനം വിഹരിച്ചാണ്ടങ്കിൽ അപന ഞാൻ
 കൊല്ലമെന്നു മണിയപ്പെട്ടിട്ടു മൂർത്തിനാഥൻ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചി
 രുന്ന ചന്ദനത്താൽ വളരെക്കാലം മടങ്ങാതെ ചന്ദനമലപനം
 നടത്തിവന്നു. ഒരു ദിവസം ചന്ദനമില്ലാതായി. അപ്പോൾ മൂ
 ര്ത്തിനാഥൻ ഹാലാസ്വന്താമാന സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു വിചാരിച്ചു.
 ഹെ മഹേശ്വര! ഭവാനാ ഭവപനവസ്തുവായ ചന്ദനം ഇന്നു
 ജ്യോതിശ്ചൈവ നാളെ ഞാൻ എന്തു ചെയ്യാട്ടു? ഹാലാ
 സ്വേശ്വരനായ ഭവാനെ അന്നു രക്ഷിക്കണം എന്നു പാഞ്ഞു ച
 ന്ദനവും കൊടുത്തു വൈശ്ണവൻ ആ രാത്രി കഴിച്ചു. രാത്രിയിൽ എ
 ന്നൊരു പക്ഷൽ മുഴുവനും അന്തപ്രദിച്ചിട്ടും ചന്ദനം കിട്ടിയില്ല.
 അപ്പോൾ വൈശ്ണവൻ ദാമപ്രദിനിയിൽ കുളിച്ചു ഭസ്മവും ധരി
 ച്ചു ഹാലാസ്വേശ്വരനെന്ന ചന്ദനത്തെ കൊടുക്കുവാൻ കഴിയാത്ത
 ഏറാൻ കൊകൊണ്ടു ഫലമന്താണെന്നു വിചാരിച്ചു കളിയാക്ക
 ച്ചാണയിൽ ഉരജുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മൃകാശവാണി
 അതിനെ മടക്കി. ഹെ മൂർത്തിനാഥ! ഇങ്ങിനെ ചെയ്യരുത്. ഭ
 വാനാണെന്ന ഈ പാണ്ഡ്യരാജാവായി പാണ്ഡ്യരാജാക്കൾ പൂ
 ജിക്കി വൈദികന്മാരെ സ്ഥാപിക്കാ. ഈ രാജാവ് ഇപ്പോൾ
 അന്നു ശത്രുവിനാടു യുദ്ധമയ്യു മരിക്കും. നോക്കുക. ഇങ്ങി
 നെ പാഞ്ഞ അംഗീരിവാക്കുകേട്ടു മൂർത്തിനാഥൻ സന്തുഷ്ടനായി
 ഹാലാസ്വന്താമാസന്നിധിയിലക്കു പോയി. അന്നുതന്നെ രാജ
 നശിപ്പിച്ചു ചിലർ മധുരയിൽ വന്നു യുദ്ധത്തിന്നു വിളിച്ചു.
 അതു കേട്ടു ആ സ്രരാജാവു പുറപ്പെട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. യുദ്ധത്തിൽ
 ആസ്രരാജാവും അസന്ദ്രവും നശിച്ചു എന്നുമാത്രമല്ല യുദ്ധത്തി
 ന്നു വന്നവരും നശിച്ചു. യുദ്ധത്തിൽ ശേഷിച്ചു കറച്ചു ഭജന
 നാർ കൊടുപ്പായി. അപ്പോൾ രാജമന്ത്രികളെല്ലാവരുംകൂടി ആ
 ലോചിച്ചു മഹേശ്വരനാണെന്നാൽ ഒരു ഗുണത്തെ കണ്ണുകൊട്ടി ന

ഗരുത്തിൽ വിട്ടു. ആ ഗരു കൈവ്യവർത്തനവാത രാജാവാക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആ ഗരു ഹാലാസ്യമേന്ത്രത്തിന്റെ അകത്തുപോയി മുതലിനാഥനായ ഏതതു കഴുത്തിൽ വെച്ചു വീഥിയിൽ കൂടി പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ദേവന്മാരും നഗരവാസികളും പുതുവൃഷ്ടിചെയ്തു വന്ദിക്കുകയും ചെയ്തു. ആകാശത്തിൽ ഭൂമി കളും ദേവകളും ശബ്ദിച്ചു. ഗരു മുതലിനാഥനായ കൈവ്യവർത്തി സിംഹാസനത്തിലിരുത്തി താഴെ തുറന്നിടയിൽ ജലകലശമെടുത്തു മുതലിനാഥന്റെ ശിരസ്സിൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു. രാജസ്ഥാനത്തിൽ അഭിഷിക്തനായ മുതലിനാഥൻ പാഞ്ചണ്ഡനാദെ പെട്ടിച്ചു തുലത്തിനേരിട്ടു. ഹാലാസ്യനാഥനായ ചന്ദനലേപനം നിത്യവും മൂന്നുകാലം ചെയ്യുവന്നു. വൈദികന്മാരും രാജ്യത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചു പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തെ വലിപ്പിച്ചു. വൈദികന്മാർക്കു സമ്മതനായ മുതലിനാഥൻ നൂറുസംവത്സരം നല്ലവണ്ണം രാജ്യത്തെ രക്ഷിച്ചു ഹാലാസ്യനാഥപ്രസാദത്താൽ മുക്തിയേറും ലഭിച്ചു. ഏതാരുത്തൻ മുതലിനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെ പഠിക്കുകയും ഭക്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈലാസവാസം എളുപ്പത്തിൽ ലഭിക്കും.

എന്ന സ്തുതാപുരാണത്തിൽ

മുപ്തമാശ്യാതം.

—o—

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനിക്കളേ! പഞ്ചാക്ഷരമേന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടും ദിവ്യവൃഷ്ടിമേന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടും നിത്യാ മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കുന്നവർക്ക് ഒരിക്കലും പുനർജന്മം ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഇതിനുദാഹരണമായി നന്ദീശ്വരൻ, വിഷ്ണു മുതലായവർ ശിവഭക്തശിഖാമണിയായ സ്തനനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു. കാവേരീതീരത്തിൽ ദേവബ്രാഹ്മണഭൃഷിതമായും രമ്യമായുമിരിക്കുന്ന ഒരു പുരമുണ്ട്. ശ്രീമത്തായ ആ പുരത്തിൽ സമുദ്രത്തിൽ ശ്വേതഭീഷണമെന്നതുപോലെ കാവേരീജലത്തിൽനിന്നു പൊ

ഒരു വലിയ അഗതിക്കാരനാണ്. അത് പ്രാഥമികമായി വാസ്തവമാണ്. സർവ്വതോമുഖമായ വാസ്തവമാണ്. പീനമാർ, അന്ധന്മാർ, മൃകന്മാർ, ബലിരന്മാർ, നൊണികൾ, അഗതികൾ ഇവരുടെ സങ്കടത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. ശരണം പ്രാപിച്ച സർവ്വതോമുഖമായ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തലാണ്. അതിലൊന്നിലൊന്നിൽ ഹോമിക്കുന്നതായ ഹോമിസ്റ്റ്, നെയ്, ദേ, വിറക് ഇവരുടെ പുണ്യഗ്രന്ഥത്തോടു കൂടിയ യുക്തമാൽ വിവരങ്ങൾ വ്യാപിപ്പിക്കുന്നു. വേദങ്ങളുമായും പ്രകൃതി, യുക്ത, സാമ എന്നുള്ള വേദപ്രതിപാദനം ശബ്ദമായ മണ്ഡപത്തോടു കൂടിയിരിക്കുന്നു. വ്യാകരണമിമാംസന്ത്യായശാസ്ത്രങ്ങളുമായും പ്രാഥമികശാസ്ത്രങ്ങളുമായും ശാക്തീകമായിരിക്കുന്നു. ദിവ്യതകാകങ്ങളാൽ ശാക്തീകമായും ഉദ്യോഗങ്ങളിലുള്ള പുണ്യസാമന്തന്മാർ വാസ്തവമായിരിക്കുന്നു. യുക്തങ്ങളുടെ സമീപത്തിൽ അലംകൃതങ്ങളായ അനേക യാഗവേദികളാൽ നിറഞ്ഞതായിരിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലം പതിനെട്ടു പുരാണാത്മകത്തെ അറിയുന്നതിനു മാറ്റമില്ലാത്തതായ കല്പനകൾ. ആ അഗതിക്കാരൻ ശിവനാമനെന്നപോലെ ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണ്. അദ്ദേഹം പ്രതിഗ്രഹത്തിനു യോഗ്യനാണെങ്കിലും എവിടെയും പ്രതിഗ്രഹം വാങ്ങാറില്ല. ഉത്തമവൃത്തിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു നിത്യവും ശിവപൂജ ചെയ്യുകയാണിരുന്നത്. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ മോക്ഷപ്രസാദത്താൽ മഹാ ബുദ്ധിമാനായി സ്വർഗ്ഗനാഥനെന്നായി പുത്രനായി. ആ ബാലൻ നിത്യം അച്ഛൻ ശിവപൂജചെയ്യുമ്പോൾ അടുക്കലിരുന്ന് ഒരു നല്ല കല്പിനെയെന്ന് ഇലകളെക്കൊണ്ടു പൂജിക്കും. അച്ഛൻ പുത്രൻ ആ രാമത്തെ വയസ്സിൽ ഉപനയനം ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണവൃത്തിയെ അനുഷ്ഠിപ്പിച്ചു. നാലുവേദങ്ങളെയും ആറു ശാസ്ത്രങ്ങളെയും പഠിപ്പിച്ചു. മിമാംസയെയും വ്യാഖ്യാനിച്ചു. പുരാണാത്മകങ്ങളെയും അറിച്ചു. നല്ല മഹത്തത്തിൽ പരയാക്കുമ്പോൾ ഉപദേശിച്ചു. ശിവപൂജയെയും യഥാവിധി പുത്രൻ പഠിപ്പിച്ചു. സ്വർഗ്ഗനാഥൻ സകലശാസ്ത്രതത്വങ്ങളെയും പഠിക്കിച്ചു സക

ലവും സംശയമുള്ളതായി കാണുകയാൽ സകലഭക്തയും ഉപേക്ഷിച്ച് അപായരഹിതമായ മോക്ഷസാധനം ശിവപൂജതന്നെയാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശിവനാഥൻ മരിച്ചു. സ്തബ്ധനാഥൻ വലുതായ കാലഗതിയെ ഭാരത്തു ഭുജിച്ചു. പിന്നെ സ്തബ്ധനാഥൻ അച്ഛനു വേദവിധിപോലെ പിതൃക്രിയകളെല്ലാം ചെയ്തു. പരമാത്മാവായ മഹേശ്വരനിൽ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. താൻതന്നെ പുഷ്പാദ്രോനത്തെ വെച്ചുണ്ടാക്കി പുഷ്പങ്ങളെ വർഷിപ്പിച്ച് ആ പുഷ്പങ്ങളെ കൊണ്ടുതന്നെ മഹാശ്വരനെ പൂജിച്ചു. സ്തബ്ധനാഥൻ ജടാവല്ലഭധരനായും മണ്ഡൂകാക്ഷഭൂഷിതനായും പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രത്താലും നല്ല പുഷ്പങ്ങളാലും മഹാശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും സമയത്തെ കഴിച്ചു. വൃതമായി അല്പസമയമെങ്കിലും കളഞ്ഞില്ല. നിത്യം പന്നീരായിരം സംഖ്യ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു പന്നീരായിരം പുഷ്പങ്ങളാൽ മഹാശ്വരനെ അർച്ചിക്കാം. പിന്നെയും സമയമുണ്ടെങ്കിൽ മഹാശ്വരനെ മനസ്സിൽ സ്മരിച്ചു വാക്കിനെ സഫലീകരിക്കുവാൻ മഹാശ്വരനെ സ്തുതിക്കാം.

നമശ്ശിവായത്രിഗുണാത്മകായ
നമശ്ശിവായത്രിവിധാത്മനേതേ
നമശ്ശിവായത്രിജഗദിധാതേ
നമശ്ശിവായത്രിഭൈരവകയാഭയേ

സ്തബ്ധജസ്മദസ്സകളായ ത്രിഗുണാത്മകനായും ഈശ്വരകൂടസ്ഥജീവസ്വരൂപനായും മൂന്നുഭാവങ്ങളെയും സൃഷ്ടിക്കുന്നവനായും ദേവന്മാർക്കുപോലും രക്ഷിതാവായുമിരിക്കുന്ന ശിവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ മഹാശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടും ആ ശിവഭക്തബ്രാഹ്മണൻ മഹാശ്വരനെ യഥാവിധി പൂജിച്ചുകൊണ്ടും

സർവ്വവസ്തുക്കളിലും വിരക്തനായി ഭവിച്ചു. ഗൌരീദേവിയുടെ മുഖപ്പാലാകുന്ന അമൃതത്തെ ആസ്വദിച്ചതിനാൽ ധന്യനായും ഭക്താഗ്രഗണ്യനാകുമിരിക്കുന്ന ജ്ഞാനസാമന്ധ്യമൂർത്തിയുടെ സ്നേഹലാഭത്താൽ സ്വൗനാഥൻ താൻ കൃതാർത്ഥനായെന്നു നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ ഭക്തിയോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും മഹാദേവനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടുമിരിക്കുന്ന സ്വൗനാഥൻ മഹാശൈവസഭത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ പദത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
മുപ്പത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

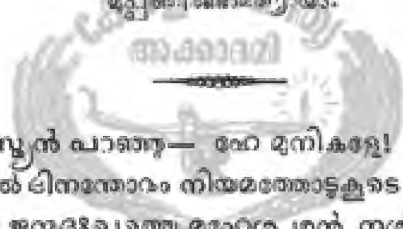

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! കേൾക്കുവിൻ. വേദസാരമാകുന്ന ശ്രീതദ്രമന്ത്രത്താൽ ഏതാരുത്തർ മഹാദേവനെ ഉപാസിക്കുന്നുവോ അവർക്കു പിന്നെ ഗർവാസം ഉൾക്കൊള്ളാതെ അനഭവിതരായി വരികയില്ല. ദുർല്ലഭമായ ബ്രഹ്മജ്ഞത്തെ ലഭിച്ചിട്ടും ചിലർ ശ്രീതദ്രമന്ത്രത്തിൽനിന്നു വിമുഖനായിട്ടു കാലത്തെ വ്യർത്ഥമാക്കിക്കളയുന്നു. തദാഭ്യായത്തെ ജപിക്കാതെ അന്യമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രയത്നപ്പെടുന്നവർക്കു മുക്തി ലഭിക്കുമെങ്കിൽ ഭജനം ചെയ്യാതെ തന്നെ തൃപ്തിപ്പെടും. അശുഭമായതാൽ യാഗാദിചെയ്യാലും അവൻ പിന്നെയും ജനിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ശ്രീതദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുന്നവൻ പിന്നെ മടങ്ങിവരുന്നില്ല. സ്വപ്നദൃഷ്ട്യയമായവയ്ക്കു സുരപാനമായവയ്ക്കു ഗുരുഭയമായവയ്ക്കു ചെയ്യുവാൻ വേദം സത്യമാണെങ്കിൽ ശ്രീതദ്രമന്ത്രപാരകാണു് ഈവക പാപങ്ങളിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ശ്രീതദ്രമന്ത്രത്തെ നിയമമായി ജപിക്കുന്ന ബ്രഹ്മണാശ്രമങ്ങൾ ഭക്തമാത്രാകൊണ്ടു സൃഷ്ടൻ ഇരുട്ടിറക്കു നശിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ലോകത്തിലുള്ള സകല പാപങ്ങളേയും നശിപ്പിക്കുന്നു. പശുഹത്യ ചെയ്യുവനാകട്ടെ കൃതാപ്തനാകട്ടെ ശ്രീതദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചു ശി

വഹിഃഗൃത്തിൽ അച്ഛിച്ചാൽ താമരയിലയിൽ വെള്ളമെന്നതു പോലെ പാപ സംഭവനയിക്കുന്നില്ല. ആഭിയിലും അന്തത്തിലും പ്രണവത്താടുകൂടി പാപനാശനമായ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ഏതാതെത്തൻ ജപിക്കുന്നുവോ അവന്റെ പാദദരണങ്ങളെ ബ്രഹ്മാവു മുതലായവർ തങ്ങളുടെ പാപചിന്താഭിഭാവേണി ശിരസ്സുകൊണ്ടു വഹിക്കുന്നു. സർവ്വ തേജസ്സുകളിലും വെച്ചു സൂര്യ രേജസ്സ് എളുപ്പിയും വലുതായിരിക്കുന്നുവോ അതവിധം അനേകമന്ത്രങ്ങളിൽ വെച്ചു ശ്രീഭദ്രാ ഉത്തമമാണ്. കാലാഗ്നിതദ്ഭാവനിഹത്തിൽ പാഞ്ചസ്പ്രകാരം സദ്യോജാതാദികളായ മന്ത്ര ഘോഷാൽ മന്ത്രിതമായ ഭസ്മത്തെ ധരിച്ചു തദ്ദാക്ഷമാലയേയും ധരിച്ചു ശിവലിംഗത്തിൽ മോഹശപരനെ അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നവൻ ഇതപരാത്താനു തലമുറാംശത്തെ ഉദ്ധരിപ്പിച്ചു ശിവലോകത്തിൽ സുവിച്ഛിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അഭക്തഭക്തണം ചെയ്യവനും എവിടെയെങ്കിലും പ്രതീഗ്രഹാവാനി നടന്നവനും ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചാൽ സകലദുരിതങ്ങളും നശിച്ചു മുക്തനായി ഭവിക്കും. വേദാക്തം ഇതാണ്. ഫെ മുനികളെ! ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പായാം. ശ്രദ്ധേയോടെ കേൾക്കവിൻ. ഇതിനെ കേട്ടാൽ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രത്തിൽ ഭക്തിയുണ്ടാകാം. കാവരീതീരത്തിൽ ശ്രീകാളമെന്നുപേരായി ഒരു പുരമുണ്ട്. ആ പുരം വേദശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായും യാഗാചെയ്യുന്നവരായും നിറഞ്ഞതാണ്. അവിടെ വേദവേദാംഗതത്വജ്ഞനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനാണായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും കാരവരിയിൽ കുളിച്ചു അഗ്നിഹോത്രാദികളെല്ലാം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞാലും വെള്ളത്തിൽനിന്നു തദ്ദാദ്യായത്തെ ജപിക്കും. പിന്നെ ശ്രീഭദ്രാ ജപിച്ചുകൊണ്ടു പുഷ്പങ്ങളാൽ മോഹശപരനെ അച്ഛിക്കും. അദ്ദേഹം ശ്രീഭദ്രാ ജപിക്കുന്നതു മൂന്നു യോജനമുദാരം കേട്ട് ഒരു പിശാചു ശാപത്തിൽനിന്നു മോചിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രീഭദ്രമന്ത്രജപമാഹാത്മ്യത്തെ അഭിമുഖനവരായ വസിഷ്ഠാദിമുനീശ്വരന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന്നു പശുപതിയെന്നു പേർകൊടുത്തു. ആ പശുപതി നല്ല ദ്രോണപുഷ്പങ്ങളാലും മുറിവില്ലാത്ത വില്വപ

ത്രങ്ങളാലും എങ്കൽ, അക്കത്തം, കറക ഇവകളാലും കൊന്ന
 ദുഷ്ടകളാലും ശ്രീതദൃഢത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു മഹേശ്വരവൃഷ്ട ചെ-
 യ്ക്കുതിനാൽ എല്ലാലോകങ്ങളെയും ജയിച്ചു ബ്രഹ്മാദികളാൽകൂ-
 ടി പൂജിതനായി വേിച്ചു. അദ്ദേഹം അണിമാദിസിദ്ധികളേ-
 യും തുണാപാപവ തൃപ്തിയും പശുപതി അർപ്പിച്ചു പുഷ്പം എ-
 പ്പോഴും മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ കണ്ടിട്ടു നന്ദി മുതലായ ഗ-
 ണങ്ങളെല്ലാവരും പശുപതിയെ പ്രശംസിച്ചു. ആ പശുപ-
 തി ശ്രീതദൃഢമാഹത്യാത്തെ അറിയുന്നവരായ പുത്രന്മാരെയും
 ശിവപൂജാതല്പരന്മാരായ ശിഷ്യന്മാരെയും ഭൂമിയിൽവെച്ചു മ-
 ഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈലാസത്തെ പ്രാപിക്കുകയും
 ചെയ്തു.

എന്ന സുതോപപുരാണത്തിൽ
 മുട്ടുതൊട്ടിനാമധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— മഹേന്ദ്രികളേ! മഹേശ്വരന്റെ
 സന്നിധിയിൽനിന്നുതന്നെ നിയമത്തോടുകൂടെ നമസ്കാരം ചെയ്-
 യുന്നവരുടെ ജന്മദുഃഖത്തെ മഹേശ്വരൻ നശിപ്പിക്കുന്നു. ചോ-
 ഉരാജ്യത്തിന്നുലങ്കാരമായി അസനപുരമെന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്.
 അതു വേദവേദാംഗങ്ങളെന്തായ ബ്രാഹ്മണരാലും യാഗത്തി-
 ന്നു ഭീക്ഷിച്ചവരാലും ധർമ്മനിഷ്ഠാവിശേഷത്താൽ വസിഷ്ഠാദി മു-
 നീന്ദ്രന്മാരുടെ യശസ്സിനെ തോല്പിക്കുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണശ്രേ-
 ണ്യന്മാരാലും ആതിഥ്യത്തെ ചെയ്യുന്നവരും ശാന്തന്മാരും ജി-
 തേന്ദ്രിയന്മാരും ആഹിതാഗ്നികളുമായ ബ്രാഹ്മണരാലും അധി-
 വസിക്കപ്പെട്ടതാണ്. അത് ഏതപ്പോഴും ബ്രാഹ്മണാധിപതാൽ
 നാദിതമാണ്. ആ പുരത്തിന്റെ സമീപത്തിലുള്ള കൃഷിസ്ഥ-
 ലത്തിൽ ഒരു ചെറിയ തോടിന്റെ വശത്തു പറയരുടെ അ-
 ധിവാസസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം ജന്തുക്കളുടെ രക്തത്താൽ
 ചളികെട്ടിയതായും പഴയ മാംസങ്ങളുടെ ഗന്ധത്താൽ വിളി-
 ച്ചുവരുത്തിയ കാക്കകളോടുകൂടിയതായും കണ്ടുകണ്ടുളുടെ വലിയ

ശബ്ദത്താൽ നാദിതമായ ഭിക്ഷകളോടുകൂടിയതായും മറ്റാരു
 ഗോചരങ്ങളിൽ ഉണക്കുവാനിട്ട ധാന്യങ്ങളോടുകൂടിയതായും
 മദ്യമദ്ദോന്മത്തന്മാരായ ചണ്ഡാല സങ്കലമായും ഇരിക്കുന്ന ആ
 സ്ഥലത്തു നന്ദൻ എന്നു പേരായി ഒരു പായനുണ്ടായിരുന്നു.
 അവൻ ബാല്യമുതൽക്കുതന്നെ ഭാഗ്യവശാൽ ശിവഭക്തനാ
 യി ഭവിച്ചു. അവൻ ശിവക്ഷത്രത്തിലുള്ള വാദ്യങ്ങൾ കേട്ടു
 വന്നതെല്ലാം നന്നാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ഗോരോചനം കൊടു
 ക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരിക്കൽ അവൻ തോൽകൊണ്ട് ഒരു വാ
 ദ്യമുണ്ടാക്കി കരഞ്ഞീപ്പുരനാഥക്ഷത്രത്തിന്റെ ദൂരത്തിൽവെച്ചു
 തൊഴുതുകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തെ ഒന്നു കാണുവാനാഗ്രഹിച്ച്
 ഒരു മുഹൂർത്തനേരം നിന്നു. വലിയ വൃഷ്ടത്തോൽ മറഞ്ഞിരി
 ക്കുന്ന ശിവലിംഗത്തെ കാണുവാൻ കഴിയാതെ അവൻ ത
 ന്റെ ജന്മത്തെ നിന്ദിച്ചു. ഞാനെന്നിനാണ് ഈ നിശ്ശ്രമായ
 ജാതിയിൽ ജനിച്ചത് എന്നു വിചാരിച്ചു ശിവനെ ധ്യാനിച്ച്
 കൊണ്ടുനിന്നു. അവൻ ക്ഷണത്താൽ ഭക്തികൊണ്ടു പരിത്ര
 ങ്ഗമാനസനായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി വൃ
 ഷ്ടത്തോട് ഒരു ഭാഗത്തെക്കൊതുങ്ങുവാൻ പറഞ്ഞു. വൃഷ്ടം
 തെക്കൊട്ടൊതുങ്ങി. അപ്പോൾ നന്ദൻ ജ്യോതിർമ്മയമായ ശി
 വലിംഗത്തേക്കുണ്ടു ദൂരത്തിൽനിന്നു സന്തോഷത്തോടെ നമസ്ക
 രിച്ച് കൈകൊട്ടിക്കൊണ്ടു കുറേനേരം നൽക്കനംചെയ്തു. പി
 ന്നെന്ന അവൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു കളം വെട്ടിയു
 ണ്ടാക്കി. അവൻ എപ്പോഴും ശിവനെ ധ്യാനിച്ച്കൊണ്ടു നീ
 ചജാതിയായതുകൊണ്ടുള്ള ഭയത്താൽ മഹേശ്വര! രക്ഷ, രക്ഷ
 എന്നു മനസ്സുകൊണ്ടു പറയും. അവൻ നാടശമൂർത്തിയ സേ
 വിപ്പാൻ ചിദംബരത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ അവന്റെ
 ജാതിക്കാരെല്ലാവരുംകൂടി അനേക ഭീഷിതന്മാർ നിറഞ്ഞിരി
 ക്കുന്നതാണ് ചിദംബരപുരം. അവിടെ നീ പോകരുതെന്നു
 പറഞ്ഞു മുടക്കി. എങ്കിലും അവൻ ഞാൻ നാളെ പോവു
 മെന്നു പറഞ്ഞു. പിറോദിവസം പുറപ്പെട്ടതും അവർ മുട
 കി. അവൻ ഭിവസവും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു മാ

സമല്ല ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെതിരികത്തോൾ ഒരു ദിവസം രാവിലെ താൻ പുറപ്പെട്ടുന്നതിനെ മുക്കുന്നവരെയും കരയുന്ന തന്റെ ദുഷ്ടയായ ഭാര്യയെയുമാശ്വസിപ്പിച്ച ചിദംബരത്തേക്കുപോയി. അവൻ കാവരിയിൽ കളിച്ചു ഭസ്മം തേച്ച് ഒരു വിളിപ്പാട്ടു ദൂരത്തിൽ ചിദംബരേശ്വരന്റെ ഗോപുരംകണ്ടു സന്തോഷത്തോടെ നമസ്കരിച്ചു ചിദംബരപുരത്തിന്റെ സമീപത്തിലെത്തി. കിഴക്കേ ഗോപുരത്തിന്ന് ഒരു നാഴിക ദൂരേനിന്നു പലവിധ യാഗങ്ങളെ ചെയ്യുന്നവരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ പുണ്യധൂമത്താൽ മനോജ്ഞമായ ആകാശത്തോടുകൂടിയതും ബ്രഹ്മാഹ്വരത്താൽ നാദിതവുമായ അനേക ഗൃഹങ്ങളേക്കണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു ഹീനവാശജനായ ഞാൻ ഇവിടെ നില്ക്കുന്നത് യുക്തമല്ല. വേറെയൊരു ദിക്കിലേക്കു പോകാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തെക്കേ ഭാഗത്തേക്കു പോയി. ദക്ഷിണഗോപുരസമീപത്തിൽ സനകതുല്യന്മാരായ സന്യാസികളുടെ വേദാന്തരൂപനിയാൽ നാദിതമായും തത്വമന്ത്രാദി മഹാവാക്യങ്ങളുടെ പദാന്തങ്ങളെ ഏഴ്തിക്കെട്ടിയ പടത്താൽ അടയാളമുള്ള വൃക്ഷങ്ങളോടുകൂടിയതായും അനേക മരങ്ങളെ കണ്ടു. ഇനി എത്ര വഴിയിൽക്കൂടിയാണ് ഞാൻ പോകേണ്ടതെന്നു വിചാരിച്ച് അവൻ പടിഞ്ഞാറേ ഭാഗത്തേക്കു പോയി. അവിടെയും യോഗാത്മ്യന്മാരായ മഹാത്മാക്കളേക്കണ്ടു. ഉടനെ വടക്കേ ഭാഗത്തുചെന്നു. ആ ഗോപുരപോരത്തിൽ വളരെ രാജാക്കന്മാരെയും സഭാചാരന്മാരായ അനേകം ശിവഭക്തന്മാരെയും കണ്ടു തന്റെ ജന്മത്തെ നിന്ദിച്ചു. ഹീനജാതിയായ എനിക്കു സഭാപതിയുടെ ദർശനം എങ്ങിനെ സിദ്ധിക്കും? ഏതായാലും ദേവനേക്കണ്ടു സേവിച്ചല്ലാതെ ഞാൻ പോകയില്ല എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ അവിടെത്തന്നെയിരുന്നു. അനന്തരം അവന്റെ ദ്രുമഭക്തികണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ സഭാപതി സ്വപ്നത്തിൽ അവനോടു നിന്നാളെ അഗ്നിപ്രഭവം ചെയ്ത് എന്റെ സഭയിലേക്കു വരിക എന്നുപറഞ്ഞു മുപ്പായിരം

ബ്രാഹ്മണന്മാരും നന്ദന്റെ ശുദ്ധിയായി അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു കൊടുക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. പിറ്റേദിവസം രാവിലെ ബ്രാഹ്മണമല്ലാവരും ഉണർന്നു സ്നാനം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം പാഞ്ഞു വന്നുതന്നായിട്ട് അഗ്നിയെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ വിറകുകളെ വരുത്തി ഭക്തിഗോപുരത്തിന്റെ സമീപത്ത് അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു. മദ്ധ്യാഹ്നസമയമായപ്പോൾ നന്ദൻ കളിച്ച ഭൂതവും ധരിച്ച ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ചു വണ്ടു പത്തത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതുപോലെ അഗ്നിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അഗ്നിയാൽ ദഹിക്കപ്പെട്ട അവന്റെ ദേഹത്തിൽനിന്ന് ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ ഭൂതദ്രാക്കുങ്ങളാൽ അലംകൃതശരീരനായും ഇടത്തു കയ്യിൽ ഒരു ദണ്ഡു വലത്തുകയ്യിൽ ജലപാത്രവും ധരിച്ചവനായും ദിവ്യാംബരധരനായും കടുമകട്ടിയിട്ടിനിന്നാൽ ശോഭിതമായ ശിരസ്സോടു കൂടിയവനായും എല്ലാവരും കാണുകയും വാമദേവമുനിയെന്നപോലെ ഉത്ഥിതനായി. അപ്പോൾ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ശിരസ്സിൽ ദേവകൾ വൃഷ്ടവൃഷ്ടിച്ചു. ദേവകളും ശബ്ദിച്ചു. ചാരണന്മാർ സ്തുതിച്ചു. ഗണങ്ങൾ ആ ബ്രാഹ്മണനെ വരൂ, വരൂ എന്നു വിളിച്ചു. അനന്തരം ആ ബ്രാഹ്മണൻ ഭീഷ്മന്മാർ കാണിച്ചുകൊടുത്ത മാർഗ്ഗത്തിൽ കൂടിപോയി ചിദംബരേശന്റെ കനകസഭയെ പ്രവേശിച്ചു ചിദാകാശമായനായ ദേവനെ സേവിച്ച് എല്ലാവരും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ മറയുകയുണ്ടായു. ഭക്തികൊണ്ടു മുക്തനായ നന്ദന്റെ ചരിത്രം നിങ്ങളുടെ സഭയിൽ ഇങ്ങനെ എന്നാൽ പറയപ്പെട്ടു. ഹേ മുനികളേ! ഭക്തിക്കു മുഖ്യസാധനം ഭക്തിതന്നെ.

എന്ന സ്മരണപപുരാണത്തിൽ
മുപ്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഹേ മുനികളേ! കേൾക്കവിൻ, ശിവന്റെയും ശിവഭക്തന്മാരുടെയും കൈകളുടേതു ചെയ്യുന്ന

വഴി ജ്ഞാനമോ യോഗമോ കൂടാതെ മുക്തി സുലഭമാണ്. ഇതിന്നു സിദ്ധേശ്വരന്മാരാൽ പായപ്പെട്ടതായ ഇതിഹാസത്തെ നിങ്ങളോടു പറയാം. ഇതു കേട്ടാൽ അനാദിയായ അവിദ്യാവാസന നശിച്ചുവരായ ജ്ഞാനികൾക്കു വിസ്തൃതിയും മോഹശ്വരന്റെ നിവാസസ്ഥാനമായ കൈലാസപർവ്വതം പരമശിവൻ എന്നിലല്ലേ അധിവസിക്കുന്നത്? എന്നുക്കൂടി ശ്രേഷ്ഠമായ സ്ഥലം മറ്റു വല്ലതുണ്ടോ? എന്നു ഗുപ്തിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ആ ഗുഹ്യമനത്തിനായി മോഹശ്വരനാൽ അത്ഭുതമാകുംവണ്ണം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതായും ദൈവം ഭിന്നപ്രളയത്തിൽ ശിവാജ്ഞയാൽ നശിക്കാതെയിരിക്കുന്നതായും പ്രളയസമുദ്രത്തിൽ അധാമുഖശാഖിവിട്ടു കുടാപാലെ ജലത്താൽ നശിക്കാതെ ശോഭിക്കുന്ന ശിവസ്ഥലത്തും കാമാക്ഷിദേവിയുടേയും ഏകാഗ്രനാഥന്റെയും ജലക്രീഡയാൽ അലിഞ്ഞതായ ഭാസു, കന്യകികളോടുകൂടിയതിനാൽ ഗംഗായപ്പോലെ ശോഭിക്കുന്ന നദിയോടുകൂടിയതായും ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമായും വിസ്മയപര്യന്തത്തിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ പ്രതിബിംബമെന്നതുപോലെ കാഞ്ചീപുരമെന്നു പേരായി ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം കാമാക്ഷിദേവിയെ സേവിപ്പാൻ വന്നവരായ സിദ്ധന്മാരുടെ വിമാനങ്ങൾപോലെയായിരിക്കുന്ന ഭവനങ്ങളാൽ നിബിഡങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ക്രീഡാദ്വാനങ്ങളിലുള്ള വാഴകളുടെ അഗ്രങ്ങൾ ദേവനദിയായ മന്ദാകിനിപ്രവാഹത്തെ തൊട്ടിരിക്കുന്നു. ഉദ്യാനവൃക്ഷങ്ങൾ ദേവഗംഗയിൽ കുളിക്കുന്ന സ്രീകളുടെ ആരണങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ഉദ്യാനത്തിലുള്ള തെങ്ങുകളുടെ ശിരസ്സിൽ സൂര്യന്റെ തഥാശ്വരൻ വിശ്രമിക്കുന്നു. കഴുങ്ങുകളുടെ പൂക്കുകൾ ദേവാദ്യാനത്തിലുള്ള വണ്ടുകളെ വിളിക്കുന്നു. മമണീജനങ്ങളുടെ ഗാനമുത്താൽ ഗോപരാഗ്രത്തിലുള്ള രത്നങ്ങളെല്ലാം ദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. സുന്ദരികളുടെ കന്തളസൗരഭ്യത്താൽ വീഥികളെല്ലാം വാസിയായിരിക്കുന്നു. തനപാഗികളുടെ കണ്ണാഭരണങ്ങളാകുന്ന സൂര്യനാൽ അന്ധകാരകെ

ല്ലാ നശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മശാക്കിമാരുടെ മനോഹരത്വ
നന്യതചന്ദ്രികയാൽ കേളിചാകാരങ്ങൾ തൃപ്തങ്ങളായിരിക്കുന്നു.
ചിലേടത്തു മത്തഗുരുക്കന്മാരുടെ മരണലത്താൽ ചളി കെട്ടിക്കിടക്കു
ന്നു. ചിലേടത്തു കുതിരകളുടെ കുളമ്പുകാണ്ടു ഭൂമിയിൽനിന്നു
യോയ പൊടികളാൽ ആകാശത്തെ മാച്ചിരിക്കുന്നു. ചിലേട
ത്തു യുദ്ധസമർത്ഥരായ രാജഭടന്മാരുടെ വാളുകൾ ഇളക്കുമ്പോ
ൾ ആഭിമുഖ്യം ഇളകിപ്പോകുന്നു. കാമാക്ഷീദേവിയുടെ സേവ
യ്ക്കായിവന്ന വിഷ്ണുവിന്റെ വശോനിവാസിനിയായ ലക്ഷ്മീദേവി
യുടെ കടാക്ഷത്താൽ അത്യന്തം സമൃദ്ധിയുള്ളതായിരിക്കുന്നു. അ
വിടെ കന്യാനദിയുടെ തീരത്തിൽ ഏകാഗ്രവൃക്ഷത്തിന്റെ മൂല
ത്തിൽ ബ്രഹ്മവിദ്യാരൂപിണിയായ ഉമാദേവിയായ മഹേശ്വരൻ
അർച്ചിക്കപ്പെടുന്നു. അവിടെ തുരന്നിരിക്കുന്ന മുക്തിപോരമായ
പരാകാശഗുഹയെ ദൈവമുഖ്യന്മാരായ ഗുണങ്ങൾ പാലിക്കു
ന്നു. സർവ്വഭവഗന്ധർവ്വസിദ്ധചാരണന്മാരായും സേവിതമാ
ണ്. അവിടെ ഇപ്പോഴും കാമാക്ഷീദേവിയുടെ സന്നിധിയിൽ
ഇരിക്കുന്നവർ ബ്രഹ്മാവിനും മനീശ്വരന്മാർക്കും കൂടി ഭിക്ഷകൾ
വളരെ നേരം നോക്കിയാലും അറിയുന്നില്ല. പരാകാശഗുഹ
യിലുള്ള അമൃതമുഖ്യമായ ജലത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന മായക
ളെ സിദ്ധന്മാർ കൊതുകത്തോടെ നോക്കുന്നു. ഭീഷ്മന്മാരു
ടെ മന്ദിരങ്ങൾതോറും യാഗംചെയ്യുന്ന ധൂമത്താൽ വർഷിതങ്ങ
ളായ മേലങ്ങൾ സമയത്തിൽ നല്ലവണ്ണം വർഷിക്കുന്നു. കാമാ
ക്ഷീദേവിയുടെ കന്തളത്തിലുള്ള സുഗന്ധകൽഹാരവൃക്ഷസൗരഭ്യ
ത്താൽ വാസിതനായ വായു കാമാക്ഷീദേവനത്തിന്നു വരുന്നവരു
ടെ മണത്തെ ഏപ്പോഴും തീർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ
കാമാക്ഷിയാൽ ആലിംഗിതനായ മഹേശ്വരൻ ഇപ്പോഴും കാമി
യെപ്പോലെ സുനകകണമുദ്രകാണ്ട് അലാകൃതനായിരിക്കുന്നു.
അവിടെ കാമാക്ഷീദേവിയുടെ ഗർഭഗുഹത്തിൽ കല്ലുകളിലെഴുതി
യിരിക്കുന്ന ത്രൈലോക്യരഹസ്യങ്ങൾ യോഗികളാൽകൂടി അറി
യപ്പെടുന്നില്ല. ആ ഏകാഗ്രനാഥന്റെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കുന്ന
വനായ ഒരു വെളുത്തേടനുണ്ടായിരുന്നു. അവന്നു വിചാരവ?

കിന്നാണ് പേര്. മോഹശ്വരനിൽ ഭക്തിമാനാണ്. അവനെ മോഹശ്വരാനുഗ്രഹത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കിക്കൊടുക്കണമെന്നു തോന്നി. അവൻ ഭൃത്യശുഭാക്ഷധാരികളായ ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ ഒട്ടും കൂലിവാങ്ങാതെ അവന്റെ മനസ്സിനെപ്പോലെ അതിനിമ്ലമായി അലക്കിക്കൊടുക്കും. കാഞ്ചീപുരത്തിൽ വരുന്ന ശിവഭക്തന്മാരുടെ വസ്ത്രം മലിനമായി കണ്ടാൽ താൻതന്നെ അവരുടെ അടുക്കം പോയി പ്രാത്ഥിച്ചു വസ്ത്രങ്ങളെ വാങ്ങി നല്ലവണ്ണം അലക്കി വെയിലിലിട്ടുണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ കൊടുക്കും. അവൻ ശിവഭക്തന്മാരുടെയല്ലാതെ മറ്റാരുടേയും വസ്ത്രങ്ങൾ അലക്കുകയില്ല. ഇങ്ങിനെ ദുഃശബ്രതനായിത്തന്നെ മുപ്പത്തിരണ്ടു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഏകാഗ്രനാഥൻ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു വിചാരിച്ച് ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷത്തെ ധരിച്ചു വളരെ മുഷിഞ്ഞ കണ്ഡയെ ഉടുത്തുകൊണ്ടു രജകന്റെ മുന്തിരിയിൽ വന്നു. ആയിരം തദ്ദാക്കങ്ങളെ ധരിച്ചവനായും ഭൃത്യോഘോളിതശരീരനായും ഇരിക്കുന്ന വൃദ്ധബ്രാഹ്മണനെക്കണ്ടു വിചാരവാൻ നമസ്സരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠ! അങ്ങക്കു വളരെ വയസ്സായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ മഹാത്മാക്കളുടെ ദാസനാണ്. അങ്ങയുടെ വസ്ത്രത്തിൽ വളരെ ചളിയുണ്ട്. അതു ഞാനുള്ളപ്പോൾ വേണ്ട.

വൃദ്ധൻ പറഞ്ഞു— ഞാൻ കാമാക്ഷിദേവതയിന്നു ദൂരനിന്നു വരുന്നവനാണ്. ഞാൻ ഈ പുരിയെ മുന്പു കണ്ടിട്ടില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ ഒന്നു അറിയുകയില്ല. ഈ കാലം വളരെ മഞ്ഞുള്ളതാണ്. രാത്രിയിൽ മഞ്ഞും തണുപ്പും വളരെമുണ്ട്. എന്റെ കയ്യിൽ മുഷിഞ്ഞതും കീറിയതുമായ ഈ ഒരു വസ്ത്രം മാത്രമേയുള്ളൂ. വിശേഷിച്ചു ഞാൻ വൃദ്ധനാണ്. എനിക്കു തണുപ്പുസഹിക്കുകയില്ല. ഞാൻ നിന്നെ അറിയില്ല. നിന്റെ വീടും അറിയില്ല. അന്യന്മാരുടെ വസ്ത്രം ഉടുക്കുകതന്നെയാണ് മഹാത്മാർ പറയുന്നത്. ആചാരമാണ് ശീലത്തെ പറയുന്നത്. നീ സജ്ജനസമ്മതനും ഭക്തനുമാണ്. എന്റെ വസ്ത്രത്തെ നല്ലവണ്ണം

അലക്കി വെയിലിൽ ഉണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ തരുവാൻ സാമന്തമുരങ്ങളിൽ കൊണ്ടുപോ. വ്യാജം പായരുത്. ഇങ്ങിനെ വൃദ്ധൻ പാഞ്ഞുകൂട്ട രജകൻ പിടന്നതും പാഞ്ഞു. എനിക്ക് ഇങ്ങിനെയുള്ള മഹാത്മാക്കളുടെ വസ്യങ്ങൾ അലക്കുകയല്ലാതെ വേറാ യാതൊരു പ്രവൃത്തിയുമില്ല. ഞാൻ അങ്ങനെയുള്ള വസ്യത്തെ ചന്ദ്രികയെപ്പോലെ വെളുപ്പിച്ചു നല്ലവണ്ണം വെയിലത്തുണക്കി വൈകുന്നേരംതന്നെ തരാം. അതുവരെ ജഗന്മാതാവായ കാമാക്ഷിക്കേന്ദ്രത്തിലിരിക്കുക എന്നു പാഞ്ഞു രജകൻ വൃദ്ധന്റെ കസയ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോയി. ആ വസ്യത്തിന്റെ ചളിയെ കളയുന്നതോടുകൂടി തന്റെ അനേക ജന്മങ്ങളിലുള്ള പാപങ്ങളെയും കളഞ്ഞു. അവൻ വസ്യത്തെ അലക്കി നല്ല മണലിൽ വെയിൽ കൊള്ളുവാനിട്ടു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരമായയാൾ വലുതായ മഴവന്നു. ഒരു കൊട്ടുകാരൻ വന്ന് ആ കസയെ എവിടെക്കൊ അടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. ആ മഴ അന്നു സന്ധ്യയായിട്ടും നില്പാത്തതുകണ്ടു രജകൻ പ്രതിജ്ഞാഭംഗത്തെക്കാൾ നല്ലതു മരിക്കുന്നതു തന്നെയെന്നും വൃദ്ധന് അപരാധത്തെ ചെയ്യുവനായ ഞാൻ ഇനി ഇരിക്കുകയില്ലെന്നും നിശ്ചയിച്ച് അലക്കുന്ന കല്ലിന്റെ അടുക്കലേചെന്നു തല കല്ലിന്മേൽ തല്ലുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായി ആ കസയേയും കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷനായി. അപ്പോൾ വൃഷ്ണവൃഷ്ടിപ്പും ദുരൂഹിനാഭയും കലശലായുണ്ടായി. പിടന്ന മഹേശ്വരൻ മരിക്കുവാനൊരുങ്ങിയ രജകനെ തടുത്ത് എന്നും തന്നോടുകൂടെ ചെങ്കലാസവാസവും കൊടുത്തു.

എന്ന സന്ദേശപുരാണത്തിൽ

കുറുപ്പിനാലാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— മഹേശ്വരൻ പത്മങ്ങളുടെ പാൽകൊണ്ട് അഭിഷേകം ചെയ്യുന്നവൻ സകല പാപവും നശിച്ചു

മുക്തന്മാരായും സമ്പന്നരെന്നു ഇതിന്നു പണ്ടുള്ള ബ്രഹ്മവാദികൾ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ ബ്രഹ്മചാര്യകൂടി നശിക്കുന്നു. മണിമുക്താനദിയുടെ തീരത്തിൽ മന്ദാകിനിനദീതീരത്തിൽ സ്വർഗ്ഗലോകമെന്നതുപോലെ സ്വർഗ്ഗമുത്തിയാൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായ സ്തമ്പവുമെന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെ എല്ലാവരും ബ്രാഹ്മണർ ധർമ്മശ്ലാഘന്മാരായും നിത്യവും അഗ്നിഹോത്രത്തെ ചെയ്യുന്നവരും നാലു വേദങ്ങളെ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുവരും ബ്രഹ്മവാദികളും ഷടർഷാർ നിരതന്മാരും സപ്താർച്ചയുപേക്ഷിക്കാത്ത കൂടിയവരും അഷ്ടമുത്തിയെ സ്മരിക്കുന്നവരും പതിനെട്ടു വിദ്യകളെ അറിയുന്നവരും ദേശനിയങ്ങളെ അടക്കിയവരും മനസ്സിൽ ഇരശപരശ്യാനന്തോടുകൂടിയവരും ദോഷോദിത്യതുല്യപ്രകാശത്തോടുകൂടിയവരും ഉദാത്താദികളായ ശ്രദ്ധോദേശപരങ്ങളുടെ അത്മാത്തെ അറിയുന്നവരും പതിനാലു വിദ്യകളിലും ദേശികന്മാരുമാകുന്നു. അവിടെ യാഗങ്ങളിലുള്ള ഹവിർമാഗത്തെ വാങ്മവാൻ വരുന്ന ദേവന്മാരുടെ വിമാനങ്ങൾ രാജവീഥികളിൽ കാണപ്പെടുന്നു. അവിടെ ശ്രീകൃഷ്ണപരമന്തരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ തേജസ്സു കണ്ടു സൂര്യൻ നാളികേരങ്ങളിൽ മായുന്നു. അവിടെ പത്മകുടുംബം സ്രീകൾക്കു പിടിച്ചു കറക്കുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലാത്ത വിധത്തിൽ മടിച്ചുവകുലാണെങ്കിലും ബ്രഹ്മചാരികളുടെ സാമഗ്രാനന്താൽ സുഖങ്ങളായി നില്ക്കുമ്പോൾ സുഖമായി പിടിച്ചു കറക്കുന്നു. അവിടെ യജ്ഞത്തെക്കൊന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ലക്ഷ്മി വിഷ്ണുവിനെക്കൊണ്ടുപോലെ വിദ്യാസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മിവരനായി വരിച്ചു. അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരാൽ ലഭിച്ച ദ്രവ്യത്താൽ ഭൂമിയെ നിറച്ചു. എന്നുമാത്രമല്ല സഭാപതിയുടെ പത്മകൾക്കും സ്വർണ്ണപ്പട്ടയെ കെട്ടിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു പാവനമായ ഒരു ഭാര്യയും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ വലിയ നിയമത്തോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പാവ്നീപരമേശ്വരന്മാർക്കു ഷണ്ടുഖനെന്നപോലെ ഭാഗ്യത്താൽ ഒരു പുത്രനുണ്ടായി. ആ ബാലൻ അമ്മയാൽ ലാളിതനായിട്ട ചന്ദ്രനെ

പ്പോലെ ആനന്ദകരമായി വളർന്നു. ആ ബാലൻ ബാല്യത്തിൽ തന്നെ സഞ്ജനാസാസക്തിയിൽ തല്പരനായിത്തീർന്നു. തിച്ഛുഞ്ചു ഭരിയായ ബാലൻ അഞ്ചുവയസ്സിനു മുമ്പേതന്നെ ആരും അദ്വ സിപ്പിക്കാതെ സകല വിദ്യകളും ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ കേട്ടുപ്ര ഹിച്ചു. അവന്ന് അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ വിധിപ്രകാരം ഉ പനയനാചെയ്തു. ഗുരു ഒരു പ്രാവശ്യം ഉപദേശിച്ചതിനാൽ എ ല്ലാ വേദങ്ങളും വേദാംഗങ്ങളേയും പദക്രമങ്ങളേയും പഠി ച്ചു. എട്ടു വയസ്സായപ്പോഴേക്കു സകല ശാസ്ത്രങ്ങളേയും പഠി ച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആ ബാലൻ സകല വേദശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും ത തപരത്തെ ആലോചിച്ചു് എല്ലാറിന്റെയും താല്പര്യം പരമ ശിവനാണെന്നു വിശ്വസിച്ചു സകല കർമ്മങ്ങളേയും ത്യജി ച്ചു മോഹശപരകൾ ഭക്തിയെ ഉൾപ്പിച്ചു നിത്യവും പരമീ രായിരും ഉരു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ജപിച്ചുകൊണ്ടു വൈകുന്നേ രം പതിനൊന്നാവർത്തി ശ്രീരദ്യം ജപിക്കും. രാവിലേ യും വൈകുന്നേരവും മടികൂടാതെ സമീർത്തശരള അഗ്നി യിൽ ധോമിക്കും. ആദിത്യൻ പകുതി ഉദിക്കുമ്പോൾ ആ യിരും ഗായത്രിയും ജപിക്കും. ദോഹമല്ലാം ഭണ്ഡുധരിച്ചു നെ ററിയിലും ഭണ്ഡുത്താൽ അലംകൃതനായി മുഞ്ഞമേഖല, പലാശ ഭണ്ഡം, കൃഷ്ണാഭിനാ ഇതുകളാൽ മനോഹരവേഷനായിട്ടു ജപ ലിക്കുന്ന അഗ്നിയെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. മദ്ധ്യാഹ്നാവരമ മം ത്തിലിരുന്ന ശിവപൂജയും മാനം ചെയ്യും. അഞ്ചാമത്തെകാ ലത്തിൽ ഭിക്ഷയെടുത്തു ഗുരുവിന്റെ താനന്ദത്താൽ ഭക്ഷിക്കും. വിചാരശർമ്മൻ ഇങ്ങിനെ ദിവസംകഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ശിവപൂജ, ജപാ മുതലായതുകളെല്ലാം കഴിച്ചു വിചാര ശർമ്മൻ ഗൃഹത്തോറും ഭിക്ഷുജ്ഞായി പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ വഴി യിൽ ആദ്യം പ്രസവിച്ചതായ ഒരു പശു കുട്ടിയെ വിട്ടുവന്നതി നാൽ ഒന്നും തിന്നാതെ നില്ക്കുന്നതുകണ്ടു പശുപാലൻ വടി കൊണ്ട് അതിനെ അടിച്ചു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതുകണ്ടു. മാനാ ത്താവായ വിചാരശർമ്മൻ ദയകൊണ്ടു പരവശനായിട്ടു് അതി നെ മുടക്കി. തേജസ്വിയായ ബ്രാഹ്മചാരിയെക്കണ്ടു പശുപാ

ലൻ കൊടുക്കളത്തു. വേഗം വിചാരശർമ്മൻ കുറെ പുല്ലുപാറി ചൂ പതുവിന്നുകൊടുത്തു. ജലപാത്രത്തിലുള്ള ജലവും കൊടുത്തു വിശപ്പും ദാഹവുംതിന്തു. പിന്നെ വിചാരശർമ്മൻ പതുക്കളുടെ വാചാകുശോഭനമായ മാനുഷപരത്തെയോർത്തു. പതു എന്നുള്ളതു സർവ്വവേദമേയിതാണ്. സർവ്വതീർത്ഥമേയിതാണ്. സർവ്വാഗമേയിതാണെന്നാണ് വേദം പറയുന്നത്. ഇത് എല്ലാറിന്നും അമൃതസാധനമാണ്. ഇതിന്റെ പുരീഷം അഗ്നിയിൽവെന്താൽ റ്റേയും എന്ന് അത്യന്തം ഘോഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഇതികൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന പദമംഗവും മറ്റൊ പാപാഹരമാണ്. ഇതിന്റെ പാൽകൊണ്ടുഭിക്ഷിക്കുന്നവർക്കു മഹാശ്വരൻ ഏറ്റവും സന്തുഷ്ടനാകുന്നു. യാഗത്തിന്റെ തത്പരമാർത്തവർ സർവ്വധർമ്മത്തെയും കാക്കുന്നതാണ് പതു എന്നു പറയുന്നു. ഇതിന്റെ പാശ്വേരി ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചാൽ ഗംഗയെപ്പോലെ പരിശുദ്ധമാകുന്നു. ഇതികൽനിന്നാണ് മഹാശ്വരവാഹനമായ വൃഷഭം ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ജഗന്മാതാവായ ഭഗവതാദർശനാൽ പാപതാശിനിയാണ്. ഇതിന്റെ നെയ്യാണ് യാഗങ്ങളിൽ ബ്രഹ്മണ്യസാധനമായി പറയുന്നത്. അത്ര മഹത്വമുള്ള പതുവിനെയാണ് ദേവനായ ഗോപാലൻ അഭിഷേകുന്നത്. ഞാൻ ഇന്നുമുതൽ പതുക്കളുടെ പരിചയ്ക്കായ എപ്പോഴും ചെയ്യാം. മഹാജ്വലകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് എനിക്കെന്താണ് വശവാനുള്ളത്. എന്നിങ്ങിനെ വിശ്വയിച്ചു വിചാരശർമ്മൻ പതുപാലനെ ആട്ടിക്കളഞ്ഞു തന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ആദ്യത്തെക്കാലത്തിൽ ചെയ്തു താൻതന്നെ പതുക്കളെമേക്കുവാൻ തുടങ്ങി. നല്ല പുല്ലുള്ളടിക്കുകളിൽ പതുക്കളെ മേച്ചു വെള്ളവും കുടിപ്പിച്ചു തണലുള്ളടിക്കിൽ ആക്കം. പതുക്കളെല്ലാം തൃപ്തിപ്പെട്ടതിന്റെ ശേഷം താൻ ശിവപൂജചെയ്തും. ഇങ്ങിനെ വളരെ ദേയ്യോടുകൂടെ ശ്രദ്ധയർപ്പിക്കുകയാൽ പതുക്കളെല്ലാം തടിച്ചു പാലും ഇറുട്ടിയുണ്ടായി. ഏതുസമയത്തും പാലുകിട്ടും. വിചാരശർമ്മൻ പതുക്കളുടെ അകിട്ടിൽ ചൊറിയുമ്പോഴെല്ലാം അവ പാലുകൊടുക്കും. ആ വട്ട തന്റെ ജലപാ

ശ്രുതിയിൽ പാലിനെകൊന്നു മണ്ണുകൊണ്ടു ശിവലിംഗമുണ്ടാക്കി പാൽകൊണ്ടുഭിക്ഷയും ചെയ്തു വൃജയും ചെയ്തും ഇങ്ങിനെ ആ വട്ട ദിനത്തോറും ചെയ്തുവന്നു. മറ്റുള്ള ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും വിചാരശർമ്മൻ പ്രവൃത്തികളു ഭോജ്യരല്ലാത്ത പത്തുക്കൾക്കു പാൽ അധികം കാണുന്നതുകൊണ്ടു സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. വട്ടവിന്റെ അച്ഛനമ്മമാരും അവന്റെ നിഷ്ഠകളു സന്തോഷിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ പത്തുക്കളെ മേച്ചുകൊണ്ടു വിചാരശർമ്മൻ മൂന്നുസംവത്സരംകഴിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം ഒരു ദൃഷ്ടൻ വിചാരശർമ്മൻ പത്തുക്കളെക്കൊന്ന് അഭിഷേകം കഴിക്കുന്നതും മറ്റും കണ്ടു ഗ്രാമജനങ്ങളോടുപോയി ഏഷണിപറഞ്ഞു. അവരെല്ലാവരുംകൂടി വിചാരശർമ്മന്റെ അച്ഛനോടുപറഞ്ഞു. നിന്റെപുത്രൻ പത്തുക്കളെ മേജ്വാനാണെന്നു വ്യാജവും പറഞ്ഞു പത്തുക്കളെക്കൊണ്ടുപോയി ഉച്ചസമയത്ത് അവയെ തടുത്തുനിർത്തി കാണു മണലുതട്ടിവെച്ചു പാലെല്ലാം അതിലൊഴിച്ചുകളയുന്നു. ധൃത്തനായ നിന്റെ പുത്രനെ ശിക്ഷിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ സമ്മതിക്കില്ല. ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വിചാരശർമ്മന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ വളരെ ദുഃഖിതന്മാരായി. യജ്ഞത്തേൻ പിറ്റേദിവസം രാവിലെ പുത്രന്റെ പ്രവൃത്തിയെ അറിവാൻവേണ്ടി കാട്ടിൽപോയി ഒരു വള്ളിക്കടിയിൽ മറഞ്ഞിരുന്നു. നേരം പ്രഭാതമായപ്പോൾ വട്ട തന്റെ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു സമിത്തുകളാൽ അഗ്നിയേയും ധോമിച്ചു വഷ്ണുനാരം പ്രസവിക്കുന്നവയും ഭന്നപ്രസവിച്ചതുകളും താമസിച്ച് പ്രസവിച്ചതുകളുമായ ഉത്തമപത്തുക്കളെയെല്ലാം ആട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി വളരെ പുല്ലുള്ളടികളിൽ മേച്ചു വെള്ളംകുടിപ്പിച്ചു തണുപ്പുള്ള വൃഷ്ടമൂലങ്ങളിൽ ആക്കി തന്റെ ജലപാത്രമെടുത്ത് അകിട്ടിൽ കാണിച്ചു പത്തുക്കൾ ചൊറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ പാൽകൊണ്ടു ജലപാത്രം നിറഞ്ഞു. പാത്രത്തെക്കൊണ്ടുപോയി മണൽകൊണ്ടു ശിവലിംഗമുണ്ടാക്കി അതിന്റെ അടുക്കരെ വെച്ചു പത്രങ്ങളും പുഷ്പങ്ങളും കൊണ്ടുവന്നു ഭക്തിയോടുകൂടെ മഹാ

വടുവായ വാമനമുത്തി മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചതുപോലെ വിചാരശർമ്മൻ പൂജിപ്പാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ യജ്ഞദത്തൻ ഭാസിവന്നു കാൽകൊണ്ടു പാലിനെ തട്ടി ഏകാ ദേഹ്യ! നീ എന്താണ് ചെയ്യുന്നത് എന്നു പുത്രനെ ഭേദിച്ചു. അപ്പോൾ യജ്ഞദത്തൻ കാൽകൊണ്ടു തട്ടിമറിച്ചു പാൽ ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ തന്നെ വീണു. അതുകണ്ടു വിചാരശർമ്മൻ പത്തുക്കുളമേക്കുന്ന വടികൊണ്ടു യജ്ഞദത്തന്റെ കാലിന്മേൽ അടിച്ചു. കോടാലികൊണ്ടു വെട്ടുകയും ചെയ്തു. യജ്ഞദത്തൻ കാൽമുറിഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഹോ! ഹോ! എന്നുപാഞ്ഞു കൂടുകിതനായി മരിച്ചിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾതന്നെ പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ടു വടുവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. കൈലാസശിഖരംപോലെയിരിക്കുന്ന വൃഷഭത്തിന്റെ മുകളിൽ ഉമാദേവിയോടു കൂടെയിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെക്കണ്ടു വടു നമസ്സരിച്ചു സ്തുതിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭത്തിൽ നിന്നു താഴത്തെറിഞ്ചി വടുവിനെ ആശ്വേഷംചെയ്തു. ദേവകളെല്ലാവരും കേൾക്കെ പാഞ്ഞു. എന്നിൽ ഭക്തിയുള്ളവനാൽ മൂന്നുലാകവും ജയിക്കപ്പെടുന്നു. നി മുക്തനായിട്ട് ഏന്റെ അടുക്കൽ തന്നെ ഇരുന്നു കൊള്ളുക. നി കുറഞ്ഞതാണെങ്കിലും എനിക്കുതന്നെ നിവേദ്യം നിണക്ക് അനന്തഫലപ്രദമാണ്. നിനക്ക് ഏന്റെ ഗൃഹദാരുത്തിൽ ശാശ്വതമായ അധികാരം തന്നിരിക്കുന്നു. ഇനി നീ കരയേണ്ട. നിന്റെ അച്ഛന്നു സാലോക്യമുക്തിയെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു എന്നുപാഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ ആ വടുവിനോടു കൂടെ മാഞ്ഞു. യജ്ഞദത്തനും ശിവപ്രസാദത്താൽ സംസാരബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിതനായിട്ടു കൈലാസപദത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തുതിനാലുപരാജ്ഞയിൽ

മുപ്പത്തഞ്ചാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! മഹേശ്വരന്റെ കൈകളുപ്രവൃത്തി മാത്രത്താൽ സ്രീകളും കൂടി സംസാരൈന്ധ്യത്തിൽ നിന്നു മോചിക്കുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള സ്രീകളും ആശ്രയിച്ചവരെ ദേഹമാത്രത്താൽ സംസാരസമുദ്രത്തിൽനിന്നു ചരിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിന്നു പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ഇതിൽ ശിവപ്രസാദം പ്രത്യക്ഷമായി ജനങ്ങളാൽ കാണപ്പെട്ടതാണ്. ഉദാഹരണമായി പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുരുഷൻ. അവിടെ കൃഷിക്കാരുടെ കൃഷിസ്ഥലങ്ങളിൽ കൂട്ടിയിരിക്കുന്ന ധാന്യസമൃദ്ധം ഭരണശാസനകാണ്ടു ഹിമാചലത്തോടു സ്പർശിക്കുന്നു. അവിടെയുള്ള ഉദ്യാനവൃക്ഷങ്ങളുടെ കോടരങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണരുടെ അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിയുടെ ധൂമത്താൽ മാടപ്രാവിന്റെ ശോഭയെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. തരുണികളുടെ വരണരവിന്ദങ്ങളുടെ സൗരഭ്യകുശ്ലാലങ്ങളിൽ മുങ്ങിക്കളിക്കുന്ന വണ്ടുകളുടെ ശബ്ദത്താൽ ദിക്കുല്ലാം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലത്തെ യമനാപുരമെന്നു പണ്ടുള്ളവർ പറയുന്നു. അവിടെയാണ് വാഗീശനെന്നും സുന്ദരനെന്നും പ്രസിദ്ധനായ ശിവഭക്തന്മാർ ജനിച്ചത്. ആ സ്ഥലത്തിൽ കീർത്തിമാനനാപരമായി സമർത്ഥനായി ഒരു കലപാലകനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ കൃഷിചെയ്യുണ്ടാക്കിയ ദ്രവ്യത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവന്റെ ധർമ്മശ്രദ്ധയെന്നുപോലെ മാനിനിയെന്നുപോലെയുള്ള ഒരു ഭാര്യയും ഉണ്ടായിരുന്നു. കലാ, സൗന്ദര്യം, സൗജന്യം, വിനയം ഇത്യാദിഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ മാനിനി ചന്ദ്രനു ചന്ദ്രികയെന്നുപോലെ കീർത്തിമാൻ ഏറാറും പ്രിയതമയായിട്ടവിച്ചു കാലകൊണ്ട് അവൾ തീലകാവതിയെന്നുപോലായി ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ആ ബാല മനസ്സിന്നും നേത്രങ്ങൾക്കും ആനന്ദപ്രയോഗിട്ടു പുതിയതായി ഉദിച്ചുപൊങ്ങുന്ന ശരൽക്കാലചന്ദ്രന്റെ കലയെന്നതുപോലെ വളർന്നു. അനന്തരം പുത്രാർത്ഥിയായ കീർത്തിമാനു സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ചന്ദ്രനെന്ന്തുപോലെ ലക്ഷണയുക്തനായി ബോധവാദനെന്നുപോലെ ഒരുപുത്രനുണ്ടായി. അവൻ അബുവയസ്സായപ്പോൾ ഗുരുനാഥന്മാരാൽ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവനാ

യിട്ടു ഗുരുനാഥന്മാർ ചെയ്യുപ്രയത്നമെല്ലാം സഫലമാക്കി. അവന്നു സകലവിദ്യകളിലും ഉള്ള സാമർത്ഥ്യത്തെക്കണ്ട് എല്ലാവരും കീർത്തിമാന്റെ വാശമർത്ഥ്യമെന്നു തൂവൽ തരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു. കീർത്തിമാൻ പുത്രിയെ പന്ത്രണ്ടുവയസ്സായപ്പോൾ തുല്യവശമെന്നു വരുന്ന അന്യപുത്രിയെ ആ സമയത്തു കീർത്തിമാനു ഭവനമെന്ന സംബന്ധിതവശമെന്നും ശിവഭക്തനെന്നും രാജമന്ത്രിയായുചിരിക്കുന്ന കലിശത്രുവെന്നവൻ തിലകാവതിയെ വിവാഹംചെയ്താനാഗ്രഹിച്ചു തന്റെ ബന്ധുക്കളെ കീർത്തിമാന്റെ സമീപത്തേക്കയച്ചു. അവർ കീർത്തിമാന്റെ അടുക്കൽ പോയി അവനാൽ മാനിതന്മാരായിട്ടു സ്വജനങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചുപറഞ്ഞു. നിന്റെ പുത്രിയായ തിലകാവതി കലിശത്രുവിന്റെ ഭാര്യയായിപ്പോയിട്ടു. ഇവരുടെ അതുളതമായ രേഖയും അനിതരസാധാരണമായിരിക്കും. അതുകേട്ടു കീർത്തിമാൻ അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു. മേടമാസംകഴിഞ്ഞാൽ ഇടവമാസത്തിൽ നല്ലമുഹൂർത്തമുണ്ട്. അപ്പോൾ കല്യാണം കഴിക്കണമെന്നുപറഞ്ഞ് അവരെ മാനിച്ചയച്ചു. അവർ നടന്ന വൃത്താദമെല്ലാം കലിശത്രുവിനോടു പോയിപറഞ്ഞു. ആ മംഗളവൃത്താന്തത്തെ കേട്ടു കലിശത്രു ഏറാവും പ്രീതനായി. തിലകാവതിക്കും അത്രയും സന്തോഷമുണ്ടായി. അനന്തരം കലിശത്രു രാജാവിന്റെ കല്പനപ്രകാരം ശത്രുക്കളെ ജയിപ്പാനായി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടെ മാനന്തരിയ്ക്കു യുദ്ധത്തിന്നുപോയി. യുദ്ധകളത്തിൽ പ്രാവീണ്യം അനവധി ശത്രുസൈന്യങ്ങളെകൊണ്ട് അവസാനം ശത്രുക്കളെ ശത്രുവിനെ കൊല്ലുകയുംചെയ്തു. അഞ്ചാറുദിവസത്തെ ജപരമോഗംകൊണ്ടു പീഡിതനായി കീർത്തിമാനും മരിച്ചു. മാനിനിയായ അവന്റെ ഭാര്യ കീർത്തിമാന്റെകൂടെ മരിച്ചു. ബോധവാൻ അച്ഛനമ്മമാർ പിതൃകൃതകളെല്ലാംചെയ്തു. തിലകാവതി കലിശത്രു മരിച്ചുകേട്ടു വളരെ വ്യസനിച്ചു. വേദാന്തരംകൂടി തിലകാവതിയെ കൊടുക്കണമെന്നു ബോധവാൻ ഉത്തരവിട്ടതിനെ അവൾ വിരോധിച്ചു. അവൾ അച്ഛന്റെ വാക്കിനെ സഫലമാക്കുവാൻ ഉത്തമ

മായ പ്രതാപത്തെ സ്വീകരിച്ചു. എന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ കലിശ
 രൂപിന് എന്തെന്നൊക്കട്ടെപ്പാനാണ് നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. എ
 ന്റെ ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചുപോയി.
 ഈ ജന്മത്തിൽ അദ്ദേഹമാണ് എന്റെ ഭർത്താവെന്നു നിശ്ചയി
 ച്ചതാനും അഗ്നിപ്രഭവശംഭവയെന്നു എന്നുപറഞ്ഞ് അവൾ
 അതിരുന്നാരുണി. അപ്പോൾ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണർ
 വിവാഹാക്ഷീയാത്ത സ്ത്രീകൾക്ക് അഗ്നിപ്രഭവശം ശാസ്ത്രവിഹി
 തമല്ലെന്നു പറഞ്ഞുമാറി. അന്നന്തരം അവൾ സകലസുഖ
 ങ്ങളെയും കൃഷിച്ച് അന്നജന്തരക്ഷയിൽ ഇരുന്നു. അവൾ കാ
 ഷായവസ്ത്രത്തെ ധരിച്ച ഭസ്മതലാക്ഷങ്ങളെയും ധരിച്ച പഞ്ചാ
 ക്ഷരമന്ത്രാദിയും ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിവഭക്തരൂപത്തിൽപോ
 യി അടിച്ചുമഴുകിയും ശിവനാമങ്ങളെ ഏറ്റുപ്പാഴും ജപിച്ചും ഇ
 ന്ദ്രിയങ്ങളെ ജപിച്ചും ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അന്നവസ്ത്രങ്ങളെ കൊ
 ട്ത്തും മിതമായിട്ട് ഭക്ഷണംചെയ്യും ഷൗനവതിയായും ലോക
 വാർത്തകളിൽ ഒട്ടും മനസ്സുവെക്കാതെയും ഇരുന്നു. ഏറ്റുപ്പാഴും
 ശിവകഥാശ്രവണം ചെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിലകാവതിയുടെ
 മനസ്സ് വേഗം ശിവപ്രസാദത്തോലും ഗുരുപ്രസാദത്തോലും നി
 മ്ബലമായിപ്പോയി. തിലകാവതിയാൽ ശിക്ഷിതനായ ബോധ
 വാൻ ബ്രാഹ്മണശുശ്രൂഷണതല്പരനായി പോയി. പതിനെട്ടു
 പുരാണാത്മങ്ങളും ഗുരുവിമൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചു. കാണുന്നതെ
 ല്ലാം ഔശ്വരമാണെന്നറിഞ്ഞു വലുതായ ധർമ്മങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു.
 വാപീകൃപതടാകനിർമ്മാണങ്ങളും പുണ്യവൃക്ഷാദ്രാന്തനി
 ർമ്മാണങ്ങളും ചെയ്തു ഗോശാലകളും വഴിയമ്പലങ്ങളും പുഷ്പാ
 ദ്രാന്തങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു. ദീനന്മാരേയും അന്ധന്മാരേയും പരിപാ
 ലിക്കുകയും രോഗികൾക്ക് ഔഷധം കൊടുക്കുകയും കിട്ടികൾക്ക്
 എണ്ണയുംപാലും കൊടുക്കുകയും ഉണ്ണുകാലത്തിൽ അന്നവും ജ
 ലവും കൊടുക്കുകയും വളരെ പാത്തിട്ടെന്താണ്? ഇല്ല എന്നു
 ജ്ഞാതാക്കൾ ബോധവാന്റെ നാവിൽ നിന്നുണ്ടായില്ല. ഇങ്ങി
 നെയിരിക്കുന്ന ബോധവാനു പുറംജന്മസഞ്ചിതപാപങ്ങൾ
 പ്രത്യക്ഷരൂപികളായി വന്നതുപോലെയുള്ള ആഹതമതക്കാർ

ഈ നീചന്മാരായുള്ള വേദനിനകന്മാരോടു സഹവായസം സംഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ ആ ദുഷ്ടന്മാരായ വേദനിനകന്മാർ ബോധവാഹന്മാരായ അടുക്കൽവന്നു 'അഹിംസാപരമോധർമ്മഃ എന്നുള്ള പ്രമാണത്താൽ അവരുടെ മതത്തെ അഹിംസാകാണ്ഡ പ്രാധാന്യമായിട്ടു, വൈദികമതത്തെ യാഗാദികളിൽ പശുവിനു വിധിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ അപ്രാധാന്യമായിട്ടും പാഞ്ഞു. ഉപദേശിക്കപ്പെടുന്ന വേദവാക്കുകൾ പ്രമാണമല്ല. ആ വേദവാക്കുകളാൽ പായപ്പെടുന്ന വസ്തു അപ്രത്യക്ഷമാണ്. വേദവാക്കുകളാൽ വിധിക്കപ്പെട്ട പശു അനിത്യമായതുകൊണ്ട് എന്തുഫലത്തെയാണ് സാധിപ്പിക്കുവാൻ പോകുന്നത്. പശുക്കൾക്കുവേണ്ടുന്ന മരിച്ചുപോകുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ കർമ്മപലമായ സ്വർഗ്ഗാദിസുഖങ്ങൾ കർമ്മാധിനന എങ്ങിനെ അനുഗമിക്കാൻ? അപരിച്ഛിന്നനും ഏകദർശിസ്വരൂപനുമായ പരബ്രഹ്മത്തിന്നു പരിച്ഛിന്നങ്ങളായ ബിംബാദികളിൽ ഉപമയാതെ ചെയ്യുന്നതങ്ങിനെ? കിഞ്ചിത്തത്വസമുത്താപാദിഷ്ടന്മാരായ ജീവജാലന്മാർക്ക് ഐശ്വര്യ സംഭവിക്കുന്നില്ല. സംഭവിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ദുഃഖസുഖാദികൾ അപലകരങ്ങളാകട്ടെ അനുകമ്പിതങ്ങളായി കാണുന്നതങ്ങിനെ? പശുക്കൾക്കൊണ്ടാണ് ശ്രേഷ്ഠതയെങ്കിൽ ആരും ബ്രഹ്മത്താൽ അകലിവിടക്കുണ്ടല്ലോ. ഇഹലോകം ക്ഷേത്രത്തിലാണ് പ്രീഡിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ ബുദ്ധിയുള്ളവൻ ക്ഷേത്രത്തിലല്ല നാസ്തിരിക്കേണ്ടത്? ബ്രഹ്മണാദിവസ്തുങ്ങളിലാവട്ടെ ബ്രഹ്മചാർദ്വയാശ്രമങ്ങളിലാവട്ടെ ആത്മാവിന്നു യാതൊരുദോഷം കാണുന്നില്ല. വളരെ വാക്കുകൊണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടാണോ? അങ്ങനെ വിചിന്തനാണല്ലോ. മനസ്സുകൊണ്ടു നല്ലവണ്ണം ആലോചിക്കുക. ഈ ആഹതമതം യുക്തമാണെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ പൊൻ ഇതിൽ പ്രവേശിക്കുക. അന്യമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടു പലലാമതാണ്? ഇങ്ങിനെയുള്ള ആഹതന്മാരുടെ മനോഹരവാക്കുകളാൽ വഞ്ചിതനായ ബോധവാൻ വൈദികമാർഗ്ഗത്തിലുള്ള ശ്രദ്ധയായ ദുഷ്ടസംഗത്താൽ വിട്ടുകളഞ്ഞു. ഇവിടെ ഇത

ന്നിരട്ടന്മാരെന്നു പറഞ്ഞ് ആഹ്തന്മാർ ബോധവാനു വ
ഞ്ചിച്ച് അവരുടെ വാസസ്ഥലത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അ
വർ പിന്നെയും നാലുദിക്കിലും നടന്നു സരസമായി സംസാ
രിച്ചു സകലജനങ്ങളെയും സന്തോഷിപ്പിച്ചു ബോധവാനാ
വട്ടേ സ്നാനം, ഭാനം, ദേവബ്രഹ്മണപൂജനം ഇവകളെന്തെ
ല്ലാം ചെയ്തിച്ചു ജാതിധർമ്മത്തെവിട്ടു ക്രമത്തിൽ വൈദികമാ
ഗ്ഗത്തിൽനിന്നു പുറത്തായി. അരയിൽ ചുല്ലവസ്ത്രത്തെ ഉടു
ത്തു ഭരണമന്ദിരത്തെ നമസ്സരിക്കുകയുംചെയ്തു. അവൻ പാ
ടവീപുരത്തിൽ സകല ആഹ്തന്മാരാരും അഭിഷിക്തനായി ഭ
വിച്ചു. ഭുവനത്തെ പേരിനെ കളഞ്ഞു ധർമ്മസനാനനുള്ളപേ
രാക്കി. ആ ധർമ്മസനാന ആഹ്തമതക്കാർ പിരിയാതെ
ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നു. സന്ധ്യയുടെനേരെ കാലുകൾകാട്ടി നമ
സ്സരിക്കുന്ന അനേകം ആഹ്തസ്ത്രീകളാൽ ചുറ്റാറ്റുറ്റതുകൊണ്ടു
ധർമ്മസനൻ തനിമു വൃന്ദാശാസ്തമാ ലഭിച്ചതുപോലെ സന്തോ
ഷിച്ചു. അവൻ ആഹ്തമതാചാര്യന്റെ സന്തോഷത്തോടുകൂ
ടി സുഖമായിരുന്നു. നിലകാവതിയാവട്ടേ അനേകൻ ആഹ്ത
മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതുകേട്ടു സങ്കടത്താൽ ഹൃദയംപിളർന്നു
കൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. അവൻ രാവിവേ
ലും വൈകുന്നേരവും താമ്രനദിയിൽ കുളിച്ചു നനഞ്ഞവസ്ത്ര
ത്തോടെ ദേഹത്തിലല്ലാം ഭസ്മംതേച്ച് ഉദ്രാനങ്ങളിൽനിന്ന്
അവൾതന്നെ പുഷ്പങ്ങളാത്തു പലവിധമാല്യങ്ങളാക്കി വി
ദ്വമാധീശ്വരനായ മഹേശ്വരനെ കൊടുത്തു ഭജിച്ചുകൊണ്ടി
രിക്കും.

നമശ്ശിവായത്രിശോച്ഛിതായ
നമശ്ശിവായത്രിപുരാന്തകായ
നമശ്ശിവായാധിവിമോചനായ
നമശ്ശിവായപ്രണതാത്മിഹമന്ത്രം.

ദേവന്മാരാൽ അച്ഛിതനായും ത്രിപുരാന്തകനായും ആധി
വിനാശനനായും ഭക്തന്മാരുടെ ദുഃഖനാശനനായും ഇരിക്കുന്ന
മഹേശ്വരനെ നമസ്സാരം.

ഹെ കരുണാനിധേ! അജ്ഞാനമേമായ ദൃഷ്ടമതത്തിൽ വി
ണിരിക്കുന്ന എന്റെ അനുജനെ ഉദ്ധരിപ്പിച്ചുതരണം. ഹെ ദേ
വേര! എന്റെ മേൽ ദയരചയുണ്ണ. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരനെ
പ്രാർത്ഥിച്ച് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന തിലകാവതി വളരെ
കൃത്യമായി ഭവിച്ചു.

എന്ന സ്തവോപപുരാണത്തിൽ

മുപ്പത്തൊമ്പതാം അദ്ധ്യായം.

അനന്തൻ പറഞ്ഞു — തിലകാവതിയുടെ തപസ്സുകൊണ്ടു
പ്രസന്നനായ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ വന്നു മധുരമായി അ
വളാട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹെ തിലകാവതി! നീ ഒട്ടും ദുഃഖി
ക്കേണ്ട. നിന്റെ വ്രതങ്ങളാൽ ഞാൻ പ്രീതനായി. ഞാൻ പ്ര
സാദിച്ച ജീവികൾ പിന്നെ ദുഃഖിക്കേണ്ടിവരികയില്ല. ഞാൻ
പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ആഹ്തമതത്തിൽ പ്രാവശിച്ച അ
നുജനെക്കുറിച്ചു ദുഃഖിക്കുന്നുവല്ലോ. അത് എന്തു കൊണ്ടാണെന്നു
പറയാം. ആർച്ചാവർത്തത്തിൽ സർവ്വജ്ഞനായും സർവ്വശാസ്ത്രവി
ശാരദനായും പ്രാജ്ഞനായും സുതപസ്സുണ്ടു പ്രസിദ്ധനായും ഒരു
മുനിയുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ ഭക്തനായ ആ മുനി ധർമ്മാർത്ഥമാ
യി എല്ലാവർക്കും വിദ്യയെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വളരെ
അജ്ഞാനികൾ സുതപസ്സിനാൽ ജ്ഞാനികളായി ഭവിച്ചു. അ
ങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ശാന്തിമാൻ എന്നു പേരായ ഒരു സന്യാ
സി വന്നു നമ്മുമാരുടെത്തിൽ ഇരുന്നു ബ്രാഹ്മണന്മാർ സൽകൃത
നായിട്ടു ശിഷ്യന്മാർക്കു ജീവാരത്ഥകൂലം ഭവിക്കുന്നതായ പ്രണവാ
ർത്ഥത്തെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ സുതപസ്സു ശാ
ന്തിമാനെ പരീക്ഷിപ്പാൻ ചെന്നു. സുതപസ്സ് ആഹ്തമതത്തെ
ആശ്രയിച്ച് ആത്മഭേദത്തെ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശാന്തിമാൻ
നി പറയുന്നതു വേദാന്തമാണ്. ഇപ്പോൾ വേദാന്തസമയമല്ല
ന്നുപറഞ്ഞു. സുതപസ്സു പിന്നെയും വേദങ്ങൾക്കുതന്നെ പ്രമാ
ണ്യമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ശാന്തിമാൻ വേദത്തെ നി

നീച്ചതുതകൊണ്ടു കപിതനായിട്ടു നീ വേദബാഹ്യന്മാരായ ആഹ്
തന്മാരുടെ വാശത്തിൽ ജനിക്കുക എന്നു ശപിച്ചു. അപ്പോൾ
സുതപസ്സ് പശ്ചാത്താപയുക്തനായി ശാപാവസാനത്തെ യാ
ചിച്ചു. ശാന്തിമാൻ ഭയത്തോടുകൂടി അപ്പോൾ നിനക്കു ശിവഭ
ക്തിമുണ്ടാവട്ടെ. അതുകൊണ്ടു ശാപമോചനം വരും എന്നു പ
റഞ്ഞു. ഏന്റെ ഭക്തന്റെ വാക്ക് ഏന്റെ വാക്കുപോലെ ത
ന്നെ മിതമായി ഭവിക്കുകയില്ല. നിന്റെ അനുജൻ അതു
കൊണ്ടാണ് ആഹ്തമതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചത്. ഏന്റെ നി
സ്സ്പ്രേശകിയെ നോക്കുക. അവനനുഭവം ആ മതത്തെ
ക്രമിപ്പിക്കാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞു. ഉട
നെ ബോധവാൻ ശുദ്ധരോഗത്തെ കൊടുത്തു. തിലകാവതി
അതുതമായ സ്വപ്നം കണ്ടു സ്മൃതയായി. പിന്നെ ഭക്തിവ
സം ധർമ്മസേനൻ രാത്രി പാൽ കുടിച്ചതു ഭവിക്കാതെ വലുതാ
യ രോഗമായിത്തീർന്നു. കാലകൂടാതെ ശുദ്ധമായ രോഗം ഉദര
ത്തിൽ നല്ലവണ്ണം വർദ്ധിച്ചു. രോഗം ഭാവാനിപോലെ ജപി
ച്ചതുകൊണ്ട് അവൻ ഭൂമിക്കിറങ്ങി. അല്ല വെള്ളമോ അന്ന
മോ ഭക്ഷിച്ചാൽ അതു വയറിൽ വളരെ വർദ്ധിക്കും. ധർമ്മ
സേനൻ ശുദ്ധരോഗത്താൽ വിഹ്വലനായിട്ട് ആഹ്തന്മാരുടെ സ്ഥ
ലത്തിൽ വീണു എഴുന്നീറ്റാൻ ഉറങ്ങാതെയും സങ്കടപ്പെട്ടുകൊ
ണ്ടിരുന്നു മരിച്ചുമരിച്ചു. ആഹ്തന്മാരെല്ലാവരുംകൂടി അവ
ന്റെ രോഗത്തെ മാറുവാനായി പല വിദ്യകളും പ്രയോഗിച്ചു.
അനേക സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു സിദ്ധിച്ച ഔഷധങ്ങളേയും കൊടു
ത്തു. അതെല്ലാം വഹിയിൽ തുണമിടുന്നതുപോലെ നഷ്ടമായി.
പിന്നെയും അവന്റെ വയറിൽ മറ്റൊരു വ്യാധി വർദ്ധിച്ചു. ധർ
മ്മസേനൻ താൻതന്നെ മരിപ്പാൻ ഉദ്യമകനായി. അപ്പോൾ അ
ന്യഭക്തങ്ങളിൽനിന്നു ചില വൈദ്യന്മാർ വന്നു ദോഷമെല്ലാം പി
ലിക്കൊട്ടുകൊണ്ടുഴിഞ്ഞു മന്ത്രവും ജപിച്ചു. ആ മന്ത്രംകൊണ്ടുരോഗം
സമുദ്രപോലെ ഇരട്ടി വർദ്ധിച്ചു. ആഹ്തന്മാരെല്ലാം അ
തു കണ്ടു നിരാശന്മാരായി രാത്രിയിൽതന്നെ പോയ്ക്കളഞ്ഞു. ധ
ർമ്മസേനൻ ആരും സഹായില്ലാതെ ഉറക്കം കരഞ്ഞു. അല്ല

മെങ്കിലും അന്നുതന്നെ ജലമോ ലഭിച്ചില്ല. വിശപ്പാകാണ്ടും ദാഹം കൊണ്ടും വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടി. രണ്ടുമൂന്നു ദിവസത്തെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൊണ്ട് അവന്നു നല്ലബുദ്ധി വന്നു. എന്താ സാഹോദരി എന്ന രക്ഷിക്കുമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തിലകാവതിയുടെ അടുക്കലേക്ക് ഒരു വൃദ്ധസ്ത്രീയെ പാഞ്ഞയച്ചു. അതു കേട്ടു തിലകാവതി പാഞ്ഞു. ആഹാരമെന്നതിൽ വരുന്നതാണ് എനിക്ക് യുക്തമല്ല. ആന പിന്നാലെ ഓട്ടി പായിച്ചാൽകൂടി ആഹാരമന്ദിരത്തിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ടെന്നു ശാസ്ത്രനിഷ്ഠയുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ അവിടെ വരികയില്ല. അവൻ ഇവിടെ വന്നാൽ ഞാൻ രക്ഷിക്കാം. ഇങ്ങിനെ തിലകാവതി പാഞ്ഞതല്ലോ ആ വൃദ്ധസ്ത്രീ ബോധവാദനാടു പാഞ്ഞു അവനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു. മാറ്റം മോഹത്താൽ ആതുരനായ ബോധവാൻ ആഹാരമെന്നതു കൃഷിച്ചു കളിച്ച് അതിലേന്നായിട്ടു തിലകാവതിയുടെ കാല്ക്കൽ വീണു. തിലകാവതി കാല്ക്കൽ വീണു കിടക്കുന്നവനായും മോഹാസൂനായും താടിമോമങ്ങളെ നീട്ടിയവനായും പുല്ലുവസ്ത്രത്തെ ഉടുത്തവനായും ജലപാത്രത്തെ ധരിച്ചവനായും വയറു വീർത്തും കഴുത്തു മെലിഞ്ഞും ഇരിക്കുന്ന അനന്യരനെ കണ്ടിട്ടു മഹേശ്വരപ്രസാദത്തെ ഓർത്തു വിസ്മയിച്ചു തിലകാവതി ഇതന്യരനാണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ബോധവാൻ ഓഹ ആർയ്! ഞാൻ വേദദൃഷ്ടകന്മാരായ ആഹാരന്മാരാൽ വഞ്ചിക്കുന്നായി. എന്നു അവൻ അവദികമാർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു തൊടിച്ചു ദുഷ്ടമാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു. എവിടെ ശുദ്ധരാഗം നൂരാമിച്ചപ്പോൾ രോഗത്തെ മാറ്റാൻ അവർക്കു ശക്തിയില്ലാതെ ദുഷ്ടന്മാർ ഓടിപ്പോയി. ഞാൻ ആർയ്യയെ ശരണം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നു ചുറ്റുനാണുപ്രാവല രക്ഷിക്കുക. എന്താ രോഗത്തിന് ഒരു മരുന്നില്ല. എന്താ പ്രാണങ്ങൾ പോകുന്നതുമില്ല. ഉദാഹരണമെങ്കിലും ഇല്ല. വിശപ്പു വളരെയുണ്ട്. എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷിച്ചാൽ ഒട്ടും ഭേദിക്കുന്നതുമില്ല. എന്താ വയറിൽ ഈ ശുദ്ധരാഗം ഹാലാഹലപോലെ വർദ്ധിക്കുന്നു. ഓഹ ആർയ്! എന്താ വയറൊന്നു തൊട്ടുനോക്കുക. എന്നാൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥം

നാവും സാരമായിട്ടു എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ഭയാലുവായ തിലകാവതി അനഭാഷാപരമായി പറഞ്ഞു. മനുഷ്യൻ താൻ ചെയ്ത കർമ്മത്തിന്റെ ഫലമാണ് അനുഭവിക്കുന്നത്. ദുഷ്ടകർമ്മം ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഒരിക്കലും ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയില്ല. വീരവൃദ്ധന്മാരുടെ വേഷമാണ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആ പാപത്തിന്റെ ഫലമാണ് ഇപ്പോൾ ആഹ്ലാസപ്രഭവശക്തിയിലായിത്തീർന്നത്. ബുദ്ധിമാനായവൻ ആഹ്ലാസം കണ്ടാൽ കണ്ണടയ്ക്കണം. അറിയാതെ കണ്ടുപോയെങ്കിൽ സൂര്യനേയും ശിവനേയും സൂരിക്കണം. സാക്ഷാത്ക്കാരം പോലും ചെയ്യാൻ യോഗ്യനല്ലാത്ത നിന്റെ ഉദരം ഞാൻ തൊടുകയില്ല. വീ എന്നാൽ ബന്ധുവല്ല, വീ കരിച്ചാലും ജീവിച്ചാലും ആഹ്ലാസം തന്നെയെന്നു പറഞ്ഞ് അവിടനിന്നു പോകുവാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ബോധവാൻ എന്ന രക്ഷിക്കേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞ് ഉറക്കം കരഞ്ഞു. അതു കേട്ടു തിലകാവതി മടങ്ങിവന്ന ഭീനനന്ദം അഭ്യർത്ഥനാപരമായി പറഞ്ഞു. ഹേ ആഹ്ലാസ! ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കേണമെങ്കിൽ ആഹ്ലാസചിഹ്നങ്ങളെല്ലാം കളഞ്ഞു താഴ്ന്നുനിൽക്കുക. അതുകൂടി ബോധവാൻ ആഹ്ലാസചിഹ്നങ്ങളെല്ലാം കളഞ്ഞു നിൽക്കുക. തിലകാവതി അവന്നു പുതിയ വസ്ത്രത്തെ കൊടുത്ത് ഇപ്രകാരം സൂര്യനാദിയിലും ധരിപ്പിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോയി അവൻ ചെയ്ത പാപത്തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തവും ഇപ്രകാരം ചെയ്തിച്ചു. പിന്നെ തിലകാവതിയുടെ അപേക്ഷയാൽ ഗുരു അവന്നു വീരശൈലസന്നിധിയിൽ വെച്ചു പരമാർത്ഥമായി ഉപദേശിച്ചു ദുഷ്ടവും കൊടുത്തു. അപ്പോൾ അവൻ ഉദരത്തിലുള്ള രോഗം കാര്യമുള്ള രൂപമായി പുറത്തുവന്നു പറന്നുപോയി. അതുകണ്ടു ജനങ്ങൾ ഏറ്റവും വിസ്മയിച്ചു. ബോധവാൻ ഗുരുവിന്റെ വിട്ടു സമുപദേശങ്ങളോടെ ആശ്വസനമായി ഭവിച്ചു ദിവ്യദൃഷ്ടിയുണ്ടെന്നുകൊണ്ടു ബോധവാനെന്നു തേജസ്സു വർദ്ധിച്ചു രോഗം ഷണത്തിൽ നശിച്ചുതന്നെങ്കൊണ്ടു ബോധവാനെന്നു മഹേശ്വരൻ കേൾക്കുമെന്നായി. പിന്നെ അവൻ മഹേശ്വരനെക്കണ്ടു 'ശിവ' അനുഭവങ്ങളെ പ്രധാനമായി വിചാരിക്കാതായി. അ

വൻ സ്നാനാർചയ്യ സുധാധരിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു തിലകാവതി മുദ്രയും മഹാശാലനോയും കൈകൾക്കു ചെറു ചുവക്കു കാണുന്നതും അപ്പോൾ പല്ലുപറന്നുപോയ ഒരു ഭൃത്യനായ ജാവ് ആ ദേശമല്ലാം ജയിച്ചു ചക്രവർത്തിയായിരുന്നു. ബോധവാനാവട്ടെ ഏഴുമാസം ശിവദൈവത്തോടു ചേർന്നു ഒരുദിവസം രാത്രി മഹാശാലനെ സ്തുതിപ്പാനായി ആഗ്രാവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹാശാലനോടുകൂടി സരസ്വതീദേവി ബോധവാന്റെ ജിഹ്വാഗ്രത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു ബോധവാൻ ഉത്തമകവിയായി ഭവിച്ചു. അന്നുമുതൽ അവന്നു വാഗീശനെന്ന് പേർ പ്രസിദ്ധമായി.

മൂന്നാം സെക്ഷനിലെ

பெரிய செய்தி - பெரிய இலாபம்.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— മഹാദേവപ്രസാദത്താൽ സാമസ്വതാമൃതത്തെ ലഭിച്ചവനായ വാഗീശൻ തന്റെ വാക്കുവെച്ചുള്ളതൊക്കെ മോഹിപ്പതെന്നു തെളിച്ച് സ്മരിച്ചു.

താമരപ്പൊതുക്കുടിയായ
വിഴുതാളിനിവാസിനെ
വീക്ഷണരൂപസ്തമോഗായ
വീരദേശായതതമഃ.

അചികിത്സാമയവൃദ്ധി
ഘാതവിദഗ്ദ്ധസോനവ
അനാഥജനനഗ്നായ
നമസ്കൃതാനിവാസസേ-

അജ്ഞാനമോഹം വിട്ടൊഴിഞ്ഞ്
വിജ്ഞാനമുതലായിരുന്ന.

വിശ്വാധികായവിഷ്ണുപാദൈ
രസ്തുഭവദ്രായതേനമഃ.

ജഗന്മാംഗളമൂലായ
ജനമൃത്യുഭവച്ഛിദ്രേ
ജടാമണ്ഡലസൗന്ദര്യേ
ജാനനവീകായതേനമഃ.

ദുർമ്മതസ്സന്ധനതീഭക്തപാ
വിനിമച്ചതജംഗമേ
സ്വഭക്തവിദ്യേഭയാമാം
നമസ്തുഭവസ്തുഭവസ്തുഭവ-

സമുന്നതിനാണരരവതിഭക്താഃ
ഖാദ്യോതപാതശ്ചനസ്തൃത്യേനഃ
ഗാഭീതമണ്ണെന്തുഷാരഭാശഃ
തഥാവിഭുതിവഭവഭിനാഥാ.

മന്ദസ്തിതപ്തപുരതായായ
മനോഭവാസംഭവഘസ്മരായ
മഹായത്രസുരതായായ
മഹാനഭാവമനശ്ശിവായ.

യദമ്പ്രാഗ്ഗോപാഭാഭക്തപചിഭിനമയാ
പാപേഹം സുതന്ത്ര
തേനാഭുജമന്ദ്രസുരഭിനമതഭാ
ഗുത്രജാതാഹിതാധിഃ
ഭക്തായാസ്പ്രസാദാൽസ്വസമപിജിനതാ
നന്നതിദർശനീയതപാ
ഭൃത്യശ്ചഭാനജനാസ്പദയഭിവഭക്ത
സുപല്ലഭഭക്തിരസ്തു.

അതർ— അക്രമപീഠീകത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായും വിദ്വാദിനിവാസനായും കടാക്ഷത്താൽ രോഗങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന വീരഭേദശാപരനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ചികിത്സിച്ച്യാൽ മാനുഷതായ മഹാരോഗാസക്തനെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനായും മഹാഭക്ത ഗതിയില്ലാത്തവർക്കു നാഥനായും കൃതിവാസസ്തായമിരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

അജ്ഞാനരോഗനാശനനായും ജ്ഞാനമൃതമായകുന്ദായും ബ്രഹ്മവിഷ്ണുപാദികളാൽ അറിയപ്പെടാത്തവനായും ലോകത്തിൽ എല്ലാവരുംകാൾ അധികനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ജഗത്തിലുള്ള മംഗളങ്ങൾക്കെല്ലാം ഇരിപ്പിടമായും ജനനമരണഭയനാശനനായും, ജടാഭക്തത്തിൽ ഗംഗാദേവിയെ തടഞ്ഞു നിർത്തിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ദുഷ്ടപ്രിയായ എന്റെ രോഗത്തെ നശിപ്പിച്ചു സൽബുദ്ധിയെത്തന്നെ ഭക്തനാക്കിത്തീർത്ത കരുണാനിധിയെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

മേൽപദ്യത്തിന്റെ ഔന്നത്യത്തെ പരമാൺ അറിയാത്ത തുപോലയും സൂര്യപ്രകാശത്തെ മിന്നാമിനുങ്ങ് അറിയാത്തതുപോലയും സമുദ്രത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യം ജലകണ്ഠം അറിയാത്ത തുപോലയും ഭവാന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ ഞാൻ ഒട്ടുംതന്നെ അറിയുന്നില്ല.

മനുഷ്ഠിതത്താൽ പൂരത്രയത്തെ നശിപ്പിച്ചവനായും കാമനാശനനായും കാലപാശത്താൽ ഭയപ്പെട്ടവർക്ക് അഭയം കൊടുത്തവനായും ഇരിക്കുന്ന മഹാനുഭാവനെ നമസ്കാരം.

എന്റെ കഴിഞ്ഞതായ അനേക ജന്മങ്ങളിൽ ഒന്നിലെങ്കിലും വേദ്യാപേമത്തെ ഞാൻ സ്തുരിച്ചിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടാ

ണ് ആഹ്തമതപ്രഭവശനത്താൽ ദൃഷ്ടമായ ഈ ജനം എനിക്കു
 ലഭിച്ചതും അവിടെ മഹാഭോഗം സംഭവിച്ചതും. ഭവൽഭക്തയാ
 യ ഏന്റെ സഹോദരിയുടെ പ്രസാദത്താൽ ആ ആഹ്തമത
 ത്തിൽനിന്ന് ഏന്ന ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭ
 വാനത്തന്നെ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇനി എനിക്കു ജനം സംഭവി
 ക്കരുതേ. അഥവാ സംഭവിക്കുന്നതായാൽ ഭവൽപാദോരവിന്ദ
 ങ്ങളിൽ ഭക്തി സംഭവിക്കണമേ. എന്നിങ്ങിനെ മഹേശ്വ
 രനെ സ്തുതിച്ച ഭക്തിയോടെ നമസ്കരിച്ച മഹേശ്വരന്റെ മ
 സ്തിൽ തൊഴുതുകൊണ്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ അശരീരിവാക്കുണ്ടാ
 യി. ഏനമ് ഏന്റെമേൽ ഭക്തിവന്നതുകൊണ്ടു നീ കൃതാ
 ത്വമനാടി. നീ ആഹ്തമതത്തരവിട്ടു ശുദ്ധനായല്ലോ. ഇ
 നി ഏപ്പോഴും ഏന്നെ സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുക. വാക്കുകൊണ്ട് എ
 ന്നെ സ്തുതിക്കുന്നതുതന്നെയാണ് മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ ഫലം.
 ഏപ്പോഴും നിന്റെ മഹാപുത്രത്തിൽ ഭക്തി ഇരിക്കും. വാഗീ
 ശൻ എന്ന പേരു നിവക്കു വന്നിരിക്കുന്നു. അതു ലോകത്തി
 ലെല്ലാം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടു. നീ എപ്പോൾ ഏന്നെ സ്തുതിക്കുന്ന
 വോ അപ്പോൾ ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിക്കാം. ഇങ്ങിനെ ആ
 കാശവാണി കേട്ടു വാഗീശൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. വാ
 ഗീശനെത്തന്നെ പേർ ലോകത്തിലെല്ലാം പരന്നു. നാനന്ത
 രം വാഗീശൻ തിലകാവതിയോടു പാഞ്ഞു രാജ്യസഞ്ചാരത്തി
 നു പുറപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ തിലകാവതി നിന്റെ ശുഭഭോഗം
 ഈ ശിവസന്നിധിയിൽ വെച്ചാണ് മാറിയിട്ട്. അതുകൊണ്ട്
 ഈ സിദ്ധിമാന്ദ്രത്തിൽത്തന്നെ ഇരുന്നു മഹേശ്വരനെക്കൊള്ളു
 ത്തെ ചെയ്യുക എന്നു പാഞ്ഞു. അതു കേട്ടു വാഗീശൻ ആ
 ദേവാലയത്തിൽ പുല്ലുകളെ ചെത്തിക്കളഞ്ഞുകൊണ്ടും മഹാ
 രോമകകുരുങ്ങാളെ ചെയ്യുകൊണ്ടുമിരുന്നു. വാഗീശൻ രാവി
 വേയും വൈകുന്നേരവും മഹാപാതന സ്തുതിക്കും. ആ സമ
 യത്തു ദേവന്മാർ പുഷ്പങ്ങളെ വർഷിക്കും. അതു കണ്ടു ജനങ്ങ
 ളെല്ലാവരും അത്ഭുതം വിസ്മയിച്ചു. ബ്രഹ്മലോകപത്മനും വാ
 ഗീശന്റെ കീഴ്തി ജപിച്ചുകൊണ്ടു പൊങ്ങി. ബ്രഹ്മജനം

[illegible]

നന്നത്തവനായും ജനനമരണമില്ലാത്തവനായും എന്തു കൊണ്ടും ക്ഷോഭിക്കാത്തവനായും ആകാശപോലെ നിശ്ചലനായും ഇരിക്കുന്ന ശിവനാണ് ഞാൻ എന്നു ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ കല്പിതനെന്നപോലെ കുജായപ്പൊടികൾ അവനെ ബാധിച്ചില്ല. ഇങ്ങിനെ ഏഴുദിവസം കഴിഞ്ഞു വാതിൽ തുറന്നുനോക്കുമ്പോൾ വാഗീശനെ ഒട്ടും ഉപദ്രവമില്ലാത്തവനായും ആനന്ദാമൃതജലത്തിന്റെ കല്ലോലമാലകളാൽ അതിശീതശരീരനായും വിശപ്പും ദാഹവുമില്ലാത്തവനായും വാടാത്തമുഖത്തോടുകൂടിയവനായും കണ്ടിട്ടു രാജാവു പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി ഭയപ്പെട്ടു ചിത്രമഴുതിയ തൂപോത്തു അനങ്ങാതെ നിന്നു. പിന്നെ ഉണങ്ങിയ മുഖത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്ന ആഹതദേശികന്മാരോടു രാജാവു ചോദിച്ചു. ഈ മുണ്ണുപ്രയോഗം മാതൃഭാഷയിൽ വലുതായ യോഗമാണല്ലോ. നിങ്ങളുടെ വിദ്യകാര്യങ്ങളെന്താണ്? കൗഷധം കൊണ്ടെന്താണ്? അവൻ മരിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ. അതുകേട്ട് ആഹതവാദരല്ലാവരുംകൂടി പിന്നെയും പറഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ മതസിദ്ധാന്തത്തെ ഇവൻ പഠിക്കുമ്പോൾ ഇതിന്നുള്ള മന്ത്രങ്ങളെല്ലാം ഇവൻ ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ മന്ത്രങ്ങളുടെ മഹത്വത്താലാണ് ഇവൻ മരിക്കാത്തത്. ഇനി വിഷമിത്രമായ ഈ അന്നത്തെ ഇവന്നു കൊടുക്കണം. എന്നാൽ നിശ്ചയമായും മരിക്കും. അതു കേട്ടു രാജാവു വിഷമിത്രമായ പായസത്തെ വാഗീശന്നു കൊടുത്തു. വിശക്കുന്നതുകൊണ്ട് നല്ലവണ്ണം ഭക്ഷിക്കുക. നീ വളരെ വിദ്യയുള്ളവനാണല്ലോ എന്നു പറഞ്ഞു. വാഗീശൻ ഈ അന്നം ജലവും ഭൂമിയുമാണ്. ഇതിനെ ഭക്ഷിക്കുന്നവർ അഗ്നിയും വായുവുമാണ്. ഈ അവകാശം ആകാശമാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. ശിവനാൽ എന്നാണ് ഭൂമിക്കുപെട്ടുന്നത്? ഇത് അശുഭമുണ്ടിയായ ശിവന്റെ പത്മഭൂതാത്മകമാണെന്നു ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ആ അന്നമെല്ലാം ഭക്ഷിച്ചു. ഹെ മനികളേ! ആ വാഗീശൻ ഭക്ഷിച്ച ഹാലാഹലമെല്ലാം ജീർണ്ണമായി ഭവിച്ചു. പിന്നെ അവർ വാഗീശനെ കൊല്ലുവാനായി ഒരു മരിച്ച ആനയെ അയച്ചു. ആ ഗജം വാഗീശന്റെ നോട്ടത്താൽ.

തന്ന പല്ലകളല്ലാം കൊഴിഞ്ഞുവീണു മരിച്ചു. പിന്നേയും ആഹ്തന്മാരുടെ വാക്കിനാൽ രാജാവു വാഗീശന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു കല്ലിനെകൂടി തോണിയിൽ വെച്ചു സമുദ്രമദ്ധ്യത്തിൽ അഗാധമായ സ്ഥലത്തിൽ മുക്കി. അപ്പോൾ സമുദ്ര ശ്രീരാമനെ ഭയപ്പെട്ട ശരണം പ്രാപിച്ചതുപോലെ വാഗീശനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ശിവാജിയോട് വാഗീശന്റെ കഴുത്തിൽകെട്ടിയ കല്ലോടുകൂടി കരയ്ക്കണമെന്നു സമുദ്ര അനേകര അങ്ങിളെക്കൊണ്ടു വാഗീശനെ അച്ചിച്ചുപാഞ്ഞു. ഭവാനൻ പാസ്പെൾത്താൽ ഞാൻ പഠിത്തുടനന്തായി. ഭവാനെപ്പോലെ യുള്ള ശങ്കരകിങ്കരന്മാർ ചെയ്ക്കുകയാണതാണോ? അവർ ഇതുപദത്തേയും ബ്രാഹ്മപദത്തേയുമായി വല്ലുപോലെ തള്ളുന്നു. അവർ പാപങ്ങളെ ഭേദിക്കും. സമുദ്രങ്ങളെ കടിക്കും. ഭൂമിയേയും ആകാശത്തേയും വ്യത്യാസപ്പെടുത്തും. അങ്ങിനെയുള്ള ഭവാനാണു ഞാൻ നമസ്കരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സമുദ്ര വാഗീശനെ സ്തുതിച്ചു മാഞ്ഞുപോകയുംചെയ്തു. വാഗീശൻ വീരഭദ്രശംഭരക്ഷേത്രത്തിൽപോയി തിലകാവതിയാൽ ലുളിതനായിട്ട് അമൃതമുഖ്യങ്ങളായ വാക്കുകളാൽ മഹാശംഭനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭേച്ഛരാജാവു വാഗീശന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കണ്ടു താൻതന്നെ വന്നു വാഗീശന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. വാഗീശനെയുള്ള ഭയത്താൽ രാജാവിന്നു ജപരമുണ്ടായി. വാഗീശന്റെ പാസ്പെൾമാത്രംകൊണ്ട് ആ ജപരം ശമിച്ചു. അതു കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ രാജാവു വാഗീശന്റെ കാല്ല്യം വീണ്ടു പറഞ്ഞു. ഭവാനൻ ദാസഭാവത്താൽ ഞാൻ ധന്യനായി. ഇനി ഞാൻ ഏതാണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നു പറയുക. അതുകേട്ടു വാഗീശൻ ആഹ്തന്മാരെക്കൊല്ലാം ശിക്ഷിക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. അതുപ്രകാരം രാജാവ് ആഹ്തന്മാരെക്കൊല്ലാതന്റെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കി. ഈ രാജ്യത്തിൽ ആഹ്തന്മാരെക്കണ്ടാൽ അപ്പോൾക്കന്ന ശുഭാഗ്രത്തിലോരമെന്ന് ആ രാജ്യത്തിലെല്ലാം ഘോഷിച്ചു. അതുകേട്ട് ആഹ്തന്മാരെല്ലാം ഓടിയിരുന്നിട്ടുകൂടിയെന്നു. ഭേച്ഛരാജാവുകേട്ട ദുഷ്ടമാ

യ ആഹ്വതമതത്തെ തൃപ്തിച്ചു, വൈദികമതത്തെ അനുസരിച്ചു ശിവഭക്തിയാൽ ഐഹികാമുഷ്ടികസുഖത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ

മുപ്പത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

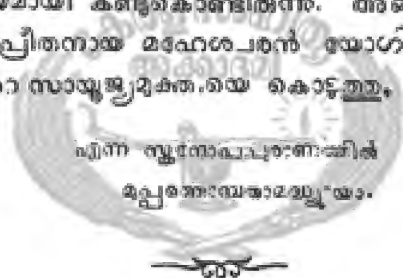
അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— അനന്തരം ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ ശ്രീമാനാമുചിരിക്കുന്ന വാഗീശൻ മോഹശപരാനുജയായു വാഗീശസ്ഥപങ്ങളെ കാണുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്താലും പുറപ്പെട്ടു. മധുഗർഭനും, മാധുര്യം, കുംഭകാണും, ധൃതിസ്ഥലം, മോഹവനം, ശോചനവനം, വടാരണ്യം എന്നിങ്ങിനെയുള്ള ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ മോഹശപരനെ വാക്കുകളാൽ സ്തുതിച്ച് അവിടെ ചെന്നു ചെന്നു ജനങ്ങളാൽ പൂജിക്കുന്നതിട്ടു സൂര്യൻ മേഘമണ്ഡലത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോലെ കാവേരീതീരത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുകയും ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം സൂര്യൻ അസുഖിക്കുമ്പോൾ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻവന്നു വിളിക്കുകയാൽ വാഗീശൻ ബ്രാഹ്മണനാടു കൂടെ അഗ്രഹാരത്തിലേക്കുപോയി. ഗൃഹത്തിൽ വാഗീശനെയിരുത്തി ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ പുത്രനോട് ഇപ്രകാരംവരുവാൻ പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു പുത്രൻ വാഴ്ത്തോളത്തിൽപോയി ഇലമുറിപ്പാൻതുടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു സപ്തം കഴിച്ച് ഉടനെ മരിച്ചു അപ്പോൾ വാഗീശന്റെ മഹത്വത്തെ അറിവുന്ന ധാരാളം ബ്രാഹ്മണൻ വേഗം മരിച്ചു കട്ടിയയയെടുത്തു മാച്ചാവച്ചു വാഗീശനെ ഭജിക്കുകയും ചെയ്തു. വാഗീശനാവശ്യം ആ വൃത്താന്തമല്ലാം അവരുടെ ചോഷുകളെക്കൊണ്ടറിഞ്ഞു അതാമുഷ്ടികാണും നോക്കി അറിഞ്ഞു. വേഗം കട്ടിയയ ചെച്ചിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുപോയി ആ കട്ടിയയ കൈകൊണ്ടു തൊട്ടു നിലകണ്ടാറെ മനസ്സിൽ ക്ഷണനേരം ധ്യാനിച്ചു. അപ്പോൾ ആ കട്ടി ഏഴുന്നീറ്റു. ജനങ്ങളെല്ലാവരും ആത്മയുക്തനായ വാഗീശങ്കൽ ആ കർമ്മം അത്യാത്മയുക്തമായി വിചാരിച്ചു.

പിന്നെ വാഗീശൻ ശ്രീകാഷീനഗരത്തിൽപോയി മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരപാനം ചെയ്യവനായ ജാനസംബന്ധമുത്തിയാൽ സൽകൃതനായിത്തീർന്നു. അവിടെ ജാനസംബന്ധന്റെയും വാഗീശന്റെയും ഭൂമികളുണ്ടായിരുന്നതായി സ്വപ്നമുദ്രകളെ മഹേശ്വരൻ ഭിന്നഭാവം കൊടുത്തിരുന്നു. പിന്നെ ജാനസംബന്ധമുത്തിയാൽ പൂജിതനായ വാഗീശൻ അവിടെനിന്നു ചിംബരക്ഷേത്രത്തിലേക്കു പോയി. അവിടെ നടക്കുന്ന സ്മരിച്ച് അനേക ജനങ്ങളാൽ സൽകൃതനായിട്ടു കമലാലയത്തിലേക്കുപോയി. അവിടെ വാത്മീകനാഥനേയും മഹാപ്രഭുവായ ത്രാഗേശനേയും ഉത്തമവാക്കുകളാൽ സ്മരിച്ച് അവിടെയുള്ളവരാലും പൂജിക്കപ്പെട്ടു. വേദോദന്യത്തിൽപോയി അവിടെ ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിൽ വാഗീശന്റെ പരീക്ഷാർത്ഥമായി അടച്ചിരുന്നതു വാഗീശൻ വാക്കിനാൽ തുറന്നു. പിന്നെ പുരാണനദിയെന്ന സ്ഥലത്തുപോയി. അവിടെയുള്ള ശിവഭക്ഷികളായ ആഹാരന്മാരെ രാജാവിന്ദാക്കാണ് ആട്ടിക്കളിയിച്ചു. പിന്നെ കാശ്മീരിലുപശേഖരനെ സ്മരിപ്പാനായി പോകുമ്പോൾ മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിൽ വിശപ്പു കാര്യം പീഡിതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അന്നപാനീയങ്ങളെ എടുത്തുകൊണ്ടു ബ്രഹ്മരത്നം തോടെവന്ന ഭക്ഷണംകൊടുത്തു മറഞ്ഞു. വാഗീശൻ കാശ്മീരിലുപശേഖരനെ സ്മരിച്ച് അരുണാചലത്തിൽ പോയി വിശ്വവിനാലും ബ്രഹ്മവിനാലും സേവിതനായ അരുണാചലേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അവിടെനിന്നുപോയി കാമാക്ഷീനാഥനായ കാഞ്ചീപുരേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. പിന്നെയും വാഗീശൻ അനേകശിവസ്ഥലങ്ങളിൽപോയി സ്മരിച്ചു. ദുഃഖാചാര്യ, വേദഗിരി, കാളഹസ്തി, ശ്രീരംഗലാ, സിദ്ധന്മാരാൽ സേവിതമായ മല്ലികാർജ്ജുനാ ഇങ്ങിനെയുള്ള ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ എല്ലാം പോയി മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു വാരാണസിയിലേക്കുപോയി. അവിടെ നിത്യവും ഗംഗാസ്നാനം ചെയ്തു വിശാലാക്ഷീപതിതായ വിശ്വനാഥനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു വാരാണസിയിൽ ഒരു

സാവസരം വസിച്ചു. പിന്നെ കേദാരക്ഷേത്രത്തിൽപോയി
 ശ്രീപഞ്ചനഭക്തപരനെ സ്തുതിച്ച കൈലാസവാസിയായ സോമംസ്ത
 നമൃത്തിയെ കാണണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ വടക്കു ടി
 ക്കിലേക്ക് എകനായിത്തന്നെത്തന്നു. വഴിയിൽ കല്ലുകളെ
 പ്പോലെ ഉറച്ചുകിടക്കുന്ന മഞ്ഞുകുളുടെ ഉപദ്രവത്താൽ കാലു
 കൾ അലിഞ്ഞുപോയതുവകാണു വാഗീശൻ വളരെ ദുഃഖിച്ചു.
 എന്നാലും വാഗീശൻ മഹേശ്വരഭക്തനായിട്ടുള്ള അത്യാഗ്രഹ
 ത്തെ വിടാതെ കയ്യകത്തിടക്കാനും ഉത്ഭയിട്ടും നിന്ദിട്ടും കരാ
 വഴിപോയി. ഒറ്റ അനങ്ങുവാൻ വയ്യാതായപ്പോൾ വാഗീശൻ
 ശങ്കര! ഏതെ രക്ഷിക്കണേ എന്നു ഊക്കു നിലവിളിച്ചു.
 അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു വൃദ്ധതാപസന്റെ വേഷം ധരിച്ചു
 വന്നു വാഗീശനോടു നീ ആരാണു? എവിടെക്കാണ് പോക
 ന്നതു? എന്നുചോദിച്ചു. വാഗീശൻ ഞാൻ മഹേശ്വരനെക്കാ
 ഞ്ചെൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോവുകയാണെന്നുപറഞ്ഞു.
 അതുകേട്ടു വൃദ്ധൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. നിന്റെ ഈ ആ
 ഗ്രഹം സാധിക്കുന്നതല്ല. കൈലാസത്തെ കാണുവാൻ ദേവ
 കൾക്കകൂടി പ്രയാസമാണു്. അങ്ങിനെയിരിക്കെ നിനക്കു സാ
 ധിക്കുമോ? നിനക്കു മടങ്ങിപ്പോകേണമെങ്കിൽ ഞാൻ കാലു
 ങ്ങാക്കിത്തരാം. താപസൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു വാഗീശൻ ഞാൻ
 മടങ്ങിപ്പോകുന്നതല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ യോനിധിയായ
 മഹേശ്വരൻ യോഗികൾക്കകൂടി കാണാൻ കഴിയാത്തതായ ത
 നെന്റ രൂപത്തെ കാണിച്ചു. വാഗീശൻ അതുകണ്ടു ഭയപ്പെട്ടു
 നമസ്കരിച്ചു് എന്നു രക്ഷിക്കണമെന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു. അപ്പോൾ
 മഹേശ്വരൻ വാഗീശനോടു് അവിടെയുള്ള സരസ്സിൽ മുങ്ങു
 വാൻ പറഞ്ഞു. ഉടനെ വാഗീശൻ സരസ്സിൽ മുങ്ങിയപ്പോൾ
 ശ്രീപഞ്ചനഭക്തപരന്റെ സമീപത്തു കാവേരീനദിയിൽ വ
 ന്നു പൊങ്ങി. വാഗീശൻ വിസ്മിതനായിട്ടു ശ്രീപഞ്ചനഭക്ത
 രത്തിലേക്കുപോയപ്പോൾ അവിടെ ശ്രീകൈലാസപദ്മത
 തൈകണ്ടു. ക്ഷീരസമുദ്രത്തിന്റെ കപ്പോലങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള
 കൊടുമുടികളാൽ ഭംഗമാലും സിദ്ധർ, ചാരണർ, ഗന്ധർവ്വ

ന്മാർ, മനീന്ദ്രന്മാർ, ഗണങ്ങൾ ഇവരായ് സേവിതമായും കല്പകവൃക്ഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞ അനേക ഉദ്യാനങ്ങളോടുകൂടിയതായും മാനാഹരമായി ശബ്ദിക്കുന്ന കയീലകളോടുകൂടിയതായും എട്ടുദിക്കിലും ദിഗ്ഗജങ്ങളായ് പ്രയത്നാർപ്പിച്ചു കിടന്നതായും കോടി ചന്ദ്രതുല്യമായും ഗംഗാപ്രവാഹപോലെ അതിപ്രളയമായിരിക്കുന്ന കൈലാസപർവ്വതത്തിൽ എല്ലാവരിലും ഉയർന്നതായ ഒരു ശ്വാഗതത്തിൽ അനേക രത്നനിർമ്മിതമായ ദിവ്യസിംഹാസനത്തിൽ ഉമാദേവിയോടും സ്തന്ദൂരത്തിയോടും കൂടിയവനായും നാലുവദങ്ങളായ് സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ചന്ദ്രക്കലാധരനായും ചതുർബാഹുവായും സുന്ദരവിഗ്രഹനായും സമുദ്രോന്നതസപര്യപനായും കപാലമാലയാൽ കെട്ടപ്പെട്ട ജടാഭാരത്താൽ ശോഭിതമായ ശിരസ്സോടുകൂടിയവനായും സപ്തഭുജനനായും വ്യാഘ്രചർമ്മാണരധരനായും ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ കണ്ട് അത്യന്തം വിസ്താഭവിഷ്ടപുരേണായിട്ടു പിന്നെയും പിന്നെയും നമസ്കരിച്ചു. വാഗീശൻ സന്തോഷത്താൽ എഴുന്നീൽക്കുകയും വീഴുകയും ഉറക്കം പാടുകയും നൃത്തം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. വാഗീശൻ അതിപ്രീതിയോടെ ആനന്ദശ്രോമളാൽ ദേഹമല്ലോ നന്ദത്തുകാണ്ടു മഹേശ്വര! രക്ഷ! രക്ഷ! എന്നു പറഞ്ഞു തൊഴുതു കൊണ്ടുനിന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വാഗീശന് അതി മനോഹരമായും പ്രസന്ന മുഖപങ്കജത്തോടു കൂടിയതായും അനേക ദിവ്യഭുജനങ്ങളായ് ഭൂമിതമായും കരുണാ രസപ്രവാഹത്തിന്റെ ശൈത്യത്താൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അപാഗത്തോടുകൂടിയതായും ചിതാനന്ദമായിരുന്നിരിക്കുന്ന തന്റെ ദിവ്യമുത്തിയ കാണിച്ച് ഉടനെ മറയുകയും ചെയ്തു. വാക്കിന്നും മനസ്സിന്നും അഗാധരമായ ദേവൻ മാഞ്ഞപ്പോൾ വാഗീശൻ മഹേശ്വരനത്താൽ തെരക്കു ദിക്കിലും കൈപായി. മധുര മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു പിന്നെയും ശരണ്യനഗരത്തെ പ്രാപിച്ചു മുമ്പത്തെപ്പോലെ ശിവരക്ഷകളും ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. തിലകാപതി ശിവരക്ഷകളുടേ വദനത്താൽ പഞ്ചഭുജമയമായ ദോരത്തെ

ജിച്ച് ഉത്തമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ സഹോദരിയുടെ വേർപാടിനാൽ ഖിന്നനായിരിക്കുന്ന വാഗീശൻ മഹേശ്വരൻ വേദാന്തജ്ഞാനത്തെ ഉപദേശിച്ചു. വാഗീശൻ ജഗജ്ജീവതത്വങ്ങളെ അറിയുകയാലും മഹേശ്വരഭക്തിയാലും അഗ്നിമാദിസംഭവങ്ങളെത്തന്നെ തുണീകരിച്ചു. പിന്നെ ഐശ്വര്യത്തിന്റെ കഥ പാഠ്യങ്ങളുണ്ടോ? ദേവകൾ വാഗീശനെ പരീക്ഷിപ്പാനായി ആരാഭിച്ചു വാഗീശൻ നടക്കുന്ന ദിക്കിലെല്ലാം മാണിക്യം, മുത്തം, വൈഡൂര്യം, സ്വർണ്ണം ഇവകളെല്ലാം വെച്ചു. വാഗീശൻ അതുകളെ ചാടിക്കടന്നു നടക്കും. അതുകളുടെ ദേവന്മാർ വിസ്മയിച്ചു. വാഗീശൻ എല്ലാം പൂജാപാദങ്ങളിൽ ഒന്നിലും കോലിക്കാതെ ശുദ്ധചിത്തനായിട്ടു ജഗത്തെല്ലാം ശിവമയമായി കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന വാഗീശൻ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ യോഗികൾക്കകൂടി ദുർല്ലഭമായ തന്റെ സായുജ്യമുക്തയെ കൊടുത്തു.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — ഹെ മുനികളേ! വേദാഗമപുരാണങ്ങളുടെ സിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിപ്പാൻ സ്വതഃ അശക്തനാണെങ്കിലും അവൻ മഹാത്മാക്കളെ പൂജിക്കുന്നതിനാൽ വേദാഗമസിദ്ധാന്തസ്ഥാപനത്തിന്നു ശക്തനായി ഭവിക്കുന്നു. ആ സിദ്ധാന്തത്തെ സ്ഥാപിക്കുന്നവൻ സകലപാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിതനായി ശിവപ്രസാദത്താൽ കാലകർമ്മയരഹിതനായി പരകവല്യത്തെയും പ്രാപിക്കുന്നു. ഇതിന്നു മഹാത്മാർ ഒരു ഇഹിഹാസത്തെയും പറയുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ അഷ്ടാക്ഷ സൽബുദ്ധിയുണ്ടാകുന്നതാണ്. ശൈലോക്യവിശ്രുതമായി ഒരു ഉത്തമരാജ്യമുണ്ട്. അവിടെ ഇന്ദ്രനോടു കൂടെ സു

ഭരിക്കുന്നവരായ പാണ്ഡ്യവംശരാജാക്കന്മാർ വാസിക്കുന്നു. രജതം, സ്വർണം, ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലു്, വൈഷ്ണവം ഇവകളുടെ ഇരിപ്പിടമായ രീരത്താട്ടുകുടിയതും സുന്ദരികളുടെ അധരരസാപോലെ സ്വാദുള്ളതായും സ്വച്ഛമായും ശീതളമായുമിരിക്കുന്ന ജലത്താട്ടുകുടിയതായും ശ്രീഭക്ഷണഗാഗായായും ഇരിക്കുന്ന താമ്രവർണ്ണനദിയായാട്ടു സമുദ്രം സംഗമിക്കുന്നു. അവിടെ ഉത്തമമായ മുത്തുകൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ആ രാജ്യത്തിൽ ക്രമകം, ഹിന്താലം, കന്യാ, മാകന്യാ, ചന്ദനം ഇതുകളാൽ നിബിഡയായിരിക്കുന്ന ഭൂമി സൂര്യന്റെ കിരണകാരിന്ദ്രാത്ത അറിയില്ല. ഭരിത്രന്മാരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലും വെങ്കുവാൻ അടുപ്പിൽകൂട്ടിയ കാലാഗത വൃക്ഷത്തിന്റെ വിറകുകൾ സൗരഭ്യത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. അവിടെ അതിഥികൾക്കു സൽക്കാരമെടുക്കുന്ന മഹാത്താക്കൾ കളിവാഴകളുടെ ഇലകളെ കോണികളിൽകൂടി കയറി മുറിക്കുന്നു. ആ രാജ്യത്തിൽ പുഷ്പകരമെന്നു പേരായ ഒരു പുരമുണ്ട്. കർമ്മകാണ്ഡപ്രവൃത്തകന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗൃഹങ്ങളിലുള്ള ശ്രീകുണ്ടാൽ ബാലകന്മാർ അദ്ധ്യയനം ചെയ്യിക്കൊല്ലുന്നതായ ആ പുരത്തിൽ പുഷ്പലോഭനെന്നുപേരായി സകല ശത്രുക്കളെയും ജയിച്ച ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്നു ദേവീകരയെന്നുപേരായി ഗുണശാലിനിയായ ഒരു ഭാര്യയുണ്ടായിരുന്നു. കലപക്കരനെന്നുപേരായി ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ ഒരു മന്ത്രിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവ് ആ രാജ്യത്തിൽ യാഗാചെയ്യുന്നതല്ലാം മുടക്കിയതിനാൽ കപിതനായ ഇന്ദ്രൻ രാജാവിനാടു യുദ്ധമെടുത്താൻ പുറപ്പെട്ടു. അവർതമ്മിൽ കഠിനമായ യുദ്ധമുണ്ടായി. വലുതായ ജനനാശത്തെ കണ്ട് അഗസ്ത്യമഹർഷി അവരോടു യുദ്ധത്തെ നിന്തവാൻ പറഞ്ഞു. മുറിയുടെ കപ്പനായ ബഹുമാനിച്ച രണ്ടുകൂട്ടരും യുദ്ധത്തിൽനിന്നു പിൻമാറി. ഇത്രന്നു പിറന്നതും ദേവേന്ദ്ര നിൽക്കാരത മേഘങ്ങളെയല്ലാ വിളിച്ചു് ആ രാജ്യത്തിൽ മഴപെയ്തുകരന്നു പറഞ്ഞു. രാജ്യത്തിൽ മഴപെയ്യാത്തതുകൊണ്ടു പാണ്ഡ്യദേശവാസികളായ ജനങ്ങൾ ബുദ്ധിമുട്ടി കാവേരിതീരത്തെക്കുപോയി.

ഇത്രനാൽ പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ട ജപരമോഗത്താൽ രാജാവിന്റെ സൈന്യങ്ങളെല്ലാം നശിച്ചു. ഈ അവസരത്തെയാിഞ്ഞ് ആ ആഹതന്മാർ വളരെ സേനകളോടുകൂടിവന്നു പുഷ്പലോഭരാജാവിനെ അവതരിപ്പിച്ചുവെന്നയാക്കുകയാൽ മോഹിപ്പിച്ച് ആ രാജ്യത്തിൽ വളരെ ഉപദ്രവങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു. രാജ്യം മുഴുവനും ആഹതന്മാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ വേദജ്ഞന്മാരായും പഞ്ചാക്ഷരജപതപ്പരന്മാരായും ഭൗതികദാർശനികകളായുമിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരെ കലപക്ഷനനമന്ത്രി ദേവികാരാജ്ഞിയാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട ദ്രവ്യങ്ങളാലും തന്റെ ദ്രവ്യങ്ങളാലും രക്ഷിച്ചു. ആഹതന്മാർ മന്ത്രിയേയും രാജ്ഞിയേയും ഉപദ്രവിച്ച് അവരുടെ മതപ്രവേശനത്തിന്നു ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ മന്ത്രി ഹാലാസ്യാശ്വരന്റെ ഭൂമിയിൽപോയി രക്ഷ, രക്ഷ എന്നു പറഞ്ഞു കിടന്നു. അപ്പോൾ ഹാലാസ്യാനന്ദൻ മന്ത്രിയോടു സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു ഉപായം പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. അതുകേട്ട സന്തോഷനായ മന്ത്രി പിറ്റേദിവസം രാവിന്റെ ആഹതന്മാർ വന്നപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ ദുഷ്ടമതക്കാരാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആഹതന്മാർ എന്നാൽ നിങ്ങളുടെ മതം അറിയുന്ന ബ്രാഹ്മണന്മാർ ഞങ്ങൾ വാദിക്കാം. ഞങ്ങൾ ജയിച്ചാൽ നിങ്ങളെല്ലാവരും ഞങ്ങളുടെ മതത്തിൽ ചേരണമെന്നു പറഞ്ഞു. മന്ത്രി അങ്ങിനെതന്നെയെന്നുപറഞ്ഞു തന്റെ ഭൂമിയിൽ അയച്ചു ബോധവാദന വരുത്തി. മന്ത്രി ബോധവാദന അനേക ഉപചാരങ്ങളാൽ പൂജിച്ചു പ്രത്യക്ഷശിവനായിരിക്കുന്ന ബോധവാദനാടു വൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. എല്ലാം നാളെയാവട്ടെ എന്നുപറഞ്ഞു ബോധവാദൻ ഹാലാസ്യാക്ഷത്രത്തിലേക്കു പോയി. പിറ്റേദിവസം രാവിന്റെ വൈദികന്മാരും ആഹതന്മാരും വന്നുകൂടി ഹാലാസ്യാസന്നിധിയിൽ വാദത്തിനായി ഒരടങ്ങി. വൈദികന്മാർ ഭയത്താൽ വളരെ ചുരുങ്ങിത്തുടങ്ങി. പത്തു പതിനഞ്ചാളുകൾ മാത്രം ഭയപ്പെടാതെനിന്നു. ബോധവാദൻ അവരുടെയിടയിൽ സൂര്യനെപ്പോലെ പ്രകാശിച്ചു. പ്രസംഗം തുടങ്ങുമ്പോൾ ബോധവാദൻ രാജസന്നിധിയിൽ വെച്ചു

നാല്പത്തിനാലാം അദ്ധ്യായം ആഹ്ലാസത്തോടു പാഞ്ഞു. നമ്മുടെ വാക്കുകളിൽ തോന്നുന്നവർ ശ്രദ്ധാഗ്രഹത്തിൽ കയറണം. ഇതാണ് നിശ്ചയം. മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ വാദിക്കാം. ആഹ്ലാസം ഇതുകേട്ട് അഭിനയിക്കുന്നതായെന്നു സമ്മതിച്ചു. അവർ തമ്മിൽ വലുതായ വാദം തുടങ്ങി. ഉദ്യോഗസ്ഥനായും സർവ്വശക്തിമാനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്കന്ദൻ ബോധവാൻ വചനത്തിൽ ഇരുന്നു. സകല ആഹ്ലാസത്തെയും ജയിച്ചു. ഉടനെ വേദനിപ്പുമാരായ സകല ആഹ്ലാസത്തെയും ശ്രദ്ധയിലിട്ടു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ടു മേഘങ്ങളോടു വർഷിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. നല്ലവണ്ണം വർഷിച്ചതുകൊണ്ടു രാജ്യമെല്ലാം സുഖിക്കുമായി. അന്നു രാത്രി രാജ്യവിട്ടുപോയവരായ ബ്രാഹ്മണമെല്ലാം വന്നു വേദോക്തമായ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. രാജാവും മന്ത്രിയും ബോധവാൻ സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനാണെന്നു വിചാരിച്ച് ഒരു സിംഹാസനത്തെ കൊടുത്തു പാങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. ബോധവാൻ രാജാവിനെ ആ രാത്രിയിൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു പോകയും ചെയ്തു. രാജാവു മുഖമെത്തപ്പോലെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തു. ശിവഭക്തനായ കലപമുഖൻ ശിവപ്രസാദംകൊണ്ടു കാലത്താൽ കൈലാസപട്ടണത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒന്നു സ്തംഭപുരമെന്നതിൽ

പെട്ടെന്നു മരണമുണ്ടായു.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! ഏതൊരു മനുഷ്യൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശിക്കുന്ന ആചാര്യന്റെ പാദരവിന്ദശ്യാനതല്പരനായിരിക്കുന്നുവോ അവന്നു മഹാദേവൻ പ്രസാദിച്ചു തന്റെ പദഭക്ത കൊടുക്കുന്നു. ഇതിന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു കഥയുണ്ട്. അതിനെ ഞാൻ പറയാം. ആ

തിരനെ ശ്രവിച്ചാൽ ഉത്തമഭക്തിയുണ്ടാകും. പണ്ടു മിഥിലാരാജ്യത്തിൽ വിദ്യാഭ്യാസനന്ദൻ പേരിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. സർവ്വവിദ്യകളിലും അദ്ദേഹത്തിന്നു തുല്യനില്ലാത്തതിനാലാണ് വിദ്യാഭ്യാസനന്ദൻ പേരുണ്ടായത്. ബുദ്ധിമാനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ സകല വേദ ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളെയും ആലോചിച്ചു സർവ്വഭോഗങ്ങളിൽനിന്നും വിരക്തനായിട്ടു ഭക്തിസാധനത്തിൽ പ്രവൃത്തനായി. ഞാൻ വേദങ്ങളെല്ലാം അദ്ധ്യയനം ചെയ്തു, ശാസ്ത്രങ്ങളും പഠിച്ചു. എന്നാൽ ഇതിന്റെ ഫലം കലഹം, കണ്ഠാശോഷം, ഗർവ്വം എന്നിവകളാണ്. അഗാധമായ ശബ്ദബ്രഹ്മസമുദ്രത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോകിയ ഏനിക്കു പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രം മാത്രമേ സാരമാണെന്നു തോന്നുന്നുള്ളു. മറ്റൊന്നും വ്യർത്ഥംതന്നെ. മറ്റുള്ളതെല്ലാം ഇന്ദ്രജാലവിദ്യപോലെ മിഥ്യാഫലത്തെ കാണിക്കുന്നതാണ്. ഈ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രമേകട്ടെ ഗുരുവിനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടാൽ മോക്ഷപ്രദംതന്നെയാകുന്നു. സമഗ്രാന്തനായും ലോകതത്വങ്ങളെ അറിഞ്ഞവനായും ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായും ശാന്തശീലനായും സർവ്വസംശയനിവൃത്തനായും വേദഭക്തപ്രകാരമുള്ള ആചാരസമ്പന്നനായും ബ്രഹ്മത്തെ അറിയുന്നവനായും ബ്രാഹ്മണനായുമിരിക്കുന്ന ഒരു ആചാര്യനെ ലഭിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അവന്നു മറ്റുള്ളവളരെ കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടു ഫലമെന്ത്? സൂര്യൻ ഉദിച്ചാൽ പിന്നെ വിളക്കിനുവേണ്ടി യന്ത്രിക്കുന്നതെന്തിന്ന്? ആ ഗുരുവിനാൽ പായപ്പെട്ടതുപോലെത്തന്നെ ആചാരത്തെ ശിഷ്യൻ വിടാതിരുന്നാൽ ബ്രാഹ്മവിജ്ഞാനദുരന്ധരായ ത്രിമുർത്തികളും അവന്റെ ദാസന്മാരാണ്. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരാചാര്യനെ എന്തിനെക്കുറിച്ചെ നിന്നാണ് കിട്ടുന്നതെന്നു വിചാരിച്ചു ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഭൂപ്രഭക്ഷിണത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം വളരെ ബ്രാഹ്മണരുടെ ഇടയിൽ നടന്നു നോക്കീട്ടും സർവ്വഗുണസമ്പന്നനായും തനിക്കു സമ്മതനായുമുള്ള ഗുരുവിനെ കണ്ടില്ല. പിന്നെയും ക്രമത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു. കമരോലയക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. അവിടെ മഹാതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനംചെയ്തു

ത്യാഗേശ്വരനെ മൂന്നുനരവും സേവിച്ചുകൊണ്ടു മൂന്നുമാസം താ
 മസിച്ചു. അദ്ദേഹം എപ്പോഴും ത്യാഗേശ്വരനോട് എനിക്കു സ
 വ്യാലക്ഷണയുക്തനായി വോദനപ്പോലെത്തുള്ള ഒരു ഗുരുവിനെ കാ
 ണിച്ചുതരണമേ എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം
 രാത്രി ത്യാഗേശ്വരൻ ആ ബ്രാഹ്മണനോടു സ്വപ്നത്തിൽ പാ
 ഞ്ഞു. നാളെ അർദ്ധരാത്രിയിൽ എന്റെ ഭക്തനായ സുന്ദരൻ എ
 ന്നൊരാൾ ഇവിടെ വരും. നീ അവനോടു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുക.
 അവൻ നിന്റെ ഗുരുവായി ഭവിക്കും. ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നംകണ്ടു
 സത്യയുക്തനായ വിദ്വാന്മാരൻ എഴുന്നീറ്റു ത്യാഗേശ്വരനെ നമസ്ക്കരി
 ച്ചു. പിറ്റേദിവസം ത്യാഗേശ്വരന്റെ അടുത്തിൽപോയി ശ്രീതദമന്ത്ര
 ത്താൽ താഗേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. സൂര്യൻ അസ്തമി
 ച്ചനഗരവാസികളെല്ലാം ഉറങ്ങിയതിനുശേഷം വേശ്യാഗൃഹ
 പ്രവേശത്തിനായി ശ്യാഗൃഹവേഷത്തെ ധരിച്ചവനായും ദിവ്യ
 ലക്ഷണയുക്തനായും മദ്യേശ്വരന്റെ പ്രതിബിംബമായും-ത്യാഗ
 രാജന്റെ ഏകാന്തസേവകൊണ്ടു ധന്യനായുമിരിക്കുന്ന സുന്ദ
 രൻ വരുന്നതുകണ്ടു. ആ വേഷത്തെക്കണ്ടു വിദ്വാന്മാരൻ ഏ
 റാവും വിസ്മയിച്ചു സുന്ദരന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണ് അനേക
 നമസ്കാരങ്ങളെചെയ്തു. അപ്പോൾ സുന്ദരൻ നീ ആരാണു്?
 എവിടെനിന്നു വരുന്നവനാണു്? എന്നാണു് വേണ്ടതു്? എ
 ന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ തന്റെ വൃത്താന്തത്തെക്കൊല്ലാം
 പറഞ്ഞു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തേയാചിച്ചു. അതുകേട്ടു സുന്ദരൻ
 ഒന്നും ഉത്തരം പറയാതെ വേശ്യാഗൃഹത്തിലേക്കു നടന്നു. ബു
 ദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഹായ ദേഹത്തെ അനുഗമിക്കുന്ന
 തുപോലെ സുന്ദരന്റെ പിന്നാലെ പോയി. സുന്ദരൻ വെ
 ശ്യാഗൃഹത്തിന്റെ അകത്തേക്കുപോയപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ പൂ
 റത്തുതന്നെ നിന്നു. അപ്പോൾ വേശ്യയുടെ പരിജനങ്ങൾ
 ബ്രാഹ്മണനോടു വോൻ ആരാണു്? ഇവിടെനില്ക്കുന്നതെന്തി
 നാണു്? എന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ ഞാൻ ഒരു മോക്ഷേച്ഛ
 വാണു്. സുന്ദരമുത്തിയെ ശരണംപ്രാപിച്ചവനായ ദാസനാ
 ണെന്നു പറഞ്ഞു. അവൻ ആ വൃത്താന്തത്തെ വേശ്യയോടു

പറഞ്ഞു. അവൾ സുന്ദരനോടൊന്നിച്ചു ശയിക്കുമ്പോൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു സുന്ദരനോടു ചോദിച്ചു. ഹേ പ്രിയ! ധൂതനായ ഭവാനു മുദാശ്വവായ ബ്രാഹ്മണൻ എങ്ങിനെ ഗുരുവാക്കു? ഭവാനു വല്ലഭം ഉപദേശിച്ചാൽ അവൻ ബന്ധമുക്തനായി ഭവിക്കുമോ. ഇങ്ങിനെ വേഗം ചോദിച്ചതുകേട്ട സുന്ദരൻ പറഞ്ഞു. നീ ഇതിന്നു പരിഹസിക്കുന്നതു ചിതമല്ല. എന്റെ സഖിയുടെ സമ്മതം കിട്ടിയാൽ ഞാൻ അവന്നു മന്ത്രം ഉപദേശിക്കും. എന്നാൽ അവന്നും എനിക്കും പുനർജന്മമില്ല. ഞങ്ങളെ ആർ പരിഹസിക്കുന്നുവാ അവർക്കു ഘോരമായ സംസാരമെങ്കിൽതന്നെ ചുറ്റാണ്ടിവരും. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞ് അവളെ ആശ്വേഷാദചയ്യുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ ഊണ്ടുകയറചെയ്തു. അപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ തൃശ്ശൂർപ്പരൻ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ സഖേ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. ഈ ബ്രാഹ്മണൻ ഭക്തൻ വിരക്തനമാണ്. ഉപദേശത്തിന്നും പാത്രമാണ്. അവന്നു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ഉപദേശിച്ചു കൃതാർത്ഥനാക്കുക ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നം കണ്ടു. സുന്ദരൻ പിറ്റേദിവസം രാവിലെ എഴുന്നീറ്റപ്പോകുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ സുന്ദരനെ നമസ്കരിച്ച് ഇതു ശിവൻതന്നെ എന്നുള്ള ഭാവനയോടെ പിന്നാലെ നടന്നു. സുന്ദരൻ സന്തുഷ്ടനായിട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണനോടുകൂടി കമലാലയത്തിൽ പോയി സ്നാനാചെയ്തു ബ്രാഹ്മണന്നു പാപനാശനമായ പഞ്ചാക്ഷരമഹാമന്ത്രം ഉപദേശിച്ചു. ഭക്തിയോടുകൂടി സുന്ദരൻ അതിന്റെ അർത്ഥത്തെയും പാഞ്ഞുകൊടുത്തു. നമശ്ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം കായികം, വാചികം, മാനസികം ഇതുകളാൽ ഉണ്ടാവുന്ന ത്രിവിധമലനാശം എന്നാകുന്നു. ശിവശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥം പാശഞ്ചരണമായ പശുക്കളുടെ മലത്രയരൂപങ്ങളാകുന്ന പാശങ്ങളെ അവമവയുടെ യോഗ്യതയനുസരിച്ചു മോചിപ്പിക്കുന്ന എന്നാണ്. ഈ മന്ത്രത്താൽ മഹേശ്വരനെ ഏകപാദം ഉപാസിച്ചുകൊള്ളുക. തിന്നക്കു ശിവനോടുള്ള ഐക്യലാഭത്തിനായിട്ടാണ് ഈ മന്ത്രസമ്പ്രദായത്തെ ഞാൻ നിന്നോടു പറഞ്ഞത്. നീ കൃതാ

തന്നായി ഭവിക്കും. കാമക്രാധങ്ങളെ എപ്പോഴും തൃപ്തിപ്പെടുത്തുക. സമുദ്രം തന്റെ വികാരങ്ങളാകുന്ന തിരമാലകളിലും നരകങ്ങളിലും എങ്ങിനെ എപ്പോഴും അനപിതനായിരിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ മോഹശാപരണം ദൃഢമായ പ്രപഞ്ചത്തിൽ അനപിതനായി ശോഭിക്കുന്നു. ഈ മന്ത്രം ഗുരുഭക്തിയില്ലാത്തവക്ക് ഒരിക്കലും സിദ്ധിമോയി ഭവിക്കുന്നില്ല. ഗുരു മോഹശാപരനാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും ഗുരുവാക്യങ്ങൾ പേവോക്യങ്ങളാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും എല്ലാകർമ്മങ്ങളിലും ഈശ്വരതത്വമായി ചെയ്യുന്നതാണെന്നുള്ള ബുദ്ധിയും ആർക്കുണ്ടാകുന്നുവോ അവർക്ക് ഈ മന്ത്രം വേഗത്തിൽ മുക്തിയേ കൊടുക്കുന്നതാണ്. ഇതിന്നു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ശിവഭക്തന്മാരെ ശിവനേപ്പോലെ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. ബ്രഹ്മജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരെ ഗുരുവെന്നുപോലെയും പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. ഞാൻ നിനക്കു ഭിദ്യുനേത്രത്തെയും തരാം. ഒട്ടാ യോഗപ്പുരാതന സുഖമായി സഞ്ചരിച്ചുകൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ആജ്ഞാപിതനായ ബ്രാഹ്മണൻ സ്വഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി. സുന്ദരൻ്റെ നാമങ്ങളെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും സുന്ദരപാദാരവിന്ദങ്ങളെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടും ഗന്ധപുഷ്പാദികളാലും അന്നവസ്തുങ്ങളാലും ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും ഭിന്നന്മാരും പന്നീരായിരം പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ഇരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണൻ മലത്രയങ്ങളിൽനിന്നു മോചിക്കപ്പെട്ടവനായിട്ടു ജീവന്മുക്തനായിഭവിച്ചു. ഒരിക്കൽ വണ്ടുളവുരത്തിലിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ജ്ഞാനനന്ദനാകൊണ്ടു ഗുരു പാഞ്ചപ്രകാരം പിടാഭിവസം തന്റെ കൈലാസയാത്രയാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടു പിന്നെ ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നാലോചിച്ചു. ദോഷത്തിൽനിന്നു പ്രാണനുംപോയി ചക്ഷരാദീത്രിയങ്ങൾക്കു വിജ്ഞാനപ്രദമായ ചൈതന്യവും മറഞ്ഞുപോയാൽ ഞാൻ മുൻപു ഏതുപ്രകാരം പരമാത്മാവിൽനിന്നു വോല്ലാതിരുന്നുവോ അതുപ്രകാരം പരമാത്മാവിൽ ചേരട്ടെ. ഇങ്ങിനെ മനസ്സിൽ വിശ്വസിച്ചു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ യോഗംകൊണ്ടു പ്രാണങ്ങളെയു

കക്കി പഞ്ചഭുതങ്ങളുടെ അംഗങ്ങളെ തൃജിച്ച ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
വാല്മീകിയാണെന്നു കാണാം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓേ മന്ത്രികളേ! കേൾക്കവിൻ. ഏതൊരു മനുഷ്യൻ ശിവയാഗികൾക്ക് അന്നമോ ക്ഷീരമോ ഫലമോ കൊടുക്കുന്നു അവൻ പാപ്തതീപരമേശ്വരന്മാരാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടു പുതിയ പ്രാപിക്കുന്നു. ഇതിന്നു ദേവന്മാരാൽ കൂടി ശ്രാദ്ധനിയമായി ലോകവിശ്രുതമായ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ ഭക്തിവൈഭവത്തെ അറിയാവുന്നതാകുന്നു. കാവേരീജലപ്രവാഹത്താൽ വാശിതമായ സമ്പത്തോടുകൂടിയ കേണിണരാജ്യത്തിൽ സ്വർഗ്ഗതുല്യമായി ശാമലീവനമെന്നുപേരായി ഒരു പുരുഷൻ. അവിടെ മാളികകളിൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മണസമൃദ്ധങ്ങൾ ഭിന്നനോരും വെച്ചുകൊണ്ടു മാറാമരുവിനോടു സ്തംഭിക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ ധനത്തേറെന്നു പേരായി ഒരു വൈദ്യശ്രേഷ്ഠനുമായിരുന്നു. അവൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു നിത്യവും അന്നദാനം ചെയ്യുന്നതിനാൽ പാപ്തതീപരമേശ്വരന്മാരോടുകൂടി കിങ്കരന്മാരാക്കിയിരിക്കുന്നു. അവന്നു പുത്രനില്ലാത്തതിനാൽ താൻ പരിശുദ്ധനല്ലെന്നുവിചാരിച്ചു പുത്രനുണ്ടാവാനായി ദഹേശ്വരനെ വ്രതങ്ങൾ കൊണ്ടു സേവിച്ചു. മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ഹിംവാകൽനിന്നു ഗംഗയെന്നതുപോലെയും സമുദ്രത്തിൽനിന്നു ലക്ഷ്മിയെന്നു തുപോലെയും അവന്നു് ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ചന്ദ്രശേഖരപോലെയിരിക്കുന്ന പുത്രിയെക്കണ്ടു വൈദ്യൻ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. തന്റെ വംശം പുത്രിയാൽ പരിശുദ്ധമായെന്നും നിശ്ചയിച്ചു. ധനത്തേൻ പുത്രിയാൽ; വംശം പരിശുദ്ധമായതിനാൽ അവൾക്കു പൂതവതിയെന്നു പേരുവിളിച്ചു. അവൾ അച്ഛനമ്മമാരുടെ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ നന്ദനവനത്തി

ൽ കല്പകലതയെന്നതുപോലെ ധനത്തേഗ്രഹത്തിൽ വളർന്നു. ആ ബാല ആപാദകേശം, അനേക രത്നഭൂഷണങ്ങളാൽ ഭൂഷിതയായിട്ടു ശാഖപത്മാദികളായ നിധികളുടെ ശോഭയെ മോഹിപ്പിച്ചു. ശിവഭക്തന്മാർ കൊടുക്കുന്ന സ്തോത്രങ്ങളൊക്കെ ധനത്തേൻ പുത്രിയെ ദീപ്താഭ്യുദയവുമായി അലങ്കരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ അവളുടെ ബാല്യകാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സൗന്ദര്യംകൊണ്ടും ഐശ്വര്യംകൊണ്ടും പൂതവതിയെ സമനായി നാഗപുതി വൈശ്യാപുത്രനായ പരമത്തേനെ വരുത്തി ബന്ധുക്കളോടു കൂടി ധനത്തേൻ പുത്രിയെ വിവാഹംചെയ്തു കൊടുത്തു. രതിമന്ദഗന്ധാദരപ്പോലെയിരിക്കുന്ന വധുവരന്മാർ കാണുന്നവർക്കുല്ലാം മനഃപ്രീതിയെ ഉണ്ടാക്കി. പൂതവതിയുടെ അച്ഛനമ്മമാർ വളരെ അപേക്ഷിച്ചു പരമത്തേനെ അവരുടെ ഗൃഹത്തിൽതന്നെ ഇരുത്തി. പരമത്തേനും നിത്യം ആയിരം ശിവഭക്തന്മാർക്കു ഭക്ഷണംകൊടുത്തതിന്നു ശ്രേഷ്ഠ പൂതവതിയോടുകൂടെ ഭക്ഷണം കഴിക്കും. ധനത്തേൻ തന്റെ ധനത്തിൽനിന്നു പകുതിധനം പരമത്തേന്നു കൊടുത്തു. വിശേഷമായ ഒരു മാലികയും തീപ്പിച്ചുകൊടുത്തു. അതിൽ പരമത്തേനേയും പൂതവതിയേയും കൂടി പാമസിപ്പിച്ചു. സർവ്വശാസ്ത്രസമൃദ്ധമായ ആ ഗൃഹത്തിൽ ആ ദമ്പതികളുടെ ആനന്ദപൂരം ലക്ഷ്മിനാരായണന്മാരുടെ വൈകുണ്ഠാമണതുപോലെയിരുന്നു. പാമത്തേൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു വേണ്ടുന്ന അന്നം നടസ്ഥാകൂടാതെ കൊടുക്കേണമെന്നു പൂതവതിയെ ഏല്പിച്ചു. ബാല്യാമൃതൽക്കു ഭക്തയായ പൂതവതി ശിവഭക്തന്മാർ വരുന്നവരെ പാൽ, നെയ്യ്, അന്നം ഇവകളാൽ യഥേഷ്ടം പൂജിച്ചു. അവർ ഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടാഹാരം ഭക്ഷണം കൊടുത്തുകൊണ്ട് അവരെ അമ്മയെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. ഇന്ദ്രാണികളുകൂടി ദുർല്ലഭമായ ഭോഗങ്ങളേയും അനുഭവിച്ചു. പാൽനരകളേപ്പോലെയുള്ള ശയ്യകളും നവരത്നമായ ഗൃഹവും അസൂത്രവനായ ഭർത്താവും പൂതവതിയെ വളരെ സന്തോഷത്തെ വരുത്തിപ്പിച്ചു. അവർ ശിവഭക്തന്മാരെ ഉപചരിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും ആലസ്യം കാണിക്കാതെ ശിവഭക്തി മുതുമിമിതയായതുപോ

ലെ സമയത്തെ കഴിച്ചു. ഒരു ദിവസം ഒരു ശിവഭക്തൻ ഒരു ഞെട്ടിയിലുള്ള രണ്ടു മാമ്പഴങ്ങളെ പരമഭക്തനും കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അതിനെ പൂതവതിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. പിന്നാലിവസം മോഹശാപൻ പൂതവതിയുടെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിച്ചുനായി ഒരു ഭക്താവസ്ഥയെ ധരിച്ചു പൂതവതിയുടെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു എന്നിങ്ങനെ വളരെ വിശേഷണം. വേഗം വല്ലഭനും താരണാഭനും പൂതവതിയെ ബാധപ്പെടുത്തി. അതുകേട്ടു പൂതവതി ഭക്തനെ നമസ്കരിച്ചു വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു. വെല്ലുകാലമാണെന്നുമുള്ള. അപ്പോഴേയ്ക്ക് ഇതു കേൾച്ച ഭക്തിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞ് അതിൽനിന്ന് ഒരു മാമ്പഴവും കടം പാലും കൊടുത്തു. അതല്ലാം ആ ശിവഭക്തൻ ഭക്ഷിച്ചു തൃപ്തനായി മായുകയും ചെയ്തു. അതു കണ്ടു പൂതവതി സിദ്ധന്മാരുടെ മുമ്പിൽ ഗോപനീയമാണെന്നുവിചാരിച്ചു മനസ്സിൽതന്നെ വെച്ചു. പിന്നെ ഭക്തന്മാർക്കല്ലാം ഭക്ഷണങ്ങളും കൊടുത്തു. ഭക്തന്മാരായും ഭക്തന്മാരാൽ ആശീർവ്വദിക്കപ്പെട്ടവനായിട്ടു പരമഭക്തൻ ഭക്ഷണത്തിനായി അനന്തരം തിരുവടക്കു പോയി. അപ്പോൾ പൂതവതി പാൽ, നൈ, അന്നം മുതലായി ഭക്താവിന്നിഷ്ടമുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളെ കൊടുത്തു മാമ്പഴത്തേയും കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അമൃതരസാപോരലായിരിക്കുന്ന മാമ്പഴത്തെ ഭക്ഷിച്ചു സന്തുഷ്ടചിത്തനായിട്ടു മറ്റൊ പഴം എവിടെയെന്നു ചോദിച്ചു പൂതവതിയുടെ മുഖത്തക്കു നോക്കി. അതു കണ്ടു പൂതവതി താൻ ചെയ്യുന്നതിനെ പാവാൻ ശക്തയല്ലാതെ ഭയപീഡിതയായിട്ടു കൈകടത്തുകയാണെന്ന് അടുക്കളയിലക്കു പോയി. ഹെ ഗാദോ! എന്തെന്തെങ്കിലും ഭക്ഷിക്കണം. എന്ന് അതിമിന്നതായിട്ടു പൂതവതി മോഹശാപനെ ശരണാപ്രാപിച്ചു അപ്പോൾ ഭക്തവസ്തുലനായ മോഹശാപന്റെ ആജ്ഞയാൽ അതിനൊടു തുല്യമായ ഒരു മാമ്പഴം അവളുടെ മുഖിൽ വീണു. അവൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ അതെടുത്തു ഭക്താവിന്നു കൊടുത്തു. പരമഭക്തൻ അതിനെ ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ മാമ്പഴം മുമ്പത്തെതിനേക്കാൾ രുചികരം സ്വാദായിരുന്നതുകൊണ്ടു

പരമത്തേൻ ഈ മാമ്പഴം എവിടെനിന്നു കിട്ടിയതാണെന്നു ചോദിച്ചു. അതു മഹേശ്വരൻ കാരുണ്യമാകാണ്ടു കിട്ടിയതാണെന്നു ഭായു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട പരമത്തേൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. നിന്റെമേൽ മഹേശ്വരനു കാരുണ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഇനി ഒരു മാമ്പഴത്തെ വരുത്തുക. കാണാട്ടു. അതു കേട്ട പൂതവതി അടുക്കളയിൽ പോയി ചതുർവ്വർഗ്ഗഫലപ്രദനായ മഹേശ്വരനെ പിന്നെയും ശരണം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ മുമ്പടത്തുപ്പോലത്തെന്ന ഒരു മാമ്പഴം അപ്പോൾ മുമ്പടിയിൽ വീണു. അവൾ അതിസന്തോഷത്തോടുകൂടി അതെടുത്തു ഭജനത്തിന്നു കൊടുത്തു. അപ്പോൾ പരമത്തേൻ പൂതവതിയുടെ വൈഭവം കണ്ടു ഭീതനായി ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു. ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി അംഗാചാരനായിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ ഇവളാൽ വശീകൃതനായിരിക്കുന്നു. ഇവളെക്കൊണ്ടു ഭാഗ്യം ചെയ്യിക്കുന്നതിനാൽ എനിക്കു ശിവഭാഗിനിയാവട്ടെ. ഇവൾ പാവുതിത്തന്നയാണു്. അല്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ള ശക്തിയുണ്ടാകുമോ? ധർമ്മത്തിനായ ഇവളെ തൃപ്തിപ്പെടുന്നതായാൽ വളരെ മഹാപാപം സംഭവിക്കും. ഇവളാടുകൂടിയിരിപ്പാൻ എനിക്കു വളരെ ഭയമുണ്ടു്. ഞാൻ എന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതു്. ഇങ്ങിനെ ചിന്താകലനമായി തീർന്നു. പിന്നെ പരമത്തേൻ വ്യാപാരത്തിനാണെന്നുള്ള വ്യാജം പാഞ്ഞു് എവിടെയെങ്കിലും പൊയ്ക്കളയാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു വലുതായ ഒരു കപ്പലിൽ പലവിധ ചരക്കുകളെയും കയറി മറ്റൊരു ദ്വീപിലേക്കു പോയി. പോകുമ്പോൾ മനസ്സിൽ പൂതവതിയുടെ അത്ഭുതശക്തിയെയോർത്തു വിസ്മയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പൂതവതിയാവാട്ടു ഭജനം അന്യദ്വീപിലേക്കു പോയപ്പോൾ ശിവഭക്തനാകുന്നു കൊടുത്തു് ഒരുനേരം മാത്രം ഭജനം കഴിച്ചുകൊണ്ടു വ്രതത്താടുകൂടിയിരുന്നു. പരമത്തേനും അനവധി ധനത്തെ സമ്പാദിച്ചു പാണ്ഡ്യഭരതത്തിൽ പോയി അവിടെ ഒരു വൈദ്യപുത്രിയെ വിവാഹമാക്കിയു സുഖമായിരുന്നു. ആ ഭായുയിൽ പരമത്തേനു് ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. ആ കന്യകയ്ക്കു പരമത്തേൻ താൻ പൂതവതിയോടു ചെയ്ത അപരാധമോചന

ത്തിന്നായി പൂതവതിയെന്നു പേരിട്ടു. പൂതവതിയുടെ അച്ഛനായ ധനദത്തൻ പരമഭക്തനാകാണെന്നു തിരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ വസിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു പൂതവതിയെ അങ്ങോട്ടയച്ചു. അവൾ വളരെ ബന്ധുക്കളോടും പരിജനങ്ങളോടുംകൂടി പല്ലക്കിൽ കയറി ഭർതൃസമീപത്തക്കു പോയി. പരമഭക്തൻ പൂതവതി വരുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു വേഗം ഭായ്യയേയും പുത്രിയേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പൂതവതിയുടെ കല്ലിൽ വീണു നമസ്സരിച്ചു തന്റെ അഭിപ്രായമെല്ലാം പൂതവതിയോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ നിന്നോടുമെത്ര അപരാധത്തുപ്രേതമായി ഈ കന്യകയ്ക്കു നിന്റെ പേർ ഇട്ടിരിക്കുന്നു. നീ ഒരു ദേവിയായെന്നു വിചാരിച്ചു ഞാൻ നിന്നെ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. നീ ഇവടെവന്ന് ഇരിക്കുന്നതാണെങ്കിൽ ഞാൻ വേറെ എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കാളാം. ഇങ്ങിനെ പരമഭക്തൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പൂതവതി ഭർതാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹെന്താ! ഭവാനുഭവണ്ടിയാണ് ഈ ദേഹത്തെ ഞാൻ രക്ഷിച്ചിരുന്നത്. മഹാനിനല്ല, ഭവൻ ഇതിനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താണെങ്കിൽ ഞാൻ ശിവസമീപത്തക്കു പോകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു പൂതവതി വളരെ ബ്രാഹ്മണരെ വരുത്തി അനവധി ധനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പൂജിച്ചു യോഗാഭ്യാസത്താൽ തന്റെ ശരീരത്തിലുള്ള സകല മാംസങ്ങളേയും ശുഷ്കിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. അവൾ ഭൂതപതിയായ മഹേശ്വരനെ സേവിപ്പാൻ ഭൂതരൂപംതന്നെയാണ് നല്ലതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു പൈശാചരരൂപം ദേവിക്കുട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു. അപ്പോൾ അവൾ ചൈതന്യമാകുകയായി. ജനങ്ങളെല്ലാം അതു കണ്ടു വളരെ വിസ്മയിച്ചു. അപ്പോൾ ഭൂഗണങ്ങൾ ശിവാജ്ഞയാൽ ചന്ദ്രധവളമായ വിമാനത്തെക്കൊണ്ടുവന്നു. പൂതവതി അതിൽ കയറി കൈലാസത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. കൈലാസത്തിൽപോയി മഹേശ്വരവാസസ്ഥലമായ കൈലാസത്തെ കാൽകൊണ്ടു ചവിട്ടുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തപശ്ശുക്കുറിയാൽ തലാകാണ്ടു നടന്നുതുടങ്ങി. അങ്ങിനെ വരുന്നതു കണ്ട് ഉമാദേവി മഹേശ്വരനോടു ചോദിച്ചു. ഒരു പിശാചി

ഇതാ വരുന്നു. ഇവൾ ആരാണ്? തലകൊണ്ടാണ് നടക്കുന്നത്. ഇവളുടെ രൂപം വികൃതമായിരിക്കുന്നു. തപശ്ശുകി ഏറാപ്പു മഹത്തരമായിരിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽനിന്ന് ഇരുപത്തിനാലായിരം യോജന ഉയരമുള്ള കൈലാസപർവ്വതത്തെ തലകൊണ്ടു നടന്നു കയറി ഭവൽസന്നിധിയിൽ വന്നുവാല്ലാ. അതു കേട്ടു മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഇവൾ എന്താ അമ്മയാണ്. എന്താ ഭക്തയുമാണ്. ഞാൻ പൂജിക്കേണ്ടവളാണ്. നിന്നു അങ്ങിനെ ചെയ്യണം. എന്നു പറഞ്ഞു പാവ്തിയോടു കൂടി മഹേശ്വരൻ അവളെ എതിരോറ ഹെ അമ്മ! അനാമയ മെല്ലെ ഇങ്ങോട്ടു വത്ര എന്നു പറഞ്ഞു. ആയ്ക്കയ നമസ്സരിക്കുക എന്നു പാവ്തിയോടും പറഞ്ഞു. ഉമാദേവി പുതവതിയെ ഹെ ആയ്ക്ക! ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു. നിന്നിധിരിക്കുന്ന സർവ്വാനുഷ്ഠമിയായ ദേവതയും നമസ്സരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ നമസ്സരിക്കുന്ന ഉമാദേവിയോടു സംഭാഷണംചെയ്തു പുതവതി മഹേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ മഹേശ്വര! കൈലാസശ്ലാഗത്തിൽ ഗൌരീസമേതനായി വസിക്കുന്ന ഭവാനെ ഞാൻ കണ്ടു. അതിനാൽ ഞാൻ ധന്യയുമായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഇനി നിനക്ക് ആഗ്രഹമന്താരണമുണ്ടോ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ പുതവതി പറഞ്ഞു. ഭവാനാ ആനന്ദഗുരുതരത്തെ കാണാനാണ് ആഗ്രഹമുള്ളത്. ഭവാനാ അഭിപ്രായമന്താണ്. മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. ഹെ ആയ്ക്ക! നിന്റെ അഭീഷ്ഠം നല്ലവണ്ണം തുമാമല്ല. വടാരണ്യത്തിൽവെച്ച് എന്റെ ആനന്ദഗുരുതരം കാണിച്ചുതരാ. അവിടെക്കു പോരുന്നുള്ളക. അതു കേട്ടു പുതവതി എനിക്ക് അങ്ങോട്ടു പോകുവാൻ ശക്തിയില്ല. എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരപദത്തെ പിടിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ മാഞ്ഞു കളഞ്ഞു. അനന്തരം മഹേശ്വരപദത്തെയാൽ വിഴുല്ലശ്വരൻ രൂപിരക്കുകൊണ്ടു പുതവതിയെ എടുത്തു വടാരണ്യശിവക്ഷേത്രത്തിൽ സഭയിൽ കൊണ്ടുപോയി വെച്ചു. പുതവതി പതുക്കെ കണ്ണുകൾ മിഴിച്ചു നാലുഭാഗത്തു നോക്കുമ്പോൾ നവരത്നവിഭൂതിതമായ സഭയെ കണ്ടു. ആ സഭയിൽ നന്ദി വ

ടി പിടിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. ഗുണത്രയസാമ്യമായ മായയാകുന്ന തിരശ്ശീല ഇട്ടിരിക്കുന്നു. സരസ്വതീദേവി വീണവായിക്കുന്നു. ലക്ഷ്മീദേവി വേണുഗാനം ചെയ്യുന്നു. വിഷ്ണു മദ്യം തുടിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മാവ് ഇലത്താളം പിടിക്കുന്നു. നാലു വേദങ്ങൾ ഭീപങ്ങൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. സനകാദി മുനികൾ സദസ്സിൽ ഇരിക്കുന്നു. വേദമാതാവായ ഗായത്രി കഷ്ണത്രയമായിരിക്കുന്നു. സർവ്വശാസ്ത്രങ്ങളും വെട്ടുത്ത പട്ടവസ്ത്രങ്ങളായിരിക്കുന്നു. സപ്തകോടി മാറാമന്ത്രങ്ങൾ ചിന്നിക്കിടക്കുന്ന കസ്യമങ്ങളായിരിക്കുന്നു. പഞ്ചാക്ഷരീമാറാമന്ത്രം ദ്രുപിറമായിരിക്കുന്നു. ചന്ദ്രാഭിരൂപമാർ കണ്ണാടികളായിരിക്കുന്നു. ശിവഭക്തിയായും പരവേദനയായുമിരിക്കുന്ന ഉമാദേവി സാക്ഷിണിയായിരിക്കുന്നു. പൂതവതി ലോകകൊതുക്കമായ സഭയെക്കണ്ടു കൈലാസത്തെ വിട്ടു വേഗം എഴുന്നീറ്റ് ഇരതാതാണെന്നു വിസ്തീർത്തായി ഭവിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ തന്റെ ആനന്ദഗുഹയ്ക്കുള്ള അവരും കാണിച്ചു് അവളെ ദോരമുതയാക്കി തന്റെ സമീപത്തിലിരുത്തി.

എന്ന സുന്ദരപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓർ മുനികളെ! ശിവഭക്തന്മാരുടെ സേവാകാണ്ടും നാമസങ്കീർത്തനാകാണ്ടും പൂജകാണ്ടും അപമൃത്യയോ നീങ്ങിപ്പോകുന്നു. ഇതിന്നു മഹത്തായ ഒരു ഇതിഹാസം മഹാത്മാരാൽ പായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മനുഷ്യൻ അപമൃത്യവിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ചന്ദ്രപുരം എന്നുപേരായി ചന്ദ്രമണ്ഡലധവളങ്ങളായ മഹാപുനവാന്മാരുടെ മാളികകളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. സ്വപഥമനിക്കന്മാരായ നാലുജാതികളാൽ എല്ലാദവും അലംകൃതമായ ആ പുരത്തിൽ ആഭുതിചരണനെന്നു പേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടാഭ്യർത്ഥനകളെക്കൂടെ യശസ്സിനാൽ ജഗത്തെല്ലാം വിമ

ലമായിരിക്കുന്നു. വേദജ്ഞന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനും ശിവഭക്തനും ജിതേന്ദ്രിയനുമായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ആഹ്ലതന്മാരെ ജയിച്ചു വൈദികസിദ്ധാന്തത്തെ പ്രതിഷ്ഠിച്ച വാഗീശന്റെ പാദോരവിനങ്ങളിൽ ഉത്തമഭക്തിയെ ചെയ്തു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ താൻ നിമ്മിച്ചതായ ശിവാവയങ്ങളിലും വാപീകൂപതടാകങ്ങളുടെ സമീപത്തിലും വലിയ കല്ലുകൾ നിത്തി താൻചെയ്ത ധർമ്മത്തെ യല്ലാം വാഗീശന്റെതാണെന്ന് എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. തണ്ണീർപന്തലുകളിൽ വിശേഷിച്ചും വാഗീശന്റെ പേർ എഴുതിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ വാഗീശൻ ഭൂമിയിലുള്ള ശിവഭക്തന്മാരിലെല്ലാം സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ട് ഉണ്ണുകാലത്തിൽ ഒരു മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ ആഭൂതിചരണന്റെ തണ്ണീർപന്തലിൽ ചെന്നു. അവിടെ സൗരഭ്യത്തോടുകൂടിയതും അതിശീതളമായുമിരിക്കുന്ന ജലപാനാചെയ്ത ക്ഷീണമല്ലാം തീർത്തു വലുതായ കൽത്തൂണിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്ന അക്ഷരങ്ങളെ വായിച്ചു. ആഹ്ലതന്മാരെ ജയിച്ച വാഗീശന്റെ ധർമ്മമാണ് ഇത് എന്നു വ്യക്തമായി എഴുതിയിരിക്കുന്നതുകണ്ടു സന്തോഷത്തോടും വിസ്മയത്തോടുംകൂടി അതിലുള്ള കാല്പ്രസരനാട്. ഇതാരുടെ ധർമ്മമാണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൻ സന്തോഷത്തോടെ പറഞ്ഞു. വാഗീശകീർത്തനായി ആഭൂതിചരണനെ പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ട്. ആ ബ്രാഹ്മണന്റെതാണ് ഇതെല്ലാം. ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൃത്യന്മാരാണ്. അതുകൂടൂ വാഗീശൻ അവൻ എവിടെയാണെന്നു ചോദിച്ചു. അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹം കാണിച്ചുകൊടുത്തു. വാഗീശൻ ആ ഗൃഹപോരത്തിൽപോയപ്പോൾ ആഭൂതിചരണൻ മാദ്ധ്യാഹ്നികസ്നാനം ചെയ്താനായി ഗൃഹത്തിൽനിന്നു പുറത്തേക്കു കടക്കുമ്പോൾ വാതിലിന്റെ മേൽപടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ തട്ടി. അദ്ദേഹം വേദനയാൽ വാഗീശ! ശരണം എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു പുറത്തേക്കു കടന്നു. അപ്പോൾ ഭസ്മലേപിതശരീരനായി സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനേപ്പോലെ ഒരാൾ ഗൃഹപോരത്തിൽ നി

ലൂക്കുന്നതുകണ്ടു. ആഭൂതിചരണൻ നമസ്കരിച്ചെഴുന്നീറ്റ് ഇ
 ണ്ണിനെപാഞ്ഞു. ഞാൻ മഹേശ്വരദർശനത്താലെമ്പാലെ ഭ
 വാനൻ ദർശനത്താൽ ധന്യനായി. എന്റെ ഗൃഹം ഭവ
 ന്ൻ പാദേരണമല്ലാൽ പരിശുദ്ധമായി ഭവിക്കട്ടേ. ഞാൻ
 ഭവന്ന് ആതിഥ്യത്തെ ചെയ്യാവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എ
 ന്ന അനുഗ്രഹിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു വാഗീശനെ ഗൃഹ
 ത്തിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ദർശനത്തിലിരുത്തി. അ
 പ്സാദം വാഗീശൻ ചൊദിച്ചു. ഹേ ബ്രാഹ്മണ! ഭവാനൻ
 പേരെന്താണ്? ശിവഭക്തകൊണ്ടു മഹാനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ.
 ബ്രാഹ്മണൻ തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഞാൻ വാഗീശദാസ
 നാണ്. ആഭൂതിചരണനെനാണ് പേർ. എനിക്ക് ഐ
 ഹികാമുഷ്ടികമെല്ലാം വാഗീശധർമ്മത്താലാണ്. അതുകേട്ടു വാ
 ഗീശൻ പാഞ്ഞു. നി എന്താണ് പറയുന്നത്? ബ്രാഹ്മാദികൾ
 യാതൊരുവേദന്റെ ദാസന്മാരായിരിക്കുന്നുവോ യാതൊരുവേ
 ദൻ ജഗത്തുകളുടെ ഏകപ്രഭുവായിരിക്കുന്നുവോ യാതൊരുവേ
 ദൻ നാമസ്തമണം ജന്തുക്കളുടെ മഹാപാതകങ്ങൾക്കു പ്രായ
 ശ്ചിത്തമായി ഭവിക്കുന്നുവോ അങ്ങിനെയുള്ള മഹാദേവനോ
 ആ ദേവൻ അതിപാവനമായ നാമത്തേയുംവിട്ടു പുളുപ്പുവി
 ന്നു സമാനനായും ഭവൻ ശരണം ഗമിച്ചവനുമായ ആ വാഗീ
 ശൻ എവിടെ? അവൻ ആരാണ്? ദേവനോ? അല്ലെങ്കിൽ
 മനുഷ്യാനോ? ഞങ്ങൾ ശിവദേവന്മാരാണ്. ശിവഭക്തന്മാര
 കെ ഗൃഹങ്ങളിലല്ലാതെ മറ്റൊരേതരം ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയി
 ല്ല. നീ അടയാളംകൊണ്ടു ശൈവനാണെന്നുമാത്രമുള്ളു.
 നിനക്കു ഭക്തി ശിവകലല്ല. അന്യകലാണ്. ഇങ്ങിനെ വാ
 ഗീശൻ പാഞ്ഞതുകേട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ പിന്നെയും പാഞ്ഞു.
 ഹേ സ്വാമി! ഇങ്ങിനെ പായരുത്. ഞാൻ പറയുന്നതുകേൾ
 ക്കുക. മഹേശ്വരൻ സ്ഥിരമെന്നും ചരമമെന്നും രണ്ടു രൂപമാ
 ണ് പായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ലോകത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ദ
 ഴ്വനിഗ്രഹവും ശിഷ്ടരക്ഷണവും ചെയ്യുന്നു. സ്ഥിരരൂപത്തിൽ

മഹേശ്വരൻ അപ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്നു. ചരത്രപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്നു. ക്ഷേത്രം, ലിംഗം മുതലായതെല്ലാം സ്ഥിരരൂപമാണ്. ദേവന്മാരേപ്പോലെയുള്ളവർ മഹേശ്വരന്റെ ചരത്രപങ്ങളാണ്. മഹേശ്വരൻ ലോകത്തിൽ നിഗ്രാഹനശ്രദ്ധയുള്ള ചരത്രപരൂപന്മാരാണ് ചെയ്യുന്നത്. വന്ദിക്കുന്നവർക്ക് ഫലദത്തയും കൊടുക്കുന്നു. സിദ്ധൻ എന്തുപ്രകാരമോ ഭക്തനും അപ്രകാരമാണെന്നു. അവർക്കു ദേവം ഭക്തമില്ല. മഹേശ്വരൻ വാഗീശരൂപത്തെ ധരിച്ച് ആഹാരന്മാരെ ഭക്ഷിച്ചു ലോകത്തിൽ ഉത്തമമായ വൈദികമാർഗ്ഗത്തെ സ്ഥാപിച്ചു. അതു മഹേശ്വരൻതന്നെ. ആ വാഗീശനിൽ മനുഷ്യബുദ്ധിയെ വിചാരിക്കുന്നവർ നശിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ചെയ്യു സർവ്വധർമ്മങ്ങളും ആ വാഗീശന്മാർതാണെന്നാണ് എന്റെ നിശ്ചയം. ഇങ്ങിനെ ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടപ്പോൾ എന്നാൽ ആ വാഗീശൻ ഞാൻതന്നെയാണെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ ഭരിദ്യനായവന്നു നിധിക്തിയുപോലെ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ വാഗീശനു ഭക്ഷണം തയ്യാറാക്കി ആഭ്യർത്ഥിച്ചു. പത്രൻ ഇലമുറിപ്പാൻ പോയപ്പോൾ ഒരു സപ്തം കടിച്ച് ഉടനെ കട്ടിമുക്കിത്തന്നായി വീണ്ടു. ആഭ്യർത്ഥിച്ചവൻ ആ പത്രനെ മുടിഞ്ഞു വാഗീശന്ന് അന്നം വിളമ്പി. അപ്പോൾ വാഗീശൻ ഏതൊക്കെ നീയും പത്രനും ഇരിക്കേവിൻ, പത്രനെ വിളിക്കേവിൻ എന്നു ദേവതികളെ ബദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അവർ വിചാരമെന്നുവായി യഥാർത്ഥം പറഞ്ഞാൽ ആതിഥ്യവിപ്ലവം. ഇല്ലെങ്കിൽ കളവുപാടേണ്ടിവരും. എന്നാണ് വേണ്ടത് എന്നിങ്ങിനെ അവർ തമ്മിൽ ആലോചിച്ച് അവസാനം പത്രവൃന്താനെത്ത സത്യാ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വാഗീശൻ നിങ്ങൾ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്ന് അവരോടുപറഞ്ഞു തന്നെസവിച്ചതിന്റെ കടം വീട്ടുവാനായി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണപത്രന്റെ മുഖത്തു ദണ്ഡിട്ടു ശുദ്ധധാരിയായും നീലകണ്ഠനായിരിക്കുന്ന ദേവനെ സ്തുതിച്ചു.

ജലധിമഥനജാതായഃപുരാകാളകൂടം
 പ്രതിഭയമമരാണാംവിഷ്ണുപാനാചരഃ
 അപിബതഭയഭാതാഭവൈതസ്തയമാനോ
 വികടയതുവിഷാത്തിവിസൃതശ്ചൈസാനദി.

അർത്ഥം— പണ്ടു സമുദ്രമഥനത്തിൽനിന്നുണ്ടായ കാളകൂടവിഷത്തെ ലോകങ്ങളുടേയും ദേവന്മാരുടേയും ഭയത്തെ നശിപ്പിപ്പാനായി യാതൊരു ദേവൻ പാനമെന്നുവോ ദേവവന്ദ്യനായും അഭയഭാതാവായും ഇരിക്കുന്ന ആ ദേവനെ മനസ്സിൽ ധ്യാനിക്കുന്നു. അങ്ങനെയെ വിഷാത്തിയെ ആ ദേവൻ നശിപ്പിക്കട്ടെ.—

ഇങ്ങിനെ വാഗീശൻ പാഞ്ഞപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണപുത്രൻ ജീവിച്ചു. അതുകണ്ടു ദേവദാനവന്മാർകൂടി അത്ഭുതം വിസ്മയിച്ചു. അന്നുതന്നെ വാഗീശൻ ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഇഷ്ടപ്രകാരം പോവുകയും ചെയ്തു. പുത്രൻ ജീവിച്ചതിനാൽ ദേവതികൾ വളരെ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. ആഭുക്തിപരണൻ ആ വാഗീശനെത്തന്നെ ധ്യാനിച്ചു യോഗി ഭൃശമായ ശിവസായുജ്വലത്തെ പ്രാപിച്ചു.—

എന്ന സ്തവോപപുരാണത്തിൽ

നാല്പത്തിമൂന്നാമദ്ധ്യായം.

—o—

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! സർവ്വപാവനാശനമായ ശിവഭക്തസഹവാസത്താൽ ജീവികൾ കടക്കാൻ പാടില്ലാത്ത ജനനദുഃഖസമുദ്രത്തെ ലീലയാൽ കടക്കുന്നു. ഇതിന്നു പുരാതനമായ ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പാഠം. ഇതിൽ നിലനഗ്നന്റെ പാവനമായ ചരിത്രത്തെയാണ് പാഠ്യുന്നത്. കാവേരീതീരത്തിൽ അഗ്നിഹോത്രാതന്മാരായും ധർമ്മനിരന്തരം

രായും ഇരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണരായ് അധിഷ്ഠിതമായ മംഗലം ഏറുന്നതു പുരമുണ്ട്. അവിടെ നീലനഗ്നനെ പൊരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദപാരഗ്നം ബ്രഹ്മത്തെ അറിയുന്നവനും ക്രോധത്തെ ജയിച്ചവനും ശിവഭക്തനും ആകുന്നു. ശുദ്ധസാത്വികതപാദകാണ്ടു നിർമ്മലമായ ജ്ഞാനത്തിന്നു മാത്രമേ വെളുപ്പുവളുപ്പുള്ളൂ. മാത്രമേ കർമ്മഫലങ്ങളെല്ലാം ചുറ്റും കറുപ്പും കൂടിയതിനാൽ നീലമാണ്. ആ നീലമായ കർമ്മഫലങ്ങൾ നഗ്നനായന്നപോലെ ആ ബ്രാഹ്മണനെ ബാധിക്കാത്തതിനാൽ നീലനഗ്നനെപ്പോലെ പേർ പോകപ്രസിദ്ധമായി. അദ്ദേഹം ഗായത്രിമാധാമന്ത്രാത്മവിവേകമാകുന്ന ജലത്താൽ മലത്രയങ്ങളെ കഴുകിക്കളഞ്ഞു വാമപേയാദി യാഗങ്ങളാലും മോഹശ്ചരനെ ആരാധിച്ചു. നീലനഗ്നൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ചരമാമാർദ്ദമായ സകല പ്രപഞ്ചത്തെയും ശിവമായ്ക്കായി കണ്ടു. നീലനഗ്നൻ്റെ മനസ്സ് എപ്പോഴും ശിവബ്രാഹ്മണത്താൽ തോന്നാമ്പരൽപാടികാണ്ടു തെളിഞ്ഞു സമാധാനം നിർമ്മലമായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെയരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം നീലനഗ്നൻ മോഹശ്ചരനെ ഫലങ്ങളാലും ക്ഷീരത്താലും മധുവിനാലും അഭിഷേകം ചെയ്തു തൈർ, പാൽ ഇതുകളോടു കൂടി അന്നത്തെ നിവേദിച്ചു സന്തുഷ്ടനായിട്ടു ദേവനെ സ്തുതിക്കുമ്പോൾ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ നീലനഗ്നൻ്റെ ഭാഷയായ പതിവ്രത തൊഴുതുകൊണ്ടു മോഹശ്ചരനെ സേവിച്ചുനിന്നു. അപ്പോൾ മോഹശ്ചരശിരസ്സിൽ ഒരു ഊർണ്ണനാഭി വിജയവലകെട്ടുപാൻ തുടങ്ങി. അതു കണ്ടു നീലനഗ്നൻ്റെ ഭാഷു വേഗം അതിനെ കൈകൊണ്ടു തുടച്ചുകളഞ്ഞു. ഊർണ്ണനാഭിയുടെ നഖക്കുരുത്താൽ മോഹശ്ചരശിരസ്സിൽ അല്ലാതെതാകണ്ടു. അത് ആ സാധുവിന്റെ ഭക്തിപരിഷ്കാർത്തമായി മോഹശ്ചരൻ കാണിച്ചതാണ്. അതു കണ്ടു യോഗപ്പട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ റായിലുള്ള വെള്ളമാണ് അതിന്ന് ഓഷധമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു നാലുകൊണ്ട് അവിടെ

നക്കി. രക്തം നില്ക്കുകയും ചെയ്തു. മഹേശ്വരൻ സന്തോഷി
ച്ചു. ഭായ് മഹേശ്വരന്റെ ശിരസ്സിൽ നക്കുന്നതു കണ്ടു നീല
നഗ്നൻ ദുഃഖിതനായിട്ടു ഭായ്തോടു പറഞ്ഞു. നീ ശിവഭാഗ
മാണ് ചെയ്യുത്. നിന്നെ ഞാൻ ശിക്ഷിക്കാതെ വിട്ടുകളയാം.
നിനക്കും എനിക്കും തമ്മിൽ യാതൊരു സംബന്ധവുമില്ല. നീ
എവിടെയെങ്കിലും പോയ്ക്കൊള്ളുക. ഇങ്ങിനെ ഒത്താവു പറ
ഞ്ഞതുകേട്ടു ഭായ് തൊഴുതുവെക്കണ്ടു പറഞ്ഞു. എനിക്കു ദോഷമെ
ന്തിയുള്ളു. ഞാൻ ശിവഭാഗമാം ചെയ്തില്ല. മഹേശ്വരൻ സ
ർവ്വസാക്ഷിയാണല്ലോ. സർവ്വവും മഹേശ്വരൻ അറിയും. അ
തു കേട്ടു നീലനഗ്നൻ തല കുലുക്കിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ആദ്യം
സാഹസംചെയ്തു പിന്നെ അതിനെ മാന്യമാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.
വോഴ്! സ്ത്രീകൾ സാധസികളാണെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നീല
നഗ്നൻ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. ഒത്താവു പോയപ്പോൾ സാ
ധുപിയായ ആ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീ മഹേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപി
ച്ച് ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ജപിച്ച് അ
വിടെത്തന്നെ രാത്രിയെ കഴിച്ചു. രാത്രിയിൽ നീലനഗ്നനോടു
സ്വപ്നത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഓ മൂഖ്!
അവൾക്ക് എന്നിലുള്ള ഭക്തി നീ അറിയുമോ? നീ മഹാഭീഷ്മ
കുചെയ്തിട്ടു നല്ലവണ്ണം തുടച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അല്പം പ
ഞ്ചാമൃതം എന്റെ ശിരസ്സിൽ പാർത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെ
ഭക്ഷിപ്പാനായി ക്ഷുധാത്മ്യമായ ഉറങ്ങുന്നാളി എന്റെ ശിരസ്സിൽ
വീണ് ആ പഞ്ചാമൃതത്തെയടുത്തപ്പോൾ അതിന്റെ നഖ
ക്കുതത്താൽ വിഷത്തോടുകൂടിയ രക്തംവന്നു. അതു കണ്ടു നി
ന്റെ ഭായ് നക്കിയതാണ്. നിന്നെ പേടിച്ഛാണ് അവൾ മു
ഴുവനും നക്കുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ എന്റെ ലിംഗം മുഴുവനും
സ്വപ്നമായിരുന്നു. നീ അവളെ തൃപ്തിച്ചാൽ ഞാൻ നിന്നെയും
തൃപ്തിക്കും. ഇങ്ങിനെ നീലനഗ്നനോടു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മ
റുക്കുകയും ചെയ്തു. നീലനഗ്നൻ ഏഴുനീറ യോപരവരനായി
ട്ടു ശിവഭക്തന്മാരിലേക്കു പോയി. ഭായ്തോടു ക്ഷമിക്കണമെ
ന്നുപേക്ഷിച്ചു ഭായ്തെയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി.

ശിവലിംഗം നമിക്കേടത്തു സ്വപ്നവണ്ണമായി കണ്ടു നീലനഗ്നൻ വിസ്മയിച്ചു. നീലനഗ്നൻ പിന്നെ ഒരിക്കലും ചേഷ്ടപ്പെടാതെ ആ മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സ്ത്രീയോടു കൂടെ വസിക്കുന്നതിനാൽ താൻ കൃതാർത്ഥനാണെന്നും വിചാരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ബോധവാനോടുകൂടെ ദൃഢവ്രതന്മാരായും മഹാഭാഗന്മാരായുമിരിക്കുന്ന വളരെ ശിവഭക്തന്മാർ വന്നു. അവരെയെല്ലാം നീലനഗ്നൻ പൂജിച്ചു തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വസിപ്പിച്ചു. അവർ പോയതിന്റെ ശേഷം ശിവസ്തോത്രപരായണനായ നീലനഗ്നൻ ഭാര്യയോടുകൂടെ ബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിച്ചു പുനരാവത്തിരഹിതമായ പദത്തേയും പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തുതനോപപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— സർവ്വകർമ്മങ്ങളേയും ശിവാർപ്പണം ചെയ്തു പുണ്യസ്ഥലസേവകൊണ്ടു ഭക്തിയോടുകൂടി മഹാദേവനെ ഉപാസിക്കുന്നവർ മുക്തന്മാരായി ഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്നു വിപോന്മാർക്കു പ്രിയമായും ലോകവിശ്രുതമായുമിരിക്കുന്ന ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പായാം, കേൾക്കുവിൻ. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരൻകൈകരുത്തയിൽ ശ്രദ്ധയുണ്ടാകും. പണ്ടു വാഗീശൻ, ജ്ഞാനസംബന്ധൻ, നീലനഗ്നൻ എന്നുള്ള ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിപ്പാനായ്ക്കാണ്ടു മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നനാണുങ്ങളെ ദിനത്തോറും ഏതൊരു ക്ഷേത്രസോപാനത്തിൽ കൊടുക്കുന്നതും വോ ആ പുരത്തിന്ന് അന്നുമുതലും ഹേമലാപ്യരമണം പ്രസിദ്ധമായ പേരുണ്ടായി. ആ പുരത്തിൽ ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായി ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എല്ലാ വേഷങ്ങളേയും അദ്ധ്യയനം ചെയ്തു. ൪ നൂറ് യാഗങ്ങളേയും ചെയ്തു. ആ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠൻ അഗ്നിമണ്ഡലത്തിലും ആദിത്യമണ്ഡലത്തിലും ഇരുവിങ്കലും ശിവലിംഗത്തിലും മഹാദേവനെ ധ്യാ

നിച്ചുകൊണ്ടു ഭക്തിയാൽ നന്ദിക്കു തുല്യനായിത്തീർന്നു. അതു കൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണൻ അർച്ചനത്തെ നവനദിയെന്നു വിളിച്ചു വന്നു. ആ നവനദി മിനമാസത്തിൽ പൊഴുത്തു മീടിവസം നടക്കുന്ന മദ്ധ്യശ്ചരണൻ ഫാൽഗുനോത്സവത്തിൽ ത്രാഗേശ്വരൻ ഉത്തമമായ ഭീപാശാധനത്തെ ചെപ്പാനായി നെയ്യു വാങ്ങുവാൻ വണ്ടി അങ്ങാടിത്തെരുവിലൂടെ പോയി. അവിടെ നെയ്യുതക്കുന്ന ഒരു ആഹാരനോട്ടു നവനദി പാഞ്ഞു. ഇനി കൂടെ പത്തുരൂപ്പികളും നൈതരണം ഉറപ്പിക ഇതാ. അതു കേട്ട് ആഹാരൻ ചേന്ന് ഇത്ര വളരെ നൈതരണം എടുത്താണെന്നു ചോദിച്ചു. നവനദി സന്തോഷത്തോടെ പരഞ്ഞു. എനിക്കു നീ പുതിയ നൈതരിക. ഞാൻ ഭക്തനാണ്. ത്രാഗേശ്വര സാരഥിയായി ലക്ഷം ഭീപാ വെക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ആഹാരൻ ഇതുകൊണ്ടു നൈതരണം എന്നു ചോദിച്ചു. മദ്ധ്യശ്ചരണൻ അനുഗ്രഹംതരുന്നതെന്നു നവനദി പറഞ്ഞു. മദ്ധ്യശ്ചരണൻ ആശ്ചര്യത്തോടെ ആഹാരൻ ചോദിച്ചു. നവനദി— സകല ദേവന്മാരുടെ നയനവും അപ്പോഴുതന്നെയും സ്വയംപ്രകാശനമായിരിക്കുന്ന ത്രാഗേശ്വരനെ. ആ ദേവന്റെ ഭക്തിയാൽ ജനകൾ സംസാരം സത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ വേദനിസ്തനായ ആഹാരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഭൂമി, വായു, ആകാശം, ജലം, അഗ്നി, ചന്ദ്രാഭിത്യന്മാർ, യജമാനൻ ഇങ്ങിനെ എല്ലാതരം മേൽമേൽമേൽമേൽ മൂലമായിരിക്കുന്നു എന്നല്ലെ പറയുന്നതാ? തമ്മിൽ വിശദാധികളായ ഇവകൾ തമ്മിൽ ചേരുന്നത് ഉണ്ടാകുമോ? ശിവൻ ആജ്ഞകൊണ്ട് ഇവകൾക്കു വിശദാധം ഉണ്ടാവില്ലെങ്കിൽ ജലത്താൽ ഭീപാശം വെക്കുക. ഇങ്ങിനെ ആഹാരൻ പറയുന്നതു കേട്ടു നവനദി ഇവൻ ശിവദ്രോഹിയെന്ന്. ഇവനോടു സംഭാഷണം ചെയ്തത് എന്നു പറഞ്ഞു ക്രോധിച്ച് അവന്റെ വാക്കുകളാൽ വ്യഥിതനായിട്ടു ത്രാഗേശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. ഓ ദേവ! വേദമേൽമേൽമേൽമേൽമേൽമേൽമേൽ ആഹാരവാചിനാൽ ഞാൻ ധാരണയായി ഭവിച്ചു;

എന്ന രക്ഷിക്കേണ എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു ഭീഷ്മനായി നിശ്ചയിച്ചു കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അവിടെത്തന്നെ ഇരുന്നു. അപ്പോൾ യോഗ്യമായ ശ്വാശുശ്വരൻ ജലംകൊണ്ടു വിളക്കു വെക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു നവനന്ദി സന്തോഷത്തോടെ കമലാലയവാസികളായിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളെയെല്ലാം വരുത്തി വെക്കുന്നതാലക്ഷം പാത്രങ്ങളിൽ നല്ല തിരികൾ ഇട്ടു കമലാലയരീതിമേന്തിൽനിന്നു വെള്ളമെടുത്തു പാത്രങ്ങളിലെല്ലാം നിറച്ചു കത്തിച്ചു. ഉത്സവഭാവത്തിനായി വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു നീചന്മാർ തിരക്കിൽ തന്നെ തൊടുമോ എന്നു ശങ്കിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കോണിൽ പോയി കിടന്നുണന്ന നവനന്ദിയെ ശ്വാശുശ്വരൻ വിളിച്ചപ്പോഴിപ്പിച്ച് അവിടെ കൂടിയിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളെ നോക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ നവനന്ദി സകല ജനങ്ങളേയും നീലകണ്ഠന്മാരായും ചതുർജന്മാരായും ചണ്ഡാലപുത്രന്മാരും ശിവരൂപധരന്മാരായി കണ്ടു. ജലംകൊണ്ടുള്ള വിളക്കുകൾ നല്ലവണ്ണം കത്തുന്നതു കണ്ടും വളരെ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. ആ ഭീഷ്മൻ ശിവാജിയോട് വലിയ കാര്യം വന്നിട്ടും കെടാതെ കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതു കണ്ടു സകല ആഹ്ലതന്മാരും ഭീഷ്മന്റെത്തക്ക പോയി. ദേവകൾ പുഷ്പങ്ങൾ ചെയ്തു. വളരെ വിസ്മയിക്കുകയും ചെയ്തു. രാത്രി കഴിയുന്നതുവരെ ആ വിളക്കുകൾ കത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടു നവനന്ദി സതുഷ്ടചിത്തനായി മഹാശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു.

ശ്ലോ—യശ്വാജ്ഞയാനവച്ഛിദ്ര
സുണ്ണസ്മിഷ്ണുനിമാതരഃ
തന്നമാമിഹാദേവ
ശ്വാശുശ്വരഭക്തവത്സലഃ.

ശാസനാൽപാപഭക്തായശ്വ
സദ്യുഷ്ണാമന്തരാസ്ഥിതഃ
തന്നമാമിഹാദേവ
ശ്വാശുശ്വരഭക്തവത്സലഃ.

അ ഡബാമുകുവഹിഷേ
ജപതപ്രാഞ്ചയദോഷയാ
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

ഭൂതാമ്പിവിതലഃനി
മിമിതാനിയദോഷയാ
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

ഹലമേന്ദതികന്താരം
കർമ്മണായസ്യശാസനാൽ
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

ഔഷധചക്ഷുണമേന്ദ്ര
ഭാതിശക്തിയുദോഷയാ
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

നാദപ്രതിസമയഃപ്രാതി-
സ്സിന്ധുഃ കാലഞ്ചയൽഭയാൽ
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

വിനാധാരജഗദ്യേന
സാധാരമിവനിശ്ചലം
തന്നമാമിഹാദേവം
ത്യാഗശരഭഭക്തവത്സലം.

ബ്രഹ്മാപ്യതാദ്യവിദിതാചശിരഃപദേന
നാസാശിലാവിദിതമാപ്തസ്പന്ദൽപ്രിയായഃ

താരസ്തനമാസ്തുഭവതപ്രണതാത്തിഹന്ത്രേ
 ത്വാദഗശപരായമയിദേഹി സദോവദലാകാ.

അർത്ഥം— യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ നവപോരമാ യ ദോരത്തിൽ വായു സൃഷ്ടെന്നായിരിക്കുന്നുവോ ഭക്തവത്സലനും മഹാദേവനുമായിരിക്കുന്ന ആ ത്വാദഗശനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ശാസനത്താൽ അഗ്നി സർപ്പദോരങ്ങളുടേയും അനുഭോഗത്തിലിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ ബലവാഗ്നി സമുദ്രത്തിൽ ജപിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരു ദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ വിരോധികളായ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ തമ്മിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ ശാസനത്താൽ കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം കർത്താവിനെ അനുഗമിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ ആജ്ഞയാൽ ഔഷധങ്ങളിലും മണി മന്ത്രാദികളിലും ശക്തി കാണുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവന്റെ ഭയത്താൽ സൃഷ്ടാദികളും സമുദ്രവും കാലവും സമയത്തെ അതിക്രമിക്കുന്നില്ലായാ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

യാതൊരുദേവനാൽ ആധാരമില്ലാത്തതായ ജഗത്ത് ആധാരമുള്ളതുപോലെ ഇളകാതിരിക്കുന്നുവോ ആ മഹാദേവനെ ഞാൻ നമസ്സരിക്കുന്നു.

ഈ ദേവദേവ! ബ്രഹ്മാവിനാലും വിഷ്ണുവിനാലും അറിയപ്പെടാത്തതായ ദേവാനന്ദാ ശിരസ്സും പാദവും ദേവതപ്രിയനായ സുന്ദരൻ്റെ ഭാര്യയുടെ ഗൃഹപാർത്തിലുള്ള മേല്പടികളാലും കീഴടികളാലും അറിയപ്പെട്ടു. അത്ര ഭക്തവാത്സല്യമുള്ളവനായും ഭക്തന്മാരുടെ ദുഃഖത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനനുഗ്രഹം. ഹൈത്യാഗേശ്വര! എന്നിൽ ഏല്പാഴും കരുണാകടാക്ഷത്തെ ചെയ്യേണം. ഇങ്ങിനെ നവനന്ദി മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും ത്യാഗേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ത്യാഗേശ്വരാനുജ്ഞയാൽ അവിടത്തുനിന്നു ഭാര്യയോടു കൂടെ വളരെക്കാലം വസിച്ചു. സർവ്വകർമ്മങ്ങളെയും മഹേശ്വരാപ്പണമൊഴു് ഉത്തമഭക്തിയോടുകൂടി ഇരിക്കുന്ന ആ നവനന്ദിക്കു ത്യാഗേശ്വരൻ്റെ കൈവല്യത്തെ കൊടുത്തു.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹൈ മുനികളേ! ഇനി യാതൊരുത്തനും മുഖപ്പാൽ കൊടുത്തതുകൊണ്ട് ഉമാദേവി ഉപമാതാവായി ഭവിയ്ക്കുവാ ആ ആഹ്ത ശത്രുവിന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയാം. കാവേരിക്കും ചിദംബരത്തിനും മദ്ധ്യേ സാക്ഷാൽ ബ്രഹ്മലോകം പോലെയിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മപുരമെന്നു പേരായ ഒരു വലിയ പുരമുണ്ട്. ആ നഗരിയെ മൂന്നു ലോകവും പ്രളയജലത്താൽ ആശ്രയിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സതപരജസുമസ്സുകളായ ത്രിഗുണങ്ങളെ തോണിയാക്കി അതിൽവെച്ചു രക്ഷിച്ചു. ആ പുരിയെ മുനീന്ദ്രന്മാർ വൃഷ്ടപജപുരിയെന്നും ബ്രഹ്മപുരിയെന്നും വേണുപുരിയെന്നും ദ്രോണപുരിയെന്നും കാളിപുരിയെന്നും മലപുരിയെന്നും പറയുന്നു. ആ പുരിയിൽ ഉദ്യാനങ്ങളിലുള്ള തേന്മാവുകൾ തടാകങ്ങളിലുള്ള താമരപ്പൂക്കളുടെ അനുഭോഗത്തിൽ മകരൻ മധുവിനെ അഗ്നിയിൽ ആജ്യാഹുതിയെന്നപോലെ ചൊരിയുന്നു. അവിടെ സ്മൃകൾ കചഭാരത്തെ ഉലർത്തുമ്പോൾ മയി

ലുകൾ മോശമാണെന്നു വിചാരിച്ച് ആടുന്നതു കണ്ടു ബാലന്മാർ പരിഹസിച്ച് കൈകൊട്ടുന്ന ശബ്ദം താളശബ്ദപോലെ ഭിക്ഷുക്കൾ പരക്കുന്നു. ആ പട്ടണത്തിൽ ശിവപ്രതാപനനുപോലെ ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ശിവഭക്തനും ജിതക്രോധനും സകല സമ്പത്തു കളോടുകൂടിയവനാണ്. അദ്ദേഹം ധർമ്മത്തിന്റെ അന്ത്യരൂപപോലെയും വിദ്യകളുടെ ആവിഭാവം പോലെയും ശാന്തിയുടെ പരിപാകംപോലെയും ഭാഗ്യമുള്ള പരികൂലംപോലെയും ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഉല്പാസംപോലെയും മോക്ഷത്തിന്റെ മഹാമാർഗ്ഗംപോലെയും ഇരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദാന്തോ പരമേശ്വരന്മാർ ലോകമെല്ലാം പരിശുദ്ധമാക്കിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു വിനയാലംകൃതമായും മൂർത്തിമതിയായ കരുണയെപ്പോലെയും സാക്ഷാൽ ഉമാദേവിയെപ്പോലെയുമിരിക്കുന്ന ഭഗവതിയെന്നുപേരായ ഒരു ധർമ്മപത്നിയുണ്ടായിരുന്നു. അവൾ വസിഷ്ഠൻ അരുന്ധതിയെപ്പോലെയും അഗ്നിക്കു സപാഹിയെന്നതുപോലെയും ബ്രാഹ്മണരുടെ ആതിഥ്യങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധയായി വേിച്ചു. അവളുടെ കേളീവനത്തിലുള്ള പർവ്വതാഗ്രത്തിൽ നില്ക്കുന്ന മാൻപേട ഇളംപുല്ലിനെ കടിച്ചു ചന്ദ്രാകസ്മിതമായ മൃഗത്തിന്നു കൊടുക്കുന്നു. സർവ്വസമ്പൽസമൃദ്ധനായ ശിവപ്രതാപ സൽകളത്രത്തിന്റെ അനുകൂലതയാകുന്ന ഭാഗ്യത്താൽ സ്വർണ്ണപുഷ്പത്തിന്നു സുഗന്ധലക്ഷ്മിയെന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ഭാഷ്യയോടുകൂടി ഷരഭമർമ്മിതനായ ആ മഹാത്മാവിന്നു പുത്രനുണ്ടാവാത്തതിനാൽ അനുശ്വാധിയെന്നതുപോലെ ദുഃഖമുണ്ടായി. ആ ദമ്പതികൾ അനപത്യതകൊണ്ടു ദുഃഖിതന്മാരായിട്ടു പുത്രനുണ്ടാവാൻവേണ്ടി വ്രതങ്ങളാൽ മോഹശ്ചരണ ഉപാസിച്ചു. ശിവപ്രതാപ ഭിന്നന്മാരും മറ്റൊരു ഭാഗണകസുമങ്ങളാൽ തദ്രമത്രം ജപിച്ചു മോഹശ്ചരണ അർച്ചിക്കും. ശ്രീതദ്രാ പതിനൊന്നാവർത്തി ജപിച്ചു കഴിയുന്നതുവരെയും ക്ഷീരധാരകൊണ്ടു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യും. നൂറു പ്രദക്ഷിണവും ചെയ്യും. ഉപ്പുകുട്ടാത്തേയും എണ്ണത്തേക്കൊത്തേയും വിലപവൃക്ഷത്തിന്ന് അഭിഷേകം ചെയ്തുകൊണ്ടും കുട്ടികൾക്ക് എണ്ണയും പാലും കൊ

ടത്തുകൊണ്ടും ഇങ്ങിനെ മൂന്നു സംവത്സരം ഭായ്ക്കോട്ടുകൂടെ പ്ര
 തമനുഷ്ഠിച്ചു. എന്നിട്ടും മഹേശ്വരപ്രസാദം കണ്ടില്ല. പിന്നെ
 യും ശിവവ്രതപത്നി വിരക്തയായിട്ടു പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം ഉപാ
 സിച്ചു. അവൾ ദ്രോണീപുരേശ്വരന്റെ മുമ്പിൽനിന്നു കരഞ്ഞു
 കൊണ്ടു പറഞ്ഞു. വേദവിദ്യയില്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണനും പുത്രന്മാരി
 ല്ലാത്ത സ്ത്രീയും പദ്മതങ്ങളെപ്പോലെയാകയാ വൃക്ഷങ്ങളെപ്പോലെ
 യോ ഭൂമിക്കു ഭാരഭൂതന്മാരാണ്. അതുകൊണ്ടു ഭവാനു എ
 നിക്ക് ഒരു പുത്രനെ തന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ എന്റെ പ്രാണങ്ങളെ
 ഭവാനു കൽ അർപ്പിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു പറഞ്ഞ് ആ സാധുവി
 അവിടെ പ്രായാപദപരയായ്ക്കൊണ്ടു. ആ രാത്രിയിൽ മഹെ
 ശ്വരൻ അവൾക്കു സ്വപ്നത്തിൽ ഒരു സ്വപ്നപുത്രത്തിൽ
 നിറച്ചു പായസം കൊടുത്തു മറഞ്ഞു. അവൾ ഉടനെ എഴു
 നിന്ന് മഹേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ ശിവവ്രതനോടു പ
 രഞ്ഞു. ശിവവ്രതൻ അന്ധനും കണ്ണുണ്ടായതുപോലെ സന്തോ
 ഷിച്ചു. അനന്തരം ആ സാധുവി ശർച്ചാഭിഷേകം ചെയ്ത് ഉദി
 ക്കാറായ കിഴക്കു ഭിക്ഷുപോലെ ശോഭിച്ചു. അവളുടെ ദേഹം ശ
 ർച്ചാമയം ക്ഷീണിച്ചുകൊണ്ടു മോക്ഷലോകത്തിൽ ഹിമവാധ
 യാൽ പത്മനിരയെന്നപോലെ ശോഭിച്ചു. സർവ്വഭരണഭക്തിത
 യായിരിക്കുന്ന അവളുടെ അവയവങ്ങൾക്കു വിശേഷവിധി ശോ
 ഭ്യമായി. ശിവവ്രതൻ മനോഹരയായിരിക്കുന്ന അവളെ ക
 ണ്ടു വിദ്വാനായവൻ ജനനമരണനാശിനിയാകാത്ത ഉത്തമവിദ്യയെ
 കണ്ടു സന്തോഷിക്കുന്നതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം
 അവൾക്കു തുലേഗത്തിൽ പുഷ്പവനകൃത്യം ചെയ്തു. ആറാം മാ
 സത്തിൽ സീമന്തകർമ്മം ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഗർഭകർമ്മങ്ങളെല്ലാം
 ചെയ്തു പത്മാഭരണ മാസമായപ്പോൾ അഞ്ചു ഗ്രഹങ്ങൾ ഉച്ച
 സ്ഥിതിയാകാറായു വ്യാഴം ചന്ദ്രനോടു ചേർന്നിരിക്കുന്നതായും ഇരി
 കുന്ന തുലേഗത്തിൽ ചന്ദ്രനും നക്ഷത്രത്തിൽ സാധുവായ
 ഭഗവതി സ്തനമുത്ത്തിയപ്പോലെ സർവ്വലക്ഷണങ്ങളാൽ മനോ
 ഹരനായ പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. അപ്പോൾ ആകാശത്തിൽ ദു

സദിശബ്ദങ്ങൾ ഘോഷിച്ചു. പുഷ്പവൃഷ്ടിയും ഉണ്ടായി. ജലങ്ങളെല്ലാം നിർമ്മലമായി ഭവിച്ചു. സുഖമായ കാറ്റു വീശി. ദേവസ്ത്രീകൾ നത്തനാചെയ്തു. കിന്നരന്മാർ പാടി. അഗ്നി നല്ലവണ്ണം ജ്വലിച്ചു. ആഹ്ലാസികളുടെ ഗർജ്ജനങ്ങളെല്ലാം സ്രവിച്ചു. പാഷണ്ഡന്മാരുടെ ഇടത്തെ കണ്ണുകൾ വിറച്ചു. വൈദികന്മാരുടെ വലത്തെ കണ്ണുകളും വിറച്ചു. സുതികാഗ്രഹം മുഴുവനും ആ ബാലന്റെ തേജസ്സിനാൽ പ്രകാശിച്ചു. ആ മുറിയിൽ വെച്ചു വിളക്കുകൾ ബാലതേജസ്സുകൊണ്ടു മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തു വെച്ചു വിളക്കുകൾപോലെ നിശ്ശേഷങ്ങളായി ഭവിച്ചു. ശിവപ്രതാപൻ ആ ബാലനെ അതകർമ്മശ്രിയചെയ്തു ബ്രാഹ്മണർക്കു നവധി ധനവും കൊടുത്തു. ഭഗവതി പുത്രനെ മടിയിൽവെച്ചുകൊണ്ടു കൊമ്പുഭരണി ഉത്ഭവിച്ചു ക്ഷീരാബുധിയെന്നപോലെ ശോഭിച്ചു. പത്നീരായിരം പത്നിക്കളെ ബ്രാഹ്മണർക്കു കൊടുത്തു ശിവപ്രതാപൻ പന്ത്രണ്ടാം ദിവസം വളരെ ബ്രാഹ്മണർക്കു ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു പുത്രൻ ഹരിഭജനനെന്നു നാമകരണം ചെയ്തു. മാതാപിതാക്കൾമാരാൽ രക്ഷിതനായ ബാലൻ നന്ദിയെപ്പോലെ വളർന്നു. ആ ശിന്തു കപവ, കപവ, എന്നുള്ള രോദനശബ്ദത്താൽ വേദനിന്ദ്രന്മാരും ദുരാന്മാക്കളുമായ പാഷണ്ഡന്മാരെ ഉറക്കു അടിച്ചു. ആഹ്ലാസന്മാരെ ചവിട്ടുവാനെന്നപോലെ ശിന്തു കാലുകൾ കുടഞ്ഞു. ആഹ്ലാസന്മാരെ ശിരസ്സിൽ കൊടുവാനെന്നപോലെ മുഷിപ്പിടിച്ചു. ആ ശിന്തു കവിളുന്നപ്പോൾ ശിവാഗമങ്ങളുടേയും വേദാന്തങ്ങളുടേയും ദൃഷ്ടികൾ തുറന്നു. വേദപ്രതിപാദ്യമായ അംഗുഷ്ഠപ്രമാണപുരുഷന്റെ സ്പോത്രമാണ് വാക്കിന്റെ ഫലമെന്നു പറയുന്നതുപോലെ ആ ശിന്തു അംഗുഷ്ഠത്തെ വായിൽവെച്ചു. ആ ശിന്തുവിനെ നാലാം മാസത്തിൽ ദൃഷ്ടമതങ്ങളാകുന്ന ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിപ്പാൻ സൂര്യൻ വരുന്നതുപോലെ പുറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്നു. ആറാം മാസത്തിൽ അന്നപ്രാശനം ചെയ്തു മധുരങ്ങളായ ശിവകീർത്തികളെ പാടിക്കൊണ്ടു ലാളിതനായ ബാലൻ ക്രമത്തിൽ വളർന്നു. അമ്മയുടെ മടിയിലിരുന്നു മുലകുടിക്കുമ്പോൾ അമ്മയുടെ മുഖ

തുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായും അല്ലാല്ലം കാണുന്ന പല്ലകളോടുകൂടിയും തുടിക്കുന്ന ബാലൻ അച്ഛനമ്മമാർ ഏറ്റവും സന്തോഷത്തെ ഉണ്ടാക്കി. എട്ടാം മാസത്തിൽ മുളച്ചുവരുന്ന പല്ലകൾ ആ ബാലന്റെ മുഖാംശ്യത്തിൽ വിദ്യകൾ മുളച്ചുവരുന്നതുപോലെ ശോഭിച്ചു. ആ ബാലൻ കണ്ണിനോടും കാലിനോടും മുട്ടുകൾ കത്തി നടക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഭൂമിയിൽ നാലുവേദങ്ങളും ഭയമില്ലാത്തയിരുന്നു. ഒരുസംവത്സരം തികയുന്നദിവസം ശിവവ്രതൻ പുത്രനെ നദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്യിച്ചു ബന്ധുക്കൾക്കും വന്ന ബ്രാഹ്മണർക്കും ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു. ആ ബാലനെ ജനനി ഹൊറിയിൽ ഭസ്മക്കുറിയിട്ടു ശിവവ്രതൻ പൂജചെയ്യുമ്പോൾ സമീപത്തിലിരുത്തും. അച്ഛൻ പൂജിക്കുന്നതുകണ്ട് ആ ബാലൻ ലീലയാൽ ഒരു കല്ലിനെ യെടുത്തുവെച്ചു ശിവപൂജചെയ്യും. ആ ബാലൻ കഴുത്തിൽ പൂലിനഖം കെട്ടിയും കാലിൽ നൂപുരങ്ങളെയും കിണിണികളെയും ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ശിവവ്രതൻ സ്നാനത്തിന്നും മാരം പോകുമ്പോൾ കൂടെത്തന്നെ നടക്കും. ഒരു ധനുമാസത്തിൽ ഒരുദിവസം ശിവവ്രതൻ സൂര്യനുദിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പെ മഹേശ്വരനെ പൂജിപ്പാൻ വേണ്ടി സ്നാനത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. കുട്ടി ഉറങ്ങുന്നു. അടുക്കെ കിടത്തുക എന്നു ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. ഭഗവതിക്കു കലശലായ ഉറക്കമായതിനാൽ ശിവവ്രതൻ പാഞ്ഞുവെട്ടി. ശിവവ്രതൻ പുറത്തേക്കിറങ്ങിയപ്പോൾ പുത്രനും എഴുന്നീറ്റു പിന്നാലെ രാടി ശിവവ്രതൻ സ്നാനംചെയ്യുന്ന തീർത്ഥശരയിലെത്തി. പിന്നാലെ രാടിവരുന്ന കുട്ടിയെക്കണ്ടു ശിവവ്രതൻ കുട്ടിരാത്രിയിൽതന്നെ വന്നുവെല്ലോ എന്നുപറഞ്ഞ് കുട്ടിയെയെടുത്താശ്ലയിച്ചു ശിരസ്സിൽ ചുംബിച്ചു ശിവതീർത്ഥത്തിന്റെ തീരത്തിൽ കുട്ടിയെ ഇരുത്തി വെള്ളത്തിലിറങ്ങി മന്ത്രാജപിച്ചു സംപ്രേഷണം ചെയ്തു ജലത്തിൽ മുങ്ങി ശ്വാസത്തെ അടക്കി പുരുഷസൂക്തത്തെ സ്തുരിച്ചു. കുട്ടി അച്ഛനെക്കൊന്നാതെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ശിവക്ഷേത്രത്തിന്റെ വാതിലിനാൽ മാഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാറ്റുത്തെക്കൊന്നാതെ ക.

ട്ടി വിളക്കുകൾകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നതായ മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ ചെന്നു ദേവന്റെ മുഖിൽനിന്നു കരയുവാൻ തുടങ്ങി. ശിവവ്രതൻ വെള്ളത്തിൽനിന്നു പൊങ്ങിയപ്പോൾ കുട്ടിയെക്കണ്ടാറെ കുട്ടി എവിടെ എന്നുവിചാരിച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചുകയറി. അപ്പോൾ ശിവചൂരകൻ കുളിപ്പാൻവന്നു. കുട്ടി മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ നില്ക്കുന്നുണ്ടെന്നുപറഞ്ഞു. അതുകേട്ട ശിവവ്രതൻ ആദിത്യന്നായി മന്ത്രാജപിച്ച് അഗ്നിവുമകൊടുത്തു. കുട്ടിയവട്ടേ അങ്ങനെയകരമായ കണ്ണുകളെ കൈകളാൽ തിരുമ്പിക്കൊണ്ട് അമ്മേ! എന്നിങ്ങു മുലതന്ത്ര എന്നുപാത്ത് ഊക്കെ കരയുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ കരുണാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയെ വിളിച്ച് ഈ ബാലൻ ഭവതിയെ അമ്മേ! അമ്മേ!! എന്നുവിളിച്ചുകരയുന്നു. ആ കുട്ടിക്ക് മുലപ്പാൽ കൊടുക്കുക. അത് എന്നിങ്ങു സന്തോഷമുണ്ടെന്നുപറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ലോകമാതാവായ ഉമാദേവി പ്രത്യക്ഷയായിവന്നു. കുട്ടിയെയെടുത്തു മടിയിൽവെച്ച് ഒരു സപ്തർഷിണിയിൽ തന്റെ സുന്യാമൃതരസത്തെ നിറച്ചു കുട്ടിയുടെ വായിൽ കൊടുത്തു. കുട്ടി അതല്ലാം കുടിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉമാദേവിയാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ട വേദാന്തജ്ഞാനമേമായ സുന്യാമൃതത്തെ പാനംചെയ്യുവനായ ബാലന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നു മൂന്നുലോകത്തിന്റെയും താപത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതായ സുന്ദരവാഗ്മൃതപ്രവാഹം അകത്തുനിന്നു ഛർദ്ദിക്കുന്നതുപോലെയാണായി. അനന്തരം ഉമാദേവി കുട്ടിയുടെ കരച്ചിൽ മാറുവാനായി തന്റെ കണ്ണുഭരണത്തെ കാട്ടി മാറുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ആ നഗരവാസികൾക്കു സുപ്രഭാതം അരംഭിച്ചു. ശിവവ്രതൻ ജപമല്ലാം കഴിച്ച ശിവസന്നിധിയിലേക്കുവന്നു. അപ്പോൾ കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ സപ്തർഷിണിയെ കണ്ടു. ഇത് ആരുടെ ഉച്ഛിഷ്ടമാണാവോ ഓരെ കളയുക എന്നുപറഞ്ഞു കുട്ടിയെ അടിച്ചു. തന്റെ കൈകൊണ്ടു കുട്ടിയുടെ കയ്യിലുള്ള കിണ്ടിയെ പിടിച്ചുവലിപ്പാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ കുട്ടിപറഞ്ഞു. ഇതു വിഭാന്നാർക്കു പ്രയോജനകരമാണ്. മനോഹരവുമാണ്. ജ്ഞാനദ്രുതിയാൽ ഞങ്ങളു

ഉടെ അജ്ഞാനാധികാരം നശിച്ചു. സംസാരമയനാശനത്തിന്നാ
 യും ജ്ഞാനത്തിന്നായും അംബികാദേവിയായ് എന്റെ മുമ്പിൽ
 കാണിക്കപ്പെട്ടതായ മാണിക്യതാടകമാകുന്ന സൂര്യൻ പ്രകാശി
 കുന്നു. കുട്ട ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞതുകേട്ടു ശിവവ്രതൻ കുട്ടി രാ
 ത്രി വഴിയിൽകൂടി വന്നതിനാൽ ദുഷ്ടവതഞ്ചാധിച്ചു എന്നുനി
 ശ്ചയിച്ചു. അതിന്നു ഭസ്മത്താൽ രക്ഷചെയ്തു. അപ്പോൾ ശി
 വസന്നിധിയിൽ 'നഗരവാസികളായ വളരെ ജനങ്ങൾ വന്നു
 കൂടി. ബാലൻ അമൃതത്തെ വഹിക്കുന്നതുപോലെ മഹേശ്വര
 നെ സ്തുതിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

നാല്പത്താമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു—ഹരഭത്തൻ— ഹരി മഹേശ്വര!
 ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരപാനത്താൽ ഞാൻ ഉമാസുതനാണ്. ഞ
 ന് വാക്കുകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന അപരാധത്തെ ക്ഷമിക്കണം.

എണീട്ടശാലാകൃതവിഗ്രഹായ
 വാണീശമുഖ്യാമരസേവിതായ
 വേണീജടാബദ്ധസരിപേരായ
 ദ്രോണീപുരീശായനമശ്ശിവായ.

ബ്രഹ്മാനന്ദദോമയദേവജാലദ്രവേ
 ബ്രഹ്മാണസസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശസാക്ഷിണേ
 ബ്രഹ്മസ്തുതിപ്രീതിമതേണ്യഹന്മാഹ
 സുതാനമോബ്രഹ്മപുരീശപരായതേ.

വിദ്വാനവദ്വാവിമലാചകീർത്തി-
 ദ്യുഭോഗഭോക്തചവിധൗചികീർത്തി-

വിശ്വാസഭാഗ്യയനേഗ്രഹേണ
തന്നെസ്തുനമോവേണപുരിശ്ചരായ.

നാളികന്തേത്രാച്ചിതചാരുചക്ഷുഷേ
നാളികസംപൂജ്യപദോദ്ധുജായ
കേളീസ്തിതപ്തപുരമത്രയായ
കാളീപുരേശായനമശ്ശിവായ.

ജംഭോരിലോകമുചുച്ചമാലാ
സംഭാവനീയാംഗ്രിസരോരുഹായ
അംബാമഹാസേനസമനപിതായ
ചംപാപുരിശായനമശ്ശിവായ.

പഞ്ചപാതകഹരത്രൈ
പഞ്ചബ്രഹ്മസ്വരൂപിണേ
പഞ്ചഭൂതാധിപതയേ
പഞ്ചാങ്ഗതനവേനമഃ.

ത്രയീനതായത്രിപുരാനുകായ
ത്രിവർഗ്ഗായത്രിഗുണാനിഗായ
ത്രിമൂർത്തയസ്തുത്രിപുടിനിയന്ത്രേ
ത്രൈലോക്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

തപാമേവവാഗ്വേദതുപത്യതുലോചനാമേ
തപാമേവസന്നമതുമാലിരപിശുതിഞ്ചേ
നിത്യശ്രുണോതുചരിതംതവചന്ദ്രമൊലേ
സ്വാമിൻമനഃസ്മരതതാവകമംഗ്രിപത്മം.

അർത്ഥം— പാർവ്വതിയാൽ അലംകൃതഗാത്രനായും ബ്രഹ്മാദികളായ ദേവന്മാരാൽ സേവിതനായും ശിരസ്സിൽ ഗംഗയെ ധരിച്ചവനായുമിരിക്കുന്ന ദ്രോണീപുരശ്ചരണ നമസ്സരിക്കുന്നു.

സംസാരമാകുന്ന ഭോഗത്തിന്ന് ഓഷധമാകുന്ന പാദപ
 തത്തോടു കൂടിയവനും ബ്രഹ്മാഞ്ജനത്തിന്റെ സൃഷ്ടി, സമിതി, സം
 ഘാതങ്ങൾക്കു സാക്ഷിയായും ബ്രഹ്മാവിന്റെ സ്മൃതിയിൽ പ്രീത
 നായും മഹത്തായ ബ്രഹ്മസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മപുരി
 ശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

നിമ്ബലയായ വിദ്യയും വിമലയായ കീർത്തിയും വേദോക്തക
 മ്മങ്ങളെ ചെയ്യുവാനുള്ള ഇച്ഛയും വേദോക്തങ്ങളിൽ വിശ്വാ
 സവും ഈവക ഭാഗ്യമല്ലാ യാതൊരുവേദന്റെ അനഗ്രഹ
 ത്താൽ ലഭിക്കുന്നുവോ ആ വേദം പുരിശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

വിഷ്ണുവിന്റെ നേത്രത്താൽ അച്ഛിക്കപ്പെട്ടവനായും പത്മ
 ങ്ങളാൽ അച്ഛിക്കപ്പെട്ട പാദപങ്കജനായും മനുഷ്ഠിതത്താൽ പൂര
 ത്രയത്തു ഭഹിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടവനായും ഇരിക്കുന്ന കാളീപുരേശ
 നെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

സ്വഗ്ഗ്ലോകത്തിലുള്ള കൽഹാരവുഷ്ണമാലകളാൽ പൂജി
 ക്കപ്പെട്ട പാദപങ്കജനായും ഉമാദേവിയോടും ഭുക്തഗണങ്ങളോടും കൂ
 ടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ചന്ദ്രാപുരിശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

ബ്രാഹ്മഹത്യാദി പഞ്ചപാതകനാശനനായും സദ്യോജാത
 ന്, വാമദേവൻ, തല്പ്രഭുധൻ, അഘോരൻ, ഈശാനൻ എന്നി
 ങ്ങിനെയുള്ള പഞ്ചബ്രഹ്മസ്വരൂപനായും ആകാശാദിപഞ്ചഭൂത
 ങ്ങളുടെ നാഥനായും പഞ്ചാക്ഷരസ്വരൂപനായുമിരിക്കുന്ന ദേവ
 നെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

വേദവന്ദ്യനായും ത്രിപുരാന്തകനായും ധർമ്മകാമാർത്ഥങ്ങളെ
 നൽകുന്നവനായും സാക്ഷിമാത്രസ്വരൂപനായും ത്രിമൂർത്തിസ്വരൂ
 പനായും ധ്യാന, ധ്യേയ, ധാതു, രൂപമായ ത്രിപുരീനിയന്താവാ
 യും ത്രൈലോക്യനാഥനായുമിരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

എന്റെ വാക്കുകൾ ദിവാനെത്തന്നെ പായട്ടേ, കണ്ണുകൾ
 ദിവാനെത്തന്നെ കാണട്ടേ, ശിരസ്സ് ദിവാനെത്തന്നെ നമസ്കരി

കൂട്ടം. ശ്രോത്രങ്ങൾ ഭവാനൻ ചരിത്രത്തെത്തന്ന കേൾക്കട്ടേ. ഓരോ സ്വാമിൻ! ഏറൻ മനസ്സു ഭവാനൻ പാപോജ്ഞത്തെത്തന്ന എപ്പോഴും സ്മരിക്കട്ടെ.

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിച്ചു രണ്ടുവയസ്സായ കുട്ടി ഒരു കാൽപൊങ്ങിച്ചുകൊണ്ടു സ്വപ്നം കിണ്ടിയുപിടിച്ചു നൃത്തം തുടങ്ങി. അപ്പോൾ ഭിഷഗ്വദികൾ ചോർത്തിച്ചു വ്യഗ്രവൃഷ്ടിയുണ്ടായി. ഗന്ധർവ്വന്മാർ മധുരഗാനം ചെയ്തു. ജഗത്തുല്ലാസത്തോടുത്താൽ കലങ്ങി. ആ കുട്ടിയിൽ പ്രകാശിച്ച മഹാശാലപ്രസാദത്തെക്കണ്ടിട്ടു സിദ്ധന്മാർ വളരെ വിസ്മയിച്ചു. സർപ്പജനങ്ങളും കുട്ടിയെ നമസ്സരിച്ചു. അന്നത്താ ശിവഗണങ്ങൾ ഉമാദേവിയുടെ പാദാർവിന്ദനിച്ചാലുങ്ങളാൽ അലംകൃതമായ പല്ലക്കിൽ ബാലനെ കയറ്റി ഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുപോയി ആക്കി. ഉമാദേവിയുടെ സുന്ദരതയെ സാരദയ്ക്കാൽ വാസിക്കമായ ആബാലനെ മേലത്തെ ശ്രാണിച്ചു ഭഗവതി കൊച്ചുപുഷ്പംകരസ്ഥമായതുപോലെ സന്തോഷിച്ചു. പിന്നെ അന്നു രാത്രികഴിഞ്ഞതിന്റെശേഷം ബാലൻ കോലവനശാലനെ നമസ്സരിച്ചു സ്തുതിക്കുവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ബാലൻ കയ്യിൽ രണ്ട് ഇലത്താളം കണ്ടു. ആ സ്വപ്നതാളത്തെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു താളക്കൂട്ടത്താൽ മനോഹരങ്ങളായ വാക്കുകളാൽ മഹാശാലനെ സ്തുതിച്ചു. അതിനാൽ മഹാശാലൻ പ്രസന്നനായി. കായാവനത്തിലും മഹാശാലനെ സ്തുതിച്ചു തന്റെ പുരത്തിലേക്കുവന്നു. ഗായകനായ നീലകണ്ഠൻ നഗരത്തിൽ ചെന്ന് അവനോടു കൂടെ സന്തോഷിച്ചു. അവൻ ജാതികൊണ്ടു നികൃഷ്ടനാണെങ്കിലും സർപ്പജനങ്ങളാലും മാന്യനാണ്. ശിവനാമങ്ങളെ പാടുന്നവർക്കു ജാതികൊണ്ടു ഭൂഷണമില്ല. ബാലൻ ദാസ്യത്താൽ നീലകണ്ഠൻ കവിയാകി ഭവിച്ചു. ബാലനു ചൊല്ലുകയും കഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം ശ്രീചിദംബരത്തേക്കുപോയി. അവിടെ മഹാശാലനെ സ്തുതിച്ചു മുക്തിക്കായി നാടകനൃത്തത്തെയും കണ്ടു. പിന്നെ വൃദ്ധാചലത്തേക്കുപോയി മഹാശാലനെ സ്തുതിച്ചു ഹരാവതാരനാമൻ സ്തുതിക്കുവാൻപോകുമ്പോൾ വഴിയിൽ രാത്രിസമയത്തിൽ അതി ക്ഷീണിതനായി ഭവിച്ചു. അ

ന്നരാത്രി മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ പാഞ്ഞതുപോലെ പിതാവ്
 ദിവസം രാവിലെ ശിവപ്രസാദത്താൽ മുത്തുകൊണ്ടുള്ള പല്ലക്കം
 കൂടയും ആലവട്ടവും വെണ്ചാമരവും അടയാളവാദ്യവും വളരെ
 ബ്രഹ്മണതം വന്നു. ബാലൻ അതെല്ലാം സ്വീകരിച്ചു രാജരാജ
 സ്തുതനായിട്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു പല്ലക്കിൽക്കയറി തന്റെ
 പുരിയിലേക്കുപോയി. അന്നു രാ. ബാലൻ ഗുരുവിനാൽ ഉപന
 യനം ചെയ്തപ്പട്ടവനായി ബ്രഹ്മചര്യവ്രതത്താൽ മനോഹരനാ
 യിട്ടു നാലുവേദങ്ങളെയും അദ്ധ്യയനംചെയ്തു. മറ്റുള്ള സകലവി
 ദ്യകളെയും പഠിച്ചു. താൻ പഠിച്ചു സർവ്വവിദ്യകളിലും സാരമേതാ
 ണെന്നു നോക്കി പഞ്ചാക്ഷരം മാത്രമാണ് സാരമെന്നുഗ്രഹിച്ചു്
 അതിൽ തല്പരനായി മാറുള്ളതെല്ലാം തള്ളിക്കളഞ്ഞു. പിന്നെ
 ബാലൻ വാഗീശനെ സുഹൃത്തായി ലഭിച്ചു സകലശിവസ്ഥലങ്ങ
 ലിലും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ലോകങ്ങളെ പാലിച്ചു ഭ
 മിയിൽവന്ന സൂര്യനെപ്പോലെ സഞ്ചരിച്ചു. ഒരു രാജപുത്രിയുടെ
 ആരാലും കളയുവാൻ കഴിയാത്ത അപസ്മാരത്തെ ദർശനമാത്ര
 താൽ കളഞ്ഞു ഹരദത്തൻ ശോണാചാലശ്വരനെ സ്തുതിപ്പാൻ
 പോയി. അവിടെയിരുന്ന ഭാമനേകാലം കഴിച്ചു സർവ്വജനരക്ഷ
 യും ചെയ്തു. പിന്നെ കാവേരിയുടെ തെക്കേത്തീരത്തിൽ പ്രവേശി
 ച്ച് അനേകം ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽചെന്ന് ഇഷ്ടാവാക്യങ്ങളാൽ
 മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഗ്രീഷ്മകാലത്തിൽ മദ്ധ്യഹ്ന
 സമയത്തു വെയിൽകൊണ്ടു പരിശ്രാന്തനായിട്ടു ഹരദത്തൻ ച
 ന്രകുലാധരനായ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. അപ്പോൾ പണ്ണൂരാ
 ലെ ഭട്ടിയതുപോലെ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ നടക്കുന്നകരതെല്ലാം
 മുത്തുമന്തമായ പന്തലുണ്ടായി. അതുകണ്ടു ദേവന്മാർകൂടി വിസ്മയി
 ച്ചു. മനുഷ്യന്മാർ പാരയങ്ങളുണ്ടോ? പിന്നെ ഹരദത്തൻ കുംഭ
 കോണത്തിൽപോയി അഭയേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു് ഉത്തമേഷ്ടമാ
 യ മദ്ധ്യാജ്ഞത്തിൽപോയി മഹാലിംഗത്തെ സ്തുതിച്ചു ഭൂന്നരാ
 ത്രി അവിടെ വസിച്ചു. പിന്നെ ശിവാവതാരേഷ്ടത്രത്തിലേക്കു
 പോയി. അവിടെ ഹരദത്തന്റെ അച്ഛൻ യാഗംചെയ്യണമെ
 ന്നു പാഞ്ഞതിനാൽ ശ്രീകണ്ഠേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ശ്രീകണ്ഠ

ശുപരൻ അനവധി ധനത്തെയും കൊടുത്തു. ഹരദത്തൻ അതെല്ലാം അച്ഛനു കൊടുത്തു നല്ലവണ്ണം യാഗംചെയ്തുക എന്നു പറഞ്ഞു. ഹരദത്തൻ പിന്നെയും ശിവസമലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ നടക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം വഴിയിൽ ഒരു ശവത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ഒരു സ്ത്രീ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു വരുന്നതുകണ്ടു. ഹരദത്തൻ അവളുടെ മോനേകാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. എന്നു അച്ഛൻ ഈയാൾക്കു കൊടുത്തു. ഈയാളെ ഒരു സല്പം കടിച്ചുമരിച്ചതാണ്. ഹേ സപാമി! അനാഥനായ എന്നു മമ്മിക്കുണ്ടു. അതുകേട്ടു ഹരദത്തൻ നീ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്നുപറഞ്ഞു നിലകണ്ടുസ്വാത്രത്താൽ ആ വൈശ്വരണ ജീവിപ്പിച്ചു. ദേവതകൾ അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു ഹരദത്തനെ നമസ്സരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ഹരദത്തൻ ശ്രീപുരത്തക്കുപോയി ത്രാഗശ്ചരണക്കണ്ടു നമസ്സരിച്ച് വിരിഞ്ഞ കൽക്കാരപുണ്ണങ്ങളെ വെക്കുന്നതുപോലെ മധുരാക്ഷസ മൂഹത്താൽ ത്രാഗശ്ചരണ സ്തുതിച്ചു. വാമിയായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വ്യാകരണത്താൽ വിവരിക്കപ്പെട്ടതായും ജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയതായും ഇരിക്കുന്ന സൂക്തികളെ നല്ലവണ്ണം ചേർത്തു ശരണാഗതരക്ഷകനായ ത്രാഗശ്ചരണ സ്തുതിച്ചു. അനന്തരം പാണ്ഡ്യദേശം ആഹ്ലതന്മാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ കലപക്ഷമന്ത്രിയാൽ പ്രാതലിതനായ ഹരദത്തൻ മഹേശ്ചരന്റെ മുമ്പിൽ വെച്ച് ആഹ്ലതന്മാരോടു ചോദിച്ചു ജയിച്ച് ആയിരത്തു ആഹ്ലതന്മാരെ ശുദ്ധാരോപണം ചെയ്യിച്ചു. ഭൂമികൾ ചോദിച്ചു ഹേ കുംഭസാഭവ! ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ആഹ്ലതന്മാരെ എങ്ങിനെയാണ് ശുദ്ധാരോപണം ചെയ്യിച്ചത്? ആ കഥയെ വിസ്മരിച്ചു പറഞ്ഞുതരണം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു — പണ്ടു മധുരാരാജ്യത്തിൽ ജയശ്ച ജനനന്ദപരായി ഇന്ദ്രനോടു സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ചോളരാജപുത്രിയായ സുമതിയായിരുന്നു ആ രാജപത്നി. ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ കലപക്ഷനായിരുന്നു മന്ത്രി. പാണ്ഡ്യ രാജാക്കന്മാർക്കു വാശപാരമ്പര്യമായുള്ള ശിവഭക്തി ജയശ്ചജന

മുണ്ടായിരുന്നു. ആ ജയഭാഷനേ ആഹ്വതന്മാർ വരുത്തിച്ചു. ഒരു ദിവസം ജയഭാഷൻ ഹാലാസ്യാക്ഷത്രത്തിലേക്കുപോയി മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ചില മായാവികളായ ആഹ്വതന്മാർവന്നു രാജാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ രാജൻ! ഈ കല്പിതന ദൈവമാണെന്നുവിചാരിക്കുന്ന ഭവാൻ മൃഗമന്ത്രണയാണു്. യാതൊരുദൈവത്തിന്റെ ഉപാസനകൊണ്ടു കർമ്മ പ്രത്യക്ഷമായി നശിക്കുന്നില്ലയോ ആ ദൈവത്തിനെ സേവിച്ചിട്ടു ഫലമെന്താണു്? വൃദ്ധവൃദ്ധത്തെ സേവിക്കുന്നതുപോലെയാല്ലു് ഞങ്ങൾ ഉപാസിക്കുന്ന ദൈവം പ്രത്യക്ഷഫലത്തെ കാണിക്കുന്നതാണു്. പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുക. വിശ്വാസംവന്നാൽ ആഹ്വതനാവുക. അതുകേട്ടു ജയഭാഷൻ എങ്ങിനെയാണു് പ്രത്യക്ഷഫലം കാണുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ആഹ്വതന്മാർ ഒരു കല്ലെടുത്തു രാജാവിന്റെ കയ്യിൽകൊടുത്തു. അവർ പീലിക്കെട്ടിനാൽ ഒരു തൊട്ടപ്പോൾ രാജാവിന്റെ കയ്യിലുള്ള കല്ലു മാണിക്യരത്നമായിത്തീർന്നു. അതുകണ്ടു ജയഭാഷൻ അവരുടെ കാല്പാൽ നമസ്കരിച്ചു് അപ്പോൾതന്നെ ആഹ്വതനവ്യക്തവും ചെയ്തു. അനന്തരം രാജപത്നിയും മന്ത്രിയും രാജവൃത്താന്തത്തെയാറിഞ്ഞു ദുഃഖിതന്മാരായിട്ടു മധുരാപുരിയിലുള്ള ഭക്തന്മാരെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. രാജാവു് ആഹ്വതനായി എങ്കിലും സുമതിയുടെ സൌന്ദര്യത്താൽ സുമതിക്കു വശഗനായതുകൊണ്ടു് അവളുടെ സന്തോഷത്തിനുമായി നൊറിയിൽ സ്പ്രെഡുണ്ടായെ ധരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരുദിവസം മന്ത്രി വിജനസ്ഥലത്തിലിരിക്കുന്ന രാജനിയോടു വളരെ വണക്കത്തോടെ പറഞ്ഞു. ഹേ രാജ്ഞി! നമ്മുടെ രാജ്യം ആഹ്വതന്മാരാൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മഹാത്മാക്കളായ ജനങ്ങളെല്ലാം ഈ രാജ്യത്തെ വിട്ടു പോയ്ക്കളഞ്ഞു. ഭവതിയുടെ പ്രസാദത്താൽ ഞാൻ ചില ഭക്തന്മാരെ ഈ ഭീഷിൽ താമസിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. രാജാവിനെ രക്ഷിക്കുകയും വേണം. ആഹ്വതന്മാരെ നശിപ്പിക്കുകയും വേണം. അതു ഭവതിയുടെ അനജ്ഞയുടെകീഴിൽ എനിക്കു ചെയ്യാൻ പ്രയാസമില്ല. ഇതിന്നുപായമെന്താണെന്നു രാ

ജ്ഞി ചോദിച്ചു. മന്ത്രിജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ വൃത്താന്തമെല്ലാം കേട്ടതുപോലെ പറഞ്ഞു. ഗൌരീദേവിയുടെ സുന്യാമൃതാസ്വാദനത്താൽ പാമാന്മദ്യമുണ്ടായ ലഭിച്ച ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വരുത്തുക എന്നു രാജ്ഞി പറഞ്ഞു. മന്ത്രി ഉടനേതന്നെ ബ്രാഹ്മണരെ അയച്ചു. വേദജ്ഞന്മാരായ അവർ വേദോരണ്യത്തിൽ പോയി ജ്ഞാനസംബന്ധനേയും വാഗീശനേയും കണ്ടു മന്ത്രിയും രാജ്ഞിയും പറഞ്ഞയച്ചതെല്ലാം പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ആഹ്ലാസകരമായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വാഗീശനെ വേദോരണ്യത്തിലിരുത്തി മുള്ളുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി പുറപ്പെട്ടു.—

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ
നാല്പത്തൊമ്പതാം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വഴിയിൽ അനേക ശിവക്ഷേത്രങ്ങളെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു പതുക്കെ പോയി. ഗൌരീയുടെ മൂന്നാമത്തെ പുത്രനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മധുരയ്ക്കുപോകുമ്പോൾ ആഹ്ലാസകരമായ ഭരണിമിത്തങ്ങളുണ്ടായി. അവരുടെ ചൈത്രപ്രാസാദം അടിയോടെ ഭൂമിയിൽ വീണു. സ്വപ്നത്തിൽ ജലപാത്രം ഉടഞ്ഞതായും പൂജകൊണ്ടുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ കൊടുങ്കാറ്റിനാൽ പറന്നുപോയതായും പീലികൊടുകൾ ദേഹിച്ചതായും ആചാര്യനെ വ്യാഘ്രം ഭക്ഷിച്ചതായും സ്ത്രീകളെല്ലാം മൃഗധിതമാരായും ആഹ്ലാസവേതകൾ കരയുന്നതായും കണ്ടു. അവർ ഇങ്ങനെയുള്ള ദുസ്വപ്നത്തെക്കുണ്ട് ആ വൃത്താന്തമെല്ലാം രാജവിനോടറിയിച്ചു. അതുകേട്ടു രാജാവു സ്വപ്നം കണ്ടതു സാരമില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. മന്ത്രിമാരും അങ്ങിനെതന്നെ പറഞ്ഞു. ആഹ്ലാസമെല്ലാം എന്തുചെയ്യണമെന്നറിയാതെ വളരെ വൈമനസ്യത്തോടുകൂടിയവരായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം ബ്രാഹ്മണരാൽ പൂ

ജിഹ്വപ്പെട്ടുകൊണ്ടും യോഗിശ്രേഷ്ഠന്മാരേക്കണ്ടു നമസ്സരിച്ചുകൊണ്ടും മധുരകവിയായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി മധുരയുടെ സമീപത്തിൽ വന്നു. രാജനിയും മന്ത്രിയും മുഖമ്പാഞ്ഞയച്ച ബ്രാഹ്മണർ വന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞതുകേട്ട് ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. രാജനി ജ്ഞാനസംബന്ധന്നു വാസസ്ഥലവും മറ്റും തയ്യാറാക്കുവാൻ മന്ത്രിമാരെ കല്പിച്ചയച്ചു. അനന്തരം കലപക്ഷമന്ത്രി രാജനിയുടെ അനുമതിപ്രകാരം സ്നാനത്തിനാണെന്നു വ്യാജവും പാഞ്ഞു ജ്ഞാനസംബന്ധനെക്കാണുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. വേഗവതീ നദീതീരത്തിലുള്ള മഠത്തിൽപോയി ജ്ഞാനസംബന്ധനെക്കണ്ടു പാദങ്ങളിൽ വീണു നമസ്സരിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ബ്രാഹ്മണരോട് "ഇവൻ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചു. ബ്രാഹ്മണർ കലപക്ഷമന്ത്രിയാണെന്നുപാഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മന്ത്രിയുടെ കൈപിടിച്ച്" എന്നു വരുത്തുവാൻ കാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. മന്ത്രി തൊഴുതുകൊണ്ടു വേദാന്തസിദ്ധാന്തത്തെ പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയും ആഹാരം നൽകിപ്പിക്കുകയുമാണ് അവൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞു പിന്നെയും പിന്നെയും ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണു നമസ്സരിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മീനാക്ഷിസ്വരൂപരൂപാന്മാരുടെ ക്ഷേത്രം എവിടേയാണെന്നു ചോദിച്ചു. മന്ത്രി ഇവിടെ ആട്ടാണെന്നു പറഞ്ഞു കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ സ്വർണ്ണകുടങ്ങളാൽ അലംകൃതമായ ഗോപുരത്തെ കണ്ടു സാമുദാഹരം നമസ്സരിച്ചു. സ്നാനം ചെയ്തു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോകാമെന്നു വിചാരിച്ചു വേഗവതീനദിയിൽ സ്നാനംചെയ്തുദേഹമല്ലാം ദണ്ഡോദ്ധൂമനാചെയ്തു മുത്തുകളും പവിഴങ്ങളും ഇടയിൽക്കോത്തിരിക്കുന്ന അദ്രാക്ഷമാലയെ ധരിച്ചു മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി മുത്തുകടയാൽ അലംകൃതനായിട്ടു വീഥികളെ കാണുവാനായി ഗോപുരങ്ങളെ പ്രദക്ഷിണമായി പോയി. സന്ധ്യാസമയത്തിൽ സുഗന്ധരതലങ്ങളാലുള്ള ഭീപങ്ങളാൽ എല്ലാവരും പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരി

കുന്ന മധുരപ്പുരിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടു പതുക്കെ പോയി. രാജവീഥികളിൽ ആഹ്ലാദത്തോടെയും കൂട്ടമായിത്തന്നെ ജനസംഘമുഖം വരുന്നതുകണ്ടു വിസ്മയത്തോടെ സൂര്യപിതൃന്മാരായിട്ടു ചിത്രമഴതിയതുപോലെ നിന്നു. വൈദികാചാര്യൻ വരുന്നു, കവിശേഖരൻ വരുന്നു, ഗൗരീകുമാർ വരുന്നു എന്നിങ്ങനെ കൊമ്പുകളെ വിളിച്ചുകൊണ്ടു വാരികളായ സ്ത്രീപാഠകന്മാർ ജനസംഘമുഖം മുഖിൽ കീർത്തികളെ പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വൈദികസിദ്ധാന്തസ്ഥാപനത്തിനായി പുറപ്പെട്ട ജനസംഘമുഖം! ജയിക്കുക. ഗൗരീദേവിയുടെ സുന്ദരതപാനത്താൽ ഉത്ഭവിച്ച മധുരവാദ്യനായ ഭവൻ ജയിക്കുക. കൊണ്ഡിന്ദ്രഗോത്രമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്നു വൃദ്ധിയെചെയ്യുന്ന പൂണ്ണചന്ദ്രനായ ഭവൻ ജയിക്കുക. ദുഷ്ടന്മാരായ ആഹ്ലാദത്തോടെ മരമാകുന്ന അന്ധകാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന സൂര്യനാകുന്ന ഭവൻ ജയിക്കുക. ആഹ്ലാദത്തോടെ കാക്കകളെ കോർപ്പിക്കുന്ന വാക്കുകളോടു കൂടിയ ഭവൻ ജയിക്കുക. ആഹ്ലാദത്തോടെ കണ്ഡികകളെ നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഇരിമ്പുലയ്ക്കായും അവരുടെ കടാബരങ്ങളെ പാപ്പിക്കുന്ന കൊടുങ്കാറ്റായും അവരുടെ കയ്യിലുള്ള പീലിക്കുട്ടികളെ ചേർപ്പിക്കുന്ന ദാവാനലനായും അവരുടെ മന്ദിരമാകുന്ന പദ്മതന്ത്ര ദേവിക്കുവേണ്ടു വരുന്നപോലിരിക്കുന്ന സരസവാക്കുകളോടുകൂടിയവനായും ഇരിക്കുന്ന ജനസംഘമുഖം വരുന്നു. എടോ! ആഹ്ലാദത്തോടെ ഉല്പക്ഷിതകളെ! ഭാട്ടവിൻ. എവിടെയെങ്കിലും പോയി മറഞ്ഞുകൊള്ളവിൻ. ജനസംഘമുഖനാകുന്ന സൂര്യൻ ഉദിച്ചു! ഇതാ പ്രകാശിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ ജനസംഘമുഖം കീർത്തികളെ സ്ത്രീപാഠകന്മാർ പാടുന്നത് ആഹ്ലാദത്തോടെ കണ്ണുകളിൽ വരുന്നതോ പോലെ പരിചിച്ചു. അനന്തരം ജനസംഘമുഖം വീഥിപ്രദേശത്തു പല്ലക്കിൽനിന്നിറങ്ങി കേന്ദ്രത്തിലേക്കുപോയി. മീനാക്ഷി സുന്ദരശാപത്തോടെ മദ്ധ്യത്തിൽ നമസ്കരിച്ചു.

ജ്യോതിർമ്മയമായ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ദിവ്യചന്ദനലേപിത
മായും കോടിസൂര്യപ്രകാശമായും അർദ്ധചന്ദ്രഭാഷിതമായും കണ്ടി.
ട്ടു മഹാകവി മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിപ്പാൻ തുടങ്ങി.

മോമാഞ്ചിനീതീരനികേതനായ
മോമാചലാകർഷിതകാമുകായ
മോരംബഷഡപക്രസമനപിതായ
മൊലാസ്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

പാണ്ഡുധിരാജാപിതപാദുകായ
ഫണാധരാധീശപരകങ്കണായ
പാഷണ്ഡമൃദായപരാക്രായ
മൊലാസ്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

കന്ദുപ്ലോണ്ണവബാലവായ
കണ്ഠസ്ഥലാകുപ്ലമഹാവിഷായ
കല്പാഞ്ചലഹൃസ്വഭോചനായ
മൊലാസ്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

മന്ദാകിനീഭാഷിതമസുകായ
മന്ദാരമാലാഞ്ചിതമസുകായ
വൃന്ദാരകാധീശമുനിസ്തുതായ
മൊലാസ്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

വേദാന്തവിജ്ഞാനസുഖപ്രദായ
നാദാന്തരൂപായനഭേശ്വരായ
പുതാന്തരംഗൈശ്വര്യഭാഷിസ്തുതായ
മൊലാസ്യനാഥായനമശ്ശിവായ.

ലീലാചതുഷ്ഠിസുധാജ്ഞവായ
 മേലാസ്തിതപ്പുഷ്പപുരതായ
 മൂലായവേദഗമവല്ലഭീണാം
 ഹാലാസ്യനാഥനമശ്ശിവായ.

നാനാവചസാധിവിനാശനായ
 ഭീനാവനാംഗീകൃതവിഗ്രഹായ
 ഭാനാത്താനമസ്തവിഭവനായ
 ഹാലാസ്യനാഥനമശ്ശിവായ.

സാമപ്രിയായസുകലാഗമസംസ്കൃതായ
 സാമ്ബായസംസ്കൃതിതമിസ്രസുഭീപകായ
 സത്യാത്മനസുകലാലാകവിലക്ഷണായ
 സാക്ഷാൽകൃതായശിതികണ്ഠനമശ്ശിവായ.

അർത്ഥം— ദേവമുഖത്തിനീതീരത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായും
 ഹരിമാലാലാഭത്തെ വില്ലാഭി ധരിച്ചവനായും ഗണപതിയോടും സ്ത
 നമുന്തിയോടും കൂടിയവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്യനാഥന്നാ
 യി നമസ്കാരം.

പാണ്ഡ്യരാജാവിനാൽ അപ്പിതങ്ങളായ പാദകുണ്ടളോട്
 കൂടിയവനായും സപ്തകങ്കണനായും പാണ്ഡ്യന്മാർക്ക് ഹൃദയമി
 തനായും എല്ലാരിലും ശ്രേഷ്ഠനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്യനാഥ
 ന്നായി നമസ്കാരം.

കന്ദുപ്രാപ്തമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്നു ബാധവാഗ്നിയായും ക
 ണ്ഠത്തിൽ അലംകൃതമായ കാളകൂടവിഷ്ണുത്താടകൂടിയവനായും
 കല്പാന്തവാനിശിരിപ്പിടമായ നേത്രത്താടകൂടിയവനായും ഇ
 ിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്യനാഥന്നായി നമസ്കാരം.

ഗാഗാദേവിയായ് അലാകൃതമായ മസുകത്തോടുകൂടിയവനായും ഇന്ദ്രനാലും മുനീന്ദ്രന്മാരും വന്ദ്യനായും മന്ദാരപുഷ്പമാലയാൽ അലാകൃതമായ മസുകത്തോടുകൂടിയവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

വേദാന്തവിജ്ഞാനസുഖത്തെ കൊടുക്കുന്നവനായും നാദാനന്ദസ്വരൂപനായും നാടകപരനായും ശ്രദ്ധമാനസന്മാരായ സൽപുഷ്പജന്മാരാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

അനപത്തിനാലു ലീലകൾക്ക് അമൃതസമുദ്രമായും മന്ദസ്മൃതിത്താൽ പൂരതയത്തെ നശിപ്പിച്ചവനായും വേദലതകൾക്കു ഭൂലമായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

അനേകസംസാരദുഃഖങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നവനായും ഭീനരക്ഷണത്തിനായി ധരിക്കപ്പെട്ട ദേഹത്തോടുകൂടിയവനായും പ്രകാശാങ്കകനായും ദൃശ്യഭുജനനായുമിരിക്കുന്ന ഹാലാസ്വനാഥനായി നമസ്കാരം.

സാമവേദപ്രിയനായും സകലവേദങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടവനായും ഉമാസഹിതനായും സംസാരാധകാരത്തിന്നു ഭീപരനായും സത്യസ്വരൂപനായും സകലലോകസാക്ഷിസ്വരൂപനായും ശിതികണ്ഠനായുമിരിക്കുന്ന സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിക്കുന്നു.

കവിജനാഗ്രഗണ്യനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചിട്ടു മീനാക്ഷിയെ നമസ്കരിച്ചു' അമൃതവാക്യകളാൽ സ്തുതിച്ചു.

മാതർത്ഥഗകലവല്ലഭമോഹ്യഭൂതൻ
മന്ദസ്മൃതദ്യുതിമനോജ്ഞമുഖാരവിന്ദേ

മന്ത്രാത്മികമരതകോപലസാരനീലേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

കുന്ദസ്തിതേകമുബേന്ധ്യകലാവതാസേ
കുംഭേനാലിഖിതകുന്ദപലരേഖേ
കോണത്രയയകനിലയേകലയശലബാലേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

ലീലാന്തുകാർകമനാഹരഹസ്തപാതേ
നീലാളകപ്രധിതനിമ്ലദന്തകാലേ
ഹാലാസ്തനാഥസഹചാരിണിഹംസയാനേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

കല്യാണകല്പലതികേകരുണാകടാക്ഷ
കല്പാലനന്തിതകവിതകലാനദീദേ
മാരാവരോധസുഭദഗകരുണാകമ്പേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

കണ്ഠാവതാസിതകംബവനപ്രസൂനേ
കൗശേയകാന്തിനിജകല്പതത്പ്രവാളേ
കസ്തൂരികാതിലകരഞ്ജിതഫാലദേശേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

സദ്യസ്തമുദ്യദന്തപ്രതിമാന്ത്രകാദേ
സൗഭാഗ്യദാനധൃതദന്തകരീഷമന്ത്രേ
സന്ധ്യാനടപ്രളയതാഞ്ചഡസാക്ഷിഭൂതേ
മാറ്റാപ്രസീദമേലയദ്ധജപാഘൃകന്യേ.

മസ്താപ്പിതാമണിരിവശ്രുതിമാലികായാ
മാന്യാമുക്തകമലാസനശങ്കരാദൈഭ്യഃ
മഞ്ജിരശിഞ്ജിതകൃതാഭയമംബ്രിപത്നം
മന്മഥ്വിദോമലയഭാജരാജകന്യേ.

ശിക്ഷാമവാപമഹതീംനികടേഗുരൂണാം
ജനാന്തരേഷുചശിവംപരമച്ഛയിതപാ
മീനാക്ഷിവണ്യപരിപാകവശാൽതപഃപ്രിം
പ്രാപ്തസ്യ കന്യചിദഭേദിചിദാത്മബോധഃ.

അത്ഥം— ഓമ ജനനീ! മതംഗകലാശ്രേഷ്ഠനാൽ മാന്യമു
ത്തിയായും മന്ദസ്തിതശോഭയാൽ മനോഹരമുചാരവിനയായും
മന്ത്രസ്വരൂപയായും മരതകരണാപോഷല നീലവസ്ത്രയായുമിരി
ക്കുന്ന ഓമ മലയഭാജപാഞ്ച്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്രസാദി
ക്കുക.

ധവളമായ മന്ദസ്തിതത്തോടു കൂടിയവളായും ചന്ദ്രക്കലയെ
ധരിച്ചവളായും സ്വപ്നകുന്ദങ്ങൾപോലെയിരിക്കുന്ന സുനന്ദ
ളിൽ കങ്കമലങ്കരണ ധരിച്ചവളായും ത്രികോണമദ്ധ്യസ്ഥിത
യായും ഹിമാചലപുത്രിയായുമിരിക്കുന്ന ഓമ മലയഭാജപാ
ഞ്ച്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

കേളീത്തുകത്താൽ മനോഹരമായ ഹിസ്പപത്നയായും നീ
ലാളകത്തിൽ ശോഭിക്കുന്ന കേതകീപുഷ്പങ്ങളോടു കൂടിയവളാ
യും ഹാലാസ്യനാഥന്റെ സഹചാരിണിയായും ഹംസഗമന
യായുമിരിക്കുന്ന ഓമ മലയഭാജപാഞ്ച്യപുത്രി! എന്നിൽ പ്ര
സാദിക്കുക.

കല്യാണകല്പലതയായും കരുണാകടാക്ഷങ്ങളാകുന്ന ക
ല്പോലങ്ങളാൽ തുളിക്കളിപ്പിക്കുന്ന കവികലങ്ങളോടു കൂടിയ ന
ദിയായും ഹരനേത്രാഗ്നിദ്രശ്ചനായ കാമന്റെ സഞ്ജീവനനാഷ്ട

ധമായും പുത്രനിതന്മാരിൽ കൃപയോടുകൂടിയവളായുമിരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭാഗപാഞ്ച്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

കരോബപുഷ്പത്തെ കണ്ണാഭരണമാക്കിയവളായും വസ്യശോഭയാൽ കല്പകവൃക്ഷപ്രവാളങ്ങളെ ജയിച്ചവളായും കസ്പരീതിലകത്താൽ അലംകൃതമായ നൊറിത്തടത്തോടുകൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭാഗപാഞ്ച്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

അപ്പോൾ ഉദിക്കുന്ന അരുണതുല്യമായ വസ്യത്തോടുകൂടിയവളായും സൌഭാഗ്യത്തെ കൊടുക്കുവാൻ കൊതുക്കത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന ഭീഷണനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവളായും സന്ധ്യാസമയത്തിൽ ധൃതം ചെയ്യുന്ന നദേശ്വരനൃത്തത്തിന്നു സാക്ഷിത്തയായുമിരിക്കുന്ന ഹേ മലയഭാഗപാഞ്ച്യകന്യേ! എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക.

വേദശിരോരണമായും ബ്രാഹ്മവിഷ്ണുരുദ്രന്മാരാൽ മാനിക്കപ്പെട്ടതായും നൂപുരശബ്ദത്താൽ അഭയത്തെ ചെയ്യുന്നതായുമിരിക്കുന്ന പാദപത്മം ഹേ മലയഭാഗപാഞ്ച്യകന്യേ! എന്റെ ശിരസ്സിൽ വെക്കുക.

പൂവ്ജന്മങ്ങളിൽ മഹേശ്വരനെ നല്ലവണ്ണം പൂജിച്ചതുകൊണ്ടും ഗുരുക്കളുടെ സമീപത്തിൽ നല്ല ശിക്ഷയെ അനുഭവിച്ചതുകൊണ്ടും ഹേ മീനാക്ഷി! പുണ്യപരിപാകംകൊണ്ടു ഭവതിയുടെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ പ്രാപിക്കുന്നവന്ന് ആത്മബോധം ഉദിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ദേവീയെ സ്തുതിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപി

ചുവകാണ്ട് അഞ്ചുപ്രഭങ്കിണം ചെയ്തു തന്റെ വാസസ്ഥലം
ജ്ഞാപദപായി.

എന്ന സ്മരണാപുരാണത്തിൽ

നാല്പതാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാദമു—അനന്തരം ആഹാരവാർ ജ്ഞാനസം
ബന്ധന്റെ കീർത്തിയെ വാഴ്ത്തുന്നതുകേട്ടു ദുഃഖകാരമാകുന്ന
ഭാവാഗ്നിയാൽ ശ്വേതവർണ്ണനായി ഭവിച്ചു. അവർതമ്മിൽ
ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഹേ സുഹൃത്തുക്കളേ! ജ്ഞാനസംബന്ധ
ന്റെ കീർത്തിയെ പാടുന്നതുകേട്ടില്ലേ? ഇങ്ങിനെ ആത്മഭയെ
ങ്കിലും ഭക്തിട്ടുണ്ടോ? എങ്ങിനെയാ? ശിവനായിരായ ഗൌ
രി ഇവനെ ഏകദണ്ഡത്തിൽ ഉപകാശപ്പെടുന്നതങ്ങിനെയാണു്?
ഇവൻ താൻതന്നെ പാൽകുടിച്ച് ഗൌരിയുടേവാനെന്നു കള്ള
വുപായകയാണ്. ഈ ബ്രാഹ്മണാധമന്റെ ദോഷാത്മ്യത്തെ
നോക്കുവിൻ. ഇവൻ ചെറുപ്പം തന്നെ മായാവാക്കുകൊ
ണ്ടു ജനങ്ങളെ വഞ്ചിക്കുന്നു. ഇവനെ വാപമിപ്പാൻ പാടില്ല.
വ്യാധിയുടേപ്പാലവ വഞ്ചിക്കും. വേഗവതി വദീതീരത്തിൽ മര
ത്തിലാണ് അവൻ ഇരിക്കുന്നതീ. നാളെ സൂര്യനദിക്കുന്നതുവ
രെ മന്ത്രങ്ങളെക്കൊണ്ട് അവനെ കാരണം ചെയ്യണം. ആഹാ
രസിലോത്തത്തെ ജയിപ്പാനാണ് ഇവൻ വന്നിരിക്കുന്നതെന്നു
വലുതായ ജനശ്രുതി പ്രസിദ്ധമാറി കേൾക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ അ
വർ ആലോചിച്ച് അർദ്ധരാത്രിയിൽ മന്ത്രം ജപിപ്പാൻ തുട
ങ്ങി. നിമിഷമാത്രത്തിൽ ശത്രുക്കളെ ഹനിക്കുവാൻതക്കതാ
യ മന്ത്രങ്ങളെ ആഹാരവാർ ജപിച്ചിട്ടും ആ മന്ത്രാഗ്നി അ
ടുക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത തെജസ്സാടുകൂടിയ ജ്ഞാനസംബന്ധ
നെ തൊട്ടില്ല. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുന്നവനായു്
ഗൌരിയുടെ സുന്ദരതയെ പാനാചെയ്യുവനായു് ഇര

ഒന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ഭാവാഗിയെ വിറക്കുന്നതു പോലെ തൊട്ടുവാൻ ശക്തിയുണ്ടായില്ല. ആ മന്ത്രം കല്പിതമാകട്ടെ ശിരസ്സിനെ അടിക്കുന്നതുപോലെ നഷ്ടമായപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ മഹാജ്ഞാക്കളുടെ വാസസ്ഥലമായ മഠത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായി ധീരവെച്ചു. അഗ്നി ജപിക്കുന്നതു കണ്ടു ജനങ്ങൾ ജ്ഞാനസംബന്ധനെ അറിയിച്ചു. അദ്ദേഹം അഗ്നിയെ ആകർഷിച്ചു. അഗ്നി തൊഴുതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഭാസനാണ്. ആഹ്തന്മാർ അയച്ചു എനിക്ക് എവിടെയാണ് സ്ഥിതിയെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ആരാണ് നിന്നെ അയച്ചത്? അവരുടെ രാജാമഹാമന്ത്രിൽ പോയി ഇരിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അനന്തരം അഗ്നി പാണ്ഡ്യരാജാവിനെ ഉഷ്ണജപമായിത്തീർത്തി. രാജാവു കയ്യൊപ്പം കൊടുത്ത അഗ്നിയെ കൈക്കൊണ്ടു സങ്കടപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ഒരു ചോഷയുമില്ലാത്ത സംസാരിപ്പാൻകൂടി വരുത്താൻ. മന്ത്രി വൈദ്യനെ വിളിച്ചു രോഗകാരണത്തെ ചോദിച്ചു. ആഹ്തന്മാർ നാശിപ്പോയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. മന്ത്രിയും മന്ത്രിയായും പറഞ്ഞു. നാശികൾക്കു യാതൊരു ദൈവവും കാണുന്നില്ല. രോഗം വളരെ സൂക്ഷ്മമായിരിക്കുന്നു. ഇന്ന് അസുഖമുണ്ടെന്നു മുൻപു ആഹ്തന്മാരെ വൈദ്യന്മാർ രാജാവിന്റെ ജപത്തെ ശരിപ്പിക്കും. വിദ്വാന്മാരെ നോക്കിക്കൊള്ളുവിൻ എന്നു പറഞ്ഞു. ആഹ്തന്മാർ പീലിക്കൊട്ടുകൊണ്ടു മന്ത്രത്തെ പറഞ്ഞു പോയി മുഴുവനും ഉഴിഞ്ഞു. പീലിക്കൊണ്ടു ഉഴിയുന്നതും രാജാവിന്നു ജപം വരുത്തി. രാജാവ് ഉടുത്ത വസ്ത്രം കൂടിയില്ലാത്ത അഗ്നിയെക്കൊണ്ടു വൈദ്യന്മാരെ കിടന്ന് ഉറക്കേണ്ടു. പിന്നീട് അടുക്കുമിരിക്കുന്നവർ ആ ജപത്തെക്കൊണ്ടു ഉഷ്ണതാൽ ശേഷശരീരന്മാരായിട്ടു വേഗം പുറത്തേക്കു പോയി. ആഹ്തന്മാർ പിന്നെയും ദൂരത്തിൽ നിന്നു വൈദ്യന്മാരെ വരുത്തി. അവരും പീലിക്കൊട്ടുകൊണ്ടു അഹ്തം, അഹ്തം എന്നു മന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു വളരെ ഉഴിഞ്ഞു. അവർ കീഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു വളരെ ദാഷ്ട്യങ്ങളും മന്ത്രങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു. ഒന്നു ഫലിച്ചില്ലെന്നു മാത്രമല്ല രാജാവിന്നു

രോഗം വശിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുകണ്ട് ആഹ്തന്മാർ നി
 രാശനാരായിട്ട് എല്ലാവരുംകൂടി ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഒരു
 ബ്രാഹ്മണക്കുട്ടി ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ട്. അവൻ വസിക്കുന്നതു
 കൊണ്ടാണ് രാജാവിന്നു ജപരം വന്നത്. അവനെ ആട്ടി പാ
 യിച്ചാൽ രാജാവിന്റെ ജപരം ശമിക്കും. അതു കേട്ട മന്ത്രി ആ
 ഹ്തന്മാരോടു പറഞ്ഞു. അവൻ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനെ മാറാ
 വാൻ നിങ്ങൾക്കു ശക്തിയില്ലല്ലോ? അതു നിന്തിയാൽ അവനെ
 ആട്ടിക്കളയാം. രാജാവിന്റെ ജപരത്തെ മാറിയാൽ അവ
 നെ ഇപ്പോൾത്തന്നെ അയച്ചുകളയാം. രാജാവിന്റെ ഈ ദ
 മവസ്ഥയെ മാറാവാൻ ആർക്കാണ് ശക്തിയുള്ളത്? ആ ബ്രാ
 ഹ്മണൻ വന്നു നോക്കിയാൽ ദേവപ്പെട്ടമങ്കിൽ അങ്ങിനെ ചെ
 യ്യുക. അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ അവന്നും ഇതിന്നു ശക്തിയു
 ണ്ടാകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ മന്ത്രി പോയി ജ്ഞാനസം
 ബന്ധനെ വിളിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു. ആഹ്തന്മാർക്ക് അതു കണ്ടു
 ഭയം തുടങ്ങി. മഹാനായ ആഹ്തനെ ഈ ശൈവപാണ്ഡ്യ
 ന് എങ്ങിനെ തൊടും? ഇവൻ പുറത്തു പോകട്ടെ. ഞങ്ങൾ
 തന്നെ ജപരത്തെ മാറ്റാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ
 യിമത്തെട്ടു ആഹ്തന്മാർകൂടി രാജാവിനെ ചുറ്റി. വിശേഷ
 ഓഷധങ്ങളാലും ദിവ്യമന്ത്രങ്ങളാലും ജപരത്തെ മാറ്റാവാൻ
 സാധിച്ചില്ല. രാജാവു രോഗം സഹിപ്പാൻ വയറത്തെ കൂർച്ചിത
 നായി ഭവിച്ചു. അതു കണ്ട രാജ്ഞി ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ശര
 ണം പ്രാപിച്ചു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഞാൻ നിശ്ച
 യമായും ഭക്താവിനെ രക്ഷിക്കാം. ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. മഹേ
 ശ്വരന്റെ മഹത്വത്തെ ആഹ്തന്മാരെല്ലാവരും കാണട്ടെ
 എന്നു പറഞ്ഞു നേഴ്വെട്ടത്തു രാജാവിന്റെ നെറ്റിയിൽ തൊട്ടു.
 അപ്പോൾതന്നെ രാജാവിന്നു ബോധമുണ്ടായി. കണ്ണുകൾ മി
 ടിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ
 മഹാത്മാവേ! സുഖമായി വന്നുവോ? രത്നപീഠം ഇതാ ഇ
 ടിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ തലയ്ക്കൽ രത്നപീഠത്തെ മ
 ണ്ഠിയെക്കൊണ്ടു വെപ്പിച്ചു് അതിൽ സ്ഥാമിയെ ഇരുത്തി ഉദി

ചുവരുന്ന ചന്ദ്രനെപ്പോലെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ രാജാവിന് ആ മഹാത്മാവ് അടുക്കെയിരുന്നതിനാൽ വളരെ വെളിപ്പെടുകയുണ്ടായി. ആത്മനായകനായ നല്ല മഹായുദ്ധ വൃദ്ധത്തിന്റെ ആശ്രയത്താലെന്നപോലെ വളരെ ആശ്വാസമുണ്ടായി. രാജാവിന്റെ തലയ്ക്കൽ രണപീഠത്തിലിരിക്കുന്ന തേജസ്വരൂപനെ ആഹ്വാനം ചെയ്തപ്പോൾ സൂര്യനെപ്പോലെ അസുതയായപ്പോൾ നോക്കി. രാജാവ് ചുറ്റും വന്നിരുന്ന തെളിപ്പെടുകയെന്നു ചോദിച്ചു. എന്റെ സ്ഥലം ദ്രോണിപ്പുറമാണെന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ പറഞ്ഞു. രാജാവ് ഏതു ദേവനിലാണ് ഭക്തിയെന്നു ചോദിച്ചു. ശിവനിലാണെന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട് ആഹ്വാനം ഇഷ്ടം സാധിക്കാതെ ശിവനിലല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. അതു കേട്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഓൻ എന്നുള്ള അഹങ്കാരരൂപമായിട്ട് എല്ലാ ദിക്കിലും പ്രകാശിക്കുന്നത് ആത്മസ്വരൂപനായ ആ ശിവനാണ്. ആഹ്വാനം— ദേഹമാണ് ആത്മാവെന്നു പറഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ— ദേഹത്തിന്നു വികാരമുള്ളതുകൊണ്ടു ദേഹം ആത്മാവല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. ബഹിർമുഖന്മാരായ ആഹ്വാനം പ്രത്യക്ഷമാണ് പ്രമാണമെന്നു പറഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ— മഹാത്മാക്കൾക്കു പ്രത്യക്ഷമല്ല പ്രമാണം. വേദമാണ് പ്രമാണമെന്നു പറഞ്ഞു. ആഹ്വാനം പിന്നെയും വളരെ ന്യായങ്ങളുണ്ടുണ്ടു. അതെല്ലാം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഖണ്ഡിച്ചു. സ്വഭാവിഷയത്താൽ വിപരീതവാക്കുകളായ ആയിരത്തോളം ആഹ്വാനം മേയും ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ജയിച്ചു. അപ്പോൾ നില്ക്കുന്നവരായ ആഹ്വാനം ഞങ്ങളാണ് ജയിച്ചതെന്നു പറഞ്ഞു. ഉടനെ രാജാവിന് അവരുടെ വാക്കുകൊണ്ടുള്ള കലഹത്തെത്തട്ടുത്തു വാക്കുകൊണ്ട് ഒത്തത്തക്ക മഹത്വത്തെപ്പറ്റിവാൻ നൂറു സംവത്സരങ്ങളാലും കഴിയുന്നതല്ല. എന്റെ രോഗത്തെ ആർ മാറുന്നുവോ അവരുടെ മരുമാണ് വലിയത് എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴുകൂടി രാജാവിന്നു മുന്തിയതെപ്പോലെ രോഗം വന്നു. ആഹ്വാനം ഞങ്ങൾ ഇടത്തെ ഭാഗത്തെ ജപരം മാറാം. വ

വരത്ത ഭാഗത്തെ ഇവനും മാറട്ടെ. എന്നാൽ ഇവൻ തെ
 അല്ലാത്ത സമനായി. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു രാജാവും സമ്മ
 തിച്ചു. ആഹതന്മാർ പീലികൊണ്ട് ഉഴിയുവാനും മന്ത്രജലം
 കൊണ്ടു ദോഷത്തിൽ തളിപ്പാനും തുടങ്ങി. ആഹതവിദ്യയിൽ
 സമർത്ഥനായ വൈദ്യന്മാർ എത്ര രോഗങ്ങൾക്കു പ്രയാഗി
 ച്ചിട്ടും ജപമാഗ്നി വർദ്ധിച്ചതേയുള്ളൂ. രാജാവ് അയ്യോ! ഈ ആ
 ഹതദ്വയന്മാർ എന്നെ കൊല്ലുന്നു എന്നു നിലവിട്ടു ഭൂമിത
 നായി. പിന്നെയും രാജാജ്ഞാനസംബന്ധനോടു സങ്കടം
 പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ രാജാവിനെ ബീവി
 പ്പിച്ചു. രാജാവു തൊട്ടുകൊണ്ട് എന്നെ രക്ഷിക്കേണമെന്നു പ
 റഞ്ഞു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ദണ്ഡമെടുത്തു വലത്തുഭാഗത്തിട്ടു. അ
 പ്പോൾ വലത്തെ ഭാഗശരീരം അമൃതസമുദ്രത്തിൽ മുക്കിയ കൊ
 ജ്ജിമീൻ പോലെ ശീതളമായി ഭവിച്ചു. ഒരു ഭാഗം അമൃതയെ
 മായും ഒരു ഭാഗം വിഷമയമായും ഇരിക്കുന്നതുപോലെ രാജാ
 വിന്റെ ദേഹം ഒരു ഭാഗം സുഖമയമായും ഒരു ഭാഗം ദുഃഖമ
 യമായും ഭവിച്ചു. ആഹതന്മാർ ഭീഷണിശ്ചാസം ചെയ്യുകൊ
 ണ്ടുനിന്നു. അനന്തരം രാജാവ് ആഹതന്മാർ ഇനി എന്നെ
 തൊടരുതെന്നു പറഞ്ഞു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ശരണം പ്രാപി
 ച്ചു. അദ്ദേഹം ഇടത്തെ ഭാഗത്തും ദണ്ഡമിട്ടു. ജപരം തീരെ ന
 ശിക്കുകയുചെയ്തു. രാജാവു മന്ത്രിമാരെ വിളിച്ച് ആഹതന്മാർ
 ഇന്നുമുതൽ എന്റെ സഭയിൽ വരുതെന്നു പറഞ്ഞ് അവി
 കെ നീല്ക്കുന്നവരെല്ലാം പുറത്താക്കി ജ്ഞാനസംബന്ധനെ
 തന്നെ ശരണമായി പ്രാപിച്ചു. അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധ
 നോടു പത്മാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഉപദേശം വാങ്ങുവാനായി ജ്ഞാ
 നസംബന്ധനും രാജാവുംകൂടി ഹാലാസ്യഭക്തന്മാരിലൊരാൾ പോ
 യി. പുറത്താക്കിയ ആഹതന്മാരെല്ലാം ദുഃഖിച്ചുകൊണ്ടു പി
 ന്നെ ആഹതമതത്തെ സ്തുതിച്ചില്ല. അവർ സ്വപ്നത്തിൽ ഈ
 ലാഗ്രത്തിലോർപ്പെട്ടവരായി കണ്ടിട്ടുണ്ടായ ഭയത്താൽ നിശ്ച
 ഭന്മാരായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം അവരെല്ലാവരുംമാരുമിച്ചു രാ
 ജാവിനോടു പറഞ്ഞു. ഓം രാജവ! ഞങ്ങളുടെ മതത്തെ ദുഷി

പ്പിക്കേണ്ട. ദേവൻ അന്യമതത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു യുക്തമല്ല. ദേവൻ ഞങ്ങളുടേയും അവന്റെയും ഇലത്തെ ഒരു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുക. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾതമ്മിൽ അടുത്തു യുദ്ധമുണ്ടാകും. അതു കേട്ടു രാജാവു വളരെ കപിതനായി ഉടനെ മന്ത്രിയെ അയച്ചു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വരുത്തി ആഹ്വതന്മാരോട് എങ്ങിനെയാണ് പരീക്ഷിക്കേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. ദുരതമാക്കളായ ആഹ്വതന്മാർ പറഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ ദൈവമാണ് ശ്രേഷ്ഠമെന്ന് ഒരു പത്രത്തിലെഴുതി ഞങ്ങൾ അഗ്നിയിലിടാം. അതു ഹരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ദേവൻ ഞങ്ങളുടെ മതത്തെത്തന്നെ സ്വീകരിക്കണം. ഇവനും അങ്ങിനെ ചെയ്തപ്പോൾ രാജാവ് അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ച് അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ച് ആഹ്വതന്മാരെഴുതിയ പത്രത്തെ അതിൽ ഇട്ടു. അതു പഞ്ഞിപോലെ ക്ഷണം ഹരിച്ചുപോയി. അപ്പോൾ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മഹേശ്വരനേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനായി മറ്റൊരു ദൈവവുമില്ലെന്ന് ഒരു പത്രത്തിലെഴുതി അഗ്നിജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അതിലിട്ടു. അപ്പോൾ അഗ്നി പ്രത്യക്ഷതപനായിട്ട് ആ പത്രത്തെ കയ്യിലെടുത്തു ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ കയ്യിൽ ജലപത്രത്തെപ്പോലെ കൊടുത്തു. അദ്ദേഹം നമസ്സരിച്ച് അതിനെ വാങ്ങി. അതു കണ്ടു ഭീതനായ രാജാവു വേഗം നമസ്സരിച്ചു. ദേവകൾ പൂജപ്പൂജിച്ചു. വൈദികന്മാരെല്ലാം വളരെ സന്തോഷിച്ചു. അപ്പോൾ ആഹ്വതന്മാർ പിടന്നയും പറഞ്ഞു. ഇവൻ മഹാഭാവവിദ്യക്കാരനാണ്. ഇവൻ അഗ്നിയെ സൃഷ്ടിച്ചുകളഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ എഴുതിയതുപോലെ എഴുതി നദിപ്രവാഹത്തിലിടുക. ആരുടെ പത്രമാണ് കീഴോട്ടൊഴുകാതെ മേപ്പോട്ടൊഴുകുന്നത് ആമതത്തെ ദേവൻ വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുക. അതുകേട്ടു മന്ത്രി ആഹ്വതന്മാരോടു ചോദിച്ചു. ഈ വാദത്തിൽ എന്തു നിശ്ചയമാണ് ചെയ്യേണ്ടത്? പറയുവിൻ. ഇല്ലെങ്കിൽ ഈ മഹാൻ ശാപംകൊണ്ടു നിങ്ങളെ നശിപ്പിച്ചുകളയും. അതുകേട്ട് മന്ത്രിപറഞ്ഞത് ആഹ്വതന്മാരും തോറവർക്കും ശുദ്ധാഭിമാനം തന്നെയാവാട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു. ദുസ്വഭാവത്തെപ്പോലെ പത്രങ്ങളിലെഴുതി വേഗവതീനദിയിൽ ആ

ഹൃദയം മുഖം ഇവ പരമം. അവയുടെ മതത്തോടുകൂടി സ
മുദ്രാതപ്രാവശ്യം ജലജന്തുക്കളാൽ ഖണ്ഡിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യ
യ്ക്കും അനന്തരം ജ്ഞാനസംബന്ധൻ മുഖമുദ്രാതപ്രാവശ്യം എഴുതി
നടിച്ചിരിക്കും. ആ പത്രം മേല്പാട്ടൊഴുകി, അപ്പോഴും ദുഷ്ടഭാവോ
ദ്ധവും ശാഖാലോപനിയുണ്ടായി. ഇവയൊക്കെ രാജാവു ജ്ഞാന
സംബന്ധനെ സാക്ഷാൽ മഹാശാപനാണെന്നു വിചാരിച്ചു. അ
നന്തരം ആഹൃതന്മാരുടെ വസ്ത്രങ്ങളെയും കണ്ഡികകളെയും പീലി
ക്കെട്ടുകളെയും ദഹിപ്പിച്ച് ആഹൃതന്മാരുടെ ആനകളെക്കൊ
ണ്ടുകത്തിപ്പൊളിപ്പിച്ച് ആയിരത്തോളം ആഹൃതന്മാരെയും ശൂലാ
ഗ്രത്തിലിട്ടു, അതുകണ്ട് അവരുടെ അനേകം പരിവാരങ്ങളിൽ
ചിലർ ദീപാന്തരങ്ങളിലേക്കുപോയി. ചിലർ അന്യദേശങ്ങളി
ലേക്കുപോയി. ചിലർ ഭസ്മഭാഷാധാരികളായിട്ടു ജ്ഞാനസംബ
ന്ധനെ ശരണാർപ്പിച്ചു. ശരണാഗതന്മാരെല്ലാം ജ്ഞാന
സംബന്ധൻ അവർ മുഖമുദ്രാതപ്രാവശ്യം ശിവസ്മര
ണമാത്രത്താൽ പാപമഹിമന്മാരെന്നുവിചാരിച്ചു രക്ഷിച്ചു.
ഇങ്ങിനെ ആഹൃതകൾ സുയ്യോധേത്തിൽ അന്ധകാരമെന്നതു
പോലെ മുഴുവനും നശിച്ചുപോയി. അനന്തരം രാജാവു ജ്ഞാന
സംബന്ധനോടു പത്മോഷ്ഠമന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിച്ചു മഹാഭീഷണകവി
ധിരകാണ്ടു ഹാലാസ്യനാഥനെ വൃണിച്ചു. വൈദികന്മാർക്കു പ്രതി
ഷ്ഠയും ലഭിച്ചു. അവർ യാഗങ്ങളാൽ മഹാശാപത്തെ തരിച്ചുകൊ
ണ്ടിരുന്നു. രാജാവോടു നവരത്നസമൃദ്ധങ്ങളാലും വിശേഷ
സ്വപ്നങ്ങളാലും ഹാലാസ്യനാഥന് അഭീഷേകംചെയ്തു ശിവ
ൻതന്നെയാണു് പരമഭഗവതുമെന്നു വിചാരിച്ചു സേവിച്ചുകൊ
ണ്ടു് ഇന്ദ്രനെപ്പോലെ ഐശ്വര്യവാനായി ഭവിച്ചു.

എന്ന സ്മരണാപപരാണത്തിൽ
നാല്പത്തൊമ്പതാമദ്ധ്യായം.

നാഗസ്യൻ പറഞ്ഞു— ഹാലാസ്യരാജാവും ഭാര്യയും മന്ത്രി
യും ആ നാഗദാസികളായ ജനങ്ങളും ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ന

മയ്യുരിച്ച ഭൂമി സന്ധ്യകളിലും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അന്നത്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ രാജാവിനോടും ഭാര്യയോടും മന്ത്രിയോടും കൂടി കേകനാരായണന്മാർ ഏകരൂപമായിരിക്കുന്ന ഹരിഹര മേന്മയെത്തിലേക്കുപോയി. ത്രിമൂർത്തിയെത്തിലേക്കുപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു വേണുവനത്തിലുംപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. പിന്നെ രാമേശ്വരത്തിൽപോയി രാമനാഥനെ സേവിച്ചു മടങ്ങി മധുരയിൽവന്നു. അപ്പോൾ ശിവവൃത്തം അവിടെ വന്നു ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ രാജാവിനെ പ്രശംസിച്ചു ഭാര്യയോടും മന്ത്രിയോടുംകൂടി രാജ്യത്തേക്കു പോകുവാൻപറഞ്ഞു. അവർ ആചാര്യനായ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യനെ വന്ദിച്ചു രാജ്യത്തിലേക്കു പോയി. അന്നത്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അച്ഛനോടും ബന്ധുക്കളോടുംകൂടി കാവേരീതീരത്തിൽപോയി തോണിയാൽ കാവേരീനദിയെ കടന്നുപോകുമ്പോൾ ആഹ്ലതാചാര്യൻവന്നു സ്വപ്നങ്ങളെ ശുദ്ധരോപണാചെയ്യുകയോ കീഴ്ന്നായിട്ട് സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി വഴിയെ തട്ടിയു. ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യന്റെ അടുക്കെ എത്തുമ്പോഴേക്ക് ആഹ്ലതാചാര്യന്റെ തലയിൽ വക്ത്രവീണ് ഉടനെ മരിച്ചു. അതുകണ്ടു മാരകവരല്ലാം വാദിപ്പുന്നുള്ള ഉത്സാഹത്തോടുകൂടെ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യന്റെ സമീപത്തേക്കുചെന്നു. ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അവരോടു വാദിച്ചു അവരെ തോല്പിച്ചു. അവർ ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യനെ ശരണംപ്രാപിച്ചു. അന്നത്തരം ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യൻ അച്ഛനെ ബ്രഹ്മചരിയിലേക്കയച്ചു പരാചലത്തിലും ശോണാട്ടയിലും സ്നേഹസമീപത്തിലും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു ശിവസ്ഥലങ്ങളിൽ ആഹ്ലതപ്രയാഗത്താൽ കാജ്ഞാത്തവൃക്കങ്ങളെ ശിവഭക്തപ്രസാദത്തിനായി ഫലിപ്പിച്ചു. അന്നത്തരം കാഞ്ചീപുരത്തിൽപോയി ഏകാഗ്രവൃക്കമൂലത്തിൽ വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനോടും ആകാശഗുഹാവാസിനിയായ പരാശക്തിയേയും സ്തുതിച്ചു സ്വപ്നമുഖിനദീതീരത്തിൽ കാളഹസ്തീശ്വരനേയും സന്തോഷിപ്പിച്ചു കേകരത്തിലും ശ്രീഗിരിയിലും ശോകണ്ഠത്തിലുംപോയി മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. ശോകണ്ഠക്ഷേത്രസമീപത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഭാസനായി മഹാധനം എറണാത്ത വൈശ്യാനു

ണ്ടായിരുന്നു. അവൻ അൻപതു പുത്രിയെ ജ്ഞാനസംബന്ധനം കൊടുക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് ഏഴുവയസ്സുവരെ വളർത്തി. അവൾ വസന്തകാലത്തിൽ പൂപ്പുണ്ടുള്ള അർപ്പാണുള്ള കൊത്തുകത്താൽ ഉദ്യാനത്തിൽ നടക്കുമ്പോൾ ഒരു സപ്പാ അമ്പളുടെ കാലിൽ കടിച്ച് ഉടനന്ദമരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവളെ വൈശ്വനരൻ ഓരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അമ്പളുടെ അസ്ഥികളെ ഒരു കുടത്തിലിട്ടുകുടിച്ചുവെച്ച ജ്ഞാനസംബന്ധനൻ വരവിനെ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പല്ലഭരമൊലാ കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് ജ്ഞാനസംബന്ധനൻ വന്നത്. അപ്പോൾ വൈശ്വനരൻ ബന്ധുക്കളോടുകൂടിച്ചെന്നു ജ്ഞാനസംബന്ധനെ നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ദൈവപാമിൽ ഇതു കേൾക്കുക. ഞാൻ ഒരു വൈശ്വനരനാണ്. ഭവാനെപ്പോലെ മുണ്ണു മഹാത്മാക്കളുടെ പാദസേവകനാണ്. ഞാൻ ഭവാനെ വന്നുകണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും ദൂരസ്ഥിതനായ ഭവാനെൻ കീർത്തികേട്ടു ഭവാനു തരവാനായി ഒരു പുത്രിയെ വളർത്തിയിരുന്നു. അവൾ പൂപ്പുമാനക്കുവാനായി ഉദ്യാനത്തിലേക്കുപോയപ്പോൾ സപ്പാകടിച്ച് മരിച്ചുപോയി. ഭവാനു അതിശക്തിമാനാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ഞാൻ അവളെ ഓരിപ്പിച്ചു. അസ്ഥികളെയെടുത്തു കുടത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവളെ ജീവിപ്പിച്ചു ഭവാനു സപീകരിക്കുക. അതുകേട്ടു ജ്ഞാനസംബന്ധനൻ അപ്പോൾതന്നെ ഭന്ധുകൊടുത്ത് അവളെ ജീവിപ്പിച്ചു വൈശ്വനരാടു പാഞ്ഞു. നീ ഇവളെ ജനിപ്പിച്ചതുപോലെയാണ് ഞാനും ഇപ്പോൾ ജനിപ്പിച്ചത്. ഇവളെ ഞാൻ വിവാഹംചെയ്യുന്നതു യുക്തമല്ല. അന്യന്മാക്കാരാണെങ്കിലും കൊടുക്കുക. അതുകേട്ടു ജനങ്ങളെല്ലാവരും വളരെ വിസ്മയിച്ചു. വൈശ്വനരൻ നമസ്കരിച്ചു പുത്രിയെയുംകൊണ്ടു ഗുഹത്തിലേക്കു പോകുകയും ചെയ്തു. ആ കന്യകയാവട്ടെ വിരക്തചിത്തയായിട്ട് അന്യന്മാരെ വരനായി വരിച്ചില്ല. മഹേശ്വരനെ ഏകാഗ്രചിത്തത്തോടെ ധ്യാനിച്ച് ഉത്തമഗതിയേയും ലഭിച്ചു. ഭഗവാനും ജ്ഞാനസംബന്ധനൻ അരുണാചലത്തിൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു പ്രഭക്ഷിണംചെയ്തു ദ്രോണീപുരത്തിൽവന്നു വസിച്ചു. ഉമാദേവി ജ്ഞാനസംബന്ധനനു മലപ്പാൽകൊടുക്കുമ്പോൾ

അൻ്റെ ദൈവകാരുണ്യ തുടച്ചതായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ്റെ ദൃഷ്ടിയാതാത്വികതയിലും അനുരാഗമില്ലാത്തതായിരുന്നു. ആ ഭൂപുരിവാസികളായ ബന്ധുക്കൾ ജ്ഞാനസംബന്ധനെ വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ കൊതുകത്തോടുകൂടി സൽക്കരണയായ കന്യകയെ നോക്കി നിശ്ചയിച്ചു. നല്ല മേന്മയുള്ളവനാക്കി ജ്ഞാനസംബന്ധനെ സ്നാനം ചെയ്യിച്ചു കാപ്പുറകൂട്ടി മുത്തുമയമായ പല്ലക്കിൽ കയറി വിവാഹത്തിന്നു പുറപ്പെട്ടു. ബ്രാഹ്മണരും ക്ഷത്രിയരും വൈശ്യരും മഹത്തമാക്കളായ ശിവഭക്തന്മാരും ജ്ഞാനസംബന്ധൻ്റെ വിവാഹാദം സന്ദർശിക്കാൻ കാണുവാനായിവന്നു. വിവാഹാദം സന്ദർശിച്ച് അദ്ദേഹത്തോടുകൂടിയ സഭ പാർവ്വതീപരമേശ്വരന്മാരുടെ വിവാഹത്തിന്നു വിശ്വകർമ്മാവിനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ വിശേഷമായി അവകുറിച്ചിരുന്നു. ആ സഭയിൽ നീലനാഗൻ മുതലായവരല്ലാം പ്രവേശിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധനെ ഉപചരിച്ച് അലംകൃതന്മാരായ വധുവരന്മാർ വേദിയിൽ പ്രവേശിച്ച് അഗ്നിയെ ധോമിച്ചു പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തു. ലാഭധോമാദികൃത്യങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു ബ്രാഹ്മണരാൽ ആ ശിഷ്ടാദേവതയും ലഭിച്ചു ഭാർയ്യയോടുകൂടി അച്ഛനമ്മമാരെയും ബ്രാഹ്മണരെയും ബന്ധുവർഗ്ഗങ്ങളേയും നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുവകാരുണ്യ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞു. മാതാപിതാക്കന്മാർക്കും ബ്രാഹ്മണർക്കും ഇനി ഏതാണ് ആഗ്രഹം? മകനോടെ പാഞ്ഞുവകാരുണ്യവിൻ. എല്ലാം മഹേശ്വരൻ തന്നെ. അതുകേട്ട് അവർ പാഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ ബന്ധുഭാഗ്യത്താൽ ഉത്തമന്മാർ തന്നെ. ഞങ്ങൾ മഹേശ്വരപാദങ്ങളിൽ സായുജ്യത്തെ മാത്രമേ ഇച്ഛിക്കുന്നുള്ളൂ. ഇങ്ങിനെ അവർ പ്രാർത്ഥിച്ചതുകേട്ടു സന്തുഷ്ടനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ഭാർയ്യയോടുകൂടി മഹേശ്വരനെ സേവിപ്പാനായി ശിവലയത്തിലേക്കു പോയി മാധുർയ്വസൗകര്യങ്ങളാൽ സ്തുതിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ്റെ വിവാഹശോഭയെ കാണുവാനാഗ്രഹമുള്ളവരപ്പോലെ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടുകൂടി കോടിസൂര്യതുല്യപ്രകാശനായിട്ടു മുഖിൽ പ്രത്യക്ഷനായി ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു വാഞ്ചിതരന്മാരായിത്തീർന്നു പോയില്ല. ആ

ദ്രോഹം ഇവർക്ക്ല്ലാവർക്കും സംയുജ്ഞം കൊടുക്കേണമെന്നു പറഞ്ഞു. മഹേശ്വരൻ അങ്ങിനെയെന്നെയെന്നു പറഞ്ഞു. അന്നത്തെ അന്താനസംബന്ധൻ അച്ഛനമ്മമാരെയും നീലനഗനേയും മറ്റുള്ള ബന്ധുജനങ്ങളെയും മുമ്പിൽ ശിവാലയത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ പ്രവേശിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. എല്ലാവരും അകത്തു കടന്നപ്പോൾ താനാ പത്മാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഭായ്യയോടുകൂടി മൂന്നു പ്രദക്ഷിണാചെയ്തു ജ്യോതിസ്ഥപരൂപമായ മഹേശ്വരന്റെ ഗർഭത്തിൽ ലയിക്കുകയും ചെയ്തു. ശ്രീജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ ഈ ചരിത്രത്തെ പഠിക്കുകയും ശ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹാത്മാക്കൾക്കു ശിവപ്രസാദത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ കൈവല്യപദത്തെ ലഭിക്കും. സത്യം തന്നെ.

എന്ന സ്മരണാപുരാണത്തിൽ

അവതാരമ്യം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഏതാരു മനുഷ്യൻ പ്രാണനാശം സാദവിഷ്ണുവാർകൂടി ശിവദ്രോഹിയായവനെ കാണാതിരിക്കുന്നുവാ അവന്നു കൈവല്യം കരസ്ഥമാകുന്നതെന്നു. അതിന്നു കലിയേയും കാമത്തേയും ജയിച്ചവനായ കലികാമചരിത്രത്തെ പറയുന്നതായ പണ്ടത്തെ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ചോളദേശത്തിന്നു ഭൂവണ്ണമായ ഒരു പുരമുണ്ട്. അതു മഹേശ്വരന്റെ ഹിംസന്ദത്തത്താൽ ഇളകുന്ന ഗംഗയുടെ കാറ്റിനാൽ അതിശീതളമാണ്. അവിടെ കലികാമനെന്ന് പേരായി ഒരു ശിവഭക്തപാരേസവകുന്ദായിരുന്നു. അവന്റെ ദർശനമാത്രത്താൽ ശിവദ്രോഹികൾ ഭയപ്പെടുന്നു. എപ്പോഴും ശിവദ്രോഹികളെ കൊല്ലുവാനായി അവൻ കത്തിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കും. അവൻ ത്രാഗേശ്വരക്ഷേത്രത്തിൽ കൈകയ്യെടുത്തു ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രി അവൻ ക്ഷേത്രദ്വാരത്തിൽ കിടക്കുമ്പോൾ കൊതുവിന്റെ ഉപദ്രവത്താൽ ഊണാതിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പതുക്കെ നടന്നുവരുന്നതു കണ്ടു കലികാമൻ ഊക്കെ കരഞ്ഞുകൊണ്ട്

മേഘശ്ശേരിയോട് ചോദിച്ചു. ഓരോ മേഘശ്ശേരി! ഈ അർദ്ധരാത്രിയിൽ നന്ദിയെക്കൂടാതെ എവിടെക്കാണ് പൂർണ്ണമന്ദിരം ഇങ്ങിനെ നടന്നാൽ ജനങ്ങൾ ചോരനാണെന്നു ശങ്കിക്കുമല്ലോ. വഴിയിൽ കല്ലുകളും മുട്ടുകളും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അവൻ നിലത്തു കാൽ വെക്കുന്നത് എന്താ കണ്ണുകളിൽ ശരാ താഴുന്നതുപോലെയിരിക്കുന്നു. സ്വാമി എവിടെക്കാണ് പോകുന്നത്? പായുക. എന്തിങ്ങിനെ കലികാമന്റെ നിർദ്വേഷത്താൽ മേഘശ്ശേരി പാഞ്ഞു. ഞാൻ എങ്ങോട്ടാണ് പോകുന്നതെന്നു നിന്നോട് പറയാനി ആരോട് പറയരുതെ. എന്താ സഖിയായ സുന്ദരന്റെ ഭാര്യയായ ചേര്യ അവനോട് കോപിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനെ തീർപ്പാക്കാനായി അവന്റെ നിരോധനത്താൽ പോയി വരികയാണെന്നുപാഞ്ഞു മാഞ്ഞു. അതു കേട്ടു കലികാമന്നു സ്വാമിയെ ഓടിക്കൊണ്ടു അയച്ചുതന്നുകൊണ്ടു സുന്ദരൻ വലിയൊരു ശ്രോദ്ധമേറിയായി. അപ്പോൾതന്നെ കലികാമൻ ആ ശത്രുവായ സുന്ദരനെ ഞാൻ കണ്ടാൽ അപ്പോൾതന്നെ കൊല്ലുമെന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്തു. വീഥികളിലെല്ലാം പോയിക്കൊണ്ടു ചെന്നു. അതു കേട്ടു സുന്ദരൻ മേഘശ്ശേരിയെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. സുന്ദരന് പ്രാർത്ഥനയായ മേഘശ്ശേരി കലികാമന്നു വയറിൽ ശുദ്ധശോഭനത്തെ കൊടുത്തു. ഭാഗത്താൽ ദുഃഖിതനായ കലികാമൻ ത്രാഗശ്ശേരിയെ സ്തുതിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ ത്രാഗശ്ശേരി സുന്ദരൻ നിന്നെ തൊട്ടാൽ നിന്റെ രോഗം ശമിക്കും. ഞാൻ പറയുന്നതു മറിച്ചുവിചാരിക്കേണ്ട. നിനക്കു ചികിത്സയില്ലാതെ സുന്ദരൻ നാളെ രാവിലെ നിന്റെ വീട്ടിൽ വരും. അവൻ വന്നാൽ അവരാനിച്ച് വെങ്കിൽ നിന്റെ രോഗം വർദ്ധിക്കും ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു മേഘശ്ശേരി മാറുകയും ചെയ്തു. മേഘശ്ശേരി മാഞ്ഞപ്പോൾ കലികാമൻ വീട്ടിലേക്കുപോയി മേഘശ്ശേരി പാഞ്ഞതെല്ലാം ഭാര്യയോടു പറഞ്ഞു. ത്രാഗശ്ശേരി പാഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്യണമെന്നു ഭാര്യയും പറഞ്ഞു. അന്നതന്നെ മേഘശ്ശേരി സുന്ദരനോടു നീ നാളെ കലികാമന്റെ വീട്ടിൽ പോയി അവന്റെ രോഗത്തെ മാറുക. നീ ഒട്ടും ഭയപ്പെടരുത്. അവൻ നിന്നെ കൊല്ലുകയില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. പി

പാദിഖസം രാവിരഖ കലികാമൻ ശിവദ്രാഹിരയ തൊട്ടു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനോക്കാൾ മരിക്കുന്നതാണ് നല്ലതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അൻപതു കത്തിരകാണ്ടു വയറിനെ കീറി. സുന്ദരനാവട്ടു പ്രിയനായ മേന്മപ്പെരാനുജയെ ശരിയായി നടത്തുവാനായി ത്രാഗേശപരപാദങ്ങളെ നമസ്സരിച്ചിട്ടു ഭസ്മത്തെയുമെടുത്തുകൊണ്ടു കലികാമൻ ഗുഹത്തിലേക്കു പോയി. വയറു കീറി മരിച്ചുകിടക്കുന്ന കലികാമനെ അവൻ ഭാര്യ ഒരു വസ്ത്രത്താൽ മൂടിവെച്ചു സുന്ദരനെ ആസനത്തിലിരുത്തി ശിവനെ പൂജിക്കുന്നതുപോലെ അശ്വപാദ്യാദികളാൽ പൂജിച്ചു. അപ്പോൾ സുന്ദരൻ ഹേസാധവി! ഹിരൻ ഭർത്താവ് എവിടെ? ത്രാഗേശപരൻ ഭസ്മവും തന്ന് എന്തെന്നു അയച്ചിരിക്കുന്നു. ഭർത്താവിന്റെ രോഗം ഇപ്പോൾ മാറാ. താമസിക്കാതെ അവനെ കാണിക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവൾ തൊഴുത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹേ ഭക്തശിഖാമണേ! എന്റെ ഭർത്താവിന്റെ രോഗം മാറി. ഭവാനു ദൂരത്തിൽനിന്നു വന്നതുകൊണ്ടു രോഗം ദൂരത്തിൽ പോയി. എന്നാലും ഭർത്താവിനെ ഒന്നു കാണുക എന്നു പറഞ്ഞു വയറുകീറി കിടക്കുന്ന കലികാമനെ കാണിച്ചു. കലികാമൻ തനിക്കുവേണ്ടി മരിച്ചതാണെന്നറിഞ്ഞു ഭക്തദ്രാഹിയായ പാപവിശുദ്ധിക്കായി താനും മരിപ്പാൻവേണ്ടി കത്തിരയെ എടുത്തു കഴുത്തിൽ വെക്കുമ്പോഴേയ്ക്ക് മേന്മപ്പെരൻ പ്രത്യക്ഷനായി വന്നു സുന്ദരന്റെ കൈപിടിച്ചു സാധനം ചെയ്യരുതെന്നു പറഞ്ഞു കലികാമനെ ജീവിപ്പിച്ചു. അവൻ റുത്തിൽ സഖ്യം ചെയ്തിച്ച് അവരാൽ പൂജിതനായിട്ടു ത്രാഗേശപരൻ മായുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം കലികാമൻ സഹൃത്തായ സുന്ദരനെ പൂജിച്ചു. പിന്നെ വളരെക്കാലം സുന്ദരനോടു കൂടി കമലാലയത്തിൽ വസിച്ചു ത്രാഗേശപരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുധ്യം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ

അവതരണമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു — ഹൈമനികളേ! ശ്രവണത്താൽ പാപനാശനമായ ശ്രീരൈകലാസപദ്യുതത്തെ പ്രസിദ്ധമായി നിങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. സിദ്ധചാരണഗന്ധർവ്വമുഖിന്ദ്രന്മാരാൽ സേവിതമായ ആ പദ്യുതത്തിലാണ് സർവ്വശ്വപരനായും ശ്രീമാനായും ഭക്തിമാകാശസ്ഥിതനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ അംബികയോടും സ്വന്തവിശ്വേശ്വരന്മാരോടുംകൂടി ബ്രഹ്മവിഷ്ണുസുരാദികളാൽ സ്തുതനായി വസിക്കുന്നത്. അതിന്റെ ശിഖര അരപത്തൊട്ടുകാടി ഗണാധിപന്മാരാൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആ പദ്യുതത്തിന്റെ അനേകം ശബരായങ്ങളുള്ളതിൽ ഒന്നാണ് അളകാപുരി. അവിടെ അതിസൗരഭ്യവത്തുക്കളായ കൽഹാരവൃക്ഷങ്ങളുടെ സൗരഭ്യത്താൽ വാസിതമായി സൗഗന്ധികമെന്നുപേരായ ഒരു സരസ്സുണ്ട്. അവിടെ രമ്യമായ മനാകിനി പ്രവാഹിക്കുന്നതു കാണുന്നു. ആ രൈകലാസം മഹേശ്വരജടയിലുള്ള സുധാംശ്രവിന്റെ ചന്ദ്രികയാൽ പ്രകാശിതമായിട്ട് അമാവാസ്യയിൽകൂടി ചന്ദ്രനില്ലെന്നറിയുന്നില്ല. അതിന്റെ ശിഖരത്തെ കണ്ടാൽ പിന്നെ ഗർവാസാ ഉണ്ടാകയില്ല. ആ ശിഖരത്തെ കാമശ്രോധമോ സ്വന്തമായ പാപികൾക്കു കാണുവാൻ കഴിയുന്നില്ല. അവിടെ സിദ്ധന്മാരിൽ മൂലഭവേനന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു സിദ്ധനാണ്. ആ മൂലഭവൻ പരകായപ്രഭവരം മുതലായ സിദ്ധികൾ ഉള്ളവനാണ്. ശിവഭക്തനാണ്. ഭരിക്കൽ മൂലഭവൻ ഭൂമിയിലുള്ള ശിവക്ഷത്രങ്ങളിലല്ലാ സേവിക്കുവാൻ ആകാശമാർഗ്ഗമായി പുറപ്പെട്ടു. അതുകണ്ടു മാനുള്ള സിദ്ധന്മാരെല്ലാം ഈ രൈകലാസത്തേക്കാൾ ഉത്തമമായ ശിവക്ഷത്രം മറ്റൊന്നുമില്ല. നിപോകങ്ങളുണ്ടു വളരെ വിദരാധി. അതൊന്നും കേൾക്കാതെ മൂലഭവൻ പോയി. കേരാരം, ഗോകുണ്ഡം, കാശി, മല്ലികാർജ്ജുനം, കാളിഹാസ്തി, അരുണാചലം, വൃന്ദാചലം, കാഞ്ചിപുരം, ചിദംബരപുരം ഇങ്ങിനെമുള്ള ശിവസ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം സേവിച്ചുകൊണ്ടു ക്രമത്തിൽ കാവേരീതീരത്തിലെത്തി. വേദോരണ്യത്തിലും കമലാലയത്തിലും കാവേരീസമുദ്രസംഗമത്തിലും മറ്റായ പലത്തിലും ശ്വേതവനം, പാപനാശനം, മാതൃരം എന്നിങ്ങി

നൊടുള്ള ശിവഭക്തന്മാരുള്പ്പാകണ്ടു ഗവായതാരകേന്ദ്രത്തിൽ ചെന്നു. അവിടെ സമീപത്തിൽ കണ്ണുകൂട്ടിൽ വെള്ളാമാലിപ്പിച്ച് ഉറക്കം കരഞ്ഞുകാണ്ടു് അങ്ങോട്ടുചിങ്ങോട്ടും ഓടുന്ന പതുവുണ്ടത്തെ കണ്ടു. മൂലദേവൻ ഇതെന്തുകൊണ്ടാണെന്നാലോചിച്ചുകാണ്ടു് ആ പതുക്കൂട്ടത്തിന്റെ അടുക്കം ചെന്നു നാലുഭാഗത്തു നോക്കുമ്പോൾ പതുപാലൻ മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു. മൂലദേവൻ ആ പതുക്കൂട്ടക്കു അടുക്കെച്ചുന്ന് അവയെ തൊട്ടു തടയാടി ചൊറിഞ്ഞു് തണലിലാക്കി പൂലും വെള്ളവും കൊടുത്തു. ആ പതുവുണ്ടമാവട്ടെ പതുപാലൻ മരിച്ചു ദുഃഖത്താൽ ആഞ്ഞങ്ങുളായിട്ടു് അവയുടെ കിട്ടികൾ മരിച്ചു ദുഃഖിക്കുന്നതുപോലെ പൂലുകൂടി തിന്നാതെ നിന്നു. അതു കണ്ടു മൂലനാഥൻ ദോഷം ചിന്തനായിട്ടു് ഇനി എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നാലോചിച്ചു. യോഗശക്തിമാനായ മൂലനാഥൻ ഉടനെ തന്റെ ദേഹത്തെ ഒരു ലതാഗൃഹത്തിൽവെച്ചു് ഒരു ഗോപന്റെ നാസി കാദാരത്തിൽ കൂടെ പ്രാണങ്ങൾ അകത്തു കടന്നു. അപ്പോൾ ഗോപൻ ഉറങ്ങിയഴുനി ക്കുന്നതുപോലെ എഴുന്നീറ്റു. അതു കണ്ടു പതുക്കൾ ഭോഗാൽക്കാരം അമൃതപാനം ചെയ്യതുപോലെ അത്യന്തം ആനന്ദമുള്ളവകളായി. പിന്നെ പതുവുണ്ടത്തെ വൈകുന്നേരംവരെ മേച്ചു സന്ധ്യാസമയമായപ്പോൾ വീട്ടിലേക്കു പോയി. ഗോപന്റെ പൂർവ്വാസനയാൽ ഗോപഗൃഹത്തെ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അവന്റെ ഭാർയ്യ വേഗം അവന്നു പാലും ചോറും കൊടുത്തു. അവൻ അതു ഭക്ഷിച്ചു് ഉറങ്ങുവാൻ കിടന്നു. അപ്പോൾ ഭാർയ്യ അവന്റെ അടുക്കെച്ചെന്നു. ഗോപൻ-ദൂരത്തുപോ എന്നു തൊടങ്ങ എന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു ഗോപി പരിഹാസമാണെന്നു വിചാരിച്ചു ബലാല്ക്കാരമായി അവനെ ആലിംഗനംചെയ്തു. ഗോപൻ ശിവ, ശിവ, എന്നുപാഞ്ഞു് എഴുന്നീറ്റു വേഗം പുറത്തേക്കുപോയി. അപ്പോൾ ഗോപി അയ്യോ! ഇവാനെ വല്ല ദുഷ്ടവകളും ബാധിച്ചുവോ? അതോ ഭ്രാന്തോ? വൈഷ്ണവനായ ഇവന്നു ശിവ എന്നുള്ള ശബ്ദം കേട്ടിട്ടില്ലാല്ലോ. എന്നു ഭയവിചിന്തയായ ഗോപി രാത്രിയിൽ ബന്ധുക്കളുടെ

ല്ലാം വരുത്തി. അവർ വന്ന് എന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. ഗോപി ഉണ്ടായ വൃത്താന്തമെല്ലാം അറിയിച്ചു. അവർ ഗോപനോടു നിന്റെ ബുദ്ധി എന്താണ് ഇങ്ങിനെയായതെന്നു ചോദിച്ചു. ഗോപൻ- എനിക്കു ഭ്രാന്തില്ല. ദേവതയുമില്ല. ഞാൻ വിരക്തനാണെന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട് അവരെല്ലാം ദൈവഗതിയാണെന്നു പറഞ്ഞു പോകുകയും ചെയ്തു. ഗോപി വളരേനേരം കരഞ്ഞ് അകത്തേക്കു പോയി. ഗോപൻ പിറോളിവസം ലതാഗൃഹത്തിൽ വെച്ചിട്ടുള്ള തന്റെ ദേഹത്തെ നോക്കുമ്പോൾ അതിനെ കണ്ടില്ല. ഉടനെ സമാധിയിലിരുന്നു നോക്കിക്കണ്ടു. കലിയുഗത്തിൽ വേദാന്തസമ്പ്രദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായി സർവ്വസാക്ഷിയായ മഹേശ്വരനാൽ എന്ന ഈ പത്മപാലദേഹത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചതാണ്. ലതാഗൃഹത്തിൽ വെച്ചിരുന്ന ദേഹം മാഞ്ഞുപോയതും മഹേശ്വരനുള്ളതാണെന്നു. മഹേശ്വരൻ എങ്ങിനെ നിശ്ചയിക്കുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ചെയ്യാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു മൂലനാഥൻ ഗോപാലനായിത്തന്നെ ഭവിച്ചു. അനന്തരം സർവ്വജനവന്ദിതനായ മൂലനാഥൻ മുനിന്ദ്രന്മാരാൽകൂടി പുജിതനായ മഹായോഗിയായി സഞ്ചരിച്ചു. അദ്ധ്യാത്മവിദ്യയെ പ്യാപ്തനായിത്തന്നെ വളരെക്കാലം കഴിച്ചു. പിന്നെ ഗന്ധാവതാരജന്മത്തിൽ ദേവന്റെ മുഖിലുള്ള വടവൃക്കമൂലത്തിൽ ഗ്യാനാനുഭവനായിരുന്നു. യോഗത്തിൽ സമർത്ഥനായ മൂലനാഥൻ മഹേശ്വരൻ ആത്മാവിനെ സമർപ്പിച്ച ക്രമത്തിൽ ദേഹത്തെ ത്യജിച്ചു ശിവജ്യോതിസ്സിൽ ലയിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ

അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓഹ മനികളേ! ശിവക്ഷേത്രത്തിലുള്ള വാപീകൃപതടാകാദികളെ മറഞ്ഞുത്തു നന്നാക്കുന്നവർക്കു ശിവപ്രസാദത്താൽ പിന്നെ ദുഃഖമുണ്ടാകയില്ല. അരിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസം കേൾക്കുക. മണ്ഡൻ എന്നു പേരായി കലാലയത്തി

ൽ ഒരു ഭക്തനാണായിരുന്നു. അവൻ ജനിക്കുമ്പോൾതന്നെ അന്ധനാണ്, എങ്കിലും ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയുണ്ടായി. അന്ധനായ എനിക്ക് എങ്ങിനെയാണ് ഭക്തി സിദ്ധിക്കുന്നതെന്നു വിചാരിച്ചു. അവൻ കമലാലയതീർത്ഥമുഖയിലിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണനോടു തന്റെ വിചാരത്തെ പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ അവനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ ഭക്ത! നീ അന്ധനാണെന്നു വിചാരിച്ചു. ഒട്ടും ദുഃഖിക്കേണ്ട. നേത്രങ്ങൾക്കൊണ്ടു രൂപങ്ങളെക്കൊണ്ടെന്നതു ജീവികൾക്കു സംസാരമോളുവാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടാണ് മുനീശ്വരന്മാർ നേത്രത്തെ അടച്ചു സനാതനമായ ബ്രാഹ്മജ്യാതിസ്സിനെ ധ്യാനിക്കുന്നത്. ആ നേത്രം സ്വതഃ ഇല്ലാതായതിനാൽ നീ ധന്യനാണ്. നിനക്കു ഭക്തിമാത്രം ഇന്നു താരണമെന്നു ഞാൻ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളാം. ത്യാഗശ്വരന്റെ പിൻപുറത്തുള്ള കളത്തെ മണ്ണുടുത്തു വലുതാക്കുക. ഒരു മുളയിൽ കയറുകെട്ടി ആ കയറിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു മണ്ണുടുത്തു മുള കളയുക. പഞ്ചാക്ഷരത്തെയും ജപിച്ചുകൊള്ളുക. മടിച്ചടാതെ ഇങ്ങിനെ ചെയ്താൽ നിശ്ചയമായും നിനക്കു ഭക്തി ലഭിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ഉപദേശിച്ചു. ഭണ്ഡൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ഭക്തിയോടെ ജപിച്ചുകൊണ്ടു കൈകോട്ടും കൊട്ടയും എടുത്തു തടാകത്തിൽനിന്നു മണ്ണുടുത്തു കയറുപിടിച്ചു കയറി മണ്ണിനെ മുളക്കൂട്ടം, പിന്നെയും ഇറങ്ങി മണ്ണുടുക്കും. ഇങ്ങിനെ വിടാതെ മൂന്നു സംവത്സരം കഴിച്ചു. അപ്പോഴുള്ള കളം വളരെ വലുതായി. ഒരു ദിവസം ചില ആളർത്തന്മാർ വന്നു ഭണ്ഡനെക്കണ്ടു പരിഹസിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ അന്ധ! ഈ വൃന്ദപ്രയത്നത്താൽ നിനക്ക് എന്തു കിട്ടും? ഞങ്ങളുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നു മണ്ണുടുത്തു ചുമരവെക്കുക. ഞങ്ങൾ നല്ല കൂലി തരാം. അതുകൊണ്ടു ജീവനരക്കണവുംചെയ്യാം. അതു കേട്ടു ഭണ്ഡൻ പറഞ്ഞു. സ്വർസാക്ഷിയായ മഹേശ്വരൻ എല്ലാം തരും. മഹേശ്വരപ്രീതിക്കാണ് ഞാൻ കൈകളും ചെയ്യുന്നത്. നിങ്ങൾ മഹേശ്വരമോഹാഞ്ജയത്തെ അറിയില്ല. ആ

ദേവൻ പ്രസാദിച്ചാൽ ദേഹികൾക്ക് അസാധ്യമെന്നാണ്? അപ്പോൾ ആഹ്തന്മാർ പിന്നെയും പരിഹസിച്ച്കൊണ്ടു പാഞ്ഞു. മോഹശപരൻ അത്ര മാഹാത്മ്യമുണ്ടെങ്കിൽ നിനക്കു കണ്ണുണ്ടാക്കിത്തരില്ലേ? അതു കേട്ടു ഭംഗ്യൻ നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നെയും പാഞ്ഞു. എനിക്ക് അന്ധതപോമാ അന്ധതപോമാ ഇങ്ങോപോലെ മോഹശപരൻ തന്നെ. അംഗഹീനന്മാരെ പരിഹസിച്ചാൽ അവരും അംഗഹീനന്മാരായി ഭവിക്കും. സംശയമില്ല. ആഹ്തന്മാർക്ക് അതു കേട്ടു ദേഹ്യം വന്നു. ചിലർ ഭംഗ്യന്റെ കൈക്കൊട്ടിനേയും ചിലർ കൊട്ടിയേയും പിടിച്ചു വലിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. ചിലർ കയറിനേയും മുളയേയും മുറിച്ചുകളഞ്ഞു. ഭംഗ്യൻ അവരോട് ഒന്നും ചെയ്യാൻ ശക്തനല്ലാതെ ത്യാഗരാജസന്നിധിയിൽ പോയി വയറിലും തലയിലും അടിച്ചുകൊണ്ടു ത്യാഗശപര! ഭവാൻ എവിടെ പോയി. എന്നു ഭ്രോഹിച്ചവരായ ദുരാത്മാക്കൾക്ക് ഇപ്പോൾതന്നെ അന്ധതയും എനിക്കു ഭവാന്റെ കൈകളും ചെയ്യുവാൻ അന്ധതപഹാനിയും ഭവിക്കട്ടെ എന്നു പാഞ്ഞു അവൻ പ്രതിജ്ഞയും ചെയ്തു. എന്നു ഭ്രോഹിച്ചവരായ ആഹ്തന്മാരെ ശിക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ കൈകളും ചെയ്യുകയില്ല. എനിക്കു മുക്തിയും വേണ്ട. അവർ അന്ധന്മാരാകുന്നതുവരെ ഞാൻ ഇവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കും. സത്യം തന്നെ. ഭംഗ്യൻ ഇങ്ങിനെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചു. ഭംഗ്യൻ ഒന്നും ഭക്ഷിക്കാതെ മോഹശപരസന്നിധിയിൽതന്നെ കിടന്നുറങ്ങി. സ്വപ്നത്തിൽ ത്യാഗശൻ അവന്നോടു പാഞ്ഞു. നീ ദുഃഖിക്കേണ്ട. നിനക്കു നേത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാകും. ആഹ്തന്മാരെ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഇങ്ങിനെ അവനെ സമാധാനപ്പെടുത്തി രാജാവിനോടും സ്വപ്നത്തിൽ പറഞ്ഞു. എന്റെ ഭക്തനായ ഭംഗ്യൻ എന്റെ സന്നിധിയിൽ കൈകളും ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്നു. അവനെ ആഹ്തന്മാർ കൊട്ടയും കൈക്കൊട്ടും പിടിച്ചുപറിച്ചു വളരെ ഉപദ്രവിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്ധനായ അവന്നു നേത്രങ്ങൾ ഞാൻ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. നീ നാളെ രാവിലെ ആഹ്തന്മാരെ വിളിച്ച് അന്ധനെ ബലാജ്

ക്കരമായി ഉപദ്രവിച്ചത് ഉചിതമായൊരു എന്നു ചോദിക്കണം. അപ്പോൾ ആ മൂർഖന്മാർ അന്ധൻ കളവുപറയുകയാണ്. ഞങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആരാണ് ചെയ്യുന്നത് അന്ധൻ പറയട്ടെ. അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നു സത്യാചെയ്യാമെന്നു പറയാം. അപ്പോൾ ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ സത്യാചെയ്യുവിൻ എന്നു നി പറയണം. പിന്നെ വേണ്ടുന്നതല്ലാത്താൻ ചോയ്ക്കുകൊള്ളാം. ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു ത്രാഗേശപരൻ മാഞ്ഞു. അപ്പോൾ തന്നെ രാജാവ് എഴുന്നീറ്റ യോഗപ്പട്ട വിരച്ചുകൊണ്ട് ഒരു ഭൃത്യനെയും വിളിച്ചു ത്രാഗേശപരഭക്തൃത്തിൽ ഭണ്ഡൻ കിടക്കുന്നതെന്നു ചെന്നു. ത്രാഗേശ! രക്ഷ, രക്ഷ എന്നു രാജാവ് ഉറക്കപ്പൊയുന്നതുകേട്ട ഭണ്ഡൻ എഴുന്നീറ്റ രാജാവിനെ നോക്കി. രാജാവ് അതുകണ്ടു യോഗപ്പട്ട ഭണ്ഡന്റെ പാദങ്ങളിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു ഞാൻ കിങ്കരനാണ്. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു പറയുക എന്നു പറഞ്ഞു. അനന്തരം രാജാവു പിശാദിവസം രാവിന്റെ സകല ആഹ്തന്മാരെയും വരുത്തി ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ നിർത്തി ഭണ്ഡഭക്തനെ ഉപദ്രവിപ്പാനുള്ള കാരണമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അവർ ഞങ്ങൾ ഭണ്ഡനെ ഉപദ്രവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആരാണ് ഉപദ്രവിച്ചതെന്ന് അവൻ പറയട്ടെ. അതല്ലാതെ ആരെങ്കിലും കളവു പറയുന്നതുകേട്ട ഓരോരുത്തരും ഉപദ്രവിക്കുന്നതു യുക്തമല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. രാജാവു നിങ്ങൾ ഭണ്ഡനെ ഉപദ്രവിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഉറപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ത്രാഗേശപരസന്നിധിയിൽ നിങ്ങൾ കുമ്പസാരം ചെയ്താൽ കളിച്ച് ഈറൻ വസ്ത്രത്തോടുകൂടി കണ്ണുകൾ തൊട്ടു സത്യാചെയ്യുവിൻ. ഭണ്ഡൻ സത്യമാണ് പറയുന്നതെങ്കിൽ അവന്നു കണ്ണുണ്ടാവാം, നിങ്ങൾ അസത്യാ പറഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾക്ക് അന്ധത്വവും ഭവിക്കും എന്നു പറഞ്ഞു. ആഹ്തന്മാർ അങ്ങിനെ തന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചു സകലരും ആബാലവൃദ്ധം കളിച്ചു നന്നാത്ത വസ്ത്രത്തോടുകൂടി സന്തോഷത്തോടുകൂടി പ്രതിമയിൽ ഇരപ്പരമിപ്പെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു ത്രാഗേശപരസന്നിധി

യിൽ വന്നുകൂടി. രാജാവും ഭൃത്യന്മാരോടുകൂടി എത്തി. അപ്പോഴേയ്ക്ക് അന്ധനായിരുന്ന ഭണ്ഡൻ കണ്ണുകൾ മിഴിച്ചുകൊണ്ട് അവനെക്കണ്ടു. അതു കണ്ട് ആഹ്തന്മാർ ഭയപ്പെട്ട തമ്മിൽ നോക്കിത്തുടങ്ങി. രാജഭടന്മാരാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ആഹ്തന്മാർ സത്യാചെയ്യില്ലെങ്കിൽ രാജാവു കൊല്ലുമെന്നുള്ള ഭയത്താൽ കണ്ണുകൾ തൊട്ടു സത്യാ ചെയ്തു. ആബാലവുദ്ധ അന്ധന്മാരായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. നമുക്കിവിടെ എന്തു പറഞ്ഞു ഭണ്ഡൻ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചു. രാജാവ് ആഹ്തന്മാരുടെ സകല സ്വത്തുക്കളെയും അപഹരിച്ചു രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കി. അതുകണ്ടു ഭേദകൾ വ്യക്തമായി ചെയ്തു. അന്നത്തം ശിവഭാഗികളായ ആഹ്തന്മാർ മഹാപ്രാധിയാൽ പിരിയുന്നതായിട്ടും വിശ്വകൊണ്ടു തളസ്സമായിട്ടും എവിടെയും ശരണമില്ലാതെ കഴിഞ്ഞു നാശിക്കുകയും ചെയ്തു. അവരുടെ ഭക്തന്മാരെ ഇടിച്ചുപൊളിച്ച് ആ മരം മുതലായതുകൊണ്ടു കലാലയത്തിൽനിന്നു വിശേഷമായി സോപാനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കി. അന്നത്തം ഭണ്ഡൻ ത്യാഗേശ്വരഭക്തന്മാരിൽ കൈകൾക്കെട്ടിയ ചെയ്തുകൊണ്ട് വളരെക്കാലം ഇരുന്നു ത്യാഗേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മരിക്കിയെന്നു കേൾക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണാപുരാണത്തിൽ

അമ്പലമുക്ക് അമ്പലം.

അഗസ്ത്യൻപാണ്ടു— ഹേ മനികളേ! എന്തൊരുപ്രവൃത്തി കൊണ്ടെങ്കിലും ഭവ്യത്തെ സമ്പാദിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ അർപ്പിക്കുന്നവരും കർമ്മബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചനമാകുന്നു. എല്ലാകത്തും സഞ്ചരിച്ച് അഭക്തന്മാർക്കും ചെയ്യാലും നിഷിദ്ധ കർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യാലും ത്വരിതാൻ പാടില്ലാത്ത കർമ്മങ്ങളെ ത്വരിച്ചാലും ആവക പാപങ്ങളെല്ലാം ഭക്തന്മാർക്കു പൊക്കം നൽകിപ്പോകുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ടു പാണ്ടാ. കേൾക്കുവിൻ. അതുകേട്ടാൽ ശിവഭക്തന്മാരിൽ ഭക്തിയുണ്ടാകും.

കാ. ക്ഷീരപാലമുള്ള ജലപ്രവാഹത്താൽ ശോഭിതയായ ക്ഷീരിണിയെന്നാരു നദിയുണ്ട്. ആ നദി എപ്പോഴും ഫലപുഷ്പങ്ങൾ നിറഞ്ഞ വൃക്ഷങ്ങളാൽ നിബിഡങ്ങളായ രണ്ടു കരകളോടു കൂടിയതാണ്. തീർത്ഥങ്ങളെത്തന്നെ പരിശുദ്ധമാക്കുന്നവരും യാഗം അവസാനിപ്പിച്ച് അവതേസ്സാനം ചെയ്യുന്നവരുമായ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠന്മാരാൽ നിത്യവും സ്നാനം മുതലായതിനാൽ ആദരിക്കപ്പെട്ടതുമാണ്. ആ നദിയുടെ തീരത്തിൽ അരണ്യം എന്നൊരു പുരമുണ്ട്. ആ പുരം സ്വധർമ്മനിരതന്മാരായ നാലുജാതികളും നിറഞ്ഞതാണ്. അവിടെ ബ്രാഹ്മണഗുഹകളിൽ ഭിക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന വൈദികശ്രേഷ്ഠന്മാർ പേദസപരങ്ങളാൽ ഭിക്ഷകളെ ശബ്ദായമാനങ്ങളാക്കുന്നു. അവിടെ ശിവഭക്താർച്ചക്കുന്നതപോധരി ഒരു ഉത്തമ ശുഭദ്രവ്യമായിരുന്നു. അവൻ തന്റെ ധനത്താൽ ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അഭിഷേകങ്ങളല്ലാ കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. * അവന്ന് ഭക്തന്മാർക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളതെന്തെങ്കൊടുക്കുന്നതു പ്രാണനേക്കാൾ പ്രിയമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരിൽ ഒരാളെങ്കിലും അവൻ പൂജിക്കാത്തവനില്ല. ഇങ്ങിനെ ദൃഢഭക്തികളു മോഹശൂന്യൻ അവനിൽ പ്രീതനായി. അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുന്നതിൽ കൊതുക്കവും തോന്നി. അപ്പുകാലമെങ്കൊണ്ട് അവന്റെ വീടു തീവെട്ടു പട്ടുക്കൊള്ളല്ലോ മരിച്ചു. ശ്രോത്രിയനല്ലാത്ത ബ്രാഹ്മണനും കൊടുക്കുന്ന ഭാനുപാദായ സർവ്വസ്വവും നശിച്ചുപോയി. പിറ്റേദിവസം ഉച്ചസമയത്തു ദണ്ഡുതദ്വാരകളെങ്കിലും ധരിച്ചുകൊണ്ട് അതിഥിയായ ഒരു താപസൻ വന്നു. അദ്ദേഹം ശിവനനുഷ്ഠാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ആ താപസനെക്കണ്ടു ശിവഭക്താർച്ചകൻ ഇരുത്തി അർപ്പപാത്രാദികളാൽ പൂജിച്ചു. താപസന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു ഞാൻ ഭവാനൻ്റെ ഭാസനാണ്. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചോദിച്ചു. അതുകേട്ടു താപസനുപിതായ മോഹശൂന്യൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ ശിവഭക്തന്മാർക്കു സർവാഭിഷേകത്തെയും കൊടുക്കുന്ന നിന്റെ കീർത്തികേട്ടു വന്നതാണ്. എനിക്ക് അന്നയും വസ്ത്രവും എന്റെ ജീവാവസാനംവരെ നീ

തരണം. അതുകേട്ട് അവൻ ഭാർയ്യയുടെ അടുക്കൽപോയി പ
റഞ്ഞു. അതിനിടനനായ എന്റെ വീട്ടിൽ മഹാത്മാവായ
താപസൻ വന്നിരിക്കുന്നു. എനിക്ക് ഇരിപ്പാൻ നിഴൽകൂടി
യില്ല. എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? ഇല്ലെന്നുപറവാനായി എ
ന്റെ ദേഹം ഉരുകുന്നു. ഈ ആപത്തിൽ കർത്തവ്യമെന്താ
ണ്? അപ്പോൾ ഭാർയ്യപറഞ്ഞു. ഇല്ലെന്നുപറയുന്നത് അങ്ങി
ക്ക് ഉചിതമല്ല. എന്തെങ്കിലും താപസനു കൊടുക്കണം. ഇ
ങ്ങിനെ ഭാർയ്യപറയുമ്പോൾ താപസൻ പറഞ്ഞു. ഓ ങ്കേ
ശ്രേഷ്ഠ! ഞാൻ ധൈര്യമതിരിക്കുമ്പോൾ നീ ഭാർയ്യയെ നോ
ക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്നതെന്താണ്? എനിക്ക് ഇപ്പോഴായ സാധ
നം ഉണ്ടെങ്കിൽ തരിക. ഇല്ലെങ്കിൽ ഇല്ലെന്നു പറയുക.
ഞാൻ പോകട്ടെ. കഷ്ടം ഭവതികളുടെ സഹായത്തോടെ
വിശ്ലംവരത്തിയ പാപം എനിക്കുസംഭവിച്ചു. സമയവും അ
തിക്രമിക്കുന്നു. കാർത്തികിപ്പിഴ വേറെ ഏങ്ങാനും പേശകാം.
കാടുകോണത്തിൽ നിന്നെപ്പോലെത്തുടർക്കേന്താരുണ്ട്. അ
വിടെ പോകാമെന്നുപറഞ്ഞു താപസൻ മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ങ്
കേന്തൻ പുറത്തുപോയി നോക്കിയപ്പോൾ താപസനെക്കണ്ടാ
തെ നിശ്ചേഷ്ടനായിനിന്നു. ആ താപസൻ മഹേശ്വരനാണെ
ന്നു നിശ്ചയിച്ചു. കാടുകോണത്തേക്കുപോകുന്നു എന്നല്ല താ
പസൻ പറഞ്ഞത്? എന്നാൽ ഞാനും അവിടെക്കുതന്നെ
പോകാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കാടുകോണത്തിൽ പോയി മഹേ
ശ്വരസന്നിധിയിൽ ഏഴുദിവസം ഉപവസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.
മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ അവനോട്പറഞ്ഞു. നീ എന്റെ
കല്പനപ്രകാരം ഇവിടെത്തന്നെ വസിക്കുക. എങ്ങിനെയെ
ങ്കിലും സമ്പാദിച്ച ഭക്ഷണമെന്തെങ്കിലും കൊണ്ടിരിക്കുക. എ
ന്നുപറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഭക്തൻ ഏഴു
നീറം വീഥികളിലെല്ലാം ജീവനോപായത്തിന്ന് എന്തെങ്കി
ലും കിട്ടുമോ എന്നു നടന്നുനോക്കി ഒന്നും കിട്ടിയില്ല. അന
ന്തരം വേഗ്യാവിഥിയിലേക്കുപോയി. ആ വീഥി ചുറ്റുകുളിക്കാ
രാൽ നിറഞ്ഞതാണ്. ആ സമയത്തുചെന്ന് അവൻ ചുരു

കളിക്കാരെ ജയിച്ചു വളരെ ധനം സമ്പാദിച്ചു. അതെല്ലാം ശിവപ്രീതിക്കായി ശിവഭക്തന്മാർക്കുകൊടുത്തു. മോഹസ്ഥലമായ കാടുകോണത്തിൽ പണ്ടു വളരെ ചുരുക്കുകിടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവരെല്ലാം ഭക്തനാട്ടു തോററ് അവരുടെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം അവന്നുകൊടുത്തു. ഭക്തനാവട്ടെ അന്നവസ്ത്രങ്ങളാൽ ശിവഭക്തന്മാരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മൂർച്ഛഭക്തനെന്നു പ്രസിദ്ധനായിരുന്നു. അവസാനത്തിൽ മരിക്കയും ലഭിച്ചു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— പൂണ്യങ്ങളായ ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഉൽക്കർഷേണത്തെ ചൊല്ലുന്നവരെ ധനങ്ങളാൽ രക്ഷിക്കുന്നവർ; മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ കേൾക്കുക. ശ്രീശങ്കരപുരമെന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ പുരം രാജവീഥികളാലും ഉദ്യാനങ്ങളാലും ശോഭിതമായും സമ്പത്തിന് ഇരിപ്പിടമായും ഉള്ളതാണ്. ആ പുരത്തിൽ കുടിലത കേൾക്കുക മാത്രമേ ഉള്ളൂ. കാരീന്ദ്രം കുടിലത്തും രാഗം സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ അധരങ്ങളും കാമം ശിവായനത്തിലും മാത്രമേയുള്ളൂ. അവിടെ യാഗംചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ വളർന്നു നിൽക്കുന്ന ശ്രോതാക്കൾ സിദ്ധാന്തനിശ്ചയത്തെ പാഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ ഉമാദേവിയോടുകൂടെ വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ യാഗംകൊണ്ടു സന്തോഷിപ്പിച്ചു സോമയാജിയെന്ന പേർ ലഭിക്കുന്നു. ആ സ്ഥലത്തിൽ മരിക്കുന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനെന്നായിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിത്യവും അന്നവസ്ത്രം കിടന്നു ശിവഭക്തന്മാർക്കുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിന്റെ പുറത്തു ശിവകിരണമാക്കി

ഏതെങ്കിലും ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ ചെറിയ കൈലാസപദ്യംപോലെ കൂട്ടിയിരിക്കുന്നു. ദുരാചാരന്മാരാവട്ടെ സദാചാരന്മാരാവാട്ടെ ഏതാചാരമില്ലാത്തവരാവട്ടെ സുതദാക്ഷധാരികളായി കണ്ടാൽ മാതൻ ശിവനെപ്പോലെ പൂജിക്കും. ശ്രോതകർമ്മങ്ങൾ ഒന്നുകിലും മാതൻ അനുഷ്ഠിക്കാത്തതില്ല, വേദശാസ്ത്രങ്ങളും പഠിക്കാത്തതില്ല, അതിന്റെ അർത്ഥങ്ങളേയും ആലോചിക്കാത്തതില്ല, ഏകിലും സർവ്വമന്ത്രങ്ങളിലും വെച്ച് ഉത്തമമാണ് പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിനെ ജപിച്ചു, ശൈവന്മാരേയും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ മാതൻ ഒരിക്കൽ ത്രാഗേശ്വരക്ഷത്രത്തിൽ അഭയാർത്ഥിനിയായി. ഫാൽഗുനോത്സവത്തിൽ ത്രാഗേശ്വരന്റെ വൈഭവം കണ്ട് ഇനി കമലാലയത്തിൽ ഭാര്യയോടുകൂടി വസിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കമലാലയതീർത്ഥത്തിൽ സ്നാനചെയ്തുകൊണ്ടും ത്രാഗേശ്വരദേവിയുടെ അർച്ചിച്ചുകൊണ്ടും സമർപ്പിച്ചെടുത്തു നശ്വരങ്ങളാണെന്നറിഞ്ഞു മാതൻ സൽഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. സർവ്വബ്രഹ്മവൃത്തികളേയും തൃപ്തിച്ച ഹൃദയത്തിൽ സദാ ത്രാഗേശ്വരനെത്തന്നെ ചിന്തിച്ചു വിഷ്ണുബ്രഹ്മാദികൾക്കു ദുർല്ലഭമായ ശിവസായുജ്വലത മാതൻ സകലദിവസം തന്നെയും പ്രാപിച്ചു.

എന്നു സ്മരണപൂർവ്വമായി

അമ്പത്താമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മഹാഭാഗന്മാരേ! മാതന്റെ ചരിത്രത്തെ കേട്ടില്ലേ? ആ സോമയാജിയുടെ യാഗത്തിൽ മഹാശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടുകഴിഞ്ഞു മുറിയിൽ കണ്ടു. മുറികൾ ചോദിച്ചു— ഹെ കുംഭസംഭവ! ബ്രഹ്മാദിവേന്മാർക്കും വേദങ്ങൾക്കും അശ്വരനായ മഹാശ്വരനെ ആ സോമയാജി എങ്ങനെയാണ് പ്രത്യക്ഷമാക്കിയത്? ആ ചരിത്രത്തെ വിശദിച്ചു പറയുക. ഭവാൻ സർവ്വജ്ഞനാണല്ലോ. ഭവാന്റെ

വാഗ്മതധാരയാൽ ഞങ്ങളെ സന്താപം നശിക്കട്ടെ. ഇങ്ങിനെ മുനികളുടെ ചോദ്യത്തോടുകൂടി അഗസ്ത്യൻ മഹേശ്വരസ്തമനത്താൽ രോമാഞ്ചിതശരീരനായിട്ടു പാവാനുടങ്ങി. ത്രാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽതന്നെ വസിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു മാർഗ്ഗം കാട്ടുകയോട്ടു വ്രതത്തെ ആചരിപ്പാൻ പറഞ്ഞു. എനിക്കു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കുകയാണ് വ്രതം. നിനക്കുള്ള വ്രതത്തെ പറയാം. ശിവഭക്തന്മാർ ആരെങ്കിലും ഗൃഹത്തിൽ വരുന്നവർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുകയാണ്. ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ച് എപ്പോഴും ത്രാഗേശ്വരസന്നിധിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു പഞ്ചാക്ഷരജപതല്പരനായിട്ടു സമയത്തെ കഴിച്ചു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ മാർഗ്ഗം ഈ ദേഹത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ത്രാഗേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുന്നതെങ്ങിനെയാണ്? അതിനെന്താണുപായം. ഇങ്ങിനെ ചിന്താകലനായി ഭവിച്ചു. ഒരു ദിവസം മഹാമാന്ദ്രമായ ജനങ്ങളുടെ സദസ്സിൽപ്പെട്ടു സുന്ദരന്റെ കാഴ്ചയായ വേശ്വയുടെ മാന്ദ്രമായ ഭാഗ്യത്തെ പ്രശംസിക്കുന്നതു കേട്ടു. സുഹൃത്തിന്റെ നിരോധനത്താൽ ഔരോരത്തിനായി മഹേശ്വരൻ അവളുടെ വീട്ടിൽ പോയില്ലെ? അവൾ ഭാസിയാണെന്നു മനസ്സിലാക്കില്ലെ തോന്നുന്നതാ? സുകൃതം ചെയ്യുവാൻ അവൾക്കുണ്ടെന്നു. ഇങ്ങിനെ മഹാമാന്ദ്രം പറയുന്നതുകേട്ടു മാർഗ്ഗം അവളുടെ ഭാഗ്യമാണ് നല്ലതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അന്നുമുതൽ ദിവസവും അവളെക്കണ്ടു പുഷ്പവും അക്ഷതവും കൊടുത്തു മടങ്ങിവന്നു. ഇങ്ങിനെ ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആശീർവാദം ചെയ്യുന്ന മാർഗ്ഗം വേശ്വ ചോദിച്ചു. ഹെ ബ്രാഹ്മണ ശ്രേഷ്ഠ! ഭവാനു സോമയാജിദശ്രേഷ്ഠനാണ്. ഞാനാ വേശ്വയാണെന്നു പ്രസിദ്ധമാണ്. ഭവാനു എനിക്കു ദിനന്താനന്ദം അക്ഷതവും പുഷ്പവും തരുന്നു. ഇതിന്റെ പ്രയാജനമന്താണെന്നു പറയുന്നതു മില്ല. ഭവാനു ഭക്തന്മാരെല്ലാം അന്നവസ്ത്രാദികൾ കൊടുക്കുന്നു എന്നു യശസ്സും ധാരാളമുണ്ട്. പിന്നെ എന്നേക്കൊണ്ടെന്നു പ്രയാജനമാണ് വിചാരിച്ചിട്ടുള്ളതാ? ശങ്കിക്കാതെ പറയുക. അതുകേട്ടു മാർഗ്ഗം പറഞ്ഞു— ഹെ മഹാമാ

ഗേ! ദേവന്മാർക്കു കീഴെ വൃത്താന്തത്തെ കേൾക്കുക. നിന്റെ വലുതായ ഭാഗ്യത്തെ കണ്ടിട്ടാണ് ഞാൻ ഒരു കാൽത്തെ അമ്മിപ്പാനായി വന്നത്. നീ ഒരു വാക്കുമാത്രം ചിലവു ചെയ്യാൽ മതി. എന്നിങ്ങനെ വലിയ വൃത്താന്തമായി. ആ കാൽ നിന്റെ പ്രിയനായ സുന്ദരനോടു പറയുവാൻ ഒരുദിവസം സമയമുണ്ടാക്കത്തരണം. ഇതു മാത്രം ചെയ്യാൽ ഞാൻ കൃതാർത്ഥനായി. എന്നിൽ ദേവാർച്ച അതു ചെയ്തുതരണം. അതുകേട്ടു വേഗം അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞു. മാർഗ്ഗം മഹാശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി കാണുമെന്നു സന്തോഷിച്ചുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. വേഗം സുന്ദരനോടു വൃത്താന്തമല്ലാം പറഞ്ഞു. സുന്ദരൻ അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞ് ഒരുദിവസം മാർഗ്ഗം ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി. വൈശാഖമാസത്തിൽ യാഗം ചെയ്യുവാനായി യാഗശാലയുണ്ടാക്കുവാൻ ഉദ്യോഗിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗം ഗൃഹത്തിൽ സുന്ദരൻ വന്നതു കണ്ട് അത്യന്തം സന്തോഷിച്ചു. ദേവം സുന്ദരനെ ഇരുത്തി യുക്തമായ പൂജയെടുത്തു നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുവെക്കണ്ടു ത്രാഗശ്വരൻ പ്രിയസഖിയായ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. ഹെ കേൾക്കിയാൽ റേ! ഇപ്പോൾ ത്രാഗശ്വരൻ എന്നിൽ പ്രസന്നനായി. യാഗം ചെയ്തു ഫലവും എന്നിങ്ങനെ സിദ്ധിച്ചു. ത്രാഗശ്വരസ്വപ്നത്തായ ദേവൻ എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വന്നതിനാൽ സകല സൗഭാഗ്യവും എന്നിങ്ങനെ സിദ്ധിച്ചു. ത്രാഗശ്വരന്റെ മറ്റൊരു ദേഹമായ ദേവനെ ഞാൻ ശരണം പ്രാപിക്കുന്നു. ദേവന്റെ പാദാരവിന്ദങ്ങളെ കാണാൻ ഇടവന്നതിനാൽ എനിക്ക് ഇന്നു സുഖിതമാണ്. ദേവകൃപയാൽ കടമൊൻ പാടില്ലാത്ത സംസാരസമുദ്രത്തെ ഞാൻ കടന്നു. മഹാത്മാക്കളെ ഭയം ലഭിച്ചാൽ പിന്നെ മനുഷ്യരെ ദുഃഖമുണ്ടാകയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഉപചാരവാക്കുകളെ പറയുന്ന മാർഗ്ഗനോടു സുന്ദരൻ ചോദിച്ചു. ദേവൻ മഹാത്മാക്കളാൽ പൂജിക്കപ്പെട്ടവനാണ്. ഏതൊക്കെ ഏതൊക്കെ പാവനങ്ങളുണ്ട്? അതു പറയുക. അതുകേട്ടു മാർഗ്ഗം സുന്ദരന്റെ പാദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഹെ

സ്വാമി! ത്യാഗേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി ഏറെൻ ഗൃഹത്തിൽ
ഒന്നു കാണിച്ചുതരിക. ഭവാനെ സഖിയുടെ പാദങ്ങളെ സേ-
വിച്ചു ഞാനും കൃതാർത്ഥനാവട്ടെ. സുന്ദരൻ അങ്ങിനെതന്നെ
യെന്നു പറഞ്ഞു ത്യാഗേശ്വരനോടു പറഞ്ഞു. ഹേ മഹേശ്വ-
ര! സോമയാജിയായ മാരുന്റെ ഗൃഹത്തിൽ എനിക്കുവേണ്ടി ഭ-
വാനു ഒരു പോയാൽ ഏറെൻ ഭാര്യയായ വേദാ സന്തോഷി-
കൾ അങ്ങിനെ ചെയ്തു സഖ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക. അതുകേട്ടു
ത്യാഗേശ്വരൻ സുന്ദരനോടു പറഞ്ഞു. നിന്റെ ഭാര്യയുടേയും നി-
ന്റെയും സന്തോഷത്തിനായി ഞാനങ്ങിനെ ചെയ്യാം, എന്നാൽ
ഞാൻ എന്തു രൂപമായിട്ടെങ്കിലും പോകാം. മാരുൻ എന്ന അ-
റിഞ്ഞു പൂജിച്ചാൽ മാത്രം ഞാൻ സായുദ്ധ്യം കൊടുക്കും. ഇങ്ങി-
നെ മഹേശ്വരവാക്യം കേട്ടു സുന്ദരൻ പിന്നേയും മാരുന്റെ ഗൃ-
ഹത്തിൽ പോയി മഹേശ്വരൻ നിശ്ചയമായും വരും. എന്തു
രൂപമായിട്ടാണ് വരുന്നതെന്നറിവാൻ കഴിയില്ല. സാവധാന-
മായിത്തന്നെകൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞു വേദാഗൃഹത്തിലേക്കു
പോയി അവളോടു വൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. അവൾ വള-
രെ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം മാരുൻ വൈശാ-
ഖമാസത്തിൽ പൊണ്ണമാസിയിൽ അവതരസ്ഥാനം ചെയ്തവാ-
ൻ തക്കവണ്ണം സോമരസസൗരഭ്യത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു മഹേ-
ശ്വരനെ കാണുവാനുള്ള ആഗ്രഹത്തോടുകൂടി ചെയ്യുന്ന യാഗ-
ത്തിൽ ഏകാദശിദിവസം ഉമാഭവിയോടും ഗണങ്ങളോടുംകൂ-
ടെ മഹേശ്വരൻ യാഗശാലയെ പ്രവേശിച്ചു. ആ മാരുന്റെ
യാഗം വിധിക്കുന്നതായ ബ്രഹ്മണൻ ആരംഭിച്ചു. സോമോ-
ഗത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ധർമ്മങ്ങളെല്ലാം വിധിപ്രകാരം ചെയ്തു. പ്ര-
തിഷ്ഠകൾ കല്പിനാൽ സോമലതയെ ചതച്ചു കലശത്തിൽ പി-
ഴിഞ്ഞ് അതാതു ദേവന്മാർക്കു പലാശപത്രങ്ങളിൽ നിറച്ചുവെച്ചു.
സാമഗ്രന്മാർ പവമാനസാമത്താൽ സ്തുതിച്ചു, ബ്രഹ്മാവിനെ വ-
പന്തു ഭാഗത്തിരുത്തി, ലക്ഷണയുക്തമായ യാഗപത്രവിനെ യുപ-
ത്തിൽ കെട്ടി വലയുള്ള സ്ഥലത്തു കീറി വലയെടുത്ത് അഗ്നി-
യിൽ വാട്ടി മന്ത്രരൂപത്താൽ ശുദ്ധമായ നെയ്യിൽ മുക്കി സ്വണ്ണ

ശകലത്തോടുകൂടി സ്രവത്തിൽ എടുത്തു. അപ്പോൾ മാൻ മേഘശ്ചരണ സ്മരിച്ചു. അന്നതരം സർവ്വശ്ചരണയും സർവ്വസപരൂപിയായുമിരിക്കുന്ന മേഘശ്ചരൻ അംബികയോടുകൂടെ ചണ്ഡാലരൂപത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷനായി. ചന്തപശ്രുതോദ്യമ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും ചുകന്ന നേത്രങ്ങളോടുകൂടിയ ശിരസ്സിനെ വിറപ്പിച്ചുകൊണ്ടും മദ്യമേത്താൽ ആടി കൊണ്ടു നടന്നുകൊണ്ടും ബ്രഹ്മണർ എന്ന കണ്ടാൽ നാലു ഭിക്ഷിപ്പലക്കും ഭാടമുട്ട. ഇവർ എങ്ങിനെയാണ് ആട്ടിനെക്കൊന്നു യാഗാചെയ്യുന്നത്? മാംസം ഭക്ഷിക്കുന്നവർക്കു മദ്യവും ഇരിക്കുമുട്ട. മാതാഗേ! വേഗം വാ ഈ ബ്രഹ്മണർക്കു മദ്യം കൊടുക്കുക. മാംസരസത്തെ നിറച്ചു കുടിക്കുന്നവർക്കു വേഗം തരിക. എന്നു പറഞ്ഞു പതുക്കെപ്പതുക്കെ നടക്കുന്ന മത്തഗജഗമനനായും മേത്താൽ പഞ്ചലാങ്കിനായും യൗവനത്താൽ ശോഭിതനായും ജഗജ്ജനനിയായും ഇരിക്കുന്ന മാതാഗകന്യകയെ റ്റിളിച്ചുകൊണ്ടു മദ്യകുടങ്ങുന്ന തലയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടും തിരിഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ടും ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങളാൽ പൊട്ടിപ്പോകുന്ന മദ്യോപദേശത്തോടുകൂടിയവളായും കുടിവെള്ളമായ മുഷ്ണകുന്തളങ്ങളാൽ മാജ്ജാപ്പട്ട ഒരു കാതോടുകൂടിയവളായുമിരിക്കുന്ന ഭാർയ്യയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു രണ്ടു കുട്ടികളെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭാർയ്യാസാഹിത്യനായ മാൻ എവിടെയെന്നു ചോദിച്ചുകൊണ്ടു കറഞ്ഞ ഇരുമ്പിന്നു തുവ്വനായ ചണ്ഡാലൻ യാഗശാലയുടെ അടുത്തത്തി. അതുകണ്ടു ബ്രഹ്മണർ എട! നീ ദൂരെ പോ എന്നു പറഞ്ഞു ചെറിയ കല്ലുകൾ ഉയർത്തുവാനുണ്ടെന്നു കണ്ടു. ദ്രവ്യം, ദേശം, കാലം, അഗ്നി, യാഗം, ഭക്ഷിണം, കർമ്മങ്ങളുടെ ഫലം ഇതെല്ലാം ഏതൊരു ശിവമയമായി പായപ്പെടുന്നുവോ ആ ശിവനെ അവർ അറിഞ്ഞില്ല. ചിലർ ചണ്ഡാലൻ തൊടുമെന്നു ശങ്കിച്ചു യാഗം ചെയ്യുന്നതെല്ലാം വിട്ട് ഭാടിക്കുളഞ്ഞു. ചിലർ കുളിപ്പാൻ പോയി. ചിലർ ചണ്ഡാലനെ കണ്ടതിന്നു പ്രായശ്ചിത്തത്തിനായി സൂയ്യാനെ നോക്കി. ചിലർ ഭാടിക്കു

യുദ്ധത്തെ. മദ്യമോന്യനായ ഇവനെ രാജാവ് ഇപ്പോൾത്തന്നെ ശുദ്ധത്തിലോറണം എന്നു ചിലർ പറഞ്ഞു. ഈ ചണ്ഡാലൻ യാഗശാലയെ ദുഷിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു. മാര! വേഗം ഇതിന്നു പ്രായശ്ചിത്തമെചെയ്യുക. എന്നു ചിലർ ദൂരനിന്നു പറഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെ ഒരോ കടുവാക്കുകൾ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു ബ്രാഹ്മണമെല്ലാവരും ജാതിക്കൊണ്ടുള്ള അന്ധതയെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ മാരന്നു ബ്രഹ്മാദികൾക്കുകൂടി ദുർല്ലഭമായ പദത്തെ കൊടുപ്പാനായി മഹേശ്വരൻ ദേവിയോടു കൂടി യാഗശാലയിലേക്കു കടന്നു. വേദവാക്കുകൾക്കു ഗോചരനായും ആദ്യപുരുഷനായും കറുത്ത ചണ്ഡാലവേഷത്താൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ടവനായും ഭാഷ്യാപുത്രനാ രോടു കൂടിയവനായും മാരനെ അനുഗ്രഹിപ്പാനായി യാഗശാലയിലേക്കു പോകുന്നവനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ മാളികയുടെ മുകളിൽ ഇരിക്കുന്ന സുന്ദരൻ ഭാഷ്യ കാണ്മിച്ചുകൊടുത്തു. സോമയാമിയായ മാരൻ സുന്ദരൻ പറഞ്ഞതിനെ കേട്ടു ഭാഷ്യയോടു കൂടി ആ ചണ്ഡാലനെ മഹേശ്വരനാണെന്നാണു. ബ്രഹ്മവാദികളായ ബ്രാഹ്മണമെല്ലാം കൊടുപ്പായപ്പോൾ മാരൻ അഗ്നികളോടു കൂടെ മഹേശ്വരനെ എത്തിരേറ. അപ്പുറപാത്രങ്ങളെയെടുത്തുകൊണ്ടു ഭാഷ്യയും പിന്നാലെ നടന്നു. ആ മാരൻ ഹെ ദേവ! പ്രസീദ എന്നു പറഞ്ഞു നമസ്സമിച്ചു. അപ്പുറപാത്രങ്ങളാൽ പൂജിക്കുകയും ചെയ്തു. മാരൻ തന്റെ ദാസ്യത്തെ സഫലമാക്കുവാനായി മഹേശ്വരന്റെ കഴുത്തിലുള്ള ചത്ത പതുക്കട്ടിയെ തന്റെ കഴുത്തിലെടുത്തുവെച്ചു. ഭാഗ്യവതിയായ മാരപത്നിയും മാതാഗിയുടെ ശിരസ്സിലെടുത്തു മദ്യകുടേതെയെടുത്തു തന്റെ ശിരസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു. അനന്തരം മാരൻ ഹെ വിശ്വപ്രാപി! ജനനമരണശ്ലേഷനാശന! എന്നു പറഞ്ഞ് ആഹവനീയാഗ്നിയുടെ സമീപത്തിൽ ആസനത്തിലിരുത്തി. അതുകണ്ടു ദൂര നില്ക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണർ മാരൻ ചണ്ഡാലന്റെ സ്നേഹിതനായതുകൊണ്ടു യാഗം ചെയ്യുവാൻ യോഗ്യനല്ലെന്നു വിചാരിച്ചു. മാരൻ നേത്രങ്ങളിൽ റിറഞ്ഞ ആനന്ദബാഷ്പത്തെ തുടച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ചത്തപതുക്കട്ടിയെ കൈലാസതുല്യമാ

യോ മുക്കേയിടുന്നതായും കൊമ്പുകളോടു കൂടിയതായും മണിക,ർ
 മണിരണ്ടർ, രത്നാഭരണങ്ങൾ ഇവകളാൽ അലംകൃതമായുമി
 രിക്കുന്ന വൃഷ്ടമായും മാതാഗിരയ മരതകവണ്ണമായ ഉമാഭേവി
 യായും ആ കുട്ടികൾ ഗഭാനനന്ദശാന്തനന്മാരായിട്ടും ചണ്ഡാല
 നെ മായാമയനായ മോഹശപരനായിട്ടും കണ്ടു. ദേവകൾ വൃശ്ച
 വൃഷ്ടിചെയ്തു, ദേവങ്ങൾ സൂതിച്ചു. ഗന്ധർവ്വന്മാർ പാടി, അപ്പര
 സ്സുകൾ നൃത്തംചെയ്തു. ബ്രഹ്മവും വിഷ്ണുവും ജയ ജയ എന്നുപാ
 ണെത്തുണ്ടുഭാഗത്തും സേവിച്ചുനിന്നു. അരപത്തെടുക്കോടി ഗ
 ണങ്ങളും മോഹശപരന്റെ നാലുഭാഗത്തും നിന്നു. കോടിപ്പോയ
 ബ്രഹ്മണരെല്ലാവരും വളരെ ഭയപ്പെട്ടു. ദേവന്മാരും സനകാ
 ദി പ്രതികളും മോഹശപരസന്നിധിയിൽ നിന്നു സൂതിക്കുവാൻ തു
 ടങ്ങി. ചരാചരാത്മകമായ ജഗദന്തല്പാമോഹശപരസന്നിധി
 യിൽ കണ്ടു, മാതൻ സർവ്വസാക്ഷിയായും ജ്യോതിസ്വരൂപനായും
 ഇരിക്കുന്ന ദേവനെ നമസ്ക്കരിച്ചു ഹവിസ്സിനെ പ്രത്യക്ഷമായി
 കൊടുത്തു. ശേഷമുള്ള ഹവിസ്സു മറ്റുള്ള ദേവന്മാർക്കും കൊടു
 ത്തു. യാഗത്തെ സമർപ്പിച്ച് അവതേസ്സാനം ചെയ്തമാരന്നു ഭായ്ക്ക
 യോടു കൂടെ കൈവല്യനാഥനായ മോഹശപരൻ കൈവല്യത്തെ
 കൊടുത്തു മാധുകയും ചെയ്തു. — ഈ അപ്രോയത്തെ പഠിക്കുക
 യും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യർക്കു മോഹശപരപ്രസാദ
 ത്താൽ കൈലാസപദം ലഭിക്കും.

എന്ന സ്ഥാനാലയങ്ങളിൽ

சாண்டிகா கிரேட்டிங்ஸ்

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു.— ഓഹ മുനികുള! നിത്യവും ഭക്ത
 ണ്ണത്തിന്നു മുമ്പായി എന്തെങ്കിലുമൊരുനിയമത്താൽ മോഹശാപ
 നെ സേവിക്കുന്നവർക്കു കർമ്മബന്ധം നശിക്കും. സത്യംതന്നെ.
 ഇതിന്നു പണ്ടുള്ളവർ പ്രസിദ്ധമാക ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പാ
 യുന്നു. അതിൽ ശ്രീമാനായ ശാക്യനാഥന്റെ ചരിത്രത്തെയാ
 ണ് പഠിക്കുന്നത്. മോഹശാപം അതിപ്രിയമായിരിക്കുന്ന ശാ

ഖപുരമെന്നൊരു നഗരമുണ്ട്. അതു നാലു ജാതികൾ നിറഞ്ഞതും രാജവീഥികളാലും ഉദ്യാനങ്ങളാലും ശോഭിതവുമാണ്. അവിടെ ശൈവവംശത്തിൽ ജനിച്ചവനായി വിചാരമേറുന്ന പേരായി രൊളണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ബ്രഹ്മണമുഖത്തിൽ നിന്നു പരിവർത്തനമാണെന്നുള്ളതും കേട്ടു. അതിനാൽ അവനു മഹേശ്വരൻ ധ്യാനമുണ്ടായി. പാഷണ്ഡന്മാർ വളരെ വഞ്ചിച്ചുനോക്കിപ്പോ അവൻ ഇളകിയില്ല. ശിവൻതന്നെയാണ് ശ്രേഷ്ഠമായ ദൈവം. അതിനേക്കാൾ വലുതായ ദൈവം ഇല്ല. കർമ്മത്തെ ചെയ്യുന്നവനു കർമ്മഫലത്തെ കൊടുക്കുവാൻ രൊൾ ഉണ്ട്. സംശയമില്ല. സ്വർഗ്ഗാദിഫലങ്ങളെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ യാഗാദികർമ്മങ്ങളെ ചെയ്യുന്നു. പരമാത്മാവായ മഹേശ്വരൻ അതിന്ന് അനുരൂപമായ ഫലങ്ങളെയും കൊടുക്കുന്നു. ആ മഹേശ്വരനെത്തന്നെ ആരാധിച്ചു ദൃഢമായ ദുഃഖസമുദയത്തെ കടക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ ആഹാരമെന്തെന്തിനെയും അവിടെ ശാസ്ത്രരഹിതങ്ങളെ അറിഞ്ഞതിനാൽ അവനെ ശാക്തന്മാരെന്നു പാഞ്ഞു തുടങ്ങി. അവൻ എങ്ങനെയാണെന്ന് മഹേശ്വരനെ പൂജിക്കേണ്ടതെന്ന് ആലോചിച്ചു. മഹേശ്വരന്റെ സാഗപൂജ ചെയ്യുവാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ല. ദുഃഖഭക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലുമൊരു നിയമംകൊണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കും എന്നു നിശ്ചയിച്ച് അവൻ മനസ്സു കൊണ്ട് ഒരു നിയമത്തെ നിശ്ചയിച്ചു. മഹേശ്വരനെ സേവിക്കാതെ ഭക്തനും കഴിയില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. എന്തെങ്കിലും ഒരു ഉപഹാരവും ചെയ്യാമെന്നു സങ്കല്പിച്ച സ്നാനം ചെയ്തു തദ്ദാക്ഷയും ദൃഢവും ധരിച്ചു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ജപിച്ചു മഹേശ്വരനിൽ അതിഭക്തിയോടെ ശംഖപുരിനാഥന്റെ മുമ്പിൽ ദൂരനിന്നു നമസ്കരിച്ച് അവിടെക്കിടക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ കല്ലെടുത്തു പ്രയാസമില്ലാത്ത നിയമം ഇതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ശിവായനമേ എന്നു പറഞ്ഞു ശിവലിംഗത്തിലേക്കിട്ടു. ഇങ്ങനെ ദിനങ്ങൾക്കും ചെയ്തുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചു. ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ കല്ലുകൾ തട്ടി അനേകം അടയാ

ഉണ്ടുണ്ടായി. ആ അടയാളങ്ങളെ മോശപരൻ ചന്ദ്രക്കല പോലെ ധരിച്ചു. ഇങ്ങിനെ ഭിന്നനാരം ശാക്രന്തമൻ കല്പകൾ കൊണ്ടുണ്ടാകാണ്ടു വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. അവന്റെ ദൃഢഭക്തിയാൽ മോശപരൻ പ്രസന്നനായി. അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മനസ്സിൽ കൊതുക്കുവുണ്ടായി. പിറോദിവസം രാവിലെ മുതൽക്കു കൊടുങ്കാറ്റോടുകൂടിയും ഇടിമിന്നലുകൾോടുകൂടിയും അതിക്രമമായ വെളിച്ചമായി. അന്നു മഴകാണ്ടു പുത്തറങ്ങുവാൻ പാടില്ലാത്ത ശാക്രന്തമൻ ഭക്ഷണത്തിന്നിരുന്നു. പരിവേഷിതമായ അന്നത്തെ തൃപ്തിയുവേഗം എഴുന്നീർന്നു. മഹീ കയ്യും! എന്റെ പ്രതാപം വന്നു വെല്ലാം. മോശപരന്റെ ചെറുതെ ഭക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങിയില്ലെ? എന്നു വിചാരിച്ചു അപ്പോൾ അന്നപോയി മോശപരന്റെ നമസ്സരിച്ചു പതിവുപോലെ ഒരു കല്ലെടുത്തുറുത്തു ഇങ്ങിനെ വിചാരിച്ചു മോശപരനെ സേവിക്കാത്ത ഭക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങിയ പാപത്തിന് എന്റെ പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യുന്നതല്ലാത്ത വേറെ ഒരു പ്രായശ്ചിത്തവുമില്ല. എന്നു നിശ്ചയിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിലുള്ള തൂണിന്മേൽ തന്റെ ശിരസ്സിനെ അടിപ്പാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ മോശപരൻ ഓടി വന്ന് അവനെ വിരോധിച്ചു അവന്റെ ഭക്തിയെ ലാളിച്ചുകൊണ്ടു സായുധ്യവും കൊടുത്ത് അവനെടുത്തു മാരകവും ചെയ്തു.

എന്ന സന്ദേശപുരണത്തിൽ
അവരായതാമസം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു.— ഓമ മുനികളെ! മോശപരനെ മനസ്സുകൊണ്ടു പൂജിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ പുറത്ത് അന്നമുതലായതിനാൽ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും ദൃഢഭക്തിയായിരിക്കുന്നവൻ ദൃഢമായിരിക്കുന്ന ദുഷ്ടസാഹസത്തെ കടക്കുന്നു. ഇതിന്നു മഹാത്മാവായിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ കഥയെ പറയാം.

ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ വൈരാഗ്യനിഷ്ഠകാണ്ടു മഹേശ്വരൻ പ്രസന്നനായി ഭവിച്ചു. ചോളരാജ്യത്തിന്നു ഭൃഷണമായി വശമാനപുരമെന്നുപരായ ഒരു വലിയ നഗരമുണ്ടു്. അവിടെ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണനു വേദശാസ്ത്രാദികളിൽ അറിയാത്തതൊന്നുമില്ല. അദ്ദേഹം സകല ശാസ്ത്രതത്വങ്ങളെയും ആലോചിച്ചു കത്തവും ഇന്നതാണെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. സർവ്വവിഷയങ്ങളിലും ആഗ്രഹംവിട്ടു വൈരാഗ്യത്തോടു കൂടിയ മനസ്സിനെ മഹേശ്വരങ്കൽ വെക്കുന്നതു തന്നെയാണു് മുഖ്യമായ ശിവപൂജ. മാരുള്ളതല്ലാ നാട്ടുമാണു്. ദ്രവ്യങ്ങളുണ്ടങ്കിൽ ബുദ്ധിമാനായവൻ ചെയ്യുണ്ടതു ശിവഭക്തപൂജയാണു്. ബിംബത്തെ കഴുകിയതുകാണ്ടു മാത്രം ദേവൻ പ്രപ്രസാദിക്കുകയില്ല. ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിച്ചു മനസ്സുകാണ്ടു ശിവപൂജയെചെയ്തു. ദിവസവും ശ്രീരുദ്രമന്ത്രം ജപിച്ചുകാണ്ടു യാചകന്മാർക്കു പ്രിയനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഗൃഹത്തിൽ വരുന്ന അതിഥികളിൽ ആതിഥ്യത്താൽ മഹേശ്വരനെ പ്രത്യക്ഷമായി പൂജിച്ചു. അതിഥികളെ ധാരാളം നെയ്യാടുകൂടിയ അന്നങ്ങളാലും ഷഡ് രസങ്ങളായ ഉപഭോഷങ്ങളാലും ഭക്ഷണം ചെയ്യിച്ചു പുഷ്പം, ചന്ദനം, പുതിയവസ്ത്രം ഇതുകളാലും പൂജിച്ചു. ആ ഭാഗ്യവാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ശിവഭക്തന്മാരെ അച്ഛനെപ്പോലെ രക്ഷിച്ചു. അന്നദാനത്താൽ ഭക്തന്മാരെ ഏല്പാഴും രക്ഷിക്കുന്ന ആ ബ്രാഹ്മണനിൽ മഹേശ്വരൻ ഏറ്റവും സ്നേഹിച്ചു. ബ്രഹ്മാദിവേദന്മാരുടെ യാഗങ്ങളിൽകൂടി മഹേശ്വരനു് അത്ര സന്തോഷമുണ്ടായിട്ടില്ല. ആ ബ്രാഹ്മണൻ മനോമയമായ ശിവവിഗ്രത്തിൽ അർച്ചിക്കുന്ന അനവധിപുഷ്പങ്ങളെ ശിവഗണങ്ങൾ ഏറ്റുത്തുകളഞ്ഞു വെടിപ്പാക്കുവാൻ അശക്തന്മാരായിത്തീർന്നു. കൈലാസശിഖരത്തിൽ ഉമാദേവിയോടു കൂടി വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനോടു ഗണാധിപന്മാർ പറഞ്ഞു. ഹെ സപാമിൻ! വർദ്ധാനപുരസ്ഥിതനായ ബ്രാഹ്മണനാൽ ദേവൽപാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ അർച്ചിക്ക

പ്പെട്ടന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നതു എടുത്തുകൊണ്ടുവാൻ അങ്ങനെയൊരു ശക്തിയില്ലാതായി. അവന്റെ അഭിപ്രായത്തെ കൊടുക്കുക. അതു കേട്ട മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചു. ഉത്തരം പറയാതെ ചിരിക്കുവാൻ കാരണമെന്താണെന്ന് ഉമാദേവിയോട് ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭക്തിയെ ലാളിച്ചു കൊണ്ടു പോന്നു. അവൻ എന്നെന്നേക്കുമായി പൂജിക്കുന്നതിന്നു ഫലത്തെ കൊടുപ്പാനായി ഞാൻ സമ്മതനല്ല. അവനാവട്ടേ ഒന്നും വാങ്ങിക്കുന്നതുമില്ല. എന്നുപോയത് ആ ബ്രാഹ്മണനെ കാണുവാനുള്ള സന്തോഷത്താൽ ദേവിയോടുകൂടി വൃന്ദഭാഗവതം വായിച്ച് ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ സമീപത്തുവന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ മനസ്സിലെ പരീക്ഷിക്കുവാനായി അവനായി വിവരണങ്ങളെ ആ ബ്രാഹ്മണനോട് ചർച്ച ചെയ്തു. തിരഞ്ഞെടുത്തതായ അപ്പോസ്തലികളെ ബ്രാഹ്മണന്റെ നാലു ഭാഗത്തും കാണിച്ചു. ആ ബ്രാഹ്മണനോട് അപ്പോസ്തലികളെ പ്രേതങ്ങളാണെന്നും മറ്റുള്ളവരുടെ കൊടുവാൻ പാടില്ലാത്ത കല്ലുകൾ എന്നും വിചാരിച്ചു അവകളെ ചാടിക്കേണു ദൂരം പോയ്ക്കളഞ്ഞു. ഗർഭിപ്പോലുള്ളവരുടെപ്പോലെയായിരിക്കുന്ന കാമത്തെ നിരോധിച്ചുകൊണ്ട് ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹേശ്വരൻ നിരസം ശാസ്ത്രത്തെ പർവ്വതമാക്കി. പിന്നെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ അന്യർക്കു ദുഷ്ടമായ ദർശനത്തെ കൊടുത്തു മഹേശ്വരൻ സായുജ്യപരേത്തിന്നു യോഗ്യനായ ബ്രാഹ്മണനോടും ദേവിയോടും കൂടി മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തവനാമപുരാണത്തിൽ

അവതരണവക്യാകുലം

അഗസ്ത്യൻപോയതു — ഒരു മുനികളെ! ഞ്ഞുതൊടെ കേൾക്കുവിൻ. ലോകത്തിൽ ശിവഭക്തി ദുഷ്ടമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരും ദുഷ്ടമാണ്. ശിവഭക്തന്മാരുടെ അഭിപ്രായം വെളി

രെ പ്രയാസമുള്ളതാണ്. ശിവഭക്തന്മാരുടെ മനോഹരപൂര
ണം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത മനുഷ്യന്റെ ജന്മംകൊണ്ട് എന്തു
പ്രായാപനമാണ്. ദേഹത്തെയും അത്മാത്തെയും പുത്രനേയും
ഭാര്യയേയും സകലത്തെയും സമർപ്പിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജി
ക്കേണ്ടതാണ്. ശിവഭക്തൻ ഗ്രാമത്തിൽ വരുമ്പോൾ കുറയും
ബികൾക്ക് എന്തു ചെയ്യാനാണ് സാധിക്കാത്തത്. അനുകൂല
യായ ഭാര്യയുണ്ടെങ്കിൽ എന്തു ചെയ്യും ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജി
പ്പാൻ കഴിയും. ലോകത്തിൽ ശിവഭക്തപൂജ ഒന്നിനെ ഒഴിച്ചു
ജീവിക്കുക ഭദ്രമല്ലെന്നതിന്നു വേറെ ഒരുപായവുമില്ല. ചെ
യ്യാൻ പാടില്ലാത്ത കാര്യമാവട്ടെ സാഹസകൃത്യമാവട്ടെ ചെ
യ്യിട്ടും ഭക്തന്മാരുടെ ഇഷ്ടത്തെ കൊടുക്കുന്നവക്ക് ആധികളാവ
ട്ടേ വ്യാധികളാവട്ടേ ജനനമരണങ്ങളാവട്ടേ സംഭവിക്കുമില്ല.
നിസ്സാരമായ സംസാരത്തിൽ ശിവഭക്തന്മാർക്ക് അജിഷ്ടാനം
ചെയ്യുവെങ്കിൽ അതുതന്നെയാണ് സർവ്വഭക്തമായ കൃത്യം. ഒ
രു മനുഷ്യൻ വാക്കുകൊണ്ടു ഭോരിയെന്നു യാചിച്ചിട്ടും നാസ്തി
യെന്നു പറയുന്ന മനുഷ്യനെ ധരിപ്പാൻ ശക്തയല്ലാതെ ഭൂമി ഭാര
വരിയായി ഭവിക്കുന്നു. വൃക്കങ്ങൾക്കുടി ഫലങ്ങൾകൊണ്ടും പൂ
ഷ്പങ്ങൾകൊണ്ടും മാറുള്ളവക്ക് ഉപകരിക്കുന്നു. നാസ്തിയെന്നു
പറയുന്നവനെക്കൊണ്ട് ആക്കും ഉപകാരമില്ല. അവൻ വെ
റുതെ ജനിച്ചുവെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് എന്തുപ്ര
യത്നം ചെയ്യിട്ടും ശിവഭക്തന്മാരുടെ ഇഷ്ടത്തെ സാധിപ്പിക്ക
ുന്നവരുടെ ജന്മം ഉത്തമജന്മമാണെന്നറിയുവിൻ. ശിവഭക്ത
ന്മാരെ എപ്പോഴും ഇഷ്ടാനുഭവത്താൽ പൂജിക്കേണ്ടതാണ്.
തന്റെ ജന്മം സഫലമാവേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ
മഹേശ്വരനെപ്പോലെ മഹേശ്വരപ്രിയന്മാരായ ഭക്തന്മാരെ
പൂജിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രദോഷം, സോമവാരം, തിരുവാതിര, കര
ഷ്ണഅഷ്ടമി, അയനകാലം, ചിത്രാമ്പാഴ്ന്നിമ, ശിവരാത്രി ഈ
ദിവസങ്ങളെല്ലാം മഹേശ്വരന് എന്തും പ്രിയകരങ്ങളാണെ
ന്നു മഹാത്മാർ പറയുന്നു. മേൽപറഞ്ഞ ദിവസങ്ങളിൽ ഒരു ശിവ

കേരണകിലും ഭക്ഷണാഭികാശത്താൽ മൂന്നുലോകത്തിലുള്ള സകലജനങ്ങളിലും അന്നദാനാചെയ്യുമലത്തെ ലഭിക്കും. വളരെ പാഞ്ഞിട്ടു ഫലമെന്നാണ്. വിശ്വാസമെന്നാൽ ശിവൻതന്നെ പ്രസാദിക്കുന്നു. മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിച്ചാൽ ജീവിക്കുകയും ലഭിക്കാത്തതെന്നാണ്? കഠിനമായ ആപത്തിൽ പെട്ടവരും കൂടി ശിവഭക്തപുരുഷാൽ സാസാരസമുദ്രത്തെ കടന്നവർ ലോകത്തിൽ വളരെ ഇല്ല? ഇതിന്നു പണ്ടാത്ത ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. പരാജ്യാതിയുടെ ചരിത്രം അത്രയൊക്കെ വിശ്രുതമാണ്. അതെന്നാണു മനുഷ്യാവരായി ഒരു ശിവസ്ഥലമുണ്ട്. ആ സ്ഥലം ശിവഭക്തന്മാരുടേയും വേദഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും വാസസ്ഥലമാണ്. അവിടെ ബാലന്മാരും ബാലികമാരും ശൂകങ്ങളും ശാരികകളും സമൃദ്ധകാലങ്ങളിലും നമസ്കരിച്ചുവെന്ന് എന്ന് പറയുന്നു. ജനങ്ങൾ തമ്മിൽ സാസരിക്കുമ്പോഴും നമസ്കരിച്ചുവെന്ന് എന്ന് പറയുന്നു. ആസ്ഥലത്തു ഭൃത്യന്മാരും കൂടെയും ധർമ്മത്താൽ ആകുമ്പോൾ പണ്ടാക്കുമെന്നു തന്നെ ജപിക്കാത്തവരുമില്ല. ശിവകഥകളെ കേൾക്കാത്തവരുമില്ല. ശങ്കരഭക്തന്മാരല്ലാത്തവരുമില്ല. ബാലന്മാർക്കു കൂടി ക്രിസ്തിയന്മാരും ഭക്താധരന്മാരും ഭൃത്യപരിചരന്മാരും വ്യാഗ്രാചാര്യന്മാരും ഭവിച്ചു ഞാൻ ശിവനാണെന്നു തമ്മിൽ പറയുന്നു. അവിടെ വസിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ കർമ്മശരണിയായ ചിത്തവൃത്തി പതിവുതായ സ്ത്രീ ഭർത്താവിനെയെന്നപോലെ മഹേശ്വരനെത്തന്നെ ആശ്രയിച്ചു കാണിരിക്കുന്നു. അവിടെ ചോളരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയുടെ വാശിയോടെ പരാജ്യാതിയെന്നപോലെ ഒരു മഹാത്മാവുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വേദസമുദ്രത്തിന്റെ മറകൾക്കുണ്ടെന്നാണ്. അദ്ദേഹം ചോളരാജാവിന്റെ ജാലാൽ കഴിയാത്ത ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു ശൂന്യങ്ങളായിക്കിടക്കുന്ന മിപ്പത്തിരണ്ടു ഭണ്ഡാരങ്ങളെ ധനങ്ങളാൽ നിറച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ജഗൽപ്രസിദ്ധമായ ഒരു വ്രതമുണ്ട്. ശിവഭക്തന്മാരും ഭക്ഷണം കൊടുത്തല്ലാത്തതാൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയില്ല. ഒരു സദാനാമനായ മഹേശ്വരന്റെ നാമസ്മരണത്തിൽ ആസക്ത

നായതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനെ ഭദ്രഭക്തനന്ന് എല്ലാവരും വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ചോളരാജാവു ഭദ്രഭക്തനാട് ഇവിടെ വളരെ ഐശ്വര്യം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു ശിവപ്രസാദത്താലാണു്. ആ ശിവപ്രസാദത്തിന്നു കാരണം ഭവാനാണു്. അതുകൊണ്ടു വളരെ ദ്രവ്യങ്ങൾ കൊണ്ടുപോയി ഇഷ്ടാപോലെ ഇരിക്കുക. എന്നുപാഞ്ഞു് വളരെ ദ്രവ്യവും കൊടുത്തു ഗൃഹത്തിലേക്കു യച്ചു. ഭദ്രഭക്തൻ ആ ധനമല്ലാതെകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിൽപോയി ഭാഷ്യ യോടു കൂടെ അനേകം ശിവഭക്തന്മാർക്കു് ഇഷ്ടാപോലെ ഭക്ഷണം കൊടുത്തു ജനസാഹചര്യത്തെ സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടു സമയം കഴിച്ചു. ഭദ്രഭക്തന്നു ശ്വേതവനനായികയായ ഭാഷ്യയിൽ ഭൂമിയിൽ നിധിയുണ്ടാകുന്നതുപോലെ ഒരു പുത്രനുണ്ടായി. ആ പുത്രൻ ചന്ദ്രനാപ്പാലെ സകലജനങ്ങൾക്കും നേത്രാനന്ദകരനായി ഭവിച്ചു. ഭദ്രഭക്തൻ പൈതൃകമായ ജ്ഞത്തിൽനിന്നു മുക്തനായിട്ടു ബ്രാഹ്മണരെ അനാഥി ധനങ്ങളാൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചു ബന്ധുക്കളാടു കൂടി പുത്രനു ജാതകജ്ഞമെങ്കിലും തന്റെ സമ്പത്തുകൊണ്ടു് അനുരൂപാർത്ഥമായി ശ്രീപതിയന്നു നാമവും വിളിച്ചു. പ്രിയപുത്രന്ന് ആദാമാസത്തിൽ അന്നപ്രാശനവും ചെയ്തിച്ചു. പകുതിമുളച്ചുവെക്കുന്ന പല്ലകളാടു കൂടിയ പുത്രമുഖത്തെക്കണ്ടു് ആ ദമ്പതികൾ ഏറാവും സന്തോഷിച്ചു. അനന്തരം ബാലൻ കല്പകവൃക്ഷത്തെപ്പോലെ വളന്നു. ചൊല്ലുകകൊണ്ടു് അക്ഷരാഭ്യാസത്തിന്നാരംഭിച്ചു ബാലൻ പാഠശാലയിൽ പോയി എഴുത്തുകൾ പഠിച്ചു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ

അമ്പരണാമ്പതാമദ്യോയം.

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— ഓ മുനികളേ! കൈലാസശിഖരത്തിൽ മഹേശ്വരൻ ഉദാഭവിയുടെ മടിയിൽ തലവെച്ചുകിട

ന്നു ലീലാസാഭാഷണം ചെയ്യുന്ന മദ്ധ്യത്തിൽ ദേവി ചോദിച്ചു. ഹെ ദേവി! ഭവാനു നന്ദിമുതലായ അനേകം ഭക്തന്മാരുണ്ടല്ലോ. അവരിൽ ആരെയാണ് ഭവാനു് അധികപ്രീതി? സത്യാപാത്രക. ഇങ്ങിനെ ദേവി ചോദിച്ചതു കേട്ട മഹേശ്വരൻ തലകുലുക്കി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എനിക്കു ഭദ്രഭക്തനില്ല. ഇ അധിക പ്രീതിപോല മാറാതില്ലമില്ല. ഹെ ദേവി! അവന്റെ ഭക്തിക്കു ശരിയായ ഘടനയെകൊടുപ്പാൻ ഞാൻ ശക്തനല്ല. അതുകേട്ടു ദേവി എന്നിലും അത്ര പ്രീതിയില്ലെന്നുണ്ടോ? എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ആ ഭദ്രഭക്തന്റെ ഭക്തിയുടെ മുമ്പിൽ നിന്റെ ഭക്തി നില്ക്കുമോ? ആ ഭക്തിയെന്നു കാണുക. എന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ എഴുന്നീറ്റ് ആ പാദുകൾ ഭസ്മം ധരിച്ചു വളർന്നു ജടാഭാരത്തോടുകൂടെ ഭദ്രഭക്തന്റെ സമീപത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു. ഭദ്രഭക്തനാവട്ടെ. ഭാഷ്യം യോക് ഇന്നു ചിത്രാപൗഷ്ണമിയാണ്. ശിവഭക്തന്മാർ ഇങ്ങു വന്നുണ്ടെല്ലെ വെച്ചുണ്ടാക്കുക എന്നു പറഞ്ഞു. വിശേഷപദം അമ്മട്ടുണ്ടാക്കണമെന്നു പറഞ്ഞുവെല്ലോ. ഉണ്ണുവാൻ ആളുകൾ എവിടെ? എന്നു ഭാഷ്യം ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ഭക്തൻ പറഞ്ഞു. ഹെ പ്രിയയ! നേരം ഉച്ചയാവാമായി. ശിവഭക്തന്മാർ ആരും ഗൃഹത്തിൽ വന്നു മില്ല. ഇന്നു ചിത്രാപൗഷ്ണമിവിശേഷദിവസമാണ്. നല്ല ഭക്തന്മാരെ കാണുന്നതില്ലല്ലോ. നീ വെള്ളുവാൻ തുടങ്ങുക. ഞാൻ പോയി ഭക്തന്മാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരാം. ഇവിടെ ആരെങ്കിലും വന്നാൽ താമസിപ്പിക്കുക. എന്നു പറഞ്ഞു ഭദ്രഭക്തൻ ഭക്തന്മാരെ അന്വേഷിച്ചു കൊണ്ടുപോയി മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തു വെയിലിന്റെ ചൂടുകൊണ്ടു പൊടി ചുട്ട കാൽ വെക്കുവാൻ പാടില്ലാതായി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു ശൈവന്റെ വേഷം ധരിച്ചു മുഖമല്ലാം വിശത്തുകൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു. അകത്ത് ആരാണെന്നു ചോദിച്ചതുകേട്ടു സന്തുഷ്ടയായ ഭദ്രഭക്തന്റെ ഭാഷ്യം പുറത്തേക്കുവന്നു. ശൈവനെക്കണ്ടു നമസ്കരിച്ച് ഇരിപ്പാൻ ആസനം കൊടുത്തു.

തൊഴുതുകൊണ്ടു പാഞ്ഞു. ഹൈ ഭക്തശ്രേഷ്ഠ! സുഖമായിവന്ന്
 വോ? ഇവിടെ ഇരിക്കുക. ആതിഥ്യത്തേയും സപീകരിക്കുക
 എന്നു പാഞ്ഞു വിധിപോലെ പൂജിച്ചു. പൂജയെ സപീകരിച്ചു
 മഹേശ്വരൻ അവളോടു ഗൃഹത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനവിടെ?
 എന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ നമസ്സരിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. എ
 ന്നൊ ഭക്താവു ശിവഭക്തന്മാരുടെ ദാസനാണ്. ദേവാനെപ്പോ
 ലെയുള്ള ഭക്തന്മാരെത്തിരഞ്ഞു പുറത്തേക്കു പോയി. ഇപ്പോൾ
 വരും. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ ഗൃഹത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനല്ലെ
 കിൽ ആ ഗൃഹത്തിൽ ബുദ്ധിമാനായ പുരുഷൻ ഇരിക്കേണ്ട.
 എവിടെയാണ് ഇരിപ്പാൻ ഉചിതമായ സ്ഥലം അവിടെയിരി
 ക്കാം. എന്നുംപാഞ്ഞു ദേവാലയത്തിലേക്കുപോയി. മഹേശ്വ
 രൻ പോയഉടനെ ഭദ്രഭക്തൻ ഭക്തന്മാരെ ആരെയും കാണാ
 തെ മഹേശ്വരനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു ബദ്ധപ്പെട്ടു ഗൃഹത്തിലേ
 ക്കുവന്നു. ഭക്താവിനെക്കണ്ടു ഭായ്തു തൊഴുതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.
 ഹൈ നാഗ! സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനെപ്പോലെ ഒരു ഭക്തൻ ഇ
 വിടെവന്നു. ഞാൻ പൂജിച്ചിരുന്നു. ദേവാനെ കാണാതെ ഇ
 വിടെനിന്നുപോയി. ആ മഹാത്മാവിനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചു ഭ
 ക്തനായിത്തീർന്നു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരിക. ഒട്ടും താമസിക്കേണ്ട. ഇ
 ണ്ടിനെ ഭായ്തുകൊണ്ടു അമൃതതുല്യമായ വാക്കുകേട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ദേ
 വാലയത്തിലേക്കുപോയി. ആ ദേവാലയത്തിൽ ഉണ്ണവുക
 ത്തിന്റെ ചുമട്ടിൽ ഇരിക്കുന്നവനായും യോഗദണ്ഡത്തിന്റെ
 മുകളിൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന ജഗജ്ജനനിയായ ഉമാദേവിയുടെ കയ്യി
 ൽ വെച്ചിരിക്കുന്ന മുഖത്തോടു കൂടിയവനായും ജപമാലകൊണ്ടു
 കെട്ടിയ ദണ്ഡു സഞ്ചിതയ മുഖിൽ വെച്ചവനായും ക്ഷീണത്താൽ
 കണ്ണടച്ചവനായും വാൽകൃത്താൽ തോലുകൾ തുണിയ ദേഹ
 ത്തോടു കൂടിയവനായും തമസ്സികൾ നിന്നു പരമായ ജ്യോതിസ്വ
 രൂപത്തെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായുമുള്ള മഹേശ്വരനെ
 കണ്ടിട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ പാദങ്ങളിൽവീണു നമസ്സരിച്ചു. ആ മഹാ
 ത്മാവിനെ കണ്ടിട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ദമിളൻ നിധികളു സന്തോഷി

കുന്നതുപോലെ സന്ദോഷിച്ചു. പാദോഗ്രസ്തരായ പിടിച്ചുകൊണ്ടുകിടക്കുന്ന ഭ്രൂഭക്തനെ യോനിധിയായ മഹാശ്വരൻ പിടിച്ചെടുത്തു. നിന്റെ പേരെന്നാണെന്നു ചോദിച്ചു. ഏതെന്നു പറഞ്ഞു. ഹേ സ്വാമി! ഞാൻ ശിവഭക്തനാകട്ടെ പാദമേണവാണ്. ഭ്രൂഭക്തനെന്നാണ് പേര്. ഞാൻ ഭവാനെ ഭാസനാണ്. എന്നിൽ പ്രസാദിക്കുക. ഹേ സ്വാമി! ആശിസ്സത്തെയും ഗ്രഹിക്കുക. മഹാഫലമായ സമയഗുമാണല്ലോ. എന്റെ ഗൃഹം ഭവാനെ പാദമേണങ്ങളാൽ പരിശുദ്ധമാക്കട്ടെ. ഭവാനെ എന്തെന്നാണ് അറിയുന്നത്. അതുതന്നെ. ഭക്തിക്കുക. എന്നുപറഞ്ഞ് അതിഥിപ്രിയനായ ഭ്രൂഭക്തൻ പിന്നെയും നമസ്സരിച്ചു. അന്നുതന്നെ മഹാമഹാശ്വരൻ ഭ്രൂഭക്തനാടു പറഞ്ഞു. ആ ഭ്രൂഭക്തൻ നീയാണോ? നിന്റെ യശസ്സ് ഖോക്കുമല്ലോ പരന്നിരിക്കുന്നു. ശിവഭക്തനാകട്ടെ അന്നുതന്നെ ചെയ്യുന്നവൻ ഭവാനോട്പോലെ ഭവാനെ മാത്രമേയുള്ളൂ. ഇന്നു ചിത്രാപൊണ്ണിമയാണ്, മഹാശ്വരൻ അതിപ്രിയമായ ഭിക്ഷമാണ്, ഭാഗ്യവാനായവൻ ശിവഭക്തനാകട്ടെ ഇന്നു ഭക്തനാകട്ടെ. ഹേ ഭ്രൂഭക്ത! നീ ഭക്തനാണല്ലോ. എനിക്കു വിശപ്പു ധാരാളമുണ്ട്. എങ്കിലും കാഞ്ഞാണു പാവാനുണ്ട്. അതു പറഞ്ഞാൽ നിനക്ക് അപ്രിയമാകും. അതിഥിയായിവന്ന ഞാൻ നിനക്ക് അപ്രിയമായ വാക്ക് എങ്ങനെ പറയാട്ടെ? എനിക്ക് അതു പാവാനും പാടില്ല. നിനക്കു കേൾക്കാനും പാടില്ല, മായാധീനനായ നീ എവിടെ? മായാവിലക്കണനായ ഞാൻ എവിടെ? അപരകൃഷ്ണനാകട്ടെ വാക്കു ലോകികനാകട്ടെ അറിയുകില്ല. ഗൃഹത്തിൽപോയി വേറെ ആളെങ്കിലും ഭക്തനും കൊടുക്കുക. എനിക്കുവേണ്ടി ദുഃഖിക്കേണ്ട. എന്നുപറഞ്ഞു മഹാമഹാശ്വരൻ അവിടെനിന്നു പോകുവാനായി പുറപ്പെട്ടു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അപതാമ്യോദ്ധ.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— അനന്തരം പോവാനാജ്ഞാണ്ടു പാദങ്ങളിൽ പാദകങ്ങളായിട്ടു ഭണ്ഡത്തെയുമെടുത്തു മായാമഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു ഭദ്രഭക്തൻ പറഞ്ഞു. ഹേ സപാമി! ഏതന്നാട് ഇങ്ങിനെ പറയരുത്. എന്തുപറവാനും ഏതൊന്നും ശക്തിക്കുണ്ടു. ലോകികമാവാട്ടു അലോകികമാവാട്ടു എന്തു പറഞ്ഞാലും ഞാൻ ചെയ്യാം. സാശ്വതത്തെ ദുരന്തങ്ങളാണു് ഏതൊന്നും അനുഗ്രഹിക്കുക. ഇങ്ങിനെ പലവിധം പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പാദങ്ങളെ പിടിക്കുന്ന ഭദ്രഭക്തനാട്ടു മായാമഹേശ്വരൻ ഉണ്വുക്കത്തിന്റെ മൂലത്തിലിരുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞു. എന്റെ ദേഹമൊക്കെയും ദുഷ്ടരൊക്കെയുമിരിക്കുന്ന ആഹാരനിയമത്തെ നീ കേൾക്കുക. അന്നമല്ല, തൈരല്ല, പാലല്ല, നെയ്യല്ല, തേനല്ല ഇതുകൊണ്ടാണു് ഏതൊന്നും പ്രീതികരമല്ല കല്പകവൃക്ഷത്തിന്റെ വിശേഷമായ പഴംകൂടി എനിക്കു തരുകയില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കെ രസമില്ലാത്തതായും രോഗങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നതായുമിരിക്കുന്ന ശാകാദികളെ പായേണ്ടതുണ്ടോ? എന്റെ മനസ്സിൽ ഉദ്ദേശിച്ചതായ ഭക്ഷ്യത്തെ പറയാം. ഭയപ്പെടാതെ കേൾക്കുക. അച്ഛനമ്മമാൾ ഇഷ്ടവസ്തുനായും ബ്രാഹ്മണനായും സർവ്വലക്ഷണമുക്തനായും അഞ്ചുവയസ്സുള്ളവനായും ബുദ്ധിമാനായും വിദ്യാവിനയസമ്പന്നനായും വംശകരനായും ഏല്പാവർഷം നേത്രാനന്ദകരനായും ഇരിക്കുന്ന ഒരു ബാലനെ അമ്മയുടെ മടിയിൽവെച്ചു് അച്ഛൻ വാൾകൊണ്ടു വെട്ടി അമ്മ അതിനേക്കടുത്തു നല്ലവണ്ണം കഴുകി നഖരോമങ്ങളെമാത്രം കളഞ്ഞു് ഒട്ടും വ്യസനമില്ലാതെ അംഗങ്ങളെല്ലാം കൊത്തിനരക്കി പാകത്തിൽ ഉടുക്കൂട്ടി നല്ലവണ്ണം പാകാചെയ്തു പാത്രത്തിലാക്കി ആ ഹവിസ്സിനെ എനിക്കു തരിക. ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ തൃപ്തിയോടുകൂടി ഞാൻ ഭക്ഷിക്കാം. മാറുള്ളതൊന്നും എനിക്കു തരുന്നതല്ല. ഇങ്ങിനെചെയ്താൽ നിനക്കു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ ഇന്നത്തെ ഭക്ഷ്യ നിന്റെ ഗൃഹത്തിലാവട്ടേ. ഇല്ലെങ്കിൽ അത്ഭുതികൾക്കു ഭാനു കൊടുക്കുന്നവരായ ജനങ്ങൾ ഉള്ള ദിക്കിലേക്കു പോകാം. നിനക്കു യശസ്സിന്നാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ

ഒട്ടും സംശയിക്കാതെ ഈ കാഴ്ചത്തെ നിന്റെ ഭാഷ്യയോടു പാ
യുക. ഇങ്ങിനെ മായാമഹേഷപരന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടു ധീര
നായ ഭദ്രകേശൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങിനെതന്നെയെന്നുപ
റഞ്ഞ് ഒട്ടും ശങ്കകൂടാതെ ഭാഷ്യയെ കാണുവാനായി ഗൃഹ
ത്തിലേക്കുപോയി. അപ്പോൾ അഭിമുഖമായി വരുന്നവളായും
തന്റെ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രമായിത്തീർന്നുപോവതും പ്രത്യക്ഷമായ ശി
വഭക്തിയെപ്പോലെയും മനസ്സുകൾ സഹചാരിണിയായ മഹ
ായയെപ്പോലെയും കരകാണത്ത ഭവേസമുദ്രത്തെ കടക്കുവാൻ
ശോഭനമായ തോണിയെപ്പോലെയും ഇരിക്കുന്ന ശേഷവന
നായികയെ കണ്ടു, ഭദ്രകേശൻ ഹേ കല്യാണി! കരുണാവതിയാ
യും കളകണ്ഠിയായും നീലാളകയായും നിമ്ബലമന്ദഹാസയായും
നിതിസ്ഥിതയായും പത്മനേത്രയായും ഇടതിങ്ങിയ സുനദാര
ത്താൽ നന്ദാഗിയായും മന്ദോദാരപാല ഇരിക്കുന്ന മുത്തുമാല
യോടു കൂടിയവളായും ഇരിക്കുന്ന നിന്നെ നീലകണ്ഠൻ രക്ഷിക്ക
ട്ടെ. അമൃതവാക്കായും അതിസൂക്ഷ്മമായ മധ്യോദേശത്തോടുകൂ
ടിയവളായും സുനാസികയായും സുന്ദരശാഖിയായും സുഭവാ
യും സുലളിതയായും മന്ദമന്ദൻ കൊടികളുറയായും ഇരിക്കു
ന്ന നിനക്കു ചന്ദ്രശേഖൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. വീണാവാണി
യായും ക്രോധമില്ലാത്തവളായും ലോകത്തിലല്ലാവരും അന്ന
ദാനത്തെ ചെയ്യുന്നവളായും ഇരിക്കുന്ന നിന്നോടു വീരാസ
നസ്ഥിതനായ മഹാശവൻ അന്നത്തെ അർപ്പിക്കുന്നു. ഹേ
പ്രിയെ! ഗുണശാലിനിയായ നിന്നാൽ ഏന്താ ഭവനം അ
ർപ്പിക്കട്ടെ ഇഷ്ടാത്ത കൊടുക്കുന്ന കല്പകലതയാൽ നന്ദന
വനമെന്നപോലെ അലാകൃതമായിരിക്കുന്നു. ഹേ സാധവി!
ഏതൊരു ഗൃഹസ്ഥനും ഗൃഹത്തിൽ അനുകൂലമായ ഭാഷ്യയില്ല
യോ അവന്റെ വീടു വീടല്ല, കാടാകുന്നു. പതിവ്രതമായ സ്രീ
കൾ പ്രാണനെ ബ്രഹ്മിച്ചു ഭർത്താവിനെ രക്ഷിക്കുന്നു എന്നുള്ള
ഗാഥകൾ പുരാണങ്ങളിൽ നീ കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഞാൻ ചെയ്
താൻതക്കുന്ന വിധിവിഹിതമായ കർമ്മത്തെ കേൾക്കുക. ഗൃഹ
സ്ഥന്മാർ എന്തുചെയ്യും അതിമികളെ പൂജിക്കേണ്ടതാണെന്നാ

ണ് വേദാന്താനന്ദം കാണുന്നതും കാണാത്തതുമായ ഭാഗ്യങ്ങളെല്ലാം നശപ്രഭവമായവനും. നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ നശിക്കുന്നു. ഭാഗ്യമെന്തെല്ലാമെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി, സർവ്വസമ്പത്തുകൾക്കും കാരണമായ അതിഥികൾക്കു കൊടുക്കാനായിരുന്നുവെന്ന് അറിയിക്കുന്നതിന്നുവേണ്ടി. മനുഷ്യർ വിഷയങ്ങളെ കാണുന്നതും നശിക്കുന്നതും അവതന്നെ നശിക്കുന്നതായാൽ മനുഷ്യർക്കു കാരണമായവന്റെ നല്ലവണ്ണം മനസ്സിൽ തരച്ചിട്ടുമാത്രമേ നശിക്കുന്നുള്ളൂ. ബുദ്ധിമാനായവൻ അവകളെ കൃതിച്ചാൽ വളരെ സുഖമായും ലഭിക്കുന്നു. ശിവിചക്രവർത്തി കർപാതത്തെ രാജാക്കന്മാരായി തന്റെ ദേഹത്തെ പരസിക്കുകൊടുത്തു. അദ്ദേഹൻ എന്ന രാജാവിന് തന്റെ നേത്രങ്ങളെ ബ്രാഹ്മണന്മാർ കൊടുത്തു. കർപാതപക്ഷി സ്വരഭീമനെ വ്യാധനമാക്കിത്തന്നു. പക്ഷികൾക്കു സ്വരഭീമനെക്കൊണ്ട് അതിഥികളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ മഹാത്മാവായ ശൈവൻ വന്നാൽ എനിക്ക് എന്തുതന്നെ കൊടുത്തുകൂടാ. നിന്റെ അനുകൂലതയാൽ എനിക്ക് ഇഹലോകത്തിലും പരലോകത്തിലും സാധിക്കാത്തതൊന്നുമില്ല. അതുകൊണ്ടു ഞാൻ ഇപ്പോൾ പ്രവൃത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്ന കാര്യത്തെ എന്റെ കാര്യമായപ്പോൾ അറിയിക്കുന്ന നീ മടിച്ചുതന്നെ ചെയ്യും.

എന്ന സുന്ദരോപപുരാണത്തിൽ

അഭിപ്രായമുണ്ടാകുമ്പോൾ.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! ഭക്തനായാൽ ഇപ്രകാരം ബോധിതയായ ശപതവനനായിക ഭക്താവിനെ നമസ്കരിച്ചു ചിരിച്ചുകൊണ്ടുപറഞ്ഞു. ഹേ നാഥ! ഭവാൻ എനിക്കു പണ്ടില്ലാത്തതായ നന്ദാപദേശം ചെയ്യുന്നതെന്നാണ്? ഭവാന്റെ ഈ സാരസ്യവാക്യമായും എന്റെ കണ്ണങ്ങൾക്കു

കഠിനശല്യമായിരിക്കുന്നു. ഞാൻ അപരാധം വല്ലതും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഭവാനു ശിക്ഷിച്ചുകൂട. അതിരിക്കാതെ ചെയ്യണമെന്നതാണെന്നു പറയുക. അതിന്നു ഞാൻ അനുചലനം ചെയ്തതിൽ ഉടഞ്ഞ പാത്രത്തെപ്പോലെ എന്ന് കളയുക. അതു കേട്ട ഭദ്രകൗതൻ അതിസന്തുഷ്ടനായിട്ട് അവളുടെ ചുമലിൽ കൈവെച്ചു കണ്ണുത്തിൽ മായാമഹേഷപരൻ പാഞ്ഞതെല്ലാം പറഞ്ഞു. അവൾ വളരെയധികം ആ വാക്കുകളിടും ഗാഗയിൽ കല്പവിണതുപോലെ ഒട്ടും വ്യസനിച്ചില്ല. അവൾ ഭദ്രകൗതനോടു പുത്രനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ പറഞ്ഞു. അതു കേട്ട ഭദ്രകൗതൻ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും ജപിച്ചുകൊണ്ടു പാദുകശാലയിലേക്കുപോയി. ഭദ്രകൗതന്റെ പുത്രനായ ബാലൻ പാദുകശാലയിൽ കിടന്നു കാച്ചു് ഉറങ്ങി. അപ്പോൾ സ്വപ്നത്തിൽ കൈതമുള്ളുകൊണ്ടുതന്നെ ആരോ മുറിപ്പെടുത്തിയതുപോലെ കണ്ടു. ബാലൻ ഉറക്കം നമുക്കിവാത എന്നുപറഞ്ഞു നിലവിളിച്ചു. ഗുരു അതുകണ്ടു അവനെ വിളിച്ചുചോദിച്ചു. ബാലൻ സ്വപ്നവൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ഗുരു നീ ഭീഷ്മയുസ്സായിരവിക്കാം. നിന്നെ മഹേഷപരൻ രക്ഷിക്കാതെ, ഒട്ടും ഭയപ്പെടേണ്ട. എന്നുപറഞ്ഞു ചിറങ്ങിയ നീക്കി. ബാലന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ നക്ഷത്രങ്ങളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ചന്ദ്രനെന്നതുപോലെ തിളക്കുന്നവനായും അനേകം ശിവസ്തോത്രങ്ങളെ പഠിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കുന്ന പുത്രനെ ഭദ്രകൗതൻ കണ്ടു. ആ ബാലൻ അച്ഛന്റെ മുഖാകണ്ടു സന്തോഷത്താൽ അപ്പം മനസ്സിൽ തെളുകുക സ്തോത്രത്തെ പഠിച്ചു. ആ ബാലൻ ഗുരു പാഞ്ഞതിനാൽ പട്ടുത്തെ ഉറക്കം പഠിച്ചു.

ഉപാസ്യഘോഷാധിപതിഃപത്രനാം
സമർപ്പനീയാശ്വതരീയഭക്താഃ
പ്രീതശ്ചൈവഭക്തസ്തപശ്ചയാസ്യാൽ
ശിവപ്രസാദേനേതു ചാതരന്തീ.

അർത്ഥം— ഉപാസിക്കേണ്ടത് ഏകദൈവമായ മഹേശ്വരനായാകുന്നു. അച്ചികേണ്ടതു ശിവഭക്തനായാകുന്നു. ഭക്തപുരുഷൻ ശിവൻ പ്രസാദിക്കും. ശിവപ്രസാദത്താൽ സകല ദുഃഖങ്ങളും നശിക്കും.

ഇങ്ങിനെ പുത്രൻ പഠിക്കുന്ന പത്രത്തെ കേട്ട ഭദ്രഭക്തൻ ആനന്ദസാഗരത്തിൽ മുങ്ങിക്കൊണ്ടു ബാലനെ ഗൃഹത്തിലേക്കുയക്കു എന്നു ഗുരുവിനോടുപാഞ്ഞു. ഗുരു ബാലനെ വിളിച്ചു നീ ഗൃഹത്തിൽപോയി അച്ഛനെ സന്തോഷിപ്പിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു. ബാലൻ ഏഴനീറു ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ചു. ഗുരു ബാലനെ പിടിച്ചു നീല്പിച്ചു ശിരസ്സിൽ ഞാണിച്ച് ആശീർവാദം ചെയ്തു. സജ്ജനങ്ങളുടെ ആശീർവാദങ്ങളെല്ലാം നിനക്കു സഫലമാവട്ടെ. മഹേശ്വരപ്രസാദവും ധാരാളം ഉണ്ടാവട്ടെ. നിനക്കു ഭീഷ്മായുസ്സു വരുംപോലെ അരോഗദൃഢഗോത്രവും ക്ഷയമില്ലാത്ത ഐശ്വര്യവും വാശവുദ്ധിയും സംഭവിക്കട്ടെ. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ ആശീർവ്വദിക്കപ്പെട്ട പുത്രനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തൻ ഗൃഹത്തിൽപോയി വേഗമാവട്ടെ എന്നു ഭായ്യയോടുപാഞ്ഞു. ഭായ്യ പുത്രനെ സുഗന്ധദന്തലം തേച്ചു ചൂട്ടുവെള്ളാകൊണ്ടു കുളിപ്പിച്ചു ഭക്ഷണാകാശത്തു മടിയിൽകിടത്തി ഉറക്കി. അനന്തരം ഭർത്താവിനെ ഒട്ടും ചഞ്ചലം കൂടാതെ വിളിച്ചു. ഭർത്താവു നല്ല കൃഷ്ണമുള്ള വാളും ഏറ്റത്തു കൊണ്ടുവന്നു. ബാലന്റെ കയ്യിലും കാലിലും ഇട്ട ആഭരണങ്ങളെല്ലാം അഴിച്ചു. ഭായ്യയോടു മഹാഭീഷ്മവിനുള്ള ഭിക്ഷയെ നിന്റെ കണ്ണുനീർകൊണ്ട് അനുഭവമാക്കുതന്നെ പാഞ്ഞു. ഭായ്യ മഹേശ്വരനെ സ്തുരിച്ചുകൊണ്ടു കണ്ണിൽ അല്പംപോലും ജലം കാട്ടിയില്ല. ഭദ്രഭക്തൻ കൈലാസവാസിയാരു മഹേശ്വരൻ പാഞ്ചപ്രകാരം തന്റെ കയ്യിലുള്ള വാളുകൊണ്ട് ഓരോനമൃഗിയായ എന്നുപാഞ്ഞത് പുത്രന്റെ ശിരസ്സിനെ മുറിച്ചു. പിന്നെ കൈകളേയും കാലുകളേയും വെട്ടുമായി മുറിച്ചു. മകനാമല്ലാം ഒരു പുതിയ കുടത്തിലാക്കിവെച്ചു. തോലെല്ലാം എ

ത്തതു നചരാരമങ്ങളെയും കളഞ്ഞു നല്ലവണ്ണം പാകം ചെയ്യുക എന്നു ഭായ്യയോട് പാഞ്ഞു. ഭായ്യ ഇതു മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിക്കുകയാണെന്നു വിചാരിച്ച് അതിരമ്പാങ്ങി പാകം ചെയ്തു. മുളക്, ജിരക, കരുവേപ്പില, പുതിയാനയ്ക്ക്, ഉപ്പ് ഇതെല്ലാം കൂട്ടി ആ സാധുവി പുത്രഭോജത്തെ നല്ലവണ്ണം പാകം ചെയ്തു. എല്ലാം തയ്യാറായി എന്നു ഭർത്താവിനോടു പറയുകയും ചെയ്തു. ഗൃഹമല്ലാം അടിച്ചു മഴുക്കി ദൈവാനു കാത്തിരുന്നു. ഭദ്രഭക്തൻ ദേവാലയത്തിൽ പോയി ഉണ്ണവൃക്കത്തിന്റെ മുമ്പത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനോടു ഹവിസ്സു തയ്യാറായി. നേരം വൈകിയതുകൊണ്ടു ഭവാനു ക്ഷീണിച്ചു. ഇനി താമസിക്കേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ പാടങ്ങളിൽ ഉപാസനാകാണ്ഡം, കർമ്മകാണ്ഡം എന്നുള്ള കാണ്ഡപ്രയാത്നമായ പാദകങ്ങളെ ഇട്ടു ശബ്ദബ്രഹ്മമയങ്ങളാകുന്ന ധ്വനികളെ ശബ്ദിക്കുന്ന മണിനൂപുരങ്ങളെയുമിട്ടു ഭസ്മാംഗരാഗ്രന്തയും ധരിച്ചു വെളുത്ത കൊപീനത്തെയും ധരിച്ച് എകക്കയുടെ ശബ്ദത്താൽ ദിക്കുകളായല്ലാം ശബ്ദിച്ചിട്ടുകൊണ്ടു മണ്ഡലാലയാകുന്ന കണ്ഠാഭരണത്താൽ ഭയകരനായും പ്രകാശിക്കുന്ന സപ്തകണ്ഡലങ്ങളെ ധരിച്ചു ജപിക്കുന്ന ശുദ്ധത്തെ ധരിച്ചു ഗോരോചനരൂപ്പാടുപോലെ ശോഭിക്കുന്ന തുതീയനെ ത്രുത്തോടുകൂടിയും കപാലമാലയുടെ ശബ്ദത്തോടുകൂടിയ ജടാഭരണത്താൽ പ്രകാശിതമായ ശിരസ്സോടുകൂടിയും ചുവന്നിരിക്കുന്ന അപാഗത്താൽ ജഗത്രയാഞ്ഞ ഭയരൂപത്തോടുകൂടിയ ഭദ്രഭക്തന്റെ കയ്യിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടു ഭദ്രഭക്തന്റെ ഗൃഹത്തിലെക്കു പോയി. അനന്തരം ഭദ്രഭക്തൻ മായാമഹേശ്വരന്റെ പാദങ്ങളെ കഴുകിച്ച് ആ ജലത്തെ സ്വച്ഛന്ദപാത്രത്തിലെടുത്ത് ആ തീർത്ഥത്തെ ഭായ്യയോടുകൂടെ ശിരസ്സിൽ ധരിച്ചു. ഞാൻ ഇപ്പോൾ ധന്യനായി എന്നു പറഞ്ഞു. പിന്നെ പൂക്കളോലും ചന്ദനത്താലും പൂജിച്ചു പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു പാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ നമസ്കരിച്ചു. സ്വച്ഛന്ദമയമായ പീഠത്തിൽ മായാമഹേശ്വരനെ തിരുത്തി വലുതായ രണ്ടു നാക്കിലകൾ ചെയ്തു മാസാഹു

തിരുവിളമ്പി. മഹാനാഥി ആസാധി നെയ്യാട്ടുകിയ അന്നത്തെയും വിളമ്പി. ഭദ്രഭക്തൻ മഹേശ്വരൻറെ കയ്യിൽ കപ്പുരവാസിതമായ ജപാത്തെ കൊടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അലങ്കൃഷ്ടിക്കൊണ്ടുപാഞ്ഞു. ഈ വിളമ്പിയതിൽ ശിരസ്സു കാണുന്നില്ലല്ലോ. അതാണ് എനിക്ക് ഏറ്റവും പ്രിയം. ആ ഭവനികൾ അതുകേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു തമ്മിൽ നോക്കി വേഗം ആ ശിരസ്സിനെ പാകാചെയ്തു വിളമ്പി. ഇനി ഭക്ഷിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു. മായാമഹേശ്വരൻ ഭദ്രഭക്തനാടു പാഞ്ഞു. നീ എന്നെ ബദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ട. ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കുക. നീ ഏന്റെ നിയമം അറിയില്ല. ഞാൻ എവിടേയും തന്നെയിരുന്നു ഭക്ഷിക്കില്ല. അതു ചണ്ഡാലകർമ്മമാണ്. ആരെങ്കിലും രൊളെ വിളിക്കുക ആരെങ്കിലും വരുന്നതുവരെ ഞാൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കയില്ല. അതുകേട്ടു ഭദ്രഭക്തൻ പുത്തുപോയി നാലുകിലിലും അന്തപയിച്ചു. ആരേയുംകാണാതെ മടങ്ങിവന്നു തൊട്ടുകൊണ്ട് ആരേയും കാണുന്നില്ല. ഭക്ഷണപദാർത്ഥം അല്ലെല്ലാം തണുത്തുപോകുന്നു. ഭവാനു ഭക്ഷിച്ചു ശേഷമുള്ളത് എനിക്കുതരിക എന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞു. ഭക്തന്മാരെ ആരേയും കണ്ടില്ലെങ്കിൽ ഭവാനുതന്നെ ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുക. അപ്പോൾ ഭദ്രഭക്തൻ ഭായ്യയുടെ മുഖത്തുനോക്കി മഹേശ്വരനോടു പാഞ്ഞു. ഞാൻ ഒന്നു പറയട്ടെ! ജനാമുതല്ല് ഒരു വ്രതമുണ്ട്. മഹാത്മാക്കൾ ഭക്ഷിച്ചതിനുശേഷമേ ഞാൻ ഭക്ഷണം ചെയ്യാറുള്ളൂ. അല്ലെങ്കിൽ കല്ലുകൾ ഉയാണ് ഭക്ഷിക്കാറുള്ളത്. ഞാൻ ഇതിൽ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? മഹേശ്വരൻ— ഭവാനു കല്ലുകളുയാണ് ഭക്ഷിക്കുന്നതെങ്കിലും ഭക്തന്മാരോടുകൂടിയല്ലെ നല്ലത്? എന്നാൽ മറ്റും താമസിക്കേണ്ട. ഇരിക്കുക. ഇല്ലെങ്കിൽ എനിക്കു ഭക്ഷണമില്ലെന്നുപാഞ്ഞു. അതുകേട്ടു മഹേശ്വരപ്രീതിക്കായിക്കൊണ്ട് ആ വരിയിൽതന്നെ ഭദ്രഭക്തനും ഭക്ഷണത്തിന്നിരുന്നു ശിവനെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു ശിലാകുണ്ഡലത്തെക്കൊടുത്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഏറ്റത്തു കയറിയെത്തെത്തെ ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു.

ഓ! ഞാൻ വിശപ്പു കൊണ്ട് ഒരു കാഴ്ച കാണുവാനുണ്ടല്ലോ. വേഗം അടുത്തടുത്തായി എത്തിയവർ പലരായ ഒരു പുത്രൻ ഉണ്ടല്ലോ. ഭക്ഷണമൊന്നും എന്താണ് കട്ടിയ കാണാത്ത തീർത്താൻ പുത്രനിലൂടെ എന്തെങ്കിലും ഇതിനുമുമ്പ് ഒരിക്കലും ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല. കട്ടിയല്ലാത്ത ഗുഹയിൽ ഉണ്ണുന്നതു ശാസ്ത്രനിയമമാണ്. അങ്ങനെയൊരു കട്ടിയും ചന്ദ്രനിലൂടെ ആകാശം സൂക്ഷ്മ കാണാത്ത ദിവസവും പുത്രനിലൂടെ വേഗവും ശോഭയുള്ളതും മുമ്പാകെ അവകാശം നേരമാണ്. പ്രാമണ്യം അവകാശമാണ്. കവസ്ത്രീകൾക്കുമാകാം പാതിവ്രത്യമാണ്. ഗുഹയിനമകാരം പുത്രനാണ്. എന്താരുമെങ്കിൽ ഭക്ഷണകാലത്തിൽ പാത്രത്തിൽ വിളമ്പിയ അന്നത്തെ പുത്രനാകട്ടെ ഭക്ഷിക്കുന്നില്ലായെ അവന്റെ ഭക്ഷണം ചങ്ങാലഭക്ഷണമാണ്. ബാലൻ അപ്പുറൻ ഹൃദയങ്ങളെ തട്ടുന്നതെന്തൊരു കൈകൾ കൊണ്ടു കൊണ്ടിട്ടിട്ട് ചോരകളെയെന്തെങ്കിലും മേലത്തെപ്പോലുള്ളതും കാണാത്ത അപ്പുറത്തുമാകട്ടെ സന്തോഷത്തിന്നു ബ്രഹ്മാനന്ദം കൂടിയിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഭക്ഷണസാധനത്തെ മധുരമാണെന്നു വിചാരിച്ച് എടുത്തു ഭക്ഷിച്ചാൽ അങ്ങനെയൊരു ഏരിയയിലിരുന്നതിനാൽ കട്ടിയുന്ന ബാലന്റെ മുമ്പാകാരത്തെ കണ്ടിട്ട് ദേവതകൾക്കു സന്തോഷമുണ്ടാവില്ലേ വേഗം യേയില്ലാത്തവൻ തന്നെയാണ്. വാഗ്വധിക്കുള്ള പുത്രനുള്ളതാകട്ടെ എങ്ങിനെയാണ് ഭക്ഷിച്ചാൽ തുടങ്ങിയതീട് ഹെ ശോഭനവനനായി കെ! നിനക്കു യേയില്ലായെ ഭക്ഷിക്കുന്ന സമയത്തെ അറിഞ്ഞിരുന്നിട്ടും പുത്രനെ വിളിക്കേണ്ടതാണ്? ഹെ ഭൂഭക്ത! പുത്തുപായി വേഗം ബാലനെ വിളിക്കുക. ഹെ ശോഭനവനനായി കെ! നിനക്കു ബാലൻ എവിടെയാണ് കളിക്കുന്നതെന്നു നോക്കിയിട്ടിരിക്കുക. ഒട്ടും താമസിമോണ്ടു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു കേട്ട് ആ ദേവതകൾ അന്യോന്യം മുമ്പത്തേക്കുനോക്കി മോശപരാമർശങ്ങൾ പുറത്തേക്കുപായി പാകശാലയിലേക്കുനോക്കി അവർ പുത്രനെ വിളിച്ചു. ശ്രീപദത! വേഗം വരിക. മഹനായ ദൈവൻ ഉണ്ണുവാൻ വിളിക്കുന്നു. വേഗം

വന്ന് അമൃതതൃപ്തങ്ങളായ മധുരവാക്കുകളാൽ ഞങ്ങളെ സന്തോഷിപ്പിക്കുക. ഇങ്ങിനെ അവർ വിളിച്ചപ്പോൾ മഹേശ്വരനും ജ്ഞാതൻ ബാലൻ വീഥിയിൽ നിന്ന് ഓടിവന്നു. മഹേശ്വരനാൽ അഭയാർത്ഥ കൊടുക്കപ്പെട്ടവനായ ആ ബാലൻ കടുക്, ജീരകം, മുളക് ഇവകളുടെ ഉത്തമഗന്ധത്തോടുകൂടിയതായും അന്നപ്രഭുഷണങ്ങളാൽ അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടതുകളുമായ അംഗങ്ങളുള്ള ധർമ്മപുരകാണ് അച്ഛനമ്മമാരുടെ മുറിയിൽ വന്നു. ഞാൻ അത്ഭുതമെങ്കിലാലും കിടന്നുറങ്ങിയത്? എപ്പോഴാണ് പൂത്തേക്കാവായത്? എന്നു ചോദിക്കുന്ന ബാലനെ ആ ദേവതകൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ പിന്നെയും പിന്നെയും ആലിംഗനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ ആകാശത്തിൽ ദുര്യഭിശബ്ദം ഉണ്ടായി. പച്ചപ്പാഴ്ചമുണ്ടായി. ഉമാദേവി അത്ഭുതരസത്താൽ രോമാഞ്ചിതഗർഭിയായിട്ട് അവരുടെ ഭക്തിയെ പ്രശംസിച്ചു. അപ്പോൾത്തന്നെ ദൈവഭവവേഷധരനായ മഹേശ്വരൻ മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. പാകം ചെയ്ത മാംസവും മറഞ്ഞു. അനന്തരം ആ ദേവതകൾ ബാലന്റെ ആലിംഗനത്താൽ ആനന്ദമഗ്നന്മാരായിട്ട് മഹേശ്വരനും ഭക്തജ്ഞാ കൊടുപ്പാനായി അകത്തേക്കുപോയി. അവിടെ ദൈവഭവനയും മാംസഭവനയും കണ്ടില്ല. അവർ വിസ്മയചിത്തന്മാരായിട്ട് എല്ലാദിക്കിലും മഹേശ്വരനെ തിരഞ്ഞു. അവർ മരിച്ച പുത്രനെ ലഭിച്ചതിനാലുണ്ടായ സന്തോഷത്തെ മഹേശ്വരനെ കാണാതായതിനാലുണ്ടായ വലിയദുഃഖത്താൽ അറിഞ്ഞില്ല. ഹേ മഹേശ്വര! ഭക്തന്മാരായ ഞങ്ങളെ എങ്ങിനെ ഉപേക്ഷിക്കും. എന്നു പറഞ്ഞു കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ശിവപൂജയ്ക്കു വലുതായ വിഹ്വലം ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകുമെന്നു വിചാരിച്ച ശിവമാഹാത്മ്യങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു മഹേശ്വരന്റെ വരവിനെത്തന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം ഭയാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടും ഗജാനനകുലാനന്ദന്മാരോടുംകൂടി വൃഷഭാത്രംവന്നായിട്ട് ദേവഗണങ്ങളാൽ സ്തുതിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ട് അവരുടെ മുറിയിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ജയ, കരു, വിഭോകയ, പ്രസീദ എന്നിങ്ങിനെ വേ

ഭവാനുകൂലമാണ് സാമ്പത്തികവളം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണകൂടം തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് മേന്മയുള്ളതും സാമ്പത്തികവളം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണകൂടം തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ട് മേന്മയുള്ളതും സാമ്പത്തികവളം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണകൂടം തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നത്.

എന്ന സാമ്പത്തിക സാഹചര്യം

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു — ഓരമുനികളേ! മേനാഥരങ്ങളായ സുഖസാധനങ്ങൾ കയ്യിൽ തന്ന ഇരിക്കുമ്പോൾ അതുകൂടെ ആസക്തിയില്ലാത്ത മോഹശൈവ്യജന്മത്തെക്കുറിച്ചു ചിന്തിക്കുന്നവർക്കു മുമ്പിൽ ഉദ്യമമില്ല. ഇതിന്നു മഹാമാന്ദരമായ ശിവപുരാണങ്ങളാൽ ക്ഷമാവാദനായ ക്ഷത്രിയന്റെ ചരിത്രത്തെ വളർത്തിക്കുന്നതായ ഇതിഹാസത്തെ പഠിക്കണം. മഹാഭാരതമെന്നു ഒരു ലോകപ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുരമുണ്ട്. ആ പുരമിന്നു വാണീര പുരമെന്നു വേറെ ഒരു പേരു പാറുന്നതാണ്. അവിടെ പരാക്രമത്താൽ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചവനായും വേറെ ഒരു ശ്രീരാമനെപ്പോലെ ജീവിക്കുന്നവനായും ക്ഷമാവാദനെന്നു പേരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിനെ ശത്രുരാജാക്കന്മാർ ചേർത്തുപറഞ്ഞു പാറുന്നു. ആ രാജാവു നീതിത്തന്നെ ഭാനു ചെമ്പുന്നവനും ബ്രാഹ്മണപ്രിയനും വേദഗുരുതപജ്ഞാനും സർവ്വയാഗങ്ങളിലും ഭീക്ഷിച്ചവനും സർവ്വസാരയങ്ങളെ മോടിപ്പിച്ചവനും സഭാപതിയായ മോഹശൈവ്യജന്മമാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭജനാർത്ഥം ഏകാഗ്രഹം നിറഞ്ഞിരിക്കും. മന്ത്രികളും സൈന്യങ്ങളും ധാരാളമുണ്ട്. ആ രാജാവേനത്തിൽ നവരത്നനിർമ്മിതങ്ങളായും പാലിന്റെ നരപോഷ വെളുത്തവയും പട്ടവസ്ത്രങ്ങളാൽ വിരിയപ്പെട്ടവയുമായ ശയ്യകൾ അസംഖ്യമുണ്ട്. സ്വ

സ്നേഹമുണ്ടെന്നും യോഗവനവതികളുമായ സ്ത്രീകളും വളരെ
 ഉണ്ടു്. അന്യരാജാക്കന്മാർ കപ്പം കൊടുക്കുന്ന ധനം മറ്റൊരേ
 വിന്നു തുല്യമായിരിക്കുന്നു. ആ രാജാവു് അതെല്ലാം തുണ
 പോലെ വിചാരിച്ചു മഹേശ്വരനെത്തന്നെ അച്ചിച്ചുകൊണ്ടും
 പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ദിവസത്തെ കഴിച്ചു. കുറ
 ച്ചദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജാവു് സകലഭോഗങ്ങളെയും തൃ
 ങ്ങിച്ച് തപസ്സിനായി കാട്ടിലേക്കുപോയി. മന്ത്രികളും മറ്റും രാ
 ജ്യത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ വളരെ പാഞ്ഞു. രാജാവു രാജ്യഭാരം ശി
 വപൂജയ്ക്കു വിപ്ലവകരമാണെന്നു വിചാരിച്ചു് അതൊന്നും സ്വീക
 രിച്ചില്ല. അനന്തരം രാജാവിനോടു മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തി
 ൽ പാഞ്ഞു. നീ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കുക.
 പ്രജകളെയും പാലിക്കുക. ഏതാൻ അനുഗ്രഹത്താൽ സകല
 ജന്തുക്കളുടേയും ഭാഷയെ നീ അറിയും. വിശദമായിട്ടു നീ ഏന്തു്
 ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതിനെ ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചു തരാം. ഇ
 ണ്ടിനെ മഹേശ്വരശാസനത്തെക്കേട്ടു രാജാവു് അതുപ്രകാരം
 ചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചു രാജ്യത്തിലേക്കുപോയി. മന്ത്രികളാൽ
 അഭിഷിക്തനായിട്ടു പത്മക്കുളേയും ബ്രഹ്മാണരേയും നല്ലവണ്ണം
 രക്ഷിച്ചു. ജ്ഞാനമൂർത്തിയായ മഹേശ്വരനെ അനവധി യാഗ
 ങ്ങളാൽ യജിച്ചു. ദ്രൗതദ്വാജധാരികളെ വിധിപോലെ പൂജി
 ച്ചു. ആ രാജാവു സിംഹാസനാനുസ്മരനായി രാജ്യത്തെ രക്ഷി
 ക്കുവാൻ ജനങ്ങളെല്ലാം സ്വധർമ്മതല്പരന്മാരായിരുന്നു. ഭൂമി
 നല്ലവണ്ണം വിളഞ്ഞു. ആ രാജാവു് ഹാലാസ്യശ്വശരമഹത്ത
 മത്തെ കേട്ടു ഹാലാസ്യശ്വശരകൽ തന്നെ മനസ്സിനെ വെച്ചു
 കൊണ്ടു് ഏറ്റുപ്പാട്ടു ദിവ്യനാമങ്ങളെ ജപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇ
 ണ്ടിനെതിരിക്കുമ്പോൾ ബാണഭ്രാന്തനെന്നുപറയ ഒരു ഗോപൻ
 ധനത്തിന്നാഗ്രഹിച്ചു ഹാലാസ്യശ്വശരസന്നിധിയിൽ പാടി
 കൊണ്ടിരുന്നു. അവൻ മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും വിണയെടുത്തു മ
 നോഹരമായ മഹേശ്വരലീലയെ പാടി മീനാക്ഷി സുന്ദരേശ്വര
 ന്നാമ ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കുറെ ദിവസം കഴിഞ്ഞ
 പ്പോൾ ഹാലാസ്യശ്വശരൻ സ്വപ്നത്തിൽ ബാണഭ്രാന്തൻ കയ്യി

ഒൻപത്തു കൊടുത്തു. ഇതു ചോരപാൻ കയ്യിൽ കൊടുത്തു് അ പൻ തന്നെ ദ്രവ്യമല്ലാ വാങ്ങിക്കൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞു. ബാണദേവൻ ഭയത്തോടുകൂടി എഴുന്നീറ്റ് എഴുത്തു പണ്ടു വളരെ വിറയ്ക്കിച്ചു. ഉടനെ ആ എഴുത്തു കൊണ്ടു മഹാഭയപുരത്തക്കുപോയി. എഴുത്തു രാജാവിന്നു കൊടുത്തു. യാതൊരു മുദ്ര മുദിച്ചാത്ത എഴുത്തുകളെപ്പോലും രാജാവ് അനവധി ദ്രവ്യത്തെ കൊടുത്തു. ബാണദേവൻ ആവശ്യപ്പെട്ട ധനമല്ലാ ലഭിച്ചു തേരിൽകയറി രാജാവിനെപ്പാലെ മധുരജ്യ പോയി. രാജാവുകൂട്ടേ ദിവസവും ശിവപൂജയുടെ അവസാനത്തിൽ നൃത്തം ചെയ്യുന്ന മഹാശാപൻ്റെ നൂറുകൾക്കുണ്ടുള്ള കേട്ട് ആനന്ദബാഹ്യങ്ങളെ വെച്ചുകൊണ്ടു വളരെക്കാലത്തെ ക്ഷണം പോലെ കഴിച്ചു. ഒരു ദിവസം രാജാവു പൂജ അവസാനിപ്പിച്ചു പ്പോൾ നൂറുകൾക്കുണ്ടുള്ള കേട്ടിപ്പു അതുതാൻ എന്തോ അപരാധം ചെയ്യുന്നതല്ലാത്തന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ആ ദോഷനിവാരണത്തിന്നു പ്രാണത്യാഗമാണ് നല്ലതെന്നു വിചാരിച്ചു താൻ വയറു കീറുവാനായി കയ്യിൽ കത്തിയെടുത്തു. അപ്പോൾ മഹാശാപൻ വൃദ്ധഭാര്യയായി വന്ന രാജാവിൻ്റെ സാഹസത്തെ വിശദമായിട്ടു സുന്ദരൻ്റെ സ്തുതിയിൽ ആസക്തപ്പെട്ടതാലിരുന്നതിനാൽ ഞാൻ താഴെ പറഞ്ഞ മാനുഷമായി. നീ സുന്ദരനോടു സഖ്യം ചെയ്യുക. സുന്ദരനോടുകൂടെ നാം എല്ലാശിവസ്ഥലങ്ങളിലും എന്നു സേവിച്ചാൽ നിനക്കു വളരെ സന്തോഷമുണ്ടാകും. സുന്ദരൻ കൈലാസത്തിലേക്കു പോകുന്ന സമയത്ത് എൻ്റെ കല്പനപ്രകാരം ഒരു നാൽക്കൊമ്പനാണിൻ്റെ സമീപത്തുവരും. ആ ആനപ്പുറത്തു കയറി ഈ ദോഷത്തോടുകൂടി എൻ്റെ ലോകത്തേക്കു വരിക എന്നുപറഞ്ഞു മഹാശാപൻ്റെ മാതൃകയും ചെയ്തു. രാജാവ് അതുകേട്ട് അതിസന്തുഷ്ടനായിട്ടു രാജ്യഭാരത്തെ മന്ത്രിമാരിൽ ഏല്പിച്ചു ദൈവസമുദായത്തോടുകൂടി സുന്ദരനെ കാണുവാനായി പുറപ്പെട്ടു. വഴിയിൽ ഹാലാസ്യനാഥനെയും ചിദാഞ്ജനശാപനെയും ദ്രുണീപുരനാഥനെയും കണ്ടു സേവിച്ചു കലാലയത്തിൽ പോയി മഹാശാപനെ

സ്തുതിച്ചു സുനരനേയും കണ്ടു സ്നേഹിതനായി. പിന്നെ സുനരനോടു കൂടെ സകല ശിവസ്തവങ്ങളിലും സഞ്ചരിച്ചു സുനരനെ കലാലയത്തിലേക്കുയച്ചു രാജാവു മഹാഭയരാജ്യത്തിൽ പോയി ഭീമവരത്തെപ്പറ്റിയെ ഇന്ദ്രതുല്യനായി രാജ്യം ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ
അദ്ധ്യക്ഷിക്കുന്നമന്ത്രിമാരും.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓ മനികളേ! മഹാശക്തനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടു ശിവഭക്തകളുമാകുന്ന ശ്രീകർമ്മത്തെ ചെയ്ത നവർ ശോകമോഹങ്ങളെ തൃപ്തിച്ചു ശിവപദത്തെ പ്രാപിക്കുന്നു. ഉമാദേവിയുടെ സുസ്ത്രപാനം ചെയ്യുവനായ ജ്ഞാനസംബന്ധൻ്റെ ദയയാൽ ജ്ഞാനത്തെ ലഭിച്ചവനായ ഗണനാഥൻ എന്നൊരു ബ്രാഹ്മണാത്മജനാണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജ്ഞാനസംബന്ധനോടു സായുജ്യപദപ്രാപ്തിക്ക് എന്തു കർമ്മമാണ് ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ചോദിച്ചു. ശ്രീകർമ്മമാണ് ഉത്തരമെന്നു ഗുരു പറഞ്ഞു. ശ്രീകർമ്മമനുഭവച്ചാൽ എന്താണ്? അതിൻ്റെ സ്വരൂപംപറഞ്ഞതരണമെന്നു ഗണനാഥൻ ചോദിച്ചു. ജ്ഞാനസംബന്ധൻ ശ്രീകർമ്മത്തെ വിവരമായി ഗണനാഥനുപദേശിച്ചു. ഗുരുപാദേവിന്ദങ്ങളെ സേവിക്കുക, പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ജപിക്കുക, മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും ആത്മലിംഗത്തെ ശോഭിപ്പിക്കുക, ദണ്ഡുരൂപങ്ങളെ ധരിക്കുക, ശിവലിംഗശർണ, പ്രദക്ഷിണം, ശ്രീകൃഷ്ണപദ, ശിവാനിയിൽ ഹവിസ്സിരുന്ന ദേവതാലിംഗം, അതിലിരിക്കുന്ന ചന്ദ്രലിംഗങ്ങളിൽ ശിവാർച്ചനം, ശിവപൂജാചെയ്യാൻ ദൂരത്തുനിന്നു വരുന്നവർക്കു ജലദാനം, ശിവനു കങ്കമപ്പം, പച്ചക്കുപ്പം, ഗോരോചനം ഇവകളെ അർപ്പണം ചെയ്യുക. ശിവലിംഗത്തിൽ തൈർ, നൈ, പാൽ, എണ്ണ മുതലായതിനാൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുക. കൈത്ത വിളക്കു വെളിച്ചം, വൃഷപന്ത്രങ്ങളെ രേച്ചു വെടിപ്പാക്കുക, നിമിഷ

ങ്ങളെ എടുത്തു ശിവകിങ്കരന്മാർ കൊടുക്കുക, നൃത്തഗീതാദികൾ ചെയ്യുക, ഭക്ഷത്രത്തെ അടിച്ചു ചെഴുകുക, വിശേഷവസ്തുങ്ങളെ ശിവലിംഗത്തിൽ ചാർത്തുക, പുഷ്പാദ്യനങ്ങളെ വളർത്തുക, കളികൾ, മാതളങ്ങൾ, നാരകങ്ങൾ, തെങ്ങുകൾ ഈവക വൃക്ഷങ്ങളെ വെച്ച് ഉദ്യാനമുണ്ടാക്കുക, കുളങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, ശൈവാഗമങ്ങളുടെ അർത്ഥത്തെ കേൾക്കുക, അതിന്റെ രഹസ്യതമങ്ങളെ അറിയുക, മണ്ഡപങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, അനേകവിധ വാഹനങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുക, ശിവഭൃഗുനാമെ രക്ഷിക്കുക, ശിവപ്രീതിക്കായി പ്രവൃത്തിക്കുന്നവരെ രക്ഷിക്കുക, നിത്യവും ശിവപുരാണകഥകളെ പഠിക്കുകയും കേൾക്കുകയും ചെയ്യുക ഇതെല്ലാമാണ് ശ്രീകർമ്മമെന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. ഇങ്ങിനെ ഗുരുവിനാൽ പായപ്പെട്ട സകല ധർമ്മങ്ങളെയും ഗ്രഹിച്ചു ഗണനാഥൻ അതുപ്രകാരം ചെയ്തു. മോഹാത്മ്യത്തെയും മോഹശല്യമഹേഷപരന്മാർക്ക് ആരേണങ്ങളെയും തന്റെ ദ്രവ്യത്താലും അന്യന്മാർ കൊടുത്ത ദ്രവ്യത്താലും വിശേഷമായി ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ ഗണനാഥൻ ഹീവാവസാനാവാര സമയത്തെ ശുശ്രൂഷക്കാരെ കഴിച്ചു മോഹാവസാനത്തിൽ മോഹശല്യപ്രസാരത്താൽ ഗുരുപാദാരവിന്ദങ്ങളെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു കൈവലുത്തെയും പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ
അറുപത്തിനാലാമദ്ധ്യായം

—o—

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ഞു— മോ മൃഗങ്ങളേ! ഏതൊരു മനുഷ്യൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ജയിച്ചു ദൃഢഭക്തിയോടുകൂടി മോഹശല്യനെ സേവിക്കുന്നുവോ അവന്നു മോഹശല്യൻ പ്രസന്നനായിട്ട് ഇഹലോകത്തിലും പരലോകത്തിലും ഇഷ്ടാർത്ഥകാമക്കുന്ന ഇതിന്നു ചെയിയതായ ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. കൈമാത്രം വിശ്രുതമാവി പുഷ്പാദിപരമേശ്വരനായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവി

ഒരു പരാന്തകനെന്നുപേരായി ഒരു ശൂദ്രരാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ധീരന്മാക്കും വീരന്മാക്കും അഗ്രഗണ്യനാണെന്നു ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. അവൻ സ്ത്രീകളെ വല്ലഭപോലെയും ധനത്തെ കല്ലുപോലെയും വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു ജനനാമൃതമുള്ള ലഭിച്ചതായ വൈരാഗ്യത്തോടുകൂടി ക്ഷത്രിയവൃത്തിയെ ആചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവനെ യദൃച്ഛയാ കണ്ടാൽകൂടി ശത്രുക്കൾ കാട്ടിൽ സിംഹത്തിനെകണ്ടാൽ ഗജങ്ങൾ കാട്ടുന്നതുപോലെ ഭ്രമിച്ചുപോയെന്നു. അവൻ വ്യാഘ്രം ആടുകയെ ആട്ടിക്കയറ്റുന്നതുപോലെ ശത്രുക്കളെ ആട്ടിക്കയറ്റണു തന്റെ ശൌര്യത്താൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതായ രാജസ്വഹാസനത്തിൽ വസിച്ചു. അവൻ ചിരോബരത്തിൽതന്നെയിരുന്നു നദേശ്വരമൂർത്തിയെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു ദേവനു വേണ്ടുന്ന കൈകളുണ്ടെന്ന് പലവിധത്തിലും ചെയ്യാനുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ കൈകളുംകൊണ്ടു വാക്കുകൾക്ക് അഗ്രാചരനായും ഭക്തവത്സലനായുമിരിക്കുന്ന ചിരോബരേശ്വരൻ സന്തുഷ്ടനായി ഭവിച്ചു. ക്ഷത്രിയസം നദേശ്വരൻ പരാന്തകനോടു സ്വപ്നത്തിൽ പാഞ്ഞു. നിന്റെ തലയിൽ കിരീടം വെച്ചു രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യാൽ ഭൂമിക്കുള്ള ആപത്തുകളല്ലാം തീരും. ഇങ്ങിനെ മഹേശ്വരൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പരാന്തകൻ അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാനായി നിശ്ചയിച്ചു. ചിരോബരവുമുരത്തിലുള്ള ഭീക്ഷിതന്മാരെല്ലാം വരുത്തി നിങ്ങൾ എന്നിങ്ങ ശിരസ്സിൽ കിരീടം വെച്ച് അഭിഷേകം ചെയ്തെന്നു മനസ്സാഞ്ഞു. അതുകേട്ട് ആ മഹാത്മാക്കൾ പാഞ്ഞു. ഞങ്ങൾ ചോളവാംശവരോഹിതന്മാരാണ്. ശൂദ്രനാ മരിക്കാഭിഷേകം ഞങ്ങൾ ചെയ്യുകയില്ല. അതുകേട്ടു പരാന്തകൻ താൻതന്നെ കിരീടധാരണം ചെയ്യാൻ ശങ്കിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനന്തരം സ്വപ്നത്തിൽ നദേശ്വരമൂർത്തി പരാന്തകന്റെ ശിരസ്സിൽ തന്റെ പാദോരവിന്ദങ്ങളെ വെച്ചു. അത് അവന്റെ ശിരസ്സിൽ അത്ഭുതകിരീടംപോലെ ശോഭിച്ചു. പിറോദിവസം രാവിലെ ഭീക്ഷിതന്മാരെല്ലാവരും പരാന്തകന്റെ ശിരസ്സിൽ അസാധാരണമായ കിരീടം കണ്ടു വിസ്മിത

ചിത്തന്മാരായിട്ടു പരാന്തകനെ പൂജിച്ചു. നീ തന്നെയാണു് ഉത്തമഭക്തൻ എന്നുപറഞ്ഞു നടപ്പശ്മ്യത്തിയെ യേപ്പെടുത്തുന്നതു പോലെ പരാന്തകനെ യേപ്പെടുത്തുകാണിരുന്നു. താണധവപ്രിയനായ നടപ്പശ്മ്യത്തിയുടെ പാദപത്മവിന്യാസത്താൽ അത്ഭുതകീർത്തിക്കത്ത ധരിച്ചുവന്നായ പരാന്തകൻ ഇഹലോകത്തിൽ സുഖങ്ങളെ അനുഭവിച്ച് അന്ത്യത്തിൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ
അനുപത്താമധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻപറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! കേൾക്കവിൻ. മഹേശ്വരസ്വരൂപനായ വ്യാകരണസമുദ്രത്തിൽ കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മനസ്സാകുന്ന മണ്ഡൂകത്തിന്നു് ഏല്പാഴും ശിവപദപ്രാപനം കാലമാകുന്ന വലയെ നശിപ്പിക്കുന്നതാണു്. ഇതിന്നു ചെറുതായ ഒരു ഇതിഹാസം പാഠ്യം. വേദജ്ഞന്മാരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ വാസസ്ഥലമായി വേദപുരമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പുരമുണ്ടു്. ത്രൈലോക്യവിശ്രുതമായ ആ നഗരത്തിലാണു് പരസ്സരവരോധിനികളായ സരസ്വതിയും ലക്ഷ്മിയും ഒന്നിച്ചു വസിക്കുന്നതു്. ആ നഗരത്തിൽ സത്യദാസൻ എന്നുപേരായി ഒരു ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠനുണ്ടായിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണനും കൂടെ ജനിച്ചതുപോലെ മഹാശ്വരപാദാരവിന്ദങ്ങളിൽ ഉത്തമയായ ഭക്തിയുണ്ടായി. വേദശാസ്ത്രമാകുന്ന സമുദ്രത്തിന്റെ മറകൾ കണ്ടുവന്നായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ മഹാശ്വരനെ മൂന്നു സന്ധ്യകളിലും പൂജിച്ചുകൊണ്ടു വാശവിതായ സരസ്വതിയെ കാമരാജമന്ത്രത്താൽ ഉപാസിച്ചു. പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം സരസ്വതിയെ ഉപാസിച്ചപ്പോൾ ശരമുന്മുഖവളയായ സരസ്വതി പ്രസന്നയായിട്ടു സത്യദാസന്നു സ്വപ്നത്തിൽ ജ്ഞാനമയമായ ക്ഷീരത്തെ കൊടുത്തു. ക്ഷീരപാനത്താൽ സത്തൃപ്ത

നായ സത്യദാസൻ വേഗം എഴുന്നീറ്റാപ്പോൾ അവന്റെ നാവിൽനിന്നു മഹേശ്വരന്റെ ജടയിൽനിന്നു ഗംഗ പ്രവാഹിപ്പുന്നതുപോലെ അമൃതതുല്യങ്ങളായ വാക്കുകളുണ്ടായി. ആ ബ്രാഹ്മണൻ പിറോദിവസം രാവിലെ തന്റെ ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു സ്വസ്ഥതയിൽ തനിക്കു ലഭിച്ചതായ വാണീ പ്രസാദത്തെ പാഞ്ഞു ബുദ്ധിമാനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഈ വാക്കുകൊണ്ടു പ്രയാജനമന്താണെന്നു ചോദിച്ചു. സന്തുഷ്ടനായ ഗുരു ശിഷ്യനാട്ടുപാഞ്ഞു. ഹേ പ്രിയശിഷ്യ! നീ കൃതാർത്ഥനായി. നിന്റെ ഈ ജന്മം അവസാനിക്കുന്നതാണ് നിശ്ചയം തന്നെ. വേദഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ താല്പര്യം ശിവനാണെന്നാണ് ബ്രാഹ്മവാദികളായ മുനികൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ടു വാക്കുകളാൽ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിക്കുക. മഹേശ്വരൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. മനുഷ്യർക്കു മഹേശ്വരപ്രസാദം ലഭിച്ചാൽ ജനനമരണരൂപമായ സംസാരസാഗരത്തിൽ മുങ്ങേണ്ടിവരികയില്ല. ഇങ്ങിനെ ഗുരു പാഞ്ഞതുകേട്ടു - ബുദ്ധിമാനായ സത്യദാസൻ ദേഹാവസാനാവരെ മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ദേഹാന്ത്യത്തിൽ ശിവസായുജ്ജ്വലത്തു പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തോത്രപുരാണത്തിൽ

അവതരണമാർഗ്ഗം.

അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! ഏതൊരു മനുഷ്യൻ താൻ ശിവഭക്തനായിരുന്നാലും ശൈവചിഹ്നത്തെ ധരിച്ചവരായ ഭക്തന്മാർക്ക് ഒരിക്കലും അപരാധം ചെയ്യാതിരിക്കുകയും അപരാധം ചെയ്യുപോയാൽ തന്റെ പ്രാണങ്ങളെ ത്യജിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തനായിത്തീരുന്നതും ഇതിന്നു് ഒരു ഇതിഹാസമുണ്ട്. ചോളവംശജനായ രാജാക്കന്മാർക്കു രാജധാനിയായി ആമോദവുരമെന്നുപരായ ഒരു വൃരമുണ്ട്. അവിടെ ധർമ്മഭക്തൻ ഏ

നമ്പരായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവ് ഐശ്വര്യത്തിൽ ഇത്രതൃപ്തനും ദാനത്തിൽ കണ്ഠമുറയുള്ളതും യോഗത്തിൽ കപിലതൃപ്തനുമായിരുന്നു. ആ രാജാവ് അതാതു കാലങ്ങളിൽ വേവുപുഷ്പാദികളെ ചെയ്തുകൊണ്ട് എല്ലാദിക്കുകളേയും ജയിച്ച ഭൂമിക്ക് ഏകവീരനായിട്ടു രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തു. വിശ്വജിത്ത് എന്നു പേരായ യാഗംകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ യജിച്ചു. ശ്രീശൈലധാസിയായും തന്റെ കലശൈഖ്യമയുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ പലവിധ കലശ്ശങ്ങളേയും ചെയ്തുകൊണ്ടു ഭക്തന്മാരേയും പാലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ രാജാവിന്നു ഗൃഹഭാരത്തിൽ ദിഗ്ഗജവംശങ്ങളാലും വിന്ധ്യപർവ്വതമൃഗങ്ങളാലും എപ്പോഴും മരജലം ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നവകളാലും ഉള്ള ഉത്തമഗുരുക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാറുള്ള സൈന്യങ്ങളുടെ സംഖ്യയെ പാവറൻ ആരാലും കഴിയുന്നതല്ല. ആ രാജാവു രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്യുമ്പോൾ ബ്രാഹ്മണരല്ലാ വേദമോർത്തന്മാരായും ഭടന്മാരല്ലാ ആയുധങ്ങളെ ധരിച്ചുകൊണ്ടു ദിക്കുകളെ ജയിക്കുന്നവരായുമിരുന്നു. ഒരുദിവസം മദ്ധ്യാഹ്നസമയത്തിൽ ഒരു മത്തഗുരുക്കൻ വെള്ളം കുടിപ്പിക്കുവാനായി ആനക്കാരൻ നദിയിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ ശിവദാസനെ നമ്പരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ നദിയിൽ സ്നാനം ചെയ്തു ഭസ്മദ്രാക്ഷങ്ങളെ ധരിച്ചു മഹേശ്വരൻ അഭിഷേകത്തിനുള്ള ജലാമൃതമുതലുകൊണ്ട് ഒരു വാഴയിലയിൽ പൂജയുള്ള പൂക്കളേയും കയ്യിലെടുത്തു ശിവമഹിഷസ്തോത്രത്തേയും ജപിച്ചുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകുമ്പോൾ ആനക്കാരനോടു കൂടി ചങ്ങലയേയും ശബ്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു മത്തഗുരും വരുന്നതുകണ്ടു. ആനയെ ഭയപ്പെട്ടു ബ്രാഹ്മണൻ ഒരുഭാഗത്തേക്ക് ഒതുങ്ങിനിന്നു. അപ്പോൾ മത്തഗുരും വാഴയിലയിലുള്ള ആഗ്രഹത്താൽ ബ്രാഹ്മണന്റെ കയ്യിൽനിന്ന് ഇലയെ വലിച്ചു. ബ്രാഹ്മണൻ ഭയപ്പെട്ട് ഓടി. ആന ഇലയെ മറ്റിച്ചപ്പോൾ പൂക്കളെല്ലാം ഭൂമിയിൽ വീണു. ബ്രാഹ്മണൻ ശിവാർപ്പണമെന്ന പാണ്ഡു ഗൃഹത്തിലേക്കു പോകയും ചെയ്തു. ഇതെല്ലാം രാജാ

വു മാളികയുടെ മുകളിലിരുന്നു കണ്ടു. തന്റെ ആനന്ദചയ്യതായ ശിവദ്രാഹം തനിമൊന്നെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തന്റെ ശിരസ്സിനെ അർപ്പാനായി ചേഗം കയ്യിൽ വാളെടുത്തു. അർപ്പാദം ഒരു അശരീരിവാക്കുകയ്ക്കു നീ വെറുത്ത സാഹസം ചെയ്യേണ്ട. ആ പുഷ്പങ്ങളെല്ലാം മഹേശ്വരശിരസ്സിൽ അതാകിക്കുന്നു നോക്കുക. ഇങ്ങിനെ അശരീരിവാക്കുകയ്ക്കു രാജാവു ഭക്തന്ത്രത്തിൽചെന്നുനോക്കുമ്പോൾ ആ പുഷ്പങ്ങളെല്ലാം ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിൽ കിടക്കുന്നതുകണ്ടു. രാജാവു വിസ്മിതചിത്തനായിട്ട് ആ ബ്രാഹ്മണനെ ശിവനാണെന്നുതന്നെ വിചാരിച്ചു. അനന്തരം രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണന്നു ശിവപൂജയ്ക്കായി ആയിരം സ്വർണ്ണപത്തങ്ങളെയും ഗ്രാഹങ്ങൾ, പത്മങ്ങൾ, കൃഷ്ണസ്ഥലങ്ങൾ ഇവകളെല്ലാം കൊടുത്ത് ആ ബ്രാഹ്മണന്റെ ശിഷ്യനായും ഭവിച്ചു. ആ മത്തഗർഭത്തെ ദിനന്താനം മഹേശ്വരന്നു സ്വർണ്ണകുന്ദത്തിൽ അഭിഷേകജലം കൊണ്ടുവരുവാനായി നിശ്ചയിച്ചു. ആ രാജാവിന്റെ ജനങ്ങൾ നന്ദികേശതുല്യനായ ഭക്തനാണെന്നു പ്രശംസിച്ചു. ആ രാജാവു വളരെ ഷമയോടു കൂടിയും ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹത്തോടു കൂടിയും രാജ്യം രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടും രാജധർമ്മം തൊറാതെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്തുകൊണ്ടും വളരെക്കാലം കഴിച്ചു. ഒരിക്കൽ ഒരു ശത്രുവിനെ ജയിപ്പാനായി സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി സേനാപതിയെ ഗിരിദുർഗ്ഗങ്ങളിലേക്കയച്ചു. അവർപോയി ശത്രുവിനെ ജീവനോടുകൂടി പിടിച്ചു മാനുള്ള ശത്രുക്കളെ കൊന്ന് അവരുടെ തലകളെയും അറത്തു രാജാവിന്റെ സമീപത്തുവെക്കുന്നു. രാജാവ് അതെല്ലാം കണ്ടു സന്തോഷത്താൽ സേനാപതിയെ ആലിംഗനം ചെയ്തു. അർപ്പാദം ആ രാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാൻ മഹേശ്വരന്നു കൊതു കുമ്പുണ്ടായി. ശത്രുക്കളുടെ ശിരസ്സുകളുടെ ഇടയിൽ ജടയോടുകൂടിയ ഒരു ശിരസ്സിനെ ഉണ്ടാക്കി. അനന്തരം സേനാപതി ശത്രുശിരസ്സുകളെ എല്ലാം രാജാവിന്നു കാണിച്ചു. അതിനിടയിൽ രാജാവു ജടയുള്ള ശിരസ്സുകളെ ഹാ ദൃഷ്ടു! നീ എന്നോ

ണ് ചെയ്യുത്? എന്നു സേനാപതിയെ ചോദ്യപ്പെട്ടു സർവ്വ ജനനായ രാജാവ് അതിന്നു പ്രായശ്ചിത്തമായി തന്റെ കഴുത്തറത്തുകുളയാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ബ്രാഹ്മണക്ക് അനവധി ധനങ്ങളെ ദാനംചെയ്തു അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു രാജാവ് അതിൽപ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ആ ജടയുള്ള ശിരസ്സിനെ ഏറ്റത്തു തന്റെ തലയിൽവെച്ച് അഗ്നികണ്ഡത്തിന്റെ സമീപത്തക്കു ചെന്നു. അപ്പോൾ ആ ശിരസ്സു മാഞ്ഞുപോയി. രാജാവ് അതുകണ്ടു വിസ്മയിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുമ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭാത്രയനായിട്ട് അവിടെ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവു മഹേശ്വരനെ കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായിട്ടു നമസ്കരിച്ചു തൊഴുതുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു. മഹേശ്വരൻ രാജാവിന്നു കൈവല്യത്തെ കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്നു സേനാപതിയോടൊന്നിച്ച്
അനുപത്തോമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഭാരമേറിയതല്ല: പരിശോധിച്ചു മൂർത്തനാവട്ടേ ഭൃഗുധാരിയായി കാണുന്നവനെ ശിവപ്രസാദത്തെ ആഗ്രഹിച്ചു പൂജിക്കുന്നവന്നു ശിവഭജനപ്പാലേയുള്ളു പൂജയെ സംഭവിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസം പാഠം. ഭൂമിക്ക് അലങ്കാരമായി ലക്ഷ്മീപുരമെന്നൊരു നഗരമുണ്ട്. ലക്ഷ്മിക്കു ക്രിഡാഗ്രഹമായ ആ നഗരത്തിൽ ഭരിതനായി ഒരുവനാമില്ല. അവിടെ പ്രതാപസ്വർണ്ണനെ പേരായി ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവിന്റെ അച്ഛന്റെയും അമ്മയുടെയും വംശജന്മാക്കു കലഭദ്രവോ ശിവനായിരുന്നു. പ്രതാപസ്വർണ്ണൻ ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ സകല ശത്രുക്കളേയും ജയിച്ചു സർവ്വധർമ്മങ്ങളേയും അറിഞ്ഞു ശിവഭക്തന്മാക്ക് അന്നദാനം ചെയ്യുന്നതാണ് മുഖ്യ ധർമ്മമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ഷഡ്ഠസങ്ങളോടുകൂടിയ അന്നത്താൽ ശിവഭക്തന്മാരെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. വ

ഴികളിൽ അനേകം അന്നശാലകളെ ഉണ്ടാക്കി. അതിൽ വേണ്ടുന്ന കാർയ്യസ്ഥന്മാരേയും നിശ്ചയിച്ചു വഴിപോക്കു് അന്നദാനം ചെയ്തു കൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ അറുപത്തിനാലു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. 'അപ്പോൾ മഴയില്ലാത്തതിനാൽ എല്ലാപ്രാണികൾക്കും ദയങ്കരമായ ദുർഭിക്കുമുണ്ടായി. അതുകണ്ടു സകല ജനങ്ങളും അന്നദാതാവായ ആ രാജാവിന്റെ രാജ്യത്തിലേക്കു ചെന്നു. രാജായു മദ്ധ്യോഹ്നാവരെ ജനങ്ങൾക്കെല്ലാം ഇഷ്ടംപോലെ ഭക്ഷണം കൊടുത്തു. എല്ലാവരെയും ദ്രോഹം ധരിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം പന്തീരായിരം ജനങ്ങൾക്കു നിത്യവും ഭക്ഷണം കൊടുത്തു ദ്രോഹം ധരിപ്പിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നതിനാൽ പ്രീതനായ മഹേശ്വരൻ രാജാവിനോടു സ്വപ്നത്തിൽ അഭീഷ്ടമന്തമാണെന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ രാജായു ഭവൻ ബ്രാഹ്മണർ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന പന്തിയിൽ വന്നിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്നു പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു പറഞ്ഞു മഹേശ്വരൻ മായകയും ചെയ്തു. രാജാവു് ഏഴുനീററു സ്വപ്നാവൈഭവത്തെ മാത്രം മോഹമല്ലാം രോമാഞ്ചമുണ്ടായി, ഭക്തിപരവശനായി ഭവിച്ചു. അനന്തരം മൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ദിവസം മദ്ധ്യോഹ്നത്തിൽ മഹേശ്വരൻ വിടനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ വേഷധരിച്ച രാജഗൃഹദോരത്തിൽവന്നു. അപ്പോൾ രണ്ടായിരം ശ്രോത്രിയബ്രാഹ്മണർ ഭക്ഷണത്തിനായി ഇരിക്കുന്നു. നവജ്ഞദോരത്തോടുകൂടിയവനായും ദന്തക്ഷതമുള്ള അധരത്തോടുകൂടിയവനായും ലാഷാരസത്താലും മഞ്ഞളാലും അടയാളമുള്ള വസ്ത്രത്താൽ ഗഭചർമ്മംകൊണ്ടെന്നപോലെ പുതച്ചവനായും 'നൊറിയിൽ പകുതി മാഞ്ഞിരിക്കുന്ന തിലകത്തോടുകൂടിയവനായും ; മുഖത്തിൽ ദ്രോണാഭൂമിനും ചെയ്യപ്പെട്ടവനായും താംബൂലത്തെ ചവച്ചുകൊണ്ടു കടക്കണ്ണിനാൽ ഉന്നതസ്ഥിനിയായ ഗംഗാദേവിയെ കടാക്ഷിക്കുന്നവനായും പഴയ പുഷ്പമാലയെ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവനായും ഉള്ള മായാവിടൻ അന്നമുണ്ടോ? എന്നു ഗാഭീരമായി ചോദിച്ചു. പ്രതാ

പസ്കർ ആ ബ്രാഹ്മണനെ ഭംഗോഷ്ടിതശരീരനായി കണ്ടതിനാൽ ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ പാതിയിലേക്കുകടത്തി, വൈശ്വനരമന്ത്രാരത ജപിച്ച ഭക്ഷണം ചെയ്യുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ആ വിടബ്രാഹ്മണൻ ശൃംഗാരലാരിയെന്നപോലെള്ള വാക്കുകൾ പറഞ്ഞു. അതുകേട്ട ബ്രാഹ്മണർ ഇവൻ നമ്മുടെ പാതിയിലിരുന്നു ഭക്ഷണം ചെയ്യുവാൻ യോഗ്യനല്ലെന്നുപാഞ്ഞു അന്യോന്യം നോക്കി. രാജാവു വേഗം ബ്രാഹ്മണനെ കാൽക്കുകിട്ടിച്ചിരുത്തി പുഷ്പം, ചന്ദനം മുതലായതിനാൽ പൂജിച്ചു. രാജപതി അദ്ദേഹത്തിന്ന് അന്നം മുതലായതെല്ലാം വിളമ്പി. രാജാവ് ആ ഗൃഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ ശീതളമായ ജലത്തെ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ ഒഴിച്ചുകൊടുത്തു, ഇനി ഭക്ഷിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു. അതുകണ്ടു മറ്റുള്ള ബ്രാഹ്മണർ ഈർപ്പത്തോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അപ്പോൾ മായാവിന്റെ ജലവും കയ്യിൽ വെച്ചുകൊണ്ടു രാജാവിനോടു പാഞ്ഞു. എന്റെ പ്രിയതമയായ ഭാസി പടിക്കൽ നില്ക്കുന്നുണ്ട്. അവളെ ഇങ്ങോട്ടു വിളിക്കുക. എനിക്ക് അവളോടൊരുമിച്ചാണ് ഭക്ഷണം. ഇങ്ങിനെ വിടൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു ജാതിമണ്ഡനമായ ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും ചി! ചി! എന്നുപാഞ്ഞു. രാജാവു താൻ കണ്ട സ്വപ്നത്തെ ഓർത്തുകൊണ്ടു ഭാസിയെ നോക്കുവാനായി പടിക്കലേക്കു പോയി. അപ്പോഴേക്കു മായാവിന്റെ മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. പടിക്കൽ ഭാസിയെ കാണാതെ രാജാവു മടങ്ങിവരുമ്പോഴേക്കു ബ്രാഹ്മണനേയും കാണാനില്ല. അതുകണ്ടു രാജാവു വിസ്മയിതനായി ഭവിച്ചു. ബ്രാഹ്മണരെല്ലാവരും കർമ്മസ്ഥനായ ഭ്രാഹ്മികളുമായ തങ്ങളേത്തന്നെ നിന്ദിച്ചു. രാജാവും ഭാര്യയും പ്രാണശ്വാസത്തിനായി ഒതുങ്ങി. രാജാവു തന്റെ കയ്യിൽ വാളെടുത്തു. അപ്പോൾ മഹാശക്തൻ വൃഷഭാക്രൂരനായിട്ടു രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവ് ഉമാഭവിയോടും ഗജാനനശ്വാനനന്മാരോടുംകൂടി വൃഷഭാക്രൂരനായ മഹാശക്തനെ കണ്ടു ക്ഷമിക്കുക എന്നുപാഞ്ഞു നമസ്കരിച്ചു. അപ്പോൾ സന്തുഷ്ട

നായ മഹേശ്വരൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ടു രാജാവിന്നു മുക്തിയെ കൊടുത്തു ദേവിയോടുകൂടി മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്നു സ്മരണപൂർവ്വമായിട്ട്
അവസാനമുദാഹരണം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! ഏതൊരുത്തൻ അനേക പ്രാണികളെ മഹേശ്വരൻ സമർപ്പിച്ച മഹേശ്വരനെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവോ അവൻ ഹീനജാതിയായിരുന്നാലും കർമ്മന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ഇതിന്ന് ഒരു ഇതിഹാസത്തെ പറയാം. കിഴക്കെ സമുദ്രതീരത്തിൽ കുമ്പര പുരത്തലയ്ക്കുമായും തെന്തോട്ടംകൂടിയിരുന്നതുമായും നാഗപുരം എന്ന പേരായ ഒരു പുരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ ദിനാന്തരം മതപരീക്ഷയ്ക്കായി വളരെ കപ്പലുകളിൽ അനേകവിധരത്നങ്ങൾ വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവിടെ സ്വർണ്ണത്തെ മാത്രമേ വന്നുവരുന്നവരായ വൈശ്യന്മാരുടെ കയ്യിലുള്ള മെഴകുകളിൽ സ്വർണ്ണരത്നങ്ങൾ പ്രകൃതിയിൽ ദോഷികൾ ലയിക്കുന്നതുപോലെ ലയിക്കുന്നു. അവിടെ സ്വർണ്ണപ്പാടികളും വെള്ളിപ്പാടികളും ഭൂമിയിലുള്ള പൊടികളേപ്പോലെ കിടക്കുന്നു. ആ നഗരത്തിൽ പ്ലവൻ എന്ന പേരായി ഒരു ഭാസനാജാവിരുന്നു. അവന്നു മൂന്നുപുത്രന്മാരും വലയകാണും മന്ത്രിമാരുടെ പിടിക്കുകയാണ് പ്രവൃത്തി. ഒരിക്കൽ ത്രാഗേശ്വരൻ ഫാൽഗുനോത്സവമുണ്ടായപ്പോൾ നാഗപുരത്തിലുള്ള ജനങ്ങളെല്ലാം ആ ഉത്സവത്തെ കാണുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. പ്ലവൻ എന്ന പേരായ കൈവത്തനും അവരുടെകൂടെ പുറപ്പെട്ടു. കുമ്പരപുരത്തിൽ പോയി ത്രാഗേശ്വരനെ സേവിച്ചു പ്ലവൻ കുമ്പരപുരത്തിൽനിന്നും മടങ്ങി. അപ്പോൾ ഒരു മന്ത്രി തീർത്ഥത്തിലിട്ട നിർമ്മാലത്തെ തിന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതുകണ്ടു പ്ലവൻ ജാതിസ്വഭാവത്താൽ അതിനെ പിടിച്ചു. ആ തീർത്ഥത്തിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഹി

വാക്യമെഴുതുകാണിക്കുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണൻ പൂജനാട്ടു ശി
വാപ്പണമെന്നു പറഞ്ഞു മണ്ഡലത്തെ തീർത്ഥാടകന്മാർക്കു വിട്ടുപാ
ൻ പറഞ്ഞു. അവൻ വേഗം മണ്ഡലത്തെ വിട്ടു തൊഴുതുകാ
ണ്ടു ബ്രാഹ്മണനോടു ഞാൻ ഈ മണ്ഡലത്തെ വിട്ടുതരുകാണു
മെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ പാ
ഞ്ഞു. നീ നീചന്മാരിലായിരുന്നാലും ആ ബ്രാഹ്മണനെന്ന
യാകുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്തു. മണ്ഡലത്തെ പിടി
ക്കുന്നതു നിന്റെ ജാതിയനുസരിച്ചാലും ഞാൻ പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു
മണ്ഡലത്തെ വിട്ടുപോകാം. അതിനാൽ നിനക്കു ത്രാസശ്ചര്യ
സാദൃശ്യം എന്നു പറഞ്ഞു ബ്രാഹ്മണൻ പോകയും ചെ
യ്തു. അന്നുതന്നെ പൂവൻ സമുദ്രത്തിൽ വലയിട്ടു കിട്ടുന്ന മണ്ഡ
ലത്തിൽ നല്ലതായ ഒരു മണ്ഡലത്തെ ശിവാപ്പണമെന്നു പറഞ്ഞു
ജീവനാടുക്കു സമുദ്രത്തിലേക്കു വിട്ടു. ഇങ്ങിനെ ഒരു നിയ
മാ നിശ്ചയിച്ചു. മറ്റൊരു കൈവർത്തമാനമെല്ലാവരും പരിചാ
സമായി അവരെ ഭക്തൻ എന്നു വിളിച്ചുതുടങ്ങി. പൂവൻ ഇ
ങ്ങിനെയുള്ള നിയമത്തോടു കൂടി പത്തുവർത്തമാനം കഴിച്ചു. പൂവ
ൻ ദിവസംതന്നെ സമുദ്രത്തിൽ വലയിക്കുമ്പോഴേക്കുതന്നെ
അനവധി മണ്ഡലം വലയിൽപെട്ടു. നല്ലതെല്ലാം അവൻ
ശിവന്നാണെന്നുപറഞ്ഞു വിട്ടു. മണ്ഡലം വിട്ടാൽ അവന്നു ധ
നം വളരെ വർദ്ധിച്ചു. അവൻ അതിഭക്തനും അതിധന
വാനും ആയിത്തീർന്നു. അവന്റെ ഭക്തിയെ നന്നു പരീക്ഷിക്കു
ന്നെന്നു മോഹശ്ചര്യം കൊണ്ടുണ്ടായി. ഒരു ദിവസം പൂ
വൻ വൈകുന്നേരംവരെ വലയിട്ടിട്ടും ഒരു മണ്ഡലമെങ്കിലും കി
ട്ടിയില്ല. സന്ധ്യയാകുമ്പോൾ വലുതായ ഒരു മണ്ഡലം വലയിൽ
പെട്ടു. ധീരനായ പൂവൻ അതിനെ എടുത്തു ശിവാപ്പണമെ
ന്നുപറഞ്ഞു സമുദ്രത്തിലിട്ടു. സർവ്വസാക്ഷിയായ മോഹശ്ചര്യൻ
അതു കണ്ടു സന്തോഷമായി ഭവിച്ചു. പിറ്റേദിവസം രാവിലെ
പൂവൻ വലയിട്ടപ്പോൾ വലയിൽ അനവധി മണ്ഡലം പെ
ട്ടു. അതിൽ മോഹശ്ചര്യനായാൽ സ്വപ്നമെന്നു ഒരു മണ്ഡ

മുണ്ടായി. ആ വലയുടെ ഭാരാധിക്യത്താൽ പ്ലവൻ അതിനെ വലിച്ചുകയാറവാൻ ശക്തനായില്ല. അടുക്കെ മണ്ഡ്രം പിടിക്കുന്ന മറ്റുള്ള ഭാഗങ്ങൾ വിളിച്ചുവരുത്തി. വലയിലുള്ള മണ്ഡ്രത്തിൽ പകുതി ഞങ്ങൾക്കു തന്നാൽ ഞങ്ങൾ സഹായിക്കാമെന്ന് അവർ പറഞ്ഞു. അങ്ങിനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ച് അവരെല്ലാവരുംകൂടി വലയെ വലിച്ചു കരളു കയറി നോക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒരു സ്വർണ്ണമണ്ഡ്രത്തെ കണ്ടു. അതു കണ്ടു ഭാഗങ്ങൾല്ലാം സന്തോഷിച്ചു. പ്ലവനാകട്ടേ മണ്ഡ്രങ്ങളെ ഭാഗിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പെ ആ സ്വർണ്ണമണ്ഡ്രത്തെ എടുത്തു സമുദ്രത്തിലേക്കിട്ടു നിയമത്തെ രക്ഷിച്ചു. അതിന്റെ വില ഞങ്ങൾക്കു തരണമെന്നു ഭാഗങ്ങൾ കലഹിച്ചപ്പോൾ പ്ലവൻ തനിക്കുള്ള പകുതി മണ്ഡ്രത്തെ ഒറ്റം ശങ്കിക്കാതെ അവർക്കു കൊടുത്തു. കൈവൺശിഖാമണിയായ പ്ലവന്റെ ഭക്തികണ്ടു മഹേശ്വരൻ ഗൗരീവേദിയോടുകൂടി അവന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ഭക്തനായ പ്ലവന്നു പുനർവചേരഹിതമായ ഭക്തിയെ കൊടുത്തു ദേവൻ മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണാപപുരാണത്തിൽ

അദ്ധ്യായം പത്താമത്താം

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഓ മനികളേ! എന്തൊരു മനുഷ്യൻ ഭസ്മദ്രാക്ഷധരന്മാരുടെ പാദങ്ങളെ താൻതന്നെ കഴിച്ചു പൂജിക്കുന്നുവോ അവനും കർമ്മബന്ധത്തിൽനിന്നു മോചിക്കുന്നു. ലോകവിശ്രുതമായും സൽപുരുഷന്മാർക്കിരിപ്പിടമായും മഹേശ്വരന്റെ പുണ്യക്ഷേത്രമായും കലശീപുരമെന്നു പേരായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരത്തിൽ മാനധനനെന്നു പേരായി മഹാനായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ശത്രുക്കളെ ഗതധൻ സ്വപ്നങ്ങളെയെന്നപോലെ പേടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഭൂമിയെ ധർമ്മത്തോടുകൂടെ രക്ഷിച്ചു. മാനധനന്ന് അനേക ജന

ങ്ങളാൽ സന്ധാദിപ്പൊട്ടു പുണ്യവിശേഷങ്ങൾ മഹേശ്വരൻ ഭക്തിയുണ്ടായി. രാജാവു സകല വേദഗുഹ്യതത്വങ്ങളേയും കേട്ടു സകലവും ജഗദധിഷ്ഠാനമായ ശിവകലാശാലനും നിശ്ചയിച്ചു മഹേശ്വരൻ ദൃഢതയായ ഭക്തിയെ ചെയ്തു. ബ്രഹ്മവിത്തായും ബ്രാഹ്മണപ്രിയനായും ഇരിക്കുന്ന ആ രാജാവു ത്രികാലാ ശിവപൂജചെയ്യുകൊണ്ടു തന്റെ രാജ്യവാസികളെയെല്ലാം ശിവപൂജചെയ്യുവാൻ നിഷ്ഠിഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തു. പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രം ജപിക്കാത്തവരെയും ദണ്ഡുത്രിപുണ്യത്തെ ധരിക്കാത്തവരെയും ദണ്ഡുകൊണ്ട് ഉദ്ധേളനം ചെയ്യാത്തവരെയും അഗ്രാക്ഷം ധരിക്കാത്തവരെയും തന്റെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു പുറത്താക്കുമെന്നു ഭേദിയിട്ടിപ്പിച്ചു എല്ലാദിക്കുകളിലും ഘോഷിച്ചു. രാജാവിനേയുള്ള ഭയത്താൽ ആ രാജ്യവാസികളെല്ലാം ശിവ ഭക്തിരത്നമായി ഭവിച്ചു. ആ രാജാവിനെ കണ്ടു കലിപേടിച്ചു വിറച്ചു തൊഴുതുവകൊണ്ടു തനിക്കു മുഖ്യതന്നെ നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സ്ഥാനങ്ങളിലേക്കുപോയി. ശിവഭക്തിയില്ലാത്തവർക്കു വസിച്ചുകൊള്ളുവാൻ രാജാവും കല്പിച്ചു. ആ ദേശത്തിൽ അലക്ഷി, ഹലാഹ, ശ്രോധം, ക്രാമം, കളവ് ഇതൊന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ കലി ഭാടിപ്പോയി. അതുതൽക്ക രാജാവിന്നു കലികമ്പൻ എന്നുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി. ആ കലികമ്പനു ശിവഭക്തന്മാരെ കാൽ കഴുകിക്കൊണ്ടു നിത്യവ്രതമാണ്. മദ്ധ്യോഹ്നത്തിൽ ഏതു ഭക്തന്മാർ വന്നാലും ശിതമുജ്ജ്വലന്മാർ അവരുടെ കാൽകഴുകിച്ചു ഭക്ഷണം കൊടുക്കും. ഇങ്ങിനെ നിത്യവ്രതത്തോടുകൂടി പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ രാജാവിന്റെ ഭക്തിയെ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു ഉപനയനം ചെയ്യാത്ത ഒരു ബ്രാഹ്മണനാലന്റെ വേഷധരിച്ചു രാജഗൃഹത്തിൽ ഭക്ഷണത്തിന്നു വന്നിരിക്കുന്ന മഹാത്മാക്കളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ദണ്ഡുക്കറിയാൽ ശോഭിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. നീ ആരാണു? എവിടുന്നു വരുന്നവനാണു? എന്നു ബ്രാഹ്മണർ വളരെ ചോദിച്ചിടും ആ കട്ടി ഒന്നാ പാഞ്ഞില്ല. കാൽകഴുകിപ്പാൻ സമയമായപ്പോൾ ശ്രീമാ

നായ രാജാവു വന്നു. സ്വപ്നപാത്രത്തിൽ ജലത്തെ എടുത്തു കൊണ്ടു പിന്നാലെ ഭാര്യയും വന്നു. എല്ലാ ബ്രാഹ്മണരുടേയും കാൽകഴുകി കഴിഞ്ഞു. കട്ടിമാത്രം ബാക്കിയായി. രാജാവു നിനക്കു സംസ്കാരങ്ങളെന്തെന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലോ. നി എന്തുജാതിയാണ്? എവിടുത്തുകാരനാണ്? നിന്റെ അച്ഛനമ്മമാർ ആരാണ്? എന്നു ചോദിച്ചു. അതുകേട്ടു കട്ടി പാഞ്ഞു. ഹേ രാജൻ! എനിക്ക് അച്ഛനമ്മമാർ ഇല്ല. കലം എന്താണെന്നു ഞാൻ അറിയില്ല. പിന്നെ എങ്ങിനെ സംസ്കാരകർമ്മം ചെയ്യും. ഇതുകല്പമൊണ്ടു ഭവാനനന്താണ്? ഞാൻ കന്യകയെ ചോദിക്കുന്നില്ലല്ലോ. അന്നും അതേമോ ഇല്ലയോ? ഇങ്ങിനെ പറയുന്ന കട്ടിയുടെ കാൽകഴുകിവേറായി രാജാവു തുടങ്ങുമ്പോൾ രാജ്ഞി കൈപിടിച്ചു നിൽക്കി. രാജാവ് അതികോപത്തോടെ വേഗം വാളെടുത്തു രാജ്ഞിയുടെ കയ്യിനെ മുറിച്ചു കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ വൃഷഭരൂഢനായിട്ട് അവരുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. രാജാവും ഭാര്യയും മഹേശ്വരനെ കണ്ടു പരമാനന്ദ മഗ്നന്മാരായിട്ടു നമസ്കരിച്ചു സ്തുതിച്ചു. മഹേശ്വരൻ അവരുടെ മുമ്പിറയ കൊടുത്തു മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്നു സ്മരണപൂരാണത്തിൽ

എഴുപതാദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മുനികളേ! ആദിശമനമെന്നു പേരായി ലോകവിശ്രുതമായ ഒരു നഗരമുണ്ട്. ആ നഗരം ജനനദരാഗത്തിന്റെ വൈദ്യനായ മഹേശ്വരന്നു പ്രിയസ്ഥലമാണ്. അവിടെ കലിനീലിയെന്നു പേരായി ഒരു കലാലാപത്രാശുരനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ പുരാണങ്ങളാൽ പുരാണം വായിക്കുമ്പോൾ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ വിളക്കുവെക്കുന്നതിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കേട്ടു. അന്നുമുതൽ കലിനീതി ദിനത്തോൾ ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി എണ്ണകൊണ്ട് അഞ്ഞു

ഒ വിളക്കുവക്കും. നെനാകാണ്ട് അങ്ങുറ വിളക്കു വെച്ചുകാണ്ടു രാത്രിയും പകലും മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചുകാണ്ടിരുന്നു. മദ്ധ്യായത്തിൽ എണ്ണപകൻ പന്തത്തിങ്കാണ്ടു തിരികൾ ഇട്ടു ദീപങ്ങാളു ജ്വലിപ്പിച്ചു. രാത്രി ഇങ്ങനെയിരിക്കുന്ന നൂൽക്കാണ്ടു തിരിയിട്ടു നെന പകൻ ദീപങ്ങാളു ജ്വലിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങിനെ പകലും രാത്രിയുമൂടുകി ആയിരം വിളക്കു വെക്കുന്നതിനാൽ ശിവസന്നിധി നല്ലവണ്ണം പ്രകാശിച്ചു. ഇങ്ങിനെ നിത്യവ്രതത്താടുകൂടി അവൻ ഏഴു സംവത്സരം കഴിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ അവൻ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിച്ചാനായി അവന്നു ഭാരിദ്യത്തെ ഉണ്ടാക്കി. അവൻ വളരെ ഭരിദ്യനായിട്ടും ഗ്രാഹം മുതലായ സാധനങ്ങളെ വിറാ് ഒരു സംവത്സരം വ്രതത്തെ അനുഷ്ഠിച്ചു. പിന്നെ ഭാർയ്യയെ ആരേണങ്ങളെ എല്ലാം വിറാ് ആരമാസത്തെ കഴിച്ചു. അങ്ങിനേതന്നെ പത്തു മുതലായ സാധനങ്ങളെല്ലാം വിറാറു വിളക്കുവെച്ചു. സകല സാധനങ്ങളും വിറാറു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ യാചിച്ചു കിട്ടുന്ന എണ്ണയെകാണ്ട് ഒരു മാസം വ്രതപരിപാലനം ചെയ്തു. ഒരുദിവസം എണ്ണയാവട്ടെ നെയ്യാവട്ടെ ഒരേതും കിട്ടിയില്ല. അപ്പോൾ കലീനീതി മഹേശ്വരസന്നിധിൽ നിന്നു കരഞ്ഞുതുടങ്ങി. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഒരു ദൂതന്റെ വേഷധരിച്ചു കലീനീതിയോടു നീ ഏതിനാണ് കരയുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. കലീനീതി വ്രതഭംഗത്തിന്റെ കാരണത്തെ പറഞ്ഞു പിന്നെയും ദേവ മഹേശ്വര! വ്രതഭംഗം വന്ന എന്നെ രക്ഷിക്കുവേണ എന്നുപാഞ്ഞു ഊക്കെ നിലവിളിച്ചു. അപ്പോൾ ദൂതൻ ചിരിച്ചുകാണ്ടു പറഞ്ഞു. നീ കരഞ്ഞുകാണ്ടു ഫലവാനാണ്? നിനക്കു മഹേശ്വരങ്കൽ ദ്രുമഭക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ നിന്റെ കാതിനെ അറത്ത് ആരക്കുകാണ്ടു വിളക്കുവെക്കുക. അതുകേട്ടു കലീനീതി തല കലുക്കിക്കൊണ്ട് അപ്രകാരം ചെയ്യുവാൻ ആരാദിച്ചു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ ഉമാദേവിയോടുകൂടി വൃന്ദാഭൂമനായിട്ടു അവന്റെ മുഖിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. ഭക്തനായ കലീനീതി

ഈ സായുജ്യത്തെ കൊടുത്തു മഹേശ്വരൻ മായുകയും ചെയ്തു. — ബ്രഹ്മപുരത്തിൽ ശക്തിയെന്നുപേരായ ഒരു ശൂദ്രനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശിവങ്കൽ ഭക്തിമാനായിട്ടു ശിവസ്തുതിതല്പരനായും ഭവിച്ചു. ദ്രുമഭക്തനായ ആ ശൂദ്രന് ഒരു വ്രതമുണ്ടായിരുന്നു. വേദത്തെയും വേദാന്തത്തെയും വൈദികന്മാരെയും ശിവനെയും ഭൂഷിച്ചുപായുന്നവരുടെ നാവിനെ മുറിച്ചുകുളയും എന്നുള്ള നിശ്ചയത്തോടെ കത്തിയ കയ്യിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവനെള്ള ഭയത്താൽ ആ നഗരവാസികളല്ലാം മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു ശ്രോധത്താൽ അമൃതപാനം ചെയ്യുവരെപ്പോലെ പാപരാഹിതന്മാരായി ഭവിച്ചു. ആ ശൂദ്രനും മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ പുനരാവർത്തിരഹിതമായ മഹേശ്വരസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തുതാവപുരാണത്തിൽ
എഴുപത്തൊന്നാമദ്ധ്യായം.

—o—

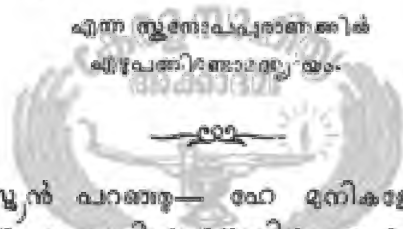
അഗസ്ത്യൻ പാഞ്ഞു— കന്യാനദിയുടെ തീരത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായ കാഞ്ചീപുരമുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ സമീപത്തിലുള്ള കാട്ടിൽ നന്ദഗോപവത്രനായ കൃഷ്ണനെപ്പോലെ അനേക ഗോപനായകനായി ഒരു ഗോപാശ്രമമുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ഒരു സിദ്ധന്റെ പ്രസാദത്താൽ പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെ ലഭിച്ചു. ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞയെ പാലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അവൻ ഇന്ദ്രിയജയം സിദ്ധിച്ചു. സർവ്വഭോഗങ്ങളിൽനിന്നും വിരക്തനായ ഗോപൻ രാജ്യത്തെ പുത്രകൽ ഏല്പിച്ചു മഹേശ്വരന്റെ സുന്ദരസ്വപത്രപാത്ത ഏടപ്പാഴും മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഗാഗയാലും ചന്ദ്രക്കലയാലും സപ്തത്തിനാലും മാവകളാലും കെട്ടപ്പെട്ട ജടാഭാരത്തോടുകൂടിയവനായും ജപലിക്കുന്ന തുതീയനേത്രത്തോടുകൂടിയവനായും സപ്തകണ്ഡലത്താൽ മണിതനായും ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ, അഗ്നി ഇവരാകുന്ന മൂന്നുനേത്രങ്ങളോടുകൂടിയവനായും മനസ്സിൽത്തോടുകൂടിയ മുഖപഞ്ച

ത്തോടു കൂടിയവനായും കപാലമാലയാകുന്ന ആദരണത്തോടു കൂടിയവനായും നിലകണ്ഠത്തോടുകൂടിയവനായും നാലുകൈകളിൽ വരമുദ്ര, അഭയമുദ്ര, ശുഭാ, മൃഗം ഇങ്ങിനെയുള്ള ചിഹ്നത്തോടുകൂടിയവനായും സ്വസ്തരാൽ യജ്ഞോപവീതത്തെ ധരിച്ചവനായും ഭംഗ്യാഭ്യുളിതശരീരനായും വ്യാഗ്രചാർമ്മ്യനായും ശബ്ദിക്കുന്ന മണിനൂപുരങ്ങളാൽ പരിഷ്കരിക്കപ്പെട്ട പാദോവിനങ്ങളോടു കൂടിയവനായും ഉമാദേവിയാൽ അലാകൃതമായ വാമഭാഗത്തോടുകൂടിയവനായും വാമിന്നും മനസ്സിന്നും അഗോചരനായുമിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ പഞ്ചബ്രിയവൃത്തിയോടുകൂടിയ മനസ്സിനാൽ വിഷയീകരിച്ചതുകൊണ്ട് ആ ഭക്താഗ്രഗണ്യനായ ഗോപന്നു പഞ്ചപാദേനങ്ങളു പേർ പ്രസിദ്ധമായി. അവൻ ചിദംബരപുരത്തിലിരുന്നു നിത്യവും മഹേശ്വരനെ സ്തുതിച്ചു നടശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്വലത്തെ പ്രാപിച്ചു— ശ്വേതനദീതീരത്തിൽ പരിമളപുരമെന്നപേരായി ഒരു നഗരമുണ്ട്. അവിടെ ഗണൻ എന്നുപേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശിവപുരാണങ്ങളിൽ ശിവന്റെ കർമ്മത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കേട്ടു തന്റെ ദ്രവ്യത്താൽ ഭിന്നത്തോറും മഹേശ്വരന്നു ഭീപദാനം ചെയ്യവന്നു. അവന്നു ശിവപ്രസാദത്താൽ ഒരു നിധികിട്ടി. ആ മഹാധനത്തെ ഭീപത്തിന്നു മുഖ്യസാധനമായ കപ്പുറത്തെ വാങ്ങുവാൻ ഉപയോഗിച്ചു. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി മഹേശ്വരൻ അവനെ നിർത്തനാക്കി. അപ്പോൾ അവൻ ഉണങ്ങിയ പുല്ലുകൾ കൊണ്ടുവന്നു കൂട്ടുകൂട്ടമായി കൂട്ടി മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ കത്തിച്ചതുകണ്ടി. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുവർഷം കഴിച്ചു. അനന്തരം വർഷാലത്തിൽ ഒരുദിവസം ഉണങ്ങിയ പുല്ലുകൾ ലഭിക്കാതെ ഗണൻ തന്റെ കപടാരത്തിൽ തീരകാലത്തിൽ മഹേശ്വരന്നു ഭീപദാനം ചെയ്തു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായി വന്ന് അവന്നു സായുജ്യത്തെ കൊടുത്ത് അവനോടുകൂടി മറയുക്കയും ചെയ്തു. — കരകപുരമെന്ന പേരായ നഗരത്തിൽ അവികാരിയെന്നുപേരായി

യി ഒരുവൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൻ കവിതപത്താൽ രാജാവിനെ സ്തുതിച്ച് എപ്പോഴും ധനങ്ങളെ വാങ്ങി മഹേശ്വരന്റെ ക്ഷേത്രനിർമ്മാണമാകുന്ന കൈകളുടേതായെച്ചു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്ജ്വലിച്ചു. — പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ അവിരാമനെന്നുപേരായി ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു കീഴ്ത്തി സന്മാദിച്ചവനും വിപ്രജനപൂജിതനുമായിരുന്നു. ആ രാജാവു ജ്ഞാനസഞ്ചയം ചെയ്തു പൂജിച്ച ജ്ഞാനസാമ്പന്ധ്യന്റെ ഉപദേശത്താൽ അത്യന്തമോയ ശിവതപാത്തയറിന്റെ ഹേതിലുള്ള അഹംഭാവത്തെ വിട്ട ശുദ്ധമാനസനായിട്ടു മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ കൈവലുത്ത പ്രാപിച്ചു.

എന്ന സ്തുതിപ്പുപുറത്തുനിന്നും

എഴുപതിരണ്ടാമദ്ധ്യായം.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹേ മനികളേ! മായുരത്തിൽ നിവൃന്ധ എന്ന പേരായി ശുഭജാതിജനമായ ഒരു ശിവഭക്തനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ മനസ്സുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു ക്ഷേത്രത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ ഒരു കുടീൽകെട്ടി അതിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടു മനസ്സിനാൽ പഞ്ചാക്ഷരത്തെ ജപിച്ചുകൊണ്ടും ഭാസ്കാശുഭിതദോഹനായും ജടാവല്ലഭധരനായും ഇരുന്നു ദിവസന്താദം വൈകുന്നേരം മാത്രം ഒരു കൈ ജലത്തെ പാനം ചെയ്യാ. ഇങ്ങിനെ അവൻ പന്ത്രണ്ടുസംവത്സരം മഹേശ്വരനെ സേവിച്ച സംസാരസമുദ്രത്തിൽനിന്നു മോചിതനായി ഭവിച്ചുകൊണ്ടു ചെയ്തു. — വിശാലപുരത്തിൽ മാനദൻ എന്നുപേരായ ഒരു ശുഭദനുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശുരാഗ്രഗണ്യനും മഹേശ്വരഭക്തനുമായിരുന്നു. അവൻ നരസിംഹരാജാവിന്റെ സേനാപതിയായിരുന്നു. ഏഴുരൂക്കു കിരീടവും സന്മാദിച്ചു ശിവഭക്തന്മാരെ രക്ഷിച്ചു, ഗൃഹം, കൃഷി, വസ്ത്രം, ഊദ്യനം, ആരാം, കന്യക, ആഭരണം, വാഹനം ഇതുകളെയെല്ലാം ശിവഭ

കെന്മാക്ക് ഇഷ്ടംപോലെ കൊടുത്തു പൂജിച്ച ശിവപ്രസാദം
 അതാൽ ദേഹാന്ത്യത്തിൽ മുക്കിയേയും ലഭിച്ചു— ഇനി കാന്താ
 മനാഗനായ രാസാവിന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു. ഇതു വി
 ചിത്രമാണ്. ഇതിനെ കേൾക്കുവിൻ. ഗോപന്മാർക്കധിപനാ
 യി സിംഹകൻ എന്നൊരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. അവൻ ശി
 വഭക്തനും ശിവഭക്തഭക്തനാണ്. ചന്ദ്രനു നക്ഷത്രങ്ങളെ
 നാലുപോലെ ആ സിംഹകന് അനേകം ഭാഷ്യമാരുണ്ടായിരുന്നു.
 അവരിൽ ഒന്നിലധികവും രാജാവിന്നു സന്താനമുണ്ടായില്ല. അ
 തുകൊണ്ടു സിംഹകൻ ആ ഭാഷ്യമാരെടുക്കി പ്രസിദ്ധമായ ശി
 വസ്തമലങ്ങളിലെല്ലാം പുത്രനുണ്ടാകണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹ
 അതാൽ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടു ത്യാഗശ്ചരൻ വസിക്കുന്ന കമലാ
 ലയക്ഷേത്രത്തിലെത്തി. ആതിപാവനമായ കമലാലയമഹാതീ
 ത്ഥത്തിൽ സ്നാനചെയ്തു ത്യാഗശ്ചരനെ സേവിപ്പാനായി ഭാ
 ഷ്യമാരെടുത്തു ക്ഷേത്രത്തിലേക്കുപോയി. അവിടെ സ്വർണ്ണ
 നിക്ഷിപ്തമായ സാധനത്തിൽ ജവരിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. ആരാ
 ജ്ഞാർത്ഥത്തിൽ ഗർവ്വിയായ ഒരു സ്ത്രീ ആ പുഷ്പത്തെക്കുറിച്ചു വാ
 സിച്ചു. അതുകണ്ടു സാഹസിയായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ വേഗം
 കത്തിയെടുത്ത് അവളുടെ മൂക്കിനെ അറച്ചു. അവൾ നില
 വിളിച്ചുകൊണ്ടു ഭൂമിയിൽ വീണു. അതുകണ്ടു ജനങ്ങളെല്ലാം
 ഹാ! ഹാ! എന്നുപാഞ്ഞു. രാജാവ് അതുകണ്ടു നിന്റെ മൂ
 ക്ക് അറഞ്ഞതാരെന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ ബ്രാഹ്മ
 ണനെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. രാജാവു ക്രുദ്ധനായിട്ടു ബ്രാ
 ഹ്മണനോട് ഇങ്ങനെ ചെയ്യാനുള്ള കാരണമെന്താണെ
 ന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ബ്രാഹ്മണൻ ത്യാഗശ്ചരനെ
 പ്രിയമായ പുഷ്പത്തെ ഇവൾ എടുത്തു വാസിച്ചു. ആ പാപന്തു
 അികായിട്ടാണ് മൂക്കിനെ അറഞ്ഞതെന്നു പറഞ്ഞു. അതുകൂട്ട
 രാജാവു ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ച് എന്നാൽ ഇവൾക്ക് ഇതു
 പോര എന്നു പറഞ്ഞു വാളെടുത്തു ഭാഷ്യരുടെ പുഷ്പത്തെക്കുറി
 യെ കളിനെ മുറിച്ചു. ശങ്കോ! പ്രസീദ! പ്രസീദ! എന്നും പാ
 ഞ്ഞു. അപ്പോൾ ശിരസ്സിൽ ദേവകൾ പൂജ്യവർഷം ചെയ്തു. രാജ

പതിക്കു മൂക്കു മുരമ്പത്തപ്പോലെ ഉണ്ടായി. രാജാവു മുറിച്ചു കയ്യു സ്വസ്ത്യമേമായി ഉണ്ടായി. ജനങ്ങൾ അതുകണ്ട് ഏറ്റവും വിസ്മയിച്ചു. രാജാവു ത്രാഗശ്ചരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ട് അവിടെത്തന്നെ വസിച്ചു. മഹേശ്വരപ്രസാദത്താൽ മുക്തിയെ ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. — ഭൂമിയിൽ ഗവാനകരമെന്നു പ്രസിദ്ധമായ ഒരു സ്ഥലമുണ്ട് അവിടെ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ആ രാജാവു ഭാനത്തിൽ കബോരതുവന്നാണ്. കല്പം കിട്ടുന്ന ദ്രവ്യമെല്ലാം ശിവഭക്തന്മാർക്കു കൊടുക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഭൂതിഭാനത്തുള്ള പേർ പ്രസിദ്ധമായി. ആ രാജാവു സകല ഭോഗങ്ങളിൽ നിന്നും വിരക്തനായിട്ടു തന്റെ ദ്രവ്യത്താൽ ചിങ്ങഭാപതിയുടെ സഭയെ കനകസഭയാക്കി. ധർമ്മത്താടെ രാജ്യപരിപാലനം ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ആയിരം ശിവഭക്തന്മാർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുപ്പാനുള്ള ധനത്തെ എനിക്കു തരണം. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഭണ്ഡാർത്തിൽ നിന്ന് ഏടുക്കും എന്നു പറഞ്ഞുവന്നു. അതുകണ്ടു രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്സരിച്ച് അതിനുള്ള ധനത്തെ കൊടുത്തു. മഹേശ്ചരനും മഹേശ്വരഭക്തന്മാർക്കും ഇങ്ങിനെയുള്ള ഉപചാരങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തു തൃപ്തനായ രാജാവ് അതുകൊണ്ടു തന്നെ മുക്തിയെ പ്രാപിച്ചു. — കീർത്തിസഖൻ എന്നു പേരായി വേപോരഗനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ദിനന്തോരം താൻതന്നെ പോയി ആയിരം കടം ജലം കൊണ്ടുവന്ന് അതിൽ പച്ചകുപ്പും, ഏലം, ഇലവംഗം മുതലായ വാസനദ്രവ്യങ്ങളെല്ലാം ചേർത്തു ധാരാളമായി അഭിഷേകം ചെയ്തും ഇങ്ങിനെയുള്ള വ്രതത്തെ ആ ബ്രാഹ്മണൻ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു വന്നു. സുഗന്ധദ്രവ്യങ്ങൾ ചേർത്ത ചന്ദനത്താൽ ശിവലിംഗം മുഴുവനും ലേപനം ചെയ്തു താൻ വെച്ചുണ്ടാക്കിയ പുഷ്പങ്ങളാൽ ശിവലിംഗം മൂടി അർച്ചിക്കും. കപ്പൂരദീപഭാനവും ചെയ്തു നിത്യവും മഹേശ്വരനെ സേവിക്കും. ഇങ്ങിനെ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ ഭക്തിയെ പരീക്ഷിപ്പാനായി മഹേശ്വരനും കൊതുകുമുണ്ടായി. പ്രളയകാലത്തിലെമ്പോലെ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം

മഴയില്ലാതിരുന്നു. സകലസാധനങ്ങളും നശിച്ചപ്പോൾ കീർത്തിസഖൻ ദേവനായി ഭവിച്ചു. അന്നവും ജലവുമില്ലാതെ കീർത്തിസഖൻ മോഹമല്ലോ ശോഷിച്ചു് അസ്ഥിമാത്രമായിത്തീർന്നു. എന്നിടും ആ ബ്രാഹ്മണൻ ദൂരത്തുപോയി നദിയിൽനിന്നു് ഒരു കുടം ജലം കൊണ്ടുവന്നു ഗൃതകേഗം വരാതിരിപ്പാൻ ദിവസവും മലോപരണേ അഭിഷേകം ചെയ്തും. ഒരു ദിവസം വളരെ ശ്രമാശൂന്യനായ ബ്രാഹ്മണൻ ഒരു കുടം ജലത്തെ തലയിലെടുത്തു കൊണ്ടു വെച്ചിട്ട് കൊണ്ടു ബുദ്ധിമുട്ടി കണ്ണുകാണാതെ മലോപരസന്നിധിയിലെത്തിയപ്പോൾ സോപാനത്തിൽ കാൽ തടഞ്ഞു ഭൂമിയിൽ വീണു മൂർച്ഛിതനായി ഭവിച്ചു. വീഴുമ്പോൾ മലോപരനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടു വീണു. അപ്പോൾ കരുണാനിധിയായ മലോപരൻ വന്നു ബ്രാഹ്മണന്റെ കീർത്തിമല്ലോ തീർത്ത നിശ്വാസം സോപാനത്തിൽ ഓരോ സ്വപ്നനാണുങ്ങളെ വെച്ചു. അതെടുത്തു ശിവഭക്തന്മാർക്കും കൊടുത്തു നിത്യം ഉപരിവനം കഴിച്ചുകൊണ്ടു. എന്നു പറഞ്ഞു മറയുകയും ചെയ്തു. ബ്രാഹ്മണൻ പതുക്കെ ഏഴപതിന നിത്യവും മലോപരൻ കൊടുക്കുന്ന സ്വപ്നത്താൽ ശിവഭക്തന്മാർക്കു് ലഭിക്കാത്ത ഭക്ഷണം കൊടുത്തു താനും ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കീർത്തിസഖൻ വളരെക്കാലം ഇങ്ങിനെയിരുന്നു മലോപരപ്രസാദത്താൽ ശിവസായുജ്യത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണപപുരാണത്തിൽ

ഏഴപതിനാലാമദ്ധ്യായം

—*—

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— നടകടിയെന്നു പേരായി പുണ്യസ്ഥലമായ ഒരു ശിവക്ഷേത്രമുണ്ട്. അവിടെ വിരഗരസരനായ ഒരു രാജാവുണ്ടായിരുന്നു. ഇത്രതല്പനായ ആ രാജാവിന്നു ശൂരവ്യാഗ്രഹെന്നു പേരായി ഒരു സേനാപതിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സേനാപതിയുടെ വിക്രമത്താൽ സകല ശത്രുക്കളേയും ജയിച്ചു.

ആ മോദാഗൻ ശിവഭക്തനായി ഭവിച്ചു. ശിവഭക്തന്മാരെ എപ്പോഴും പൂജിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ അവൻ ധനങ്ങൾ വളരെ വഹിച്ചു. ആ സേനാപതി ശിവാലയങ്ങളിലെല്ലാം പവ്വതങ്ങളപ്പോലെ ധാന്യസമൃദ്ധങ്ങളെ ശിവപൂജയ്ക്കായും ശിവഭക്തപൂജയ്ക്കായും കൂട്ടിവെച്ചിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാജാവു സേനാപതിയെക്കുറിച്ചു ശത്രുക്കളെ അറിയിപ്പാൻ യുദ്ധത്തിന്നു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. സേനാപതി ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ആ ധാന്യങ്ങളെല്ലാം കൂട്ടിയിരിക്കുന്നതു ശിവധനമാണ്. അതു നിങ്ങൾക്കൊരു ഭരതം. നിങ്ങൾക്കുള്ളത് ഇതാ വേറെ വെച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുപറഞ്ഞു സേനാപതി യുദ്ധത്തിന്നു പോകയും ചെയ്തു. ശത്രു ധാന്യങ്ങൾ അധികമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അധികദിവസം താമസിക്കേണ്ടിവന്നു. അപ്പോഴേക്കു സേനാപതിയുടെ ബന്ധുക്കൾ അവരുടെ ധാന്യമെല്ലാം കഴിഞ്ഞതിനാൽ സേനാപതി വരുമ്പോൾ കൊടുക്കാനെന്നുവെച്ചു കൊടുവധാന്യങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു ഭക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം ശത്രുക്കൾ ധാന്യങ്ങളെയെല്ലാം അറിച്ച് സേനാപതിക്കു സൈന്യങ്ങളോടുകൂടി മടങ്ങിവന്നു ശത്രുക്കളുടെ ധനമെല്ലാം രാജാവിന്നുകൊടുത്തു. പിന്നെ തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കുപോയി താൻ എല്ലിച്ചുപോയ കൊടുവധാന്യങ്ങളുടെ വൃത്താന്തത്തെ അറിഞ്ഞു. അതുകൂടി സേനാപതി കാളിയന്റെ വിഷവ്യാപ്തമായ യമനാഹ്വരം അകത്തു വിഷത്താൽ കലങ്ങിയതായും പുറത്തു സ്വച്ഛമായുമിരിക്കുന്നതുപോലെ അകത്ത് അതിശ്രോധമുണ്ടായകിലും പുറത്തു സന്തുഷ്ടനായിരുന്നു. ബന്ധുക്കളോടൊക്കെയും നല്ലവാക്കിനെ പറഞ്ഞു ശിവപൂജയും മറ്റും ചെയ്തു പകലെല്ലാം കഴിച്ച് രാത്രിയായപ്പോൾ ശിവധാന്യത്തെ ഭക്ഷിച്ചവരായ ജനങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ചു തന്റെ വാളടുത്ത് അവരുടെ കഴുത്തുകൾ അറത്തു. കുട്ടികൾ വരെ കൊല്ലുന്നതുകണ്ട് ആദ്യം പ്രസവിച്ചവളായ ഒരു സ്ത്രീ കുട്ടിയെ തന്റെ ശരീരത്താൽ മാച്ചുകൊണ്ടു സേനാപതിയോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. നീ യോദ്ധയ്ക്ക് ഈ കുട്ടിയെ എനിക്കു തരിക. ഈ കുട്ടിക്ക് ചോരാണ് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു ശിവധാ

നൃണമെ ഭേദിച്ച അപരാധം കട്ടിക്ക് ഇല്ലല്ലോ. ഇങ്ങിനെ കരഞ്ഞു പറയുന്ന ആ സ്ത്രീയുടെ വാക്കുകൾ സേനാപതി പറഞ്ഞു. ശിവധാത്രയെ ഭേദിച്ചവളായ നിന്റെ മൊപ്പാൽ ഈ കട്ടി കട്ടിച്ചിട്ടില്ലെ? അതുകൊണ്ട് കട്ടിയുടേയും തല അറക്കുന്നതാണ് ആ പാപത്തിന്റെ പ്രായശ്ചിത്തം. എന്നു പറഞ്ഞു സാഹസിയായ സേനാപതി ആ കട്ടിയുടെ ശിരസ്സുകൾ വേദാഭയ മോശം മേൽ ദേവിയോടുകൂടി വൃദ്ധഭാഗ്യവനായിട്ടു അവന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായി. സേനാപതി മോശം മേൽ കണ്ട ഭയത്തോടെ അപരാധത്തെ മെതിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞു നമസ്സരിച്ചു. ആ സേനാപതി കൊന്ന ബന്ധുക്കളെയെല്ലാം യോദ്ധാക്കൂടി ജീവിപ്പിച്ച സേനാപതിയെ സായുധ്യവും കൊടുത്തു മോശം മേൽ ദേവിയോടുകൂടെ മറയുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്മരണപുരാണത്തിൽ
പ്രാർത്ഥനാലാഭപ്രാപ്തി.

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മനികളേ! വളരെ ജന്മങ്ങളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട പുണ്യവിശേഷത്താൽ മോശം മേൽ കരി ലഭിച്ച മനുഷ്യൻ ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയാൽ പുനരാവർത്തി രാമിയായ കൈവല്യപദം ലഭിക്കുന്നു. ബ്രാഹ്മണനായ ബ്രാഹ്മണരുടെ വാസസ്ഥലമായി നിർണ്ണയപുരമെന്നാൽ അഗ്രാമരമുണ്ട്. അവിടെ മറ്റും സംശയംകൂടാതെ സകല വേദാർത്ഥങ്ങളുടേയും നിർണ്ണയം സംഭവിക്കുന്നു. ആ അഗ്രാഹാരത്തിൽ ശുദ്ധിയിക്കുന്ന പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് ശിവഭക്തിയാൽ നിർമ്മലമായിട്ടു മോശം മേൽ തന്നെ നിശ്ചലമായി ഉറച്ചു. സകല വേദാഗമമഹദ്വ്യയങ്ങളെ അറിയുന്നവനായ ആ ബ്രാഹ്മണൻ ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയാൽ ജനനമരണശ്ലേഷരൂപമായ സംസാരത്തെ ത്യജിച്ചു മകിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്നു കേന്ദ്രനിർമ്മാണം ചെയ്തു ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠചെയ്യുവാൻ തക്കതായ ദ്രവ്യമില്ലാത്തതിനാ

ൽ മനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ സർവ്വവർണ്ണയുക്തമായും പ്രാകാരം, മണ്ഡപം, പ്രാസാദം, ഗോപുരം ഇവകളാൽ അലങ്കൃതമായും രത്നമയങ്ങളായ അനേക വാഹനങ്ങളാൽ മണ്ഡിതമായും അനേക ഉപകരണങ്ങളോടുകൂടിയും അനേക ദാസീദാസന്മാരോടു കൂടിയുൾഭിക്കുന്ന ഉത്തമശൈത്രത്തെ നിർമ്മിച്ചു. ആ ശൈത്രമദ്ധ്യത്തിൽ മഹേശ്വരനെ ലിംഗഭൂഷാർത്ഥമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ച് അർപ്പണാനുഷ്ഠാനപരങ്ങളോടുകൂടെ മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു. ഇങ്ങിനെമുള്ള മാനസപൂജയാൽ ബ്രാഹ്മണൻ സകല പാപങ്ങളിൽനിന്നും മോചിതനായി ഭവിച്ചു. ഇങ്ങിനെതിരികുണ്ടാകാതെ രാജാവു സന്തതിയുണ്ടാവാനായി കാഞ്ചീപുരത്തിൽ ഒരു ശൈത്രനിർമ്മാണചെയ്യ ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ച് അതിന്റെ പരിജ്ഞാനമില്ലാത്തതിനാൽ എന്നാണ് ചെയ്യേണ്ടതെന്നു ചിന്താക്രാന്തനായിരുന്നു. അപ്പോൾ മഹേശ്വരൻ സ്വപ്നത്തിൽ രാജാവിനോട് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. ഈ അഗ്രഹാരത്തിൽ വസിക്കുന്നവനായ ശംഭുചിത്തബ്രാഹ്മണനെ ഗുരുവായി വരിച്ചു ശൈത്രനിർമ്മാണത്തെയും ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയെയും ചെയ്യുക. ഇങ്ങിനെ സ്വപ്നം കണ്ട രാജാവ് അപ്പോൾതന്നെ ശംഭുചിത്തന്റെ ഗൃഹത്തിലേക്കു പോയി, ബ്രാഹ്മണനെ നമസ്കരിച്ചു സ്വപ്നവൃത്താന്തമെല്ലാം പറഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണൻ ആ രാജാവിന്നു പഞ്ചാക്ഷരമന്ത്രത്തെയും അതിന്റെ അനുഷ്ഠാനത്തെയും ഉപദേശിച്ചു. രാജാവ് ആ ബ്രാഹ്മണനേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ബ്രാഹ്മണന്റെ മനസ്സിലുള്ളതു പോലെ വിശേഷമായ ശൈത്രത്തെ ഉണ്ടാക്കിച്ച് ശിവലിംഗപ്രതിഷ്ഠയെയും ചെയ്തു. ശിവപ്രസാദത്താൽ ശിവപദ്മം ലഭിച്ചു. ശംഭുചിത്തനും മനസ്സുകൊണ്ടുള്ള ശിവപൂജയാൽ മലത്രയവിനിർമ്മൂലനായിട്ടു ശിവപദത്തെ പ്രാപിച്ചു. പാണ്ഡ്യരാജ്യത്തിൽ സുകമാരനെന്ന് പേരായ രാജാവിന്റെ ഭാര്യയായി ചോളരാജവൃന്ദിയായ പത്മാവതിയെന്ന ഒരു മഹതിയുണ്ടായിരുന്നു. ആ സാധവി ദുർമ്മതത്തിൽ പ്രവേശിച്ചിരുന്ന ഭർത്താവിനെ ആ മതത്തിൽനിന്ന് ഉദ്ധരിപ്പിച്ചു ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ അനുഗ്രഹം

അതാൽ ഭക്താവിനെ മഹേശ്വരഭക്തനാക്കി ഹാലാസ്ത്രനാമനെ ആരാധിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ കാലഭയത്തെ കടന്നു.— കാമ്പിലുനെ ഗരത്തിൽ കീർത്തിമനനന്നു പേരായ ഒരു രാജാവു ശിവഭക്തനാച്ച് ഇഷ്ടങ്ങളെ കൊടുത്തുകൊണ്ടും മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചുകൊണ്ടുചിതന്നു. ശിവഭക്തനാച്ച് വസ്ത്രം, കൊപീനം, ഉത്തരീയം, എണ്ണ, കണ്ണണം ഇവകളെയെല്ലാം ജനിച്ച്മുതൽ മരണം വരെ ദിവസത്തെ ശൂന്യമാക്കാനെ കൊടുത്തുകൊണ്ടു നിർമ്മലയായ കീർത്തിയ ലോകത്തിലെല്ലാം പരത്തി മഹാനന്ദത്തിൽ ശിവസായുജ്വരത്തെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തുതോപപാഠങ്ങളിൽ

വിശ്വഭക്തനായൊരാൾ.

—ശ്ലോ—

അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഹെ മുനികളേ! ലോകത്തിൽ രിഷ്ട്ജാതികൾക്കു ഉത്തമമായ ശിവഭക്തികൊണ്ടു ശിവനെ പൂജിച്ച ശിവപ്രസാദത്താൽ മുക്തന്മാരായിട്ടുണ്ട്. ഭൂമിയിൽ ഗജാർണ്യമെന്ന പേരായി ഒരു ശിവഭക്തനുമുണ്ട്. അതിന്റെ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലും പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാവേരിനദി ആ ക്ഷേത്രത്തിന്നു ഓലപോലെയിരിക്കുന്നു. അവിടെ വേദം വെളുത്ത ഞാവൽപ്പൂക്കുമായിട്ടു തപസ്സുചെയ്യുന്നു. ആ പൂക്കു അതിന്റെ മൂലത്തിൽ ജഗത്തിന്നെല്ലാം മൂലമായ മഹേശ്വരൻ സന്നിധാനംചെയ്യുന്നു. സർവ്വപ്രകാശവസ്തുക്കളേയും സ്വപ്രകാശത്താൽ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന മഹേശ്വരൻ തേജോലിംഗസ്വരൂപനായിട്ടാണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ആ മഹേശ്വരലിംഗത്തെ ആ ഗജാർണ്യത്തിലുള്ള ഒരു ഗജം ദിവസവും കാവേരീജലത്തിൽ മുങ്ങി തുമ്പിക്കൊണ്ടിരിക്കാൻ നിറച്ചു കൊണ്ടുപോയി ശിവലിംഗത്തിന്റെ ശിരസ്സിന് അഭിഷേകം ചെയ്യും. ഇങ്ങിനെ ആ ഗജം ഭക്തികൊണ്ടു പരിശുദ്ധമായ മനസ്സാടുകൂടി

ഏല്പാഴും പൂജിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ഞാവരവൃക്ഷത്തിൽ തന്നെ ഒരു എട്ടുകാലി തന്റെ മുഖത്തിൽനിന്നുത്ഭവിക്കുന്ന നൂലുകുലാൽ ശിവലിംഗത്തിന്റെ മുകളിൽ കുടപിടിച്ചതുപോലെ വിതാനിച്ചുകൊണ്ടു ദിനദന്താനം മഹേശ്വരനെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ലുതയെക്കുറിച്ചു മഹേശ്വരൻ ഏറാവും പ്രീതനായിരുന്നു. ലുത ഉണ്ടാക്കുന്ന വിതാനങ്ങളെ നിത്യം അഭിഷേകം ചെയ്യാൻ വരുന്ന ഗജം നശിപ്പിച്ചുകളയും. അതുകണ്ടു ലുത കോപിക്കും. ഇങ്ങിനെ വളരെക്കാലം കഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം ഗജം അഭിഷേകത്തിനായി വന്നു വിതാനത്തെ നശിപ്പിച്ചു ശിവലിംഗത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്യുപ്പോൾ അതികൃപിതയായ ലുത ആ ഗജത്തിന്റെ തുമ്പിക്കയ്യിൽ ചാടി. ലുത വളരെ ചെറുതായതുകൊണ്ടു ഗജം അറിഞ്ഞില്ല. ലുത തുമ്പിക്കയ്യിന്റെ അകത്തേക്കു പോയി. ലോകസ്ഥാനത്തിൽ ചെന്നു ഗജത്തിനെ ഭ്രമിപ്പിച്ചു. ആ ഗജം മഹേശ്വരസന്നിധിയിൽ പരിഭ്രമിച്ചു വട്ടത്തിൽ തിരിഞ്ഞു ഭ്രമിയിൽ വീണു മരിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിക്കുമ്പോൾ തുമ്പിക്കയ്യിന്റെ അഗ്രത്തെ അകത്തേക്കു തള്ളിയിരുന്നതിനാൽ പുറത്തേക്കു വരുവാൻ വഴിയില്ലാതെ ലുതയും മരിച്ചു. യോനിധിയായ മഹേശ്വരൻ ഗജത്തിന്നു മൃകതിയെകൊടുത്തു. മഹേശ്വരനെ കുടപിടിച്ചിരുന്ന ലുത ഒരു ചക്രവർത്തിയായ രാജാവിന്റെ ഭാര്യയുടെ ഗർഭത്തിൽ പതിച്ചു. ആ രാജ്ഞിക്കു പത്തുമാസം തികഞ്ഞപ്പോൾ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തെ അറിയുന്ന്വനായ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ രാജ്ഞിയോടു പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ തന്നെ ഭവതി പ്രസവിച്ചാൽ ആ പുത്രൻ പത്തുദിവസത്തിനുള്ളിൽ മരിക്കും. ഒരു മുഹൂർത്തം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് പ്രസവിക്കുന്നതെങ്കിൽ ആ പുത്രൻ ദീർഘായുഷ്ഠനായും ചക്രവർത്തിയായും ഭവിക്കും, സംശയമില്ല. ഇങ്ങിനെ ജ്യോത്സ്യൻ പറഞ്ഞതുകേട്ടു പുത്രന്റെ അഭിവൃദ്ധിയെ കാക്കിക്കുന്നവളായ രാജ്ഞി തല കീഴോട്ടാക്കി കാലുകളെ വൃക്ഷത്തിന്മേൽ കെട്ടി ഒരു മുഹൂർത്തംനരം നിന്നു. ഒരു മുഹൂർത്തം കഴിഞ്ഞു ഉടൻ രാജ്ഞി ഒരു പുത്രനെ പ്രസവിച്ചു. ആ വേദനകൊണ്ടു രാജ്ഞി മരിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പു

തന്റെ കണ്ണുകൾ ചുവന്നിരുന്നതിനാൽ ലോഹിതാക്ഷൻ എന്ന് പേർവെച്ചിട്ടു. ആ ബാലൻ ചന്ദ്രനെപ്പോലെ സകല ദിക്കുകളിലും ആനന്ദകരമായി വളന്നു. യൌവനയുക്തനായ പുത്രനെ അച്ഛൻ നല്ല മുഹൂർത്തം നോക്കി തന്റെ സ്ഥാനത്തിൽ അഭിഷേകം ചെയ്തു വനത്തിലേക്കു പോയി. അച്ഛൻ വെട്ടിപ്പിന്നു പോയപ്പോൾ ലോഹിതാക്ഷൻ മന്ത്രികളോടുകൂടി സകല രാജ്യങ്ങളും ന്യായമായി രക്ഷിച്ചു. പൂർവ്വജന്മത്തിൽ ചെയ്ത പൂണ്യവിശേഷത്താൽ ലോഹിതാക്ഷൻ പൂർവ്വജന്മസ്മരണയുണ്ടായി. അതിനാലും ഏകമരത്യാധിപതിയായ ലോഹിതാക്ഷൻ പൂർവ്വസ്മരണയാൽ ഗജാരണ്യത്തിൽ പോയി ജംബുനാഥനായ മഹാശാലനന് അനന്ധധി കൈകൾക്കുള്ള ചെയ്തു. അത്യുന്നതങ്ങളായ സാലങ്ങളിലും ഗോപുരങ്ങളിലും ശോഭിതമായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ നിർമ്മിച്ച മഹാത്മ്യങ്ങളും കല്പിച്ചു. മാരുള്ള ശിവക്ഷത്രങ്ങളിലും വളരെ ഉത്സവങ്ങളിലും ചെയ്തു. ചിദംബരപുരത്തിൽ പോയി സഭാപതിയുടെ സന്നിധിയിൽ പത്തു സംവത്സരം വസിച്ച ബഹുവിധകൈകൾക്കുള്ളയും ചെയ്തു. പിന്നെ ലോഹിതാക്ഷൻ നാലു സമുദ്രങ്ങളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ഭീമിയ ധർമ്മത്താൽ പരിപാലിച്ച് അന്ത്യത്തിൽ മഹേശ്വര പ്രസാദത്താൽ അജ്ഞാനസ്ഥിതിയിൽനിന്നു മുക്തനാകുകയും ചെയ്തു.

എന്ന സ്തുതനാപപുരാണത്തിൽ

എഴുപത്തൊമ്പതാം

അഗസ്ത്യൻപാഞ്ച — ഹെ മുനികളേ! കശീലവനെന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഒരു പാട്ടുകാരനായിരുന്നു. അവന്റെ വീണാഗാനത്താൽ ഹാലാസ്ത്രരൂപൻ പ്രസന്നനായ കഥ കേൾക്കുവിൻ. ആ കശീലവൻ ഹാലാസ്ത്രരൂപരസന്നിധിയിൽ പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരം വീണാഗാനം ചെയ്തു. ഭക്തജനസംഘത്തിൽ അവ

രോദകാലും പീഠത്തിലിരിക്കണമെന്ന് അവന്ന് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. വീണാഗാനത്താൽ സന്തുഷ്ടനായ ഹോലാസ്വനാഥൻ ആ ആഗ്രഹത്തെ അവന്നു സഫലമാക്കിക്കൊടുത്തു. പിന്നെ കശീലവൻ കമലാലയത്തിൽ പോയി ത്യാഗേശ്വരനെ വീണാഗാനത്താൽ സന്തോഷിപ്പിച്ചു ത്യാഗേശ്വരനോടും പ്രിയഭക്തനായി ഭവിക്കുകയും പിന്നെ ഗൊരീദേവിയുടെ സുന്ദരാഭരണങ്ങളായ ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ മാധുര്യസൂക്ഷികളെ അവൻ മനോഹരരൂപനിയായ വീണയിൽ വായിച്ചു ദ്രോണീപുരേശ്വരനെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു മഹേശ്വരനെ ഉമാദേവിയോടുകൂടെ പ്രത്യക്ഷമായി കണ്ടു. ജ്ഞാനസംബന്ധന്റെ പ്രസാദത്താൽ ശിവപ്രസാദത്തെ ലഭിച്ചവനായ കശീലവഭക്തശ്രേഷ്ഠൻ അജ്ഞാനബന്ധത്തെ ചേർത്തിട്ടു മുക്കുന്നായി ഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹൈമനികളേ! നിമ്ബലയായ ശിവഭക്തികൊണ്ടു കർമ്മശീലനിന്നു മുക്കുവാൻ അർഹത്തില്ലെന്നു ശിവഭക്തമാരുടെ കഥകളെ ഞാൻ പറഞ്ഞു. മേൽപറഞ്ഞ ഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങളെ സ്തുരിച്ചാൽ ബ്രഹ്മമിത്യാദി പാപങ്ങൾകൂടി നശിച്ചുപോകും. ജടിവൻ, മിഥിലൻ, ദാൽമ്യൻ, സൗരഭയൻ, ജിതാസനൻ, ബാലസിംഹൻ, സിദ്ധരത്നൻ, വഞ്ചീഗുഹ, കപലൻ, ഉഷ്നിതൻ എന്നിങ്ങനെ പത്തു ഭക്തന്മാർ മനസ്സുകൊണ്ടു മഹേശ്വരനെ പൂജിച്ചു ശിവപ്രസാദത്താൽ ലോകവന്ദിതന്മാരായി ഭക്തന്മാരായി ഭവിച്ചു. അവർ മഹേശ്വരനാൽ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട വിജ്ഞാനത്താൽ അജ്ഞാനനിവൃത്തന്മാരായിട്ടു സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും സാക്ഷിസ്വരൂപനായി ധ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ ക്ഷണകാണ്ടിരുന്നു. മുനികൾ ചോദിച്ചു— ഹൈ കാശ്യേശ്വര! മഹേശ്വരൻ എപ്പോൾ എവിടെ വെച്ചു? ആകാശം വിജ്ഞാനത്തെ ഉപദേശിച്ചത്? അതെല്ലാം വിസ്താരമായി ഞങ്ങളോടു പറയുക. അഗസ്ത്യൻ പറഞ്ഞു— ഒരിക്കൽ സനകാദിമഹർഷികൾ കൈലാസശിഖരത്തിൽ ദേവിയോടുകൂടി സുഖമാശി വസിക്കുന്ന മഹേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു ഭക്തിയോടുകൂടെ ചോദിച്ചു. ഹൈ ദേവദേവ! യോനിമേ! ഞങ്ങൾ വേദാന്തങ്ങളെല്ലാം കേട്ടിട്ടും പ്രപഞ്ചം ലയിക്കുന്നി

പ്രാപ്തം. സകല വേദങ്ങളും ലഭിക്കുന്നവർക്കു വേണ്ടി മാത്രം ശേഷിക്കുന്നു എന്നു വേദാന്തങ്ങൾ പറയുന്നു. അനേകരൂപമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്നും എകരൂപമായ വേദാനും വിശാലമില്ലാത്ത എങ്ങിനെ വേദമുണ്ടു് കാലകാലാനുസാരമായ വേദപ്രമാണവിശദീകരണങ്ങളും പിന്നെയും സംശയം തീർന്നില്ലെങ്കിൽ ഇനി ഞങ്ങൾ ആരാണ് ശരണം പ്രാപിക്കേണ്ടതു്? ജ്ഞാനസ്വരൂപനായ വേദകർത്രിന്നു് അജ്ഞാനസ്വരൂപമായ പ്രപഞ്ചം എങ്ങിനെയുണ്ടായി? ആ തത്വരൂപമായ പ്രപഞ്ചം തേജോരൂപനായ വേദകർത്രിലൂടെയല്ലെങ്കിൽ എങ്ങിനെ? ഞങ്ങളുടെ സർവ്വസംശയങ്ങളും തീർത്തുകൊടുത്തു് ഇതിന്നു സമാധാനം ഞങ്ങളോടു പറയുക. ഇങ്ങിനെ സനകാദികളുടെ ചോദ്യങ്ങളോടു കരുണാനിധിയായ മഹേശ്വരൻ അവരോടു പറഞ്ഞു. ഹേ മനീശ്ശന്മുഖന്മാര! നിദിദ്യോസനജന്മമായ വിശേഷജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ ജ്ഞാനയാഗത്തെ നിങ്ങളോടു പറയാം കേൾക്കവിൻ. ഏതൊരു ജനങ്ങൾ ഐശ്വര്യകാരണമിതനായ പരമാത്മാവിനെ സർഗ്ഗരൂപഭേദം കൽപിക്കാണ്ടു് അറിയുന്നില്ലയാ ആ ബാഹ്യമുഖന്മാര! ഈ ജ്ഞാനയാഗത്തെ ഉപദേശിക്കുവാൻ ചാടത്തക്കല്ല—ഈ ധ്വനികൾക്കറിയാതെയും അന്നുള്ളതായതന്നെ വേദം രാധാമില്ലാത്തവനായും അജ്ഞാനമിതനായും ആകാശസ്വരൂപനായും ഇരിക്കുന്ന പരമാത്മാവിൽ ജീവന്മാർ സമുദ്രത്തിൽ തിരമാലകളെന്നപോലെ ഉത്ഭവിക്കുകയും ലയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സൃഷ്ടിക്കു മുൻപും പ്രളയനാശവും ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു മദ്ധ്യത്തിൽ മാത്രം പ്രകാശിക്കുന്നതായ പ്രപഞ്ചം ആധാരജ്ഞാനമില്ലാത്തതിനാൽ സത്യാപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. എന്നാൽ ചിലർ ഉത്തമഭക്തികൊണ്ടു ഈശ്വരാർപ്പിതമായ കർമ്മകൊണ്ടും അധിഷ്ഠാനസ്വരൂപനായ ആത്മാവിനെ അറിയുന്നു. ജനങ്ങൾക്കു് ഈശ്വരനായ ഏതൊരു അനുഗ്രഹത്താൽ നിദിദ്യോസനജന്മമായ വിജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ ജ്ഞാനം ഉണ്ടാകുന്നു. ആത്മാവിനെ കൂടാതെ ഇതുകൊണ്ടു മിഥ്യായായ പ്രപഞ്ചത്തെ നിർമ്മലമായ ഐശ്വര്യത്തിൽ കാണുന്ന ജനങ്ങളിൽ ചെറു് ഒരുത്തൻ മാത്രം ആ

ശ്രമായ പ്രപഞ്ചത്തെ യോഗംകൊണ്ട് എങ്കൽ കാണുന്നു. എത്ര കാലം അജ്ഞാനമുണ്ടോ അത്ര കാലവും പ്രപഞ്ചം സത്യംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നു. അദ്ധ്യാരോപ, അപവാദങ്ങളെക്കൊണ്ട് അജ്ഞാനനാശം വഴന്മോഹം ഒരു ജഗത്ത് എങ്കൽതന്നെ ലയിക്കുന്നു. ത്രുകരിയിൽ ഭക്തഭൂമനും ഭജിതൃവിൽ സർവ്വഭൂമനും ഉണ്ടാമെന്നുപോലെ ഒരു വസ്തുവിനെ മറ്റൊരു വസ്തുവിൽ ആരോപിക്കുന്നതിന്ന് അദ്ധ്യാരോപംപോലും പേർ പാറുന്നു. ഈ ഭൂമാത്മകമായ അറിവിന്മേലേ ഉണ്ടായിരുന്ന യുക്തിയെയാണ് അപവാദമെന്നു പറയുന്നത്. ഇതിൽ അദ്ധ്യാരോപസമ്പ്രദായത്തെ ഭവാനന്ദൻ സാരധ്വാനമനസ്സോടു കൂടി കേൾക്കേണ്ടി. സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ഒരുതരം തന്നെ ഉള്ളു. വേറെ ഒരു കാര്യംകാരണമുണ്ടു ഇല്ല. ആ ഞാൻ എല്ലാവരും നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും അസ്പഷ്ടകാലങ്ങളിൽ പ്രകാശനല്ലാതെ സ്വയമേവ പ്രകാശിതമാകാൻ ഭിദ്യായുവിന്റെ പ്രശംശത്തോടുകൂടിയും മഹാഭേദൻ എന്നു വേദങ്ങളിൽ പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സത്പരജസ്മാഗുണസമുപരൂപിണിയായ മൂലപ്രകൃതി പരമാത്മാവിന്റെ അവലോകനത്താൽ പ്രേരിതയായിട്ട് സത്പരഗുണപ്രധാനമായി ജ്ഞാനശക്തിയെന്നു പേരായ മഹത്ത്വത്തെ പ്രസവിച്ചു. സത്പരഗുണത്തിന്റെ വൃദ്ധിയും അധിഷ്ഠാനമായ പ്രകൃതിയുടെ പ്രതിഫലനവും മഹത്ത്വതത്വത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നു. പ്രകൃതിയെ ഉപാധിയായി പ്രാപിച്ചവനായി സർവ്വസാക്ഷിയായ അപ്രകൃതൻ എന്നു പറയപ്പെട്ടവൻ ഈശ്വരനാകുന്നു. ആധാരപ്രതിബിംബത്തോടുകൂടിയ താമോഗുണത്തിന്റെ വൃദ്ധി അഹങ്കാരതത്വമാകുന്നു. നശ്വരമായ ദേഹത്തിൽ ഞാൻ എന്നുള്ള ബുദ്ധിയുണ്ടാകുന്നതു തന്നെയാണ് ഭോക്താവായ ജീവൻ. എന്നാൽ ഇറക്കിത്തയ്ക്കുന്ന താമോഗുണത്തിന്റെ യാതൊരു വൃദ്ധിയുണ്ടോ അത് ആധാരപ്രതിബിംബത്തോടുകൂടിയതായി നേത്രഗോചരമല്ലാത്തതായ ആകാശം എന്നു പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആ സൂക്ഷ്മാകാശത്തിൽനിന്നു സത്പരജസ്മാഗുണരൂപമായ സൂക്ഷ്മാകാശം എന്റെ വീക്ഷണത്താൽ ഉണ്ടായി. ആ ആകാശത്തിന്റെ സത്പരാംശത്തിൽ

ൽനിന്നു ശ്രോത്രപ്രിയവും രജാശത്തിൽനിന്നു വാഗിപ്രിയവും തമോശത്തിൽനിന്നു ശബ്ദവുമുണ്ടായി. ആകാശത്തിൽനിന്നു തന്നെ ത്രിഗുണരൂപനായ വായുവും ഉണ്ടായി. വായുവിന്റെ സത്യാശത്തിൽനിന്നു തപഗിപ്രിയവും രജാശത്തിൽനിന്നു പാണ്ഡിത്യവും തമോശത്തിൽനിന്നു സ്വർവുമുണ്ടായി. ആ വായുവിങ്കൽനിന്നു ത്രിഗുണാത്മകമായ തേജസ്സുണ്ടായി. ആ തേജസ്സിന്റെ സത്യാശത്തിൽനിന്നു നേത്രപ്രിയവും രജാശത്തിൽനിന്നു പാദവും തമോശത്തിൽനിന്നു രൂപവും ഉണ്ടായി. ആ തേജസ്സിൽനിന്നു ത്രിഗുണാത്മകമായ ജലം ഉണ്ടായി. ആ ജലത്തിന്റെ സത്യാശത്തിൽനിന്നു രസനേന്ദ്രിയവും രജാശത്തിൽനിന്നു ഗുര്യവും തമോശത്തിൽനിന്നു രസവും ഉണ്ടായി. ആ ജലത്തിങ്കൽനിന്നുതന്നെ ത്രിഗുണരൂപിണിയായ ഭൂമിയുണ്ടായി. ഭൂമിയുടെ സത്യാശത്തിൽനിന്നു ശ്രോണപ്രിയവും രജാശത്തിൽനിന്നു ഗുഹ്യപ്രിയവും തമോശത്തിൽനിന്നു ഗന്ധവും ഉണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടേയും സത്യാശസമുദായംകൊണ്ട് അന്ധകാരമുണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ രജാശസമുദായംകൊണ്ടു പ്രാണനം ഉണ്ടായി. പഞ്ചഭൂതങ്ങളുടെ തമോശസമുദായംകൊണ്ട് അഹങ്കാരമുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെയാണ് ശാസ്ത്രനിസ്തയം. മേൽ വിവരിച്ച സൂക്ഷ്മപഞ്ചഭൂതങ്ങളെ എന്റെ വീക്ഷണംകൊണ്ടു മായയാൽ പര്യീകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെ പകുതി പകുതിയാക്കി പത്തുഭാഗമാക്കുക. അവയിൽ അഞ്ച് അർദ്ധഭാഗങ്ങളെ അരയ്ക്കാൽ ചുറ്റാലായി ഇരുപതുഭാഗമാക്കുക. ആകാശത്തിന്റെ അർദ്ധഭാഗം മിന്നു ആകാശത്തിന്റെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗം ആവശ്യപ്പെടാത്തതിനാൽ വായുവതികളുടെ നാല് അരയ്ക്കാലിനെ ആകാശത്തിന്റെ അർദ്ധഭാഗത്തോടു ചേർത്തുക. ഇതിന്നു മഹാകാശമെന്നു പേർ പറയുന്നു. ഇപ്രകാരം തന്നെ വായുവിന്റെ അർദ്ധഭാഗത്തോട് ആകാശാദികളുടെ അർദ്ധാൽ ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. അനിയുടെ അർദ്ധഭാഗത്തോടു ആകാശാദികളുടെ അരയ്ക്കാൽ ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ജലത്തിന്റെ അർദ്ധഭാഗത്തോടുകൂടി

ആകാശാദികളുടെ അർത്ഥം ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ഭൂമിയുടെ അർത്ഥം ഭാഗങ്ങളെ ചേർത്തുക. ഇപ്രകാരം ചേർത്താൽ ഇരുപത്തഞ്ച് അഞ്ചാകും. ഇതിന്നു പഞ്ചീകരണമെന്നു പേർ പറയുന്നു. ഇങ്ങിനെ പഞ്ചീകരണം ചെയ്ത പഞ്ചമഹാഭൂതങ്ങളാൽ ബ്രഹ്മാണസം ഉണ്ടായി. ബ്രഹ്മാണസമദ്യോതരിൽ ജരാമൃതം, അണുജം, സേപഭേദം, ഉത്ഭിജം എന്നു നാലു ജാതികളുണ്ടായി. കർമ്മത്തെയനുസരിച്ചു കാലത്താൽ വരികപ്പെട്ട വൃണ്യപാപകർമ്മ പരിപാകംകൊണ്ടു ജീവന്നു സുഖദുഃഖാനുഭവസംഗതമായും ഭാഗങ്ങളാൽ ഇരിപ്പിടമായും പഞ്ചീകൃതപഞ്ചമഹാഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടായതായും പാപവൃണ്യകർമ്മങ്ങളെക്കൊണ്ടു സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതായും അന്നമയകോശമെന്നുപേരായും ഇരിക്കുന്ന സ്ഥൂലശരീരം ഉണ്ടാകുന്നു. സൂക്ഷ്മഭൂതങ്ങളെക്കൊണ്ടുണ്ടായതായി പഞ്ചപ്രാണങ്ങൾ, ദേശേന്ദ്രിയങ്ങൾ, മനസ്സ്, ബുദ്ധി ഇവ പതിനേഴു തത്വങ്ങൾ കൂടിയതിനെ ലിംഗശരീരമെന്നും സൂക്ഷ്മശരീരമെന്നും പറയുന്നു. അനാദിപരമ്പരാഗതയായിരിക്കുന്ന തത്വവിദ്യയെ കാരണശരീരമെന്നു പറയുന്നു. ദേഹാഭിമാനിയായ ജീവന്നു ജാഗ്രൽസ്വപ്നസൂഷ്മപ്പിന്നെ മൂന്നവസ്ഥകളുണ്ടാകുന്നു. യാതൊരു ജീവന്റെ സ്ഥൂലശരീരചേഷ്ടകളിൽ ഞാൻ, ഏൻ, എന്നു പറയുന്നുവോ ആ ബുദ്ധിക്കു ഭൂമമെന്നു പേർ. സ്ഥൂലസൂക്ഷ്മകാരണശരീരാഭിമാനിയായിരിക്കുന്ന ജീവന്ന് ഓരോരോദേഹസംബന്ധത്തിൽ മമ്മൂന്നു നാമങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അന്നമയ കോശമായ സ്ഥൂലശരീരസംബന്ധത്തിൽ ചിദഭാസൻ, വിശ്വൻ, വ്യാവഹാരികൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. പ്രാണമയ, മനോമയ, വിജ്ഞാനമയ, കോശത്രയരൂപമായ ലിംഗശരീരത്തിൽ അഭിമാനിയായി മാനസികഭാഗത്തെ ഭൂമിക്കുന്ന ജീവന്നു വൈകാരികൻ, തൈജസ്, സ്വപ്നകല്പിതൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. ആനന്ദമയകോശമായ കാരണശരീരസംബന്ധത്തിൽ പാരമാത്മികൻ, പ്രാജ്ഞൻ, താത്പര്യിനൻ എന്നു പേർ പറയുന്നു. ലിംഗശരീരത്തിന്നു ജ്ഞാനോദയപട്ട്വന്നു നാശമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ആപേ

ഛിദ്ര നിത്യതപാ ഭവിക്കുന്നു. സ്വപശരീരം ജലബുൽബുപ്രായമായതുകൊണ്ട് അത്യന്ത നശപരമാണു പറയുന്നു. വൃക്കങ്ങളിൽ നിന്നു ലിനന്താരം ഇവകൾ ഉണ്ടാകുന്നതു പോലെ ഭോക്താവായ ജീവനു ഭോഗങ്ങളെ അനുഭവിപ്പാനായി സ്വകർമ്മങ്ങളാൽ സ്വപ്നഭോജനങ്ങളാകുന്നു. അങ്ങനെയുള്ളതവരത സംസാരത്തിൽ ഭവിക്കുന്ന ജീവന്റെ ലിംഗശരീരനാശത്തിനായിക്കൊണ്ടു നാമരൂപാത്മകമായ ഈ മായപ്രപഞ്ചം എന്നാൽ പ്രകാശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നു.

എന്ന സ്തോത്രപദ്യങ്ങളാണിത്

എഴുപത്താമദ്ധ്യായം

മഹാശാസ്ത്രം പാത്തു— ഹേ മൃതികളേ! ജീവൻ അനേക ജന്മങ്ങളെ പ്രാപിച്ചു ജന്മാവസാനത്തിൽ എന്റെ പ്രസാദം കൊണ്ട് എന്ന പ്രാപിക്കുന്നകൃമത്തെ പറയാം കേൾക്കവിൻ. നാനാവിധങ്ങളായ ജന്മയുജാദി യോനികളിൽ കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ടു ഭാഷ്യാപുത്രാദികളോടുകൂടി ഭവിക്കുന്ന ജീവനു ദൈവാനുഗ്രഹത്താൽ ഭോക്തൃസാധനമായ ബ്രാഹ്മണതപാ ലഭിക്കും. ചളിയിൽ ചിലപ്പെട്ടു ഭണ്ടിരുന്ന സാബന്ധിച്ച രേഖ എതുപ്രകാരം ഭണ്ടിന്റെ ഉദ്യുക്തമായ നക്ഷത്രംപോലെ തോന്നുന്നുവോ അതുപ്രകാരം ജീവകൾക്കു ബ്രാഹ്മണതപാ ലഭിക്കുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിൽ ദുർജ്ജനസാസത്വത്തെ തൃപ്തിക്കുന്നതുകൊണ്ട് സജ്ജനസാസത്വം സുലഭമായി ഭവിക്കും. പുണ്യതീർത്ഥസ്നാനം കൊണ്ടും പുണ്യസ്ഥലവാസം കൊണ്ടും അവരവരുടെ ജാത്യാചാരപരിപാലനംകൊണ്ടും എന്റെ പൂജാകൊണ്ടും എന്റെ സ്തുതികൊണ്ടും സതതഃശ്രവണംകൊണ്ടും എന്റെ ഭക്തന്മാരുടെ സേവകൊണ്ടും സർവ്വപ്രാണികളുടെ ഭോജനങ്ങളും പാണ്ഡുരോഗികളുമാണെന്നു സർവ്വഭോജങ്ങളിലുള്ള ജീവന്മാരും ഏകരൂപന്മാരാണെന്നും ഉള്ള അറിവിനാലും കാണപ്പെടുന്നതായ ഭാഷ്യാപുത്രാദിസുഖങ്ങളിലും കാണപ്പെടാ

തെ സ്വർഗ്ഗാഭിസുഖങ്ങളിലുള്ള വൈരാഗ്യത്താലും നിഷ്കീട കർമ്മങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനാലും ജ്ഞാനപ്രദനായ ഗുരുവിങ്കലുള്ള നിഷ്ഠപദഭക്തിയാലും അന്യന്മാരോട് ഗുണഭോഷണങ്ങളെ പായാതിരിക്കുന്നതിനാലും അത്യന്തനശ്വരമായ പാഞ്ചഭക്തികദോഷങ്ങൾ ഞാൻ എന്നുള്ള ബുദ്ധി നശിച്ച കൃത്യ ചാനായണാദി നിയമങ്ങളോടുകൂടിയവനായി ഭവിക്കുന്നു. വളരെക്കാലംകൊണ്ടുണ്ടായ ചിത്തപരിപാകത്താൽ നാമരൂപാത്മകമായ സർവ്വപ്രപഞ്ചവും ബ്രഹ്മസ്വരൂപമെന്നുള്ള ബുദ്ധി വന്നവന്ന ഭൂമാധിഷ്ഠാനമായതുകൊണ്ടു വിവർത്താപഭാഗനകാരണം എന്നു പറയാപ്പറ്റുന്ന ഏകൽത്തന്ന മായാകാശ്ചമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ലയം സംഭവിക്കും. മുറമ്പ പഞ്ചികരണം ചെയ്യപ്പെട്ട ഭൂതങ്ങളുടെ അപഞ്ചീകരണം ചെയ്യുമ്പോൾ (അപഞ്ചീകരണപ്രകാരമെന്നന്നാൽ ഭൂമിയുടെ നാല് അർജ്ജുൻ ഭാഗങ്ങളെ ജലം, തേജസ്സ്, വായു, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടു്തുന്ന പൃഥ്വിയിൽ തന്നെ ചേർത്തുക. ജലത്തിന്റെ നാല് അർജ്ജുൻ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, തേജസ്സ്, വായു, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടു്തുന്ന ജലത്തിൽ തന്നെ ചേർക്കുക. തേജസ്സിന്റെ നാല് അർജ്ജുൻ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, ജലം, വായു, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടു്തുന്ന തേജസ്സോട് ചേർക്കുക. വായുവിന്റെ നാല് അർജ്ജുൻ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, ജലം, തേജസ്സ്, ആകാശം ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടു്തുന്ന വായുവിനോട് ചേർത്തുക. ആകാശത്തിന്റെ നാല് അർജ്ജുൻ ഭാഗങ്ങളെ പൃഥ്വി, ജലം, തേജസ്സ്, വായു ഇവകളിൽനിന്നുണ്ടു്തുന്ന ഏകാശത്തോട് തന്നെ ചേർക്കുക. ഇതിന്ന് അപഞ്ചീകരണമെന്നു പേര്) ഭൂതങ്ങൾ പ്രഥമാവസ്ഥയായ പ്രാപിച്ചു. ഈ സൃഷ്ടിഭൂതങ്ങളിൽ വെച്ചു ത്രാസപൃഥ്വി സ്വകാരണമായ ത്രാസ ജലത്തിലും ജലം സ്വകാരണമായ ത്രാസ തേജസ്സിലും തേജസ്സ് സ്വകാരണമായ ത്രാസവായുവിലും വായു സ്വകാരണമായ ത്രാസ ആകാശത്തിലും ആകാശം തമോഗുണത്തിലും അവിദ്യാ എന്നു പറയുന്ന തമസ്സ് മായയിലും ലയിക്കുമ്പോൾ

സർവ്വസംസാരകാരണമായി ഈശ്വരോപാധിയായ മായയെ അവിടെ മാനുഷമെന്നും, ഈ മായയുടെ മിതഗ്രാതപജനാസം ഏകൻ ഭക്തികൊണ്ടുതന്നെ ഭവിക്കണം. മായാവിത്തനായി അവശേഷിക്കുന്നതു യാതൊരു പരമാത്മാവോ ഞാൻ അർത്ഥമെന്നു. ഇങ്ങിനെ ജീവന്മാർക്കുള്ള ബന്ധമാക്കങ്ങളെ ഞാൻ പറഞ്ഞു. അനേകജനങ്ങളിൽ ഒരുത്തൻ ഇപ്രകാരം ധ്യാനിച്ചു ജനനദുഃഖത്തെ കടക്കുന്നു. മനുഷ്യർ ഏകപാദി മാണമായ ഈ ആകാശത്തെ തോലിനൊപ്പാലെ ചുരുട്ടുമാ അക്കാലത്ത് ആ ജനന്മാർ എന്നു അറിയായത ദുഃഖാപസം നാത്ത പ്രാപിക്കും. പ്രകവേദത്തിന്റെ ആദിയും അധ്യായം വേദ ഉപനിഷത്തിന്റെ അവസാനത്തിലും വിശേഷണ പരയെപ്പട്ടതായി സജാതീയവിജാതീയസ്വഭവഭേദോചിതമായിരിക്കുന്ന യാതൊരു തേജസ്സുണ്ടോ അതുതന്നെയാണ് ഞാൻ എന്നാണ് വേദാന്തനിശ്ചയം. യാതൊരുത്തൻ സംസാരസംഗ്രഹിതനായിട്ട് ഇപ്രകാരം വിചാരിക്കുകയും അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ അങ്ങിനെയുള്ളവൻ ഇരിക്കുന്ന ഭിക്ഷിനായി നമസ്കരിച്ചു പരമേശ്വരനെ നമസ്കരിച്ചു സനകാദിമഹർഷികൾ പരമേശ്വരപാദോരവിശ്വേശ്വരപാദാകാണ് അസത്യസംസാരസമുദ്രത്തിന്റെ മറകരായ ഭക്തിച്ചു. സൂതൻ പറഞ്ഞു— ശിവഭക്താഗ്രഗണ്യനായ അഗസ്ത്യൻ ഇങ്ങിനെ താപസസാരോടു പറഞ്ഞ് അവരായ് പൂജിതനായെടു തന്റെ ആശ്രമത്തിലേക്കുപോയി. ശിവഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരായ ഈ മാഹാത്മ്യം വേദത്തിനതുല്യമാകുന്നു. പാവനമായ പൂർണ്ണമാണ്. ഇതിന്റെ ശ്രവണത്താൽ മഹേശ്വരപീഠി ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനെ സമാധിതചിത്തന്മാരായവർ ശിവായത്തിലോ പാണ്ഡിതീർത്ഥക്കരയിലോ ബ്രാഹ്മണസഭയിലോ വെച്ചു പഠിക്കേണ്ടതാണ്. ഭണ്ഡുരഭാഷങ്ങളെ ധരിച്ചു ശിവനേയും ഗുരുവിനേയും മനസ്സിൽ ധ്യാനിച്ചു ശിവപ്രസാദത്തെ കാക്കിച്ച്കൊണ്ടു നിയമത്തോടുകൂടെ പഠിക്കേണ്ടതാണ്. ശ്രോതാവു ശിവഭക്തനായും ഗുരുവായുമിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണനെ ഉന്നതാസന

തരിലിരുത്തി വാമദിനേയും മനസ്സിനേയും അടക്കി ഗുരുവിനെ നമസ്കരിച്ച് ഇതിനെ കേൾക്കേണ്ടതാണ്. ശിവപ്രതിമരമയ ഈ ഭക്തമിലാസത്തെ ഞ്ഞാന്നു പുസ്തകങ്ങളെ ഭക്തിയോടുകൂടി ശ്രീതദ്വൈതാത്മ പാണ്ഠകാണ് ആർ ദാനാ ചെമ്പുനമ്പാ അവൻ സർവ്വലോകങ്ങൾക്കും അധിപതിയായി ഭവിച്ചു വിഹരിച്ചുകാണിരിക്കും. ശിവസായുജ്യസിദ്ധിക്കായി ഞ്ഞാന്നു ബ്രഹ്മണനെ പാഠകന്മാരായി വരിച്ചു പതിന്നാണു ദിവസാരകാണ് ഈ പുരാണത്തെ വായിപ്പിച്ചു ദോമാദികളും ചെയ്തു പുസ്തകങ്ങളെയും ദാനം ചെയ്തു വസ്ത്രം, ആഭരണം, ഭജനം, ഇലക്ഷ്യയും ദാനം ചെയ്തു യഥാവിധി ഭജിക്കുന്നതും കൊടുക്കുന്നവർ സർവ്വാഭിഷ്ടങ്ങളും ലഭിക്കും. എന്നുമാത്രമല്ല സാക്ഷാൽ മഹേശ്വരനായിത്തന്നെ ഭവിക്കും സത്യാ. ഈ പുസ്തകത്തിൽ ഒരു ചരിത്രമാ രാജ്യായാമാ ഭക്തിയോടുകൂടി കേൾക്കുന്ന ഭക്തൻ ശിവപ്രസാദത്താൽ സകലപാപങ്ങളിൽ നിന്നും മോചിക്കപ്പെടും. ബ്രഹ്മണൻ ബ്രാഹ്മണമുഖത്തിൽ നിന്ന് ഈ പുരാണത്തെ കേട്ടാൽ ശിവഭക്തനായി ഭവിക്കുകയും മറ്റാല്ലാ അഭിഷ്ടങ്ങളായും ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും. വന്ധ്യയായ സ്ത്രീ നിയമത്തോടെ ഇതിനെ ശ്രവിച്ചാൽ പുത്രനെ ലഭിക്കും. ബ്രഹ്മചാരി ശ്രവിച്ചുവെങ്കിൽ ഉത്തമകന്യകയെ ലഭിക്കും. കന്യകയാണ് ശ്രവിച്ചതെങ്കിൽ ഉത്തമഭക്താവിനേയും ലഭിക്കും. ക്ഷത്രിയൻ ശ്രവിച്ചാൽ രാജാവായി ഭവിക്കും. വൈശ്യൻ ശ്രവിച്ചാൽ വ്യാപാരത്തിൽ വളരെ ലാഭം കിട്ടും. ശൂദ്രൻ ശ്രവിച്ചാൽ ഉത്തമതപാ ലഭിക്കും. സകുരജാതികളും ഇതിനെ ശ്രവിച്ചാൽ സകല പാപങ്ങളും നശിക്കും. ദരിദ്രൻ ശ്രവിച്ചാൽ ധനികനായി ഭവിക്കും. രോഗി ശ്രവിച്ചാൽ അരോഗിയായി ഭവിക്കും. യശസ്സിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ ഇതു കേട്ടാൽ യശസ്വിയായി ഭവിക്കും. നിഷ്കാമനാണ് ശ്രവിച്ചതെങ്കിൽ മോക്ഷത്തെയും ലഭിക്കും. മഹേശ്വരൻ ഈ പുരാണശ്രവണത്താലുണ്ടാകുന്ന പ്രീതിപോലെ യാഗങ്ങൾ കൊണ്ടുവട്ടു തപസ്സുകൊണ്ടുവട്ടു അതിദുഷ്ടരുടെയായ വ്രതങ്ങ

ഉള്ളൊണ്ടാവട്ടു പ്രീതിസാദവിക്കുന്നില്ല. ഈ അറപത്തി
മൂന്നു ഭക്തശ്രേഷ്ഠന്മാരുടെ ചരിത്രത്തെ കേട്ടു ശിവനെ മന
സ്സിൽ ധ്യാനിക്കുന്നവർക്കു വലുതായ കാലഭയം ഉണ്ടാകയില്ല.
വിദഗ്ദ്ധരിച്ചു കലിയുഗത്തിൽ ഭക്തിസാധനമായ ഈ പുരാ
ണത്തെത്തന്നെയാണ് കേൾക്കേണ്ടത്. മഹാനാമം സിദ്ധിദ
മായി ഭവിക്കയില്ല. എന്താ ബുദ്ധിക്കുസരിച്ചു ഞാൻ പറ
ഞ്ഞതായ ഈ പുരാണത്തെ നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടുവെ
ല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഞാനും നിങ്ങളും ധന്യന്മാരായി എന്നു
വിചാരിക്കുന്നു. ജനനമരണഭയനാശനനായ മഹേശ്വരൻ
എന്നെക്കുറിച്ചു നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു പ്രസാദിക്കട്ടെ. പാപര
ഹിതനും നിർമ്മലചിത്തനുമായ സൂതൻ ഇങ്ങിനെ മുനികളോടു
പാഞ്ഞു കൈലാസശിഖരസ്ഥിതനായ മഹാദേവനെ നമസ്സ
രിച്ചു യഥേഷ്ടം പോകയും ചെയ്തു. ശ്രീസൂതൻ്റെ വനോരവി
സത്തിൽ നിന്നു മകരന്ദമ്യൂരവന്നതുപോലെ പ്രവാഹിച്ചതാ
യും പുരുഷാത്മമാർത്വവായുമിരിക്കുന്ന പുരാണസാരത്തെ കേട്ടു
സത്തൃഷ്ണന്മാരായ മുനികൾ സത്രയാഗത്തെ വിധിപോലെ
ചെയ്തു. എന്താ വാക്കുകൾ ഒട്ടു ഗുണമില്ലാത്തതുകളാണെ
ങ്കിലും മോഹശ്ചരസ്സതികളെ പായുന്നവയാണെന്നു വിചാരി
ച്ച് ഏതാത്മവിധം അല്പംപോലും സൗരഭ്യമില്ലാത്തതായ
എന്തെന്തിന്റുകൊണ്ടുള്ള മാല മഹേശ്വരനെ പ്രിയമായി ഭവി
ക്കുന്നുവോ അതുപോലെ സജ്ജനങ്ങളാൽ ശ്ലാഘനീയമായിത്ത
ന്നെ ഭവിക്കാ. വാണീഭവിയുടെ വർപ്രസാദത്താൽ മഹേശ്വ
രസ്തുതികൾ വർദ്ധിക്കട്ടെ. മഹാദേവൻ പ്രസാദിക്കട്ടെ. അ
തിനായി ഗുരുമുത്തിയായ മോഹശ്ചരനെ നമസ്സരിക്കുന്നു.

എന്ന സ്തുതോപപുരാണത്തിൽ

ശിവഭക്തവിലാസത്തിൽ

എഴുപത്തെട്ടാമദ്ധ്യായം.

൧൩൨

ശിവഭക്തവിലാസം

യസ്താൽസർവ്വംസമുപന്നം

ചരാചരമിദംജഗൽ

ഇദംനമോനഭരായ

തന്മൈകാന്തബ്രഹ്മതത്വേ.

ശിവഭക്തവിലാസം

സ ഡ്യൂ ജിറ്റി ഐ.

